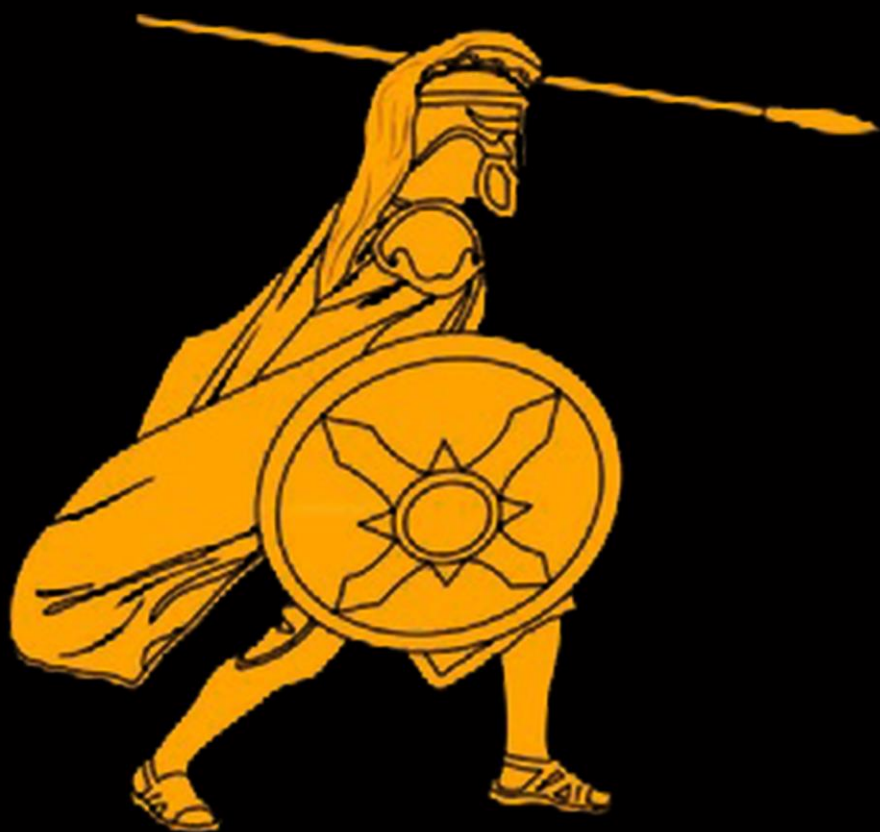

ელინური მითები

ელისური მითები

მთარგმნელი ალექსანდრე მიქაბერიძე

ნაწილი I

პრომეთე

იყო დრო, როცა ქვეყნად ადამიანი არ მოიპოვებოდა. მთელ დედამიწას მხოლოდ ცხოველები დაუფლებოდნენ.

ზღვა თევზებით იყო სავსე. განთიადის მოახლოებისას ფრთოსანთა ჭიკჭიკი მთელ არემარეს აყრუებდა. ულრან ტყეებში ცხოველების ხმაური და ჟრიამული მხოლოდ საღამოხანს მიწყდებოდა.

ქვეყნად ყველაფერი თითქოს რიგზე იყო მოგვარებული, მაგრამ დედამიწის ზურგზე არ გაისმოდა ადამიანის ხმა, დედამიწას აკლდა მხოლოდ ადამიანი.

სწორედ ამ ხანებში ოლიმპოს მთის მწვერვალიდან განდევნილი ღმერთების შთამომავალი ტიტანი პრომეთე ჩამოეშვა საუცხოვო მცენარეებით უხვად მოფენილ დედამიწაზე, რომელზედაც ადამიანს ჯერ კიდევ ფეხი არ დაედგა.

ტიტანს კარგად ჰქონდა შეგნებული, რომ დედამიწის გულში ჩამარხულია ღვთაებრივი თესლი, რომლის სულის ჩადგმა, გაცოცხლება შესაძლებელია.

პრომეთემ აიღო ნედლი თიხა და მისგან გამოძერწა ისეთი გამოხატულება, რომელიც მთლიანად მარად მშვენიერ ღმერთებს წააგავდა.

ტიტანმა თიხისგან ამგვარად გამოძერწილ ჯერ კიდევ უსიცოცხლო გამოხატულებას ჩაუნერგა ცხოველების ბოროტი და კეთილი გრძნობები. სიბრძნის ქალღმერთმა ათენა პალასმა ნახევრად ცოცხალ გამოხატულებას ღვთაებრივი სული შთაბერა.

ამრიგად გაჩნდნენ დედამიწის ზურგზე პირველყოფილი ადამიანები, რომლებიც პირველ ხანებში ბავშვებივით სუსტნი და უძლურნი იყვნენ.

ადამიანებს ჯერ კიდევ ვერ მოეხერხებინათ სხეულების ნაწილების სასურველად ამოძრავება.

ღვთაებრივი ნაპერწკალი, რომელიც ადამიანების გულში ღვიოდა, თანდათან ქრებოდა და ირგვლივ შემორტყმულ წყვდიადს ვერ ფანტავდა, დედამიწას სინათლის შუქს ვერ ჰფენდა.

მართალია, ადამიანები თვალებს ახელდნენ, მაგრამ ხედვით კი ვერაფერს ხედავდნენ, ერთ საგანს მეორე საგნიდან ვერ არჩევდნენ.

ადამიანის ყურებს თუმც ხმა სწვდებოდა, მაგრამ გონებას კი ვერ სწვდებოდა, ეს ხმა მას არაფერს ეუბნებოდა.

ადამიანის ცხოვრება პირველ ხანებში ასე უმწეოდ და უნუგეშოდ მიმდინარეობდა. საბრალონი უაზროდ და უმიზნოდ დაძრწოდნენ დედამიწის ზურგზე, თითქო საღათას ძილში იმყოფებიანო.

ამ უხსოვარი დროის ადამიანმა არ იცოდა რა არის ხელოსნობა. უბრალო ხისა და ქვის გათლასაც კი ვერ ახერხებდა, უბრალო ქოხის აშენება უძნელდებოდა, ქურაში აგურის გამოწვაზე წარმოდგენაც კი არა ჰქონდა.

ადამიანი ამ პირველყოფილ ხანაში გაზაფხულს ზამთრისაგან ვერ არჩევდა, ყველგან და ყველაფერს უწესრიგოდ აკეთებდა. საბრალონი დედამიწის ზურგზე ჭიანჭველებივით დაბობლავდნენ და ერთი ადგილიდან მეორე ადგილს უმწეოდ აწყდებოდნენ.

მაგრამ ადამიანთა უსაზღვროდ მოსიყვარულე პრომეთე არ ივიწყებდა მის მიერ შექმნილ ჯერ კიდევ სუსტსა და უმწეო არსებებს.

ძღევამოსილი ტიტანი მუდამ ადამიანის მომავალ ბედზე, მის კეთილდღეობაზე ფიქრობდა და ერთ წუთსაც არ ივიწყებდა ადამიანთა გვარეულობის უნუგეშო მდგომარეობას.

კაცობრიობისათვის თავდადებულმა პრომეთემ პირველყოფილ ადამიანს შეასწავლა საცხოვრებელი ბინის აშენება, საქონლის

ულელში შებმა, ზღვასა და მდინარეებში ნავეებით მოგზაურობა და ცის მნათობთა მოძრაობის აღნუსხვა და აღრიცხვა.

პრომეთემ ადამიანებს შეასწავლა, რომელი ფრინველი, რომელი ცხოველი სასარგებლოა და რომელი მავნებელი, ზედმიწევნით შეასწავლა სამკურნალო ბალახებიდან წამლების მომზადება.

ადამიანებს წარმოდგენა არ ჰქონდათ ლითონების დამუშავება-ზე, - კაცთა მოსიყვარულე პრომეთემ დაწვრილებით აუხსნა ხალხს ოქროს, რკინის და ვერცხლის ნიშნობლივი თვისებები და შეასწავლა, როგორ უნდა ამოეღოთ ეს ლითონები მიწიდან და როგორ დაემუშავებინათ.

ერთი სიტყვით, პრომეთე, როგორც პატარა ბავშვებს, თავს დასტრიალებდა ახლადგაჩენილ ადამიანთა მოდგმას და ასწავლიდა ყველაფერს, რაც კი სარგებლობას მოუტანდა და საუკეთესო ცხოვრების პირობებს შეუქმნიდა ჯერ კიდევ სუსტსა და უმწეო ადამიანს.

სწორედ ამ დროს ოლიმპოს მწვერვალზე მბრძანებლობდა ღმერთების მამამთავარი, ყოვლად შემძლებელი ზევსი, რომელმაც სამეფო ტახტიდან ჩამოაგდო თავისი მამა კრონიონი და ძველი ღმერთების მთელი გვარეულობა, რომლის შთამომავლობასაც პრომეთე ეკუთვნოდა.

ოლიმპოზე იმჟამად მცხოვრები ახალგაზრდა ღმერთები დიდის ცნობისმოყვარეობით შეჰყურებდნენ დედამიწაზე ახლადმოვლენილ მცხოვრებლებს და ყოველგვარ ზომებს იღებდნენ, რომ ადამიანებს თავისი ცხოვრების პირობები გაეუმჯობესებინათ, მაგრამ სამაგიეროდ მოითხოვდნენ პატივისცემას და ოლიმპოს მბრძანებლებისათვის თავთავის დროზე მსხვერპლის შეწირვას.

ადამიანების უფლება-მოვალეობანი რომ ზუსტად განესაზღვრათ, ღმერთებმა მოიწვიეს კრება, რომელზედაც მოკვდავთა წარმომადგენლებიც მიიპატიჟეს.

ღმერთების მიერ გამართულ ამ კრებაზე პრომეთეც გამოცხადდა. ტიტანი შიშობდა, რომ ღმერთებს ზედმეტი სამუშაო არ დაეკისრებინათ ადამიანების ჯერ კიდევ სუსტი გვარეულობისათვის.

პრომეთემ მთელი თავის ჭკუა-გონება, ცოდნა და გამოცდილება სავესებით აამოძრავა იმისთვის, რომ ღმერთებს გადაჭარბებული მოთხოვნები არ წაეყენებინათ ჯერ კიდევ ფეხმოუმაგრებელი ადამიანებისათვის და ამრიგად ეს სუსტი არსებანი კიდევ უფრო ცუდ პირობებში არ ჩაეყენებინათ.

ადამიანთა გვარეულობის წარმომადგენლებმა კრებაზე მოიყვანეს საუცხოვო დეკეული, რომელიც ღმერთებისათვის მსხვერპლად უნდა შეეწირათ.

პრომეთემ დაკლა მსხვერპლად შესაწირავი დეკეული და ხორცი ორ უთანაბრო გროვად გაანაწილა. ტიტანმა მოაგროვა ხორცის რჩეული ნაჭრები, შიგნეულის საუკეთესო ნაწილები, ხარის ტყავი გადაათარა და ზედ ხორცის გამოუსადეგარი ნაჭრები ჩამოაწყო.

მეორე გროვაში პრომეთემ დააწყო ხორცის ძვლიანი, მეორეხარისხოვანი ნაჭრები და შიგნეულის გამოუსადეგარი ნაწილები, რომელზედაც შემოაწყო ხორცის საუკეთესო, ქონიანი ნაჭრები.

ყოვლისმცოდნემა და ყოვლისმხედველმა ღმერთების მამამთავარმა, როგორც კი თვალი მოჰკრა სამსხვერპლოდ დაკლული დეკეულის ხორცის განაწილებას, მყისვე შეამჩნია პრომეთეს ცბიერება და ღიმილით მიმართა ადამიანთა გვარეულობის ფხიზელ მცველს და თავდადებულ მეგობარს: „განა ეს მოსათმენია, ჩემო საყვარელო მეგობარო, რომ სამსხვერპლო დეკეული ასე უთანასწოროდ და შეუფერებლად გაგინაწილებია!“

„ყოვლად შემძლებელო ზევსო! - ცბიერი ღიმილით უპასუხა პრომეთემ, - გთხოვთ აირჩიოთ ხორცის ის გროვა, რომელიც თქვენ გსურთ და მოგწონთ!“

ზევსი მეტად განარისხა პრომეთეს ცბიერმა საქციელმა და განზრახ აირჩია ის გროვა, რომელიც საუკეთესო ქონიანი ხორცით იყო გარშემოწობილი.

ბრამზორეულმა ოლომპოს მბრძანებელმა უხეშად ჩამოაცალა ღმერთებისათვის გამზადებულ გროვას ხორცის ქონიანი ნაჭრები და როცა დეკეულის ძვლიანი ხორცის ნაჭრები და უვარგისი შიგნეული დაინახა, მრისხანედ შეჰყვირა ტიტანს: „იაფეთის უღირსო შვილო, ახლა კი დავრწმუნდი, როგორი ცბიერებით ყოფილხარ აღჭურვილი!

იცოდე, ღმერთების ასეთ უპატივცემულობას არასოდეს არ გაპატიებ!“

განრისხებულმა ოლიმპოს მბრძანებელმა, ყოვლად შემძლებელმა ზევსმა, დიდი უბედურება დაატეხა თავს ადამიანთა გვარეულობას, რომლის მოსარჩლეობას პრომეთე ასე თავდადებულად ეწეოდა.

ადამიანთა გვარეულობისათვის პირველყოვლისა საჭირო იყო ცეცხლი, მაგრამ პრომეთეს მიერ განაწყენებულმა ოლიმპოს მბრძანებელმა უარი განაცხადა ხალხისათვის საჩუქრად ცეცხლი დაეთმო.

ამრიგად ზევსმა მოუსპო ადამიანთა გვარეულობას ცხოვრებისათვის უსაჭიროესი საგნით სარგებლობის საშუალება.

ზევსის მრისხანებამ სრულიადაც ვერ შეაშინა ხალხისათვის თავდადებული გმირი. პრომეთემ გადაწყვიტა, რაც არ უნდა დასჯდომოდა, ადამიანთა გვარეულობას მედგრად გამოსარჩლებოდა და ღმერთების წინააღმდეგ ერთხელ კიდევ გაელაშქრა.

კაცობრიობისათვის მარადის თავდადებულმა პრომეთემ ღმერთებს ფარულად მოსტაცა ცეცხლი და ქვეყნად ჩამოიტანა, რომ

ხალხს საჭიროების მიხედვით ეს ცხოველმყოფელი ნაპერწკალი გამოეყენებინა.

დედამიწის ზურგზე ყველგან მოხდენილად გიზგიზებდა ცეცხლი. ხის მაღალი ტოტები ცეცხლის ალში ეხვეოდა.

ცეცხლისაგან ავარდნილი კვამლი თვალუწვდენელ მანძილზე ბურავდა მთელ მიდამოს.

ოლიმპოს მბრძანებლის მრისხანებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა დედამიწიდან ავარდნილი კვამლის სვეტები დაინახა.

ოლიმპოს ბრძანებლმა გადაწყვიტა ადამიანთა გვარეულობისა და მისი მედგარი მფარველის სასტიკად დასჯა.

ზევსის ბრძანებით, დიდად დახელოვნებულმა ჰეფესტმა გამოჭედა ახალგაზრდა ქალის, საკვირველად ლამაზი ქალის, გამოხატულება.

ქალღმერთმა ათენამ ამ გამოხატულებას წამოასხა საუცხოო მანდილი და გულში მარადის მაცოცხლებელი ძალა და მხნეობა ჩაუნერგა.

ქალღმერთმა აფროდიტემ ეს მშვენიერი გამოხატულება ღვთაებრივი სიკეკლუცით და მშვენიერებით დააჯილდოვა.

ღმერთების მოამბემ, ძლევამოსილმა ჰერმესმა, მშვენიერ გამოხატულებას ენა აუმეტყველა და იშვიათი მჭერმეტყველებით დაასაჩუქრა.

ამრიგად ღმერთების წინაშე წარსდგა მშვენიერი ახალგაზრდა ქალწული, რომელსაც სახელად პანდორა უწოდეს, რაიცა „ყოველი სიკეთით დაჯილდოვებულს“ ნიშნავს.

ყოვლად შემძლებელმა ოლიმპოს მბრძანებელმა ზევსმა პანდორა ქვეყნად გაგზავნა და თან გაატანა ოქროს ყუთი, რომელშიაც ჩაკეტილი იყო ყოველგვარი სენი.

პანდორა დაუყონებლივ ელვის სისწრაფით დაეშვა ქვეყნად. მცირედი ხნის ძებნის შემდეგ ქალწული ქალი პრომეთეს ძმის ეპიმეთეს სასახლეს მიუახლოვდა.

პრომეთეს ეშინოდა ღმერთების შურისძიებისა და ამიტომ ძმა წინასწარ გააფრთხილა ღმერთებისაგან არასგზით საჩუქარი არ მიეღო.

მაგრამ როცა მშვენიერი ახალგაზრდა ქალწული ოქროს ყუთით მიადგა ეპიმეთეს სასახლის კარებს, ციდან მოვლენილი ახალგაზრდა სტუმრის სილამაზით და მშვენიერებით მოხიბლულ ეპიმეთეს დაავიწყდა ძმის გაფრთხილება და მოულოდნელად მოსულ ღვთაებრივ ქალწულს განუსაზღვრელი აღტაცებით მიეგება.

მცირედი საუბრის შემდეგ პანდორამ, ეპიმეთეს თხოვნით, ოქროს ყუთს თავი ახადა.

ყუთიდან დაუყონებლივ ამოფრინდა შიგ ჩაკეტილი ათასგვარი სენი და ელვის სისწრაფით მთელ ქვეყანას კიდით კიდემდე მოედო.

ყოვლად შემძლებელი ზევსის ბრძანებით, პანდორამ მოულოდნელად ყუთს თავი დაახურა და ამრიგად საშუალება მოუსპო მწუხარების წამებში ადამიანის გულის გამაქარვებელ და ნუგეშისმცემელ იმედს ყუთიდან ამოფრენილიყო.

ქვეყანას თავს დაატყდა საშინელი უბედურება. გაჩნდა ათასგვარი სენი, რომელიც არავის ინდობდა. დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი განურჩევლად იტანჯებოდნენ და სიცოცხლის უკანასკნელ დღეებს სასოწარკვეთილებით ებრძოდნენ.

ულმობელი ავადმყოფობა მძლავრად იდგამდა ფესვებს ადამიანთა სხეულში, დღითიდღე აუძლურებდა მათ და გამოუსადეგრად ხდიდა ცხოვრების აუტანელ პირობებთან საბრძოლველად.

ადამიანის სხეულის გამანადგურებელი საშინელი ციებ-ცხელება ყველგან ჯოჯოხეთის გენიას აყენებდა.

სიკვდილის სულთამხუთავი აჩრდილი დედამიწას თავს დას-
ტრიალებდა და ათასობით უდანაშაულო მსხვერპლს იწირავდა.

დიდის მწუხარებით და გულისტკივილით შეჰყურებდა ადამიანთა
გვარეულობის უმაგალითო ტანჯვას ხალხის კეთილდღეობისათვის
თავდადებული პრომეთე, და მისი ამაყი, შეუდრეკელი გული ღმერ-
თებზე შურის საძიებლად ჯერ კიდევ მედგრად ძგერდა.

მაგრამ ყოვლად შემძლებელ ზევსს პრომეთეს კადნიერი ურჩობა
სრულიადაც არ დაჰვიწყებია. ამიტომ უდრეკი ტიტანიც კი ვერ ასცდა
ოლიმპოს მბრძანებლის საშინელ მსჯავრს.

ყოვლად შემძლებელმა ზევსმა გადაწყვიტა პრომეთეს სასტიკად
დასჯა და იგი დასასჯელად ჩააბარა მჭედლობაში დიდად დახელოვ-
ნებულ ღმერთს ჰეფესტს.

ზევსის ბრძანებით, ჰეფესტმა კაცობრიობისათვის თავდადებული
ტიტანი პრომეთე კავკასიის მაღალკლდოვან ქედზე მიაჯაჭვა და
უზარმაზარი რკინის კომბლით მთის მწვერვალის ციცაბო კლდეზე
მაგრად მიაჭედა.

ჰეფესტი დიდის მწუხარებით და გულისტკივილით ასრულებდა
ყოვლად შემძლებელი ზევსის საშინელ დავალებას, მაგრამ იძულე-
ბული იყო ასე მოქცეულიყო, რადგან ოლიმპოს მბრძანებლის სურ-
ვილი მისთვის კანონი იყო, რომელიც უეჭველად უნდა შეესრულე-
ბინა.

კავკასიის მთის ქედზე მიჯაჭვული პრომეთე დუმილით, გამოუთ-
ქმელი მოთმინებით ამაყად იტანდა საშინელ ტკივილებს.

ამაყი ტიტანის ტანჯვა ერთიორად გაძლიერდა მის შემდეგ, როცა
ჰეფესტი გმირს ჩამოშორდა და ოლიმპოს მწვერვალისაკენ გაემარ-
თა.

პრომეთეს ხმამაღალი გმინვა და გოდება ცის მაღლობს სწვდებოდა და თვალუწვდენელ სივრცეზე ადამიანთა ყურთასმენას აყრუებდა.

ამაყი ტიტანის დედა, ქალღმერთი თემიდა, როგორც კი შვილის მწარე გმინვას და გოდებას მოჰკრა ყური, დაუყონებლივ ფეხაკრეფით მიიჭრა საყვარელ შვილთან და დედობრივი ალერსით უნელდება და ტანჯვის მწარე ცრემლებს.

ქალღმერთი თემიდა თვალცრემლიანი ემუდარებოდა ტკივილებისაგან უზომოდ ტანჯულ პრომეთეს - ყოვლად შემძლებელ ზევსს წინააღმდეგობას ნუ უწევ და მორჩილება გამოუცხადეო.

- ჩემო ძვრფასო, საყვარელო შვილო, ღმერთების წინააღმდეგობა მოკვდავს, რაგინდ ძლევამოსილი იყოს ის, არ გამოადგება! შვილო, თუ ჩემ რჩევას არ მიიღებ და ღმერთებს მორჩილებას არ გამოუცხადებ, იცოდე, ოლიმპოს მბრძანებელი ზევსი კიდევ უფრო დიდსა და საშინელ უბედურებას მოგვივლენს! - ეუბნებოდა თემიდა.

პრომეთემ ამაყად უარყო ქალღმერთ თემიდას რჩევა.

- განგების განაჩენი აუცილებლად უნდა შესრულდეს! - უპასუხებდა პრომეთე საყვარელ დედას: - ვაჟკაცი, რომელსაც კარგად აქვს შეგნებული აუცილებლობის ძალა, განგების განაჩენს არასოდეს არ გაექცევა.

ზევსმა მართლაც კვლავ მოუვლინა პრომეთეს ახალი საშინელი სასჯელი: ოლიმპოს ღმერთების მამამთავრის ზევსის ბრძანებით, უზარმაზარი არწივი ყოველ მესამე დღეს კავკასიის მთების თავზე ეშვებოდა და თავისი მძლავრი კლანჭებით ტანჯულ გმირს მუცელს უფატრავდა და ალმასივით ბასრი ნისკარტით გულ-ღვიძლს გაუმადლრად უკორტნიდა.

ტანჯული გმირის გმინვისა და გოდების საშინელი ხმა მთელ ქვეყანას აყრუებდა და მსმენელთ გულს უსაზღვროდ უშფოთებდა.

როცა თავის სისხლიან საქმეს მორჩებოდა გაუმაძლარი ფრთოსანი, ოლიმპოს მწვერვალისაკენ სასწრაფოდ მიფრინავდა, რომ მესამე დღეს კვლავ დაბრუნებულიყო თავისი „საგმირო დავალების“ შესასრულებლად.

დატანჯული გმირის დაფლეთილი გულ-მუცელი ძალიან სწრაფად მთელდებოდა, მაგრამ გაუმაძლარი არწივი დანიშნულ დროს კვლავ მოფრინდებოდა და თავის სისხლიან საქმეს ყოველთვის პირნათლად ასრულებდა.

ამრიგად მისდევდნენ წლები წლებს და საუკუნეები საუკუნეებს. ტიტანის ტანჯვასა და წამებას დასასრული არ ჰქონდა.

ყოველ მესამე დღეს კავკასიის მთების თავზე, ერთსა და იმავე დროს, გამოჩნდებოდა საშინელი არწივის უზარმაზარი აჩრდილი, რომელიც მცისვე სადღაც გაქრებოდა.

მტაცებელი ფრთოსანი ტყვიასავით თავს ესხმოდა ტანჯულ გმირს და გულ-მუცელს გაუმაძლრად უძიძგნიდა.

შეუდრეკელი ტიტანის გმინვა და გოდების მწარე ხმა მთელ მსოფლიოში კიდით-კიდემდე გაისმოდა და მსმენელს მჭევრმეტყველურად მოუთხრობდა კაცობრიობის კეთილდღეობისათვის თავდადებული გმირის ტანჯვისა და წამების სამწუხარო ამბავს.

საღამოჟამს კი მტაცებელი ფრთოსანი ისევ ოლიმპოსაკენ მიფრინავდა და მისი გასისხლიანებული ნისკარტი და კლანჭები ნათლად ადასტურებდა იმ საქმიანობას, რომელსაც გაუმაძლარი არწივი ყოველ მესამე დღეს ეწეოდა კავკასიის ქედზე მიჯაჭვული სახელოვანი გმირის პრომეთეს სხეულის გარშემო.

მაგრამ ყველაფერს თავისი დასასრული აქვს. დროთა მიმდინარეობის ნაკადს მოაქვს ტანჯული გმირის სრული განთავისუფლება.

სწორედ იმ ადგილას, საცა დიდებული პრომეთე კლდეზე იყო მიჯაჭვული, სრულიად შემთხვევით გაჩნდა მთელ საბერძნეთში სახელგანთქმული გმირი ჰერკულესი.

კოინთა დიდებული გმირის შორისსატყორცნმა ისარმა, რომელიც მიზანს არასდროს არ ასცდებოდა, სასიკვდილოდ დაჭრა საზარელი არწივი სწორედ იმ დროს, როცა ეს საშინელი ფრინველი კავკასიის ქედის თავზე ეშვებოდა თავისი სისხლიანი საქმის შესასრულებლად.

ძღევამოსილმა ჰერკულესმა თავისი უზარმაზარი კომბლის მძლავრი დარტყმით ერთბაშად დაამსხვრია ტანჯული პრომეთეს ტანზე სალტესავით შემორტყმული ჯაჭვები, რომლების დაღეწილი რგოლები გმირის ფერხთით ცვიოდა.

მაგრამ ჯაჭვის ერთი რგოლი, კლდის მოზრდილი ნახეთქით, პრომეთეს ხელის თითზე შეერჩა, და ამ რგოლს გმირი შემდგომ მუდამ ატარებდა იმ დიდი ტანჯვისა და წამების აღსანიშნავად, რაც კაცობრიობისათვის თავდადებულმა ტიტანმა განიცადა იმ ხნის განმავლობაში, როცა იგი, ღმერთების მამამთავრის ბრძანებით, კავკასიის ქედზე იყო მიჯაჭვული.

განთავისუფლებული პრომეთე ისევ დატრიალებდა მის მიერ შექმნილ ადამიანთა შორის და თავისი ყოველდღიური საქმიანობით უმსუბუქებდა კაცობრიობას იმ მძიმე ტვირთს, რომელიც უღმობელმა ცხოვრებამ არგუნა.

დეკალიონი და პირა

ელინთა ღმერთების მამამთავრის ზევსის ყურამდე მიაღწია ხმამ: ქვეყნად, ხალხთა შორის, მეტად გავრცელდა უკანონობა და ყოველგვარი უწესრიგობა.

ზევსი მეტად შეაწუხა ამ მართლაც სამწუხარო ამბავმა და მან უმაღლვე გადაწყვიტა თვითონვე შეემოწმებინა, რამდენად სამართლიანი იყო ეს ხმა. ღმერთების მამამთავარი დაიძრა ზეციდან. სამწუხაროდ, ზევსმა უფრო მეტი უწესრიგობა იხილა ქვეყნად, ვიდრე ამის შესახებ ზეცას მოსდიოდა ხმები. სადაც კი მივიდა ღმერთების მამამთავარი, ყველგან დიდი უწესრიგობა და უკანონობა ჰპოვა.

ერთხელ, სადამოს, ზევსი არკადიაში მიბრძანდა მეფე ლიკაონის სასახლეში. ყოვლად შემძლებელი ოლიმპოს მბრძანებელი, სანამ მეფე ლიკაონის სასახლეში მივიდოდა, გზაში მრავალ სასწაულს ახდენდა და თავის ღვთაებრივ მადლს ადგილობრივ მკვიდრთ არ აკლებდა.

ხალხმა ამის გამო ღოცვითა და კურთხევით თაყვანი სცა ქვეყნად კაცის სახით მოვლენილ ღმერთს.

მეფე ლიკაონი მეტად განარისხა ხალხის მიერ ამგვარი პატივისცემის გამოცხადებამ. მეფემ გადაწყვიტა ძილში მოეკლა თავისი სტუმარი, მაგრამ, სანამ ამ სასტიკ განზრახვას შეასრულებდა, ზევსის გამოცდა მოისურვა, რათა დარწმუნებულიყო, ღმერთია იგი, თუ უბრალო მოკვდავიო.

მეფეს სასახლეში ჰყავდა ერთი მონა. ლიკაონმა ბრძანება გასცა დაუყონებლივ გამოეჭრათ ყელი ამ მონისათვის, მოეხარშათ იგი და ზევსისათვის მიერთმიათ: აბა, გამოიცნობს ჩემი სტუმარი ამ საჭმელს თუ ვერაო.

ზევსი მეტად შეაწუხა ამ საზიზღარმა ამბავმა და ლიკაონის დასას-
ჯელად მეფის სასახლეს მოუვლინა თავბარდამცემი ქუხილი, რო-
მელმაც ყველაფერი ერთიანად გაანადგურა. გადარჩა მხოლოდ სა-
სახლის პატრონი მეფე ლიკაონი, მაგრამ ვაი ამ გადარჩენას.

ზევსმა ლიკაონი მგლად გადააქცია. მეფემ ამ დღიდან კაცურად
ლაპარაკის უნარი დაკარგა, იგი მგელივით ღმუის, სახე იცვალა, ხე-
ლებმა და ფეხებმა სულ სხვა შეხედულება მიიღო. ერთი სიტყვით,
მეფე ლიკაონმა სავსებით მგლის სახე მიიღო.

ზევსი ზევას დაბრუნდა და დაუყოვნებლივ მოიწვია ღმერთების
კრება. ღმერთები შეიკრიბნენ მარმარილოს ქვებით მოფენილ სა-
სახლეში და ირგვლივ მწყობრად ჩამოსხდნენ. გამობრძანდა თვით
ზევსიც, დაღვრემილი იყო, თავი ორჯერ მძლავრად ჩაიქნია და შემ-
დეგ დიდებულ კრებულს ასე განუმარტა საქმის ვითარება და თათ-
ბირის უახლოესი საგანი: „მე არასოდეს არ მშინებია ჩემი სამეფოსი
ისე, როგორც ამჟამად. მთელი სამეფო მოვიარე კიდი-კიდედმე,
მაგრამ უკანონობისა და საშინელი საზიზღრობის მეტი ვერა ვპოვე
რა. ამიტომ გადაწყვეტე მთელი კაცობრიობის სასტიკად დასჯა“.

როცა ამასთანავე ზევსმა თათბირზე დამსწრე ღმერთებს უამბო
მეფე ლიკაონის მიერ ჩადენილი ყოვლად დაუშვებელი საქციელი,
ყველანი შიშის ზარმა აიტანა, მათ ერთხმად მოუწონეს ყოვლად შემ-
ძლებელ ზევსს მთელი კაცობრიობის დასჯის გადაწყვეტილება. ხო-
ლო ზოგიერთმა დამსწრეთაგანმა შეძრწუნებით თქვა: როცა დედა-
მიწის ზურგზე ხალხი ამოწყდება, ღმერთებს მსხვერპლს ვინ შესწი-
რავს, ვინ უკმევს მათ საკმეველსო?

მაგარამ ყოვლად შემძლებელმა ზევსმა ამრიგად ანუგეშა შეში-
ნებული ღმერთები: ამ მხრით შიში ნუ გექნებათ, დედამიწაზე უფრო
ღვთისმოყვარე ხალხს მოვამრავლებო.

ღმერთები დაკმაყოფილდნენ ამ განმარტებით და მთელი კაცობრიობის წარღვნით დასჯა ერთხმად დაადგინეს.

ყოვლად შემძლებელი ზევსის ბრძანებით ქვეყნის ოთხივე მხრით ამოვარდა მძლავრი ქარი, ცა ერთნაირად შეიმოსა შავი ღრუბლებით, ჭექა-ქუხილმა დედამიწა ჯოჯოხეთად აქცია; მდინარეები ადიდდნენ და ნაპირებიდან გადმოსვლას მოულოდნელად მოელოდნენ; ზღვისა და ოკეანის გამხეცებული ზვირთები ცის სიმაღლეზე ერთმანეთს შეუბრალებლად ეჯახებოდნენ და დედამიწას წალეკვას უქადდნენ. შიშისაგან სულგანებული ხალხი არსაიდან შველას არ მოელოდა და გაშტერებით შეჰყურებდა სტიქიონის გამხეცებულ ვარჯიშობას. ერთი წამიც - და დედამიწა წყლის ზვირთებით უნდა წალეკილიყო.

მართლაც, დაბერა თუ არა ცოტათი უფრო ძლიერმა ქარმა, ცის სივრცემდე ამართული ზღვისა და ოკეანის გამხეცებული ზვირთები დედამიწას ელექტრობასავით მოედო. ხალხი მთების მწვერვალებისაკენ მიისწრაფოდა, მაგრამ შეუბრალებელი წყლის ზვირთები მთების მაღლობზედაც მუსრს ავლებდა ყველაფერს. ყველაფერი გაქრა იქ, სადაც ამ ერთი თუ ორი წუთის წინათ სიცოცხლე დუღდა და გადმოდიოდა.

როცა ამრიგად აზვირთებულმა ტალღებმა ერთიანად წალეკა დედამიწის ზურგიდან ყველა სულიერი და უსულო არსება, ყოვლად შემძლებელმა ოლიმპოს მბრძანებელმა ზევსმა გასცა ბრძანება წყლის ზვირთები თავთავის ადგილას მოთავსებულიყო.

ყოვლად შემძლებელი ზევსის ბრძანება დაუყოვნებლივ შესრულდა. აზვირთებული წყლის ტალღები ელვის სისწრაფით გაეშურნენ ზღვებისა, ოკეანეებისა და მდინარეებისაკენ და თავთავის კალაპოტებში მოთავსდნენ.

როდესაც წყალი სავსებით აიკრიფა დედამიწის ზურგიდან, პარნასის მთის მაღალ მწვერვალზე გაირიყა პატარა ნავი, რომელშიაც უვნებლად გადარჩენილიყვნენ ელინთა ძლევაგამოსილი გმირის პრომეთეს ვაჟიშვილი, ღვთისმოყვარე დევკალიონი, და უკეთილმსახურესი მეუღლე მისი პირა.

აი, ორად ორი სულიერი არსება, რომელიც მოიპოვებოდა წარღვნის შემდეგ დედამიწის ზურგზე.

დევკალიონი და პირა გადმოვიდნენ ნავიდან და, როცა დედამიწა დაცარიელებული დაინახეს, როცა ქვეყნად არავისი ხმა და ძახილი არ ისმოდა, თვალები ცრემლებით აევსოთ და ობლად დარჩენილნი დიდხანს, დიდხანს გულამოსკვნით ქვითინებდნენ.

„ჩემო საყვარელო დაო და მეუღლე! - ცრემლიანი თვალებით შეეხმაურა დევკალიონი თავის საყვარელ მეუღლეს პირას: - მთელი დედამიწის ზურგზე, მზის ამოსვლის და ჩასვლის სივრცეზე, ერთადერთო დიაცო, ერთადერთო მეუღლე! ჩვენს გარდა დედამიწის ზურგზე არ მოიპოვება არც ერთი სულიერი, ყველანი წყლის შეუბრალებელმა ზვირთებმა შთანთქეს. ჩვენც კიდევ რა მოგველის, ვინ იცის! თვითეული ღრუბლის ნაწყვეტი შიშის ბარს მგვრის, სულს მიხუთავს, გონებას მიხშობს! კიდევაც რომ უვნებლად გადავრჩეთ, ჩვენი სიცოცხლე რა სიცოცხლე უნდა იქნეს! ამ ვეებერთელა, დაცარიელებულ ქვეყანაზე ჩვენ მარტონი რას მოვიმოქმედებთ, რის გაკეთება შეგვიძლია!“ ასე მწუხარებით, ცრემლების ღაპალუპით ითვალისწინებდნენ თავის უმწეო მდგომარეობას ქვეყნად მარტოდმარტო დარჩენილნი დევკალიონი და პირა.

ბოლოს და ბოლოს დევკალიონმა და პირამ გადაწყვიტეს მიემართათ დელფოს სამისნოსათვის, სადაც ღმერთი თემიდა ელინთა მკვიდრს ყოველ გაჭირვების დროს ამცნობდა ხოლმე მომავალ ბედს.

მართლაც, დიდი ძეხვის შემდეგ, კეთილმსახურმა ცოლ-ქმარმა მოძებნეს დელფოს სამლოცველოს ნანგრევები და გულმოდგინედ შეევედრნენ ქალღმერთს თემიდას:

„გვამცნე, მოწყალეო თემიდავ, როგორ და რა საშუალებით უნდა გავაშენოთ დაცარიელებული ქვეყანა?“

თემიდამ ამნაირი ნახევრადგაუგებარი პასუხი მისცა უკეთილმსახურეს დევკალიონსა და პირას: „დიდი დედის ძვლები გადისროლეთ თავზე, ზურგს უკან!“

საბრალო დევკალიონი და პირა დიდხანს უხმოდ იდგნენ ერთსა და იმავე ადგილას და გაკვირვებით გულში ბჭობდნენ, თუ რას მოასწავებდა თემიდას ამგვარი ბუნდოვანი სიტყვები.

დიდი ფიქრისა და განსჯის შემდეგ, დევკალიონმა ამნაირად განმარტა თემიდას წინასწარმეტყველება:

დიდი დედა - დედამიწა, ხოლო ძვლები კი დედამიწაში ჩაფლული ქვები უნდა იყოსო.

უკეთილმსახურეს ცოლ-ქმარს მოეწონათ ეს განმარტება და საქმით ამის შემოწმება მოისურვეს.

მართლაც, დევკალიონი და პირა ჩამოვიდნენ ერთ დაბალ ხეობაში და შეუდგნენ ქვების თავზე ზურგს უკან გადასროლას.

დახეთ საკვირველებას! დევკალიონის მიერ ზურგს უკან გადასროლილი ქვები მამაკაცებად გადაიქცნენ, პირას მიერ გადასროლილი კი დედაკაცებად.

ამნაირად, წარღვნისგან დაცარიელებული დედამიწა სულ მოკლე ხანში გაშენდა, და ადამიანმა განახლებულ ქვეყანაში განახლებულ ცხოვრებას მიჰყო ხელი.

ფაეტონი

მზის ღმერთის ჰელიოსისა და კლიმენას შვილი ფაეტონი მთელ ეთიოპიაში სახელგანთქმულ ვაჟკცად ითვლებოდა.

ეთიოპიელები დიდის პატივისცემით ეპყრობოდნენ ახოვან ყმაწვილს.

ფაეტონი მუდამ ამაყობდა თავისი ღვთაებრივი ჩამომავლობით. ერთხელ ყმაწვილი იმდენად გაკადნიერდა, რომ ღმერთების მამამთავრის ზევსის შვილის ეპათის თანასწორობაც კი გამოაცხადა საჯაროდ. ეპათს სიცილადაც არ ეყო ფაეტონის ამგვარი კადნიერება და ეჭვი შეიტანა ყმაწვილის ღვთაებრივ ჩამომავლობაზე.

შეურაცხყოფილი ყმაწვილი დაუყოვნებლივ დედასთან მიიჭრა.

„საყვარელო დედავ! - თვალცრემლიანი ემუდარებოდა ფაეტონი თავის საყვარელ დედას კლიმენას: - მომეც რაიმე სარწმუნო საბუთი, რომ დედამიწის მანათობელი მზის ღმერთი ჰელიოსი მართლაც მამაჩემია!“

- „ვფიცავ ყოვლად შემძლებელ მაღალ ღმერთებს, ვფიცავ ყველაფერს, რაც კი წმინდათა წმინდა გამაჩნია, ვფიცავ შენს ყველგან და მარადის ჩემთვის ძვირფას სახელს და სიყვარულს, რომ შენ ნამდვილად ჰელიოს ღმერთის შვილი ხარ!“ - სიყვარულის კილოთი ანუგეშებდა კლიმენა თავის საყვარელ, ძვირფას შვილს ფაეტონს. „უკეთუ ჩემი სიტყვები არ გჯერა, მამაშენის სასახლეები ხომ ახლოა ჩვენზე და თვითონვე შეგიძლია გამოჰკითხო ყველაფერი შენი ვინაობის შესახებ. დარწმუნებული ვარ, მამაშენი ჰელიოსი შესძლებს დაგარწმუნოს შენს ვინაობაში და ყოველგვარი ეჭვები სრულიად გაგიფანტოს“.

ფაეტონს მოეწონა დედის რჩევა და დაუყოვნებლივ ფეხაკრეფით გაეშურა ღმერთის ჰელიოსის ბრწყინვალე სასახლეებისაკენ.

ჰელიოსის სასახლეები ამაყად გადმოიყურებოდნენ მაღალი მთის მწვერვალიდან. ოქროთი და ფერადი ქვებით შემკული მარმარილოს სვეტები გარს ერტყნენ სპილოს ძვლებით დახურულ სასახლეებს. მოვერცხლილ ალაყაფის კარებზე ხელოვნურად გამოქანდაკებული იყო ცა, დედამიწა და თვალუწვდენელი ოკეანე. წყლის ფერად უფსკრულში მოჩანდნენ ზღვისა და ოკეანის ღმერთები.

დედამიწის ზურგზე გაეშენებინათ ქალაქები და სოფლები, სადაც ხალხი ირეოდა და ყოველდღიური საქმიანობის ფერხულში ჩაბმულიყო. განაპირა ადგილები მთის საუცხოვო გრეხილებით დასერილიყო, ხოლო ირგვლივ პიტალო კლდეები არწივივით ამაყად გადმოიყურებოდნენ.

მთის კალთები უხვად შემოსილიყო დაბურული ტყეებით, რომლებშიაც მხეცები ათასგვარად ფუსფუსებდნენ.

მდინარეები მთის გრეხილებზე საამურად იკლავებოდნენ, მტრედისფერი ცა მოციმციმე ვარსკვლავებით მოჭედილიყო.

ფაეტონი მოკრძალებით შევიდა სასახლეში. ჰელიოსი დიდებული ტანსაცმელით იჯდა აღმასებით შემკულ ტახტზე.

მარჯვნივ და მარცხნივ დიდებულ მზის მფლობელს გვერდს უმშვენებდნენ კეკლუცი და მორცხვი გაზაფხული, ნაზი ზაფხული, ბარაქიანი შემოდგომა და სუსხიანი, თეთწვერა ზამთარი.

ფაეტონი შეჰყურებდა ძვირფას, ბრწყინვალე სასახლეს და გონს ვერ მოსულიყო, ყოველივე ამას ცხადად ხედავდა თუ სიზმრად.

ჰელიოსმა დიდის თავაზიანობით მიიღო ფაეტონი, მამობრივი სიყვარულით ოქროს სავარძელი შესთავაზა და გვერდით ჩამომჯდარ საყვარელ შვილს ღმობიერად შეეკითხა: „ჩემო საყვარელო შვილო, გულახდილად მითხარი, ვის ან რას დაეძებ მამაშენის სასახლეში“.

„ბრწყინვალე და დიდებული მამავ!.. - გახარებული კილოთი უპასუხა ფაეტონმა: - ნება მომეცი ერთი რამ გკითხო. ნებას მაძლევ შენ შვილად ვიწოდებოდე? ქვეყნად არ სჯერათ, რომ მე შენი შვილი ვარ, მაგრამ, როგორც ახლა შენი სიტყვებიდან ირკვევა, მე მართლაც შენი შვილი ვყოფილვარ. ამიტომ გთხოვ, მამავ, ნიშნად ჩემი ღვთაებრივი ჩამომავლობისა, მომეც რამ სარწმუნო საბუთი“.

„ჩემო საყვარელო ფაეტონ, - განაგრძო ძღვევამოსულმა ჰელიოსმა, - მე შენს შვილობაზე არასოდეს უარს არ ვიტყვი.

ამიტომ მთხოვე რაც გსურს და აგისრულებ“.

„გმადლობ, საყვარელო მამავ! მაშ თუ ასეა, ერთი დღით დამითმე მზის ფრთოსანი ეტლი.“ - მოკრძალებით სთხოვა ჰელიოსს სიხარულით აღსავსე ფაეტონმა.

ჰელიოსი ფაეტონის შეუსაბამო თხოვნამ მეტად დააღონა, მზის მფლობელი ღრმად დარწმუნებული იყო, რომ ფაეტონი ფრთოსანი ეტლით მოგზაურობას ვერ შესძლებდა. „ოლიმპოს თვითმპყრობელიც კი ვერ ბედავს ჩემი ეტლით მოგზაურობას“ - მჭერმეტყველად უმტკიცებდა მამა შვილს, მაგრამ ფაეტონი მაინც თავისას არ იშლიდა. ბრწყინვალე მზის მფლობელმა თავისი სიტყვა ვერ გატეხა და იძულებული შეიქნა ეტლი ერთი დღით შვილისათვის დაეთმო.

უკვე დილის განთიადმა დაჰკრა. მეჯინიბეებმა თავლიდან გამოიყვანეს ცეცხლისმფრქვევი დარახტული ცხენები და შეაბეს მაღალთვლებიან ოქროს ეტლში.

„შვილო! - მწუხარებით გამოესალმა ჰელიოსი ფაეტონს: - ცხენებს მაგრად დაუჭირე სადავეები, მძლავრად ნუ გარეკავ, თორემ სამწუხაროდ გათავდება შენი მოგზაურობა“.

აღმასივით დაღესილი ოთხი ცხენი საგზაოდ იყო გამზადებული, მოუთმენლობისაგან ელვასავით თრთოდნენ, მათი ტორების ცემა და ჭიხვინი შორს, შორს გაისმოდა.

ფაეტონი გაბედულად ჩაჯდა ეტლში, მოიმარჯვა სადავეები, ერთი-კი განზე შეარხია მათრახი, და ცხენებმა ჩიტივით მოიტაცეს ცის სივრცისაკენ ჰელიოსის ფრთოსანი ეტლი.

ეტლის პირველ შექანებაზე ცხენებმა იგრძნეს მეეტლის გამოუცდელი ხელი და ჩვეულებრივ გზას ასცდნენ.

ყმაწვილი მეტად შეშინდა. შიშმა მაშინ უფრო აიტანა, როცა ცის სივრციდან დედამიწის სიშორეს ჩამოხედა.

ფაეტონს მუხლები აუცახცახდა, ძარღვები მკლავებში მოუდუნდა, თვალებში სინათლე მთლად გამოელია.

გააფრთებული ცხენები ერთიანად დაგიჟდნენ და უგზოუკვლოდ მიაქროლებდნენ ეტლს. მზის ღმერთის ჰელიოსის ეტლი ხან ცის სივრცეში დატრიალებდა, ხან მიწის მახლობლად ჩამოეშვებოდა. ნაეტლარი გზა ერთიანად იბუგებოდა. ღრუბლებს ცეცხლის ალი ასდიოდა, მთის მწვერვალნი, ქალაქები, სოფლები, მინდორი და ტყეები ცეცხლის მორევში ცურავდნენ. იღუპებოდა ყველაფერი, სულიერი და უსულო. მდინარეებისა და ტბის ღმერთები შესაზარლად ქვითინებდნენ. წყალი მეტის სიცხისაგან კალაპოტებში შრებოდა. ნილოსი ადიდებული წყლის ზვირთებს შორეული ქვეყნებისაკენ ტყორცნიდა, მაგრამ შეუბრალებელი სიცხე კვალდაკვალ მისდევდა.

თევზები წყლის სიღრმეს ეტანებოდნენ, მაგრამ მყუდრო თავშესაფარს აქაც ვერ პოულობდნენ, მიწა დასკდა და დაიღარა, ერთი წამიც - და მთელი დედამიწა ცეცხლისაგან უნდა დაფერფლილიყო.

ქვეყნიერება დაღუპვისაგან რომ გადაერჩინა, ღმერთების მამამთავარმა ზევსმა ჭექა-ქუხილი მოუვლინა ფაეტონის ფრთოსან ეტლს და ერთიანად დაამსხვრია. ქვეყნიერება დაღუპვას გადარჩა. ფაეტონის გაცივებული, მთლიანად შეტრუსული გვამი სამშობლოს მოშორებით იპოვეს და იქვე დაასაფლავეს.

საყვარელი შვილის სიკვდილმა ჰელიოსი მეტად შეაწუხა.

ყოვლად შემძლებელი დედამიწის მანათობელი ჰელიოსი დღე-დაღამ მდულარე ცრემლებს აფრქევდა. ჰელიოსის ღვთაებრივ თვალთაგან ჩამოდენილი ცხარე ცრემლებისაგან მზე დაბნელდა და დედამიწას არ ანათებდა.

ხანგრძლივი ძებნის შემდეგ, საბრალო კლიმენამ იპოვა თავისი საყვარელი შვილის ფაეტონის განმარტოვებული საფლავი.

მთელი ოთხი თვის განმავლობაში საცოდავი დედა და უდროოდ დაკარგული ყმაწვილის დები მუდამდღე მწუხარედ დასტიროდნენ ფაეტონის საფლავს. გამვლელ-გამომვლელნი ცოდვით იწვოდნენ და საბრალო კლიმენასა და მისი ქალების მდულარე ცრემლებს თავიანთ ცრემლებსაც უერთებდნენ.

ერთხელ დები ძმის საფლავს მწუხარედ დასტიროდნენ.

უეცრივ უფროსმა დამ, ფაეთუსამ, შესაზარლად შეჰყვირა.

საბრალომ იგრძნო, რომ ფეხები თანდათან უხევდებოდა.

მეორე დას, ლამპეციას, ჰსურს მიეშველოს, დახმარება აღმოუჩინოს, მაგრამ ადგილიდან ვერ იძვრის, ხის ფესვები აკავებენ. მესამე და შიშისაგან თმას იგლეჯს, მაგრამ თმების მაგივრად ხის ფოთლები ჩამოაქვს. დები გაკვირვებით ერთმანეთს შესცქერიან და ხედავენ, რომ ისინი ხის ფოთლებით იმოსებიან.

საბრალოებს მთელი სხეული ხის ქერქით და მწვანე ფოთლებით შეემოსათ, დარჩათ მარტოდმარტო ბაგენი და საყვარელ დედას კლიმენას შველას ემუდარებოდნენ.

საბრალო დედა ხან ერთ ქალთან მიიჭრება, ხან მეორესთან, ხან ერთს ჰკოცნის მხურვალედ, ხან მეორეს და მესამეს, ერთს აცლის ფოთლებს, მეორეს - ხის ქერქს, მესამეს - ტოტებს. ფოთლებისა და ტოტების ჩამონაგლეჯზე საბრალოებს სისხლის ნაკადულები ღვარებად ჩამოსჩქეფთ.

„შეგვიბრალე, საყვარელო დედავ, ხის ფოთლებს და ტოტებს კი არა ჰგლეჯ, არამედ ჩვენ საკუთარ სხეულს! მშვიდობით, მშვიდობით, ჩვენო ძვირფასო, ჩვენო საყვარელო დედავ!

მშვიდობით, სამუდამოდ გეთხოვებით!“ - ერთხმად შესძახეს სასიკვდილოდ განწირულმა დებმა და მყისვე მათი ბაგენი ხის ქერქით დაიფარნენ, სამუდამოდ დადუმდნენ. სამივე და ალვის ხეებად გადაიქცა და საბრალო ფაქტონის განმარტოვებულ საფლავს გარს შემოერთყნენ.

ირგვლივ სამარისებული სიჩუმე მეფობდა. წყნარი და საამური ნიაჲი ხანგამოშვებით არღვევდა იდუმალ სიჩუმეს. შოლტივით ავარდნილი ალვის ხეები კი ამ დროს მწუხარედ დასცქეროდნენ უდროოდ დაღუპულის საფლავს და განუწყვეტლივ იცრემლებოდნენ.

ორფევესი და ევრიდიკე

წყლის ღმერთის ეაგრის შვილი ორფევესი ძველ დროში სახელგანთქმულ მომღერლად ითვლებოდა, ორფევესის სამშობლო თრაკია სამართლიანად ამაცობდა თავისი სახელოვანი მომღერლით, ორფევესის ნაზი, ნარნარი ხმა მთელ ქვეყანას ხიბლავდა. მთელი თრაკია სულგანაბული ყურს უგდებდა, როცა ორფევესი სიმებს ჩამოკრავდა და გასაოცრად ააჟღერებდა ჩანგს.

ორფევესის მეუღლე ევრიდიკე მთელ თრაკიაში შესანიშნავი ლამაზი და ხასიათით სათნო ქალი იყო.

ცოლ-ქმარს ერთმანეთი გაგიჟებით უყვარდათ. ერთხელ ევრიდიკე ამხანაგ ქალებთან მინდორში ყვავილებს აგროვებდა. უეცრივ მან ფეხი დაადგა ბალახებში ჩამალულ გველს, რომელმაც თავისი შხამიანი ენით დაკბინა ორფევესის საყვარელი მეუღლე. ევრიდიკე მყისვე გარდაიცვალა. ამხანაგები გულამოსკვნით დასტრიალებ-

დნენ უდროოდ გარდაცვალებულს და საცოდავი ქვითინით აწუხებდნენ ცასა და ბარს. ორფევსის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა. ძვირფასი მეგობრის დაკარგვით ზარდაცემული ორფევსი სრულიად განმარტოებულ ცხოვრებას შეუდგა და თავის უსაზღვრო მწუხარებას მხოლოდ ჩანგის სიმებს ამცნობდა. ყოველდღე, დილიდან დაწყებული საღამომდე, საღამოდან დილამდე, განმარტოებით იჯდა მდინარის ნაპირას საცოდავი მომღერალი და უნუგემო მწუხარებას ჩანგის სიმებზე იქარვებდა ისეთი ნაზი და გულსაკლავი კილოთი, რომ მხეც-ნადირნი, ფრინველთა გუნდი და თვით პიტალო კლდეებიც კი მწუხარებას ეძლეოდნენ.

კარგმა ხანმა განვლო, მაგრამ ორფევსმა სულის სიმშვიდე ვერ მოიპოვა, მას უევრიდიკოდ სიცოცხლე შეუძლებლად მიაჩნდა. ამიტომ საბრალო მომღერალმა გადაწყვიტა თავისი უსაზღვრო მწუხარება „საიქიოს“ მბრძანებლისათვის შეეჩივლა და ძვირფასი მეგობარი „სააქაოს“ დაებრუნებინა. მართლაც, ორფევსმა თავისი განზრახვა სულ მოკლე ხანში შეასრულა. დიდის დაბრკოლებით და გაჭირვებით განვლო ორფევსმა „საიქიოს“ სახიფათო გზები და „მიცვალებულთა სამეფოს“ მბრძანებლის წინაშე სათხოვნელად გამოცხადდა.

„ყოვლად შემძლებელო ღმერთო და „საიქიოს“ დიდებულო მპყრობელო! - დაბალის ხმით დაიწყო ორფევსმა: - გვედრებით, დამიბრუნეთ ჩემი გულითადი მეგობარი, ჩემი უძვირფასესი და უსაყვარლესი ევრიდიკე, რომელიც გველის გესლიანმა ენამ უდროოდ გამოასალმა სიცოცხლეს!

სული და გული მეხუთება, გონება მეხშვის, სინათლე სიბნელედ მეცვლება, სულიერად ვიტანჯები, სიცოცხლე მეწამლება! გვედრებით შემიბრალოთ და დამიბრუნოთ ჩემი ძვირფასი მეგობარი, ჩემი ჭმუნვისა და მწუხარების თანამოზიარე ევრიდიკე!“

ამ სიტყვებით ემუდარებოდა ორფევსი „საიქიოს“ მბრძანებელს და თან ჩანგის სიმებს საცოდავად აკვნესებდა, მიცვალებულთა აჩრდილები სიბრალულით აღივსნენ და უცეცხლოდ იწვოდნენ ორფევსის მწუხარებით.

„საიქიოს“ თვითმპყრობელი და მისი მეუღლე პერსეფონე გულამოსკვნით ტიროდნენ, ცრემლების ღაპალუპით ისმენდნენ ორფევსის ჩანგის სიმთა ჟღერის სამგლოვიარო ხმას. ღმერთებმა შეიბრალეს ორფევსი და ნება დართეს ევრიდიკე წაეყვანა, მხოლოდ იმ პირობით კი, რომ ვიდრე იგინი „სასინათლო სამეფოში“ არ გავიდოდნენ, ორფევსს უკან არ უნდა მოეხედა, წინააღმდეგ შემთხვევაში ღმერთების წყალობა სამგლოვიაროდ შეიცვლებოდა, ევრიდიკე ისევ სიცოცხლეს გამოესალმებოდა.

ორფევსი და ევრიდიკე გახარებულნი დაბრუნდნენ „სააქაოსკენ“. ორფევსი წინ მიუძღოდა სახიფათო ბილიკზე თავის საყვარელ ევრიდიკეს. მთელი გზა სახელოვან მომღერალს ფიქრიდან არ განუშორებია ღმერთებისათვის აღთქმული პირობა.

მგზავრები ის იყო „სასინათლოში“ უნდა გამოსულიყვნენ, ორფევსმა ვერ მოითმინა და თავისი საყვარელი მეგობრისაკენ მოიხედა. ევრიდიკე მყისვე გარდაიცვალა.

ორფევსის ტანჯვასა და მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა. საბრალლო მომღერალმა გადაწყვიტა ხელმეორედ ჩასულიყო „საიქიოს“, მაგრამ, საუბედუროდ, ღმერთებმა ეს არ ინებეს და „საიქიოს“ ჩასვლა ორფევსს აუკრძალეს.

ამნაირად ორფევსი სამუდამოდ განშორდა საყვარელ მეგობარს, ძვირფას ევრიდიკეს. უსაზღვრო მწუხარებით მოცული ორფევსი თრაკიაში დაბრუნდა და მთელი დღეები განმარტოებით თავს აფარებდა დაბურულ ტყეებს, სადაც ერთადერთი მანუგემშებელი იყო ჩანგი, რომლის სიმების საცოდავი გმინვა არემარეს ატყვევებდა.

მთა, ბარი, კლდე და ღრეები მუდამდღე იხიბლებოდნენ ორფევის ჩანგის სიმთა საცოდავი ჟღერით.

ერთხელ ორფევის ჩვეულებრივ იჯდა განმარტოებულ ბექობზე და მწუხარე ხმით აჟღერებდა სიმებს. ხეები ერთიანად იხიბლებოდნენ ჩანგის ნარნარი ხმებით და თავის ჩრდილს უხვად აწვდიდნენ დიდებულ მომღერალს.

პიტალო კლდეები გულჩათხრობილნი შეჰყურებდნენ საცოდავი მომღერლის სიმთა ჟღერას. ფრინველთა გუნდებმა დატოვეს ბუდეები და დიდებულ მომღერალს გულნატკენად თავს დასტრიალებდნენ. მხეცებიც განშორდნენ თავის ხვრელებს და სულგანაბულნი ყურს უგდებდნენ საკვირველ ხმებს.

ამ დროს მახლობელ მთებში თრაკიელი ქალები დიონისე ღმერთის პატივსაცემად დღეობას იხდიდნენ.

როგორც კი ორფევის ჩანგის სიმთა სამწუხარო ჟღერა შემოესმათ, მოდღესასწაულენი მოგროვდნენ და უშვერი სიტყვებით დაუწყეს ლანძღვა დიდებულ მომღერალს.

თრაკიის ქალები მეტად გაჯავრებულნი იყვნენ, რომ ევრიდიკეს სიკვდილის შემდეგ არცერთი მათგანი დიდებული მომღერლის სიყვარულისა და მეგობრობის ღირსი არ გახდა.

ორფევის თრაკიის ქალების ლანძღვა-თრევას ოდნავაც ყურადღებას არ აქცევდა. საბრალო თავისი ჭმუნვის განმაქარვებელ ჩანგის სიმებს მწუხარედ განუწყვეტლივ აჟღერებდა და ირგვლივ მთელ ბუნებას ერთიანად ხიბლავდა.

თრაკიის ქალები კი უფროდაუფრო ბრაზდებოდნენ, ასეთი გულგრილობითა და უყურადღებობით გაჯავრებულებმა ბოლოს ძალმომრეობასაც მიმართეს და საბრალო მომღერალს ქვები დაუშინეს.

ორფევესი არც ახლა შედრკა, იგი ისევ საუცხოვო სიმთა ჟღერით თავისი საყვარელი, ძვირფასი ევრიდიკეს ხსოვნას შესტრფოდა და შეჰხაროდა.

ქალები გარს შემოერთყნენ დიდებულ მომღერალს და შეუბრალებლად სცემდნენ, ქვებს ესროდნენ, ჯოხებს თავზე ამსხვრევდნენ, არაფერს, რაც კი ხელში მოხვდებოდათ, მისთვის არ იშურებდნენ.

ორფევესი სიმებს ხელს მაინც არ აშორებდა და თავისი საყვარელი ევრიდიკეს ხსოვნას მწუხარე ჰიმნებს უგალობდა.

გააფრთებული თრაკიის ქალები კი განგაშითა და საოცარი ხმაურით თანდათან უფრო შეუპოვრად გარს ერტყმოდნენ, თავსა და პირისახეს უსისხლიანებდნენ და შეუბრალებლად განუწყვეტლივ ტანჯავდნენ ისედაც უსაზღვროდ მწუხარე დიდებულ მომღერალს.

უდიერი ცემისაგან დაუდუმდა დიდებულ მომღერალს ის ბაგენი, რომელნიც სულ ერთიანად ატყვევებდნენ მთელ მეტყველ და უტყვებუნებას.

ორფევესმა სამუდამოდ დახუჭა თვალები და განუტევა მრავალტანჯული სული.

ორფევესის სიკვდილმა დედამიწა მწუხარებით შეიპყრო.

ფრინველთა გუნდი საცოდავად დასტიროდა უდროოდ გარდაცვალეულს. მხეცები თავჩაკიდულნი გლოვობდნენ საყვარელი მომღერლის დაკარგვას, პიტალო კლდეები ცხარე ცრემლებს აფრქვევდნენ დაობლებულ ჩანგის სიმებზე. თრაკიის ქალები კი ამ დროს უსირცხვილოდ ჰგვემდნენ და ამახინჯებდნენ ორფევესის უგრძნობ გვამს.

დაობლებული ჩანგი და ორფევესის სხეულისაგან განშორებული თავი გააფრთხულმა თრაკიის ქალებმა მდინარე ჰებრის ზვირთებს შეუერთეს.

მაგრამ მდინარის ზვირთებში მცურავი ჩანგი თავისთავად აჟღერებდა სიმებს, ნაზსა და გულის ჩამთუთქველ ხმებს წყლის ნაპირებს აწვდიდა. ენა კი მოკვეთილ თავში ოდნავ გასაგები ხმით ბუტბუტებდა და მომღერლის მწუხარებას ქვეყანას ამცნობდა. მდინარის ნაპირები მწუხარებით ბანს აძლევდნენ ზვირთებში ამონაკვნეს ჩანგის ჟღერას.

ამნაირად, დაობლებული ჩანგი და ორფევისის მოკვეთილი თავი განუყრელად მოგზაურობდნენ მდინარე ჰებრის ზვირთებში, ხოლო მრავალტანჯული მომღერლის სული გადასახლდა „საიქიოს“, სადაც შეუერთდა თავისი ძვირფასი მეგობრის ევრიდიკეს სულს და მას შემდეგ ერთმანეთს არ განშორებიან.

დედალოსი და იკაროსი

მთელს საბერძნეთში ათენის მკვიდრთა შორის დედალოსი საუკეთესო მოქანდაკედ და ხელოვნად იყო მიჩნეული.

ამ დიდბუნებოვანი ხელოვნის თითოეულ უბრალო ნაწარმოებსაც კი აღტაცებაში მოჰყავდა დიდი და პატარა, მოხუცი და ახალგაზრდა, ქალი და კაცი.

მარმარილოს ქვებიდან გამოქანდაკებული ნაწარმოებნი მნახველთა თვალში ისეთ შთაბეჭდილებას ტოვებდნენ, თითქო ცოცხალი ხორცი შეუსხამთ, ადამიანებივით სუნთქავენ, იხედებიან და მოძრაობენო.

დედალოსის სახელი და დიდება დღითიდღე იზრდებოდა.

თითოეული ქალაქი და დაწესებულება, შორეული და მივარდნილი სოფელიც კი დიდად აფასებდა ბუნებით დაჯილდოვებულ ჭეშმარიტ ხელოვანს და თავის მოვალეობად თვლიდა შეეძინა ამ იშვიათი მოქანდაკის ხელოვნური ნაწარმოებნი.

დიდებულმა და უკვე შორს სახელგანთქმულმა ხელოვანმა მოწაფედ აიყვანა თავისი დისწული ტალი, რომელსაც იგი დღითიდღე წვრთნიდა, ასწავლიდა და ამცნებდა თავის ხელოვნებას.

ნიჭიერმა მოწაფემ სულ მოკლე ხანში შეითვისა მასწავლებლის ხელობა. ტალის მიერ გაკეთებულ თითოეულ ნაწარმოებს განცვიფრებაში მოჰყავდა მნახველი, რომელიც დიდ მომავალს უქადიდა ჯერ კიდევ ჭაბუკ ხელოვანს.

დედალოსი შიშობდა, რომ ტალი თავისი ნიჭითა და შემოქმედებით სულ მოკლე ხანში დაჩრდილავდა თავისი მასწავლებლის სახელს და ამიტომ შურის თვალით დაუწყო ცქერა თავისი დისწულის ხელოვნების ასპარეზზე წარმატებას.

ახალგაზრდა ხელოვანის უტყუარი ნიჭის გაფურჩქნა დედალოსს მოსვენებას არ აძლევდა და ამიტომ თავისი მეტოქის თავიდან მოსაშორებლად გადაწყვიტა მისი მოკვლა.

ერთხელ დედალოსი და ტალი ათენის სიმაგრეების მაღალ მწვერვალზე ისხდნენ და ირგვლივ მდებარე მიდამოებს ათვალიერებდნენ. ბიძა და დისწული მარტოდმარტონი ისხდნენ ამ მაღლობ ადგილას. ირგვლივ სამარისებური სიჩუმე იყო გამეფებული.

არსაიდან ხმა, არსაიდან ძახილი. ყველაფერი თითქო რაღაც საიდუმლოებას მოეცვა.

შეუბრალებელმა დედალოსმა ამ მოხერხებულ დროს უეცრივ ხელი ჰკრა ახალგაზრდა ხელოვან ჭაბუკს და თვალუწვდენელი სიმაღლიდან ძირს ჩააგდო თავისი ნიჭიერი მოწაფე, თავისი ღვიძლი დისწული.

საბრალო ტალი უსულოდ დაეცა ათენის სიმაგრეების ქვემო კალთებზე, და სამუდამოდ გამოეთხოვა წუთისოფელს ბუნებით უხვად დაჯილდოვებული ნიჭიერი ხელოვანი.

დედალოსი დაუყონებლივ ჩამოვიდა სიმაგრეების მწვერვალ-
დან და ფარულად შეუდგა საფლავის გათხრას, რომ ამნაირად და-
ემალა თავისი ბოროტმოქმედება.

მაგრამ ათენელებმა ყველაფერი გაიგეს და თავის სახელოვან
მოქანდაკეს სიკვდილით დასჯა მიუსაჯეს იმ ბოროტმოქმედებისათ-
ვის, რომელიც მან ასე უსირცხვილოდ ჩაიდინა.

დედალოსი, სიკვდილით სასჯელი რომ თავიდან აეცილებინა,
კუნძულ კრეტას გაიპარა, საცა იმ დროს მეფედ იყო ღმერთების მა-
მამთავრის ზევსის და ფინიკიელთა მეფის აგენორის მშვენიერი ასუ-
ლის ევროპის ვაჟიშვილი მინოსი.

კუნძულ კრეტას ძლევამოსილმა მეფემ დიდის ღმობიერებით და
სიყვარულით მიიღო მთელ საბერძნეთში სახელგანთქმული დიდე-
ბული მოქანდაკე და თავის მფარველობას, თავის მზრუნველობას
არ აკლებდა.

დედალოსი დიდის გულმოდგინებით შეუდგა მუშაობას და სულ
მოკლე ხანში მთელი კუნძული გაამდიდრა თავისი ხელოვნური ნა-
წარმოებით.

მეფე მინოსი დიდად აფასებდა საბერძნეთიდან გადმოხვეწილი
დიდებული ხელოვანის ნიჭს და საშუალებას არ აძლევდა, რომ დე-
დალოსი კუნძულ კრეტას საზღვრებს თუნდ ერთი წამით გასცილე-
ბოდა. მეფეს ჰსურდა, რომ დიდებული ხელოვანის შემოქმედებითი
ნაწარმოებანი მხოლოდ და მხოლოდ მის და მისი სამეფოს კუთვნი-
ლებად დარჩენილიყო.

საბერძნეთის სახელგანთქმულ ხელოვანს მეფის ასეთი თავისე-
ბურება და ძალდატანება სრულიადაც არ მოსწონდა და ამიტომ იგი
დღითიდღე სასოწარკვეთილებას ეძლეოდა, აწუხებდა თავისი გან-
მარტოებული მდგომარეობა და სულ თავის სამშობლო მხარეს დაბ-
რუნების ოცნებაში იყო.

სამშობლოში დაბრუნების სურვილი თანდათან უფრო იპყრობდა დიდბუნებოვანი ხელოვანის მთელ არსებას, იგი ვერ შერიგებოდა იმ აზრს, რომ მისი შემოქმედებითი ნიჭის ნაწარმოები მხოლოდ და მხოლოდ კუნძულ კრეტას კუთვნილებად იყო მიჩნეული, და ამიტომ სულით ობლობას, გულით მარტოობას განიცდიდა.

დიდებულმა ხელოვანმა საბოლოოდ გადაწყვიტა კუნძული კრეტა სამუდამოდ დაეტოვებინა და ამრიგად თავისი ტყვეობისათვის ბოლო მოეღო.

- თუ მინოსის ბრძანებით ხმელეთისა და ზღვით ჩემი მოგზაურობა აკრძალულია, ჰაერით რომ გადავფრინდე, ეს ხომ მოსახერხებელია? - სიხარულით წამოიძახა დედალოსმა.

- დიახ, ტყვეობას შემიძლია თავი დავაღწიო მხოლოდ ჰაერში მოგზაურობით! აი ერთადერთი ჩემი მხსნელი გზა!

ყველა გზა, მინოსის ბრძანებით, ჩემთვის შეკრულია.

დარჩა მხოლოდ ჰაერი, ცის სივრცე, რომელზედაც მინოსის ძლევამოსილი უფლება არაა გავრცელებული. აი, ეს გზაა ჩემთვის სრულიად საიმედო, და აი, ამ მხრივ უნდა ავამოძრაო ჩემი ნიჭი და შემოქმედება, რომ უვნებლად დავაღწიო თავი კუნძულ კრეტას და მის ძლევამოსილ მეფე მინოსს, რომელიც აგრე ვიწრო ფარგლებით ზღუდავს ჩემს ხელოვნებას.

ამ გადაწყვეტილების მიღებისათანავე შეუდგა დედალოსი მუშაობას. დიდებულმა ხელოვანმა გადაწყვიტა გამოეგონა ისეთი საფრენი მანქანა, რომ მისი საშუალებით უვნებლად გადაეღახა ცის სივრცე და თავისი გულითადი მისწრაფება განეხორციელებინა.

დედალოსმა მოაგროვა ფრთები, სელის ძაფებით შეკრა ეს ფრთები და წმინდა სანთლით გასანთლა მხრებზე მისამაგრებელი ადგილები, ფრთები ოდნავ მოლუნა და ფრინველთა ფრთების სახე მისცა.

სწორედ იმ დროს, როცა დედალოსი ამ ახალს, ჯერ ყველასათვის სრულიად უცნობ გადასაფრენ მანქანას ამზადებდა, იქვე მამის გვერდით მხიარულად თამაშობდა მისი პატარა ვაჟიშვილი იკაროსი.

ცნობისმოყვარე პატარა იკაროსი მამის მუშაობის დროს ხან ხელით იჭერდა ქარის გატაცებულ ფრთის ბუმბულს, ხან ხელით ჭყლეტდა დარბილებულ წმინდა სანთელს და ამრიგად უდარდელად ერთობოდა მამის მუშაობის დროს.

დედალოსმა უკვე დაამთავრა გასაფრენი მანქანები.

მანქანების ერთი წყვილი მარჯვედ მიიმავრა ზურგსა და მხრებზე და წყნარად, ხელოვნური მხრების ქნევით დაიძრა დედამიწიდან.

მძლავრად მოქნეულმა ხელოვნურმა მხრებმა მოაშორეს ეს დიდებული ხელოვანი დედამიწას და გააფრინეს შორს, ჰაერის თვალუწვდენელ სივრცეში.

განცვიფრებით შესცქეროდა პატარა იკაროსი თავის საყვარელ მამას, რომელიც ცის სივრცეში უზარმაზარი ფრინველივით მოხდენილად დანავარდობდა.

როცა დედალოსი ჰაერში დიდი ხნის ნავარდობის შემდეგ დედამიწაზე ჩამოეშვა, პატარა იკაროსი მამას ყელზე მოეხვია და დაჟინებით მოსთხოვა მისთვისაც გაეკეთებინა ასეთი ხელოვნური მხრები და ჰაერში მოგზაურობის დროს ისიც თან წაეყვანა.

დედალოსი ხან უჯავრდებოდა, ხან ალერსიანად ამშვიდებდა თავის პატარა პირმშოს, მაგრამ როცა ამ გზით ვერას გახდა, დასთანხმდა მისთვისაც მოემზადებინა ხელოვნური მხრები, ხოლო ამასთანავე თავისი საყვარელი პატარა ვაჟიშვილი ასე გააფრთხილა:

„ჩემო საყვარელო, ძვირფასო იკაროს, მე მზადა ვარ აგისრულო ასე დაჟინებული თხოვნა! მე გადაწყვეტილი მაქვს კუნძულ კრეტა-

დან გადავფრინდე ჩვენს სამშობლო ათენში და, რასაკვირველია, შენც თან უნდა წაგიყვანო.

მაგრამ წინასწარ გაფრთხილებ: როცა ჩემ მიერ მომზადებულ ხელოვნურ მხრებს შემოისხამ, დიდის დაკვირვებით და სიფრთხილით უნდა იფრინო ჰაერში!

ჰაერით მოგზაურობა, კარგად უნდა იცოდე, ჯერჯერობით მეტად საშიშო და სახიფათოა! გაფრთხილებ, ფრენის დროს ძლიერ ქვემოთ არ დაეშვა, თორემ ზღვის ზვირთები დაასველებენ შენს ფრთებს და ზღვაში ჩაგძირავენ, მაგრამ არც ძალიან მაღლა უნდა აფრინდე! იცოდე, რომ მზის სხივები, როცა მიუახლოვდები, დაადნობენ წმინდა სანთელს, რომლითაც ფრთები მიმაგრებულია მხრებზე, და სამუდამოდ დაიღუპები! ცის სივრცის შუა ადგილას უნდა იფრინო და არც ერთ წუთს მე არ ჩამომშორდე! გახსოვდეს ეს ჩემი დარიგება, თუ გსურს მშვიდობიანად იმგზავრო ჰაერში და უვნებლად დავაღწიოთ თავი ამ სულისშემხუთავ საზარელ კუნძულს!”

ამ სიტყვებთან ერთად დედალოსმა მხურვალედ ჩაიკრა გულში თავისი საყვარელი პატარა შვილი და ალერსიანად დაუკოცნა ლამაზი ტუჩები. მამის მდუღარე ცრემლები ნამივით ეპკურებოდა იკაროსის პირისახეს.

მაგრამ ვერც საბრალო მამა და ვერც საბრალო მისი შვილი ვერა გრძნობდნენ, რომ ეს მხურვალე ამბორი, უსაზღვროდ მოსიყვარულე მშობლის გულის სიღრმიდან ამონახეთქი, უკანასკნელი გამოსათხოვარი „მშვიდობით“ იყო.

მამამ საფრენი ხელოვნური მხრები ჯერ შვილს მიუმაგრა ზურგსა და მხრებზე და შემდეგ თვითონაც მოიმარჯვა თავისი ხელოვნური მანქანა.

დედალოსი და პატარა იკაროსი მსუბუქად და მოხდენილად მოწყდნენ დედამიწის ზურგიდან და მწყობრად შეცურდნენ მტრედისფერი ცის თვალუწვდენელ სივრცეში.

მეთევზე, რომელსაც ანკესი თევზის დასაჭერად წყალში შორს გადაესროლა, მწყემსი, თავის სამწყესო ყავარჯენზე დაყრდნობილი, და მეგუთნე, რომელიც დედამიწის წიაღში ღრმა კვალს ავლებდა, განცვიფრებით შესცქეროდნენ ჰაერში ფრინველებივით მონავარდე მამა-შვილს და სრულიად დარწმუნებულნი იყვნენ, რომ ცის თვალუწვდენელ სივრცეში უბრალო მოკვდავნი კი არ დაფრინავენ, არამედ თვით ყოვლად შემძლებელი ოლიმპოს მბრძანებელი ღმერთები.

შორს, დიდ მანძილზე, მამა-შვილმა მარცხნივ დატოვეს კუნძულები სამოსი, დელოსი, და პაროსი, ხოლო მარჯვნივ კი ლებინფოსი და თაფლით უხვი კლიმნე.

ელვის სისწრაფით მიფრინავენ შორს, შორს, სულ მაღლა, მწყობრად და მოხდენილად, ცის სივრცეში ჩვენი მოგზაურები.

აი, ელადის მშვენიერი ნაპირები კიდევაც გამოჩნდა, და დედალოსის სიხარულს საზღვარი არა აქვს, იგი გამალებით მიისწრაფის საყვარელი სამშობლოსაკენ თავისი საყვარელი პირმშო შვილის თანხლებით.

იკაროსი აღტაცებაში მოდიოდა თავისი გაბედული მოგზაურობით. ამ უსაზღვრო აღტაცებამ დაავიწყებინა ახალგაზრდა მფრინავს მბრუნველი მამისა და მასწავლებლის დარიგება და გაფრთხილება.

იკაროსმა განიზრახა ცას უფრო მიახლოვებოდა და ამიტომ უეცრივ ჩამოშორდა საყვარელ მამას და გაბედულად შეცურა ცის მახლობლივ სივრცეში.

მზის მხურვალე სხივებმა პირველი მიახლოებისთანავე დააღ-
ნეს წმინდა სანთელი, რომლითაც მიმაგრებული იყო იკაროსის
მხრებზე ხელოვნურად გაკეთებული საფრენი ფრთები.

დედალოსის პირმშო მცისვე შურდულივით დაეშვა ცის თვალუწ-
ვდენელი სივრციდან და სამუდამოდ განუტევა სული ზღვის აბობოქ-
რებულ ზვირთებში.

საბრალო მამამ, როცა უკან მოიხედა და თავისი საყვარელი შვი-
ლი მახლობლად ვერ დაინახა, შიშისაგან თავზარდაცემულმა საცო-
დავად შეჰყვირა: „იკაროს!

იკაროს! ჩემო საყვარელო შვილო, სად ხარ? ხმა გამეცი, ჩემო
ძვირფასო პირმშო, ჩემო მუდამუჟამს გულის სიღრმიდან განუყრე-
ლო, ჩემო მარადის და ყველგან სათაყვანებელო შვილო!“

სამწუხაროდ, იკაროსი არსადღა ჩანდა და პასუხსაც არავინ არ
აძლევდა, ხოლო ამ დროს ზღვის გააფთრებული ზვირთები ერთი-
მეორეს მძლავრად ეხეთქებოდნენ და ზღვის ზედაპირზე უთავბო-
ლოდ აქანავებდნენ საბრალო იკაროსის მხრებიდან ჩამოცვენილ
ხელოვნურად მომზადებულ საფრენ ფრთებს.

საბრალო დედალოსი მხოლოდ ახლა მიხვდა თავის უბედურების
სამწუხარო ამბავს და თვალთაგან ცრემლები ნაკადულებრ წასკდა.

ზღვის აბობოქრებული ტალღები კი ისევ მედგრად და შეუბრა-
ლებლად ეხეთქებოდნენ ერთი-მეორეს და აინუნშიაც არ მოსდიო-
დათ ის დიდი, უსაზღვრო მწუხარება, რომელიც გულს უკლავდა
მთელს ელადაში სახელგანთქმულს დიდებულ ხელოვან - მოქანდა-
კეს.

აბობოქრებულმა ზღვის ტალღებმა საბრალო იკაროსის გვამი
შორეული კუნძულის ნაპირას გარიცა.

მწუხარებით აღსავსე მამამ თავისი პირმშო შვილი ამ კუნძულზე დაასაფლავა და საყვარელი შვილის სახელის აღსანიშნავად ამ შორეულ კუნძულს იკარია უწოდა.

შვილის დასაფლავების შემდეგ დედალოსი სიცილიაში გადასახლდა. ამ კუნძულის მეფემ კოკალმა სთხოვა დიდებულ ხელოვანს სამუდამოდ სიცილიაში დარჩენილიყო და თავის მხრით დიდი დახმარება აღუთქვა.

დედალოსმა სიამოვნებით მიიღო მეფის საპატიო წინადადება და მთელი თავისი ცოდნა და გამოცდილება, მთელი თავისი დიდი ნიჭი სიცილიელთა საბედნიეროდ და საკეთილდღეოდ აამოძრავა.

დიდებულმა ხელოვანმა სიცილიის ერთ-ერთ თვალსაჩინო ადგილას გამართა ისეთი ხელოვნური ტბა, რომ სიცილიის მთელი მოსახლეობა აღტაცებაში მოდიოდა. დიდი და პატარა, მოხუცი და ახალგაზრდა, ქალი და კაცი, ყველანი ამ თვალწარმტაცი ტბის მშვენიერებით იხიბლებოდნენ და უზომოდ აღტაცებულნი სიხარულის ცრემლებს ღვრიდნენ.

ციცაბო კლდის თავზე, საცა გარეულ ნადირსაც კი უჭირდა ფეხის მოკიდება, დიდებულმა ხელოვანმა აღმართა საუცხოვო კოშკი, რომელიც მთელ კუნძულს ამაყად თავს დასცქეროდა.

დიდის ხელოვნებითა და მხატვრული შემოქმედებით გამართა დედალოსმა კოშკის ყელამდე მიმავალი გზები.

მეფე კოკალს ისე მოეწონა დიდის გემოვნებით გამართული კოშკი, რომ თავისი სასახლე ამ საუცხოვო კოშკში გამართა.

დიდებულმა ხელოვანმა სიცილიაში აფროდიტე ქალღმერთის სახელობაზე ააგო მშვენიერი ტაძარი და ქალღმერთს შესწირა ისეთი ხელოვნებით მომზადებული ოქროს ფიჭა, რომ კაცს ასე ეგონებოდა თითქო ნამდვილი თაფლი გადმოღვენთსო.

კუნძულ კრეტას მეფემ, მინოსმა, დედალოსის მოღვაწეობის ამბავი შეიტყო და დაუყონებლივ თავისი სამხედრო ამალით გაემგზავრა სიცილიაში, რომ დიდებული ხელოვანი ისევ თავის სახელმწიფოში დაებრუნებინა.

მეფე მინოსის საუბედუროდ, კოკალის ქალიშვილებმა სთხოვეს მამას მინოსის მოთხოვნა შეესრულებინა, და მართლაც, მინოსი ისე მიიღეს სასახლეში, როგორც სტუმარი. მაგრამ კოკალის ქალიშვილებმა ცბიერება იხმარეს: როცა მინოსი აბაზანას ღებულობდა, მდუღარე წყალი თავზე გადაასხეს, და მინოსი საშინელი ტანჯვით მოკვდა.

ამის შემდეგ დიდებული დედალოსი სიკვდილამდე სიცილიაში დარჩა.

დიდბუნებოვანმა ხელოვანმა მთელი სიცილია გაალამაზა და გაამშვენiera, სიცილიელ მკვიდრთა ყოველდღიური ცხოვრება ბედნიერი და ლამაზი გახდა.

სიცილია ბედნიერი, სიცილია ლამაზი და საამური კარგად გრძნობდა ხელოვნების დიდი ოსტატის უდიდეს ღვაწლს და კიდევაც ამიტომ იყო, რომ დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი მწუხარედ იცრემლებოდნენ, როცა ამ დიდბუნებოვან ხელოვანს საუკუნოდ განსასვენებელ ადგილისაკენ მიაცილებდნენ.

კადმოსი და თებეს დაარსება

ფინიკიელთა მეფის აგენორისა და მისი მეუღლის ტელეფასეს შვილს კადმოსს მამაცი ვაჟკაცის სახელი ჰქონდა დამსახურებული მთელ სახელმწიფოში.

ახალგაზრდა ვაჟკაცს მხარს უმშვენიებდა მთელს ფინიკიაში სილამაზით სახელგანთქმული ღვიძლი და, მეფე აგენორის მშვენიერი ასული ევროპა.

სახელმწიფოს მკვიდრნი, დიდი და პატარა, მოხუცი და ახალგაზრდა, ყველანი სიხარულით შესცქეროდნენ ევროპას და მისი კალმით აუწერელი სილამაზით, მისი სიმშვენიერით ტკბებოდნენ და იხიბლებოდნენ.

ოლიმპოს მბრძანებელმა ზევსმა სადღაც თვალი მოჰკრა ევროპას და ისე მოიხიბლა მისი სიმშვენიერით, რომ გადაწყვიტა მეფის ასულის მოტაცება.

ოლიმპოს მბრძანებელმა თავისი გადაწყვეტილება მყისვე განახორციელა.

ყოვლად შემძლებელი ზევსი გადაიქცა ხარად, რომელსაც ჯერ კიდევ უღლის სიმძიმე არ ეგრძნო, ზურგზე წამოიკიდა და გაიტაცა მეფის საყვარელი ასული.

მეფე აგენორის და დედოფლის ტელეფასეს მწუხარებას საზღვარი არ ჰქონდა.

სახელმწიფოს მკვიდრნი სასოწარკვეთილებას ეძლეოდნენ მეფის ასულის ასე უგზოუკვლოდ დაკარგვის გამო და ყველანი გულმტკივნეულად მდუღარე ცრემლებს აფრქევდნენ.

ჯავრითა და მწუხარებით თავზარდაცემულმა აგენორმა მოიწვია შვილები და უბრძანა: „საყვარელო შვილებო, გაფრთხილებთ: თუ ჩემს ძვირფას ასულს, მშვენიერ ევროპას არ მოსძებნით და არ და-

მიბრუნებთ, გახსოვდეთ, რომ ვერცერთი თქვენგანი ჩემს სასახლეში ფეხს ვერ შემოდგამს. ჩემი საყვარელი ევროპა უნდა მომიძებნოთ და თავის მშობლიურ სახლში დააბრუნოთ!”

კადმოსი საყვარელი დედის ტელეფასეს თანხლებით დაუყოვნებლივ გაემგზავრა თავისი დის, მშვენიერი ევროპის საძებნელად.

დედამ და შვილმა მრავალი ქალაქი და ქვეყანა შემოიარეს, მაგრამ, სამწუხაროდ, გევსის მიერ ასე ანაზღაურად გატაცებული ასულის კვალს ვერსად მიაგნეს.

ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ, კადმოსი და დედამისი ტელეფასე მივიდნენ თესალიაში, საცა, სამწუხაროდ, მოგზაურობით დაღლილი ტელეფასეს ავად გახდა და გარდაიცვალა.

კადმოსის მწუხარებას საზღვარი არ ჰქონდა. საყვარელი დედის ასე მოულოდნელად დაკარგვამ და დის უნაყოფო ძებნამ ახალგაზრდა გმირი დიდ სასოწარკვეთილებაში ჩააგდო.

საბრალომ არ იცოდა, როგორ მოქცეულიყო, მამასთან დაბრუნებას ვერ ბედავდა და გატაცებული დის პოვნის იმედიც გაუცრუვდა.

ამ გამოურკვეველი და მძიმე მდგომარეობის თავიდან ასაცილებლად, კადმოსმა გადაწყვიტა დელფოში წასულიყო და აპოლონ ღმერთის გულთმისანს შეჰკითხებოდა, თუ როგორ უნდა მოქცეულიყო და რა გზას დასდგომოდა.

გულთმისანმა დელფოში კადმოსს ასე უპასუხა: „დის ძებნას თავი დაანებე. მახლობელ მინდორში შენ დაინახავ ძროხას, რომელსაც კვალდაკვალ უკან უნდა გაჰყვე.

გააშენე ქალაქი იმ ადგილას, საცა ეს ძროხა დაწვეს“.

კადმოსმა, როგორც კი აპოლონ ღმერთის გულთმისანის გამოქვამულიდან გამოვიდა, ფოკიდის ფართოდ გადაშლილ ველზე მართლაც დაინახა პელაგონის ჯოგს ჩამორჩენილი ძროხა.

კადმოსი დაუყონებლივ უკან გაჰყვა მწვანე ბალახით აბიბინებული ველზე მიმავალ ძროხას.

ახალგაზრდა ჭაბუკის სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, როცა დაინახა, რომ ძროხა ბეოტიის ერთ-ერთ საუცხოვო ადგილას, არესის წყაროს მახლობლად, შეჩერდა და ხავერდით ამწვანებული ბალახებით დაფარულ ველზე წამოწვა.

აპოლონ ღმრთის წინასწრმეტყველება აღსრულდა.

კადმოსმა სწორედ იმ ადგილას, საცა ძროხა ველზე ბალახებში დაწვა, საბოლოოდ გადაწყვიტა ქალაქის გაშენება.

სიხარულით აღსავსე კადმოსმა გადაწყვიტა ყოვლად მფარველი ღმერთისათვის სამადლობელი მსხვერპლი შეეწირა, ძროხა დაკლა და წყლის ამოსატანად წყაროზე ამხანაგები გაგზავნა.

არესის წყაროს იმ დროს სდარაჯობდა საოცარი გველეშაპი, რომლის საშინელი უზარმაზარი ტანი, მუდამ ფართოდ დაღებული პირი, თავზე გადაყოლებული სისხლივით წითელი გრეხილები და პირში სამ წყებად დალაგებული კბილები რაღაც საშინელ სანახაობას წარმოადგენდნენ.

საზარელი ცხოველი გამოქვაბულში იწვა და საშინელი სისინითა და ქშენით ირგვლივ მთელ მიდამოს შიშის ზარს ჰგვრიდა.

არესის წყაროს ეს ფხიზელი დარაჯი ელვის სისწრაფით თავს დაესხა წყლის წასაღებად ჩამოსულ ფინიკიელებს და ყველანი შეუბრალებლად გამოასალმა სიცოცხლეს.

როცა ფინიკიელებს შეაგვიანდათ, ხმლითა და ისრით შეიარაღებული კადმოსი დაუყონებლივ გაემართა წყაროსაკენ ამხანაგების ამბის შესატყობად.

კადმოსის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა ახალგაზრდა გმირმა წყაროს გარშემო თავისი ერთგული ამხანაგების უთავბოლოდ დაყრილი გვამები დაინახა.

შურისძიებით აღვსილმა ახალგაზრდა გმირმა მყისვე ხელი დას-
ტაცა კლდის უზარმაზარ ნახეთქს და ისეთი ძალით სტყორცნა საზა-
რელ გველეშაპს, რომ კაცს ასე ეგონებოდა, საშინელ ცხოველს ნაფ-
ლეთ-ნაფლეთად აქცევსო.

მაგრამ ქერტლით სქლად დაფარულმა შხამიანმა კანმა სიკ-
ვდილს გადაარჩინა საზარელი ცხოველი, რომელიც ცოფებისა და
შხამის ნთხევით საშინლად მძვინვარებდა და ახალგაზრდა გმირი-
საკენ საბრძოლველად მოიწევდა.

ძღვეამოსილი ჭაბუკი არ შედრკა, დროზე მოიმარჯვა ხელში ალ-
მასივით მჭრელი ისარი და ისეთი ძალით სტყორცნა, რომ საშინელი
ცხოველის სქელი ტყავის უჯრედები ისარმა მთლიანად შეანგრია და
შიგ სხეულში მაგრად გაიჭედა.

გველეშაპი აუტანელი ტკივილებისაგან საშინლად სისინებდა,
იკლაკნებოდა, სხეულის მთელი სიმძიმით მიწას ეხეთქებოდა და
ჭრილობიდან ისრის ამოგლეჯას ცდილობდა.

კადმოსმა ამ საშინელი ბრძოლის დროს თავისი ბასრი ხმალი მო-
იშველია და რაც ძალი და ღონე ჰქონდა გველეშაპს კისერში დაჰ-
კრა.

მწვავე ტკივილებისაგან გაცოფიანებული გველეშაპი მთელი სხე-
ულით შოლტივით წელში გაიმართა და ის იყო მტერს მთელის საში-
ნელებით თავს მედგრად უნდა დასხმოდა, რომ ახალგაზრდა ჭაბუკ-
მა თავი უშიშრად შეაფარა მახლობლად მდგომ ხის დაბურულ ტო-
ტებს და ცნობისმოყვარეობით შესცქეროდა გველეშაპს, რომელიც
მწარე ტკივილებისაგან საზარლად იკლაკნებოდა.

სწორედ იმ დროს, როცა გველეშაპი მწვავე ჭრილობებს თავისი
შხამიანი ენით ილოკავდა, კადმოსმა ხელმეორედ სტყორცნა ისარი,
რომელმაც სრულიად გაცოფებულ ცხოველს კისრის შუაგულში ელ-

ვის სისწრაფით გაუარა და ეს საზარელი ცხოველი მახლობლად მდგომ უზარმაზარ ხეს სვეტივით გააკრა.

საშინელი ტკივილისაგან გამწარებული გველეშაპი გარს შემოერთყა ხის ვეებერთელა ტანს და ისე მძლავრად ეხეთქებოდა ხის ტანსა და მის მაღალ ტოტებს, რომ ეს უზარმაზარი ხე საშინელი გრი-ალით მოწყდა ადგილიდან და თავს დაეცა საზარელ ცხოველს, რომელიც ველურის ღრიალით სამუდამოდ გამოესალმა სიცოცხლეს.

სწორედ იმ დროს, როცა კადმოსი ათვალიერებდა გველეშაპის საზარელ ლეშს, ოლიმპოს მწვერვალიდან სასწრაფოდ ჩამოეშვა ათენა პალასი და გამარჯვებულ გმირს წინადადება მისცა გველეშაპის კბილები ფხვიერ მიწაზე დაეთესა.

კადმოსმა დაუყოვნებლივ შეასრულა ქალღმერთის ბრძანება. გველეშაპის კბილები რომ დათესა, მიწიდან უეცრივ თავები ამოყვეს მძიმედ შეიარაღებულმა მეომრებმა, რომლებიც იარაღის ჟღარუნით ახალგაზრდა გმირს მრისხანედ ემუქრებოდნენ.

კადმოსი უკვე მზად იყო სამკვდრო-სასიცოცხლოდ შებრძოლებოდა მიწიდან ასე ანაზღეულად მოვლენილ მტერს.

ძლევამოსილმა გმირმა იძრო ბასრი ხმალი და ის იყო მრისხანე მტერზე იერიში უნდა მიეტენა, რომ უეცრივ იგი ერთ-ერთმა მეომარმა შეაჩერა და შემდეგი სიტყვებით მიმართა: „ჩააგე ხმალი ქარქაშში! ჩვენ საქმეს თვითონ გამოვასწორებთ, ერთი-მეორეს თვითონ გავუმკლავდებით!“

ამ სიტყვებთან ერთად მიწიდან ამოსული შეიარაღებული მეომრები ერთი-მეორეს დაერივნენ და სასტიკი ბრძოლა გააჩაღეს.

მეომრები თავდავიწყებით ეკვეთებოდნენ ერთი-მეორეს და მოწინააღმდეგეს შეუბრალებლად ასალმებდნენ სიცოცხლეს.

ამ ცხარე, შეუბრალებელ ბრძოლაში სიკვდილს გადარჩა ხუთი საუკეთესო მეომარი: ეხიონი, უდესი, ხთონი, პელორი და პიპერენორი.

სიკვდილს გადარჩენილმა მეომრებმა იარაღი დაყარეს და კადმოსს სთხოვეს ზავი ჩამოეგდო.

ახალგაზრდა გმირს მოეწონა მეომრების წინადადება და ამიტომ კიდევაც სიამოვნებით დასთანხმდა.

ძღევამოსილმა გმირმა ამ ხუთი რჩეული მეომრის დახმარებით ააშენა ციხე კადმეა, რომლის ძირში შემდგომ ფართოდ გაიშალა ქალაქი თებე.

კადმოსი გულმოდგინედ ზრუნავდა ახლადდაარსებული ქალაქის კეთილდღეობაზე.

ხალხის თქმულებით, ფინიკიიდან მოტანილი ანბანით კადმოსმა ბერძნებს წერა-კითხვა შეასწავლა, ლითონისა და მადნეულობის დამუშავებას შეაჩვია.

ძველი საბერძნეთის მკვიდრნი ამიტომ ყოველთვის დიდის პატივისცემით იგონებდნენ ქ. თებეს დამაარსებელ გმირს და მის დაუვიწყარ სახელს შარავანდის სხივებით მოსავდნენ.

არაქნე

არაქნე, ერთ-ერთი სამღებროს პატრონის იდმონის ქალიშვილი, მთელს ლიდიაში სახელგანთქმული იყო ქსოვა-ქარგვის ხელოვნების საუკეთესო ცოდნით.

არაქნეს საუცხოვოდ დამზადებულ ქსოვილებს ყველანი განცვიფრებაში მოჰყავდა. შორეული ქვეყნებიდან მოდიოდნენ ახალგაზრდა ქალის ნაწარმოების სანახავად და ყველანი გაკვირვებით შეჰყურებდნენ ძვირფას, ხელოვნურად ნაქარგ ნივთებს.

არაქნე იმდენად დახელოვნებული იყო ქსოვა-ქარგვაში, რომ ასე გეგონებოდათ თვით ქალღმერთ ათენას შეუსწავლეს ეს ხელობა.

ახალგაზრდა ქალს ყველანი ქებათა-ქებას ასხამდნენ თავისი ხელობის ასე ზედმიწევნით ცოდნისათვის.

არაქნე, როცა ამგვარ ქებას მოჰკრავდა ყურს, ხშირად იტყოდა: „მე იმდენად დახელოვნებული ვარ ჩემს ყოველდღიურ საქმიანობაში, თვით ქალღმერთი ათენა რომ ჩამოვიდეს ზეციდან, ისიც კი ვერ გამიწევს მეტოქეობას!

ჩემი ცოდნა, გამოცდილება და გამჭრიახობა ყოვლად შეუდარებელია! დიახ, თვით ქალღმერთი ათენაც კი ვერ შემედრება ქსოვა-ქარგვის საქმეში!“

ქალღმერთი ათენა ისმენდა მოკვდავის ამ საამაყო, წრესგადასულ სიტყვებს და ძლიერ ჯავრდებოდა.

ქალღმერთს ჰსურდა რჩევითა და დარიგებით გავლენა მოეხდინა თავგასულ ამაყ ქალზე. ერთხელ ათენამ მოხუცებული ქალის სახე მიიღო და არაქნეს ესტუმრა.

- არაქნე, - ასე დაიწყო მოხუცმა: - ხანშესულებთა რჩევა-დარიგებას ნუ უკუაგდებ, ერთგვარი ანგარიში გაუწიე შენი საქმიანობის

დროს! მოხუცებულები ცხოვრებაში უკვე საკმაოდ გამოცდილნი არიან, და დარწმუნებული იყავი, რომ ცუდს არასოდეს არ გირჩევენ.

იცოცხლე, არაქნე, რა უნდა გითხრა? რასაკვირველია, ეცადე ყველა მოკვდავს წაუსწრო ქსოვა-ქარგვის ხელოვნებაში, ხოლო ყოველთვის უნდა გახსოვდეს, რომ ქალღმერთს ათენას არ უნდა გაეჯიბრო, ხელოვნებაში ქალღმერთის თანასწორადაც ნუ გამოაცხადებ თავს და შენს ამაყ სიტყვებს ნურასოდეს ნუ გააგონებ! პირიქით, მე გირჩევ ყოვლად მოწყალე ქალღმერთის წინაშე ბოდიშიც კი მოიხადო და პატიება სთხოვო, დღემდე რაც შეგიცოდავს!

ღრმად დარწმუნებული ვარ, ყოვლად შემძლებელი და ყოვლად მოწყალე ქალღმერთი შენს შეცდომას და დანაშაულს გაპატიებს!”

არაქნემ ამ სიტყვების გაგონებაზე სიბრაზით ხელიდან გააგდო დგიმ-სავარცხელი და მრისხანედ შეჰყვირა უცნობ სტუმარს:

„ვგონებ, ჭკუაზე შემცდარხარ! - მღელვარებდა არაქნე: - მე სხვისი ჭკუით არ მიცხოვრია და არც მომავალში ვიცხოვრებ. რასაც კი ვლაპარაკობ ქალღმერთ ათენას შესახებ, სრული ჭეშმარიტებაა! თუ ჩემი სიტყვები მას საეჭვოდ მიაჩნია, დეე საქმით შეამოწმოს, ჩამოვიდეს ამ ქვეყნად და გამეჯიბროს! აი, ეს შეჯიბრება ყველაფერს გამოააშკარავებს!”

- აი, კიდევაც მოვედი! - თქვა ქალღმერთმა ათენამ და თავისი ნამდვილი სახე მიიღო.

არაქნეს სახელოსნო ოთახში მომუშავე ქალებმა შესაფერი პათივი სცეს ქალღმერთს, არაქნე კი ამაყად იდგა და სრულ უპატივცემულობას იჩენდა ქალღმერთისადმი. ახალგაზრდა ქალი ხელობაში შეჯიბრებას მოითხოვდა ქალღმერთისაგან, თითქო თავის გამარჯვებაში წინასწარ დარწმუნებული იყო.

ქალღმერთი ათენა და არაქნე მიუსხდნენ დგიმ-სავარცხელს და გააჩაღეს მუშაობა. ათინა პალადამ მოქსოვა მშვენიერი წამოსასხა-

მი, რომელზედაც ფერადი ძაფებით გამოხატული იყო ქ. ათენის სი-
მაგრეები და თვითონ ათენას პოსეიდონ ღმერთთან დავა ათენის
დაპყრობის შესახებ. ქსოვილის შუაგულს თორმეტი ღმერთი იჯდა
სათათბიროდ. ღმერთებს შორის შუა ადგილი ყოვლად შემძლებელ
ბევს დაუჭერია. პოსეიდონ ღმერთს თავისი სამითითი კლდიდან
წყალი გამოჰყავს, ხოლო ქალღმერთი ათენა შუბის წვერით მიწი-
დან აწვდის ატიკის ბეთისხეს.

ღმერთების სათათბიროს წევრები გამარჯვებას ქალღმერთ ათე-
ნას ერთხმად ულოცავენ. ქსოვილის კუთხეებში ხელოვნურად ამო-
ფერადებულია სურათები, რომლებზედაც გამოხატულია, თუ რო-
გორ სასტიკად სჯიან ყოვლად შემძლებელი ღმერთები ადამიანებს
თავგასულობისა და ამაყობისათვის.

არაქნემ იშვიათის ხელოვნებით ამოაფერადა თავის ქსოვილზე
ის მომენტი, თუ როგორ მოიტაცა ყოვლად შემძლებელმა ოლიმპოს
მბრძანებელმა ევროპა. ბევსმა ხარის სახე მიიღო. ღმერთების მა-
მამთავარი ზურგზე იკიდებს მოტაცებულ ქალს და მედგრად მიცუ-
რავს ზღვის თვალუწვდენ სივრცეში. ამავე დროს ტილოზე ამოკერი-
ლი იყო ისეთი სურათებიც, რომლებიც ღმერთების ნაკლოვანებას
ცხადად ჰყოფდნენ.

შესანიშნავი ხელოვნებით იყო მოქსოვილი არაქნეს დაფერადე-
ბული სურათები, თვით დაუძინებელ მტერსაც არა ეთქმოდა რა.

არაქნეს ქსოვილი ათენა პალასის ქსოვილს სრულიად არ ჩამოუ-
ვარდებოდა. ქალღმერთ ათენასაც კი დიდად აკვირვებდა არაქნეს
ასეთი ხელოვნება. არაქნეს ქსოვილის გრეხილები ისე ხელოვნუ-
რად იყო ამოწყობილი ტილოზე, რომ ადვილად გამოსაცნობი იყო
არაქნეს განუსაზღვრელი ზიზღი ღმერთებისადმი.

ათენა ქალმერთმა, როგორც კი ეს შენიშნა, დაუყოვნებლივ ნაფლეთ-ნაფლეთად აქცია ეს მშვენიერი ნაქსოვი და საქსოვი მაქო რამდენჯერმე თავში ჩასცხო ახალგაზრდა ქალს.

არაქნემ ვერ მოითმინა ასეთი შეურაცხყოფა, დაუყოვნებლივ ჩამოაბა თოკი ხეზე და თავი ჩამოიხრჩო.

ქალმერთ ათენას შეეცოდა ახალგაზრდა ხელოვანი ქალი, ჩამოხსნა იგი ხიდან და უთხრა: „შენი სიკვდილი მე სრულიადაც არა მსურს! სიცოცხლე მინდა გაჩუქო, მხოლოდ იმ პირობით, რომ ჰაერში უნდა იქნე მუდამ ჩამოკიდებული!

დეე, ეს სასჯელი სამარადისოდ მიენიჭოს მთელ შენს ჩამომავლობას!“

ქალმერთმა სასწაულმოქმედი ბალახის წვენი აპკურა ახალგაზრდა ნიჭიერი ქალის გაცივებულ გვამს.

საბრალო ქალს თავიდან თმა გასცვივდა და საზიზღარ ობობად გადაიქცა.

ლიბიელი ქალები, თუმცა სწამდათ არაქნეს ნიჭი და ქსოვა-ქარგვაში დიდი დახელოვნება, როცა ახალგაზრდა ხელოვანი ქალის თავგასულობა, სიამაყე და სხვისი შრომის შეუფასებლობა მოაგონდებოდათ, ქალმერთ ათენას განაჩენს სრულიად სამართლიანად თვლიდნენ.

ლიკიის მკვიდრნი

ლიკიის თვალუწვდენ ვაკეზე გადაჭიმულია ანკარა წყლით სავსე ტბა.

ტბის შუაგულს ამოხურთულია პატარა კუნძული, რომლის მშვენიერი მიდამოები ახოვანი ლერწმის ხეებითაა დამშვენებული. კუნძულის თვალსაჩინო ადგილას გამართულია ელინთა ქალღმერთის ლატონას სახსოვრად კოპწია საკურთხეველი.

ელინთა ღმერთების მამამთავრის ზევსის მეუღლეს ჰერასა და ლატონას შორის კარგახანია დიდი უსიამოვნება იყო ჩამოვარდნილი.

ოლიმპოს მბრძანებელი ზევსი, სანამ ქალღმერთს ჰერას შეირთავდა, ფარულად ქალღმერთ ლატონასთან ცხოვრობდა, რომლისგანაც ორი შვილი შეეძინა - აპოლონი და არტემიდე.

ამ საიდუმლოდ შენახულ ამბავს ქალღმერთმა ჰერამ, როცა იგი ყოვლად შემძლებელ ღმერთს ზევსს შეუუღლდა, ყური მოჰკრა და კიდევაც ეს იყო მიზეზი, რომ ამაყი ქალღმერთი ჰერა მუდამ სდევნიდა და ავიწროებდა საბრალო ლატონას.

დიდად შევიწროებული ლატონა თავისი ორი პაწია ქალ-ვაჟით იძულებული შეიქნა დაეტოვებინა სამშობლო დელოსი და სხვა ადგილას მოექცებნა უფრო მყუდრო თავშესაფარი.

ზაფხულის გულშემზარავი პაპანაქება დედამიწას ანადგურებდა, როცა ქალღმერთი ლატონა ლიკიის საზღვრებს მიუახლოვდა.

ლიკიის ფართოდ გადაშლილ მინდვრებზე ლატონამ უპირველეს ყოვლისა დაინახა ანკარა წყლით სავსე ტბა, რომლის გარშემო ლიკიელები ლერწმის ხეებს ჭრიდნენ და ერთ ადგილას ეზიდებოდნენ.

ელინთა ქალღმერთსა და მის პაწია ქალ-ვაჟს, გზაში ძალზე დაღლილთა და დაქანცულთა, წყურვილისაგან ხახა უშრებოდათ.

წყლის დანახვისთანავე ლატონა ტბისაკენ გაეშურა ფეხაკრეფით, მაგრამ დახეთ ლიკიელების გულქვაობასა და შეუბრალებლობას: ლატონას არა თუ წყლის დაღევის ნება არ მისცეს, პირიქით, დამუქრება და ლანძღვა-გინება დაუწყეს.

ელინთა ქალღმერთმა თავაზიანი კილოთი შესჩივლა ბრამზორეულ ლიკიელებს: „რა დაგიშავეთ, რატომ გვიკრძალავთ დამაშვრალთ წყლის დაღევას? წყალი ხომ საზოგადო კუთვნილებაა, ისე, როგორც ჰაერი, მზე და სინათლე. ჩვენ ხომ ტბის ანკარა წყალში ბანაობა არ გაგვიზრახავს! ჩვენ გვინდოდა მხოლოდ წყალი დაგველია.

ლამის აუტანელმა წყურვილმა შორის გზით დაქანცულთ სიცოცხლე მოგვისპოს! ლაპარაკის ილაჯი გვიწყდება, ერთი ცვარი წყალი მაცხოვრებელ ნექტარად გადაგვექცევა, სიცოცხლეს დაგვიბრუნებს. გვედრებით, მე თუ არა, ეს საცოდავი ყმაწვილები მაინც შეიბრალეთ! ხედავთ, საწყლები წყურვილისაგან როგორ საცოდავად გმინავენ, რა მუდარებით შემოგცქერიან და შველას გთხოვენ!“

ლიკიელების გულქვაობა ვერც ამ თხოვნამ მოაღბო.

ლიკიელები ისევ გაბრაზებითა და სასტიკი მუქარით ერეკებოდნენ ტბის ნაპირებიდან საცოდავ ბავშვებს და მათ ერთიანად მოქანცულ საბრალო დედას.

ლატონასა და მისი შვილებისათვის რომ წყლის დაღევის შესაძლებლობა სრულიად მოესპოთ, ლიკიელებმა შესტოპეს წყლის სიღრმეში და ტბის ფსკერზე ნადები ტალახითა და სილით ერთიანად აამღვრიეს ანკარა წყალი.

ლატონამ ლიკიელების ასეთი თავხედობა და სტუმართმოყვარეობის სრული უგულებელყოფა ახლა კი ვერ მოითმინა, ზეცას ხელები აღაპყრო და ყოვლად შემძლებელ ზევსს ღმობიერად შესთხოვა: „ყოვლად შემძლებელო მაღალო ღმერთო, გვედრები, ეს

სამარცხვინო ადამიანები თავისი საზიზღარი, შემადრწუნებელი მოქმედებისათვის სასტიკად დასაჯო, სამუდამოდ დასტოვო მათ მიერ აფორიაქებული წყლის წუმპეში!“

ოლიმპოს მბრძანებელმა ზევსმა შეისმინა ქალღმერთ ლატონას ვედრება.

მართლაც, ლიკიელები ამ დღიდან წყალს არ მოშორებიან და ტბაში ცხოვრება თითქო კიდევაც გაუტკბათ. ზოგჯერ ეს რაინდი ვაჟბატონები ტბის სიღრმეში ჩაეშვებიან, ზოგჯერ წყლის გედაპირზე ამოცურდებიან, ამოსკუპდებიან ტბის ნაპირას და ისევ წყალში ჩაეშვებიან. ძველებური ჩვეულება წყალშიაც ვერ დაკარგეს, მუდამ ერთი-მეორეს ლანძღავენ და ათრევენ.

ახლა მხოლოდ ხმა გამოიცვალეს: უხეიროდ და უღაბათოდ დღე-დაღამ განუწყვეტლივ ყიყინებენ.

მუდამ წყლის წუმპეში ყოფნისგან ლიკიელებმა სახე და შეხედულება გამოიცვალეს, კისერი დაუმსხვილდათ და დაუმოკლდათ, ზურგი მწვანე ბოლებით დაესერათ, ხოლო მუცელი გაუმსხვილდათ და გაუთეთრდათ.

დღესაც ეს ვაჟბატონები ლიკიის ტბის წუმპეში იმალებიან, ხოლო ლიკიელების მაგივრად ბაყაყების სახელს ატარებენ.

მეფე მიდასი

ფრიგიის მეფის მიდასის საბრძანებელში მხიარულების ღმერთს დიონისეს ჩვეულებრივი ნადიმობის დროს თავისი გულითადი მეგობარი და მასწავლებელი სილენე სადღაც დაეკარგა.

მეგობრის ასე მოულოდნელად დაკარგვამ დიონისე მეტად შეაწუხა. სილენე დიონისე ღმერთის ნადიმისა და დროსგატარების სული და გული იყო და კიდევაც ამიტომ წუხდა იგი თავისი მეგობრის ასე უგზოუკვლოდ დაკარგვას.

ფრიგიელები შემთხვევით წააწყდნენ ტყეში მოხეტიალე სილენეს და დაუყოვნებლივ მეფე მიდასს მიჰგვარეს.

მიდასმა პირველ შეხედვისთანავე იცნო დიონისეს გულითადი მეგობარი და მცირე დიდის თავაზიანობით სასახლეში მიიპატიჟა.

მეფე დიდის პატივისცემით დაუხვდა სილენეს, დიდი ნადიმი და წვეულება გაუმართა. მთელი ათი დღის განმავლობაში მეფე მიდასის სასახლეში განუწყვეტელი ღმერთი იყო გამართული.

სილენე სულითა და გულით კმაყოფილი დარჩა მეფე მიდასის ასე გულუხვი მასპინძლობით.

მეთორმეტე დღეს სილენე და მეფე მიდასი დიონისე ღმერთს ესტუმრნენ.

დიონისე სილენეს ასე მოულოდნელად პოვნამ დიდად გაახარა და, ნიშნად ღრმა მადლობისა, მეფე მიდასს დაჰპირდა, ყველაფერს შეგისრულებ, რასაც კი მოისურვებ და მთხოვო.

- მოწყალეო და ყოვლად შემძლებელო ღმერთო, - მოკრძალებით შეჰკადრა მეფე მიდასმა დიონისე ღმერთს: - თუ კეთილ ინებებთ და ჩემზე მოწყალებას მოიღებთ, გთხოვთ შემდეგი შემისრულოთ: რასაც მე ხელს შევახებ, ოქროდ აქციეთ!

დიონისე ძლიერ გააკვირვა ფრიგიის მბრძანებლის ასეთმა კადნიერებამ, მაგრამ სიტყვის შეუბრუნებლად შეიწყნარა მეფე მიდასის ახირებული თხოვნა.

მეფე მიდასი სიხარულით ფეხზე არ იდგა, მან არ იცოდა, როგორი მადლობა უნდა გადაეხადა ასეთი უხვი საჩუქრისათვის. მეფის ალტაცებას საზღვარი არა ჰქონდა.

თითოეული ნივთი, თითოეული საგანი, რომელსაც მეფე მიდასი ხელს ახლებდა, მყისვე ოქროდ იქცეოდა.

მეფე ბედნიერად თვლიდა თავისთავს.

სიხარულით გატაცებულმა მიდასმა მეგობრებს და რჩეულ კარისკაცებს დიდი წვეულება გაუმართა, რომელზედაც ჰსურდა თავისი უსაზღვრო ბედნიერება ყველასათვის შეეტყობინებინა.

სამეფო სუფრა სასახლის დახელოვნებულმა მზარეულებმა ათასნაირი სასმელითა და საჭმელით შეამკეს.

მხიარული სტუმრები მაღიანად შეექცეოდნენ ნუგბარ სადილს, მეფე მიდასი კი გულდაწყვეტილი შესცქეროდა მდიდრულად გაწყობილ სუფრას. როგორც კი რომელსამე საჭმელს მეფე ხელით შეეხებოდა, პირთან მიტანამდე იგი ზოდ ოქროდ იქცეოდა და მისი შეჭმა, რასაკვირველია, ყოვლად შეუძლებელი ხდებოდა. მეფე ყოველცისმარე ღღეს ამგვარად იტანჯებოდა და მუდამ ოქროებში ჩაფლული სიკვდილს ნატრობდა.

მეფე მიდასმა, როცა ძალზე გაუჭირდა და ამასთანავე ნათლად შეიგნო თავისი თხოვნის სრული უგნურება, ისევ მოკრძალებით შეჰკადრა დიონისე ღმერთს: „ყოვლად მოწყალეო ღმერთო, მაპატიე, დამნაშავე ვარ შენს წინაშე!

შემიბრალე, ყოვლად შემძლებელო, მაპატიე ჩემი შეცდომა და გამათავისუფლე ჩემი დამღუპველი ოქროებისაგან!“

დიონისემ შეიწყალა მეფე მიდასის თხოვნა და ამნაირად იხსნა ფრიგიის მბრძანებელი აუცილებელი სიკვდილისაგან, რომელიც მას მოელოდა თავისი უგნურებისაგან.

მეფე მიდასი ამის შემდეგ დიდი ზიზღით შეჰყურებდა ოქროებს და საზოგადოდ ყოველგვარ სიმდიდრეს, რაც კი კაცის კეთილგონიერ ცხოვრებას მუდამ ხელს უშლიდა და აფერხებდა.

მართალია, მეფე მიდასმა ამჟამად თავი დააღწია სასტიკსა და შეუბრალებელ სასჯელს, მაგრამ მეფის წინდაუხედავობამ და უგნურებამ ერთხელ კიდევ იჩინა თავი და იგი ამ წინდაუხედაობისა და უგნურებისათვის სამუდამოდ სასტიკად დაისაჯა.

ერთხელ ღმერთები პანი და აპოლონი ერთმანეთს გაეჯიბრნენ აბა ვინ უფრო დახელოვნებულია მუსიკის ცოდნაშიო.

ყოვლად შემძლებელმა ღმერთებმა მოიწვიეს გამოცდილ მსაჯულთა კრებული, რომელსაც უნდა შეეფასებინა შეჯიბრებაში მონაწილეთა მუსიკალური ცოდნა და ხელოვნება.

მსაჯულთა კრებულის ერთ-ერთ წევრად მეფე მიდასიც მიიწვიეს. აპოლონ ღმერთმა ისეთის ხელოვნებით ააჟღერა კითარის სიმები, რომ მთელი უტყვი და მეტყველი ბუნება ერთიანად მოხიბლა. საუცხოვო საკრავის სიმთა ნარნარი ჟღერა მარგალიტებს აბნევდა ცის თვალუწვდენელ სივრცეში და მსმენელთ ნეტარების გრძნობას ღრმად უნერგავდა გულში.

აპოლონის შემდეგ მსაჯულთა კრებულის წინაშე წარსდგა ღმერთი პანიც, რომლის საუცხოო საკრავის სიმთა ჟღერა მთელ არემარეს ფიანდაზად ეფინებოდა.

მსაჯულთა კრებულმა მცირე თათბირის შემდეგ პირველობა მუსიკის ზედმიწევნით ცოდნაში აპოლონ ღმერთს არგუნა.

მაგრამ მეფე მიდასი არ დაეთანხმა მსაჯულთა კრებულის ასეთ განაჩენს. ფრიგიის მბრძანებლის აზრით, პირველობა შეჯიბრებაში პანს ეკუთვნოდა.

აპოლონ ღმერთი ძლიერ განრისხდა და, რომ საგრძნობლად დაესაჯა თავისი უსამართლო მსაჯული, მეფე მიდასს ვირის ყურები გამოაბა.

მეფე მიდასი ძლიერ ცუდ მდგომარეობაში ჩავარდა. აბა, ვირის ყურებით შემკობილი სად ან ვისთან გამოჩნდებოდა!

მეფემ დაუყოვნებლივ აიხვია სამარცხვინო გრძელი ყურები და გადაწყვიტა არავისათვის არ გაემჟღავნებინა ეს თავისი უბედურება.

მაგრამ ამ საიდუმლოების დაფარვა შეუძლებელი იყო სასახლის კარის დალაქის წინაშე, რომელიც მეფე მიდასს მუდამ წვერ-ულვაშს და თმას ჰკრეჭდა.

მწუხარებით სასოწარკვეთილმა მიდასმა თავის დალაქს უბრძანა, რომ მეფის ამ უბედურების შესახებ არავისთან კრინტი არ დაეძრა.

მართლაც, დალაქმა დიდხანს ინახა მეფის საიდუმლოება, მაგრამ ბოლოს მაინც ვერ მოითმინა, გავიდა ქალაქგარეთ, ამოთხარა დიდი ორმო და შიგ ჩასძახა: მეფე მიდასს ვირის ყურები გამობმიაო, და მცისვე მიწით მაგრად დამარხა მეფე მიდასის სამარცხვინო ამბავი.

რამდენიმე წლის შემდეგ სწორედ იმ ადგილას, სადაც დალაქმა მეფე მიდასის საიდუმლოება ჩამარხა, სწორი და მაღალი ლერწმის ხეების ხშირი ტყე გაშენდა.

როცა ქარი ამოვარდებოდა და შოლტივით ავარდნილი მაღალი ლერწმები იხრებოდა, ქარის დროს აშრიალებული ნაზი ლერწმები რხევის დროს ერთი-მეორეს წასჩურჩულებდნენ მათ ფესვებქვეშ დამარხულ საიდუმლოებას: მეფე მიდასს ვირის ყურები გამობმიაო.

გამვლელ-გამომვლელი ისმენდა ლერწმების საიდუმლო ჩურჩულს, და ამნაირად ვრცელდებოდა ფრიგიის მკვიდრთა შორის მეფე მიდასის სამარცხვინო ამბავი.

ცეისი და ალციონა

ტრახინის ახალგაზრდა მეფის ცეისის და მისი მეუღლე ალციონას კეთილგანწყობილება და ერთი-მეორის სიყვარული ყველასაგან სამაგალითოდ იყო აღიარებული.

ცეისი მთელი თავისი არსებით ალციონას ეკუთვნოდა, ალციონა კი ცეისს. ტრახინის მკვიდრნი, დიდი და პატარა, კარგად გრძნობდნენ სამეფო ოჯახის კეთილგონიერ განწყობილებას, ამიტომ ყველანი დიდის სიყვარულითა და პატივისცემით ეპყრობოდნენ ახალგაზრდა ცოლ-ქმარს.

თითოეული ტრახინელი ოჯახის უფროსი თავის კერძო ცხოვრების კეთილდღეობას სამეფო ოჯახის მაგალითის მიხედვით აწესრიგებდა. ახალგაზრდა მეფე სული და გული იყო თავისი მოსიყვარულე ერისა, იგი მუდამდღე საერთო წარმატების ზრუნვაში იყო, მთელ თავის ძალ-ღონეს საზოგადო საქმეს ახმარდა.

მეფემ ერთხელ გადაწყვიტა კლაროსში გამგზავრება ზღვით. ცეისს ჰსურდა აპოლონ ღმერთისაგან გაეგო, ტრახინის სამეფოს მომავალში თუ რაიმე განსაცდელი მოელოდა. მეფემ ეს გადაწყვეტილება გამოუცხადა თავის საყვარელ მეუღლე ალციონას. ცეისის გადაწყვეტილებამ დედოფალს თავგზარი დასცა. მეფის უსაზღვროდ მოსიყვარულე დედოფალი შეშინდა და მთელი სხეულის ცახცახით საზარლად ქვითინი მორთო. ალციონას თითქო გულმა უგრძნო, რომ მეფის გადაწყვეტილებას ცუდი შედეგი მოჰყვებოდა, და ამიტომ იგი მეტად შეაწუხა ცეისის შორეული გზით გამგზავრებამ.

- ჩემო ძვირფასო, ჩემო კარგო მეგობარო! - ცრემლების ღაპაღუპით, საცოდავად ქვითინებდა საბრალო ალციონა. - განა შევძლებ უშენობას, განა ერთი წამითაც შევურიგდები შენს განშორებას, ჩემო უძვირფასესო მეგობარო?! მე გულს მიკლავს, სულს მიხუთავს შენი ასეთი სამძიმო გადაწყვეტილება, მე მაშინებს შენი შორეული გზა, და ისიც ზღვით! განა არ იცი, ჩემო კარგო, რარიგ საშიშია მოგზაურთათვის ზღვის შეუბრალებელი ზვირთები! ზღვის გაუმაძღარი უფსკრული გვირგვინოსნებსაც არ დაინდობს, და სამუდამოდ გულში ჩამიკლავს უსაზღვრო სიყვარულს, სამუდამოდ გულიდან ამომგლეჯს ჩემს ძვირფას მეგობარს, ჩემს ძვირფას მესაიდუმლეს! ჩემო კარგო, თუ წაუსვლელობა მაინცდამაინც შეუძლებელია, მეც თან წამიყვანე, მეც შენთან ერთად გავიზიარებ შენი შორეული მოგზაურობის ჭირსა და ლხინს! დეე, შეუბრალებელმა ზღვის ზვირთებმა შენთან ერთად მიმიბაროს თავის გაუმაძღარ უფსკრულში!

დეე, მეც იქ დავიმარხო, სადაც ჩემი ერთგული მეგობარი სამუდამო მყუდრო ბინას მოსძებნის!

ციეისი მეთად ჩააფიქრა ალციონას გულსაკლავმა სიტყვებმა, მაგრამ თავისი გადაწყვეტილება მაინც არ შეცვალა. ციეის ღრმად სწამდა, რომ შორეული გზით ზღვაზე მოგზაურობა საშიში იყო, და კიდევაც ამიტომ ვერ ბედავდა ალციონას წაყვანას. ახალგაზრდა მეფემ დიდის გაჭირვებით დაარწმუნა დედოფალი, სულ მოკლე ხანში უვნებლად დავბრუნდები სამშობლოშიო.

საგზაოდ გამზადებული გემი ზღვის ნაპირას იდგა.

ტრახინის რჩეული მეზღვაურები გამგზავრებას მოუთმენლად მოელოდნენ. გემის დანახვაზე ალციონას თვალთ ცრემლების ნაკადული წასკდა და მწარე ქვითინი მორთო, თითქო თავისი უბედურება წინათვე იგრძნო. ციეისი დიდხანს სიყვარულის კილოთი ეალერსებოდა დედოფალს.

აღციონა სრულიად უხმოდ ამცნობდა საყვარელ მეგობარს თავის უღრმეს მწუხარებას და გულამოსკვნით საცოდავად იცრემლებოდა. დადგა განშორების საათიც.

მეფე-დედოფალმა უკანასკნელი „მშვიდობით“ უთხრეს ერთიმეორეს და განშორდნენ. მეზღვაურებმა ერთგულად მოუსვეს ხოფები წყლის ზვირთებს და ტრახინელი მეფის სამგზავრო ხომალდი ზღვის აბობოქრებულ ტალღებში შეაცურეს. ხომალდი ელვის სისწრაფით მიქროლავდა ზღვის თვალუწვდენ სივრცეში.

აღციონა დიდხანს, დიდხანს მწუხარედ გასცქეროდა ზღვის აზვირთებულ ტალღებს, რომელნიც ასე გამალებით მიაქროლებდნენ ტრახინელ მეფე ცეისს შორეული უცხო ქვეყნისაკენ.

მეზღვაურების მძლავრად მოქნეული ხოფების ჯარასავით ტრიალმა ხომალდი სასწრაფოდ მოაცილა სამშობლო ნაპირებს. მთელი დღის განმავლობაში ზღვას საამური ნიავი დაჰქროლავდა. ცა ერთიანად მოწმენდილი იყო.

ხომალდი მარდად მისრიალებდა დაწყნარებულ ზღვის ზედაპირზე. მოახლოვდა საღამო. უეცრივ დასავლეთით ამოვარდა მძლავრი ქარი. ზღვა ერთიანად შეშფოთდა, შეტორტმანდა, ელვა და ჭექა-ქუხილი ერთიანად თავს დაატყდა მოგზაურებს. დასავლეთის ქარი შესაზარად ზუზუნებდა, ტალღები ერთი-მეორეს მძლავრად ეჯახებოდნენ. ზღვა საშიშრად შფოთავდა, მღელვარებდა, ზვირთებს ზვირთებზე ცის სიმაღლეზე ერთი-მეორეს ახლიდა. მამაცი მეზღვაურები აბობოქრებულ ზღვის ტალღებს თავდავიწყებით ეომებოდნენ, მაგრამ შეუბრალებელი ზღვის სტიქიონი ტრახინელ მოგზაურებს ოდნავაც არ ინდობდა. გამხეცებული ზღვის ტალღები უფრო და უფრო მეტის სიმძლავრით ეჯახებოდნენ ხომალდის კედლებს და ყოველ წუთს სრულ განადგურებას უქადოდნენ.

ზღვაოსნები შიშმა აიტანა და გამძვინვარებულ სტიქიონთან ბრძოლაში დაღლილებმა გადარჩენის იმედი სრულიად დაკარგეს. ხომალდის მძლავრი კედლები შეირყა, დაზიანდა, და ზღვის შეუბრალებელმა ტალღებმა სისწრაფით დაიწყეს დენა ხომალდის კუნჭულებში. დადგა უკანასკნელი გულსაკლავი წამი. მეზღვაურებმა ცისაკენ აღაპყრეს ხელები და ღმერთებს საზარელი ქვითინით დახმარებას შესთხოვედნენ.

თითოეული მეზღვაური ამ საშინელი განცდის დროს გულში მაგრად იკრავდა ძმის, დის, საყვარელი დედ-მამის, მეუღლისა და ნაცნობ-მეგობრების ხსოვნას. ცეისიც ამ საშინელ წამს თავის ძვირფას ალციონას იგონებდა და გულამოსკვნით ქვითინებდა.

დასავლეთის მძლავრმა ქარმა ერთი კიდევ მძლავრად დაჰბერა, ტრახინელი მოგზაურები გამძვინვარებულ ტალღებში შეაცურა და სამუდამოდ ზღვის უფსკრულში ჩამარხა.

ალციონამ საყვარელი მეუღლის დაღუპვის შესახებ ჯერ კიდევ არაფერი იცოდა, იგი მუდამ წამს ღმერთებს მხურვალე ლოცვას სწირავდა ცეისის სამშობლოში მშვიდობით დაბრუნებისათვის. ალციონამ თავის საყვარელ მეუღლეს ძვირფასი ქსოვილების ტანსაცმელი მოუმზადა, რომელიც ცეისს დაბრუნების შემდეგ უნდა ჩაეცვა. დედოფალი უკვე დღედღეზე მოელოდა თავის საყვარელ მეუღლეს.

ამგვარ ლოდინში ატარებდა ალციონა ყოველ ცისმარე დღეს.

ერთ ღამეს დედოფალმა მეტად საზარელი სიზმარი ნახა:

ალციონას საწოლის წინ იდგა მკვდარივით ფერმიხდილი და სრულიად ტიტველი ცეისი. მეტად საშიში სახე ჰქონდა ცეისს, წვერები და უღვაშები დასველებოდა და თმიდან წყალი განუწყვეტლივ წვეთ-წვეთად ჩამოსდიოდა, - „საბრალო ალციონა, იცანი შენი საყვარელი მეუღლე ცეისი?

ვერა ხედავ, როგორ გამოუცვლია მისი პირისახე შეუბრალებელ სიკვდილს?“ ასე ელაპარაკებოდა სიზმრად საბრალო ალციონას მისი საყვარელი მეუღლე ცეისი. „შენ საყვარელ მეუღლეს, შენ საყვარელ ცეისს კი არა ხედავ, არამედ მის აჩრდილს. ვერა მიშველა რა ვერც შენმა ლოცვა-კურთხევამ, ვერც შენმა განუსაზღვრელმა სიყვარულმა და აღთქმამ. შენი მეუღლე არ დაგიბრუნდება.

ეგეოსის ზღვის შუაგულში უეცრივ ამოვარდა მძლავრი ქარი, რომელმაც ერთიანად დაამსხვრია ჩვენი ხომალდი, და შეუბრალებელმა ზღვის ტალღებმა დამიდუმეს ტუჩები სწორედ იმ დროს, როცა ჩემი საყვარელის, ჩემი ძვირფასი ალციონას სახელს ვახსენებდი. აღსდექ, საცოდავო, შეიმოსე ძაძვებით და ცრემლების ფრქვევით პატივი ეცი ჩემი სახელის ხსოვნას, რომ საიქიოს დაუტირებელი არ ჩავიდე!“

ამ სიტყვებზე ალციონამ ძილში ღრმად ამოიოხრა და ოთახიდან გამავალ მეუღლეს მოსახვევად სასწრაფოდ გაუწვდინა ხელები.

- დარჩი, ჩემო ძვირფასო, სად მიეშურები, ერთად ჩავიდეთ!

ასე ბუტბუტებდა ალციონა, როცა გამოეღვიძა. საბრალო შემლი-ლივით ჩამოიჭრა ლოგინიდან და საზარელი, გულისგამგმირავი ქვითინი მორთო. „ჩემო ძვირფასო, ჩემო კარგო, ჩემო მშვენიერო ცეის, განა შენს შემდეგ შენი ალციონა ცოცხალი უნდა დარჩეს! არა და არა, მეც შენთან ერთად უნდა დავიმარხო, თუ ერთ კუბოში არა, ერთ საფლავში მაინც, რომლის წარწერა ყველას ამცნებს ორი გულითადი მეგობრის, ცეისისა და ალციონას, სახელთა ხსოვნას“.

მშვენიერი, დაწყნარებული დილა იყო, დილის საამუერი ცხოველ-მყოფელი ნიავი ნაზად დაქროლავდა დედამიწაზე.

ყველაფერი ლხინობდა, ყველაფერი ხარობდა, ყველაფერს სიხარულის ელფერი ედო. საცოდავი ალციონა კი მწუხარებით გულს იმხამავდა და ხელებდაკრებილი მწუხარედ იჯდა ზღვის პირას, სწო-

რედ იმ ადგილას, საიდანაც ამ რამდენიმე დღის წინათ საბრალო ცე-
ისი ხომალდით კლაროსს გაისტუმრა, და თვალცრემლიანი გასცქე-
როდა ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეს. უეცრივ ზღვის ნაპირის მო-
შორებით ალციონამ დამხვრჩალი კაცის გვამი დაინახა. ამ სანახაო-
ბამ უფრო მეტად დაამწუხრა საცოდავი დედოფალი. „საბრალოვ,
მეცოდები!

განსაკუთრებით კი - თუ ამასთანავე მეუღლესა გყავს“.

ცრემლების ღაპალუპით, შეშლილივით ესაუბრებოდა საბრალო
ალციონა ზღვის ტალღებში მცურავ უცნობის გვამს. ტალღები დამ-
ხრჩვალის გვამს უფრო და უფრო უახლოვებდა ზღვის ნაპირს. აი,
ტალღებმა უცნობის გვამი ალციონას მახლობლად შემოაცურეს.
„ისაა“ - გიჟივით შეჰკივლა ალციონამ და ელვის სისწრაფით ტან-
საცმელი ერთიანად შემოიგლიჯა:

„აგრე დამიბრუნდი, ჩემო ძვირფასო, ჩემო კარგო მეგობარო?!“ -
გულსაკლავად შეჰყვირა ალციონამ და დაუყოვნებლივ აზვირთე-
ბულ ზღვის ტალღებში შეიჭრა.

მაგრამ უეცრივ ალციონას ფრთები გამოესხა, იგი ჭარლად გადა-
იქცა და საცოდავი ჭყვილით ზღვას თვალუწვდენელ სივრცეზე მწუ-
ხარებას ჰგვრიდა.

ალციონამ ცეისის გაციებული გვამი დაუყოვნებლივ მაგრად ჩა-
იკრა ფრთებში და თავისი ნისკარტით მეუღლის დადუმებულ ტუჩებს
მძლავრად ჩაეკონა.

ცეისის უსულო გვამმა კარგად იგრძნო საყვარელი მეგობრის
ტკბილი ამბორი. ცეისიც ღმერთებმა ჭარლად გადააქციეს.

ცეისი და ალციონა ამის შემდეგ ერთმანეთს არ განშორებიან და
ისევ კვლავინდებურად ტკბილად უყვართ ერთმანეთი.

ეაკი

ოინოპიას კუნძულზე მდინარის ღმერთის ასოპეს ქალს, ეგინას, ღმერთების მამამთავრის ზევსისაგან მიეცა ვაჟიშვილი, რომელსაც ეაკი დაარქვეს. როდესაც ეაკი დავაჟკაცდა, იგი გამეფდა ოინოპიას კუნძულზე, რომელსაც მეფის დედის ეგინას პატივსაცემლად ეგინა ეწოდა.

ეაკი თავისი სათნოებით, სისწორით, მართლმსაჯულებითა და სიმშვიდით მთელს საბერძნეთში კიდით-კიდემდე სახელგანთქმული იყო. სახელმწიფოს მთელი მოსახლეობა, დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველა დიდი პატივისცემით ეპყრობოდა ახალგაზრდა მეფეს. ეაკმაც მხურვალედ შეიყვარა სახელმწიფოს მკვიდრნი და მთელ თავის ძალ-ღონეს საყვარელი ერის საკეთილდღეოდ სწირავდა.

ღმერთებიც დიდის სიყვარულით ეპყრობოდნენ ეგინას მფლობელს. ეაკის მართლმსაჯულება და სისწორე ისე სწამდათ ღმერთებს, რომ თავიანთი უთანხმოების დროს მეფეს ძლიერ ხშირად მსაჯულადაც კი ირჩევდნენ.

ერთხელ, როდესაც მთელი საბერძნეთი გვალვამ თითქმის მთლად გაანადგურა, დელფოს მისანმა უწინასწარმეტყველა საბერძნეთის მკვიდრთ: სანამ ღვთისნიერი ეაკი არ შეევედრება ღმერთებს, უბედურების თავიდან აცილება ყოვლად შეუძლებელიაო.

ეაკი ხალხის თხოვნით შეევედრა ღმერთებს, და, მართლაც, ღმერთების მამამთავარმა, ყოვლად შემძლებელმა ოლიმპოს მბრძანებელმა ზევსმა, საბერძნეთს მოუვლინა ჟუჟუნა წვიმა, რომელმაც იხსნა მთელი სახელმწიფოს მკვიდრნი დიდის განსაცდელი-საგან.

ყველა ღმერთს უყვარდა ღვთისნიერი ეაკი. მხოლოდ ქალღმერთი ჰერა სდევნიდა ყველასგან საყვარელ ეგინას მფლობელს. ჰერას თვალის დასანახავად ეჯავრებოდა ეაკი:

ღმერთების მამამთავრის მეუღლეს სწყინდა, რომ ეაკი ზევსის შვილის სახელს ატარებდა და ამასთანავე დიდის პატივისცემით და სიყვარულით იხსენიებოდა ყველგან და ყველასაგან.

ქალღმერთი ჰერა ყოველგვარი ღონისძიებით ცდილობდა, რომ ეგინას მფლობელი დაესაჯა. ეაკის სამფლობელოს, მთელ კუნძულ ეგინას, ჰერამ მოუვლილნა საშინელი უბედურება:

მთელი ოთხი თვით კუნძული დაბურა სქელმა, ერთიანად მოშხამულმა ნისლმა. როდესაც ნისლი გაიფანტა, მთელს სამეფოში, მდინარეებსა და წყაროებში, ზღვასა და ხმელეთზე ათასობით გაჩნდნენ სხვადასხვა შხამიანი ქვეწარმავალნი, რომლებიც უბრალო შეხებითაც კი შხამავდნენ ყველაფერს. საქონელი, შინაური და გარეული ფრინველები საცოდავად გმინავდნენ მოწამლული ჰაერით და სამუდამოდ ეთხოვებოდნენ წუთისოფელს.

ტყე, მინდორ-ველები და მკვიდრთა მთელი კარმიდამო აივსო დახოცილ ცხოველთა ლეშებით, და ისედაც მოწამლული ჰაერი კიდევ უფრო მეტად იწამლებოდა.

სახელმწიფოს მკვიდრიც ვერ გადაურჩა ამ საშინელ განსაცდელს. მოწამლულმა ჰაერმა ხალხს მუსრი გაავლო.

შეუბრალებლად ესალმებოდნენ სიცოცხლეს დედა, მამა, შვილები. ოჯახები დღითიდღე ცარიელდებოდა. შეშინებული ხალხი სახელმწიფოს ერთი კუთხიდან მეორე კუთხეს აფარებდა თავს, მაგრამ შველას კი ვერსად პოულობდა.

ეგინას მფლობელი ღვთისნიერი ეაკი მწუხარებით შეჰყურებდა საყვარელი ერის დღითიდღე განადგურებას, მაგრამ დახმარებას ვერ უწევდა, ვერას შველოდა. აქა-იქ ცოცხალ-მკვდრად დარჩენი-

ლი მკვიდრნი ღმერთებს შესავედრებელ მსხვერპლს სწირავდნენ, მაგრამ მკვიდრთა ამ საყოველთაო უბედურებას ბოლო არ ეღებოდა.

განადგურდა მთელი სახელმწიფო, დაიხოცნენ ერთიანად ქალი, კაცი, ღიდი და პატარა, მთელ სახელმწიფოში გადარჩენ მხოლოდ თვითონ მეფე ეაკი და მისი სამი შვილი.

ხალხის უბედურებით თავზარდაცემულმა მეფე ეაკმა ცისკენ მწუხარედ აღაპყრო ხელები და ღმერთების მამამთავარს მხურვალედ შეევედრა: „მაღალო ღმერთო ზევსო, თუ მე შენი შვილობის სახელის ტარების ღირსი ვარ, იხსენ ჩემი სამეფო საშინელი განსაცდელისაგან, დამიბრუნე ჩემი საყვარელი, უდანაშაულოდ დასჯილი ერი, და თუ ეს შეუძლებელია, მეცა და ჩემ შვილებსაც მოგვივლინე სიკვდილი, რათა უკან არ ჩამოვრჩეთ ჩვენ საყვარელ ერს. ღმერთების მამამთავარო, შენ ჩემზე კარგად უწყი, რომ მეფე ერის საკეთილდღეოდაა გაჩენილი, და არა ერი მეფის საკეთილდღეოდ“.

ეგინას მფლობელმა ამ სიტყვებთან ერთად მიაპყრო თვალები იქვე მდგომ მაღალ მუხას, რომლის ტოტებზე ჭიანჭველების მთელი გროვა ათასნაირად ფუსფუსებდა და გულმოდგინე შრომას ეწეოდა.

„ღმერთების მამამთავარო, - კვლავ შეევედრა მეფე ეაკი ზევსს: - მომეც სახელმწიფოს იმდენი მკვიდრი, რამდენიც ამ მუხაზე ჭიანჭველაა, რათა სრულიად დაცარიელებული ჩემი სახელმწიფო კვლავ აღვადგინო“.

დაღამდა. დამწუხრებულ მეფეს ჩაეძინა. ძილში ეაკმა გრძელტორებიანი მუხა ნახა და იმ მუხაზე ის მშრომელი ჭიანჭველები, რომელნიც საქმიანად ფუსფუსებდნენ ცხადად ნახულ მუხის ტოტებზე. უეცრივ მუხის ტოტები შეინძრა, და ჭიანჭველები ყველანი ერთიანად ძირს ჩამოცვივდნენ.

მეფე ეაკი სიზმრად ხედავს, რომ ჭიანჭველები სიგამხდრესა და სიშავეს თანდათანობით კარგავენ, ტანი უმსხვილდებათ და ადამიანის შეხედულებას ღებულობენ, კაცებად იქცევიან. ეაკი სიხარული-საგან ფეხზე არა დგას.

იგი კვლავ თავის საყვარელ მკვიდრთა შორის არის.

მეფეს გამოელვიდა და, როცა დარწმუნდა, რომ ეს ყველაფერი სიზმარი იყო, მეტად დაღონდა. გული მწუხარებით აევსო. დადარდიანებული მეფე ღმერთების მამამთავარს უჩიოდა, რომ ამოდენა ხანს დახმარებას არ აწვდიდა.

უეცრივ მეფეს გარედან რაღაც ხმაურობა შემოესმა. ეაკს გარკვევით ესმოდა ხალხის ხმამაღალი ლაპარაკი და ჩოჩოლი, რასაც იგი რამდენი ხანია გადაჩვეული იყო.

„ნუთუ ესეც სიზმარია?“ - ფიქრობდა და გონს ვერ მოსულიყო.

მეფეს ამ დროს შემოესმა თავისი შვილის, ტელამოს, მხიარული ხმა:

„ჩემო ძვირფასო, საყვარელო მამავ! იცი, რა უნდა გახარო!

მე მინდა გახარო ისეთი სასიამოვნო ამბავი, რომელიც შენ სულიერად და ხორციელად დაგამშვიდებს! აბა, ჩემო საყვარელო მამავ, თუ გამოიცნობ, რა სასიხარულო ამბავი მოგიტანე?“

მეფე მიდის სასახლის კარებთან და განცვიფრებული ხედავს იმ მამაკაცებს, რომელთაც რამდენიმე წუთის წინათ სიზმრად ხედავდა.

მამაკაცები მოკრძალებით მიუახლოვდნენ ეაკს და თაყვანი სცეს, როგორც თავის საყვარელ მეფეს.

სიხარულისაგან ცრემლებმორეული ეაკი გულმხურვალედ მიესალმა თავის ქვეშევრდომ მამაკაცებს.

როცა მეფე მეტის აღელვებისაგან ცოტათი დამშვიდდა, მან დიდის სასოებით მხურვალე მადლობა შესწირა ღმერთების მამამთავარს ზევსს ასეთი დიდი წყალობისათვის.

„მეფე მკვიდრთათვის, და არა მკვიდრნი მეფისათვის“ - მუდამ-
ჟამს ასე იმეორებდა მეფე ეაკი და ამ ცნების მიხედვით აწესრიგებდა
მკვიდრთა შორის სახელმწიფოს მართვა-გამგებლობის საქმეებს.
მკვიდრნიც კარგად გრძნობდნენ მეფის ამ სიტყვების გულწრფელო-
ბას და ამიტომაც იყო, რომ ეაკი მთელ სახელმწიფოში სათაყვანე-
ბელ გმირად ჰყავდათ მიჩნეული.

მინაისის ქალიშვილები

მხიარულების ღმერთის ბახუსის დღეობა იყო. ორქომენის ქუჩებს
სადღესასწაულო ელფერი ედვა. დიდი და პატარა, მოხუცი და ახალ-
გაზრდა, ქალი და კაცი, ყველანი სადღესასწაულოდ მორთულნი
მახლობელი ტყისაკენ მიისწრაფოდნენ ღმერთის სადიდებლად.
ყველას დაეტოვებინა თავისი ჩვეულებრივი სამუშაო და საერთო
მხიარულების ფერხულში ჩაბმულიყო. სიმღერა, სიცილი, ჩანგის
სიმთა საამური ჟღერა მთელს ქალაქს კიდიო-კიდემდე მხიარულე-
ბის საუცხოო, საოცნებო მოედნად ხდიდა. ყველა ზეიმობდა საერთო
დღესასწაულს, გარდა ორქომენის მეფის მინაისის სამი ასულისა,
რომელნიც მოსამსახურე ქალების დახმარებით დგიმ-სავარცხელ-
ზე ძვირფასი ქსოვილებისათვის ძაფს ართავდნენ.

მეფე მინაისის ასულებს არ სწამდათ ბახუსის ღვთაებრივი ჩამო-
მავლობა და კიდევაც ამიტომ საერთო დღესასწაულში მონაწილეო-
ბას არ იღებდნენ.

მთელი დღე, საღამომდე, მეფის ასულები ჩვეულებრივ სამუშაოს
უსხდნენ.

საღამოს ჟამს მეფის ქალიშვილები მოსვენებას უნდა მისცემოდ-
ნენ, როცა სამუშაო ოთახში გაისმა საღამურის საოცნებო ხმა.

მთელი ოთახი საამური სურნელებით გაიჟღინთა. ძაფის სართავი ჯარა და დგიმ-სავარცხელი მწვანე სურთით და დაგრეხილი ვაზის ფოთლებით შეიმოსა. ძვირფასი ქსოვილებისათვის დართული ძაფები ყურძნის ვაზებად გადაიქცა.

ამ დროს სახლის კედლები ერთიანად შეირყა და ყველა ოთახში თვალწარმტაცი სინათლე გაჩაღდა.

მინაისის ასულები შიშის ზარმა აიტანა და ოთახების ბნელსა და მივარდნილ კუნჭულებში გამალებით დაეძებდნენ თავშესაფარს, ერთი კუთხიდან მეორე კუთხეს აწყდებოდნენ, მაგრამ თვალის მომჭრელ სინათლეს ვერსად ემალებოდნენ.

მაგრამ დახეთ საკვირველებას! მინაისის ქალიშვილებს უეცრივ გამოესხათ ფრთები, სამივენი ღამურებად გადაიქცნენ და ოთახს ფრენით ირგვლივ თავს დასტრიალებდნენ.

ღამურები დღემდისაც ადამიანთა ბინას თავს არ ანებებენ, მათ ჭირივით სძულთ ტყე და განსაკუთრებით ბრწყინვალე მზის სინათლე, რომელსაც ისინი ყველგან და მარადის გაურბიან.

ფილომელა და პროკნა

დიდი ხანია, რაც ათენელების მეფე პანდიონსა და თებელებს შორის ამტყდარი ომი ორივე სახელმწიფოს მკვიდრთ შეუბრალებლად ანადგურებდა. ომი თებელების გამარჯვებით უნდა გათავებულიყო, რომ პანდიონისათვის დახმარება არ აღმოეჩინა თრაკიელების მძლავრ მეფეს ტერევის.

მართლაც, ტერევის დახმარებით, ათენელებმა სამშობლოზე მოსული მტერი დაამარცხეს.

ნიშნად ღრმა მადლობისა, პანდიონმა თავისი უფროსი ქალი პროკნა ტერევის მიათხოვა. ათენელებმა დიდის ამბით და აღტაცე-

ბით გადაიხადეს სამეფო ქორწილი. ტერევიმ და პროკნამ, დაქორწინების შემდეგ, სამადლობელი მსხვერპლი შესწირეს ღმერთებს და სამშობლო თრაკიაში დაბრუნდნენ.

ახალდაქორწინებული მეფე და დედოფალი თრაკიელებმა დიდის აღტაცებით მიიღეს. ადგილობრივ მკვიდრთა სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა. ხუთი წლის განმავლობაში ტერევი და პროკნა ბედნიერად ცხოვრობდნენ, ახლადდაქორწინებულების ერთი-მეორესთან დამოკიდებულება არაფრით არ შელახულა, არაფრით არ შერყეულა.

პროკნას დიდი ხანია თავისი სამშობლო ქვეყანა არ უნახავს, დიდი ხანია, რაც იგი თავის მოხუც მამას და საყვარელ დას ფილომელას მოშორდა. პროკნას სამშობლო ქვეყნის და საყვარელი მშობლების ნახვის სურვილი დღითიდღე უფრო და უფრო უძლიერდებოდა.

პროკნამ გულმხურვალედ სთხოვა საყვარელ მეუღლეს, მეფე ტერევის: სამშობლოში გამისტუმრე მშობლების სანახავადო.

მეფემ სხვადასხვა საპატიო მიზეზის ჩამოთვლით დედოფალი დარწმუნა, რომ ამჟამად შორეულ სამშობლოში, და ისიც ზღვით, მისი გასტუმრება მოუხერხებელი იყო.

მხოლოდ, რომ დედოფალი უფრო დარწმუნებულიყო და მშობლების უნახაობით მწუხარება არ დასჩემებოდა, ტერევიმ აღუთქვა ფილომელას მოგიყვან სულ მოკლე ხანში თრაკიაშიო.

ტერევი, მართლაც, რამდენსამე დღის შემდეგ ზღვის აბობოქრებულ ტალღებს აპობდა და თავისი სიმამრის სამეფოსაკენ მიისწრაფოდა.

პანდიონი და ფილომელა დიდის სიხარულით შეხვდნენ თავის საყვარელ სიძეს. ტერევიმ ჩვეულებრივი მისალმების შემდეგ გამოუცხადა მოხუცებულ პანდიონს პროკნას სურვილი ფილომელას

თრაკიაში წაყვანის შესახებ. პანდიონისათვის მეტად სამძიმო იყო, განსაკუთრებით ამ სიბერის დროს, ფილომელას მოშორება, მაგრამ ტერევისა და პროკნას მუდარებით თხოვნას წინ ვერ აღუდგა.

მეფე პანდიონმა ლოცვა-კურთხევით გაისტუმრა სიძე და მთელი სახელმწიფოში სილამაზით სახელგანთქმული თავისი საყვარელი ასული ფილომელა. მოხუცი მამა თვალცრემლიანი ემუდარებოდა სიძეს, გაფრთხილებით მოპყრობოდა მის საყვარელ ფილომელას და რაც შეიძლება მოკლე ხანში დაებრუნებინა სამშობლოში.

ზღვის საამური ნიაფი გამალებით მიაქროლებდა მგზავრებს შორეული თრაკიისაკენ. ფილომელა მთელი არსებით ზღვის მშვენიერებით ტკბებოდა, მომხიბვლელი პირისახე ერთიანად უბრწყინავდა. ტერევი კი ფილომელას დიდებული სახის სიმშვენიერით ერთიანად იხიბლებოდა.

თრაკიის მეფე მთელი გზა ახლა სულ იმის ფიქრში იყო, რომ ამ მშვენიერებათა მშვენიერებას კანონიერად შეუღლებოდა, მაგრამ ამ განზრახვის გამომჟღავნებას ფილომელას ვერ უბედავდა.

რამდენიმე დღის მოგზაურობის შემდეგ ტერევის ხომალდმა თრაკიის ნაპირებს მიატანა. ხომალდის მოსამსახურენი თავიანთ სახლებში დაბრუნდნენ.

ტერევიმ, იმის მაგივრად, რომ ფილომელა სასახლეში მიეყვანა, იგი ერთ-ერთ შორეულ ციხეში მოათავსა და მცველებად ურიცხვი დარაჯი მიუჩინა.

ფილომელამ მხოლოდ ახლა იგრძნო, რომ ტერევიმ იგი რაღაც სხვა აზრით მოაცილა სამშობლო ქვეყანას. ფილომელა თვალცრემლიანი ემუდარებოდა ტერევის ჩემ საყვარელ პროკნასთან წამიყვანეო. თრაკიის მეფემ ფილომელას მწუხარებით გამოუცხადა, პროკნა დიდი ხანია გარდაიცვალაო. მეფემ ამასთანავე გაუმჟღავნა ცოლის დას მასთან კანონიერად შეუღლების სურვილი.

ტერევი მჭევრმეტყველურად და თავდავიწყებით უმტკიცებდა თავის ცოლის დას, რომ პროკნას გარდაცვალების შემდეგ თრაკიის დედოფლის ადგილი ღირსეულად მას ეკუთვნოდა.

ფილომელას მეფის სიტყვები ძლიერ აკვირვებდა, იგი ეჭვის თვალით უყურებდა ტერევის თითოეულ სიტყვას.

„თუკი პროკნა მართლა გარდაიცვალა, - ფიქრობდა ფილომელა, - რა საჭირო იყო, რომ ტერევმა ციხეში მომათავსა და არა თავის სასახლეში?“ ფილომელას ეს ფიქრები შეუბრალებლად სტანჯავდნენ. საბრალო თვალცრემლიანი ემუდარებოდა თითოეულ მცველს თავისი საყვარელი დის ნამდვილი ამბის მოთხრობას. მართლაც, ერთი მცველი გამოუტყდა ფილომელას, პროკნა ცოცხალიაო.

ფილომელამ ამ ამბის გაგონების შემდეგ უშიშრად, გაბედულად მიმართა თრაკიის მეფეს: მე იძულებული ვარ საჯაროდ გამოვაცხადო ჩემი ტყვეობის ამბავი, საჯაროდ ვამცნო ადგილობრივ მკვიდრთა საზოგადო კრებას შენი ტყუილები და ბოროტი განზრახვაო.

ტერევი ძლიერ შეაშინა ფილომელას გაბედულმა სიტყვებმა, რომ ეს ბოროტი განზრახვა მართლაც საქვეყნოდ არ გამჟღავნებულიყო. ბრამბორეულმა მეფემ გაელვარებული ხმით ენა ამოსჭრა საცოდავ და სრულიად უდანაშაულოდ დატყვევებულ ქალს.

ტერევი ახლა დამშვიდდა, ჩემი ბოროტი განზრახვა საქვეყნოდ არ გამომჟღავნდებაო, და, როცა სასახლეში დაბრუნდა, დედოფალს მწუხარებით მოახსენა ფილომელა გარდაიცვალაო.

საცოდავი პროკნა დის სიკვდილის გაგების ამბავმა ძლიერ შეაწუხა. დედოფლის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა. ნაცვლად ოქრომკერდით ნაქსოვი ტანსაცმელისა, დედოფალი მძიმე ძაძვებით შეიმოსა.

ფილომელა ციხეში საცოდავად ატარებდა დროს და თავისი გაჭირვებული მდგომარეობის შესახებ ვერავისთვის ხმა ვერ მიეწვდი-

ნა. ათასგვარ შევიწროებას ითმენდა საცოდავი ქალი, მაგრამ მეფეს ცოლქმრობაზე მაინც არ სთანხმდებოდა. ფილომელა ახლა სულ იმის ფიქრში იყო, რომ პროკნასათვის ემცნო როგორმე თავის გაჭირვებული მდგომარეობა. დიდის ფიქრის შემდეგ, ახალგაზრდა პატიმარმა მოქსოვა თეთრი წამოსასხამი და შიგ ფერადი ძაფებით ჩააქსოვა თავისი გაჭირვების ამბავი.

ფილომელას თხოვნით, მსახურმა ეს წამოსასხამი დედოფალ პროკნას ფარულად გადასცა.

პროკნამ საიდუმლო წამოსასხამის ფერადი ქსოვილების საშუალებით ყველაფერი გაიგო. საყვარელი დის გაჭირვებული მდგომარეობის ამბავმა პროკნა ერთიანად შეაშფოთა. დედოფალმა გადაწყვიტა თავისი გამხეცებული მეუღლის სამართლიანად დასჯა.

პროკნამ ერთ დღეს მოიწვია სამეფოს წარჩინებული მანდილოსნები და მათთან ერთად გაემგზავრა ვითომდა ღმერთებისათვის მსხვერპლის შესაწირავად.

როცა დედოფალი თავისი თანმხლებლებით ციხეს მიუახლოვდა, სადაც ფილომელა იყო დამწყვდეული, პროკნამ მხლებლებს გააცნო საქმის ნამდვილი ვითარება და დახმარება სთხოვა ციხიდან უდანაშაულო საყვარელი დის გასათავისუფლებლად.

დედოფალი და სახელმწიფოს წარჩინებული მანდილოსნები ერთბაშად შეიჭრნენ ციხეში. ციხის მცველებმა წინააღმდეგობის გაწევა ვერ გაუბედეს დედოფალს და სახელმწიფოს წარჩინებულ მანდილოსნებს. საბრალო ფილომელა გაათავისუფლეს.

პროკნამ ახლად განთავისუფლებული პატიმარი სასახლეში წაიყვანა. საცოდავი სანახავი იყო უენო, ფერმიხდილი და ძალზე გამხდარი ფილომელა. დები ერთმანეთს გულში მაგრად ჩაეკონენ და დიდხანს გულამოსკვნით ქვითინებდნენ. სასახლეში მყოფი მანდი-

ლოსნები ცოდვისაგან იწოდნენ და თავის მწარე ცრემლებს დების მდულარე ცრემლებს უერთებდნენ.

პროკნას მწუხარებას საზღვარი არ ჰქონდა, იგი იტანჯებოდა დის კალმით აუწერელი საცოდაობით, დედოფლის მგრძნობიარე გული მეუღლისადმი უსაზღვრო სიძულვილით ივსებოდა.

- „შეუძლებელია, ყოვლად შეუძლებელია ტერევის სიმხეცე ასე დაუსჯელად ჩავატარო! ცეცხლით გადავუგავ მთელ სასახლეს, გულს ბასრი ხმლით შუაზე გავუპობ ჩემი საყვარელი ფილომელას ენის ასე შეუბრალებლად ამომკვეთელს, თვითონვე მას ენას ამოვჭრი, თვალებს დავთხრი! ყოვლად შეუძლებელია ღმერთებო, მიხსენით ამ საშინელი უბედურებისაგან! ვფიცავ ოლიმპოს მბრძანებლის, ღმერთების მამამთავრის ზევსის დიდებულ სახელს, რომ რაღაც საშინელებას ჩავიდენ!“ პროკნა ამ სიტყვებს ხმამაღლივ გაიძახოდა და რაღაც საშინელი საქმისათვის ემზადებოდა.

სწორედ ამ დროს სასახლის დარბაზში შემოვიდა ტერევის პირმშო პატარა ვაჟიშვილი იტისი. პროკნამ შემოიღწიათ საზარლად შეჰყვირა:

„ღმერთო ჩემო, რარიგად ჰგავს ეს საზიზღარი თავის გამხეცებულ მამას!“ ამ სიტყვებთან ერთად საბრალო დედა და ფილომელა დაუყოვნებლივ, სრულიად დაუფიქრებლად, მიიჭრნენ უდანაშაულო მსხვერპლთან და ნაკუწ-ნაკუწად აკეპეს საცოდავი ბავშვი.

ტერევი სასახლეში დაბრუნდა. მეფემ ფილომელას განთავისუფლებისა და იტისის მკვლელობის შესახებ ჯერ კიდევ არაფერი არ იცოდა. სასახლის დარბაზში შემოსვლისთანავე მეფემ თავისი პირმშო შვილი მოიკითხა.

- „შვილო იტის, სად ხარ?“ - ჩვეულებრივ სიყვარულის კილოთი შეეხუმრა ტერევი თავის საყვარელ პირმშო იტისს.

ამ დროს დარბაზში უეცრივ შემოვიდა ფილომელა და საბრალო მშობელ მამას იტისის გასისხლიანებული თავი თეფშზე დადებული მიართვა.

ტერევიმ ამ საშინელი სურათის დანახვაზე ერთი საზარლად შეჭყვირა და ამოღებული ხმლით მეფე პანდიონის ქალებს მოსაკლავად უკან დაედევნა.

მაგრამ დახეთ საკვირველებას! ფილომელას და პროკნას უეცრივ ფრთები გამოესხათ და ერთი ტყისაკენ გაეშურა, ხოლო მეორე კი ბანზე შეფრინდა. ფილომელა მერცხლად გადაიქცა, პროკნა კი ბუღბულად.

ნიშნად იმ დანაშაულობისა, რომელიც მეფე პანდიონის ქალიშვილებმა ჩაიდინეს, ბუღბულისა და მერცხლის ფრთები დღესაც სისხლისფრადაა შეღებილი. თრაკიის გამხეცებული მეფე ტერევი ოფოფად გარდაიქცა. ბუღბულს, მერცხალსა და ოფოფს შორის ამის გამო მუდამ დაუცხრომელი შუღლი და სიძულვილია ჩამოვარდნილი.

ოფოფი აქამდე განუწყვეტლივ სდევნის ბუღბულსაც და მერცხალსაც.

კალიდონიაში ნადირობა

ერთხელ კალიდონიის მეფემ ოინევიმ ღმერთებს სამადლობელი მსხვერპლი შესწირა. თითოეული ღმერთის საკურთხეველზე იკმეოდა მიწის ის ნაყოფი, რომლის მფარველად ესა თუ ის ღმერთი იყო ქვეყნად მოვლენილი.

დემეტრეს, ბახუსის, ათენას და სხვა ღმერთების საკურთხევლები უხვად იყო შემკული მიწის ნაირ-ნაირი ნაყოფიერებით: ღვინით, ზეთისხილით და ათასი სხვა ხილეულობით. მსხვერპლის შეუწირავად

დარჩა მხოლოდ ქალღმერთ არტემიდეს საკურთხეველი. არტემიდე ამგვარი უპატივცემულობით მეტად შეურაცხყოფილი დარჩა.

ქალღმერთი ძლიერ განრისხდა და მეფე ოინევისათვის რომ სამაგიერო გადაეხადა, კალიდონიის სამეფოს მეტად საშინელი გარეული ღორი მოუვლინა. მთელი სამეფო გარეული ღორის შიშით ძრწოდა. უზარმაზარი ხარის ტოლი ტანის, ცეცხლისმფრქვევი ჩასისხლებული თვალები, ისარივით გრძელი და მაგარი ჯაგრისა და ყურებამდე მოღერებული ეშვების მქონე გარეული ღორი მეტად საშიშარი იყო. ღორის ერთი ამოსუნთქვით ამწვანებული ბალახი, კალიდონიის მინდვრებზე ერთიანად იბუგებოდა, ხეების მაღალ ტოტებზე ფოთლები ხმებოდა და ძირს ცვიოდა.

გარეული ღირი დიდად აზარალებდა კალიდონიის მთელ სამეფოს. ჯეჯილები, ყანები, ბაღები, ვენახები ერთიანად აოხრებული იყო ამ საშინელი მხეცისაგან. ეშვის ერთი მოქნევით გარეული ღორი ძირიან-ფესვიანად თხრიდა მიწიდან ბეთისხილის უზარმაზარ ხეებს და ბაღის სხვა სასარგებლო ხეხილს. კალიდონიის მწყემსები გარეული ღირის შიშით იძულებული იყვნენ დაეტოვებინათ საძოვარი მინდვრები და თავშესაფარი ეძებნათ ქალაქების გალავნის შიგნით.

სამეფოს მკვიდრნი თავის ქონებას უზრუნველად ვერა თვლიდნენ და არ იცოდნენ ხვალინდელი დღე რას მოუტანდათ.

ამ საშინელი მდგომარეობიდან თავის დასაღწევად ოინევის მემკვიდრემ, მელეაგრამ, კალიდონიაში მოიწვია მთელი ელადის რჩეული, მამაცი მონადირეები სამეფოს საშიშარი მტრის წინააღმდეგ გასალაშქრებლად. ელადის სხვადასხვა კუთხიდან კალიდონიაში მოიყარეს თავი რჩეულმა მონადირეებმა. ამ სახელგანთქმულ მონადირეებს შორის მელეაგრეს არკადიიდან ესტუმრა მზეთუნახავი, ლამაზთა ულამაზესი ქალწული ქალი ატლანტაც.

ცხრა დღის განმავლობაში მეღეაგრე დიდის გულუხვობით უმასპინძლდებოდა სტუმრებს, ხოლო მეათე დღეს კი მთელმა შეიარაღებულმა მონადირეთა რაზმმა სტუმარ-მასპინძლებისა გაილაშქრა სამეფოს მტრის წინააღმდეგ. მონადირეები მივიდნენ კალიდონიის ერთ დაბურულ ტყეში, საცა თვალუწვდენელი ხეების ტანზე მკვიდრთა ცულს ჯერ ერთხელაც არ გაეხმაურა.

მონადირეებმა მოხერხებულ ადგილებზე დააგეს ხაფანგები და შემდეგ შეუდგნენ გზაწვრილებისა და ტყის სხვადასხვა ბილიკების გამაგრებას. მონადირეები მოუთმენლად მოელოდნენ საშიშარი მხეცის თავშესაფარიდან გამოგდებას და მასთან სამკვდრო-სასიცოცხლოდ შებრძოლებას. სულ მოკლე ხნის განმავლობაში მონადირეები მიადგნენ ისლითა და ლერწმის ხეებით დაფარულ დაბლობს, საიდანაც უეცრივ ელვის სისწრაფით გამოიჭრა გარეული ღორი.

მონადირეებმა ხმა მისცეს საშიშარ მხეცს და ერთბაშად დაუმიგნეს თავისი ბასრი მშვილდ-ისრები. მხეცი სრულიადაც არ შედრკა, მეხივით მძლავრად მიქროლავდა და თავისი ბასრი ეშვებით შეუბრალებლად ანაკუწებდა თავდავიწყებით მიმდევარ ძაღლებს. მონადირეებმა ამ დროს დაუშინეს მშვილდ-ისრები, მაგრამ ვერც ერთმა ისარმა ვერა დააკლო რა გარეული ღორის მაგარი ჯაგრით შემოსილ ტყავს. მონადირეები მაინც არ ეშვებოდნენ გარეულ ღორს. მათმა თავგასულობამ მხეცი მეტად გაააფთრა, იგი უეცრივ შემოტრიალდა და ტყვიასავით ეკვეთა მონადირეებს. სამი მონადირე თვალის დახამხამებაზე შეუბრალებლად გაგშირა და ის იყო მეოთხეც უნდა ემსხვერპლა, რომ ამ უკანასკნელს თავი არ შეეფარებინა მახლობელ მაღალ მუხაზე.

ამ საშინელი ბრძოლის ადგილას მოგროვდნენ დანარჩენი მონადირეებიც და მათ შორის მონადირე ქალი ატლანტაც.

მონადირეები თავდავიწყებით ებრძოდნენ მთლად გამხეცებულ გარეულ ღორს, მაგრამ მათი მშვილდ-ისრები ვერას აკლებდნენ კალიდონიის გამძვინვარებულ საშინელ მტერს. გარეული ღორი თავისი საშინელი ბასრი ეშვებით კაფავდა ელადის მონადირეთა რჩეულ რაზმს. გმინვა, ვაება, წუხილი და განწირულება, ერთიმეორესთან შეერთებული, ბრძოლის ველს მეტად საზარელ სურათს ჰფენდა. ამ დროს ქალწულმა ატლანტამ მოიმარჯვა მშვილდ-ისარი და დაუმიზნა გამხეცებულ მტერს. ატლანტას მიერ მარჯვედ ნატყორცმა ისარმა ყურის ძირში დაჭრა გამხეცებული მტერი. ეს იყო გარეული ღორის პირველი ჭრილობა, საიდანაც სისხლი ნაკადულივით გადმოიქექებდა და ღორის გამაგრებულ ჯაგარს სისხლის გუბეში ხვევდა.

ღორის ჭრილობა ყველაზე უწინ მელეაგრემ შენიშნა და საჯაროდ გამოუცხადა ატლანტას: „დიდებულო მონადირე ქალწულო ქალო, ჭეშმარიტად, ეს ბრწყინვალე გამარჯვება შენ უნდა გეკუთვნოდეს“.

ელადის გამოჩენილი მონადირეები სირცხვილისაგან იწვოდნენ რომ მტერზე გამარჯვების პირველობა ამ შესანიშნავ და საზარელ ბრძოლაში სხვას რჩებოდა, და ისიც უცხო ქვეყნის ქალს.

ამ სიტყვებთან ერთად მელეაგრე კვალდაკვალ გამოუდგა დაჭრილ გარეულ ღორს. მელეაგრეს ბასრმა ისარმა გზადაგზა კიდევ რამდენსამე ადგილას დაჭრა სამეფოს დაუძინებელი მტერი და ერთი უკანასკნელად მძლავრად ნატყორცნი ისრის შემდეგ მხეცი უსულოდ დაეცა მიწაზე.

მონადირეების სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა. ყველანი გამარჯვებას ულოცავდნენ მელეაგრეს.

კალიდონიის ტახტის მემკვიდრემ დაუყოვნებლივ გააძრო ტყავი გარეულ ღორს, მიართვა იგი ატლანტას და თან დასძინა: „ინებე, არკადიის ქალწულო, ეს ჩემი კუთვნილი ნანადირევი. ჭეშმარიტად, რომ შენ სავსებით ღირსი ხარ გაიზიარო მტერზე ჩემი გამარჯვება“.

თავმოშწონე ატლანტამ დიდის სიხარულით ჩამოართვა მელეაგრეს ძვირფასი საჩუქარი.

მონადირეებს არ მოეწონათ მელეაგრეს ამგვარი საქციელი. მელეაგრეს დედით ბიძებმა, პლექსიპმა და ტოქსემ, ბრაზმორეულად შეჰყვირეს ატლანტას:

„დაუყოვნებლივ დასტოვე ნანადირევი, ნუ ითვისებ იმას, რაც ჩვენ უნდა გვეკუთვნოდეს! კარგად იცოდე, რომ არ გიშველის არც შენი სილამაზე და არც მელეაგრეს გამოსარჩლება!“

მელეაგრემ ვერ მოითმინა ბიძების ასეთი თავგასულობა და ორთავენი იქვე ბასრი ხმლით სასიკვდილოდ დაჭრა.

საშინელ მტერზე გამარჯვებით გახარებული მელეაგრეს დედა, ალთეა, ტაძარში მიდიოდა სამადლობელი მსხვერპლის შესაწირავად.

სწორედ ამ დროს ალთეას წინ ჩამოატარეს პლექსიპისა და ტოქსეის გაცივებული გვამები. ძმების ასე შეუბრალებელმა სიკვდილმა საბრალო დედას თავბარი დასცა. ალთეას მწუხარება ერთიორად გაორკეცდა, როცა უამბეს, რომ პლექსიპი და ტოქსეი სასიკვდილოდ დაჭრილ იქმნენ მისი ღვიძლი შვილის მელეაგრეს ბასრი ხმლით.

ალთეას მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა, იგი იტანჯებოდა როგორც დედა, იგი იტანჯებოდა, როგორც უდროოდ დაკარგული ძმების განუსაზღვრელად მოსიყვარულე და.

დიდი ფიქრისა და ტანჯვის შემდეგ, მწუხარებით თავბარდაცემულმა ალთეამ საბოლოოდ გადაწყვიტა ძმების ვერაგულად მკვლელი შვილი მელეაგრე სასტიკად დაესაჯა.

მელეაგრეს დაბადების დღეს ალთეას საწოლ ოთახში ოლიმპოს მთის მწვერვალიდან ჩამოვიდა სამი ქალღმერთი, რომლებმაც გაჩაღებულ ცეცხლის კერაში ჩააგდეს მუგუზალი და ერთხმად დაად-

გინეს: ვიდრე მუგუზალი არ დაიწვის, ახლადდაბადებული ბავშვიც ცოცხალი უნდა დარჩესო.

ალთეა სახლიდან ქალღმერთების გასვლისთანავე სასწრაფოდ მიიჭრა აგიზგიზებულ კერასთან, დაუყოვნებლივ აიღო საბედისწერო მუგუზალი და სრულიად უვნებელ ადგილას გადამალა. ამრიგად გადაარჩინა მოსიყვარულე დედამ თავისი პირმშო შვილი აუცილებელ სიკვდილს, რომელიც ახლადდაბადებულ მელეაგრეს მუგუზალის დაწვისთანავე მოელოდა.

აი, ახლა ალთეამ, როცა შვილის დასჯის სურვილი აღეძრა, მოუფიქრებლად წამოავლო ხელი დიდი ხნის შენახულ საბედისწერო მუგუზალს და შეშლილივით მიიჭრა გაჩაღებულ კერასთან.

საბრალო დედის გული ორგვარი სიყვარულით იტანჯებოდა:

შვილისა და ძმებისა. ალთეამ არ იცოდა, რომლის სიყვარული რომლის სიყვარულისათვის ენაცვალებინა.

გონებამიხდილი, სრულიად გაფითრებული ალთეა მუგუზლით ხელში დიდხანს დასცქეროდა აგიზგიზებულ კერას და ჯერ კიდევ ვერ გადაეწყვიტა, როგორ უნდა მოქცეულიყო. დიდის ტანჯვის შემდეგ, ალთეამ ცრემლების ღაპალუპით ერთი საზარლად შეჰყვირა და საბედისწერო მუგუზალი გაჩაღებულ კერაში გადაისროლა.

მუგუზალს ერთბაშად მოედო ალი. საბრალო მელეაგრე კი, როცა საბედისწერო მუგუზალს ცეცხლის ალი თანდათან ეკიდებოდა, მეტად აუტანელ ტკივილებს განიცდიდა.

რამდენადაც უძლიერდებოდა ცეცხლი მუგუზალს, იმდენად მელეაგრე მწვავე ტკივილებისაგან თანდათან იწვოდა და იტანჯებოდა.

კალიდონიის ტახტის მემკვიდრე, საცოდავი მელეაგრე, უცეცხლოდ იწვოდა და იტანჯებოდა. საბრალო ყველას დახმარებას

სთხოვდა, ყველას ემუდარებოდა, მაგრამ მშველელი კი არსაიდან ჩანდა.

მელეაგრე საცოდავის ხმით შველას სთხოვდა მოხუც მამას, დებს და, უეჭველია, დედასაც, მაგრამ აბა რას მოიფიქრებდა, თუ მშობელი დედა თავისი ხელით სწავდა თავის პირმშო შვილს.

საბედისწერო მუგუზალი დაიწვა, და კალიდონიის სათაყვანო გმირმაც განუტევა სული.

მთელი კალიდონია დაამწუხრა მელეაგრეს სიკვდილმა.

დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი გულწრფელად ნაკადულებრ აფრქვევდნენ ცხარე ცრემლებს საბრალო მელეაგრეს საფლავზე და ირგვლივ არემარეს მდუმარედ რწყავდნენ.

მოხუცი მამა, დები, ძმები ყოველ ცისმარე დღეს გულსაკლავად ქვითინებდნენ. გამვლელ-გამომვლელნი მწუხარებით შეჰყურებდნენ საცოდავი მშობლების მწუხარებას და მათ მწარე ცრემლებს თავის ცრემლებსაც უერთებდნენ.

საცოდავი გმირის მელეაგრეს დედამ ალთეამ ახლა კი იგრძნო თავისი დანაშაული და თავისივე ხელით გაიგმირა ბასრი ხმლით ის გული, რომელიც ასე შეუბრალებლად მოექცა და ღვიძლი შვილი მელეაგრე სასიკვდილოდ გაამეტებინა.

ფილემონი და ბავკიდე

ფრიგიის ერთ-ერთ მაღლობ გორაკზე განმარტოებით დგას დაბერებული მუხა და მის მახლობლად ცაცხვის ხე. ხეებს გარშემო არტყია პატარა ბუჩქნარი. ამ ხეების შორიახლოს მოჩანს დიდი ტბა, რომლის ადგილას ოდესღაც სოფელი ყოფილა გაშენებული.

ერთხელ ღმერთების მამამთავარი ზევსი და შვილი მისი ჰერმესი ესტუმრნენ ამ სოფელს. სტუმრებს უნდოდათ გაეგოთ, სოფლელები რამდენად სტუმართმოყვარე და პურმარილიანი ხალხი გამოდგებოდნენ. ღმერთებმა თითქმის მთელი სოფელი შემოიარეს, მაგრამ კარი არცერთმა მოსახლემ არ გაუღო.

ბოლოს, მთელ სოფელში აღმოჩნდა ერთადერთი ღარიბი სახლობა, რომელმაც დიდის თავაზიანობით და სტუმართმოყვარეობით მიიპატიჟა კაცის სახით მოვლენილი ღმერთები.

ოჯახის უფროსები - უკეთილმსახურესი მოხუცნი ფილემონი და მეუღლე მისი, ღვთისმოყვარული ბავკიდე, სიხარულით მიეგებნენ სტუმრებს და საპატიო ადგილი დაუთმეს თავის ღარიბ ქონში.

ბავკიდემ დაუყოვნებლივ ცეცხლი დაანთო კერაში და წყლით სავსე სპილენძის ქვაბი შემოდგა. ფილემონმა ჩამოჭრა ღორის ხორცის მოზრდილი ნაჭერი, ჩადო კერაზე წამოდგმულ სპილენძის ქვაბში და შეშა ბლომად შეუკეთა.

სადილობამდე სტუმრებს რომ არ მოსწყენოდათ, უკეთილმსახურესი ცოლ-ქმარი ღმერთების ფეხთით ჩამოსხდნენ და, როგორც კი ეხერხებოდათ, ართობდნენ მუსაიფით თავის ძვირფას სტუმრებს.

ამ სასიამოვნო ბაასის დროს სადილიც უკვე დამზადდა.

ბავკიდემ მარდად გაშალა სუფრა, მოიტანა ლამაზად გარჩეული მწვანილი, ზეთისხილი, კვერცხები, შარბათივით ტკბილი ღვინო, პური, მარილი და ცხლად მოხარშული ღორის ხორცის დიდი კერძი.

სტუმრები მადიანად შეექცეოდნენ კეთილის გულით გაშლილ უხვ სუფრას. უკეთილმსახურესნი მოხუცებულნი თავს დასტრიალებდნენ სტუმრებს და გულმოდგინედ ემსახურებოდნენ.

ღმერთები მადიანად შეექცეოდნენ სულითა და გულით მიძღვნილ სადილს, მაგრამ დახედ ფილემონისა და ბავკიდეს გაკვირვებას: სასმელი და საჭმელი სუფრას არა თუ აკლდებოდა, პირიქით, თანდათან ემატებოდა.

ფილომენი და ბავკიდე ახლა მიხვდნენ, თუ ვინ იყვნენ მათი სტუმრები, თუ ვინ გააბედნიერა მათი ღარიბი ქოხი, და მოკრძალებით ბოდიში მოიხადეს ღმერთებთან მცირე მასპინძლობისათვის.

ღმერთებმა დიდი მადლობა შესწირეს სტუმართმოყვარე მოხუც მასპინძლებს და ამასთანავე გამოუცხადეს: „ჩვენ ღმერთები ვართ, ჩვენ გადავწყვიტეთ სასტიკად დავსაჯოთ ღმერთებისა და კაცის დამგმობი თქვენი მეზობლები, ამიტომ დაუყოვნებლივ დასტოვეთ ეს თქვენი ქოხი და თავი შეაფარეთ მაღალი მთის მწვერვალს“.

უკეთილმსახურესნი მოხუცნი, ფილემონი და ბავკიდე, ხმაამოუღებლივ დაემორჩილნენ ღმერთების ბრძანებას და მყისვე მთისაკენ გაეშურნენ.

როცა მოხუცებულები მთის მწვერვალზე ავიდნენ და უკან მოიხედეს, დაინახეს, რომ მთელი სოფელი აზვირთებული ტბის მორევში ცურაობდა.

მთელი სოფელი წყლის ტალღებს წაელევა, მხოლოდ ტბის შუაგულში უვნებლად იდგა ფილომენისა და ბავკიდეს ქოხი, რომელიც ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს მდიდრულად მორთულ ოქროებით შემკულ ტაძრად გადაექციათ.

ფილომენი და ბავკიდე, ცაში ხელებაპყრობილნი, განცვიფრებით დასცქეროდნენ წყლის აზვირთებული ტალღებით განადგურებულ სოფელს.

ამ დროს მოხუცებულებს შემოესმათ ყოვლად შემძლებელი ზევის მეგობრული ხმა: „უკეთილმსახურესო ფილემონ და შენ, ღირსეულო მისო მეუღლე ბავკიდე, თქვით, რაიცა გსურთ, და ყველაფერს აგისრულებთ!“

„თუ კეთილს ინებებთ და გაგვაბედნიერებთ“ - შეჰკადრა ფილემონმა ღმერთების მამამთავარს: „ნება გვიბოძეთ თქვენს ტაძარში სიკვდილამდე ვიმსახუროთ, ხოლო მოვკვდეთ კი ერთსა და იმავე საათს, რომ ერთი-მეორეს სიკვდილს არ შევესწროთ!“

ოლიმპოს მბრძანებელმა ზევსმა შეისმინა უკეთილმსახურესი მოხუცებულების ვედრება.

ფილემონი და ბავკიდე დიდხანს ერთგულებითა და სასოებით მსახურობდნენ ზევსისაგან დანიშნულ ტაძარში.

ერთხელ ფილემონი და ბავკიდე ტაძრის ზღუდესთან იდგნენ და თავისი სოფლის დაღუპვის ამბავს მწუხარებით იგონებდნენ. მოხუცებულები ერთმანეთს შესცქერიან და ხედავენ, რომ ისინი მწვანე ფოთლებით იმოსებიან.

მოხუცებულები ტკბილად და სასიამოვნოდ ესაუბრებიან ერთიმეორეს, მათი სხეული ამ დროს კი ხის ქერქით იმოსება და ტოტები ესხმის. ფილემონისა და ბავკიდეს აღსასრულის დღემაც მოაღწია.

„მშვიდობით, ფილემონ!“ „მშვიდობით, ბავკიდე!“ - ერთსა და იმავე დროს უკანასკნელად შესძახეს უკეთილმსახურესმა მოხუცებულებმა და მყისვე მათი ბაგენი ხის ქერქით დაიფარნენ და სამუდამოდ დადუმდნენ.

ყოვლად შემძლებელმა ოლიმპოს მბრძანებელმა ფილემონი მუხად აქცია, ბავკიდე კი ცაცხვის ხედ.

ხალხმა კარგად იცის ამ მუხისა და ცაცხვის ამბავი და კიდევაც ამიტომ ასე უხვად ამკობს ამ ხეების ტოტებს გვირგვინითა და თაიგულებით.

პირამე და თისბე

მთელს დედამიწის ზურგზე პირამესთანა ვაჟკაცი და თისბეზე სიმშენიერით სახელგანთქმული ქალიშვილი იშვიათად თუ სადმე მოიძებნებოდა. პირამესა და თისბეს სილამაზე, ახოვანი ტანის მოყვანილობა ყველას ერთხმად სამაგალითოდ ჰქონდა მიჩნეული.

ახალგაზრდა ჭაბუკთა სამშობლოს მკვიდრნი, დიდი და პატარა, მოხუცი და ახალგაზრდა, ყველანი საოცნებო, სანატრელ არსებად ატარებდნენ გულში მეგობრების სახელის ხსოვნას.

პირამე და თისბე მეზობლად ცხოვრობდნენ. ახალგაზრდები ყმაწვილობიდანვე მეგობრულად იყვნენ დაკავშირებულნი.

პირამესა და თისბეს ერთმანეთი გაგიჟებით შეუყვარდათ.

პირამე მთელი თავისი არსებით თისბეს ეკუთვნოდა, თისბე კი პირამეს.

რაც უფრო გადიოდა დრო, ახალგაზრდების სიყვარული და მეგობრული განწყობილება თანდათან ძლიერდებოდა.

ახალგაზრდების მეგობრულმა კავშირმა ისე მძლავრად გაიდგა ფესვები, რომ პირამეს უთისბეოდ და თისბეს უპირამეოდ სიცოცხლე შეუძლებლად მიაჩნდათ.

გულითადმა მეგობრებმა, დიდის ფიქრის შემდეგ, გადაწყვიტეს თავისი მჭიდრო მეგობრული კავშირი დაქორწინებით დაეგვირგვინებინათ. მაგრამ, დახეთ უბედურებას, ორივე ახალგაზრდის მშობლები წინააღმდეგნი გახდნენ ამდენი ხნის გულითადი მეგობრების დაქორწინებისა. მშობლების ამგვარმა წინააღმდეგობამ პირამე და თისბე მეტად დააღონა, დიდ საგონებელში ჩააგდო.

მშობლები ისე სასტიკად მოექცნენ ერთმანეთისათვის თავგანწირულ მეგობრებს, რომ ერთიმეორის ნახვასაც კი უკრძალავდნენ. რაც უფრო სასტიკად ეპყრობოდნენ მშობლები მეგობრებს, მეგობ-

რული კავშირი პირამესა და თისბეს შორის მით უფრო ძლიერდებოდა.

პირამესა და თისბეს ოთახებს მაღალი სქელი ქვის კედელი აშორებდა. ამ უზარმაზარ კედელში შემთხვევით დარჩენილიყო პატარა ჭუჭრუტანა, რომელიც თავის დღეში არავის შეუმჩნევია. პირამემა და თისბემ ისარგებლეს კედელში დარჩენილი პატარა ჭუჭრუტანით და მთელი დღე და ღამე განუწყვეტლივ ერთი-მეორეს ეხმაურებოდნენ და სიყვარულის კილოთი ჩიტებივით ჭიკჭიკობდნენ და ჭიკჭიკობდნენ.

მეგობრები ერთი-მეორეს ნახვის სურვილით იწვოდნენ, ერთი-მეორის შეხვედრას, პირისპირ აზრების გაზიარებას ნატრობდნენ, ხოლო მათ შორის ამართულ უხმო და უგრძნობ ქვის კედელს, თითქო განგებ ცათამდე თავი მიუბჯენიაო, აზრადაც არ მოსდიოდა გულითადი მეგობრების უსაზღვრო მწუხარების შემსუბუქება.

ერთ დილას პირამემა და თისბემ შეჰკრეს პირობა, რომ საღამოხანს ქალაქგარეთ გასულიყვნენ და საბოლოოდ რაიმე მოესაზრებინათ მომავალი დაქორწინების შესახებ.

ქალაქგარეთ ერთ-ერთი ბეჭობის კალთებზე საამურად გადმოჩუხჩუხებს ანკარა წყარო. ამ წყაროს თავს დასცქერის მაღალტოტე-ბიანი თუთის ხე, რომლის ძირას უნდა შეხვედროდნენ ერთმანეთს გულითადი მეგობრები პირამე და თისბე და პირისპირ მოლაპარაკებით გადაეწყვიტათ მათი ასე გამოურკვეველი მდგომარეობა.

ღამის წყვდიადმა მოიცვა არემარე, როცა გულაძგერებულმა თისბემ ფარულად დატოვა მშობლიური სახლი და მეგობრის მიერ დანიშნული ადგილისაკენ ფეხაკრეფით გაეშურა. მეგობრის განუსაზღვრელმა სიყვარულმა თისბეს თითქოს ფრთები გამოასხა, იგი ელვის სისწრაფით მიიჭრა დანიშნულ ადგილას, თუთის ძირას ჩა-

მოჰდა და თავის მეგობარს მოუთმენლად, გულის ძგერით ელოდებოდა.

არ გასულა ერთი წამიც, და მოჩუხჩუხე ანკარა წყაროს უეცრივ თავს წამოადგა უზარმაზარი ლომი, რომელსაც ამ რამდენიმე წუთის წინათ ხბოები გაენადგურებინა და წყაროზე წყლის დასაღევად წამოსულიყო.

ნადირთა სამეფოს ძლიერი მეფის ასე ანაზღეულად გამოჩენამ თისბეს თავზარი დასცა. საბრალო ფეხაკრეფით ჩამოშორდა საბედისწერო ადგილს და საჩქაროდ უღრან ტყეს შეაფარა თავი. მაგრამ შიშისა და სიჩქარის გამო თისბეს წყაროს თავზე შემთხვევით დარჩა თავისი მშვენიერი მოსასხამი.

ნადირთა ძლევამოსილმა მეფემ, როცა ანკარა წყლით წყურვილი მოიკლა და ის იყო უღრან ტყეში დაბრუნებას აპირებდა, უეცრივ წყაროს თავზე შენიშნა თისბეს მოსასხამი. გაუმაძღარმა ტყის ნადირმა თავისი გასისხლიანებული კბილებით ნაკუწ-ნაკუწად აქცია საბრალო თისბეს ძვირფასი მოსასხამი.

პირამე თისბეზე ცოტა უფრო გვიან გამოვიდა ქალაქიდან.

საბრალო ყმაწვილი დაუყოვნებლივ მიიჭრა დანიშნულ ადგილას, მაგრამ დახეთ მის განუსაზღვრელ თავზარდაცემას: პირამემ თუთის ხის მახლობლად დაინახა ნაკუწ-ნაკუწად ქცეული, სულ ერთიან სისხლში ამოსვრილი თისბეს მოსასხამი.

„ღმერთო ჩემო!“ გაგიჟებით, სრულიად გონებადაკარგული დრტვინავდა საბრალო პირამე: „ნუთუ ეს საბედისწერო ღამე უკანასკნელი ღამეა ორთავესათვის! ჩემო გულითადო მეგობარო, ჩემო ძვირფასო, ჩემო კარგო თისბე! მე ვარ შენი უდროოდ სიკვდილის მიზეზი, მე ვარ შენს წინაშე დამნაშავე, რომ ამ უდაბნოში გამოგიპატიუე და თან კი არ გამოგყევი! ჩამქოლეთ მე ბედშავი, მე უბედური!“

ასე მწარედ მოთქვამდა საბრალო პირამე და თვალთაგან ცხარე ცრემლები ნაკადულებრ გადმოსჩქეფდა.

გასისხლიანებული თისბეს მოსასხამის ნაგლეჯები პირამემ ერთად მოაგროვა. საბრალო პირამე ამ ნაგლეჯებს გულში იკრავდა, ჰკოცნიდა და ცხარე ცრემლებს აპკურებდა.

გონებადაკარგულმა და ნადირივით გააფთრებულმა პირამემ უეცრივ საზარლად შეჰყვირა: „ჩემო ძვირფასო, გონებიდან განუყრელო თისბე! განა შენი სახელის სამარადისო ხსოვნას მარტო ჩემს ცრემლებს ვაკმარებ!

განა შენს ჩემთვის ძვირფას ტანსაცმელს ჩემი სისხლით არ ვაპკურებ!“

ამ სიტყვებთან ერთად პირამემ ბასრი ხმლის ერთი მოქნევით შუაზე განიგმირა თავისი მგძნობიარე გული.

საბრალო პირამე უგრძნობლად დაეცა თუთის ხის ძირას წყაროს თავზე. საბრალოს მკერდიდან ამონახეთქი სისხლის შადრევანი თუთის ხის მაღალ ტოტებს სწვდებოდა და წითლად ღებავდა ალმასივით მოელვარე თუთის ხის მომწიფებულ ნაყოფს.

როცა ნადირთა სამეფოს ძლევა მოსილმა მეფემ თავი დაბურულ ტყეს შეაფარა, თისბე დაუყოვნებლივ გამობრუნდა თუთის ხის ძირას მოჩუხჩუხე წყაროსაკენ.

თისბე გაფაციცებით დაეძებდა თავის გულითად მეგობარს, რომ მისთვის ეხარებინა, ასეთ უბედურებას რომ თავი უვნებლად დააღწია.

თისბე აი კიდევაც მივიდა საბედისწერო ადგილას, მაგრამ დახეთ მის განცვიფრებას! საბრალო ამ ადგილს ვერ ცნობილობს, თუთის ხე სულ სხვა ფერად შეღებილა, წყარო თითქო ძველებურად არ ჩუხჩუხებს.

- ნუთუ დანიშნულ ადგილს ავცდი? - ფიქრობს საბრალო თისბე და დაკვირვებით ათვალიერებს თუთის ხის მახლობლად მდებარე მონადირეებს.

მაგრამ წარმოიდგინეთ საცოდავი თისბეს მდგომარეობა, როცა მან ბასრი ხმლით განგმირული მეგობრის გვამი დაინახა იქვე ახლოს მდებარე!

თისბე შიშის ზარმა ერთიანად აიტანა. საბრალო პირისახეს იკაწრავს, თავიდან თმებს იგლეჯს, საზარელი ხმით ქვითინებს და თვალთაგან ჩამოდენილი ცრემლების ნაკადულით ასველებს თავისი ძვირფასი მეგობრის სამუდამოდ დადუმებულ ტუჩებს. თისბემ მძლავრად ჩაიკრა გულში პირამეს გაცივებული გვამი და დიდხანს, დიდხანს მხურვალედ ჰკოცნიდა და ჰკოცნიდა. „პირამე, ჩემო ძვირფასო მეგობარო!“ - გულსაკლავად ბუტბუტებდა თისბე: - „გამიგონე, ერთის თვალით მაინც გადმომხედე! შენი თისბე, შენი კარგი გულითადი მეგობარი გელაპარაკება! არ მისმენ, ჩემო ძვირფასო, ჩემო მარადის გონებიდან განუყრელო მეგობარო! გევედრები, გემუდარები, ერთი წუთით მაინც გაახილე ჩემთვის ყველგან და მარადის ძვირფასი შენი მშვენიერი, ვარსკვლავივით მოელვარე თვალები!“

დიდხანს, დიდხანს ჩასძახოდა ასე გულსაკლავად საბრალო თისბე თავის გულითად მეგობარს, მაგრამ პირამეს გაცივებული გვამი ვერას გრძნობდა, მას სამუდამოდ დაეხუჭა თვალები, რომელნიც ამ ერთი წუთის წინათ ასე ელვარებით ანათებდნენ.

საბრალო თისბემ პირამეს გაცივებული გვამის მახლობლად დაინახა თავისი გასისხლიანებული მოსასხამის ნაფლეთები და მეგობრის ხმლის დაცარიელებული ქარქაში. საბრალო თისბე ახლა კი მიხვდა, თუ რამ აიძულა საცოდავი პირამე ასე გაეწირა სიცოცხლე.

„საცოდავო, ჩემმა უსაზღვრო სიყვარულმა გაიძულა თავი სასიკვდილოდ გაგემეტებინა! ჩემო ძვირფასო, ჩემო კარგო მეგობარო, შენი სიყვარული მეც მომცემს ძალას და მხნეობას შენთან ერთად მოვისპო სიცოცხლე! თუმცა სიკვდილი ამ ქვეყნად გაგვაშორებს, სამაგიეროდ იგივე სიკვდილი საიქიოს შეგვაერთებს, სულიერად სამუდამოდ შეგვაკავშირებს! დეე, ჩემო ძვირფასო, მეც შენთან ერთ საფლავში დავიმარხო, მეც შენთან ერთად განვისვენო! მე სრულიად ბედნიერად ჩავთვლი ჩემ თავს, თუ ჩვენი მშობლები ჩემ უკანასკნელ სურვილს მაინც აღასრულებენ!

შენ, თუთის ხევ, შეიფარე შენი მაღალი ტოტების ჩეროს ქვეშ ერთ კუბოში ჩასვენებული ორი გვამი, სიცოცხლეში განუსაზღვრელად მოსიყვარულე მეგობრებისა! შენ იყავ საიდუმლო მოწამე ჩვენი სიკვდილისა! დეე, ჩვენი სისხლით წითელ-ყვითლად შეღებილმა შენმა ფოთლებმა ყველას ამცნოს ორი გულითადი მეგობრის ასეთი საბედისწერო თავგანწირულობა!“

თისბემ ამ სიტყვებთან ერთად მძლავრად დაიცა გულმკერდში საბრალო პირამეს სისხლით ჯერ კიდევ სველი ბასრი ხმალი და სიცოცხლეს გამოესალმა თავისი გულითადი მეგობრის გაცივებული გვამის გვერდით.

საბრალო მშობლებმა ერთ კუბოში ჩასვენებული პირამე და თისბე სწორედ იმ ადგილას დაასაფლავეს, საცა ამ ორმა გულითადმა მეგობარმა უკანასკნელად სამუდამოდ დახუჭა თვალები და თვისი უმწიკვლო, ფაქიზი სიყმაწვილის საუკეთესო გრძნობები სამარეში ჩაიტანა.

თუთის ხის მაღალი ტოტები გულმოდგინედ უჩრდილებენ უდროოდ სიცოცხლეს გამოსალმებულთა საფლავს და ყველა გამვლელ-გამომვლელს სისხლისაგან გაშავებული ფოთლების შრიალით გა-

საგებად ყურში ჩასჩურჩულებენ საბრალო პირამესა და თისბეს თავ-
განწირული მეგობრობის სამწუხარო ამბავს.

გულსაკლავია თუთის ხის ფოთლების ამგვარი შრიალი და აბა-
რომელი გულქვა გამვლელ-გამომვლელი აუხვევს გვერდს მეგობ-
რობისათვის ამ თავდადებულ გმირთა სავანეს, რომ თვალთაგან
ცხარე ცრემლების ნაკადული არ წასკდეს...

კვიპაროსი

კეოსის კუნძულის თვალუწვდენელ და ლამაზად დაფენილ მინ-
დვრებ-ჭალებში გამვლელ-გამომვლელის ყურადღებას მუდამდღე
უნებლიედ იპყრობდა ღმერთების სახელობაზე შეწირული საკვირ-
ველი ირემი, რომელიც სრულიად უშიშრად სძოვდა ნოყიერს, ყე-
ლამდე მოღერებულ ამწვანებულ ბალახს.

ყოველი სულდგმული ირმის სიკეკლუცე-სიმშვენიერით იხიბლე-
ბოდა. ირმის ტანისა და თავის მომხიბლავ, მეტად ლამაზ მოხაზუ-
ლობას ყველანი შესტრფოდნენ და შეჰხაროდნენ. ფართო და მა-
ღალტოტებიანი რქები კოპწია და მოხდენილ თავზე საამურად გა-
დაგრეხოდა. ლამაზი რქების შუა წვრილ, ოქროსფერ თასმაზე ჩა-
მობმული ვერცხლის პატარა ზარი წამდაუწუმ საამურად წკარუნებ-
და, ძვირფასი ქვებით მორთული ლამაზი, მოხდენილი კისერი და
აღმასის თვლებით შემოსილი ძვირფასი საყურეები ერთიორად
ამშვენიებდნენ ირმის ისედაც ლამაზი თავისა და ტანის წარმტაც მო-
ხაზულობას.

ირემმა დიდი ხანია დაკარგა თავისი ველური თვისება, იგი მოში-
ნაურდა, უშიშრად, მოურიდელად შედიოდა სახლებში, ყველას თავ-
ვაზიანად ეპყრობოდა, ყველანი ეალერსებოდნენ, ყველას ეალერ-
სებოდა.

კუნძულის მკვიდრნი, დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი სიყვარულით შეჰყურებდნენ მოშინაურებულ თვინიერ ცხოველს.

კუნძულის მკვიდრთა შორის საკვირველი ირემი ყველაზე უფრო ძლიერად, ყველაზე გადამეტებით უყვარდა კუნძულ კეოსის მეფის ვაჟს კვიპაროსს. ირემი და კვიპაროსი განუყრელი ერთგული მეგობრები იყვნენ. ტახტის მემკვიდრე დიდი ალერსითა და სიყვარულით ეპყრობოდა თავის მეგობარს, საძოვრად დაჰყავდა იგი ნოყიერი ამწვანებული ბალახით შემოსილ მინდორ-ველებზე.

ყმაწვილი ათასი სხვადასხვა ფერადი ყვავილებით უმკობდა ირემს ფართოტოტებიან, ლამაზად გადაგრეხილ რქებს. კვიპაროსი ზოგჯერ კიდევაც შეაჯდებოდა ბურგზე თავის ერთგულ მეგობარს და ისე დასეირნობდა კუნძულის მთაგორიან ადგილებზე, საცა თვალწარმტაცი ანკარა წყაროები და მთაგრეხილებიდან მოწყვეტილი შფოთიანი მდინარეები ირგვლივ ატეხილ ჭალა-მინდვრებს საამუჟრად ანოყიერებდა.

ერთხელ ირემი, ერთ-ერთი გასეირნების დროს, სიცხისაგან მოღლილი და მოქანცული ლაღად იწვა ამწვანებულ ხავერდისფერ ბალახებში და სასიამოვნო სიგრილით ტკბებოდა.

შემთხვევით ამ ადგილის მახლობლად ნადირობდა ირმის გულითადი მეგობარი კვიპაროსი.

ტახტის მემკვიდრის მიერ ნატყორცნმა შორსმსროლმა ისარმა სასიკვდილოდ დაჭრა ბალახში განცხრომით მწოლიარე ირემი.

კვიპაროსმა იგრძნო თავისი საბედისწერო შეცდომა და მყისვე თავისი საყვარელი მეგობრის საწოლ ადგილას მიიჭრა.

კვიპაროსის დანახვაზე საბრალო მომაკვდავი ირემი საცოდავად შეტორტმანდა, უკანასკნელად გადაატრიალა მეგობრისაკენ ცრემლით აღსავსე, მაგრამ კიდევ მოსიყვარულე თვალები. უცაბედად

ნასროლმა ისარმა უღმობლად გამოასალმა სიცოცხლეს ყველასათვის საყვარელი, მშვიდი, უწყინარი ირემი.

კვიპაროსის მწუხარებას საზღვარი არ ჰქონდა, იგი ტიროდა, ცხარე ცრემლებს აფრქვევდა, სასოწარკვეთილებას ეძლეოდა.

საბრალო ყმაწვილს ცხარე ცრემლები თვალთაგან ნაკადულებრ მოსჩქეფდა და მახლობლად მდებარე მიდამოებს რწყავდა.

კვიპაროსი გულამოსკვნით დასტიროდა უდროოდ დაკარგულ თავის გულითად მეგობარს და საცოდავი ქვითინით მთელ დედამიწას აყრუებდა.

სასოწარკვეთილი, მწუხარებისაგან თავზარდაცემული კვიპაროსი ღმერთებს სიკვდილს შესთხოვდა, მაგრამ ყოვლად შემძლებელი ღმერთები ყმაწვილის გულითად ვედრებას უგულუბელყოფდნენ.

პირიქით, კვიპაროსის გულითადი მეგობარი და მფარველი აპოლონ ღმერთი ნუგეშს სცემდა მეფის საბრალო მემკვიდრეს და ყოველმხრივ ცდილობდა ყმაწვილისათვის ასე ანაზღეულად თავს დაეტეხილი უსაზღვრო მწუხარება მცირედად მაინც შეემსუბუქებინა.

მაგრამ, საუბედუროდ, უსაზღვრო მწუხარებით ზარდაცემული საბრალო კვიპაროსი სიმშვიდეს ვერ პოულობდა, საბრალო ყმაწვილის მოსიყვარულე გული დღითიდღე მდუღარებით ივსებოდა და მის სასოწარკვეთილებას საზღვარი არ ედებოდა.

„ყოვლად შემძლებლო ღმერთებო! ჩემს მწუხარებას ნურასოდეს ბოლოს ნუ მოუღებთ! მე ღირსი ვარ სასტიკი სასჯელისა! მხურვალედ გევედრებით, გემუდარებით, ღირსეულად დამსაჯეთ ჩემი საუკეთესო, გულითადი მეგობრის სიცოცხლის სრულიად უდანაშაულოდ მოსპობისათვის!“

საბრალო კვიპაროსი დღედაღამ ამ სიტყვებით განუწყვეტლად ემუდარებოდა ყოვლადშემძლებელ ღმერთებს.

მაგრამ დახეთ საკვირველებას! ტირილისა და მწუხარებისაგან დაღლილი და ფერმიხდილი საბრალო კვიპაროსის სხეული თანდათან ხევდებოდა, ხის ფოთლებითა და ტოტებით იმოსებოდა, ხის სახეს ღებულობდა.

ერთი წამიც-და კუნძულ კეოსის მეფის ტახტის საბრალო მემკვიდრე სიცოცხლეს გამოესალმა და მაღალ კვიპაროსის ხედ გადაიქცა.

- „მშვიდობით, მეგობარო!“ - მწუხარებით გამოეთხოვა აპოლონ ღმერთი თავის გულითად მეგობარს: „მუდამ ვიგლოვ და მდუღარე ცრემლებს ვაფრქვევ შენი უმანკო სახელის ხსოვნას!“

კვიპაროსის ხე კი ამ დროს მწუხარედ იცრემლებოდა და მდუღარე ცრემლების ფრქვევით ასველებდა იმ სამწუხარო ადგილს, საცა მისმა ერთგულმა და განუსაზღვრელად საყვარელმა ირემმა სამუდამოდ დახუჭა თვალები და ასე უდანაშაულოდ სიცოცხლეს გამოესალმა.

აქტეონი

ფინიკიელთა მეფის კადმოსის შვილიშვილი აქტეონი მთელს სახელმწიფოში იშვიათ მონადირედ იყო მიჩნეული, ახალგაზრდა მონადირის მშვილდ-ისარი ღედამიწის ზურგზე სახელგანთქმული იყო, სახელმწიფოს მონადირეები პირველობას მუდამ კადმოსის ახალგაზრდა შვილიშვილს უთმობდნენ. თითოეულ დახელოვნებულ მონადირეს სასახელოდ მიაჩნდა, როცა აქტეონი თავისი მშვილდ-ისრით ნადირობაში მონაწილეობას იღებდა.

ყველას ღრმად სწამდა ახალგაზრდა აქტეონის ნადირობის ნიჭი და უნარი, ყველანი აღტაცებაში მოდიოდნენ აქტეონის შეუდარებელი ნადირობით. სწორედ ამიტომაც იყო, რომ მთელ სახელმწიფოში

თუ ვინმე კი ნადირობას განიზრახავდა, ახალგაზრდა მონადირის მოპატიჟებას თავის მოვალეობად სთვლიდა.

ერთხელ, აქტეონი დილაადრიან თავისი თანამონადირეებით კითერონის მაღალსა და დაბურული ტყით დაფენილს მთაგრეხილებზე ნადირობდა. მშვენიერი დილა იყო. მზის სხივები ცის მაღალ სივრცეში ათასნაირად ბრწყინავდა და მარგალიტებზე ცვიოდა კითერონის მთაგრეხილზე გაშენებული თვალწევდენი უღრანი ტყის მწვერვალებზე. ჩიტების ჟრიამული და სტვენა მთა და ბარს ერთიანად მოსდებოდა და შორს, ქვემოთ დაფენილ ჭალა-მინდვრებს ფიანდაზად ეფინებოდა. ნადირთა გუნდი მთის კალთებს შეჰფარებოდა და გულის ფანცქალით თვალყურს ადევნებდა მონადირეთა და მწევარ-მეძებრების თავდავიწყებით ატეხილ ხმაურობას.

ცხრათვალა მზე თანდათან უფრო უხვად ჰფენდა თავის ცხოველმყოფელ სხივებს კითერონის მთაგრეხილების მიდამოებს. მხდალ ნადირთა გუნდი, შიშით თავზარდაცემული, მთაგრეხილების მიუვალ და საშიშ ადგილებს ეტანებოდა, მონადირენი კვალდაკვალ მისდევდნენ შეშინებულ ნადირს და შეუბრალებლად სტყორცნიდნენ მშვილდ-ისრებს. საცოდავი ნადირნი ერთი ადგილიდან მეორე ადგილას აწყდებოდნენ, ეგების სადმე თავი უვნებლად შევაფართო, მაგრამ ყოველი ცდა ამ მხრით უნაყოფო იყო: აქტეონის მახვილი ისრები შეუბრალებლად ასალმებდნენ წუთისოფელს უდანაშაულო ნადირთა გუნდს.

ტყის ცხოველნი ნაკადულივით აფრქვევდნენ ცრემლებს და გულამოსკვნით ქვითინებდნენ.

„რატომ, რისთვის, რისთვის, ვის რა დავუშავეთ!“ - თვალცრემლიანნი უხმოდ ეკითხებოდნენ შეშინებული ნადირები თავიანთ თავს, და რაც ძალი და ღონე ჰქონდათ ტყის შუაგულისაკენ გარბოდნენ, მაგრამ, სამწუხაროდ, ვერც აქ პოულობდნენ თავშესაფარს. მო-

ნადირეთა შეუბრალებელი მშვილდ-ისარი აქაც მარჯვედ ჰგმირავდა საბრალოებს და უხმოდ უკლავდა გულში საბედისწერო საკითხს: „რატომ, რისთვის, რისთვის, ვის რა დავუშავეთ!“

ნადირობამ ჩინებულად ჩაიარა, შედეგებით კმაყოფილი მონადირეები სიხარულისაგან ფეხზე არ იდგნენ, უკვე შუადღემაც მოატანა. მზემ თავისი სხივების სიძლიერე გააორკეცა. ნადირობისაგან დაღლილი მონადირეები ჩრდილებში ჩამოსხდნენ და მოსვენების თავდარიცს შეუდგნენ.

აქტეონი თავის ამხანაგებს ჩამოშორდა და მთის მახლობელ მიდამოებში უფრო მყუდრო თავშესაფარის ძებნას შეუდგა. დიდხანს დაეძებდა ახალგაზრდა მონადირე უფრო მყუდრო და განმარტოებულ მოსასვენებელ ადგილს.

დიდი ხნის ძებნის შემდეგ აქტეონი სრულიად შემთხვევით მიუახლოვდა ერთ კვიპაროსისა და არყის ხეებით დაფენილ ჭალას. ეს ბუნების მშვენიერი წალკოტი მონადირე ქალღმერთის არტემიდეს თავშესაფარ მოსასვენებელ ადგილად იყო თურმე მიჩნეული. ჭალის შუა ადგილას ხელოვნურად გაშენებული იყო ლამაზი გამოქვაბული.

მარჯვნივ, იქვე, ბალახებით ამწვანებულ ნაპირებზე ანკარა მთის წყარო გადმოიხუხუხებდა. ხშირად ქალღმერთი არტემიდე ნადირობის შემდეგ ისვენებდა ამ გამოქვაბულში და მთის ანკარა წყაროს დაღლილ-დაქანცული უხვად ეწაფებოდა.

სწორედ იმ დღეს, როცა აქტეონი სრულიად შემთხვევით ამ მშვენიერ გამოქვაბულს მიუახლოვდა, მონადირე ქალღმერთი თავისი მხლებელი ქალებით ამ ტურფა ადგილას ჩრდილში განისვენებდა. მხლებელი ქალები წყაროდან ანკარა წყალს ოქროსა და ვერცხლის თასებით ეზიდებოდნენ და უხვად აპკურებდნენ მონადირე ქალღმერთის სიცხისაგან დაოსებულ სხეულს.

აქტეონის დანახვაზე არტემიდეს მხლებელმა ქალებმა ერთი უეცრივ შეჰკივლეს და უმაღვე მონადირე ქალღმერთს ირგვლივ შემოერთყნენ, რომ ამნაირად დაეფარათ თავისი მბრძანებლის ტანხალვათობა. აქტეონის დანახვაზე მონადირე ქალღმერთს სიწითლემ პირისახეზე ერთიანად დაუარა. ქალღმერთს არტემიდეს რომ ამდროს მშვილდ-ისარი ხელთ ჰქონოდა, ახალგაზრდა მონადირეს, ასე ძალზე გაკადნიერებულს, გულმკერდს შეუბრალებლად გაუგმირავდა, სიცოცხლეს გამოასალმებდა. ქალღმერთს სირცხვილისაგან სიწითლის აღმური ასდიოდა მთელ პირისახეზე.

ახალგაზრდა მონადირე ქალღმერთმა, შეასწრო თვალი თუ არა, დაუყოვნებლივ ოქროს თასიდან ამოიღო ერთი პეშვი წყალი და ერთბაშად მიასხურა ელვის სისწრაფით უკან გაბრუნებულ აქტეონს.

„წადი და ახლა ყველას უამბე, მთელ ქვეყანას კიდით-კიდემდე მოსდე, რომ შენ ტანჩაუცმელი, სრულიად ტიტლიკანა დამინახე, თუ კი, რასაკვირველია, შენი ბაგენი რისამე თქმას მოახერხებენ!“ - აღელვებული კილოთი გასძახა მონადირე ქალღმერთმა უკანვე სასწრაფოდ გაბრუნებულ მეფე კადმოსის შვილიშვილს, ნადირობაში სახელგანთქმულ თავმომწონე აქტეონს.

აქტეონი თავისი ამხანაგებისაკენ ფეხაკრეფით მიეშურებოდა, მაგრამ, დახეთ საკვირველებას, კადმოსის ახალგაზრდა შვილიშვილს თავზე ირმის რქები ეზრდებოდა, საბრალოს კისერი თანდათან უგრძელდებოდა, ხელები ფეხებად ექცევა, ჩლიქები შესამჩნევად ეზრდება. მთელი სხეული თმებით ემოსება, ფეხებში სიმარდე და მოქნილობა ემატება. სახელგანთქმული მონადირე, ყველგან და მარადის თავმომწონე აქტეონი ირმად გადაიქცა, მხოლოდ ჭკუაგონება კი ისევ თავისი შერჩა.

როცა ახალგაზრდა მონადირემ თავისი აწინდელი სახე წყლის სიღრმეში დაინახა, ერთი გულამოსკვნით ამოიოხრა და თვალთაგან ცხარე ცრემლების ნაკადული წასკდა.

საბრალო აქტეონი, ამჟამად ირმად ქცეული, ყელმოღერებული ირემი მწუხარედ დგას კითერონის მთაგრეხილების ტყის შუაგულში და არ იცის, როგორ უშველოს თავს. გული დარდისაგან უფრო და უფრო ეთანადრება და თვალთაგან ცხარე ცრემლები ნაკადულებრ გადმოსჩქეფს.

წუხს საბრალო აქტეონი, არ იცის, შინ დაბრუნდეს, თუ ტყის კალთებს შეაფაროს თავი, საშინელ, აუტანელ მდგომარეობას განიცდის.

უეცრივ აქტეონმა თვალი მოჰკრა თავის მწევარ-მეძებრებს. სიხარულისაგან საბრალოს თვალები ვარსკვლავებივით გაუბრწყინდა: ჩემი ერთგული მწევარ-მეძებრები გამომიხსნიან ამ უბედურებისაგანო, - გაიფიქრა ირმად ქცეულმა აქტეონმა და ღმობიერად მიაპყრო ცრემლიანი თვალები იქითკენ, საიდანაც ყეფა-ყიჟინით მისი მწევარ-მეძებრები გამალებით მოქროლავდნენ.

მაგრამ მოტყუვდა საბრალო აქტეონი. მწევარ-მეძებრებმა, დაინახეს თუ არა ტყის შუაგულს ყელმოღერებული ირემი, საშინელი ყეფა-ყიჟინი ატეხეს, უკან დაედევნენ შიშისაგან ზარდაცემულ ირემს და მთის მიუვალ კლდე-ღრეებში მიიმწყვდიეს ირმად ქცეული საბრალო აქტეონი. საბრალო აქტეონი! იგი თავისი ერთგული მწევარ-მეძებრებისაგან მოელოდა შველას, და აბა იმას როგორ მოიფიქრებდა, რომ იმათგანვე განსაცდელს ეწეოდა.

გაათრებულმა ძაღლებმა შეიპყრეს საცოდავი ირემი და შეუბრალებლად ჩასჭიდეს გვერდებში ბასრი კბილები.

საბრალო ირემი მწვავე ტკივილებისაგან ოდნავ-ღა სუნთქავდა და მწუხარე თვალების მოძრაობით თითქო ემუდარებოდა თავის

მწევარ-მეძებრებს, აბა რას ჩადიხართ, ნუთუ თქვენს მოჭირნახულე პატრონს ვერა სცნობთ და ასე უდიერად, შეუბრალებლად ექცევი-თო.

მწევარ-მეძებრებს აქტეონის ხვეწნა-ვედრება აინუნშიაც არ მოს-დიოდათ და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდათ, ბასრი კბილებით მედ-გრად უცარავდნენ გვერდებს საცოდავ ირემს.

მწევარ-მეძებრების ყეფა-ყიჟინზე აქტეონის თანმხლებელი მო-ნადირეებიც შემოერთყნენ გრძნობამიხდილ ირემს და ერთიორად ამხნევებდნენ ისედაც გააფთრებულ მწევარ-მეძებრებს.

საბრალო აქტეონს გული უკვდება, სული ეხუთება, იგი ხედავს, რომ ყველა მის წინააღმდეგ თავდავიწყებით ამხედრებულა, ყველას მის წინააღმდეგ მიაქვს იერიში და არცერთი სასიკვდილოდაც არ ინდობს.

ირემი-აქტეონი აცრემლებული თვალებით ღმობიერად შეს-თხოვდა თავის მეგობარ-ამხანაგებს. ნუ გამწირავთ, თქვენი ერთგუ-ლი მეგობარი აქტეონი ვარო. მაგრამ ვინ იყო ამ განწირული სუ-ლისკვეთების გამსჯელი და გამკითხველი!

მეფე კადმოსის საბრალო შვილიშვილმა, მწარე ტკივილებისაგან დაუძლურებულ-დაოსებულმა, ერთი უკანასკნელად მწუხარედ გა-დახედა თავის მეგობარ-მტარვალებს და სამუდამოდ დახუჭა ცხარე ცრემლებით აღვსილი თვალები.

ასე სამწუხაროდ დაამთავრა თავისი სახელოვანი სიცოცხლე თავმომწონე აქტეონმა, მონადირე ქალღმერთის არტემიდეს წყა-ლობით.

იმ ადგილას, საცა ქალღმერთის არტემიდეს გამოქვაბულია, ფი-ნიკიელებმა აღმართეს შესანიშნავი ძეგლი, რომელიც გამვლელ-გამომვლელს მჭერმეტყველურად მოუთხრობს საბრალო აქტეონის დაღუპვის სამწუხარო ამბავს, და აბა რომელი გამვლელ-გამომ-

ვლელი ჩაუვლის გულგრილად ამ ძეგლს, რომ თვალთაგან ცრემ-
ლების ნაკადული არ წასკდეს!

ნარგიზი და ექო

მდინარის ღმერთის კეფისესა და ქალღმერთის ლეირიონის ვა-
ჟიშვილი ნარგიზი იშვიათი სილამაზით იყო სახელგანთქმული
მთელს დედამიწის ბურგზე.

ყველანი, დიდი და პატარა, მოხუცი და ახალგაზრდა, თაყვანს
სცემდნენ ნარგიზის კალმით აუწერელ სიმშვენიერეს.

მთელი სულიერი და უსულო ბუნება იხიბლებოდა ყმაწვილის სი-
ლამაზით. მხეცნი, ფრინველთა გუნდნი, ტყე-ველები და თვალუწ-
ვდენელი პიტალო კლდეები მოწიწებით თავს უხრიდნენ სილამაზით
სახელგანთქმულ ახალგაზრდას და ნეტარების ფიალას ეწაფებოდ-
ნენ ყმაწვილის დანახვაზე.

ნარგიზი კარგად ხედავდა თავისი სილამაზის სიდიადეს და ამი-
ტომაც ძალიან მოჰქონდა თავი, მეტისმეტად ამაყობდა.

ნარგიზის გარეგნობას მომხიბვლელი შინაგანი სიმშვენიერე და
გულწრფელობაც რომ თან შეზრდოდა, ახალგაზრდა ყმაწვილის
გულში სიამაყის მაგივრად სიყვარულსა და სათნოებას უფრო ფარ-
თო ადგილი სჭეროდა, ნარგიზზე უბედნიერესი ახალგაზრდა ძნე-
ლად თუ სადმე მოიძებნებოდა.

ერთხელ ნარგიზი კითერონის უზარმაზარი მთის კალთებზე ნადი-
რობდა. დაბურული ტყის მიდამოებში ნარგიზს თვალი მოჰკრა ქალ-
ღმერთმა ექომ და დანახვისთანავე ყმაწვილის სილამაზით ერთი-
ნად მოიხიბლა.

ქალღმერთი კვალდაკვალ გამოუდგა ყმაწვილს. ექოს მგრძნო-
ბიარე გულში თანდათან უფრო იღვიძებდა ყმაწვილის სიყვარული,

ქალღმერთს სულითა და გულით სწადდა გამოლაპარაკებოდა ნარგიზს, მაგრამ ვერ ახერხებდა.

ქალღმერთს ჰერას ექო ოდესღაც რაღაც დანაშაულისათვის დაესაჯა. ექოს პირველად არავისთან არ შეეძლო გამოლაპარაკება, ხოლო თუ ვინმე ლაპარაკს დაუწყებდა, გაჩერებას ვერ ახერხებდა.

ექოს სულითა და გულით სურდა სიყვარულის კილოთი გამოლაპარაკებოდა ნარგიზს, მაგრამ აბა როგორ უნდა მოეხერხებინა, როცა პირველად გამობაასება არ შეეძლო.

ახალგაზრდა ყმაწვილმა ნადირობის დროს ტყეში გზა დაკარგა და თანმხლებლებს შესძახა: „არის ვინმე აქა?“

- „არის ვინმე აქა?“ - გაისმა დაუყოვნებლივ პასუხად ქალღმერთის ექოს ხმა.

ნარგიზი გააკვირვა ასეთმა პასუხმა. „აქეთ!“ - კვლავ განაგრძო ნარგიზმა „აქეთ!“ - უპასუხებს იდუმალი ხმა.

- „რათა მდევნი?“ - ხმამაღლა ეკითხება ნარგიზი.

- „რათა მდევნი?“ - ჰაერში გაისმის იდუმალი ხმა.

- „თვალთ დამენახეთ, დავძმობილდეთ!“ - განაგრძობს განცვიფრებული ახალგაზრდა.

- „თვალთ დამენახეთ, დავძმობილდეთ!“ - ღმობიერად და სიყვარულის კილოთი უპასუხებს ისევ იგი იდუმალი ხმა.

ამ სიტყვებთან ერთად ქალღმერთი ექო ნარგიზის წინ წარსდგა და სიყვარულის გამოცხადების ნიშნად ხელები ღმობიერად გაუწვდინა ყმაწვილს.

- „შორს, შორს!“ - დაუყოვნებლივ შესძახა ნარგიზმა ქალღმერთს:

- „უმაღ სიკვდილს ვარჩევ და შენ კი არ დაგიძმობილდები!“

- „არ დაგიძმობილდები!“ - განიმეორა ქალღმერთმა და დარცხვენილი ფეხაკრეფით ტყის ამწვანებულ ფოთლებში მიიმაღლა.

ნარგიზის სიამაყით აღსავსე გულმა გადაჭრით უარჰყო ქალღმერთის უსაზღვრო მეგობრული სიყვარული.

ამ დღიდან დარცხენილი ექო იმალება თვალუწვდენელ ტყესა და განმარტოებულ გამოქვაბულებში.

მართალია, ნარგიზმა თუმცა ზიზღით უარყო ქალღმერთის მეგობრული სიყვარული, მაგრამ ექოს ნარგიზი მაინც თავდავიწყებით უყვარს, ნარგიზისათვის ქალღმერთი თავს გასწირავს, ყმაწვილის სახელის ხსოვნას ყველაფერს, თვით სიცოცხლესაც კი ანაცვალებს.

სწუხს ქალღმერთი ნარგიზის ასე შეუბრალებლად, ასე უხეშად მოპყრობას, აუტანელი მწუხარება დღითიდღე უღრღნის გულს.

ქალღმერთის სილამაზემ, სიმშვენიერემ და ახოვანმა ტანადობამ წინანდელი ელფერი დაკარგა. ქალღმერთი მწუხარებისაგან ერთიანად ჩამოხმა, მთელი სხეული და მშვენიერი პირისახე შემოაჯკნა, შერჩა მხოლოდ ძველებური ხმა და მარტოდმარტო ძვლები. ქალღმერთის ხმას წინანდელი სიძლიერე არ დაუკარგავს.

ქალღმერთის ექოს ძვლები კლდედ გარდაიქცა. ამჟამად ექოს ცხოველმყოფელი ხმა მხოლოდ ტყისა და გამოქვაბულთა სივრცეში შეგიძლიათ გაიგონოთ.

ქალღმერთის ხილვა შეუძლებელია, ხოლო მისი ძლიერი ხმის გაგონება მსურველს ადვილად შეუძლია.

უგულო ახალგაზრდა ნარგიზის სიყვარულისა და ყურადღების ღირსი ყოვლად შემძლებელი ქალღმერთებიც კი ვერ გახდნენ.

ამაყი ნარგიზის გულს სიყვარული არ ათბობდა, იგი ყველას ზიზღის თვალით უყურებდა.

საბრალო ექოს გარდა სილამაზით სახელგანთქმული მრავალი ქალღმერთიც უნუგეშოდ იხიბლებოდა ნარგიზის განუსაზღვრელი სიყვარულით, მაგრამ ამაყი ახალგაზრდა ნაზსა და სათუთ სხივებს არ აუღერებდა.

ერთხელ ნარგიზი გელიკონის მთაგრეხილებზე ნადირობდა.

მთელი დღის განმავლობაში ყველაფერს ალმური ასდიოდა.

დაღლილ-დაქანცული ნარგიზი მთის მოჩუხჩუხე წყაროს წააწყდა და მხურვალედ დაეწაფა ანკარა წყალს.

ნარგიზმა მთის წყაროს სიღრმეში დაინახა კალმით აუწერელი ლამაზი ყმაწვილი. ყმაწვილმა თვალი თვალში გაუყარა მშვენიერ ახალგაზრდას და მხოლოდ ახლა იგრძნო სიყვარულის ცხოველ-მყოფელი მანუგეშებელი ძალა.

ნარგიზი თვალს ვერ აშორებდა ანკარა წყაროს სიღრმიდან ნა-ზად მომზირალ ყმაწვილს.

ნარგიზის მთელი არსება იხიბლება, იგი დღეს ბედნიერია, ნარგი-ზი პირველად გრძნობს სიყვარულის საოცნებო სითბოს, ფრთებშეს-ხმული ახალგაზრდის მგრძნობიარე გული სიყვარულის ნაზმა, სა-თუთმა სხივებმა დაიმონეს, ურყევლად დაიმორჩილეს.

ნარგიზი გაგიჟებით შეჰყურებს ახალგაზრდა ყმაწვილს, ჰსურს ერთბაშად გადაეხვიოს, გადაჰკოცნოს მეგობრულად, დასტკბეს მი-სი ცქერით.

ნარგიზი ერთი წუთითაც ვერ შორდება მთის მოჩუხჩუხე წყაროს, განუწყვეტლივ შეჰყურებს ანკარა წყლის სიღრმეს და სულ იმას ცდილობს, საოცნებო პირისახეს თვალი არ მოაშოროს.

ნარგიზი დღედაღამ გიჟივით თავს დასცქერის მთის ანკარა წყა-როს, ძილი სულ ერთიანად გაუტყდა, ჭამის მადაც დაეკარგა. საბრა-ლოს წყლის სიღრმეში ვარსკვლავივით მოციმციმე საუცხოო ყმაწ-ვილი უყვარს მთელი თავისი არსებით, უყვარს უსაზღვროდ, ის კი ფიქრადაც არ მოსდის, რომ ანკარა წყლის სიღრმეში თავისივე პი-რისახეს ეალერსება, ეთაყვანება.

- „ჩემო ხატო, ჩემო ღვთაებრივო ქმნილებაჲ!“ - სიყვარულის კი-
ლოთი ღმობიერად ჩასჩურჩულებს ანკარა წყაროს ნარგიზი: - „განა
ვერა ხედავ ჩემს უსაზღვრო მწუხარებას!

განა ასე ძნელია დასტოვო შენი მყუდრო ბინა და შენს თაყვანის-
მცემელს მეგობრულად ხელიხელს მომცე და სულიერად დამიკავ-
შირდე! თვალუწვდენი ზღვის სივრცე და უზარმაზარი მთის კალთები
ხომ არ გვაშორიშორებენ, ჩემო უსაყვარლესო ქმნილებაჲ, ჩემო სა-
ნატრელო და საოცნებო ღვთაებაჲ! განა ვერა ხედავ, მთის ანკარა
წყლის მცირე ნაკადი გვაშორიშორებს! ამოდი ჩემთან, ჩემო მშვე-
ნიერო ჭაბუკო, და დასტკბი ჩემი მოხდენილი სილამაზით! შენც ხომ
მშვენიერებაზე უმშვენიერესი ხარ! შენს კეთილგანწყობილებას
კარგად ვგრძნობ და არ ვცდები, რომ ჩვენ შორის მჭიდრო მეგობ-
რობის ხიდია გადებული. როცა მე ხელებს გიწვდი ღმობიერად,
შენც ხომ ხელებგაშლილი მეგებები! მე ვიცინი, ვიღიმები, - შენც
იცინი და იღიმები! მე ვტირი, ცრემლებს ვაფრქვევ, - შენც სტირი და
თვალთაგან ცრემლების ნაკადული გადმოგჩქეფს! შენს ყოველ მიხ-
ვრა-მოხვრაში მეგობრულ და ამხანაგურ გულწრფელ განწყობილე-
ბას ვხედავ! დიახ, მეგობრულ განწყობილებას!

სიყვარულის ცხოველმყოფელ ძალას პირველად გრძნობს ჩემი
გული! მაგრამ ვაგლახ, ვგონებ, ჩემი სათაყვანო გმირი თვით ჩემი
პირისახის გამოხატულებაა ანკარა მთის მოჩუხჩუხე წყაროს სილ-
რმეში! დიახ, ვგონებ, კიდევაც არ ვცდები! ვაგლახ, რომ ჩემი თავის
სიყვარულის მეტი არ შემძლება!“

ნარგიზი დიდხანს და დიდხანს ეჩურჩულებოდა ამ სიტყვებით თა-
ვის სათაყვანო გმირს და დღითიდღე უსმელ-უჭმელი, სრულიად
უძილო თანდათან სუსტდებოდა და ძალღონეს, მხნეობასა და გამ-
ჭრიახობას კარგავდა.

ნარგიზი კარგად გრძნობდა, რომ სიკვდილის აჩრდილი უახლოვდებოდა, მისი სიყვარულით აღგზნებული გულის ძგერა შეწყდებოდა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, მოჩუხჩუხე მთის წყაროს თავს გიჟივით დასცქეროდა და ერთი წუთითაც თვალის მოშორებას ვერ ახერხებდა.

ბოლოს და ბოლოს, სრულიად დაუძლურებული, გონებაშიხდილი და ძალ-ღონეს მოკლებული ნარგიზი სასოწარკვეთილებით ჩამოშორდა საბედისწერო მთის წყაროს და თავისი მრავლად ტანჯული სული იქვე მობიბინე ხავერდისფერ ბალახებში განუტევა თავისი თავის ასე უსაზღვროდ ტრფიალების შემდეგ.

მთელი სულიერი და უსულო ბუნება დაამწუხრა სიცოცხლის უკანასკნელ წუთებში სიყვარულით აღგზნებული ჭაბუკის სიკვდილმა.

ტყის ნადირნი, ფრინველთა გუნდები ყველანი ერთხმად დასტიროდნენ ახალგაზრდა ვაჟის სიცოცხლის უდროოდ მოწყვეტას და ცხარე ცრემლების ღაპალუპით დედამიწას გულამოსკვნით ასველებდნენ.

მაღალი ხეების მწვერვალნი მწუხარედ დასცქეროდნენ საბრალო ნარგიზის გაცივებულ გვამს და გულსაკლავად ცრემლების ნაკადულს აფრქვევდნენ.

უმარმაზარი პიტალო კლდეები საერთო მწუხარებას სამგლოვიარო ბანს აძლევდნენ და საერთო ფერხულში განუწყვეტლივ იცრემლებოდნენ.

მწუხარებით მოცულია მთელი ის მიდამო, საცა ჭაბუკმა აბიბინებულ ბალახებს შორის უკანასკნელად სამუდამოდ დახუჭა თვალი.

საბრალო ჭაბუკის განმარტოებულ საფლავზე აღმოცენებულია თეთრფოთლებიანი, უსიცოცხლო სილამაზით შემკული ნარგიზის ყვავილი, რომელიც მწუხარებით თავს დასცქერის ჭაბუკის დაობ-

ლებულ სავანეს და თავის უსაზღვრო გულისტკივილს უზიარებს იქვე ლამაზად მოჩუხჩუხე ანკარა მთის წყაროს.

პიკი

ლათინთა ახალგაზრდა მეფე პიკი მთელს სახელმწიფოში სახელგანთქმული იყო იშვიათი გმირობით. ამ სიკეთესთან ერთად მეფე კალმით აუწერელი ლამაზი და ტანადი კაცი იყო.

პიკის სილამაზეს სახელმწიფოს მთელი მკვიდრნი, დიდი და პატარა, ქალი და ვაჟი, ახალგაზრდა და მოხუცი, ყველანი დიდს აღტაცებაში მოჰყავდა.

მეფეს განუსაზღვრელად უყვარდა თავისი სახელმწიფოს მკვიდრნი, იგი მუდამ სახელმწიფოს მკვიდრთა კეთილდღეობაზე ზრუნავდა. მთელი ერი აფასებდა თავდადებული მეფის სიყვარულსა და ხალხისათვის ზრუნვას და ამიტომაც სახელმწიფოს მკვიდრნი ყველგან და ყოველთვის დიდის პატივისცემით იხსენიებდნენ თავის საყვარელ მეფეს.

ახალგაზრდა მეფის მეუღლე კანენტა მთელს სახელმწიფოში გამოჩენილ მომღერლად იყო მიჩნეული.

დედოფლის ნაზი, საამური და მომხიბვლელი ხმა მთელ დედამიწას ფიანდაზად ეფინებოდა.

პიტალო კლდეები, ხეები, ტყის ნადირნი სულგანაბულნი უგდებდნენ ყურს საოცნებო სიმღერას და განუწყვეტლივ ტკბებოდნენ დედოფლის ნაზი ხმის მოსმენით.

როცა კანენტას სიმღერის საამური ნაზი ხმა უტყვი და მეტყველი ბუნების ყურთასმენას სწვდებოდა, მდინარეები წყალთა დენას აჩერებდნენ, ფრინველები ჰაერში უმოძრაოდ ეკიდნენ და დედოფლის საუცხოო ხმით ტკბებოდნენ.

ახალგაზრდა მეფეს დედოფალი უსაზღვროდ უყვარდა.

დედოფალიც სამაგალითო მოსიყვარულე მეუღლე იყო და მთელი თავისი არსებით თავის საყვარელ და ძვირფასი ხასიათის მეუღლეს ეკუთვნოდა.

მეფე-დედოფლის კეთილგონიერი განწყობილება მთელი სახელმწიფოს მკვიდრთათვის სამაგალითო და საგულისხმო იყო.

ერთხელ მეფე თავისი მრავალრიცხოვანი მხლებლებით მახლობელ დაბურულ ტყეში ნადირობდა. პიკი ამაყად იჯდა ბედაურზე და მარცხენა ხელში ორი საუცხოო მშვილდ-ისარი ეპყრა. ძვირფასი სა-ნადირო ტანსაცმელი ახალგაზრდა მეფეს ერთიორად ამშვენებდა.

სწორედ იმ დროს, როცა ახალგაზრდა მეფემ თავისი მხლებლებით უდაბნო ტყეში ფართოდ გაშალა ბრწყინვალე ნადირობის ქსელი, იქვე მახლობლად ბალახ-ბულახებს კრეფდა ჰელიოს ღმერთის ქალიშვილი საუცხოო კირკე.

ახალგაზრდა მეფის კალმით აუწერელმა სილამაზემ ერთბაშად მოხიბლა სილამაზითვე სახელგანთქმული მშვენიერი კირკე.

კირკემ როგორც-კი თვალი მოჰკრა ლათინთა ახალგაზრდა მეფეს, მყისვე განუსაზღვრელი სიყვარულით აღიგზნო და გადაწყვიტა: აუცილებლად ახალგაზრდა მეფის მეუღლე უნდა გავხდეო.

ქალღმერთის კირკეს თხოვნით, ყოვლად შემძლებელმა ოლიმპოს მბრძანებელმა დაბურული ტყე, საცა ლათინთა ახალგაზრდა მეფე თავისი მხლებლებით ნადირობდა, სქელი ნისლით დაფარა.

მეფის მხლებლებმა ბურუსით მოცულ ტყეში გზა დაკარგეს და მეფე პიკს ჩამოშორდნენ.

მშვენიერი კირკე ფეხაკრეფით მიიჭრა ლათინთა ახალგაზრდა მეფესთან და თავისი გულისთქმა გაუმჟღავნა.

- „ახალგაზრდა მეფევ, ნუ გასთელავ ჩემს უსაზღვრო სიყვარულს! ჩემო გონებიდან განუყრელო ღვთაებავ, სულითა და გულით შენ გე-

კუთვნი! მთელი ჩემი არსებით მიყვარხარ! მიყვარხარ ისე, რომ უშენოდ ჩემი დარჩენა წარმოუდგენლად მიმაჩნია! ჩემო ძვირფასო და საყვარელო მეგობარო, იცოდე, რომ უშენოდ ჩემი სიცოცხლე განუწყვეტელი ტანჯვა და წამება იქნება. კიდევაც ამიტომ ვკადნიერდები და მსურს გადაგიშალო ჩემი გულის საიდუმლო კუნჭულები და სამუდამოდ მეგობრად, სამუდამოდ განუყრელ მეუღლედ გაგიხდე! ამასთანავე ნუ დაგავიწყდება, ჩემო ტკბილო და საოცნებო მეგობარო, რომ სიამბრად ბრწყინვალე მზის ღმერთი, ყოვლად შემძლებელი ჰელიოს ღმერთი გეყოლება!”

ლათინთა ახალგაზრდა თავმომწონე მეფემ ზიზღით უარყო ქალღმერთის კირკეს ასე აშკარა და გაბედული წინადადება.

„ჩემთვის სულერთია, ვინ ან ვისი ქალიც არ უნდა იყო!“ - გადაჭრით უპასუხა პიკმა სიყვარულით აღგზნებულ ახალგაზრდა კირკეს: „ჩემი მგძნობიარე გული სხვას ეკუთვნის, სხვას ემორჩილება! მე სულ სხვა მიყვარს, მე სულ სხვა ვისმეს ვეთაყვანები! სანამ პირში სული მიდგას, მე ჩემს ძვირფასს, ჩემს გონებიდან განუყრელ კანენტას, ჩემს გულითადს მეუღლესა და მეგობარს ვეკუთვნი!“

კირკე მეტად გააბრაზა ლათინთა მეფის გადაჭრილმა უარმა.

- „მაშ ასეა?“ - სასოწარკვეთილებით მწუხარედ ამოიკვნესა საბრალლო ქალღმერთმა: „იცოდე, სამუდამოდ გახსოვდეს, მეფეო, რომ იაფად არ დაგიჯდება ჩემი ასეთი შეურაცხყოფა! გარწმუნებ, რომ ამიერიდან შენ ვერ იხილავ შენს გულითად მეგობარს, შენს კანენტას! ახლავე თვითონვე დარწმუნდები, თუ რა შესძლებია მწარედ შეურაცხყოფილ დედაკაცს, რომლის წმინდათა წმინდა გრძნობები შენ ასე შეუბრალებლად, ასე უხეშად დაჰგმე და ფეხქვეშ გასთელე!“

ამ სიტყვებთან ერთად კვერთხით შეეხო ლათინთა მეფეს.

პიკი ფეხაკრეფით ჩამოშორდა უსაზღვროდ განრისხებულ ქალღმერთს და თავის გზას გაუდგა.

მაგრამ დახეთ საკვირველებას! ლათინთა ახალგაზრდა მეფეს მთელი სხეული ფრთებითა და ბუმბულით შეემოსა, თავი დაუპატარავდა, ზედ გრძელი ყვითელი ნისკარტი გამოება. მეფე პიკი კოდალად გადაიქცა და თავის გრძელ და ყვითელ ნისკარტს დაბურული ტყის ხეების ტოტებს განუწყვეტლივ უნისკარტებდა და უნისკარტებდა.

პიკის მხლებელნი ამაოდ დაეძებდნენ თავის საყვარელ მეფეს.

მზემ და ქარმა გაფანტეს სქელი ნისლი, რომლითაც დაფარული იყო მთელი ტყე.

მეფის მხლებლებმა დაინახეს თუ არა ქალღმერთი კირკე, უმაღლეს გარს შემოერთყნენ და იარაღით ხელში მუქარით მოსთხოვეს თავისი საყვარელი მეფის დაკარგვის შესახებ უტყუარი ცნობების მოცემა.

მაგრამ დახეთ საკვირველებას! მზე ერთბაშად დაბნელდა.

ტყეები შეინძრნენ და ახმაურდნენ. ხეების მწვანე ფოთლები ჩამოხმენ, მცენარეები სისხლის ღვარებით დაიფარნენ, ძაღლებმა საზარლად ატეხეს ყეფა, ქვემძრომნი ბალახებში გულსაკლავად სისინებდნენ.

უძრავი ლოდებიც ჩაბმულიყვნენ ამ საერთო ფერხულში და საზარელი გმინვით დედამიწას მწუხრის ზეწარს ჰფენდნენ.

ქალღმერთი კირკე თავისი გრძნეული კვერთხით შეეხო ლათინთა მეფის მხლებლებს და ყველანი ტყის ნადირებად გადააქცია.

მზე უკვე დიდებულად ჩაესვენა დასავლეთით, ახალგაზრდა პიკი კი არ დაბრუნებულიყო. დედოფალი კანენტა მოუთმენლად მოელოდა თავისი ძვირფასი მეუღლის დაბრუნებას. კიდევაც დაღამდა, მეფე კი არსად ჩანდა.

სასახლის კარისკაცები დედოფლის ბრძანებით მოედვნენ ფარ-
ნებით ტყესა და ველს, მაგრამ თავისი საყვარელი მეფის შესახებ ვე-
რაფერი გაიგეს.

დედოფლის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა, საბრალო მო-
სიყვარულე მეუღლე ტიროდა, ქვითინებდა, პირისახეს იკაწრავდა,
თმებს შეუბრალებლად იგლეჯდა.

მთელი ექვსი დღის განმავლობაში საბრალო დედოფალი სასახ-
ლეს არ მოჰკარებია, იგი უსმელ-უჭმელი დაეძებდა თავის გულითად
მეგობარს, თავის ერთგულ მეუღლეს.

ბოლოს და ბოლოს დაღლილი, დაქანცული, სრულიად გონება-
მიხდილი საბრალო კანენტა ტიბერისის ნაპირას მწუხარედ ჩამოჯდა
და სულ განმარტოებული საცოდავად შესტიროდა წყლის აზვირთე-
ბულ ტალღებს თავისი გულითადი მეგობრის უგზოუკვლოდ დაკარ-
გვის სამწუხარო ამბავს.

სამწუხარო და გულსაკლავი იყო საბრალო დედოფლის ამგვარი
დღისითა და ღამით გულის აღმაშფოთებელი გმინვა და წუხილი და
ვერავინ გვერდს ვერ აუხვევდა ამ მწუხარებით მოცულ ადგილს,
რომ გულამოსკვნით არ აცრემლებულიყო.

პიგმალიონი

ძველი დროის მხატვარ-მოქანდაკეთა შორის პიგმალიონს მეტად საპატიო ადგილი ეჭირა. დიდებული მხატვრის სამშობლო კუნძულ კვიპროსის მკვიდრნი, დიდი თუ პატარა, ქალი თუ კაცი ყველანი განცვიფრებაში მოდიოდნენ პიგმალიონის ნიჭითა და ხელოვნებით.

მხატვარი ჯერ კიდევ ახალგაზრდა იყო, მაგრამ მისი ხელოვნური ნაწარმოებნი კიდით-კიდემდე განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობდა. ახალგაზრდა მხატვრის თითოეულ ნაწარმოებს ერთიორად ჰმატებდა ღირსებას შინაგანი და გარეგანი სილამაზის ხელოვნურად შეკავშირება.

ყველგან და ყველადღერში დიდებული მხატვარი საჭიროდ თვლიდა შინაგანი და გარეგანი სიმშვენიერის ჰარმონიულად შეზავება-შეკავშირებას.

მხატვრის სწორედ ასეთი შეხედულებით აიხსნებოდა ის გარემოება, რომ ახალგაზრდა პიგმალიონს კიპროსის მკვიდრთა ქალიშვილებს შორის მეუღლეც კი ვერ მოეძებნა:

სილამაზე-სიმშვენიერის თაყვანისმცემელს კიპროსის მოკვდავ ქალებს შორის ვერცერთი ლამაზად ვერ დაესახა.

ერთხელ დიდებულმა მხატვარმა სპილოს თეთრი ძვლებისაგან გამოაქანდაკა ისეთი სილამაზით შემკული ახალგაზრდა ქალი, რომლის მსგავსი მთელს დედამიწის ზურგს არასოდეს, არასოდეს არ მოვლინებია. ძნელია კალმით ასახვა ახალგაზრდა ქალის ქანდაკების სილამაზე-სიმშვენიერისა. თითოეული მნახველი, კაცი თუ ქალი, განცვიფრებით შეჰყურებდა ახალგაზრდა ქალის ქანდაკებას და ასე ეგონა, აი, საცაა ხმას ამოიღებს ეს უმშვენიერესი ქმნილება და თავისი ადგილიდან დაიძვრისო. თითოეული მნახველი უხმოდ,

უსიტყვოდ იდგა ქანდაკების წინაშე და ერთ წუთსაც თვალს ვერ აშორებდა დიდებული ნაწარმოების დიად სიმშვენიერეს.

ახალგაზრდა ქალის სურათი ისე ცხოველმყოფელი, ისე თვალი-სა და გულის წარმტაცი იყო, რომ სრულიად გავიწყდებოდათ, უსულო ქანდაკებას შეჰყურებდით, თუ სიცოცხლითა და სიმშვენიერით აღსავსე ახალგაზრდა ქალს.

თვით დიდებული მხატვარიც კი აღტაცებაში მოდიოდა თავისი ნაწარმოების სიმშვენიერით და განსაზღვრულად ტკბებოდა დიადი სურათის ცქერით.

პიგმალიონი მთელი დღე გარს უვლიდა ახალგაზრდა ქალის ქანდაკებას და დროგამოშვებით ეჭვიც კი ებადებოდა, ცოცხალი ქალის სურათის ხილვით ტკბებოდა, თუ სპილოს ძვლებიდან გამოქანდაკებული უსულო ქმნილებით.

მხატვარი დიდის მოკრძალებით შეეხო ახალგაზრდა ქალის ქანდაკებას და ასე ეგონა, თითქოს სპილოს ძვლების მაგივრად ხორცმესხმულ, სიცოცხლით და ძალღონით სავსე ახალგაზრდა ქალს ხელის შეხებით ეხმატკბილებოდა.

მხატვრის აღტაცებას საზღვარი აღარ ჰქონდა.

პიგმალიონს ასე ეჩვენებოდა, თითქო ახალგაზრდა ქალი კიდევაც ტკბებოდა და ნაზად ესაუბრებოდა. პიგმალიონმა, ნიშნად ღრმა პატივისცემისა, უხვად შეამკო ახალგაზრდა ქალის ქანდაკება სხვადასხვა სურნელოვანი ყვავილითა და თაიგულებით. ძვირფასი მდიდრული ტანსაცმელით შემოსა ახალგაზრდა მხატვარმა ქანდაკების სხეული, ხელების თითები ერთიანად მოუჭედა ძვირფას-თვლებიანი ბეჭდებით და ლამაზად მოლერებული ყელი კი ასეთივე თვლებით მოჭედილი ფარღულით.

კუნძულ კვიპროსის ქუჩებს სადღესასწაულო სახე მიეღო.

ყველანი მორთულ-მოკაზმულიყვნენ და ქაღალდმერთ აფროდიტეს საკურთხევლისაკენ მიეშურებოდნენ მსხვერპლის შესაწირად.

კვიპროსელები ამ დღეს ქაღალდმერთ აფროდიტეს სახელწოდების დღეს დღესასწაულობდნენ. სხვა მრავალ მლოცველს შორის აფროდიტეს საკურთხევლის წინაშე პიგმალიონიც წარსდგა და მოკრძალებით, მაგრამ გულმხურვალედ შესთხოვა ქაღალდმერთს: „მოწყალეო ქაღალდმერთო! თუ ყოვლად შემძლებელი ღმერთი ხარ, მოიღე მოწყალება და ჩემს მეუღლედ დასახე ის ახალგაზრდა ქალი...“ - დიდებულ მხატვარს უნდოდა ეთქვა ცოლად დამისახე ის ქალი, რომელიც სპილოს ძვლებიდან გამოვაქანდაკეო, მაგრამ ამის გამოთქმა ვერ გაბედა.

ბოლოს, როგორც იქნა, თუმცა დიდის გაჭირვებით, პიგმალიონმა ასე დაამთავრა თავისი გულწრფელი ვედრება: „ჩემს მეუღლედ დასახე ჩემი ქანდაკებისავე მსგავსი ქალი“.

ქაღალდმერთმა აფროდიტემ შეისმინა პიგმალიონის გულმხურვალე ვედრება და ნიშნად თავისი ღვთაებრივი მოწყალებისა სამჯერ ააღვივა ცეცხლი საკურთხეველზე.

მსხვერპლის შეწირვის შემდეგ დიდებული მხატვარი შინ დაბრუნდა. პიგმალიონი თვალმოუშორებლივ შესცქეროდა თავის სათაყვანო ახალგაზრდა ქალის საუცხოო ქანდაკებას და უსაზღვრო აღტაცებაში მოდიოდა.

მაგრამ დახეთ საკვირველებას!

სპილოს ძვლებისაგან გამოქანდაკებულ დიდებულ სურათს ცხოველმყოფელი სხეული შეუსხამს, ახალგაზრდა ქალი ტკბილად, საოცნებო ხმით მიესალმა მხატვარს და ღმობიერად ხელი გაუწოდა.

პიგმალიონს ჯერ კიდევ არ სჯეროდა, რომ მის წინაშე ხორცშესხმული ახალგაზრდა ქალი იდგა, იგი კიდევ ეჭვის თვალით შეჰყურებდა, ეგების თვალი მატყუებს და ვცდებიო.

მაგრამ დახეთ პიგმალიონის აღტაცებას, როცა იგი ნამდვილად დარწმუნდა, რომ სრულებითაც არა ცდებოდა.

დიდებულმა მხტვარმა ღმობიერადვე და მეგობრულად გაუწვდინა თავისი მადლიანი ხელი ახალგაზრდა ქალს და გულმხურვალედ შესთხოვა სამუდამოდ დამეგობრებოდა, განუსაზღვრელი და გულწრფელი სიყვარულის ნიადაგზე საფლავის კარამდე მჭიდროდ შეკავშირებულიყვნენ.

დიახ, ნათქვამია, სული სულს იცნობს და გული გულსაო, და მართლაც ასე მოხდა. პიგმალიონმა სულ მოკლე ხანში დიდებული, ბრწყინვალე ქორწილი გააჩადა.

მრავალ მოპატიჟებულ სტუმარს შორის ქალღმერთ აფროდიტეს უპირველესი ადგილი ეჭირა.

ყველანი დიდი აღტაცებით, დიდი პატივისცემით შეჰყურებდნენ ახალგაზრდა ქალის ბედნიერებას, ყველანი გულწრფელად ულოცავდნენ ახალგაზრდა მხატვარს ასეთ სიმშვენიერესთან სულიერად დაკავშირებას.

დიახ! მეტად დიდებული და ბრწყინვალე იყო ეს ქორწილი. ეს ასეც უნდა ყოფილიყო. ყველანი შესტრფოდნენ და შეჰხაროდნენ ახალგაზრდა ქალის სიმშვენიერეს, რადგან ეს მშვენიერება, ეს კალმით აუწერელი სილამაზე დიდებული მხატვრის დიადი ნიჭის მადლიანი ნაწარმოები იყო.

პერსევსი

არგიველთა მეფეს აკრისიოსს ღმერთებმა უწინასწარმეტყველეს: შენ ქალს, დანაეს, შეეძინება ვაჟიშვილი, რომელიც მშვილდისრით სასიკვდილოდ დაგჭრისო.

აკრისიოსი ძლიერ შეაშინა ღმერთების ამ წინასწარმეტყველებამ. სიკვდილი რომ თავიდან აეცილებინა, მეფემ თავისი ღვიძლი ქალიშვილი, დანაე, საპყრობილეში ჩაამწყვდია. საბრალო დანაეს საპყრობილეში შეეძინა შესანიშნავი ვაჟიშვილი, რომელსაც პერსევსი დაარქვეს.

მეფის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა. ღმერთების წინასწარმეტყველება რომ არ გამართლებულიყო, აკრისიოსმა გადაწყვიტა თავისი ქალისა და შვილიშვილის დაღუპვა.

მეფის ბრძანებით, დანაე და პერსევსი დიდ ყუთში ჩაამწყვდიეს, მაგრად დაუჭედეს ამ ყუთს თავი და საბრალო დედა-შვილი ყუთში ჩაკეტილები ზღვის უფსკრულში შეაცურეს. დანაე და მისი საყვარელი ახლადშეძენილი შვილი დიდხანს დაცურავდნენ ზღვის აბობოქრებულ ტალღებში. ბოლოს, დიდი გაჭირვების შემდეგ, აზვირთებულმა ზღვის ტალღებმა მაგრად თავგადატედილი ყუთი სერიფის კუნძულის ნაპირებზე გარიყა.

ზღვის ნაპირას გარიყული ყუთი შენიშნა სწორედ ამ დროს სათევზაოდ ჩამოსულმა სერიფის კუნძულის მეფის პოლიდექტეს ძმამ დიქტოსმა, რომელმაც ყუთს დაუყოვნებლივ თავი ახადა და საბრალო დედა-შვილი ზღვის ნაპირას გადმოიყვანა.

დიქტოსმა დედა-შვილი დაუყოვნებლივ მეფეს მიჰგვარა.

პოლიდექტე დიდის აღტაცებით მიეგება ასეთ მოულოდნელ საჩუქარს. დანაე და პერსევსი მეფემ სასახლეში დააბინავა და მზრუნ-

ველობით შეუდგა მათ მოვლა-პატრონობას. მეფემ შვილივით შეიყვარა პერსევის და საფუძვლიანი სწავლა-განათლება მისცა.

პერსევის დავაჟკაცდა, მთელ სახელმწიფოში უკეთესი ვაჟკაცი იშვიათად მოიძებნებოდა.

პერსევის დიდის სიყვარულით ეპყრობოდა თავის აღმზრდელ მეფეს, მაგრამ ეს სიყვარული, სამწუხაროდ, ხანგრძლივი არ გამოდგა.

მეფე პოლიდექტემ განიზრახა დანაებე ჯვარი დაეწერა.

პერსევსმა მეფის ეს განზრახვა ითაკილა და ყოველგვარ ზომებს ხმარობდა ეს საქმე როგორმე ჩაეშალა.

მეფემაც თავისი მხრით განიზრახა პერსევის თავიდან მოშორება და ამიტომ მას დაავალა მედუმას თავის მოკვეთა. პოლიდექტე სრულიად დარწმუნებული იყო, რომ პერსევი მედუმას თავის მოკვეთას ვერ შესძლებდა. ვინც კი მედუმას თავის მოსაკვეთად გაკადნიერდებოდა, სიკვდილს ვერ ასცდებოდა. მეფესაც სწორედ ამის იმედი ჰქონდა, როცა პერსევს ასეთ შეუძლებელ საქმეს ავალედა.

სფენო, ევრიალა და მედუმა, ეს სამი საშიშარი გველეშაპი ქალი, დასავლეთით ცხოვრობდა, ჯოჯოხეთის სამეფოში. მეტად საშიში, გულის შემზარავი შეხედულება ჰქონდათ. ვინც კი თვალს მოჰკრავდა ამ საშინელი გველეშაპი ქალების პირისახეს, ყველანი მაშინვე ქვებად იქცეოდნენ და ამრიგად, სიცოცხლეს ესალმებოდნენ. გველეშაპ ქალებთან მიმავალ გზას იცავდა სამი მეტად საშიში მოხუცი ქალი, რომელთაც მხოლოდ თითო თვალი და თითო კბილი ჰქონდათ.

პერსევის უშიშრად გაემგზავრა საშინელ გველეშაპ ქალებთან. ჭაბუკს საბოლოოდ გადაწყვეტილი ჰქონდა ან სიკვდილი, ან გამარჯვება. ძლევა მოსილ გმირს ღმერთებიც ხელს უმართავდნენ ამ სამძიმო საქმის კეთილად დაგვირგვინებაში. ჰერმესმა თავგაწირულ

გმირს აღმასივით ბასრი ხმალი მიუძღვნა, ათენა-პალადამ - ბროლივით მოელვარე ფარი, წყლის ქალღმერთმა - ფრთებით შემკული საფეხურები, რომლის საშუალებით ჰაერზე სიარულიც კი შესაძლებელი იყო.

ამრიგად მძიმედ შეიარაღებული პერსევსი გველეშაპი ქალების სამფლობელოს მიუახლოვდა. იმ დროს, როცა პერსევსი ჯოჯობეთის სამეფოში მივიდა, საზიზღარ გველეშაპ ქალებს ეძინათ. ახალგაზრდა ძლევაგმოსილმა გმირმა ბასრი ხმლის ერთის მოქნევით დაუყოვნებლივ თავი მოჰკვეთა მედუზას და ქალღმერთებისაგან გამოტანებულ ტომარაში სასწრაფოდ გადისროლა.

გველეშაპი ქალების პირისახე რომ არ დაენახა და ქვად არ გადაქცეულიყო, პერსევსი მედუზის თავის მოკვეთის დროს ათენა პალადის მიერ ნაჩუქარ ფარს იშველიებდა.

პერსევსმა ამის შემდეგ მოიმარჯვა ფეხებზე ფრთიანი საფეხურები და დაუყოვნებლივ უკანვე გამობრუნდა. როცა ძლევაგმოსილი გმირი ლიბიის უდაბნოს უახლოვდებოდა, გზაში მედუზას თავიდან სისხლის რამდენიმე წვეთი მიწაზე დაეცა. ამ დროს მთელ ლიბიაში ბლომად გაჩნდნენ შხამიანი გველები და გველეშაპები, რომლებიც ყოველ ფეხის გადადგმაზე საზიზღრად სისინებდნენ და მთელ ამ მხარეს შიშის ზარს ჰგვრიდნენ.

საღამოს ჟამს ახალგაზრდა გმირმა მიაღწია მეფე ატლანტის სახელმწიფოს, საცა იგი ჰაერიდან დედამიწაზე ჩამოეშვა. მეფე ატლანტის სიმდიდრე მთელ სახელმწიფოში კიდი-კიდემდე განთქმული იყო. უთვალავი ჯოგი დაუდიოდა მეფეს მთელ სახელმწიფოში. ატლანტის მშვენივრად გაშენებული ბალები თვალუწვდენელ სივრცეზე გადაჭიმულიყვნენ. განსაკუთრებით შესანიშნავი იყო ერთი ბაღი, რომელშიაც ხარობდა ოქროსტოტებიანი, ოქროსფოთლებიანი და ოქროსნაყოფიანი ვაშლის ხე. მეფე ატლანტს ძველად ჰქონდა

გაგონილი, რომ ოდესმე ამ ბაღს ესტუმრება ღმერთების მამამთავრის ზევსის შვილი და ამ ოქროვამლას ხიდან ოქროს ვაშლებს დაკრეფსო. მეფეს ძალიან ეშინოდა ამ წინასწარმეტყველებისა და ამიტომ მთელი ბაღი მაღალი და მიუვალი კედლებით შემოაზღუდვინა. ამ ბაღის უმთავრესი მოვლა-პატრონობა ჩაბარებული ჰქონდა უზარმაზარ გველეშაპს, რომელიც გარეშე პირს ოქროსვამლებიან ხეს ახლოსაც არ აკარებდა.

მეფე ატლანტმა როგორც კი გაიგო პერსევსის მის სახელმწიფოში მოსვლა, გადაწყვიტა, სწორედ ახლა აღსრულდა ძველი თქმულებაო, და პერსევსს გადაჭრით უარი უთხრა, ჩემ სამეფოში ბინას ვერ მოგცემ, ღამეს ვერ გაგათევინებო. საქმე ისე გამწვავდა, რომ მეფე ატლანტმა თავის სამეფოდან პერსევსის გასაძევებლად ძალდატანებასაც კი მიმართა. პერსევმა დაუყოვნებლივ ამოიღო ტომრიდან მედუზის თავი და დაანახა მეფეს, რომელიც მყისვე გარდაიქცა უზარმაზარ ქვიან მთად.

მეფის თავი მთის მწვერვალად გადაიქცა, მხრები და ხელები - მთაგრეხილებად, ხოლო წვერ-უღვაში და თმა - მიუვალ უღრან ტყეებად, ამ უზარმაზარი მთის უმაღლესი მწვერვალნი ცას ებჯინებიან. მოციმციმე ვარსკვლავებით მოჭედილი ცა ატლანტის მთის თვალუწვდენ მწვერვალს თავს ბრწყინვალედ დაჰკაშკაშებს. ამიერიდან ეს უზარმაზარი მთა თავისი მთაგრეხილებით დასაყრდნობ საიმედო ბურჯად გამხდარა მნათობთა მთელი სამყაროსათვის.

მეორე დღეს, დილაადრიან, პერსევსმა კვლავ განაგრძო ჰაერით მოგზაურობა. მშვენიერი ამინდი იდგა.

ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ პერსევსი მიფრინდა ეთიოპიაში, მეფე კეიფისის სახელმწიფოში.

მეფე კეიფისის მეუღლემ კასიოპეამ ერთხელ, თურმე, დაიკვება: მე წყლის ყველა ქალღმერთზე ულამაზესი ვარო.

კასიოპეას თავგასულობამ მეტად განარისხა წყლის ქალღმერთები და ამიტომ ისინი ყოველგვარ ღონისძიებას ხმარობდნენ, რომ მოკვდავთა ამაყი შვილი სასტიკად დაესაჯათ.

ქალღმერთებმა პოსეიდონ ღმერთს შესჩივლეს თავისი მწუხარება. პოსეიდონმა კეიფისის სახელმწიფოს დასასჯელად მოუვლინა უზარმაზარი გველეშაპი, რომელიც დროგამოშვებით გამოდიოდა ზღვის ნაპირად და არ ინდობდა არც ადამიანს და არც ცხოველს. ხალხი მეტად შევიწროვდა. შიშის ზარი ტრიალებდა მთელს სახელმწიფოში. ხალხი რომ განსაცდელს გადარჩენოდა, ღმერთების სურვილით, კეიფისს თავისი პირმშო ქალიშვილი ანდრომედა გველეშაპისათვის მორიგ საცემლად უნდა გაემეტებინა.

ხალხმა, გაიგო თუ არა ღმერთების ასეთი სურვილი, დაუყოვნებლივ აიძულა მეფე და დედოფალი ეს სამძიმო მსხვერპლი შეეწირათ. საბრალო ანდრომედა ზღვის ნაპირას პიტალო კლდეზე მიჯაჭვეს.

როგორც კი დაინახა პერსევმა კლდეზე მიჯაჭვული ანდრომედა, დაუყოვნებლივ მიიჭრა ზღვის ნაპირას საბრალო ქალის ვინაობის გასაგებად. ანდრომედას კალმით აუწერელმა სილამაზემ პერსევსი ერთბაშად მოხიბლა. საბრალო ქალი უზომოდ იცრემლებოდა და მთელი სხეულის ცახცახით ყოველ წუთს მოელოდა გაუმაძღარ გველეშაპს. პერსევმა გამოიკითხა ანდრომედას კლდეზე მიჯაჭვის მიზეზი და, როცა ყველაფერი დაწვრილებით გაიგო, გადაწყვიტა გველეშაპთან შებრძოლება და უდანაშაულო საბრალო ქალის განთავისუფლება.

უეცრივ ზღვის ნაპირას გაისმა წყლის ზვირთების საზარელი შხუილი. ტალღები მთებივით იბურთებოდნენ.

ზღვის ნაპირს ელვის სისწრაფით უახლოვდებოდა უზარმაზარი, ტანში ჟრუანტელის მომგვრელი გველეშაპი.

სახელმწიფოს მკვიდრნი მთლიანად შიშის ზარმა მოიცვა.

საბრალო ანდრომედა ვერხვის ფოთოლივით თრთოდა.

მწუხარებით ზარდაცემული მშობლები ფეხაკრეფით გაეშურნენ თავის პირმშო ქალთან, მაგრამ განა შველა შეეძლოთ!

პერსევმა მოიმარჯვა ბასრი ხმალი და ისე მძლავრად დაჰკრა საზიზღარ ცხოველს მკერდში, რომ შავი სისხლის შადრევნები ცაში აზიდულ მთების მწვერვალებს სწვდებოდა.

გველეშაპმა ერთი საზარლად დაიგრგვინა და მთელი თავისი სიმძიმით ზღვაში ზღართანი მოიღო. ზღვა ერთბაშად შავი სუდარით დაიფარა. ერთი წამიც - და ეს ჯოჯოხეთის საზიზღარი ცხოველი სამუდამოდ ზღვის უფსკრულისკენ დაეშვა.

აუწერელი იყო მთელი სახელმწიფოს მკვიდრთა განცვიფრება და აღტაცება, - ყველანი ჟივილ-ხივილით ულოცავდნენ ქვეყნისათვის თავდადებულ გმირს სასახელო გამარჯვებას. აუწერელი იყო განსაკუთრებით მეფე კეიფისისა და დედოფალ კასიოპეას სიხარული მათი პირმშო ქალიშვილის, მშვენიერი ანდრომედის, სიკვდილისაგან გადარჩენის გამო.

პერსევმა მიულოცა კეიფისისა და კასიოპეას ქალიშვილის სიკვდილისაგან გადარჩენა და ამასთანავე მშვენიერ ანდრომედასთან შეუღლების სურვილი გაუმჟღავნა მშობლებს. მეფე-დედოფალი და მთელი სახელმწიფოს მკვიდრნი დიდის აღტაცებით მიეგებნენ პერსევსის განზრახვას და სულ მოკლე ხანში ბრწყინვალე ქორწილი გააჩაღეს.

მეტი სიხარულისაგან ანდრომედა ტიროდა, იცინოდა და თვალთაგან ცრემლების გუბე ჩამოსდიოდა ბროლივით უმტვერო გულმკერდზე.

საკრავის საამური ხმები სტუმრების ყურთასმენას ატკბობდა. სიმღერა, ცეკვა, თამაში და განუსაზღვრელი მხიარულება იყო სა-

ქორწილო დარბაზში. სტუმრები მხიარულად უსხდნენ მდიდრულად გამართულ სუფრას და ტკბებოდნენ პერსევსისა და მშვენიერი ანდრომედას უსაზღვრო ბედნიერებით.

უეცრივ საქორწილო დარბაზში ატყდა მეომრების საშინელი ხმა-ურობა: მეფის ძმა, ფენიკსი, რამდენიმე შეიარაღებული მეომრით შეიჭრა სასახლეში ანდრომედას მოსატაცებლად. ფენიკსს დიდი ხანია უყვარდა ანდრომედა, კიდევაც გადაწყვეტილი ჰქონდა ცოლად შეერთო, და აი სწორედ ეს იყო მიზეზი, რომ ასე ძალდატანებით შე-მოიჭრა სასახლეში მეფის მშვენიერი ასულის მოსატაცებლად.

საქორწილოდ თავმოყრილი სტუმარ-მასპინძლები მეტად შეაშ-ფოთა ფენიკსის სამარცხვინო საქციელმა.

თავმოძრუნე პერსევმა ვერ მოითმინა თავისი მოწინააღმდეგის კადნიერება, მედგრად შეებრძოლა თავდამსხმელებს და მელუბას მოკვეთილი თავის საშუალებით ყველანი ქვებად აქცია.

ამ გამარჯვების შემდეგ პერსევსი ახლადჯვარდაწერილ მეუღ-ლესთან ერთად სერიფის კუნძულისაკენ გაემგზავრა, საცა მეფე პო-ლიდექტე ქვად აქცია და თავისი საყვარელი დედა დანაე გაათავი-სუფლა. სერიფის კუნძულის მართვა-გამგებლობა პერსევსმა დიქ-ტოსს გადასცა და თვითონ სამშობლო არგოსში დაბრუნდა.

აკრისიოსი, როგორც კი თავისი შვილიშვილის სამშობლოში დაბრუნება გაიგო, დაუყოვნებლივ ტახტიდან გადადგა და სულ უც-ხო ქვეყანაში გადაიხვეწა. სამწუხაროდ აკრისიოსს მაინც არ ასცდა ღმერთებისაგან ნაწინასწარმეტყველები.

ერთხელ ლარისის ქალაქის მეფემ ბრწყინვალე ნადიმი გამართა. ამ ნადიმზე პერსევსმა ისრით უცაბედად მოჰკლა აკრისიოსი. როცა სახელოვანმა ძლევა მოსილმა პერსევმა აკრისიოსის ვინაობა შეიტ-ყო, შესაფერისის პატივისცემით დაასაფლავა არგიველთა ყოფილი მეფე.

არგიველთა სამეფო ტახტი პერსევმა ერთ-ერთ თავის ნათესავს გადასცა, თვითონ კი ტარინოფეას სამეფოს მართვა-გამგეობას შეუდგა.

მეხომალდეები

ტირენელი მეხომალდეები ახალგაზრდა აკოითის წინამძღოლობით კუნძულ დელოსს მიემგზავრებოდნენ.

მთელი დღის განმავლობაში მოგზაურები მხიარულად, თანხმობით, სიამტკბილობით, გამალებით მიცურავდნენ ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში. ყველანი ერთის აზრით, ერთის მისწრაფებით იყვნენ გამსჭვალულნი, ყველას სურდა, რაც შეიძლებოდა მალე და მშვიდობიანად მისულიყო დანიშნულ ადგილას. საერთო სურვილის განხორციელებას ყველანი ხელს უწყობდნენ, და შორეული გზა დღითიდღე მოკლდებოდა, შორეული დელოსი დღითიდღე ახლოვდებოდა.

ერთ საღამოს მეხომალდეები კუნძულ ხიოსის ნაპირზე დაბინავდნენ ღამის გასათევად. მეორე დღეს, ალიონმა რომ დაჰკრა, აკოითმა ბრძანება გასცა წყაროს წყალი მოეტანათ, ხოლო თვითონ მახლობელ ბექობზე ავიდა, რომ დანამდვილებით შეეტყო, საიდან ქროდა ქარი, ან როგორი ამინდი დაუდგებოდა იმ დღეს მოგზაურებს. თუ კარგი ამინდი იყო მოსალოდნელი, მოგზაურებს შეეძლოთ ხომალდი ზღვაში შეეცურებინათ და თავისი გზა განეგრძოთ.

ბექობზე მდგომმა აკოითმა, როცა ზღვის ნაპირისაკენ მომავალი რამდენიმე კაცი დაინახა, ხმამაღლა შეუყვირა:

ვინა ხართ ან საიდან მოდიხართო?

- „ჩვენა ვართ შენი თანამგზავრები!“ - შესძახა თავის წინამძღოლს ერთმა მეხომალდემ, რომელსაც მახლობელ მინდორში

ახალგაზრდა კაცი დაეტყვევებინა და თან მოჰყავდა. ახალგაზრდა ტყვე ძლივსლა მოსდევდა მეხომალდეს, იგი წამდაუწუმ ბარბაცებდა, თითქო მთვრალია ან ეძინებაო.

როგორც კი თვალი მოჰკრა მეხომალდეების წინამძღოლმა ახალგაზრდა ტყვეს, დაუყოვნებლივ მიუბრუნდა თავის თანამგზავრებს და დაბეჯითებით უთხრა: „ეს ყმაწვილი უბრალო მოკვდავი ვინმე არ გეგონოთ! მე ღრმად ვარ დარწმუნებული, რომ ამ ყმაწვილის სახით რომელიმე ღმერთთაგანი მოგვევლინა, ხოლო რომელი, ამის გამოცნობა არ შემძლია“.

ამ სიტყვებთან ერთად აკოითი მიუახლოვდა ახალგაზრდა ყმაწვილს და მორიდებით უთხრა: „ვინც არ უნდა ბრძანდებოდეთ, გთხოვთ მოწყალე თვალთ შემოგვხედოთ და მოგზაურობის დროს დახმარება აღმოგვიჩინოთ!

ამასთანავე გთხოვთ აპატიოთ თქვენს დამტყვევებელთ დანაშაული!“

- ჩვენს მაგივრად სათხოვნელად ნუ სწუხდებით! - გაბრაზებით შეჰყვირეს მეხომალდეებმა.

- „მე ნებას არ მოგცემთ ეს ღვთის კაცი ხომალდზე შემოიყვანოთ და თქვენი ბოროტი განზრახვა განახორციელოთ. თქვენი სურვილი აშკარაა. თქვენ გინდათ ტყვე წამოიყვანოთ და სადმე შორეულ კუნძულზე გაჰყიდოთ!

მაგრამ, კარგად გახსოვდეთ, ასეთი უსამართლობისათვის ღმერთები დაგსჯიან, გზაში რამე უბედურებას მოგივლენენ!“

მეხომალდეებმა იწყინეს აკოითის ამგვარი მუქარა და ერთბაშად ატეხეს საშინელი განგაში და ხმაურობა.

გაბრაზებული მეხომალდეები წინ აღუდგნენ აკოითის განკარგულებას და ძალმომრეობით შეიყვანეს ტყვე ხომალდზე.

- რა ამბავია, რა ხმაურობაა, ვინ მომიყვანა აქ, ან საით მიგყავართ? - იკითხა ბოლოს ვითომ გონზე მოსულმა ახალგაზრდა ტყვემ.

- ნუ გეშინია, - უპასუხა ერთმა მეხომალდემ: - შენ მხოლოდ გვითხარი, რომელ ნავსადგურში გწადია ჩამოხტე, და ჩვენც იქ გადმოგსვამთ ზღვის ნაპირას.

- ჩემი სამშობლო კუნძული ნაქსოსია, - უპასუხა ყმაწვილმა, - და სწორედ რომ სამშობლოში მსურს დავბრუნდე.

მეხომალდეები უსირცხვილოდ ეფიცებოდნენ ახალგაზრდა ყმაწვილს, სურვილს უთუოდ შეგისრულებთო.

ნაქსოსი მარჯვნივ მდებარეობდა. მეხომალდეებმა სწრაფად ააფრიალეს იალქნები. აკოითი ცდილობდა კუნძულ ნაქსოსისაკენ მოემართა იალქანი, მაგრამ გაბრაზებული მეხომალდეები ნებას არ აძლევდნენ და სულ სხვა ადგილისაკენ მიაქროლებდნენ ახალგაზრდა ტყვეს.

ღმერთი ბახუსი, რომელსაც ახალგაზრდა ყმაწვილის სახე მიეღო, ვითომ ახლა მიხვდა მეხომალდეების სიცრუეს და განზრახ ტირილით შესჩიოდა: „ეს ის ქვეყანა როდია, საცა მე უნდა წაგეყვანეთ! რა დაგიშავეთ ასეთი! თქვენ რა შეგემატებათ, მე რომ დავიღუპო, ჩემ საყვარელ სამშობლოს სამუდამოდ მოვსწყდე! გევედრებით, ნუ დააობლებთ ჩემ მშობლებს და ნურც მე მასმევთ სიმწარის სამსალას სამშობლოს უნახაობით! ჩემზე ძალადობის გამოჩენა აბა რა გმირობაა! მე ერთი ვარ და თქვენ კი აი რამდენი!“

მეხომალდეებმა სიცილით ქოქოლა დააყარეს საცოდავ თვალცრემლიან ახალგაზრდა ტყვეს, ხოფები უფრო მარდად მოუსვეს და ხომალდს ელვის სისწრაფით მიაცურებდნენ ზღვის ტალღებში.

ელვასავით სწრაფი ხომალდი უეცრივ შედგა და ერთსა და იმავე ადგილიდან არ იძროდა. მეხომალდეებმა უფრო მარჯვედ მოიმარ-

თეს იალქნები და უფრო მძლავრად მოუსვეს ხოფები, მაგრამ ხომალდი ოდნავაც წინ ვერ წასწიეს.

ყველანი შიშის ზარმა აიტანა. მეხომალდეებს შიში ერთიანად გაუორკეცდათ, როცა დატყვევებული ყმაწვილის თავზე დაინახეს ვაზის ფოთლების გვირგვინი. მთელი ხომალდი ვაზის ფოთლებით შეიმოსა.

ბახუსმა მრისხანედ დაჰკრა კვერთხი ხომალდზე. უეცრივ მთელი ხომალდი ტყის ნადირებით გაივსო.

მეხომალდეები შიშისაგან ერთიმეორეს აწყდებოდნენ და არ იცოდნენ სად დამალულიყვნენ.

მაგრამ დახეთ საკვირველებას! მეხომალდეებს მთელი სხეული და პირისახე ეცვლებათ. საბრალონი ერთი-მეორეს გაკვირვებით შეჰყურებენ და სრულებით ერთმანეთს ვერ სცნობენ. მეხომალდეები ზღვის ღორებად გადაიქცნენ და დაუყოვნებლივ ზღვის სიღრმეში გადაეშვნენ.

აკოითი შიშისაგან ცახცახებდა და ყოველ წუთს ამხანაგების ბედს მოელოდა. მაგრამ ამ დროს აკოითს ბახუსის სასიხარულო ხმა შემოესმა:

„აკოით, ნუ გეშინია, კუნძულ ნაქსოსისაკენ მოატრიალე ხომალდი! მარადის და ყველგან გახსოვდეს, კეთილო წინამძღოლო, რომ სიმართლე და სისწორე კაცს არასოდეს არ დაჰკარგავს!“

ერთის ხოფის მოსმით ხომალდმა მართლაც შეცურა ზღვის ტალღებში და სულ მცირე ხნის განმავლობაში კუნძულ ნაქსოსის ნაპირებს უვნებლად მიადგა.

აკოითმა კუნძულ ნაქსოსზე ღმერთებს სამადლობელი მსხვერპლი შესწირა გადარჩენისათვის.

ბახუსის საგულისხმო სიტყვები - „სიმათლე და სისწორე კაცს არასოდეს არ დაჰკარგავსო“, აკოითმა გულის ფიცარზე დაიწერა და თავის მომავალს მუდამ ამ ცნების მიხედვით აწესრიგებდა.

კეფალე და პროკრიდე

ათენის მეფის ერეხფეას ქალი პროკრიდე მთელს სახელმწიფოში სახელგანთქმული იყო თავის სილამაზითა და სათნოებით. მთელი სახელმწიფოს მკვიდრნი, ქალი თუ კაცი, დიდი თუ პატარა, ყველანი დიდის აღტაცებით შესტრფოდნენ მეფის ასულის კალმით აუწერელ სილამაზეს.

სახელმწიფოს წარჩინებულნი პირნი, მრავალი სახელმწიფოს ტახტის მემკვიდრენი ერთიმეორეს ეცილებოდნენ მეფის ასულის გულის მოგებას, მაგრამ ყოველივე ცდა ამ მხრით უნაყოფოდ რჩებოდათ.

პროკრიდეს მთელი აზრი და გონება სულ სხვას ეკუთვნოდა.

მეფის ასულს უყვარდა ღმერთის ჰერმესის ვაჟიშვილი კეფალე. პროკრიდე კეფალეს ეკუთვნოდა, კეფალე კი პროკრიდეს.

განუსაზღვრელი იყო ქალ-ვაჟის მეგობრობა და სიყვარული.

ახალგაზრდებმა შეუღლება გადაწყვიტეს და ეს გადაწყვეტილება მშობლებს გაუზიარეს. მშობლები დიდი აღტაცებით მიეგებნენ ახალგაზრდების სურვილს და დაქორწინების ნებაც დართეს.

პროკრიდე და კეფალე მთელს დედამიწის ზურგზე უბედნიერეს მეგობრად, უბედნიერეს ცოლ-ქმარად თვლიდნენ თავის თავს. განუსაზღვრელი სიყვარული და ერთიმეორის გულწრფელი პატივისცემა აკავშირებდა ახალდაქორწინებულთ.

პროკრიდესა და კეფალეს ბედნიერებას მრავალი შენატროდა. ახალგაზრდათა ურთიერთგანწყობილება მრავალთათვის სამაგალითო და საგულისხმიერო იყო.

სამწუხაროდ, ახალგაზრდების ბედნიერება ხანგრძლივი არ გა-
მოდგა.

ერთხელ კეფალე, დილით ადრე, გიმეტის მთის აყვავებულ მწვერვალზე ირმებზე ნადირობდა. დაბურულსა და მიუვალ ტყეში ახალგაზრდა მონადირეს შეხვდა ქალღმერთი ეოა.

მონადირის სილამაზემ ერთიანად მოხიბლა ქალღმერთი.

სილამაზით სახელგანთქმულმა ქალღმერთმა მიიპატიჟა კეფალე თავის ფაიფურის სასახლეში.

ეოამ გაუზიარა ახალგაზრდა მონადირეს თავისი გულისნადები სიყვარულისა და მეგობრობის შესახებ.

კეფალემ გადაჭრით უარი განუცხადა ახალგაზრდა ქალღმერთს: მე არავის სიყვარული და მეგობრობა არ შემიძლია, რადგან ჩემი გული, ჩემი მთელი არსება მთლიანად პროკრიდეს ეკუთვნისო.

ქალღმერთი ეოა სრულიად არ მოელოდა კეფალესაგან ასეთ კანდიერებას. იგი სიბრაზისაგან ცოფებს ყრიდა, თავზე თმებს იგ-
ლეჯდა და პირისახეს საზარლად იკაწრავდა.

- „გასწი, კეფალე, შენს პროკრიდესთან, მხოლოდ გახსოვდეს, ჩემი შეურაცხყოფა ძვირად დაგიჯდება! დრო მოვაა და ინანებ!

ამ სიტყვებით გამოისტუმრა შეურაცხყოფილმა ქალღმერთმა კე-
ფალე შინ.

დიდად შეურაცხოფილი ეოა გეგმებს აწყობდა, რომ სამაგიერო გადაეხადა კეფალესათვის. გაბოროტებულმა ქალღმერთმა შინისა-
კენ მიმავალ კეფალეს ეჭვები აღუძრა პროკრიდეს გულწრფელი ერ-
თგულების შესახებ.

კეფალებმ გზაში უცნობის სახე მიიღო და ისე დაბრუნდა თავის სახლში მეუღლესთან. პროკრიდემ სრულიად ვერ შეიცნო შინ დაბრუნებული საყვარელი მეუღლე.

უცნობმა გულწრფელი სიყვარული და მეგობრობა გამოუცხადა პროკრიდეს და თანაც მასთან კანონიერი შეუღლების სურვილი გამოთქმა.

პროკრიდემ გულწყრომით უარყო უცნობის წინადადება. „არა და არა“ - გადაჭრით უპასუხა პროკრიდემ. - „მე არასოდეს არ გავთხოვდები! ჩემი სიყრმითვე საყვარელი მეგობარი კეფალება! მე სამუდამოდ მას ვეკუთვნი! სანამ გონება შემრჩენია, სანამ კიდეც პირში სული მიდგას, კეფალებს სახელის ხსოვნას ვენაცვალე, სადაც კი უნდა იყოს ეს ჩემი სათაყვანო მეგობარი! მე ყველგან და მარადის მისი ერთგული მეგობარი დავრჩები!“

პროკრიდეს სიყვარულით აღსავსე გული სწორედ იმას გრძნობდა, რასაც მისი ბაგენი სიტყვიერად ასე გულწრფელად აღიარებდნენ.

უცნობი სტუმრისათვის სრულიად საკმარისი უნდა ყოფილიყო პროკრიდეს გულწრფელი აღსარება, მაგრამ ქალღმერთის ეოას შთაგონებით კეფალე ამ გულწრფელი აღსარებით როდი დაკმაყოფილდა. უცნობი თავდავიწყებით ეფიცებოდა პროკრიდეს განუსაზღვრელ სიყვარულსა და მეგობრობას, დარწმუნებით უმტკიცებდა, კეფალე დიდხანია მკვდარიყო.

პროკრიდეს არა სწამდა უცნობის სიტყვები კეფალებს სიკვდილის შესახებ, თუმცაღა ასეთი რწმუნების შემდეგ, ცოტათი არ იყოს, ეჭვი შეეპარა.

როცა უცნობმა სტუმარმა შენიშნა პროკრიდეს ასეთი დაეჭვიანება, მრისხანედ შეჰყვირა: „საზიზღარო! ვხედავ, კარგად ვხედავ შენს ერთგულებას! მე უცნობი სტუმარი კი არა ვარ, მე შენი მეუღლე კე-

ფაღე ვარ, შენი გულგრილობისა და უერთგულობის პირისპირი მოწმე!“

კეფაღეს ასეთმა უსამართლო და უმართებულო საქციელმა საშინლად შეაწუხა უდანაშაულო პროკრიდე. ის დიდად შეურაცხყოფილად თვლიდა თავისთავს. სინდისი მეტად ჰქენჯნიდა მგრძნობიარე ახალგაზრდა, ძალღონით სავსე ქალს, მან სამარცხვინოდ მიიჩნია ამის შემდეგ კეფაღეს ოჯახში დარჩენა.

შეურაცხყოფილი პროკრიდე კრეტას კუნძულზე გადასახლდა, სადაც იგი სევდის გასაქარვებლად არტემიდე ქალღმერთთან ერთად კრეტის მაღალი და მიუვალი მთების კალთებზე თითქმის ყოველდღე დადიოდა სანადიროდ. პროკრიდეს მგრძნობიარე გულში კეფაღეს სიყვარული და მეგობრობა კიდევ ღრმად იყო დამარხული, უფრო და უფრო და დღითიდღე ეს სიყვარული და მეგობრობა უმტკიცდებოდა და უძლიერდებოდა.

ქალღმერთმა არტემიდემ თავის საყვარელ მეგობარ ქალს პროკრიდეს აჩუქა ქარივით მალი და სწრაფი მწევარი და საუცხოო სანადირო მშვილდ-ისარი, რომელიც არასოდეს მიზანს არ ასცდებოდა და ყოველი გასროლის შემდეგ მსროლელს თავისთავად უკანვე ხელში უბრუნდებოდა.

ერთხელ პროკრიდე თავისი საკვირველი მშვილდ-ისრით და ფეხმალი მწევრით კრეტის მთების კალთებზე ნადირობდა.

მახლობლად იქვე უღრან ტყეში კეფაღეც სანადიროდ გამოსულიყო.

პროკრიდემ უცნობის სახე მიიღო და კეფაღესთან ფეხაკრეფით მივიდა.

ფეხმალმა მწევარმა და საკვირველმა მშვილდ-ისარმა გააოცა ნადირობის მოტრფიალე კეფაღე. ახალგაზრდა მონადირე მზად

იყო დიდი სასყიდელი გაეღო, ოღონდ კი ეს საკვირველი მშვილდ-ისარი და ფეხმარდი მწევარი მისთვის დაეთმოთ.

პროკრიდემ თანხმობა გსმოუცხადა კეფალეს, მშვილდ-ისარს და მწევარს დაგიტობო, თუ ჩემი მეუღლე გახდებიო. კეფალე დიდი სი-ამოვნებით დასთანხმდა პროკრიდეს მიერ წამოყენებულ პირობაზე.

პროკრიდემ ახლა კი შეუმჩნევლად მოიხსნა პირბადე და თავისი ნამდვილი პირისახით კეფალეს წინაშე წარდგა.

პროკრიდეს დანახვაზე კეფალე უნებლიედ შეკრთა, მაგრამ იმავე წამს ღმობიერად ხელი გაუწვდინა თავის ერთგულ საყვარელ მეგობარს - პროკრიდეს.

ამ მოულოდნელი შემთხვევის შემდეგ ახალგაზრდა ცოლ-ქმარი კეფალე და პროკრიდე, დიდხანს და დიდხანს ბედნიერად და უდარ-დელად ცხოვრობდნენ, მით უფრო, რომ არცერთ მათგანს ახლა ნე-ბა არ ჰქონდა მეორისათვის რაიმე ესაყვედურა.

კეფალე დიდად აღტაცებული იყო, რომ ასეთი საუცხოო მშვილდ-ისარი და ასეთი იშვიათი მწევარი საჩუქრად მიიღო.

ახალგაზრდა მონადირეს ყველანი ეპატიჟებოდნენ სანადიროდ. ერთხელ ბეოტიის მხარეს განრისხებულმა ღმერთმა დიონისემ მო-უვლინა საზიზღარი მელია, რომელიც ყველაფერს ანადგურებდა და ადგილობრივ მკვიდრთ დიდ ზარალს აყენებდა.

ბეოტიის სახელგანთქმული მონადირეები გარს ერტყმოდნენ ბე-ოტიის თვალუწვდენელ მინდვრებს, რომლებზედაც არხეინად ნა-ვარდობდა ფეხმალნი მელია, მაგრამ დაჭერას კი ვერასგზით ვერ ახერხებდნენ.

ფეხმალნი მელია ელვის სისწრაფით დაქროლავდა ფართოდ გა-დაშლილ მინდორზე დაგებულ ხაფანგებზე და მარდად გაურბოდა დაგეშილ გააფრთხულ ძაღლებს. ბეოტიელებმა მელაზე სანადი-

როდ კეფალე მიიწვიეს და დახმარება სთხოვეს გააფრთებული სა-
ზიზღარი ნადირის დასაჭერად.

კეფალეს ფეხმარდი მწევარი ჯარასავით ტრიალებდა ფეხების
ფრხილებზე და მოუთმენლად მოელოდა იმ დროს, როცა მას მი-
უსევდნენ ბეოტიის გამანადგურებელ მელას.

დადგა ეს სანატრელი წამიც. კეფალემ შეურჩია მოხერხებული
დრო და ფეხმარდი მწევრის საყელოს ხელი ერთბაშად შეუშვა. მწე-
ვარი ელვის სისწრაფით დაედევნა ფეხმალ და გაიძვერა ნადირს.
მონადირეები სულგანაბულნი შესცქეროდნენ მწევრის სიმარდეს
და მელიის თავგანწირულ სულისკვეთებას.

კეფალე მთის მწვერვალიდან გულაძგერებული ჩამოჰყურებდა
თავის ფეხმალ მწევარს, რომელიც, აი ესაა მელიას უნდა მისწევნო-
და და კუდში მაგრად ჩაეჭირა ბასრი კბილები.

მაგრამ როცა მწევარი მელიას პირის სატაცებლად მოიმარჯვებ-
და, ეს გაიძვერა ნადირი ეშმაკურად დაუსხლტებოდა და ყოველ-
თვის თავს აღწევდა განსაცდელს.

მელიასა და მწევარს მარტოოდენ ერთი მტკაველი მიწა აშორი-
შორებდა. გაიძვერა მელიის დაჭერა შეუძლებელი შეიქნა.

ამ გაჭირვებულ მდგომარეობაში კეფალემ უკანასკნელ საიმედო
საშუალებას მიმართა: მონადირემ მოიმარჯვა თავისი საკვირველი
თვისების მშვილდ-ისარი და მელიას დაუმიზნა, მაგრამ საზიზღარი
და ვერაგი მელია უეცრივ გაუჩინარდა.

როცა სახელგანთქმულმა მონადირემ თვალუწვდენელ ველს
კვლავ თვალი გადაავლო მშვილდ-ისრის დასამიზნებლად, დახეთ
საკვირველებას, კეფალეს თვალწინ სანადირო ველის შუაგულზე
ორი თოვლივით უმტვერო მარმარილოს ქანდაკება აღიმართა, ერ-
თი იყო გაიძვერა და ვერაგი მელიის ქანდაკება, ხოლო მეორე კი კე-

ფალეს ფეხმარდი მწევრისა, რომელიც მელიის ქანდაკებიდან ერთი მტკაველის სიშორეზე იყო ამართული.

ნადირობით სახელგანთქმულმა კეფალემ კარგად გაითვალისწინა ამ ორი მარმარილოს ქანდაკების მნიშვნელობა.

განრისხებულ ღმერთს - დიონისეს, უეჭველია, არა ჰსურდა რომელიმე მოპირდაპირე მხარეს საბოლოო გამარჯვება დარჩენოდა.

პროკრიდე და კეფალე ამის შემდეგ დიდხანს და დიდხანს ბედნიერად და თანხმობით ცხოვრობდნენ. თვით ღმერთებსაც კი სწამდათ, რომ პროკრიდესა და კეფალეს ერთმანეთი უსაზღვროდ უყვარდათ, ერთმანეთს დიდისა და დიდის პატივისცემით ეპყრობოდნენ, მათი საერთო გზა ია-ვარდებით იყო მოფენილი.

კეფალე მუდამდღე მაღალი მთების მწვერვალზე დადიოდა სანადიროდ თავისი საუცხოო მშვილდ-ისრით და თავისი ფეხმალი მწევრის თანხლებით.

სიცხისა და ნადირობისაგან მოღლილი და მოქანცული ახალგაზრდა მონადირე შუადღისას ყოველთვის მაღალტოტებიანი ხის ჩრდილში ისვენებდა.

სიცხისაგან გარინდებული კეფალე დასვენების დროს ხშირად ხმამაღლა გაიძახოდა: „ავრა, ჩემო სიხარულო, ჩემო ნუგეშის მომცემო, შენა ხარ ჩემი მაცოცხლებელი ძალა!

მართოდენ მხოლოდ შენით ვცოცხლობ ამ დაბურულ ტყეში!

მოდო, მოდი, ჩემი ჭმუნვისა და დარდის გამქარავებელო!

გამკურნებელ მაღამოდ დაედე ჩემს სიცხისაგან დაოსებულ გულს! მოდი, მოდი, მოუთმენლად მოგელი!“

ვილაც ბოროტგამზრახველმა შემთხვევით ყური მოჰკრა კეფალეს ამ სიტყვებს და გადაწყვიტა: „ავრა“, რომელსაც კეფალე ასე ხშირად გულმოდგინედ ეპატიჟება და თავისკენ იწვევს, რომელიმე ქალღმერთიაო.

ბოროტგამზრახველი დაუყოვნებლივ პროკრიდესთან მივიდა და ყველაფერი დაწვრილებით უამბო.

პროკრიდეს ღრმად სწამდა კეფალეს ერთგულება, მისი გულწრფელი სიყვარული, მაგრამ ბოროტგამზრახველის სიტყვები მაინც შეურაცხყოფად მიიჩნია. ცილს სწამებენ ჩემს ერთგულ მეგობარს, - გაიფიქრა პროკრიდემ, - და ამიტომ თვითონვე პირისპირ უნდა შევამოწმო ასეთი ცილისწამების უსაფუძვლობაო.

მეორე დილით, სანამ დიდებული მზე თავის ცხოველმყოფელ სხივებს დედამიწას უხვად მოჰყვანდა, კეფალე უკვე მთის მაღალ კალთებზე ჩვეულებრივ ნადირობდა. მშვენიერი დილა იყო. ჩიტების ჟრიაშული დაბურული ტყით დაფენილ მაღალ მთაგრეხილებს ფიანდაზად ეფინებოდა. მზე თანდათან თავისი სხივების სიმძლავრეს იჩენდა.

შუადღეც მოახლოვდა.

კეფალემ შეწყვიტა ნადირობა და მაღალტოტებიანი ხის ჩრდილში წამოწვა მოსასვენებლად.

ახალგაზრდა მონადირემ ჩვეულებრივად შესძახა თავის გამამხნევებელ და გამოცოცხლებულ ავრას: „მოდი, ჩემო ნუგეშო, ჩემო სიხარულო!“

სწორედ ამ დროს მახლობელ ბუჩქნარში უეცრივ რაღაცამ გაიხმაურა. კეფალემ გაიფიქრა, ბუჩქნარში უთუოდ ნადირი იმალებოდა, და თავისი საკვირველი მშვილ-ისარი ბუჩქნარისაკენ მძლავრად სტყორცნა.

„ვაიმე!“ - ერთი საშინლად შეჰყვირა პროკრიდემ: საცოდავს მშვილდ-ისარი შიგ გულში მოხვედროდა.

კეფალემ უმაღვე იცნო თავისი ერთგული მეგობრის ხმა და ელვის სისწრაფით ბუჩქნართან მიიჭრა.

ცოცხალ-მკვდარი პროკრიდე ოდნავ-ღა სუნთქავდა.

მკერდიდან საბრალოს სისხლის შადრევანი გადმოსჩქეფდა.

საცოდავი სანახავი იყო ამ დროს გონებადაკარგული კეფალე. საბრალო მონადირემ დაუყოვნებლივ შეუხვია თავის ერთგულ მეგობარს ჭრილობები. კეფალე ბავშვივით დაჰქვითინებდა თავის მომაკვდავ პროკრიდეს, სთხოვდა, ემუდარებოდა: გონს მოდი, ერთი კიდევ ლმობიერად გადმომხედე, მაგრამ საბრალო კეფალეს ხვეწნა-მუდარა არას შველოდა. საცოდავი პროკრიდეს უკანასკნელი წუთები თანდათან ახლოვდებოდა.

პროკრიდეს კარგად გრძნობდა საყვარელ მეგობართან განშორების ჟამს. გონებამიხდილს, მწვავე ჭრილობებისაგან დასუსტებულს თვალთაგან მარგალიტის ცრემლები გადმოსჩქეფდა. მოახლოვდა თავზარდამცემი უკანასკნელი წუთიც.

პროკრიდემ მისუსტებული, ცრემლიანი თვალები თავის საყვარელ მეგობარს შეაშტერა. მძიმედ, მხოლოდ მუდარებისა და ხვეწნის კილოთი, საბრალომ საცოდავი ხმით უკანასკნელად ამოიკვნესა: „კეფალე, ჩემო კარგო, ჩემო საიქიოსაც გამამხნევებელო, ძვირფასო მარგალიტო!

გთხოვ, უკანასკნელად გემუდარები, ჩემთვის კიდევ ძვირფას და მუდამ საყვარელ შენ გულის ავრას ნუ გადუშლი, ჩემს მოვლილს და ნაპატრონევს კარმიდამოს ნუ დაუსაკუთრებ! გევედრები, გევედრები, ჩემო ძვირფასო მეგობარო, უკანასკნელად გევედრები!“

კეფალე მხოლოდ ამ სიტყვების შემდეგ მიხვდა, თუ რა სამწუხარო შეცდომის მსხვერპლი გახდა მისი ერთგული და საყვარელი მეგობარი პროკრიდე.

კეფალემ დაუყოვნებლივ აუხსნა მომაკვდავ პროკრიდეს:

„ავრა“ გულის გამაგრილებელი ნიაჲია, რომელიც სიცხისაგან დაღლილს ძალასა და მხნეობას ჰმატებსო.

ამიტომ, როცა პაპანაქებაში დაღლილი და დაქანცული ნადირობის შემდეგ ჩრდილში წამოვწევბოდი ხოლმე, ყოველთვის ავრას გულმოდგინედ ვიხმობდი და განკურნებას დაღლილობისაგან მუდმივ შეესთხოვდი.

კეფალეს მიერ გულწრფელად ნათქვამმა სიტყვებმა პროკრიდეს მწვავე ტრილობები ერთბაშად დაუამა.

საბრალომ ერთჯერ კიდევ გადახედა და სამუდამოდ, მხოლოდ მშვიდად კი, დახუჭა სისუსტისაგან მიღუღული ცრემლიანი თვალები.

საბრალო კეფალე გულზე ხელებდაჭდობილი დასცქეროდა პროკრიდეს გაცივებულ გვამს და საბარლად ქვითინებდა.

გულსაკლავი იყო ეს ქვითინი. ყველას მწუხარებას ჰგვრიდა საცოდავი კეფალეს უბედურება. ტყის ნადირებსაც კი გული ეჩუყებოდათ და ცხარე ცრემლებს აფრქევდნენ. ჩიტები ჟივილ-ხივილით თავს დასტრიალებდნენ სამწუხარო ადგილს და მდუღარე ცრემლებს აფრქევდნენ პროკრიდეს გაცივებულ პირისახეს.

კეფალე ისევ ხელებდაჭდობილი დასცქეროდა თავის გულითად მეგობარს და გულამოსკვნით ქვითინებდა.

კეფალეს გულსაკლავი ქვითინის ხმა შორეული მთის მწვერვალებსაც კი სწვდებოდა და სევდიანი სამოსლით ბურავდა.

მთელი სულიერი და უსულო ბუნება ცრემლის ღვარებად იწურებოდა და მთელ იმ მიდამოს, საცა საცოდავმა პროკრიდემ სამუდამოდ დახუჭა თვალები და საბრალო კეფალე ასე უცეცხლოდ იწვოდა, მწუხარების შავ სუდარას აფარებდა.

ტანტალოსი

ღმერთების მამამთავრის ზევსის შვილი, ლიდის მეფე ტანტალოსი თავისი ძლევამოსილებით მთელ სახელმწიფოში დიდად სახელგანთქმული იყო.

ოლიმპოს მბრძანებელი ღმერთები ღიდის პატივისცემით ეპყრობოდნენ მეფე ტანტალოსს.

ახალგაზრდა ტანტალოსი, თავისი ღვთაებრივი მამის დახმარებით, ხალხმა ლიდის მეფედ აირჩია.

მეფის საუცხოო სასახლეს, მის უთვალავ სიმდიდრეს და ძვირფას განძეულს მთელი ლიდია და მახლობელი სახელმწიფოები განცვიფრებაში მოჰყავდა.

ლიდის მკვიდრნი, დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი დიდად აფასებდნენ მეფის მამობრივ განწყობილებას და გულკეთილობას, ყველანი გულწრფელი სიყვარულით იხსენიებდნენ თვის გულუხვ და შემბრაღე მეფეს.

ოლიმპოს ღმერთები ისეთი პატივისცემითა და ნდობით ეპყრობოდნენ ლიდის ამ სახელოვან მეფეს, რომ ხშირად ღმერთების თათბირზედაც კი იწვევდნენ და საქვეყნო საქმეების გარჩევის დროს ტანტალოსის აზრსა და რჩევას დიდ ანგარიშს უწევდნენ.

ტანტალოსი ფართოდ სარგებლობდა ღმერთების ამ კეთილმეგობრული განწყობილებით და ამიტომ ხშირად ღმერთებთან ერთად ატარებდა დროს, მათთან ერთად სადილობდა და ისმენდა და გებულობდა ოლიმპოს მბრძანებელთა საიდუმლოებას.

ტანტალოსი მთელ დედამიწის ზურგზე მოკვდავთა შორის უბედნიერესი მეფე იქნებოდა, რომ ამ ზეციერი და მიწიერი ბედნიერებით დაკმაყოფილებულიყო.

სამწუხაროდ, ტანტალოსმა ღირსეულად ვერ დააფასა ხალხისა და ღმერთების სიყვერული და პატივისცემა და სულ მოკლე ხანში თავისი უმსგავსი მოქმედებით, თავისი გადამეტებული პატივმოყვარეობით, რაიცა მას უკანასკნელ ხანებში დასჩემდა, სრულიად დაკარგა თავისი წარჩინებული და ბედნიერი ცხოვრება როგორც ოლიმპოს მბრძანებელ ღმერთებს შორის, ისე ლიდიის მკვიდრთა შორისაც.

პატივმოყვარეობით გატაცებული ტანტალოსი ისე გაკადნიერდა, რომ ღმერთებს სუფრიდან ღვთაებრივ ნექტარსა და ამბროსიას ჰპარავდა და თავისი მოკვდავი მეგობრებისათვის მიჰქონდა, ხშირად ღმერთების საიდუმლოებას ხალხს უმჟღავნებდა და ამრიგად ყოვლად შემძლებელი ღმერთების მხრით წინანდელ პატივისცემას და სიყვარულს თანდათანობით კარგავდა.

კუნძულ კრეტაზე ზევსის ტაძრიდან მიღეტელმა პინდარეოსმა ბაჯალლო ოქროსაგან გაჭედილი ძაღლი მოიპარა და შესანახად თავის მეგობარ ტანტალოსს მიაბარა.

ტაძრის ქურუმმა, როცა ეს ამბავი შეიტყო, დაუყოვნებლივ მოსთხოვა ტანტალოსს ოქროს ძაღლის დაბრუნება, მაგრამ კადნიერმა მეფემ ქურუმის ასეთი მოთხოვნა იუკადრისა და ყოვლად შემძლებელი ზევსის ტაძრის მსახურს გადაჭრით, უსირცხვილოდ უარი განუცხადა, პინდარეოსს შესანახავად ჩემთვის არაფერი არ მოუბარებიაო.

ერთხელ მეფე ტანტალოსმა ბრწყინვალე ნადიმი გამართა რომელზედაც ოლიმპოს მბრძანებელი ღმერთებიც მოიწვია.

ტანტალოსმა მოისურვა ამ ნადიმზე ყველაფრის მცოდნე ღმერთები გამოეცადა, ამიტომ მზარეულებს დააკვლევინა თავისი შვილი პელოპი და ღმერთებს ერთ-ერთ კერძად მისთავაზა, აბა თუ გამოიცნობენო.

ყოვლისმცოდნე ღმერთებმა მაშინვე შენიშნეს ტანტალოსის ბოროტი განზრახვა და კერძს ხელი არ ახლეს.

მხოლოდ ქალღმერთმა დემეტრამ, რომელიც თავისი საყვარელი ქალიშვილის პერსეფონეს მოტაცების გამო ღრმა ფიქრებში იყო გართული, ბეჭის თავს უნებლიედ ჩამოსჭრა პატარა ნაჭერი და შეჭამა.

პელოპის სხეულის ნაწილები ღმერთებმა ერთად მოაგროვეს, ქვაბში ჩაყარეს და თავისი ღვთაებრივი უკვდავი სული ჩაბერეს.

პელოპი ქვაბიდან ამოვიდა სრულიად გამოცვლილი და მომხიბვლელი სილამაზით გაბრწყინებული. მხოლოდ ის ადგილი, საცა ქალღმერთმა დემეტრამ ხორცი ჩამოჭრა, სპილოს საუცხოო ძვლით ჰქონდა შეცვლილი.

განრისხებულმა ღმერთებმა საშინელი ბოროტების მოქმედი ტანტალოსი ჯოჯოხეთში გაგზავნეს იმ დანაშაულის მოსახდელად, რომელიც მან ასე უსირცხვილოდ ჩაიდინა.

ტანტალოსი დღედაღამ მდინარეში იდგა და წყალი ნიკაპამდის სწვდებოდა.

მაგრამ როგორც კი მეფე წყურვილის მოსაკლავად მდინარეს დაეწაფებოდა, წყალი მყისვე ქვემოთ ეშვებოდა, და მრავალტანჯული მეფე წყლის დაღევას ვერ ახერხებდა.

გაბოროტებული ტანტალოსი მუდამუჟამს წყალში იდგა, წყურვილი სულსა და გულს უხუთავდა, მაგრამ წყალს ვერ სწვდებოდა და განუწყვეტლივ ასე იტანჯებოდა.

ბოროტ მეფეს საშინელი შიმშილი მუდამდღე გულს უღრღნიდა. მდინარის ნაპირას გაშენებულ ხილის ხეებს სხვადასხვა ნუგბარი ხილით დატვირთული ტოტები მოეღერებინათ თავის მახლობლად მოხდენილად ჩამოეშვათ.

საბრალო მეფე ხარბად შეჰყურებდა მის თავზე ჩამოშვებულ ხე-
ხილის გრძელ ტოტებს, რომელზედაც ათასფრად ლაპლაპებდნენ
გემრიელი ვაშლები, მსხლები, ატმები და სხვა უკვე დამწიფებული
ხილეულობა.

მაგრამ, სამწუხაროდ, როგორც კი მეფე ხელს გაიწვდიდა ხილის
მოსაწყვეტად, ხის ტოტები მყისვე ზემოთ იწეოდა, და ტანტალოსი
ხის ნაყოფის მოწყვეტას ვერ ახერხებდა.

მდინარის ნაპირად ცამდის აზიდულ მთის მწვერვალს ჩამოჰკი-
დებოდა ვეებერთელა კლდე, რომელიც ყოველ წუთს გასრესას
ემუქრებოდა საბრალოს. მეფე შიშისაგან კრთოდა, ცახცახებდა და
მუდამჟამ სიკვდილს მოელოდა.

ასე შეუბრალებლად იტანჯებოდა მთელი საუკუნეების განმავ-
ლობაში მეფე ტანტალოსი, რომელმაც თავისი ძღვევამოსილების
დროს ბოროტად გამოიყენა ყოვლად შემძლებელი ღმერთების
ნდობა და სამუდამოდ დაკარგა ოდესღაც შარავანდით მოსილი სა-
ხელი და დიდება. ლიდის მკვიდრნი, დიდი და პატარა, ქალი და კა-
ცი, ყველანი იწონებდნენ ღმერთების სამართლიან განაჩენს, თავის
ყოფილ მეფეს, მიუხედავად მისი მრავალი სიკეთისა, მაინც სამარ-
თლიანად დასჯილად აღიარებდნენ და ერთხელაც არ იგონებდნენ
გულისტკივილით.

პელოპი

ღმერთების მამამთავრის ზევსის შვილიშვილი, ლიდის მეფის ტანტალოსისა და ტიტანი ატლანტის ასულის დედოფალ დიონას ვაჟიშვილი პელოპი ღმერთების პატივისცემითა და კეთილმსახურებით, თავისი ყოველდღიური სამართლიანობით დიდად სახელგანთქმული იყო მთელ სახელმწიფოში.

სახელმწიფოს მკვიდრნი ყველანი დიდის პატივისცემით ეპყრობოდნენ თავის საყვარელ მეფეს და სრულ იმედს გამოთქვამდნენ, რომ ყველგან და მარადის გულკეთილი, ყველას შემბრალე და გამკითხავი მეფე მკვიდრთ უნუგეშოდ არ დატოვებდა და მათი მომავალი ცხოვრების გასაუმჯობესებლად შრომასა და ენერგიას არ დაზოგავდა.

ყოვლად შემძლებელი ღმერთებიც დიდად აფასებდნენ პელოპის უაღრესად კეთილშობილურ მისწრაფებებს და ყოველ კერძო შემთხვევაში დახმარებას არ აკლებდნენ.

სწორედ იმ დროს, როცა ყოვლად შემძლებელმა ღმერთებმა ტანტალოსი ჩადენილი დანაშაულის მოსახდელად საიქიოს სამეფოში გაგზავნეს, პელოპს მახლობელ სახელმწიფოს ტროადის მეფე ილისთან მოუხდა შეტაკება.

ამ ბრძოლაში ძლეული პელოპი იძულებული შეიქნა დაეტოვებინა თავისი სახელმწიფო და საბერძნეთის სხვადასხვა მხარეში ხანგრძლივ მოგზაურობას შესდგომოდა.

სხვადასხვა ქვეყნებში მოგზაურობის დროს პელოპმა შეირთო ელიდის მეფის ენომაოსის ასული, სილამაზით მთელ სახელმწიფოში სახელგანთქმული, მშვენიერი ჰიპოდამია.

მაგრამ იმ დროსა და პირობებში ჰიპოდამიას ცოლად შერთვა მეტად სამძიმო საქმე იყო, რომლის შესრულებაც პელოპს გარდა

ვერც ერთმა საბერძნეთის წარჩინებულმა გმირმა ვერ შეძლო. მეფე ენომაოსს ორაკულმა ოდესღაც უწინასწარმეტყველა: როგორც კი შენს ასულს ჰიპოდამიას გაათხოვებ, დაუყოვნებლივ მოკვდებიო.

მეფე მეტად შეაშინა ორაკულის ამ წინასწარმეტყველებამ და ყოველი საშუალებით ცდილობდა მომავალი სასიძოები ჩამოეშორებინა და ჰიპოდამია არ გაეთხოვებინა.

მეფე ენომაოსი ასეთ პირობას უდებდა მომავალ სასიძოებს: მეფე თავის ქალიშვილს მხოლოდ იმას მიათხოვებდა, ვინც ეტლებით შეჯიბრებაში მეფეს სძლევდა. თუ სასიძო ამას ვერ შეძლებდა, მეფის ბრძანებით იგი სიცოცხლეს უნდა გამოსაღმებოდა.

შეჯიბრებაში მონაწილე სასიძოები ოთხცხენიანი ეტლით უნდა გამოსულიყვნენ დანიშნულ ადგილას.

როგორც კი მსხვერპლის შეწირვას მორჩებოდა, მეფე მეეტლე მირტილის თანხლებით ოთხცხენიანი ეტლით უნდა გამოსულიყო შეჯიბრებისათვის დანიშნულ მოედანზე და გამოსდევნებოდა სასიძოს ეტლს.

თუ მეფე ენომაოსი გზაში დაეწეოდა სასიძოს ეტლს, მეეტლე მირტილს სრული უფლება ჰქონდა თავისი ისრით გაეგმირა სასიძო.

მრავალი წარჩინებული გმირი ცდილობდა შეჯიბრებაში გამარჯვებას და მშვენიერი ჰიპოდამიას შერთვას.

სასიძოები დიდის სიამოვნებით თანხმდებოდნენ მოხუცი მეფის მიერ წამოყენებულ პირობებზე იმ იმედით, რომ შეჯიბრებაში გაიმარჯვებდნენ.

სასიძოები განუწყვეტლივ მოდიოდნენ ელიდაში და მეფე ენომაოსს შეჯიბრებაში მონაწილეობის მიღების ნებართვას სთხოვდნენ.

მეფე დიდის თავაზიანობით ეგებებოდა თითოეულ მათგანს და სიამოვნებით უთმობდა ეტლისა და ცხენების მთელ მორთულობას.

სასიძო ამაყად თავმოშწონედ ჯდებოდა საუცხოოდ გამართულ ეტლში და დანიშნული ადგილისაკენ ცხენებს ელვის სისწრაფით მი-
აქროლებდა.

მეფე ენომაოსი ჯერ ღმერთებს შესწირავდა მსხვერპლს და შემ-
დეგ ეტლში შებმული თავისი ფეხმალე ცხენებით დაედევნებოდა შე-
ჯიბრებაში მონაწილე სასიძოს.

შეჯიბრება ყოველთვის მეფე ენომაოსის გამარჯვებით თავდებო-
და. მეეტლე მირტილი ხელში მაგრად იმარჯვებდა ბასრ ისარს და,
დადებული პირობის მიხედვით, თავმოშწონე სასიძოს სიცოცხლეს
ასალმებდა.

ამრიგად მირტილმა ელიდის მრავალ წარჩინებულიგრმს მოუს-
პო სიცოცხლე.

მეფე ენომაოსი ყოველთვის დიდის აღტაცებით ეგებებოდა თავის
ასეთ გამარჯვებას, რადგანაც მოხუც მეფეს ერთი წუთითაც არ ავიწ-
ყდებოდა ორაკულის საბედისწერო წინასწარმეტყველება.

ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ პელოპი ელიდაში მივიდა და,
როგორც კი მშვენიერ ჰიპოდამიას მოჰკრა თვალი, გადაწყვიტა მე-
ფე ენომაოსთან შეჯიბრებაში მონაწილეობის მიღება და გამარჯვე-
ბის შემდეგ მშვენიერი ჰიპოდამიას შერთვა.

პელოპმა, სანამ იგი შეჯიბრებაში მონაწილეობას მიიღებდა, თავის
მფარველ ღმერთს პოსეიდონს ასეთი სიტყვებით მიმართა:
„ყოვლად შემძლებელო, ზღვათა და ოკეანეთა მბრძანებელო, დი-
დო პოსეიდონ ღმერთო! თუ ჩემი მსხვერპლი შენ ოდესმე შეგიწი-
რავს და ჩემთვის შენი ღვთაებრივი მოწყალება მოგიღია, გთხოვ,
მხურვალედ გვედრები მეფე ენომაოსთან შეჯიბრებაში გამარჯვება
მარგუნო და მეეტლე მირტილის საბედისწერო ისარი ამაშორო!
ყოვლად მოწყალე დიდებულო პოსეოდონ, ქალღმერთს აფროდი-

ტეს გაფიცებ, დამითმე შენი ღვთაებრივი სწრაფი ეტლი და შეჯიბრებაში გამარჯვება მარგუნე!“

პოსეიდონმა შეისმინა პელოპის მხურვალე ვედრება.

თვალუწვდენელ ზღვის სივრცეზე აბობოქრდნენ ტალღები.

ზღვის ნაპირას უკვე ისმოდა ცხენების ფეხთა ხმაური და ჭიხვინი.

უეცრივ ზღვის ნაპირს მოადგა ოქროს ეტლი, რომელშიაც შებმული იყო ოთხი ფეხმალი, ფაფარაყრილი ცხენი.

გახარებული პელოპი მარდად ჩაჯდა ეტლში და ელვის სისწრაფით გააქროლა შეჯიბრების ადგილისაკენ.

მეფე ენომაოსი პოსეიდონის ოქროს ეტლის დანახვაზე ერთიანად შემფოთდა და მეტის შიშისაგან თავზარი დაეცა.

მართალია, ენომაოსმა პოსეიდონის ეტლის ძლევამოსილება იცოდა, მაგრამ სასიძოვებთან დადებული პირობების ჩაშლა და უარყოფა მიუღებლად მიიჩნია.

მოხუცმა მეფემ თანხმობა გამოუცხადა ძლევამოსილ გმირს პელოპს შეჯიბრებაში მონაწილეობის მიღებაზე.

მცირედი დახანების შემდეგ პელოპი თავმომწონედ ჩაჯდა ოქროს ეტლში და შეჯიბრების ადგილისაკენ გაქროლა.

დაიწყო საბედისწერო შეჯიბრება. პელოპის ეტლი ჩიტივით მიფრინავდა გაშლილ მოედანზე და ის იყო კიდევაც გამარჯვებით უნდა მიეღწია დანიშნულ ადგილას.

მაგრამ პელოპს უეცრივ შემოესმა უკანიდან ეტლის ხმაური. შეშინებულმა პელოპმა უკან მოიხედა და გარკვევით შეამჩნია, რომ მეეტლე მირტილი ხელში ბასრ ისარს იმარჯვებდა და ის იყო უნდა ეტყორცნა.

მაგრამ პელოპის სასიხარულოდ მირტილმა პოსეიდონ ღმერთის განკარგულებით მეფე ენომაოსის ეტლი ქვას დააჯახა, და ეტლი სულ ერთიანად ნაკუწ-ნაკუწად იქცა.

მეფე ენომაოსი ჩამოვარდა და საბრალომ მყისვე განუტევა სული. სწორედ ამ დროს მეხმა საშინლად იგრიალა და მეფე ენომაოსის სასახლეში ცეცხლის ალი დაატრიალა.

შეჯიბრებაში გამარჯვებული პელოპი ელვის სისწრაფით გაექანა მეფის სასახლისაკენ და თავისი საყვარელი ჰიპოდამია უეჭველ სიკვდილს გადაარჩინა.

ძლევამოსილმა პელოპმა სულ მოკლე ხანში შეირთო მშვენიერი ჰიპოდამია და ბრწყინვალე ქორწილი გააჩადა, რომელზედაც მოწვეული ჰყავდა მთელი სახელმწიფოს მკვიდრნი.

მეფე ენომაოსთან შეჯიბრებაში გამარჯვებამ პელოპს დიდი სახელი მოუხვეჭა.

ელიდის მოსახლეობამ ძლევამოსილი გმირი მეფედ აირჩია და მის სახელს ყველგან და მარადის დიდის პატივისცემით და სიყვარულით იხსენიებდა.

ხალხის ასეთი ნდობითა და სიყვარულით გამხნეებული მეფე დღედაღამ განუწყვეტლივ შრომობდა, რომ სახელმწიფოს მკვიდრთა კულტურული და ეკონომიური მდგომარეობა გაეუმჯობესებინა და სათანადო სიმაღლეზე დაეყენებინა.

პელოპმა თავის სახელმწიფოს შემოუერთა ოლიმპია, საცა მოიწყო ეგრეთწოდებული „ოლიმპიის გასართობები“, რომელთა გარშემო იკრიბებოდნენ ძველი ელადის სხვადასხვა დამოუკიდებელი სახელმწიფოს მკვიდრნი და ერთიმეორეს მტკიცედ უკავშირდებოდნენ.

მეეტლე მირტალს, რომელმაც დიდი სამსახური გაუწია პელოპს შეჯიბრების დროს, მეფემ თავისი სახელმწიფოს ნახევრის დათმობა აღუთქვა საჩუქრად.

მაგრამ, სამწუხაროდ, მეფემ ეს დაპირება არ შეასრულა, რის გამო მირტალმა პელოპი და მთელი მისი შთამომავლობა სამუდამოდ დაწყევლა და შეაჩვენა.

მირტალის ეს წყევლა-კრულვა მეფე პელოპს მუდამ სდევნიდა და მის სახელმწიფოებრივ მოღვაწეობას წარუშლელ ლაქას სდებდა.

მიუხედავად ასეთი მდგომარეობისა, სახელმწიფოს მკვიდრნი მაინც დიდ ნდობას უცხადებდნენ თავის საყვარელ გმირს და მის დაუვიწყარ სახელს შარავანდის სხივებით მოსავდნენ.

ჰერკულესი

ტირინსის მეფის ალკეას შვილმა და საბერძნეთის გამოჩენილი გმირის პერსევსის შვილიშვილმა ამფიტრიონმა შემთხვევით მოკლა თავისი საკუთარი ბიძა ელექტრიონი.

სახელმწიფოს მკვიდრნი მეტად ააღელვა საყვარელი მეფის მოულოდნელმა მკვლელობამ და ამფიტრიონსა და მის სახლობას ამოჟლეტას ემუქრებოდნენ.

ამფიტრიონი და მისი მეუღლე, მოკლული მეფის ელექტრიონის მშვენიერი ალკმენე, იძულებულნი შეიქნენ ქალაქ თებეს გადასახლებულიყვნენ და ამ უცხო ადგილას მოეწყოთ თავისი მომავალი ცხოვრება.

ალკმენეს სიმშვენიერეს თვით ყოვლად შემძლებელი ღმერთებიც კი აღტაცებაში მოჰყავდა.

ოლიმპოს მბრძანებელი ზევსიც კი გულგრილად ვერ უცქეროდა ალკმენეს კალმით აუწერელ სილამაზეს და ცდილობდა ამ მშვენიერ არსებას დაახლოვებოდა.

ღმერთების მამამთავარმა თავის მიზანს მიაღწია.

მშვენიერ ალკმენეს ზევსისაგან შეეძინა ვაჟიშვილი ჰერკულესი, რომელმაც თავისი გმირობითა და ვაჟკაცობით ძველ საბერძნეთში უპირველესი ადგილი დაიჭირა.

სწორედ იმ დღეს, როცა თებეს მეფის ამფიტრიონის ცოლი ალკმენე მოსალოგინებლად დაწვა, შვილის ნამდვილმა მამამ, ყოვლად შემძლებელმა ზევსმა, ღმერთების თათბირზე კვეხნით გამოცხადა: ადამიანთა შორის დაიბადება ღმერთების შთამომავალი ბავშვი, რომელიც ყველა თავისი მეზობელი სახელმწიფოს ბატონი შეიქნებაო.

ზევსს, ამ განცხადების დროს, სახეში ჰყავდა პერსევსის შვილიშვილი ჰერკულესი. მაგრამ ეჭვებით შეპყრობილმა ქალღმერთმა ჰერამ, რომელსაც წინასწარ სძულდა ალკმენეს შვილი, თავისი მეუღლის, ზევსის გასანაწყენებლად, რადგანაც იგი შეუუღლდა მოკვდავ ალკმენეს, ცბიერებას მიმართა - არ უნდოდა, რომ ალკმენეს შვილს რგებოდა ბატონობა პერსეონის მთელ შთამომავლობაზე.

ჰერამ თავისი განზრახვა გულში დამალა და ცბიერად მიმართა ზევსს: - ოლიმპოს დიდებულო მბრძანებელო! შენ ვერასოდეს ვერ შეასრულებ შენ სიტყვას. მომეცი მტკიცე ფიცი, რომ ვინც პირველი დაიბადება დღეს პერსევსის შთამომავლობაში, ის იქნება ყველას ბატონი. ზევსი მოტყუვდა, ვერ მიხვდა ჰერას ცბიერებას, მისი გონება დროებით შეიპყრო სიცრუის ქალღმერთმა ატამ და ჰერას მტკიცე ფიცი მისცა. ჰერა მსწრაფლ მოშორდა ოლიმპოს მწვერვალს და ეტლით გაეშურა არგოსზე. იქ მან დააჩქარა პერსევსის ვაჟიშვილის სთენელოსის მეუღლის მშობიარობა.

სანამ ჰერკულესი დაიბადებოდა, სთენელოსს მიეცა ვაჟი, რომელსაც ევრისტენე დაარქვეს.

ამგვარად, ზევსის წინასწარმეტყველება მისდაუნებურად უნდა ასრულებულიყო ევრისტენეზე, და არა ჰერკულესზე.

დამწუხრდა დიდებული ზევსი, მხოლოდ ახლა მიხვდა ჰერას ცბიერებას, განრისხდა სიცრუის ქალღმერთ ატაზე, ოლიმპოს მწვერვალიდან ძირს გადმოაგდო და მას აქეთ სიცრუის ქალღმერთი ატა დედამიწაზე ცხოვრობს. ზევსმა, რომ შეემსუბუქებინა თავისი ვაჟის ჰერკულესის ბედი, თავის საყვარელ ქალს ათენა პალადას უბრძანა დახმარება გაეწია ალკმენეს ვაჟისათვის.

ქალღმერთი ჰერა ჰერკულესს დაბადების დღიდანვე სდევნიდა და საბედისწერო მომავალს უმზადებდა.

ჰერკულესს ჯერ კიდევ აკვნიდან ფეხი არ გადმოედგა, როცა ჩვილი ყრმის დასაძინებელ ოთახში შურისძიებით აღვსილმა ქალღმერთმა ჰერამ ორი უზარმაზარი გველი შეგზავნა ახლადდაბადებული ჰერკულესის დასაღუპავად.

სანამ ალკმენესა და ბავშვის გამდელებს ეძინათ, ზარდამცემი გველები ჩვილ ყმაწვილს ყელზე მაგრად შემოეხვივნენ და ის იყო უნდა დაეხრით.

ბავშვმა ტირილით გამოიღვიძა, პატარა ხელები გველებს მძლავრად ჩაჰკიდა და ორივე იქვე წაახრჩო.

ბავშვის საოცარი ტირილით შეშინებული ალკმენე ელვის სისწრაფით გაჩნდა შვილის საწოლ ოთახში. ამფიტრიონიც ხმალამოღებული შეიჭრა ბავშვის ოთახში და შეშფოთებული, გონებადაკარგული განცვიფრებით დასცქეროდა ყმაწვილის აკვანს.

ამფიტრიონმა დაუყონებლივ მოიწვია მთელ საბერძნეთში სახელგანთქმული, შესანიშნავი გულთამხილავი ტირესიასი, რომელსაც უამბო თავისი ჩვილი ყრმის წინაღამინდელი საგმირო საქმის ამბავი.

ყოვლად გაბრძნობილმა გულთამხილავმა მოხუცმა ამფიტრიონს ასე უწინასწარმეტყველა: „შენი შვილი მთელ დედამიწას შემოივლის, მრავალ გაჭირვებას და განსაცდელს გამოივლის, ხალხის

ყველა მტერსა და დამჩაგვრელს მედგრად შეებრძოლება, ყოველგვარ დაბრკოლებას სძლევს და ყველგან ძლევამოსილ გამარჯვებას მოიპოვებს. ყმაწვილი თავისი ნაყოფიერი მოღვაწეობით უკვდავების სახელს დაიმსახურებს.

მადლიერი ერი თავის საყვარელ და სასიქადულო გმირს ყოვლად შემძლებელი ღმერთების დარად მოიხსენიებს და მის დაუვიწყარ სახელს შარავანდის სხივებით შემოსავს“.

ამ წინასწარმეტყველებამ დიდად გაახარა ამფიტრიონი და მან გადაწყვიტა შვილისათვის ღირსეული სწავლა-აღზრდა მიეცა.

ახალგაზრდა ჰერკულესს გარს შემოერთყნენ სახელმწიფოს წარჩინებული მასწავლებელ-აღმზრდელები, რომლებიც თავის შრომასა და ენერგიას არა ზოგავდნენ, რომ ახალგაზრდა ყმაწვილს ზედმიწევნით შეეთვისებინა თანამედროვე სწავლა-განათლების მიღწევანი და შეძენილი ცოდნა მომავალი ცხოვრების სარბიელზე წარმატებით გამოეყენებინა.

სპეციალურად მომზადებული და დახელოვნებული ხელმძღვანელები ბევრით ახალგაზრდას უხსნიდნენ და ასწავლიდნენ ცხოვრებაში გამოსადეგ დისციპლინებს:

თვითონ ამფიტრიონი - ეტლებისა და მიმოსვლის სხვა საშუალებათა ხელოვნებას, ევრიტი - მშვილდ-ისრის სროლას და გამოყენებას, ჰარპალაკი - ბრძოლის ხერხებს, კენტავრი ხირონი - სამკურნალო ბალახების კრეფასა და ვარსკვლავებზე დაკვირვებით ადამიანის მომავალი ბედის გამოცნობას, კასტორი - მძიმე იარაღის გამოყენებასა და ხმარებას, ლინი კი - მეცნიერების სხვადასხვა დარგს და ციტრაზე დაკვრას.

შრომის დიდად მოყვარულმა ჰერკულესმა საუცხოო ნიჭი გამოიჩინა, რასაც კი ბევრით ყმაწვილს მასწავლებლები ასწავლიდნენ, სწრაფად და შეგნებით ითვისებდა. ბუნებით წყნარი და კეთილი ხა-

სიათის ჰერკულესი ყოველგვარ უსამართლობას, დაუმსახურებელ სისასტიკეს სდევნიდა და ყოველთვის აშკარად, მოურიდებლად წინააღმდეგობას უწევდა.

ერთხელ, როცა მუდამ დაღვრემილი მოხუცი ლინი ყმაწვილს უმართებულოდ შეეხო ხელით, ჰერკულესი კოცონივით აენტო და ციტრა თავის მასწავლებელს ისეთის ძლიერებით სთხლიშა პირისახეში, რომ საბრალო მოხუცი სიცოცხლეს გამოასალმა.

ჰერკულესი თავისი მასწავლებლის მკვლელობისათვის პასუხისგებაში მისცეს, მაგრამ მოსამართლეებმა მრავალი „საპატიო“ მიზეზი მიიღეს მხედველობაში, და ჭაბუკი, რომელიც ჯერ კიდევ ცხოვრების სარბიელზე არ იყო გამოსული, სასჯელისაგან სრულიად გაათავისუფლეს.

ჰერკულესს რომ კიდევ უფრო სამძიმო დანაშაული არ ჩაედინა, ამფიტრიონმა ჭაბუკი მთებში მწყემსებთან გაგზავნა თავისი უთვალავი ჯოგების ყურის საგდებლად.

მთებში ჰერკულესი დავაჟვაცდა, გაიზარდა და ძალითა და ახოვანებით მეტოქეობას ვერცერთი მოკვდავი ვერ უწევდა. საშინელი ძალის გამომხატველი პირისახე, განიერი და მაგარი მკერდი, ხელებისა და თეძოების საშინელი სიდიდე, სქელი წვერულვაში, ცეცხლივით ანთებული დიდრონი თვალები ნათლად მოწმობდნენ ჰერკულესის ღვთაებრივ ჩამომავლობას და ბრწყინვალე შუქით მოსავდნენ მის გმირულ შეხედულებას, მისი სახის გამომეტყველებას.

ერთხელ ჰერკულესი, როცა ნახირს აძოვებდა მთებში, მწყემსებს ჩამოშორდა და ფიქრებში გართული თავისი მომავალი ცხოვრების გზებს ითვალისწინებდა.

ამ ფიქრებში გართულს უეცრივ თვალწინ წარმოუდგა გზაჯვარედინზე ორი ქალი.

ერთი მათგანი, ხორციელობის გამომხატველი, მომაჯადოებელი თვალებისა და გულისწარმტაცი ღიმილის პატრონი, მიუახლოვდა ჰერკულესს და სრულიად მოურიდებლად და გაბედულად მიმართა შემდეგი სიტყვებით: „დიდებულო გმირო, კეთილი იყოს ჩვენი პირველი შეხვედრა! ძღვევამოსილო და ყოვლად გაბრძნობილო ჰერკულეს, მე როგორც ვამჩნევ, ჯერ კიდევ არ აგირჩევია შენი ნამდვილი გზა და მომავალი სამოღვაწეო ასპარეზი! თუ შენი სურვილიც იქნება, მე გთხოვ გამხადო შენი ცხოვრების თანაზიარი და მეგობრული კავშირით დაახლოვებული თანამავალი. იცოდე, დიდებულო გმირო, რომ ცხოვრებაში ყოველგვარ სიკეთესა და სიხარულს მოგანიჭებ! გახსოვდეს, რომ ცხოვრების ყოველდღიურ სიძნელეთა გადასალახავად ბრუნვა არასოდეს არ დაგჭირდება! ყველაფერი მზამზარეულად მოგეცემა! ნუ შეგეშინდება, არაფრით არ შეგაწუხებ! შენ შეგიძლია განცხრომით, სრულიად უდარდელად იცხოვრო სხვისი შრომის ნაყოფითა და ნაოფლარით“.

ჰერკულესი ამ მომხიბვლელი სიტყვების მოსმენის შემდეგ თავაზიანად შეეკითხა უცნობ ქალს: „ქალო, ვინა ხარ, რა გქვია, ამდენ სახარბიელო დაპირებებს რომ მაძლევ?“

- ჩემი მეგობრები, - უპასუხა უცნობმა ქალმა, - მე ნეტარებას, ფუფუნებას, განცხრომას მეძახიან!

მეორე უცნობი ქალის კეთილშობილური უმანკო პირისახე, მოხდენილი ტანადობა, თოვლივით თეთრი ტანსაცმელი, გონიერი თვალები, თავმდაბალი შეხედულება და კეთილშობილური მიხვრამოხვრა უნებლიედ ყურადღებას იქცევდა და დიდ შთაბეჭდილებას სტოვებდა.

ეს მეორე უცნობი ქალიც მიუახლოვდა ჰერკულესს და დიდის მოკრძალებითა და თავაზიანობით მოახსენა: „აი, დიდებულო ჰერკულეს, მეც შენთან მოვედი! ჩემი მეგობრები ზნეობას, სათნოებას

მეძახიან. დიდებულ გმირო, მე შენც კარგად გიცნობ და შენს მშობ-
ლებსაც. თუ ჩემ რჩევას დაიჯერებ და ცხოვრების სარბიელზე ჩემგან
ნაჩვენებ გზას აირჩევ, იცოდე, კეთილ ცხოვრებას მიაღწევ და მუდამ
ბედნიერი იქნები. ყოველივე იმის მოპოვება, რაც კი ამ ქვეყნად კარ-
გი და სასარგებლოა, მხოლოდ შრომითა და ოფლით შეუძლია ადა-
მიანს. თუ კეთილი და პატიოსანი ცხოვრება გსურს, ყოვლად შემ-
ძლებელ ღმერთებს პატივი უნდა სცე, და დარწმუნებული იყავი, რომ
ისინი მოწყალებას არ მოგაკლებენ. ეცადე სარგებლობა მოუტანო
შენს მეგობარს, ამხანაგს, თუ გსურს მათი მხრით სიყვარული და პა-
ტივისცემა დაიმსახურო. აუცილებლად საჭიროა ხალხში და ხალხი-
სათვის თავდადებული შრომა, თუ გსურს ხალხის გულში სამარადი-
სო ძეგლი დაიდგას. კარგად უნდა გახსოვდეს, რომ რასაც დასთეს,
იმას მოიმკი. თუ გსურს მტერს შეებრძოლო, ბრძოლის წესები უნდა
შეისწავლო და მოხერხებულ დროს სავსებით გამოიყენო.

ჯანითა და ღონით თუ გსურს ძლიერება მოიპოვო, განუწყვეტლივ
უნდა იშრომო და იშრომო. შრომა პატიოსანი, შრომა თავდადებუ-
ლი, - აი ის მძლავრი იარაღი, რომელიც მთელი ქვეყნიერების მა-
მობრძელებელი ძალაა, რომლის შემწეობით მთელი კაცობრიობა,
განურჩევლად წოდებისა, ლამაზსა და ბედნიერ ცხოვრებას მოიპო-
ვებს“.

ამ სიტყვების შემდეგ ორივე უცნობი ქალი სადღაც გაქრა.

ჰერკულესმა თავისი მომავალი ცხოვრების სარბიელზე ის გზა
აირჩია, რომელიც სათნოებამ საუკეთესო გზად დაუსახა, და სახე-
ლოვან გმირს მოღვაწეობის დროს ამ გზიდან ერთხელაც არ გადა-
უხვევია.

სწორედ იმ ხანებში მთელი საბერძნეთი გაუვალი ტყეებითა და
ჭაობებით იყო დაფარული. ლომები, ვეფხვები, გარეული ღორები
და სხვა ცხოველები ირეოდნენ ამ ჭაობიან ადგილებში. უღრან ტყე-

ებს თავს აფარებდნენ ავაზაკები, რომლებიც მშვიდობიან ხალხს არბევდნენ და ანადგურებდნენ.

საბერძნეთის ხალხისათვის თავდადებული გმირები ცდილობდნენ დაეხსნათ სამშობლო მხარე ამ საშინელი უბედურებისაგან, მაგრამ, სამწუხაროდ, ამას ვერ ახერხებდნენ და ყოველივე მათი ცდა მუდამ უნაყოფოდ რჩებოდა.

ჰერკულესს, როცა იგი მთებიდან შინ ბრუნდებოდა, გზაში შემოხვდნენ ორხომენის მეფის ერგინის მიერ გამოგზავნილი დესპანები, რომელთაც ქალაქ თებეს მკვიდრთა შორის უმართებულოდ დადებული ხარკი უნდა მოეკრიფათ.

ჰერკულესი მამაცურად გამოესარჩლა უკანონოდ და უმართებულოდ დასჯილ ხალხს.

ძლევამოსილმა ერთის შეტევით შეაჩერა გზაში დესპანები, ხელფები მაგრად შეუთოკა და ორხომენშივე დააბრუნა.

მეფე ერგინმა დიდ შეურაცხყოფად მიიჩნია დესპანების ორხომენში ასე სამარცხვინოდ დაბრუნება და დაუყოვნებლივ მოსთხოვა თებეს მეფე კრეონს ჰერკულესის ორხომენში გაგზავნა სასტიკი სასჯელის მოსახდელად.

თუ მეფე კრეონი ამ მოთხოვნას დაუყოვნებლივ არ შეასრულებდა, განრისხებული ერგინი კორინთელებს ომის გამოცხადებას ემუქრებოდა.

შეშინებული კრეონი იძულებული იყო თანხმობა გამოეცხადებინა მეფე ერგინის მოთხოვნაზე.

მეფე ერგინის მუქარამ სრულიადაც არ შეაშინა ელინთა უკვე სახელგანთქმული გმირი.

ძლევამოსილმა ჭაბუკმა გარს შემოიკრიბა საბერძნეთის საუკეთესო სარდლები და მეომრები და საერთო სამხედრო თათბირზე ერთხმად გადაწყვიტეს მეფე ერგინის წინააღმდეგ გალაშქრება.

სამწუხაროდ, ელინთა ძლევამოსილმა მხედრობამ მთელ სახელმწიფოში ვერ მოაგროვა საკმაო რაოდენობის საბრძოლო იარაღი, რადგან ორხომენის ცბიერ მეომრებს სახელმწიფოს იარაღის საწყობებიდან ფარულად გაეტაცათ ყველა საბრძოლველი იარაღი.

ამიტომ ძლევამოსილმა საბერძნეთის მეომრებმა, სახელოვანი წინამძღოლის ჰერკულესის ბრძანებით, ქალღმერთ ათენას ტაძრიდან გამოიტანეს ის იარაღი, რომელსაც ხალხი ღმერთებს სწირავდა მრავალი წლის განმავლობაში.

ჰერკულესმა მძიმედ შეიარაღებული ელინთა მხედრობა მეფე ერგინის შესახვედრად ჩაასაფრა ვიწრო გზის ორსავე მხარეს იმ იმედით, რომ მტრის ურიცხვი ჯარი ვერ მოახერხებდა რაზმების ფართოდ გაშლას და საბერძნეთის მცირერიცხოვან მხედრობას სათანადო წინააღმდეგობას ვერ გაუწევდა.

მართლაც ასე მოხდა. ორი მოწინააღმდეგე მხედრობა სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთა ერთი-მეორეს. ელინთა ძლევამოსილი მეომრები ვეფხვის სისწრაფით თავს ესხმოდნენ ვიწრო გასასვლელში მომწყვდეულ მტრის უთვალავ ჯარს და დაუნდობლად, შეუბრალებლად ასალმებდნენ სიცოცხლეს თითოეულ მეომარს. დახოცილთა გვამები სისხლის მორევში ცურავდა. დაჭრილთა კვნესა და გმინვა ირგვლივ ყველაფერს აყრუებდა.

ძლევამოსილი ჰერკულესის მხედრობას იერიში იერიშზე მიჰქონდა და გმირულად ეკვეთებოდა მტრის უკვე შეშფოთებულ და გამარჯვების იმედის დამკარგველ რაზმებს.

ერგინი და მისი უთვალავი მხედრობა სამარცხვინოდ დამარცხდნენ, დაიღუპნენ ამ სასტიკი ბრძოლის დროს.

ელინთა მხედრობის სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა.

ძლევამოსილი ჰერკულესი ასეთი ბრწყინვალე გამარჯვების შემდეგ თავისი ძლევამოსილი მხედრობით დაუყოვნებლივ შეიჭრა ორ-

ხომენში, მეფე ერგინის სასახლე მთლიანად დაანგრია და თვით სატახტო ქალაქი ორხომენი მიწასთან გაასწორა.

სახელმწიფოს მკვიდრნი, დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი დიდ აღტაცებას გამოთქვამდნენ და საბერძნეთის სახელოვან გმირს მეფე ერგინზე ბრწყინვალე გამარჯვებას დიდის სიხარულითა და ერთსულოვნებით ულოცავდნენ.

ამ ბრწყინვალე გამარჯვების აღსანიშნავად, მადლიერმა მეფე კრეონმა სახელოვან ძღვევამოსილ გმირს ჰერკულესს მიათხოვა თავისი ერთადერთი ქალიშვილი მელაგრა, რომლისაგანაც მთელი საბერძნეთის ამ უდიდეს გმირს სამი შვილი მიეცა.

მეფე კრეონის მიერ გამართულ ბრწყინვალე ქორწილზე დაესწრნენ ოლიმპოს მბრძანებელი ღმერთები, რომლებმაც უხვად დააჯილდოვეს საბერძნეთის უდიდესი გმირთა-გმირი. ჰერმესმა აჩუქა ახლადდაქორწინებულ ჰერკულესს თავისი შესანიშნავი ხმალი, აპოლონ ღმერთმა - მშვილდ-ისარი, ჰეფესტმა - მის მიერ გაჭედილი საუცხოო ჯავშანი და ქალღმერთმა ათენამ - სამხედრო იარაღი.

ჰერკულესი, როგორც შემდგომ დაბადებული, უნდა დამორჩილებოდა ევრისტენეს. მეფე სთენელოსის გარდაცვალების შემდეგ, ევრისტენემ ხელში ჩაიგდო მიკენის სამეფო ტახტი და ამრიგად მთელი არგოლიდის მბრძანებლად გამოაცხადა თავისი თავი. საბერძნეთის უკვე სახელოვანი გმირი ჰერკულესი უხმოდ იკლავდა გულში მწუხარებას და უგულოდ, უხალისოდ ასრულებდა მიკენის მეფის დავალებებს.

ჰერკულესის სახელი და დიდება მოსვენებას არ აძლევდა ევრისტენეს. მეფე იჭვიანობდა, რომ ჰერკულესი დღეს თუ ხვალ სამეფო ტახტის დაუფლებისათვის ბრძოლას გამოუცხადებდა და ამიტომ ჰერკულესს მრავალი სიმძიმო საქმის ასრულებას ავალებდა სრუ-

ლის იმედით, რომ ელინთა გმირი ამ სამძიმო საქმეების შესრულებას ვერ შესძლებდა და აუცილებლად დაიღუპებო.

ჰერკულესი ევრისტენეს მიერ დავალებულ საქმეებს უგულოდ, უხალისოდ ასრულებდა, თავმომწონე გმირს თავისი თავი შეურაცხყოფილად, დამცირებულად მიაჩნდა.

მაგრამ, ყოვლად შემძლებელი ზევსის ბრძანებით, ელინთა გმირი თავის მწუხარებასა და გულისტკივილს უხმოდ იკლავდა გულში და დიდის მოთმინებით იტანდა თავის დამცირებასა და ასეთ დამოკიდებულ მდგომარეობას.

დელფოს მისანმა უწინასწარმეტყველა ჰერკულესს: შენ მხოლოდ მაშინ დააღწევ თავს აწინდელ შეურაცხყოფასა და დამცირებას, როცა ევრისტენეს დავალებით თორმეტ საგმირო საქმეს შეასრულებო. ამ დავალებათა შესრულების შემდეგ უკვდავებას დაიმსახურებ, მთელი საბერძნეთის მკვიდრი და მისი მომავალი თაობა ღირსეულად დააფასებს თავისი საყვარელი გმირის უდიდეს ღვაწლს და შენს სახელსა და ხსოვნას მადლიერი ხალხი გულში სამარადისოდ აღიბეჭდავსო.

ჰერკულესის მწუხარებას საზღვარი არ ჰქონდა, როცა გულთმისნის ეს წინასწარმეტყველება მოისმინა.

შურისმაძიებელმა ქალღმერთმა ჰერამ სასიქადულო გმირს მწუხარება გაუორკეცა, ძლევამოსილი ჰერკულესი ჭკუაზე შეცდა, საბრალომ გონება დაკარგა.

გონებადაკარგულმა ჰერკულესმა უმაღლეს წერტილამდე განვითარებული შეშლილობის დროს თავისი მძლავრი ხელებით სიცოცხლეს გამოასალმა საყვარელი შვილები.

დიდმა დრომ განვლო, სანამ მრავლად ტანჯული გმირი ამ საშინელი ავადმყოფობისაგან განიკურნებოდა.

როცა ჰერკულესს მწუხარება შეუწელდა და საღი გონება დაუბრუნდა, მან გადაწყვიტა ევრისტენეს დამორჩილებოდა და მისი დავალებანი სავსებით შეესრულებინა.

აი, ის თორმეტი საგმირო საქმე, რომელნიც ევრისტენეს დავალებით ჰერკულესმა სახელოვნად შეასრულა.

ნემეის ლომი (პირველი გმირობა)

ტირის მთაგრეხილებზე გამოკვეთილ გამოქვაბულში ბუნაგი ჰქონდა გამართული უზარმაზარ ლომს, რომელიც კლეონისა და ნემეის ბარის მცხოვრებლებს შიშის ზარს ჰგვრიდა, ყველაფერს იკლებდა და ანადგურებდა. ამ საშინელი ნადირის თავიდან მოშორებას მცხოვრებლები ვერ ახერხებდნენ, ამ საშინელ მხეცს ადამიანის იარაღი ვერ სწვდებოდა. თავგასული ნადირი დაუსჯელად თარეშობდა ადგილობრივ მკვიდრთა შორის და ყველაფერს შეუბრალებლად აწიოკებდა და ანადგურებდა.

ყველანი შიშით ძრწოდნენ და ფეხაკრეფით გაურბოდნენ იმ ადგილს, საცა ამ საშინელი ნადირის თარეში მოსალოდნელი იყო.

სალამოს ჟამი იქნებოდა, როცა ძლევაძმოსილი ჰერკულესი მიუახლოვდა იმ ადგილს, საცა ლომს ბუნაგი ჰქონდა გამართული.

ლომი ჯერ კიდევ არ დაბრუნებულიყო ნადირობიდან.

ძლევაძმოსილი გმირი გამოქვაბულის მახლობლად ხის ქვეშ ჩამოჯდა და ნადირს ლოდიანი დაუწყო.

ჰერკულესს ლოდინი დიდხანს არ მოუხდა. ლომი დაღამებისას გამოქვაბულში დაბრუნდა.

ნადირის გასისხლიანებული ტუჩები და მთელი ტანი აშკარად მოწმობდა ამ საშინელი მხეცის კლანჭების ძლიერებას.

ლომმა ცეცხლივით ანთებული თვალები ბუნაგს შეანათა და ის იყო გამოქცეაბულში უნდა შესულიყო მოსასვენებლად.

ჰერკულესმა ხელში მაგრად მოიმარჯვა ალმასივით მჭრელი ისარი და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, სტყორცნა სისხლით მოთხუპნულ ნადირს.

მაგრად ნატყორცნი ისარი ნადირის ჯაგარივით სქელ ტყავსა და ბეწვში გაეხირა და ხორცამდე ვერ მიატანა.

ძლევამოსილი გმირი არ შეუშინდა ამ მარცხს. ჰერკულესმა კიდევ უფრო მეტის ძლიერებით სტყორცნა ისარი.

სამწუხაროდ, ვერც ამ ისრის ძლიერებამ მიაღწია სასურველ შედეგს.

შეუდრეკელი ლომი ქედს არ იხრიდა, თითქო აქ არაფერი ამბავიაო. ჰერკულესი ის იყო მესამედ უმიზნებდა ისარს, როცა საშინელმა ნადირმა უეცრივ თვალი მოჰკრა მახლობლად მდგომ ძლევამოსილ ჰერკულესს.

უშიშარი გმირის დანახვაზე ლომი ერთბაშად მოწყდა ადგილიდან და ელვის სისწრაფით მტერს თავს დაესხა.

მაგრამ ძლევამოსილმა გმირმა სასწრაფოდ მოიშველია თავისი უზარმაზარი კომბალი და ისეთის ძლიერებით დაჰკრა, რომ ლომი ერთიანად დარეტიანდა და მოსხლეტილი დაეცა მიწაზე.

სანამ ლომი წამოდგებოდა, ჰერკულესი სასწრაფოდ მოახტა ნადირს ზურგზე და ყელში ისე მაგრად ჩასჭიდა თავისი მძლავრი მკლავები, რომ ლომი დაახრჩო.

ძლევამოსილმა გმირმა დაუყოვნებლივ გაატყავა ლომი, ტყავი მხრებზე მოისხა, ხოლო თავი კი ქუდის ნაცვლად თავზე წამოიდგა და ამრიგად გაემართა მიკენისაკენ.

ლომის გასისხლიანებული ტყავისა და თავის დანახვაზე მეფე ევრისტენეს იმდენად შეეშინდა, რომ შიშით ზარდაცემული რკინის

კასრში ჩაძვრა და ჰერკულესს უბრძანა შემდგომ თვალთ არ და-
ნახვებოდა.

ევრისტენე ამიერიდან ყოველგვარ დავალებას ჰერკულესს თა-
ვისი კარისკაცების მეშვეობით აძლევდა.

ლერნეს ჰიდრა (მეორე გმირობა)

არგოსის სამხრეთით, ლერნეს ჭაობიან ადგილებში მძვინვარებ-
და ცრხრათავიანი ჰიდრა, ანუ გველეშაპი, რომელიც მთელ მიდა-
მოს იკლებდა და ადგილობრივ მოსახლეობას შიშის ბარს ჰგვრიდა.

ჰერკულესს, მეფე ევრისტენეს დავალებით, ეს საშინელი ცხოვე-
ლი უნდა მოეკლა და ამრიგად სახელმწიფოს მშრომელი მოსახ-
ლეობა გაეთავისუფლებინა იმ დიდი უბედურებისაგან, რომელიც
ყოველდღიურად ემუქრებოდა.

ძლევამოსილმა გმირმა შეაბმევინა ეტლი და თავისი ძმისწულის
იოლაოსის თანხლებით ლერნეს ჭაობიანი ადგილებისაკენ გაემარ-
თა.

ამიმონის წყაროების ნაპირებიდან უკვე გამოჩნდა ის გამოქვაბუ-
ლი, რომელშიაც ჰიდრას ბუნავი იყო.

ძლევამოსილმა გმირმა, დაინახა თუ არა შორიდან ბუნაგში მო-
კალათებული ჰიდრა, დაუშინა თავისი მოშხამული ისრები.

მაგრამ ნატყორცნმა ისრებმა დაძრა საზარელი ცხოველი თავისი
ბუნავიდან.

გველეშაპი საშინელი შხივილით მოხობავდა გამოქვაბულიდან
და, ქარიშხლისაგან დამსხვრეულ ხის ტოტებსავით, საზარელ თა-
ვებს ერთიმეორეს ახეთქებდა.

ძლევამოსილი გმირი ელვის სისწრაფით ეკვეთა ხალხის საზარელ მტერს და ზურგზე მაგრად დააჭირა ფეხი.

საშინელი ცხოველი თავისი გრძელი კუდით ჰერკულესს რგოლივით შემოერთყა სხეულზე.

ამ დროს საიდანღაც გაჩნდა ვეებერთელა კიბო, რომელიც თავისი აღმასივით მჭრელი მარწუხებით ჰერკულესს წურბელასავით ჩაეჭდო სხეულში.

ჰერკულესმა თავისი მძლავრი კომბლის დაკვრით ჯერ საზიზღარი კიბო მოჰკლა და შემდეგ კი გველეშაპის საზარელი თავების მოკვეთას შეუდგა.

მაგრამ როგორც კი გმირი ერთ თავს მოჰკვეთდა, გველეშაპს ორი თავი გამოებმოდა.

ჰერკულესმა ამ სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლის დროს თავის ძმისწულს მოუწოდა დასახმარებლად.

იოლასმა სასწრაფოდ წაუვიდა ცეცხლი მახლობლად მდებარე ულრან ტყეს და ჩირაღდნებით ანთებული ხეების ღეროებით წვავდა მოკვეთილი თავების ადგილას დარჩენილ გველეშაპის კისრის ძარღვებს.

მცირედი ხნის შემდეგ გველეშაპს შერჩა მხოლოდ ერთი უკვდავი თავი, რომელიც გმირმა დაუყონებლივ მოჰკვეთა, იქვე მახლობლად მიწაში დამარხა და კლდიდან მოხეთქილი უზარმაზარი ლოდი გადაათარა. ძლევამოსილმა ნაკუწ-ნაკუწად ატრა გველეშაპი და მის შხამიან ნაღველში ამოავლო თავისი შორისსატყორცნი ისრები.

ამ მოშხამული ისრებით მთელ საბერძნეთში სახელგანთქმულ ჰერკულესს ხალხის მრავალი მტერი დაუძლევია და სასიკვდილოდ გაუგმირავს.

ჰიდრაზე ასე ბრწყინვალე გამარჯვებამ საბერძნეთის გმირს დიდი სახელი მოუხვეჭა, ხოლო მეფე ევრისტენე კი მეტად დააღონა და დიდ საგონებელში ჩააგდო.

კერინეას ფურირემი (მესამე გმრობა)

არკადიას და აქაიას შორის მდებარე კერინეას მთის კალთებზე გაშლილ უღრან ტყეებში ლაღად ძოვდა სურნელოვან ბალახს ოქროსრქიანი და გვერდებფერადებული სპილენძისჩლიქებიანი ფურირემი, რომელიც ხშირად ბარად ჩამოდიოდა და მიწის მუშაკთ ღვთის რისხვად ევლინებოდა.

ქალღმერთ არტემიდეს იმ ხუთ ფურირემს შორის, რომელნიც მან ერთხელ ტყეში დაიჭირა, ეს ოქროსრქიანი მშვენიერი ფურირემი შეებრაღა და თავისუფლება მიანიჭა.

ძღვევამოსილ ჰერკულესს, ევრისტენეს დავალებით, ეს ფურირემი უნდა დაეჭირა და მეფისათვის ცოცხლად მიეგვარა.

ჰერკულესი რამდენიმე წლის განმავლობაში ფეხდაფეხ სდევდა ფურირემს დასაჭერად, მაგრამ ფრთხილი და ფეხმალი ცხოველი ყოველთვის უვნებლად აფარებდა თავს უღრან ტყეებს, და სახელოვანი გმირი მის დაჭერას ვერ ახერხებდა.

დიდი ხნის დევნის შემდეგ ჰერკულესმა ქალღმერთ არტემიდეს საძოვარ მთებში მოიძწყვდია ფურირემი გაუვალ ადგილას და ქალღმერთის საყვარელი, თავისუფლად გაშვებული ცხოველი ფეხის გულში დაჭრა თავისი შორსსატყორცნი ისრით.

ჰერკულესმა მხრებზე შეისვა ცოცხალი ფურირემი და თავმოძწონედ გაემართა მიკენისაკენ.

გზაში ჰერკულესს შემოხვდა ქალღმერთი არტემიდე, რომელმაც დიდი უკმაყოფილება და გულისწყრომა გამოუცხადა გმირს ფურირმის დაჭერისათვის.

ჰერკულესმა თავაზიანად მოახსენა განრისხებულ ქალღმერთს:

„დიდად პატივცემულო ქალღმერთო, განა მე იმდენად გავკადნიერდებოდი, რომ შენი ღვთაებრივი რისხვა დამემსახურა! განა მე არ ვიცოდი, რომ კერინეას ფურირემის დაჭრა შენში დიდ აღშფოთებას და სამართლიან გულისტკივილს გამოიწვევდა! დარწმუნებული იყავ, დიდად პატივცემულო ქალღმერთო, რომ მე ეს დანაშაული იძულებით ჩავიდინე! ამიტომ გულწრფელად გთხოვ მაპატიო ეს ჩემდა უნებურად ჩადენილი დანაშაული!“

ქალღმერთმა არტემიდემ შეიწყნარა ჰერკულესის გულწრფელი თხოვნა და თავისი გულისწყრომა მოწყალებად შეცვალა.

გახარებული ჰერკულესი სასწრაფოდ გაემართა მიკენისაკენ და მცირე ხნის მოგზაურობის შემდეგ, დავალების თანახმად, მეფე ევრისტენეს მიჰგვარა კერინეას ცოცხალი ფურირემი.

ერიმანტოსის ტახი (მეოთხე გმირობა)

ევრისტენეს დავალებით, ჰერკულესს უნდა დაეჭირა და ცოცხლად მიეყვანა მეფისათვის ერიმანტოსის მოთარეშე გარეული ტახი, რომელიც უღმობლად ანადგურებდა არკადიის მკვიდრთა მთელ ქონებას.

სანამ ჰერკულესი ერიმანტოსის მთებს მიაღწევდა, სახელოვანი გმირი ღამის გასათევად მთებში მცხოვრებ კენტავრ ფოლს ესტუმრა.

ჰერკულესის სტუმრობამ დიდად გაახარა კენტავრი ფოლი.

სტუმართმოყვარე მასპინძელმა უხვი სუფრა გაუშალა ჰერკულესს და ნუგბარი საჭმელებითა და საუცხოო სასმელით უმასპინძლებოდა საბერძნეთის სახელოვან გმირს.

ფოლთან ერთად გამოქვაბულში ცხოვრობდა კიდევ ოთხი სხვა კენტავრი, რომლებიც ჰერკულესის სტუმრობის დროს შინ არ იმყოფებოდნენ.

დიონისე ღმერთმა ერთხელ კენტავრებს ერთი კასრი საუცხოო სურნელოვანი ღვინო აჩუქა და ეს ღვინო ხელუხლებლად ინახებოდა ფოლთან გამოქვაბულში.

ჰერკულესმა კარგად იცოდა ნაჩუქარი ღვინის მაღალხარისხოვნება და ამიტომ სტუმართმოყვარე ფოლს სთხოვა ეს შარბათივით ტკბილი ღვინოც მოეტანა სუფრაზე.

„დიონისე ღმერთის მიერ ნაჩუქარი კასრი ღვინო კენტავრების საერთო კუთვნილებაა, - ლმობიერად უპასუხა ჰერკულესს ფოლმა. - ამიტომ, თუ დანარჩენი კენტავრებიც ნებას არ დამრთავენ, ვშიშობ დაბეჭდილი კასრის თავის მოხსნას.“

ჰერკულესმა დამამშვიდებელი კილოთი უპასუხა ფოლს: „ნუ გეშინია, სტუმართმოყვარე მასპინძელო! თუ რაიმე უსიამოვნებას მოგაყენებენ შენი თანამდგმურები, პასუხს მე ვაგებ, საჭირო დახმარებას გაგიწევ! ამიტომ განმეორებით გთხოვ გახსნა დიონისე ღმერთის ნაჩუქარი ღვინით სავსე კასრი და შარბათივით ტკბილი ნექტარი დამალევიწ!“

სტუმართმოყვარე ფოლი წინ ვერ აღუდგა ჰერკულესის სურვილს და ღვინით სავსე კასრს საცობი მოხადა.

სურნელოვანი ღვინის სუნმა მოიცვა მთელი გამოქვაბული და მახლობლად მდებარე ადგილები.

უზარმაზარი კომბლებით შეიარაღებული კენტავრები, როგორც კი ეცათ ღვინის დამატრობელი სუნი, დაუყოვნებლივ გამოქვაბულში შეიჭრნენ და სტუმარ-მასპინძელს თავს მედგრად დაესხნენ.

ძლევამოსილი ჰერკულესი ელვის სისწრაფით წამოიჭრა სუფრიდან და თავისი მოშხამული ისრების მძლავრი ტყორცნით თავხედი კენტავრები სიცოცხლეს გამოასალმა.

ფოლი გაკვირვებით შესცქეროდა ამ საბედისწერო შებრძოლებას და ვერ წარმოედგინა, როგორ მოახერხა ძლევამოსილმა ჰერკულესმა თავისი პატარა ისრებით უზარმაზარი კენტავრების ასე სასწრაფოდ ამოჟლეტა.

ცნობისმოყვერეობით გატაცებულმა ფოლმა ერთი ისარი კენტავრის გაცივებული გვამიდან ამოიღო და დაკვირვებით ათვალიერებდა.

უეცრივ ფოლს ისარი ხელიდან გაუსხლტა და ფეხში სადგისივით ჩაესო.

მოშხამულმა ისარმა საბრალო ფოლი მყისვე სიცოცხლეს გამოასალმა.

ჰერკულესი დიდად შეაწუხა ფოლის შემთხვევითმა სიკვდილმა. ძლევამოსილმა გმირმა დიდის გულისტკივილით დაასაფლავა თავისი სტუმართმოყვარე მასპინძელი და ისევ თავის გზას გაუდგა გარეული ტახის საძებნელად.

ჰერკულესმა თოვლით ღრმად დაფარულ ერიმანტოსის ხრიოკ ფერდობებზე მოჰკრა თვალი გარეულ ტახს და მყისვე ელვის სისწრაფით დაედევნა.

ძლევამოსილმა გმირმა გარეული ტახი მთის ერთ-ერთ გაუვალ ნაპრალში მიიმწყვდია და დიდი თავგანწირული ბრძოლის შემდეგ ცოცხლად დაიჭირა.

ამ ბრწყინვალე გამარჯვებით გამხნევებულმა ჰერკულესმა მხრებზე წამოიკიდა თოკებით მაგრად შებოჭილი გარეული ტახი და თავმომწონედ გაემართა მიკენისაკენ.

მეფე ავგეასის ბოსლები (მეხუთე გმრობა)

ეპეონელების მეფე ავგეასი მთელს ელიდაში დიდად სახელგანთქმული იყო თავისი უთვალავი სიმდიდრით.

მეფის უზარმაზარი ბოსლები და სანახირო ეზოები სავსე იყო საუკეთესო ჯიშის ძროხებითა და ხარებით.

მთელი ათეული წლების განმავლობაში ბოსლებში დაგროვილი ნახირის პატივი საოცარ სანახაობას წარმოადგენდა.

ამ ბოსლებისა და სანახირო ეზოს გასუფთავება ადამიანის ძალღონეს აღემატებოდა.

მეფე ევრისტენეს დავალებით, ჰერკულესს უნდა გაესუფთავებინა ავგეასის ბოსლები მრავალი წლის განმავლობაში დაგროვილი პატივისაგან.

ძლევამოსილმა გმირმა მიმართა მეფე ავგეასს და აღუთქვა ერთი დღის განმავლობაში გავასუფთავებ ბოსლებს და ყველაფერს წესრიგში მოვიყვანო.

როცა მეფე ავგეასმა ჰერკულესის ეს გაბედული წინადადება მოისმინა, სიცილით უპასუხა თავმომწონე გმირს: „თუ მართლაც შენ ერთი დღის განმავლობაში გაასუფთავებ ჩემ ბოსლებს, ჩემი სამიათასი საუცხოო ხარის მეათედ ნაწილს საჩუქრად მიიღებ“.

მეფე ავგეასი დარწმუნებული იყო, რომ ჰერკულესი ამ სამძიმო საქმის შესრულებას ვერ შეძლებდა.

საბერძნეთის ძლევამოსილი გმირი არ შეუშინდა საქმის სიძნელეს და თავისი დაპირების შესრულების თადარიგს შეუდგა.

ჰერკულესმა დაუყონებლივ გაანგრია სანახირო ეზოს უზარმაზარი ქვის კედლები და შიგ მახლობელი მდინარეების, ალფეასა და პენეის, კალაპოტები გადმოიყვანა.

მდინარეების აზვირთებული წყლები ფართოდ გაიშალნენ სანახირო ეზოში და მრისხანედ შეიჭრნენ ავგეასის ბოსლებში.

მდინარეების მოვარდნილი ზვირთები მთელი დღის განმავლობაში დანავარდობდნენ ბოსლებში და ელვის სისწრაფით გამოქონდათ წლობით ბოსლებში დაგროვილი პატივი.

საღამოს ჟამს, როცა ძლევამოსილმა გმირმა ბოსლები მთლიანად გაასუფთავა, ორივე მდინარე ძველ კალაპოტებში ჩააყენა.

ასე მოხერხებულად შეასრულა ჰერკულესმა მეფე ევრისტენეს სამძიმო დავალება და ამით კიდევ უფრო დიდი სახელი მოიხვეჭა მთელ საბერძნეთში.

სტიმფალის ფრინველები (მეექვსე გმირობა)

მეფე ევრისტენეს დავალებით, ჰერკულესს სახელმწიფოს საზღვრებიდან უნდა განედევნა ეგრეთ წოდებული სტიმფალიდები.

არკადიაში, სტიმფალიდის ტბის ნაპირების მახლობლად, ბუდობდნენ ვეებერთელა ფრინველები, რომელთაც სპილენძის ფრთები, კლანჭები და ნისკარტები ჰკონდათ.

ეს მტაცებელი ფრინველები თავს ესხმოდნენ ადგილობრივ მოსახლეობას, თავისი სპილენძის ფრთებითა და ნისკარტებით ყველაფერს ამსხვრევდნენ, ანადგურებდნენ და ამრიგად ხელიდან აცლიდნენ მშრომელებს ოფლით მოპოვებულ ქონებას.

ჰერკულესმა გადაწყვიტა, რადაც არ უნდა დასჯომოდა, ეს საშინელი ფრინველები სახელმწიფოს საზღვრებიდან განედევნა.

როცა გმირი ტბის ნაპირებს მიუახლოვდა, დაინახა მთელი გუნდი სტიმფალიდებისა, რომლებიც თავს დასტრიალებდნენ ტბის მახლობლად მდებარე ადგილებს და ჩვეულებრივი თავდასხმისათვის ემზადებოდნენ.

ჰერკულესმა არ იცოდა, რა გზით მისდგომოდა ამ საზარელ ფრინველებს და ერთხანად ფიქრებში გართული ფრინველების მტაცებელ გუნდს დაკვირვებით უთვალოვალედა.

უეცრივ ძლევამოსილ გმირს გამოეცხადა ქალღმერთი ათინა, რომელმაც ჰერკულესს გადასცა ფრინველების საფრთხოვლო ორი სპილენძის ჟღარუნა.

ქალღმერთის რჩევით, ძლევამოსილმა გმირმა ჟღარუნების ერთიმეორეზე მძლავრი ცემით საშინელი განგაში ატეხა.

ჟღარუნების ძლიერმა ხმაურმა დააფრთხო საზიზღარი ფრინველები, რომლებმაც დაუყოვნებლივ დატოვეს სტიმფალის ტბების ნა-

პირები და გუნდ-გუნდად შორეული მთების მიმართულებით ბაწარივით გაეკრნენ.

ძლევამოსილი გმირი ელვის სისწრაფით გამოუდგა მთებისაკენ მიმფრინავ სტიმფალიდების გუნდებს და ისრების მძლავრი ტყორცნით შეუბრალებლად ანადგურებდა ჰაერში ბაწარივით გაბმული საზიზღარი ფრინველების გუნდებს.

მტაცებელ ფრინველთა იმ მცირე გუნდებმა, რომლებიც ცოცხალი გადურჩნენ ჰერკულესის საბედისწერო ისრების ტყორცნას, სამუდამოდ დატოვეს საბერძნეთის საზღვრები და ამრიგად გაათავისუფლეს მშრომელი მოსახლეობა ყოველდღიური თავზარდამცემი უბედურებისაგან.

კრეტის ხარი (მეშვიდე გმირობა)

პოსეიდონ ღმერთმა კუნძულ კრეტის მეფეს მინოსს თავისი საყვარელი ხარი აჩუქა და ამასთანავე სურვილი გამოთქვა, რომ მეფეს ეს საუცხოო ხარი მისთვისვე მსხვერპლად შეეწირა.

მეფე მინოსმა არ შეასრულა პოსეიდონ ღმერთის სურვილი და ნაჩუქარი ხარი მსხვერპლად შეწირვის მაგივრად თავის სრულ საკუთრებად დაიტოვა.

მეფე მინოსის ასეთმა კადნიერებამ დიდად გაანაწყენა პოსეიდონ ღმერთი, რომელმაც დაუყოვნებლივ წაართვა მეფეს ნაჩუქარი ხარი, ველად გააგდო და მთლიანად გააველეურა.

ველად გავარდნილი, მთლიანად გაცოფებული ხარი მთელ არემარეს ანადგურებდა, და მის წინააღმდეგ გალაშქრებას ხორცშესხმული ადამიანი ვერ ბედავდა.

მეფე ევრისტენემ ჰერკულესს დაავალა ამ ველად გავარდნილი, სიგიჟით შეპყრობილი ხარის დაჭერა და მოთვინიერება.

როცა ძლევამოსილმა გმირმა მინოსს თავისი განზრახვა განუცხადა, მეფე დიდად ნასიამოვნები დარჩა და თავის მხრით დახმარების აღმოჩენა აღუთქვა.

ძლევამოსილი გმირი თავს დაესხა ველად გავარდნილ საშინელ ხარს, მაგრად დაუჭირა რქები, თავისი ძლიერი მკლავებით მოათვინიერა და ნავით საბერძნეთში წაასხა.

მეფე ევრისტენემ, პოსეიდონ ღმერთის ბრძანებით, ჰერკულესის მიერ დაჭერილი და მოთვინიერებული ხარი კვლავ გაათავისუფლა.

პოსეიდონ ღმერთის საყვარელი ხარი მყისვე ველად გავარდა და მთელი თავისი სიგიჟითა და თავაშვებულობით ირგვლივ ყველაფერს არბევდა და ანადგურებდა.

ხალხის ყოველდღიურ შეწუხებასა და უბედურებას ბოლო მხოლოდ მაშინ მოელო, როცა საბერძნეთის მეორე სახელოვანმა გმირმა თებესმა ქვეყნის ეს ზარდამცემი ცხოველი დაიჭირა და მოათვინიერა.

დიომედეს ბედაურები (მერვე გმირობა)

თრაკიაში მცხოვრებ ბისტონების მეფე დიომედეს ჰყავდა ველური ბედაურები, რომლებიც ადამიანებს არ ინდობდნენ და ქერსავით ჭამდნენ.

დედამიწის ზურგზე ვერცერთი ადამიანი ვერ ეკარებოდა ამ ველურ ბედაურებს, ყველას მათი ეშინოდა და ყველანი ფეხაკრეფით გაურბოდნენ.

მეფე დიომედეს განკარგულებით, შიშის ზარდამცემი ბედაურები უზარმაზარ კლდეზე იყვნენ მაგრად მიჯაჭვულნი და საჭმელად სულ საგანგებოდ დაჭერილი უცხოელების ხორცს აწვდიდნენ.

მეფე ევრისტენეს დავალებით, ჰერკულესს უნდა გაეხედნა და მოეშინაურებინა დიომედეს ველური ბედაურები.

ძლევამოსილი გმირი დაუყოვნებლივ გაემგზავრა თრაკიაში მეფისაგან დავალებული მეტად მძიმე საქმის შესასრულებლად.

ჰერკულესმა თრაკიაში მისვლის უმაღლვე დაატყვევა მეფე დიომედე და მეჯინიბეები, რომლებიც ბედაურებს სდარაჯობდნენ, და კლდეზე მიჯაჭვულ ბედაურებს მიჰგვარა.

გამხეცებულმა ბედაურებმა მეფე დიომედე და მისი მეჯინიბეები ნაკუწ-ნაკუწად აქციეს და ჩვეულებრივი სიხარბით შთანთქეს.

ჰერკულესმა ამის შემდეგ ჩამოხსნა კლდიდან ველური ბედაურები, თავისი მძლავრი მკლავებით მაგრად დატუქსა და ყველანი ერთბაშად მოათვინიერა.

ძლევამოსილმა გმირმა უკვე მოთვინიერებული ბედაურები ზღვის ნაპირას გაიყვანა საბერძნეთში წასასხმელად.

ფინიკიელებმა, როგორც კი გაიგეს მეფისა და მეჭინბეების და-
ღუპვა, საშინელი განგაში ატეხეს და გატაცებული ბედაურების უკან
დაბრუნებას შეეცადნენ.

ჰერკულესსა და ფინიკიელებს შორის ცხარე ბრძოლა გაიმართა.
სანამ ძლევამოსილი გმირი ფინიკიელების წინააღმდეგ სამკვდრო-
სასიცოცხლო ბრძოლას აწარმოებდა, ზღვის ნაპირას დარჩენილი
ბედაურები ისევ ძველებურად დაგიჟდნენ და ელვის სისწრაფით ჩაყ-
ლაპეს ჰერკულესის გულითადი მეგობარი გაიდერი, რომელსაც ბე-
დაურები მოსავლელად ჰყავდა ჩაბარებული.

ჰერკულესმა მძლავრი ცემით ისევ მოათვინიერა დაგიჟებული
ბედაურები და მეფე ევრისტენეს მიჰგვარა.

მეფემ სრულიად მოთვინიერებული და მოშინაურებული ბედაუ-
რები შესწირა ღმერთების მამამთავრის ზევსის მეუღლეს, ყოვლად
მოწყალე ქალღმერთ ჰერას.

გულითადი მეგობრის გაიდერის დაკარგვით დამწუხრებული
ჰერკულესი ძლევამოსილ გმირ იაზონთან ერთად კოლხიდაში გაემ-
გზავრა არგონავტების ლაშქრობაში მონაწილეობის მისაღებად.

იპოლიტეს სარტყელი (მეცხრე გმირობა)

მეფე ევრისტენეს დავალებით, ჰერკულესს უნდა მოეტანა მეფის ასულის აღმეტესათვის ამაზონელთა ქალების დედოფლის იპოლიტეს ოქროთ ნაქარგი სარტყელი, რომელიც დედოფალმა თავის საყვარელ მამის არესისაგან მიიღო საჩუქრად.

ეს მეტად სამძიმო დავალება რომ პირნათლად შეესრულებინა, ჰერკულესმა შეკრიბა საბერძნეთის საუკეთესო მეომრები, ნავებით გადალახა შავი ზღვის აბობოქრებული ტალღები, მეოტიდის ზღვის ნაპირას მდებარე ამაზონელი ქალების სატახტო ქალაქს თემისცირას ალყა შემოარტყა და დაუყოვნებლივ გამართა მოლაპარაკება დედოფალ იპოლიტესთან.

დედოფალს ძლიერ მოეწონა ჰერკულესის ვაჟკაცური შესახედაობა და დიდის თავაზიანობით შეხვდა საბერძნეთის სახელოვან გმირს.

დედოფალმა ჰერკულესს აღუთქვა თავისი ოქროთი ნაქარგი სარტყელის ნებაყოფლობით დათმობა.

როცა ამაზონელმა ქალებმა გაიგეს დედოფლის გადაწყვეტილება, დაუყოვნებლივ შეიარაღდნენ და თავს დაესხნენ ჰერკულესსა და მის ძლევამოსილ მეომრებს.

საშინელი ბრძოლა გაიმართა. ამოზონელი ქალები იშვიათი მამაცობით იბრძოდნენ ბრძოლის საბედისწერო ველზე.

ჰერკულესი და საბერძნეთის ძლევამოსილი მეომრები სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთებოდნენ ამაზონელი ქალების ცხენოსან რაზმებს და საუკეთესო მხედრებს სიცოცხლეს ასალმებდნენ.

დახოცილთა გვამები სისხლის მორევში ცურავდა.

დაჭრილთა კვნესა და გმინვა ბრძოლის ველს კიდი-კიდეშდის სწვდებოდა.

ძღევამოსილმა ჰერკულესმა რამდენიმე იერიშის ზედიზედ მიტანის შემდეგ დაამარცხა ამაზონელი ქალები და მრავალი მათგანი სასიკვდილოდ დაიჭრა, ხოლო ვინც კი სიკვდილს გადურჩა, ყველა სამარცხვინოდ უკუაქცია.

დედოფალმა იპოლიტემ თავისი დაპირება შეასრულა და ჰერკულესს ნებაყოფლობით დაუთმო თავისი ოქროთი ნაქარგი სარტყელი.

ძღევამოსილმა გმირმა მადლობა შესწირა დედოფალს და თავისი მამაცი მეომრებით საბერძნეთში დაბრუნდა.

ჰერკულესი ათავისუფლებს ლაომედონის ქალიშვილს ჰესიონას

სანამ ჰერკულესი თავისი სამშობლოს საზღვრებს მიაღწევდა გზაში მეტად სამძიმო საქმის შესრულება მოუხდა.

ტროადის ნაპირებზე ჰერკულესმა დაინახა უზარმაზარ კლდეზე მიჯაჭვული მეფე ლაომედონის ქალიშვილი ჰესიონა, რომელიც მშობლებს გაეწირათ პოსეიდონ ღმერთის მიერ მოვლენილი საზარელი გველეშაპის საძიძგნელად.

საბრალო ჰესიონა ყოველ წამს მოელოდა საბედისწერო გველეშაპს და მის განუწყვეტელ ტანჯვას საზღვარი არა ჰქონდა.

პოსეიდონ ღმერთმა ტროადის მეფეს ლაომედონს განსაზღვრული სასყიდელით აუგო ტროადის ირგვლივ მაღალი ქვის კედლები. მაგრამ ყველგან და ყოველთვის დაუნდობელმა მეფემ ყოვლად შემ-

ძლებელ ღმერთს არ გადაუხადა კედლების ასაგებად დაპირებული სასყიდელი.

მეფის ასეთმა უმართებულო საქციელმა დიდად გაანაწყენა პოსეიდონ ღმერთი.

ზღვის მბრძანებელმა პოსეიდონ ღმერთმა მთელ ტროადის მხარეს მოუვლინა საშინელი გველეშაპი, რომელიც მუდამდღე არბევდა ადგილობრივ მოსახლეობას და მთელ მის დოვლათს შეუბრალებლად ანადგურებდა.

ხალხის რისხვად მოვლენილი საშინელი გველეშაპი არავის არ ინდობდა, ყველას სიცოცხლეს ასალმებდა და თავის გაუმაძღარ მუცელს განუწყვეტლივ იყორავდა.

გულთმისნის წინასწარმეტყველებით, ტროადელები მხოლოდ მაშინ იქნებოდნენ უბრუნველყოფილი ამ საშინელი უბედურებისაგან, თუ მეფე ლაომედონი თავის საყვარელ ასულ ჰესიონას საშინელი გველეშაპის გაუმაძღარი მუცლის ამოსავსებად გაიმეტებდა.

ხალხი დაჟინებით მოითხოვდა მეფეს ასეთი მსხვერპლი გაეღო.

მეფე ლაომედონი იძულებული იყო თავისი საყვარელი ჰესიონა ხალხის საკეთილდღეოდ სასიკვდილოდ გაეწირა.

სწორედ იმ დროს, როცა საბრალო ჰესიონა მაღალ კლდეზე მიჯაჭვული უსაზღვროდ იტანჯებოდა და სიკვდილის მოლოდინში ცხარე ცრემლებს აფრქვევდა, ტროადაში გზად ჩამოიარა ამაზონელი ქალების ბრძოლის ველიდან დაბრუნებულმა ჰერკულესმა.

მეფე ლაომედონმა საბერძნეთის ძლევა მოსილ გმირს სთხოვა, თუ ჩემ ასულს ჰესიონას სიკვდილს გადაარჩენ, სამაგიეროდ ღმერთების მამამთავრის ზევსისაგან ბოძებულ ბედაურებს საჩუქრად მოგიძღვნიო.

ჰერკულესი სიამოვნებით დათანხმდა მეფე ლაომედონის ამ წინადადებაზე.

ძლევამოსილი გმირი სამკვდრო-საციცოცხლოდ შეებრძოლა ტროადელების თავზარდამცემ საზიზღარ გველეშაპს.

საბერძნეთის სახელოვანი გმირის მიერ მძლავრად ნატყორცნმა ისარმა გამოასალმა სიცოცხლეს ხალხის დაუძინებელი მტერი.

მაგრამ მუდამ დაუნდობელმა მეფე ლაომედონმა არ შეასრულა თავისი დაპირება და ჰერკულესს უარი განუცხადა აღთქმული საჩუქრის მიცემაზე.

მეფის უმართებულო საქციელმა დიდად შეურაცხყო ჰერკულესი, მაგრამ რადგან სახელოვან გმირს იმუჟამდ დრო არა ჰქონდა მეფე ლაომედონს საკადრისად გასწორებოდა, დაუნდობელი და მატყუარა მეფის სასტიკად დასჯა უფრო მოხერხებული დროისათვის გადადო.

ჰერკულესი საბერძნეთში მშვიდობიანად დაბრუნდა და მეფე ევრისტენეს გადასცა ამაზონელი ქალების დედოფლის იპოლიტეს ოქროთი ნაქარგი სარტყელი.

გერიონეს ხარები (მეათე გმრობა)

ქრისაორისა და კალიროეს შვილი გერიონე ცხოვრობდა ოკეანის დასავლეთით, კუნძულ ერითიაზე, ჰესპერიდების მეზობლად.

გერიონეს სამი ერთმანეთთან შეზრდილი ტანი, სამი თავი, სამი ფეხი და სამი ხელი საოცარ სანახაობას წარმოადგენდა, იგი თავისი საშინელებით ადამიანს შიშის გარს ჰგვრიდა.

გერიონეს საუცხოო ხარები, რომელთაც ფხიზლად სდარაჯობდნენ ორთავიანი ველური ძაღლი ორთრომი და მწყემსი ევრიტიონი, მწვანედ აბიბინებულ ბალახს ძოვდნენ.

კუნძულის მინდორ-ველზე გაშლილი ხარების ღმუილი მთელ მიდამოს აყრუებდა.

ადგილობრივი მოსახლეობა შურის თვალთ შესცქეროდა კვერცხივით დალესილ ხარებს, მაგრამ ფხიზელი დარაჯების შიშით ახლოს მისვლასაც კი ვერ ბედავდა.

გერიონე დროგამოშვებით გამოდიოდა საძოვარ ველზე და მთელი საათობით სიყვარულით შესცქეროდა თავის საუცხოო ხარებს, რომელთა ბადალი დედამიწის ზურგზე იშვიათად მოიპოვებოდა.

მეფე ევრისთენემ ძლევამოსილ ჰერკულესს დაავალა გერიონეს საუცხოო ხარების მოტაცება და საბერძნეთში ჩამოყვანა.

ამ დავალების შესრულება მეტად სამძიმო საქმე იყო.

აბა რომელი ადამიანი გაკადნიერდებოდა ისე, რომ ერიოთას კუნძულიდან მოეტაცა გერიონეს საუცხოო ხარები!

მაგრამ ჰერკულესი არ შეუშინდა საქმის სიძნელეს.

ძლევამოსოლი გმირი დიდძალი მხედრობით გაემგზავრა ლიბიაში, სადაც ცხარე შებრძოლება მოუხდა „მიწის შვილ“ ანთეოსთან.

როგორც კი მიწას ფეხებს მიაკარებდა, ანთეოსს ძალა ემატებოდა და მტრისაგან ყოველთვის უძლეველი რჩებოდა.

ჰერკულესმა ანთეოსს მაგარად ჩასჭიდა ხელები და თავისი მძლავრი მკლავებით დაახრჩო ჰაერში ჩამოკიდებული „უძლეველი“ გმირი.

ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ ჰერკულესმა მიაღწია იმ სრუტემდის, რომელიც ლიბიას ევროპისაგან ყოფს.

ძლევამოსილმა გმირმა თავის აქ ყოფნის აღსანიშნავად სრუტის ორივე ნაპირზე აღმართა უზარმაზარი ქვის სვეტები, რომლებსაც დღემდის „ჰერკულესის სვეტების“ სახელი შერჩენია.

სწორედ ამ დროს ციდან დედამიწაზე ეშვებოდა თავისი ბრწყინვალე ეტლით მზის ღმერთი ჰელიოსი.

მზის ნათელი შუქი ჰერკულესს თვალებს სჭრიდა და გზის განგრძობის საშუალებას უსპობდა.

ძლევამოსილი გმირი უკვე მზად იყო ეტყორცნა ისარი ჰელიოსისათვის, მაგრამ ცისა და ქვეყნის მანათობელმა შეაჩერა ჰერკულესი და ნაცვლად მრისხანებისა მოწყალე თვალით გადმოხედა სახელოვან გმირს.

ყოვლად შემძლებელმა ღმერთმა ჰერკულესს აჩუქა ის ოქროს ნავი, რომლითაც იგი მზის ჩასვლიდან მზის ამოსვლამდის, ზღვასა და ოკეანეზე მოგზაურობდა.

ძლევამოსილი გმირი ჩაჯდა ოქროს ნავში და სასწრაფოდ მიცურა კუნძულ ერითიას ნაპირებთან, საცა გერიონეს ხარებს ფართოდ გაეშალათ წრე და ლაღად ძოვდნენ ბალახს.

როგორც კი ხარების ფხიზელმა დარაჯმა, ორთავიანმა ძაღლმა, შორიდან უცხოელს მოჰკრა თვალი, საზარელი ყეფით ჰერკულესისაკენ შურდულივით მოსწყდა, მაგრამ ძლევამოსილმა გმირმა მძლავრად სტყორცნა ისარი და საშინელ ცხოველს მყისვე სიცოცხლე მოუსპო.

ძაღლის ყეფაზე მწყემსი ევრიტიონიც ადგილიდან წამოიჭრა და სწრაფი ნაბიჯით გაემართა უცხოელისაკენ.

მაგრამ ფხიზელ ევრიტიონსაც ორთავიანი ძაღლის ბედი ეწია.

ჰერკულესმა უმცველებოდ დარჩენილი ხარები სასწრაფოდ გაიტაცა და ზღვის ნაპირისაკენ გარეკა.

როგორც კი გაიგო ხარების მოტაცება, გერიონე დაუყოვნებლივ დაედევნა უცხოელს.

გერიონესა და ჰერკულესს შორის სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლა გაიმართა.

ხანგრძლივი ბრძოლის შემდეგ ძლევამოსილმა გმირმა ერთი მაგრად სტყორცნა თავისი ალმასივით მჭრელი ისარი და საუცხოო ხარების გაუმაძღარი პატრონი სიცოცხლეს გამოასალმა.

ჰერკულესმა მოტაცებული ხარები დაუყოვნებლივ შერეკა ოქროს ნავში და დაუბრკოლებლივ შეცურა ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში.

ზღვაში ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ ჰერკულესმა მშვიდობიანად მიაღწია იბერიის ნაპირებს, საიდანაც, ესპანეთის მახლობლად ჩავლით, ლიგურიის ნაპირებს მიაყენა გერიონეს ხარებით დატვირთული ოქროს ნავი.

მამაცი ლიგურიელები სრულიად მოულოდნელად თავს დაესხნენ ჰერკულესს იმ აზრით, რომ გერიონეს ხარები წაერთმიათ.

ჰერკულესი და მისი თანამგზავრი მეომრები გმირულად შეებრძოლნენ მოულოდნელად მოსეულ მტერს.

საშინელი ბრძოლა გაიმართა. მეტად ძნელი გამოსაცნობი იყო, თუ ვინ სძლევდა.

მაგრამ ამ საბედისწერო დროს ღმერთების მამამთავარმა ზევსმა ლიგურიელებს ქვების წვიმა მოუვლინა და ყველანი ერთიანად განადგურა.

ბრძოლის ასე საკეთილოდ დამთავრების შემდეგ ჰერკულესი მშვიდობიანად დაბრუნდა საბერძნეთში და მეფე ევრისტენეს ჩააბარა გერიონეს საუცხოო ხარები.

ოქროს ვაშლები (მეთერთმეტე გმირობა)

ღმერთების მამამთავრის ზევსისა და ჰერას ქორწილში ქალღმერთმა გეამ ახლადდაქორწინებულებს, ნიშნად ღრმა პატივისცემისა, ოქროს ვაშლი აჩუქა.

ქალღმერთმა გეამ გაჩუქებული ოქროს ვაშლი ზევსის სახელობაზე შეწირულ ჰესპერიდების ბაღში მიწაში ღრმად ჩამარხა.

სულ მოკლე ხანში მიწაში ჩამარხული ვაშლიდან აღმოცენდა ლამაზი ტანის ვაშლისხე, რომელმაც ოქროს ვაშლები მოისხა.

ჰესპერიდების საუცხოო ბაღს სდარაჯობდა ასთავიანი გველეშაპი, რომლის საზიზღარი თავები საშინელი შხივილით მთელ არემარეს აყრუებდნენ და ყველას გამოუთქმელ შიშის გარს ჰგვრიდნენ.

ბაღის ეს ფხიზელი დარაჯი, რომლის თვალებს არასოდეს ძილი არ ეკარებოდა, ყოველთვის პირნათლად ასრულებდა თავის მოვალეობას და არცერთ ადამიანს ბაღის მახლობლად გავლის უფლებას არ აძლევდა.

მშვენიერი ნიმფები, რომლებიც ბაღს მეთვალყურეობდნენ, დიდის მზრუნველობით თავს დასტრიალებდნენ ბუნების ამ საუცხოო წალკოტს და თითოეულ მტკაველ ადგილს წმენდდნენ და ალამაზებდნენ.

მეფე ევრისტენეს დავალებით, ჰერკულესს ამ ბაღში უნდა მოეწყვიტა ოქროს ვაშლები და მისთვის სასახლეში მიეტანა.

ძლევამოსილი გმირი არ შეუშინდა ამ სამძიმო დავალების შესრულებას, თუმცა დანამდვილებით არ იცოდა, რომელ მხარეს და სახელდობრ რა ადგილას იმყოფებოდა ეს საკვირველი ბაღი.

ჰერკულესი, მიუხედავად ასეთი დაბრკოლებისა, მაინც გაემგზავრა თავისი სამძიმო დავალების შესასრულებლად და თავდაპირვე-

ლად თესალიაში მივიდა, საცა სახელოვან გმირს ცხარე შეტაკება მოუხდა უზარმაზარ გერმერთან, რომელსაც მძლავრი კომბლის დაკვრით თავი ოთხად გაუტეხა და სიცოცხლეს გამოასალმა.

მდინარე ეხედორის ნაპირას ჰერკულესს შემოხვდა არესის ღვთაებრივი შვილი კიკნა, რომელმაც ძლევამოსილი გმირი ხელჩართულ ბრძოლაში გამოიწვია.

ჰერკულესმა პირველი შეტაკებისთანავე მძლავრად მოიწყვდია მკლავებში კადნიერი ფალავანი და ისეთი ძალით დაახეთქა მიწაზე, რომ საბრალომ მყისვე სული დალია.

შვილის დაკარგვით გამწარებული არესი გააფრთებული ლომით თავს დაესხა ჰერკულესს, რომ სამაგიერო გადაეხადა.

ცხარე ბრძოლა გაიმართა ომიანობის ღმერთსა და ძლევამოსილ ჰერკულესს შორის.

ვინ იცის, რით დამთავრდებოდა ეს საბედისწერო ბრძოლა, რომ ღმერთების მამამთავარს ზევსს საშინელი ქუხილის მოვლენით ორივე თავდადებული მებრძოლი არ გაეშორიშორებინა.

მდინარე ერიდანის ნაპირას ჰერკულესს გამოეცხადნენ წყლის ნიმფები, რომლებმაც შემდეგი სიტყვებით მიმართეს სახელოვან გმირს:

„დიდებულო ჰერკულეს! თუ გსურს ჰესპერიდების ბაღისაკენ სწორი გზა გაიკვლიო, ახლავე ჩაუსაფრდი წყლის ღმერთს ნერეის და როგორც კი თვალი მოჰკრა წყლის ნაპირას, დაუყოვნებლივ სტაცე ხელი, დაიჭირე და თოკებით მაგრად შეკარი. სანამ თვალთმაქცი და ცბიერი ღმერთი სწორ გზას არ გიჩვენებს, ხელიდან არ გაუშვა და არ გაათავისუფლო“.

ჰერკულესი, ნიმფების რჩევით, მართლაც ჩაუსაფრდა ნერეის მდინარის მოხერხებულ ნაპირას და, როგორც კი ნაპირზე ამოსული წყლის ღმერთი დაინახა, ელვის სისწრაფით სტაცა ხელები, თოკე-

ბით მაგრად შეკოჭა და ჰესპერიდების ბაღისაკენ მიმავალი სწორი გზის ჩვენება მოსთხოვა.

ნერეი ყოველ წუთს სულ სხვადასხვა სახეს იღებდა და ამრიგად ჰსურდა გმირი შეეშინებინა და ხელიდან გასხლტომოდა.

როცა ამ თვალთმაქცობამ ვერ გაჭრა, ნერეი იძულებული იყო ჰერკულესისათვის ჰესპერიდების ბაღისაკენ მიმავალი სწორი გზა ესწავლებინა.

ნერეის რჩევით, ძლევამოსილმა გმირმა დიდის დაბრკოლებით გადალახა მთელი ლიბია და ეგვიპტე.

ეგვიპტეში ჰერკულესმა მოჰკლა ამ ქვეყნის მეფე ბუზერიდი, რომელიც თავის სახელმწიფოში არცერთ უცხოელს არ ინდობდა და ყველას განუკითხველად ოლიმპოს მბრძანებელ ზევსს სწირავდა მსხვერპლად.

მეფე ბუზერიდის ბრძანებით, ჰერკულესი, როცა მან ეგვიპტეში შეიარა, დაიჭირეს და შებორკილი მიიყვანეს ტაძარში, რომ მსხვერპლად შეეწირათ.

მაგრამ ძლევამოსილმა გმირმა ერთიანად დალეწა ფეხებზე დადებული ბორკილები და მეფე ბუზერიდის და ტაძრის მსახურები ყველანი გაჟლიტა.

ჰერკულესმა განაგრძო გზა და სხვადასხვა ქვეყნებში მოგზაურობის დროს გმირულად გაათავისუფლა კავკასიის კლდოვან ქედზე მიჯაჭვული პრომეთე. ბოლოს მან მიაღწია იმ მხარეს, საცა უზარმაზარი ატლანტის ცის თაღს თავისი მძლავრი მხრებით იმაგრებდა.

ატლანტმა ძლევამოსილ ჰერკულესს სთხოვა, თუ ჩემ მაგივრად ცის თაღს დროებით შეიმაგრებ, ჰესპერიდების ბაღში ოქროს ვაშლებს თვითონ მოვწყვეტ და მოგიტანო.

ჰერკულესმა სიამოვნებით მიიღო ატლანტის წინადადება.

ძღვევამოსილმა გმირმა ატლანტის მაგივრად ცის უზარმაზარი თალი თვითონვე წამოიღვა თავის მძლავრსა და ფართო ბეჭებზე. ატლანტი დაუცოვნებლივ გაემართა ჰესპერიდების ბაღისაკენ და, როგორც კი ბაღის ალაყაფის კარებთან მივიდა, მოჰკლა უზარმაზარი გველეშაპი, რომელიც ბაღს სდარაჯობდა, სრულიად დაუბრკოლებლად მოწყვითა ჰესპერიდების ბაღში სამი ოქროს ვაშლი და, დაპირებისამებრ, ჰერკულესს წამოუღო.

ატლანტს თავისუფლად ყოფნა ძლიერ გაუტკბა და ამიტომ იგი შეეცადა ცის თალი სამუდამოდ ჰერკულესისათვის შეეტოვებინა.

მაგრამ ჰერკულესმა შეუტყო ატლანტს ცბიერება და თვითონაც თავის მხრით ამავე ცბიერ ხერხს მიმართა.

ძღვევამოსილმა გმირმა ატლანტს თავაზიანად სთხოვა:

დროებით შემენაცვლე, ბეჭები რომ არ ამტკივდეს, ლომის ტყავს მოვიშველიებ და შემდეგ ისევ შეგცვლი და კვლავ გაგათავისუფლებო.

ატლანტმა გულუბრყვილოდ დაუჯერა ჰერკულესს და ცის თალი ისევ წამოიღვა მხრებზე.

ჰერკულესმა სასწრაფოდ დაავლო ხელი ოქროს ვაშლებს და გაეშურა საბერძნეთისაკენ.

მეფე ევრისტენეს განცვიფრებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა ჰესპერიდების ბაღში მოწყვეტილი ოქროს ვაშლები დაინახა.

მეფემ ჰერკულესის მიერ მოტანილი ოქროს ვაშლები ქალღმერთ ათინას შესწირა.

ღმერთების მამამთავრის ზევსის სურვილის თანახმად, ქალღმერთმა ათინამ მეფე ევრისტენეს მიერ შეწირული ოქროს ვაშლები ისევ ჰესპერიდების ბაღში დააბრუნა.

კერბერი (მეთორმეტე გმირობა)

მეფე ევრისტენემ, ჰერკულესი რომ უეჭველად დაეღუპა, დაავალა ჯოჯოხეთიდან ამოეყვანა სამთავიანი ძაღლი კერბერი, რომელიც საიქიოს ალაყაფის კარებს სდარაჯობდა.

კერბერის უმგვანო თავები, შხამითა და დორბლით სავსე ლაშები, გველეშაპივით ჩამოკიდებული კუდები და ბალნის მაგივრად ზურგზე დაყრილი გველები, რომლებიც მუდამუამს საზარლად სისინებდნენ, საშინელ სანახაობას წარმოადგენდა.

ყველანი, ვინც კი ამ საზარელ ცხოველს დაინახავდა, შიშით ძრწოდნენ და ახლოს მიკარებას ვერ ბედავდნენ.

ჰერკულესი არ შეუშინდა ამ საზარელ ცხოველს და გადაწყვიტა მეფე ევრისტენეს დავალების შესრულება.

სანამ გმირი საიქიოს სამეფოში გაემგზავრებოდა, იგი თავდაპირველად მივიდა ქალაქ ელევსინში, საცა გმირს ქურუმმა გაანდო ეგრეთ წოდებული „ელევსინის საიდუმლოებანი“, რომელთა საშუალებით ჰერკულესს სრული უშიშროება ენიჭებოდა.

როცა ჰერკულესმა ყველა საჭირო ცნობა ადგილობრივ შეკრიბა, იგი დაუყოვნებლივ გაემგზავრა ქალაქ ტანარისში, საიდანაც პირდაპირი გზა ჩადიოდა საიქიოს სამეფოში.

ჯოჯოხეთის ჩასასვლელ კარებთან ძლევამოსილ გმირს შემოხვდა ჰერმესი, რომლის შემწეობით ჰერკულესი მშვიდობიანად ჩავიდა ჰადესისა და პერსეფონეს საიქიოს საბრძანებელში.

მიცვალებულთა აჩრდილები, რომლებიც გმირს გზაში ხვდებოდნენ, ჰერკულესს თვალს არიდებდნენ და შიშით შორს გაურბოდნენ, ადგილიდან არ იძროდნენ მხოლოდ მელეაგრესა და მორგონას აჩრდილები.

ჰერკულესმა იძრო თავისი ბასრი ხმალი და ის იყო მორგონა უნდა გაეგმირა, მაგრამ იგი უეცრივ შეაჩერა ჰერმესმა და დაარწმუნა, შენს წინაშე დგას მხოლოდ მორგონას აჩრდილი, რომელიც ამირიდან არავისთვის საშიში არააო.

ჰერკულესმა ამის შემდეგ გადაწყვიტა ღმერთებისათვის მსხვერპლი შეეწირა და სამსხვერპლო ხარის სისხლი მიცვალებულთა აჩრდილებისათვის დაეღვინებინა.

მართლაც, ძღვევამოსილმა გმირმა ჰადესის საბალახოებზე აირჩია მსხვერპლად შესაწირი საუკეთესო ხარი, მაგრამ ხარების მწყემსმა გელოტიოსმა ჰერკულესს გადაჭრით უარი გამოუცხადა ხარის დათმობაზე.

ჰერკულესმა თავის მძლავრ მკლავებში მოიმწყვდია თავხედი მწყემსი, მაგრამ ჩაუღუნა გვერდები და, უეჭველია, სიცოცხლეს გამოასალმებდა, რომ დედოფალი პერსეფონე არ მიშველებოდა.

ჰადესი წინააღმდეგი იყო ჰერკულესს ჯოჯოხეთის ფხიზელი დარაჯი კერბერი წაეყვანა.

საბერძნეთის სახელოვანმა გმირმა იწყინა ჰადესის წინააღმდეგობა და ისეთი ძალით სტყორცნა ისარი, რომ ჯოჯოხეთის მბრძანებელი მხარში დაჭრა.

ჰადესი ახლა კი იძულებული შეიქნა დათმობის გზას დასდგომოდა.

ჯოჯოხეთის მბრძანებელი ბოლოს და ბოლოს დასთანხმდა ჰერკულესს კერბერის წაყვანაზე, მხოლოდ იმ პირობით, თუ უიარაღოდ დაიჭერდა.

ჰერკულესმა მხრებზე წამოისხა თავისი ლომის ტყავი და კერბერის ძებნას შეუდგა.

მდინარე ასერონის ნაპირას ჰერკულესმა თვალი მოჰკრა კერბერს, ელვის სისწრაფით თავს დაესხა და ისე მაგრად ჩასჭიდა ზურ-

გში ხელები, რომ საზარელი ცხოველი თითქმის უგრძნობლად დაეშვა გმირის ფეხთით მთელი თავისი სიმძიმით.

ძლევამოსილმა გმირმა თოკებით მაგრად შეკრა ჯოჯოხეთის ეს ფხიზელი დარაჯი, მძლავრ მხრებზე წამოიკიდა და ჯოჯოხეთის მეორე კარებიდან სააქაოს გამოიყვანა.

კერბერი, როგორც კი სინათლის შუქი თვალებში მოხვდა, გზადაგზა პირიდან შხამიან დორბლებს ანთხევდა და ირგვლივ ყველაფერს წამლავდა.

როცა მეფე ევრისთენემ დაინახა საიქიოს სამეფოს ფხიზელი დარაჯის საშინელი პირისახე, იგი იმდენად შეშფოთდა, რომ საბოლოოდ გადაწყვიტა ძლევამოსილი გმირი გაეთავისუფლებინა თავისი მორჩილებისა და შემდგომი დავალებებისაგან.

ჰერკულესმა კერბერი ისევ საიქიოს სამეფოში დააბრუნა და თვითონ კი დაბრუნდა ქალაქ თებეში, სადაც მოსახლეობა დიდის აღტაცებით შეხვდა სახელოვან გმირს.

როცა ჰერკულესმა მეფე ევრისთენესაგან დამოკიდულებას თავი დააღწია და უკვე სრულიად თავისუფლად იგრძნო თავი, გადაწყვიტა მეორედ ცოლის შერთვა.

პირველი მეუღლე მელეაგრა, მისივე სურვილის თანახმად, ცოლად გაჰყვა ჰერკულესის ძმისწულ იოლას.

ჰერკულესს ძლიერ მოსწონდა თავისი ყოფილი მასწავლებლის ევრიტის ქალიშვილი, მშვენიერი ილა.

ევრიტმა ჰერკულესს გამოუცხადა: ქალიშვილს მივათხოვებ მხოლოდ ისეთ სასიძოს, რომელიც მეცა და ჩემ შვილებსაც მშვილდ-ისრის სროლაში დაგვძლევსო.

თუმცა ძლევამოსილმა გმირმა მშვილდ-ისრის შეჯიბრებაში დასძლია ევრიტი და მისი შვილები, მაგრამ ფრთხილმა მშობელმა სა-

ბოლოოდ ვერ გადაწყვიტა თავისი საყვარელი ქალიშვილის ჰერკულესისათვის მითხოვება.

ევრიტი შიშობდა მის საყვარელ ქალიშვილსაც მელეაგრას ბედი არ სწეოდა, ჰერკულესს სთხოვა ცოტათი დაეხანებინა და ამ დიდი საკითხის საბოლოოდ გადასჭრელად დრო მიეცა.

ჰერკულესმა ევრიტის ასეთი გაურკვეველი და ბუნდოვანი პასუხი დიდ შეურაცხყოფად მიიჩნია.

შეურაცხყოფილმა გმირმა ამის შემდეგ დატოვა სამშობლო ქალაქი და თავის მეგობარ ადმესტესთან თესალიაში გადასახლდა.

ადმესტეს მთელი სახლობა ჰერკულესს დიდ მწუხარებაში დახვდა. მეფე ადმესტე, სანამ ჰერკულესი თესალიაში გადასახლდებოდა, ისე დაავადმყოფდა, რომ მისი მორჩენის იმედი სახელმწიფოში არავის არ ჰქონდა.

მეუღლის განუსაზღვრელად მოსიყვარულე დედოფალმა, ადმესტე რომ სიკვდილისაგან დაეხსნა, ღმერთებს მხურვალედ სთხოვა მეუღლის მაგივრად სიკვდილი მისთვის მოევლინათ.

ყოვლად შემძლებელმა ღმერთებმა დედოფლის გულწრფელი ვედრება შეიწყნარეს.

დედოფალი ალკესტა გარდაიცვალა და მისი სული საიქიოს სამეფოში გადასახლდა.

საბრალო მეფე, როცა მან დედოფლის გარდაცვალების მიზეზი შეიტყო, დიდად წუხდა და ყოველგვარ ზომებს იღებდა, რომ მისთვის თავდადებული საყვარელი ალკესტა მკვდრეთით აღედგინა.

როცა ჰერკულესმა შეიტყო ეს სამწუხარო ამბავი თავისი მეგობრისაგან, დაუყოვნებლივ გაემგზავრა საიქიოს სამეფოში და დიდის მოკრძალებით სთხოვა საიქიოს მბრძანებელს ალკესტას ამ ქვეყნად დაბრუნება.

საიქიოს მბრძანებელმა შეიწყნარა ძლევამოსილი გმირის თავაზიანი თხოვნა და ალკესტას სული დაუბრუნა დედოფლის ამქვეყნიურ სხეულს, რომელიც დაუყოვნებლივ გათბა და სიცოცხლის ძალა მოიპოვა. მეფე აღმესტე და დედოფალი ალკესტა კიდევ დიდხანს ბედნიერად ცხოვრობდნენ და მუდამ განუსაზღვრელი მადლობით იხსენიებდნენ თავის კეთილისმყოფელ მეგობარს ჰერკულესს.

სწორედ ამ ხანებში ევრიტის შვილმა იფიტმა სთხოვა ჰერკულესს დახმარება აღმოეჩინა მთელ საბერძნეთში ცნობილი ქურდის ავტოკლიტეს მიერ მოპარული ევრიტის ხარების მოსაძებნად.

ავტოკლიტე დიდად დახელოვნებული იყო ქურდობის საქმეში. ეს თვალთმაქცი ქურდი მოპარულს ისე შეუცვლიდა გარეგან სახეს, რომ პატრონი მის ცნობას ვერ ახერხებდა.

ამრიგად ეს ვერაგი ქურდი განუწყვეტლივ ძარცვავდა და ანადგურებდა მშრომელ მოსახლეობას.

ჰერკულესს კარგად ახსოვდა ის დიდი შეურაცხყოფა, რომელიც ევრიტმა მას მიაყენა და ამიტომ, სამაგიერო რომ გადაეხადა, ხარების ძებნის დროს შეურიჩა დრო და იფიტი ისე მძლავრად დაახეთქა თავით უზარმაზარ კლდეს, რომ სიცოცხლეს გამოასალმა.

ოლიმპოს მბრძანებელმა ზევსმა სასტიკად დასაჯა ჰერკულესი სრულიად უდანაშაულო იფიტის ასე შეუბრალებლად სიცოცხლის გამოსალმებისათვის.

ღმერთების მამამთავარმა თავის ღვთაებრივ საყვარელ შვილს დროებითი სიგიჟე მოუვლინა.

ამ საშინელმა სენმა ჰერკულესს გონება სრულიად დაუკარგა. საბრალო გმირი ქუჩა-ქუჩა დაძრწოდა და შველას კი ვერ პოულობდა.

ბოლოს ჰერკულესმა გადაწყვიტა აპოლონ ღმერთს შეჰკითხებოდა, რომ გაეგო, რა იყო მისი ასე მოულოდნელად დაავადების მიზეზი.

მაგრამ აპოლონ ღმერთის ქურუმმა გამოუცხადა სახელოვან გმირს: ადამიანის მკვლელი ღირსი არაა ღმერთების ყურადღებისა და ამიტომ შეკითხვაზე პასუხს ვერ მიიღებო.

ქურუმის ასეთი პასუხით გაჟავრებულმა ჰერკულესმა ძალადობით მოიტაცა ტაძრიდან სამფეხი და ცის ქვეშ მინდორში გამართა საკუთარი სამისნო.

აპოლონ ღმერთმა იწყინა ჰერკულესის ამგვარი კადნიერება და სახელოვანი გმირი ხელჩართულ ბრძოლაში გამოიწვია.

ჰერკულესი და აპოლონ ღმერთი ერთიმეორეს სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთნენ.

მაგრამ ღმერთების მამამთავარმა ზევსმა მებრძოლთ მოუვლინა მძლავრი ქარიშხალი და თავგანწირული მებრძოლნი ერთიმეორეს ჩამოაშორა.

ბოლოს ღმერთებმა მაინც უწინასწარმეტყველეს სახელოვან გმირს, რომ დანაშაულის გამოსასყიდლად საჭიროა სამი წლის განმავლობაში მონის სახით მოსამსახურეობა გაუწიოს ვისმე და აღებული ხელფასით დააკმაყოფილოს უდანაშაულოდ მოკლული იფიტის მშობლები.

მეგობრებმა ჰერკულესი მიჰყიდეს ლიდიის ქვრივ დედოფალს ომფალას და აღებული ხელფასი გადასცეს მეფე ევრიტის დაობლებულ ოჯახს.

ჰერკულესის ჯანმრთელობას, როგორც კი იგი თავის მოვალეობის ასრულებას შეუდგა სასახლეში, დიდი გაუმჯობესება დაეტყო, იგი თითქმის სრულიად განიკურნა.

ძლევამოსილი გმირი ძველებურად ჩაება გონივრულ საქმიანობაში.

ჰერკულესმა სულ მოკლე ხანში სასტიკად დასაჯა ავაზაკები, რომლებიც შეუბრალებლად ანადგურებდნენ ლიდის მკვიდრთა ქონებას.

ძლევამოსილმა გმირმა დაიჭირა კიკლოპები, რომლებიც ყოველდღე არბევდნენ ადგილობრივ მოსახლეობას, და მაგრად ხელფეხშეკრულნი დედოფალ ომფალას მოჰგვარა.

ჰერკულესმა მოჰკლა მეფე სილეი, რომელიც აუტანელ პაპანაქებაში ადგილობრივ მოსახლეობას ზვრებში იძულებით ამუშავებდა და ამრიგად ყოვლად შეუძლებლად ხდიდა მუშახელის ნორმალურ პირობებში ყოველდღიურ საქმიანობას.

ომფალას უკვირდა თავისი მსახურის ასეთი გმირობა.

დედოფალი დღითიდღე რწმუნდებოდა, რომ მისი მსახური უბრალო მონა კი არა, ვინმე დიდი გმირია.

ბოლოს, როცა დედოფალმა გაიგო, რომ მის მიერ შესყიდული მონა ჰერკულესია, იმდენად დაიახლოვა ძლევამოსილი გმირი, რომ ცოლადაც კი გაჰყვა.

სამწუხაროდ, ჰერკულესმა სასახლეში ცხოვრების დროს დაივიწყა ის სწორი გზა, რომლითაც მას უნდა ევლო, და ფუქსავატი ცხოვრების ფერხულში ჩაება. გმირს უკვე არ აგონდებოდა ხალხის გაჭირვება და შევიწროება, იგი ისე გაიტაცა ცხოვრების აბობოქრებულმა ტალღებმა, რომ გონივრული ცხოვრების მაგივრად მხოლოდ და მხოლოდ სიამოვნებასა და ფუფუნებაში ატარებდა მთელ დროს.

ძლევამოსილი გმირი ისე დაეცა, ისე დაწვრილმანდა, რომ თვით დედოფალი ომფალა და მთელი სასახლის კარისკაცები და ქალებიც კი სასაცილოდ იგდებდნენ და ტიკინასავით ათამაშებდნენ.

ცხადია, ასეთი უაზრო ცხოვრების გამო გმირმა დაკარგა ის სიყვარული და პატივისცემა, რომელიც წინათ მან ხალხში სამართლიანად დაიმსახურა.

სამმა წელმა, რომლის განმავლობაშიც ჰერკულესს დედოფალ ომფალასთან უნდა ემსახურა მონის სახით, უკვე განვლო.

გმირმა მხოლოდ ახლა შეიგნო თავის დამღუპველი დროებითი გატაცება და ისევ ძველებურ სწორ გზას დაადგა.

ჰერკულესმა სულ მოკლე ხანში აღიდგინა ის სახელი და დიდება, რომელიც მან წინათ სრულიად სამართლიანად დაიმსახურა ხალხისა და თავისი ღვთაებრივი მამის ზევსის მხრით.

პირველ ყოვლისა, ძღვევამოსილმა გმირმა გადაწყვიტა დაესაჯა ტროადის მეფე ლაომედონი, რომელმაც უარი უთხრა გმირს მშვენიერი ჰესიონას განთავისუფლებისათვის დაპირებული ცხენების მიცემაზე.

ჰერკულესმა მოიწვია ელინთა საუკეთესო მეომრები და გაბედულად შეაცურა ნავები ტროადის ნაპირების მიმართულებით.

ელინთა სახელოვანმა გმირმა ვერ შეძლო ილიონის მაგრად ნაშენი კედლების დანგრევა, ამიტომ ქალაქის კედლებზე მიადგა მაღალი კიბეები და ამრიგად ჩაეშვა თავისი მხედრობით ქალაქში.

ელინთა თავდადებული მეომრები და ტროადის მამაცი ჯარისკაცები სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთნენ ერთიმეორეს. ხელჩართულ ბრძოლაში ჰერკულესმა სასიკვდილოდ დაჭრა მეფე ლაომედონი, ხოლო მეფის მშვენიერი ასული ჰესიონა თავის მეგობარს ტელამონს მიათხოვა.

ტროადა კი ჰერკულესმა ჰესიონას ძმას გადსცა, რომელიც შემდგომ პრიამოსის სახელწოდებით ღრმა მოხუცებულობამდის მეფობდა მთელ ტროადაში.

ქალღმერთი ჰერა ყოველთვის შურის თვალთ უცქეროდა ჰერკულესის ძლევამოსილებას და ამიტომ იგი ყოველმხრივ ცდილობდა გმირისათვის ხელი შეეშალა, რაიმე ფათერაკი მიეყენებინა, მაგრამ ღმერთების მამამთავარი ზევსი თავის მეუღლეს ამის უფლებას არ აძლევდა, და ამიტომ სახელოვანი გმირი მუდამ უვნებლად აღწევდა თავს ყოველგვარ საფრთხეს.

ჰერკულესმა სიცოცხლეს გამოასალმა მეფე ავგეასი, რომელმაც უარი უთხრა გმირს უზარმაზარი ბოსლების გაწმენდისათვის დაპირებული სასყიდელის მიცემაზე.

ეტოლიის მეფის ოინეას ქალიშვილის დეინარას სიმშვენიერეს მთელ საბერძნეთში კიდით-კიდემდის ყველანი შესტრფოდნენ.

სახელმწიფოს მთელი მოსახლეობა, დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი სიყვარულით იხსენიებდნენ მეფის მშვენიერ ასულს.

ერთხელ დეინარა დაინახა მდინარის ღმერთმა აქელოიმ, რომელსაც ისე მოეწონა მეფის მშვენიერი ასული, რომ გადაწყვიტა მისი ცოლად შერთვა.

ეს გადაწყვეტილება რომ განეხორციელებინა, აქელოი სამჯერ ესტუმრა მეფე ოინეის და განუცხადა თავისი სურვილი დეინარას ცოლად შერთვის შესახებ.

პირველ სტუმრობისას აქელოი მეფე ოინეის ხარის სახით მოველინა, მეორედ გველეშაპისა და მესამედ კი ადამიანისა, რომელსაც ჩვეულებრივი თავის მაგივრად ხარის თავი ება და ცხვრის ნესტობიდან მდინარის აბობოქრებული ტალღები უზარმაზარ მახინჯ ნიკაპზე ეხეთქებოდნენ.

მეფე ოინეის, მდინარის ღმერთი რომ არ გაენაწყენებინა, შესაძლებელია კიდევაც მიეღო აქელოის წინადადება, მაგრამ სწორედ ამ დროს დეინარას მეორე საქმრო გამოუჩნდა.

ეს საქმრო იყო საბერძნეთის გამოჩენილი გმირი ჰერკულესი, რომელსაც საიქიოს ყოფნის დროს მეღუეაგრემ სთხოვა მისი და დეინარა აეყვანა თავისი მზრუნველობის ქვეშ და, თუ მოეწონებოდა, ცოლადაც შეერთო.

ჰერკულესი თავმომწონედ გამოცხადდა მეფე ოინეის სასახლეში და მეფეს მშვენიერი დეინარას ცოლად შერთვის სურვილი განუცხადა.

ელინთა გმირის დიდებულ შესახედაობას ყველანი აღტაცებაში მოჰყავდა. ყველანი გაკვირვებით შესცქეროდნენ სახელოვანი გმირის მძლავრ მხარ-ბეჭებს და მკლავებს, მის შორსსატყორცნელ მშვილდ-ისარს და ვეებერთელა კომბალს, რომელსაც გმირი ჰაერში მრისხანედ ატრიალებდა.

მეფე ოინეიმ ორივე სასიძოს წინადადება მისცა ერთიმეორეს შებრძოლებოდნენ, და ვინც ამ ბრძოლაში სძლევდა, მშვენიერი დეინარაც მას ცოლად გაჰყვებოდა.

ორ სასიძოს შორის გაიმართა საშინელი ხელჩართული ბრძოლა. ჰერკულესი შეუბრალებლად სცემდა მოწინააღმდეგეს თავის უზარმაზარ კომბალს, მაგრამ წყლის ღმერთის კლდესავით მაგარ თავს ოდნავაც ზიანს ვერ აყენებდა. აქელოიც, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, თავდავიწყებით ეკვეთებოდა ჰერკულესს და იერიში იერიშზე მიჰქონდა. ხელჩართულ ბრძოლაში ჩაბმული ჰერკულესი და აქელოი სხვადასხვა ხერხით ცდილობდნენ ერთიმეორე დაემარცხებინათ, მაგრამ ყოველი ცდა უნაყოფო იყო.

აქელოი ამ სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლის დროს სულ სხვადასხვა სახეს იღებდა და ამრიგად ცდილობდა თავისი მოწინააღმდეგე დაეძლია.

მოთმინებიდან გამოსულმა ჰერკულესმა თავისი მძლავრი მკლავებით აქელოი წნელივით მოდრიკა წელში და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, მიწას დაახეთქა.

მაგრამ თვალთმაქცმა აქელოიმ უეცრივ საზარელი გველეშაპის სახე მიიღო.

ძლევამოსილმა გმირმა ღიმილით შესძახა: გველეშაპის არასოდეს არ მშინებია და არც ახლა შემეშინდებაო, თავისი მძლავრი ხელები ჩასჭიდა საზარელ ცხოველს კისერში და ის იყო უნდა დაეხრჩო, მაგრამ აქელოიმ საშიშარი ხარის სახე მიიღო და უზარმაზარი რქებით თავდავიწყებით მიიტანა იერიში სახელოვან გმირზე.

ჰერკულესმა გაბედულად სტაცა ხელები ამ საშინელ ცხოველს რქებში და ისე გადაისროლა, რომ ორივე უზარმაზარი რქა გმირს ხელებში შერჩა.

წყლის ღმერთი ამის შემდეგ იძულებული იყო თავი დამარცხებულიად გამოეცხადებინა და პირველობა ჰერკულესისათვის დაეთმო.

საკითხი იმის შესახებ, თუ ვის უნდა გაჰყოლოდა ცოლად მშვენიერი დეინარა, აქელოისა და ჰერკულესის ამ შებრძოლებამ თავისთავად გადაწყვიტა.

მეფე ოინემ ბრწყინვალე ქორწილი გადაიხადა.

სახელმწიფოს წარჩინებული კარისკაცები, რომლებიც ამ ქორწილზე იყვნენ მოპატიჟებულნი, დიდის სიხარულით შეეგებნენ ჰერკულესისა და დეინარას ბრწყინვალე ქორწილს და ყველანი გულწრფელად ულოცავდნენ ახლადდაქორწინებულებს ამ ბედნიერ დღეს.

დეინარასაგან ჰერკულესს შეეძინა ვაჟიშვილი, რომელსაც გილი უწოდეს.

ერთხელ ჰერკულესი თავისი ცოლშვილით კალედონიაში მიემგზავრებოდა თავის კარგ მეგობარ კეკთან.

ძლევამოსილი გმირი გზაში ევონზე უნდა გადასულიყო.

ხიდის მაგივრობას ეწეოდა კენტავრი ნესესი, რომელსაც მხრებზე შემჯდარი გადაჰყავდა მგზავრები მდინარის მეორე ნაპირას.

ჰერკულესს თვითონ შეეძლო ფეხით გასულიყო მდინარის მეორე ნაპირას, ხოლო დეინარა და პატარა გილი კი კენტავრ ნესესს უნდა გადაეყვანა.

ნესესი ისე მოხიბლა დეინარას სილამაზემ, რომ კენტავრმა გადაწყვიტა სახელოვანი გმირის მშვენიერი მეუღლის გატაცება.

მართლაც, ნესესმა მხრებზე წამოიკიდა მშვენიერი დეინარა და ფეხაკრეფით მოკურცხლა მახლობლად მდებარე უღრანი ტყისაკენ.

ამ თავხედობით გაბრაზებულმა ჰერკულესმა მედგრად სტყორცნა კენტავრს თავისი მოშხამული ისარი და სასიკვდილოდ დაჭრა.

სასიკვდილოდ განწირულმა ნესესმა ამ სიტყვებით მიმართა მშვენიერ დეინარას: „მეფე ოინეას დიდებულ ასულო, შენ ისე მშვენიერი და მომხიბლავი ხარ, რომ სიკვდილის ჟამს არ შემიძლია ცხოვრებაში გამოსადეგი ერთი რამ რჩევა არ მოგცე. გირჩევ დაუყოვნებლივ შუშაში შეაგროვო სისხლი, რომელიც ჩემი ჭრილობიდან გადმოსჩქეფს და საიდუმლოდ შეინახო. თუ ვინიცობაა შეამჩნიო, რომ შენმა მეუღლემ სხვა ქალის სიყვარული ჩაიგდო გულში, იცოდე, საიდუმლოდ შენახული სისხლით სავსე შუშა დიდ სამსახურს გაგიწევს. როცა შეამჩნიო, რომ შენმა ქმარმა გული სხვისაკენ იბრუნა, დაუყოვნებლივ დაასველე შენი მეუღლის პერანგი საიდუმლოდ შენახული სისხლით. დარწმუნებული იყავი, რომ შენი მეუღლე, რომელმაც შენზე გული შეიცვალა, როგორც კი შენ მიერ სისხლით დასველებულ პერანგს ჩაიცვამს, არასოდეს სხვა ქალს არ შეიყვარებს და ისევ შენი ერთგული და სათუთად მოსიყვარულე ქმარი დარჩება. აი ესაა ჩემი რჩევა და, თუ შენ მას მიიღებ, დარწმუნებული იყავ, რომ შენს მყუდრო ცხოვრებას ვერასოდეს ვერ დაარღვევს შე-

ნი ქმრის დროებითი გატაცება, შენ ნაზ გრძნობებს ნაზივე გრძნობებით პასუხს გასცემს შენი მეუღლის გული“.

ამ სიტყვებთან ერთად კენტავრმა ერთი მწარედ ამოიოხრა და სამუდამოდ დახუჭა თვალები.

დენარამ შუშაში მოაგროვა კენტავრის სისხლი და საიდუმლოდ შეინახა.

ჰერკულესმა და დენარამ ისევ განაგრძეს გზა და ხანგრძლივად დარჩნენ მეგობარ კეკთან.

როცა ჰერკულესი ხანგრძლივი სტუმრობის შემდეგ შინ დაბრუნდა, სახელოვანმა გმირმა გაიხსენა მეფე ევრიტის მიერ მიყენებული შეურაცხყოფა და გადაწყვიტა მის წინააღმდეგ გალაშქრება.

ჰერკულესმა მოაგროვა მთელს ელადაში სახელგანთქმული მეომრები და მოულოდნელად თავს დაეცა მეფე ევრიტის.

ხანგრძლივი ბრძოლის შემდეგ სახელოვანმა გმირმა მეფე ევრიტი და მისი შვილები სიცოცხლეს გამოასალმა, სახელმწიფოს დედაქალაქი დაანგრია და ერთიანად მიწასთან გაასწორა. მეფის ასული მშვენიერი იოლა გმირმა ტყვედ წამოიყვანა.

დენარას ბრძოლის ველიდან ქმრის შესახებ ცნობები არ მოსდიოდა და მეტად წუხდა, ვაი თუ რაიმე უბედურება თავს დაატყდაო. ხანგრძლივი ლოდინის შემდეგ დენარას წინაშე წარდგა ჰერკულესის მიერ გამოგზავნილი შიკრიკი ლიხასი, რომელმაც რამდენიმე ტყვე მოიყვანა ბრძოლის ველიდან.

„სალამი და კარგად ყოფნა, დიდად პატივცემულო დენარავ!“

- მოკრძალებით მიესალმა ლიხასი მშვენიერ დენარას:

„ყოვლად შემძლებელი ღმერთები არასოდეს არ წყალობენ ბოროტსა და გაიძვერა ადამიანებს! ყოვლად მოწყალე ღმერთების დახმარებით დავამარცხეთ ვერაგი მეფე ევრიტი, გავანადგურეთ მთელი მისი სახელმწიფო და მრავალი ტყვე ვიგდეთ ხელთ! ძლევა-

მოსილი ჰერკულესი გთხოვს ამ საბრალო ტყვე ქალს განსაკუთრებული ყურადღებითა და მზრუნველობით მოიპყრათ! აბა, ერთი შეხედეთ, რა მშვენიერი და კეთილი სახე აქვს ამ საბრალოს! ყოვლად მოწყალე ღმერთებს ვფიცავ, ეს საცოდავი ტყვე ქალი ღირსია შენი განსაკუთრებული ყურადღებისა და მზრუნველობისა! აი, კიდევაც ამიტომ გთხოვს ძლევამოსილი გმირი ეს საცოდავი ტყვე ქალი შეიბრალო და ჯეროვნად მოეპყრა“.

დეინარას მოეწონა იოლას მშვენიერი და კეთილი სახე და თანაგრძნობით შეეკითხა ახალგაზრდა ტყვე ქალს მისი ვინაობის შესახებ.

მაგრამ საბრალო იოლა ცხარე ცრემლებს ღვრიდა და პასუხის მიცემას ვერ ახერხებდა.

დეინარამ ახლადმოყვანილი ტყვე ქალი მსახურებს ჩააბარა და სასტიკი ბრძანება გასცა განსაკუთრებული ყურადღებით მოპყრობოდნენ.

ლიხასის შემდეგ სწრაფად მოირბინა მეორე შიკრიკმა, რომელმაც დეინარას შემდეგი სიტყვებით მიმართა: „დიდად პატივცემულო დეინარავ, იცოდე, რომ ის ქალი, რომელიც ტყვე ქალის სახით ლიხასმა მოგგვარათ, მეფე ევრიტის ასულია და სახელად იოლას ეძახიან. ძლევამოსილ ჰერკულესს, სანამ შენ გაგიცნობდა, ეს ქალი ძალიან მოსწონდა და, როგორც ყური მომიკრავს, ამბობდნენ კიდევაც უყვარდაო. იცოდე, რომ ეს მშვენიერი ტყვე ქალი შენს ოჯახში შენს მეთოქედ შემოდის! საჭიროა ახლავე მიიღო ზომები, წინააღმდეგ შემთხვევაში სანანებლად დაგიჩივებ! აი, ჩემი გულწრფელი რჩევა, ახლა კი შენ იცი, რა გზას დაადგები!“

დეინარა მეტად ჩააფიქრა შიკრიკის ამ განცხადებამ.

საბრალო ქალი დიდად დაეჭვიანდა.

დეინარა მწუხარედ ითვალისწინებდა თავის მომავალ უბედურებას და უსაზღვროდ იტანჯებოდა.

უეცრივ სასოწარკვეთილ დეინარას მოაგონდა კენტავრის სის-
ხლით სავსე საიდუმლოდ შენახული შუშა, ელვის სისწრაფით მიიჭ-
რა განჯინასთან, საცა ეს შუშა საიდუმლოდ ჰქონდა შენახული, და
კენტავრის მოშხამული სისხლით დაასველა ახლადშეკერილი აბ-
რეშუმით ნაქსოვი მშვენიერი პერანგი და ლიხასს გადასცა ჰერკუ-
ლესისათვის მისაძღვნელად.

ლიხასი ამ ძვირფასი საჩუქრით გაემართა ევბას, საცა იმ დროს
მტერზე ბრწყინვალედ გამარჯვებული ჰერკულესი ყოვლად შემ-
ძლებელ ღმერთებს სამადლობელ მსხვერპლს სწირავდა.

დეინარა ყოველ წუთს მოელოდა თავისი საყვრელი მეუღლის
დაბრუნებას, მაგრამ ჰერკულესი არსად ჩანდა.

ამ მოლოდინით შეწუხებულმა დეინარამ ევბას გაგზავნა თავისი
საყვარელი შვილი გილი, რომელსაც დაავალა საყვარელი ჰერკუ-
ლესის შინ დაბრუნება დაეჩქარებინა.

გილი ევბიდან სასწრაფოდ დაბრუნდა და თავის საყვარელ დე-
დას მწუხარედ მოახსენა: „ჩემო საყვარელო დედავ, მამაჩემი შენმა
საბედისწერო საჩუქარმა დაღუპა.

საბრალო მამაჩემმა, როცა შენი ძვირფასი საჩუქარი მიიღო, სუ-
ლითა და გულით გაიხარა და დაუყოვნებლივ ჩაიცვა შენი გაგზავნი-
ლი აბრეშუმით ნაქსოვი პერანგი.

ძღევამოსილი გმირი მსხვერპლის შეწირვის თადარიგს შეუდგა.
უეცრივ, როცა ცეცხლი სამსხვერპლოზე გაჩაღდა, მამამ საშინელი
ტკივილები იგრძნო, მთელ სხეულში რაღაც საშინელებამ ელვის
სისწრაფით დაურბინა. აუტანელის ტკივილებისაგან გამწარებულმა
გმირმა სასოწარკვეთილებით ერთი მძლავრად შეჰყვირა და გულ-
საკლავი გმინვით მიწაზე დაეშვა.

- „შვილო!“ - მწუხარედ მითხრა სულთმობრძავმა მამაჩემმა:

„დედაშენის გამოგზავნილმა პერანგმა დამღუპა. თუ არ გსურს, რომ უცხო ქვეყანაში დავლიო სული, დაუყოვნებლივ შინ წამიყვანე! დეე, ჩემმა საკუთარმა ოჯახმა დამიტიროს, ჩემ გაცივებულ გვამს ცხარე ცრემლები დააფრქვიოს! დეე, ჩემ სამშობლო მხარეში დავიმარხო და სამუდამოდ განვისვენო! ვფიქრობ, ხალხი, რომლის კეთილდღეობისათვის მე ასე თავდადებულად ვიბრძოდი მთელი ჩემი სიცოცხლის განმავლობაში, ჩემს ღვაწლს არ დაივიწყებს და ჩემ მყუდრო საფლავს გულგრილად გვერდს არ ჩაუვლის!“ დედა, შენი საკუთარი ხელით დაღუპე მთელი ერის სასიქადულო გმირი, თავისი ოჯახის განუსაზღვრელად მოსიყვარულე მამა და შენი ასე თავდავიწყებით ერთგული მეუღლე! აი, საცაა საბრალოს კიდევაც მოიყვანენ და შენი საკუთარი თვალით დაინახავ შენს საყვარელ მეუღლეს, მაგრამ, დანამდვილებით ვერ გეტყვი, ცოცხალს ნახავ თუ მკვდარს!“

დენარა შიშისაგან ერთიანად გაფითრდა, პირისახე შეეცვალა, ენა მუცელში ჩაუვარდა და ვერხვის ფოთოლივით ცახცახებდა.

დედას რომ არაფერი მოსვლოდა, შეშინებული გილი მეორე ოთახში შემლილივით გავარდა მოსამსახურე ქალების დასაძახებლად.

მაგრამ სანამ გილი უკანვე დაბრუნდებოდა, შიშით ზარდაცემულმა დენარამ ბასრი ხმლით მკერდი ორად გაიგმირა. საბრალომ მყისვე განუტევა სული.

გილის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა თავისი საყვარელი დედის ირგვლივ სისხლის გუბეები დაინახა.

საბრალო გილი ცრემლების ფრქვევით დაემხო ძვირფასი დედის უკვე გაცივებულ გვამს და თავისთავს სასტიკად ჰკიცხავდა, რომ მისმა წინდაუხედავმა სიტყვებმა საყვარელი დედა სიცოცხლეს გამოასალმა.

სწორედ ამ დროს საკაცეთი სახლში შემოიყვანეს ცოცხალ-
მკვდარი, სრულიად ფერმიხდილი ჰერკულესი.

მომაკვდავი გმირის საშინელი გმინვა მთელ სახლს აყრუებდა.
ყველანი ზარდაცემულნი შეჰყურებდნენ გმირის უსაზღვრო ტანჯვას
და ცხარე ცრემლებს აფრქვევდნენ.

- „განა უბედურება არაა,- საცოდავის ხმით შესჩიოდა სასიკვდი-
ლოდ განწირული გმირი თავის საყვარელ შვილს გილს, - განა დე-
დამიწის ზურგზე ჩემზე უფრო ძლიერი გმირი კიდევ სადმე მოიპოვე-
ბოდა! ჩემს წინაღმდეგ გალაშქრებას განა ხორცშესხმული ადამი-
ანი გაბედავდა!

ყველაფერი ჩემს წინაშე ძრწოდა და ცახცახებდა. ამჟამად კი სა-
რეცელზე ძლივს სულს ვიბრუნებ და ჩემი საკუთარი ცოლის წყალო-
ბით სამუდამოდ ვიღუპები! ჩემო საყვარელო შვილო, გეხვეწები,
მხურვალედ გევედრები შენის ხელით მომისპო სიცოცხლე და ამ-
ნაირად გადამარჩინო ამ აუტანელ ტანჯვა-წამებას. ხოლო კარგად
გახსოვდეს, რომ აუცილებლად საჭიროა სამაგიერო გადაუხადო
დედაშენს, რომელმაც ასე დაუმსახურებლად მომისპო სიცოცხლე.
განა ძლევამოსილი ჰერკულესი ღირსი იყო დედაშენის მხრით ასე-
თი სასჯელისა! დაბეჯითებით გთხოვ, შვილო, პატივი მეცი და ეს უკა-
ნასკნელი თხოვნა შემისრულე!“

მაგრამ როცა გილმა ცრემლების ფრქვევით მოუთხრო მამას,
რომ საბრალო დეინარამ მეტის მწუხარებისაგან გულმკერდი ბასრი
ხმლით სასიკვდილოდ განიგმირა, ჰერკულესი მცირედად დამშვიდ-
და და საშინელი გულისტკივილით მძიმედ ამოიოხრა.

სულთმობრძავმა გმირმა ტყვედ წამოყვანილი მშვენიერი იოლას
შესახებ ზრუნვა და მისი მოვლა-პატრონობა გილს დაავალა, რის
შემდეგ მსახურებს უბრძანა აეყვანათ ეტის მთის მწვერვალზე, საცა,

ღმერთების გადაწყვეტილებით, სახელოვან გმირს საუკუნოდ უნდა განესვენა.

ჰერკულესის მეგობრებმა და საუკეთესო ამხანაგებმა ეტის მთის მწვერვალზე გამართეს კოცონი მუხისა და ნაძვის შეშისაგან და ზედ დააწვინეს მომაკვდავი გმირი.

მაგრამ კოცონის ცეცხლის შეკეთებას ვერავინ ბედავდა.

ბოლოს ეს სამწუხარო მოვალეობა ჰერკულესის თხოვნით შეასრულა სახელოვანი გმირის მეგობარმა ფილოქტეტესმა, რომელმაც საჩუქრად ამ სამსახურისათვის გმირის საუცხოო მშვილდ-ისარი მიიღო.

კოცონს ცეცხლი წაეკიდა. ალმა და სქელმა კვამლმა დაფარა მთელი კოცონი.

უეცრივ გაისმა საშინელი ჭექა-ქუხილი. კოცონზე ჩამოეშვა მსუბუქი ღრუბელი, რომელიც გარს შემოერთყა სახელოვანი გმირისათვის გამართულ ალითა და კვამლით შებურულ კოცონს.

მცირედი ხნის შემდეგ ღრუბელი ისევ ცისაკენ აიმართა და ოლიმპოს მწვერვალზე აიტანა მიწიერი ცოდვებისაგან განწმენდილი ჰერკულესი.

ოლიმპოზე ჰერკულესს შეხვდა ქალღმერთი ათინა, რომელმაც ძლევამოსილი გმირი დარბაზში მიიწვია, საცა იმ დროს ღმერთებს თათბირი ჰქონდათ გამართული.

ქალღმერთი ჰერა ახლა კი შეურიგდა ჰერკულესს და, ნიშნად თავისი კეთილგანწყობისა, ელინთა სახელოვან გმირს ცოლად მიათხოვა თავისი ასული, მუდმივი ჭაბუკობის ქალღმერთი მშვენიერი ჰეზა.

ამრიგად დასრულდა მიწიერი ცხოვრება იმ დიდებული გმირისა, რომელიც მუდამ ხალხის კეთილდღეობისათვის იღვწოდა, მუდამ ჩაგრულთა და უბედურთ მფარველობდა და თავისი ხანგრძლივი ნა-

ყოფიერი მოღვაწეობით უდიდესი სამსახური გაუწია თავის სამშობლო მხარეს.

მთელი საბერძნეთის მოსახლეობა, განურჩევლად წოდებისა, დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი დიდად აფასებდნენ ჰერკულესის ამ ფასდაუდებელ, უდიდეს ღვაწლს და კიდევაც ამიტომ თავისი სახელოვანი გმირის შარავანდით მოსილ სახელს ყოვლად შემძლებელი ღმერთების თანაბრად პატივს სცემდნენ და მუდამ სიყვარულით იგონებდნენ.

თებევსი

პელოპის შთამომავალს ათენის მეფეს ეგოესს შვილები არ ჰყავდა; მას ძლიერ აწუხებდა უშვილობა და შიშით ითვალისწინებდა მოხუცებულობას, როდესაც მტრისაგან დამცველი და გულშემატკივარი არ ეყოლება.

ეგეოსს დაუძინებელ მტრებად მიაჩნდა თავისი ძმის პოლინტის შვილები, რომელნიც ყოველ მოხერხებულ დროს იყენებდნენ, რომ უშვილო ბიძა ტახტიდან ჩამოეგდოთ და სახელმწიფოს მართვა-გამგეობა ხელში ჩაეგდოთ.

დაუსრულებელი ბრძოლით გაბეზრებულმა ეგეოსმა გადაწყვიტა ფარულად შეერთო ვინმე, რომ მემკვიდრე გასჩენოდა და სამეფო ტახტს დაჰპატრონებოდა.

სანამ ამ გადაწყვეტილებას განახორციელებდა, ეგეოსი თავის მეგობარ პიტევისთან გაემგზავრა, რომ ამ საკითხის შესახებ მოლაპარაკებოდა და მეგობრული რჩევა მიეღო.

სწორედ იმ ხანებში ღმერთებმა უწინასწარმეტყველეს პიტევის: შენი მშვენიერი ასული ეფრა ფარულად გათხოვდება და მიეცემა ვა-

ჟიშვილი, რომელიც საგმირო საქმეების შესრულებით ძლევამოსილი გმირის სახელს დაიმსახურებს მთელ საბერძნეთშიო.

პიტეის ვერ აეხსნა ღმერთების წინასწარმეტყველება და დიდად წუხდა, მაგრამ როცა მეფე ეგეოსმა გაუმჟღავნა თავისი განზრახვა, ღმერთების წინასწარმეტყველება პიტეისათვის უკვე აშკარა შეიქნა.

მეფე პიტეიმ მოიწონა ეგეოსის განზრახვა და ფარულად მიათხოვა მას თავისი მშვენიერი ასული ეფრა.

ხანგძლივი სტუმრობის შემდეგ მეფე ეგეოსი თავის სახელმწიფოში დასაბრუნებლად მოემზადა.

როცა თავის მშვენიერ მეუღლეს უნდა გამოსთხოვებოდა, ეგეოსმა იგი ზღვის პირას ცამდის აღმართულ დიდ კლდეთან მიიყვანა.

მეფემ დიდის გაჭირვებით ასწია ეს უზარმაზარი კლდე და მის ქვეშ შეინახა თავისი ხმალი და ქალამნები. ეგეოსი შემდეგ მიუბრუნდა თავის საყვარელ მეუღლეს ეფრას და უთხრა: „ჩემო ძვირფასო ეფრა! ეს ხმალი და ქალამნები ამ კლდის ქვეშ უნდა ინახებოდეს. ამის შესახებ არავის არაფერი არ გაუმჟღავნო. თუ ყოვლად შემძლებელი ღმერთები მოწყალე თვალით შემოგვხედავენ და შვილს გვაჩუქებენ, გთხოვ ეს ჩვენი პირმშო შესაფერისად აღზარდო, ხოლო ამასთანავე დაბეჯითებით გთხოვ არც ჩემ მომავალ შვილს და არც სხვას ჩემი ვინაობის შესახებ დრომდის არაფერი არ გაუმჟღავნო. მაგრამ როცა ჩვენი შვილი იმდენად წამოიზრდება, რომ ამ კლდის აწევას შეიძლებს, მოიყვანე ამ ზღვის პირას და სთხოვე აქ შენახული ხმალი და ქალამნები ამოიღოს. თუ ამას შეძლებს, ჩააცვი ქალამნები, ხმალი მხარზე გადაჰკიდე და დაუყოვნებლივ ჩემთან გამოგზავნე“.

ამ განკარგულების მიცემის შემდეგ იგი გამოეთხოვა თავის საყვარელ მეუღლეს, შეაცურა ხომალდი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში და ათენისაკენ გაეშურა.

მართლაც, რამდენიმე ხნის შემდეგ ეფრას შეეძინა ვაჟი, რომელიც ისეთი ახოვანი და მძლავრი იყო, რომ ყველას აოცებდა.

ყმაწვილს თებევსი დაარქვეს. მეფე პიტფეიმ ეფრას თხოვნით ხალხს გამოუცხადა, საკვირველი ყმაწვილი ჩემს ასულს პოსეიდონ ღმერთისაგან შეეძინაო.

დედა დიდის გულმოდგინებით ზრდიდა თავის პირშოს.

მოსიყვარულე დედა ამჩნევდა, რომ ყმაწვილი ბუმბერაზ ძალას და მეტად მახვილ ჭკუა-გონებას იჩენდა.

თექვსმეტი წლის იქნებოდა თებევსი, როცა დედამ გადაწყვიტა ათენში გაეგზავნა მამასთან.

ეფრამ წაიყვანა თებევსი ზღვის ნაპირას, საცა მეფე ეგეოსმა ამ თექვსმეტი წლის წინად შეინახა კლდის ქვეშ თავისი ხმალი და ქალამნები.

ყმაწვილმა სულ ადვილად ასწია უზარმაზარი კლდე და ამოიღო ეგეოსის შენახული ხმალი და ქალამნები.

დედამ შვილს მხოლოდ ახლა უთხრა, რაც მეფე ეგეოსმა ათენში გამგზავრებისას დაავალა.

დედის ნაამბობმა თებევსი დიდად გაახარა. ჯანღონით სავსე ჭაბუკი დაუყონევბლივ შეუდგა ათენში წასვლის თადარიგს.

თებევსი მეორე დღესვე გაემართა ათენისაკენ მამის სანახავად.

სანამ ათენში მივიდოდა, ძაღლღონით სავსე თებევსმა გზაში მრავალი საგმირო საქმე ჩაიდინა.

მაშინდელ საბერძნეთში, როგორც ყოველ გაუნათლებელ და მოუწყობელ ქვეყანაში, ძალიან ბევრი ყაჩაღი იყო, და მათ საშინელი დღე დააყენა თებევსმა.

ეპიდავრის უღრან ტყეში თებევსი წააწყდა ყაჩაღ პერიფეტს, რომელიც თავისი უზარმაზარი კომბლით ყველა მგზავრს სიცოცხლეს ასალმებდა.

გაბედული ყმაწვილი უშიშრად შეებრძოლა ყაჩაღს.

ხელჩართული ბრძოლის შემდეგ თებევსმა ხელიდან გამოსტაცა ყაჩაღს უზარმაზარი კომბალი და ისეთი ძალით დაჰკრა თავში, რომ ქვეყნის ამკლებმა ყაჩაღმა მცისვე სული დალია.

თებევსი თავს წააწყდა მეორე ყაჩაღს, რომელიც კორინთის ყელზე დათარეშობდა. ყაჩაღი მძლავრი ხელებით ხრიდა მახლობლად მდგომი ნაძვის ხეების კენწეროებს და გამვლელ-გამომვლელებს ცალი ფეხით მიაკრავდა ხოლმე ასე მოხრილი ხეების კენწეროებზე. როცა ხეები ტანში გაიმართებოდნენ, ყაჩაღის მსხვერპლი, ჰაერში ორად გახლეჩილი, დედამიწას უდანაშაულო სისხლით ანოყიერებდა.

ახალგაზრდა ჭაბუკი მედგრად შეებრძოლა ქვეყნის ზარდამცემ ყაჩაღს და შეუბრალებლად გამოასალმა სიცოცხლეს.

თებევსს სასტიკი ბრძოლა დასჭირდა, სანამ სასიკვდილოდ დაჭრიდა გარეულ ღორს, რომელიც კორინთის ხეობაში დათარეშობდა და ადგილობრივი მოსახლეობის დოვლათს ყოველდღე ანადგურებდა.

მეგარასა და ატიკას შორის სარონიკის უბის ნაპირები ყაჩაღ სკირონს ეჭირა და ვისაც კი ხელში ჩაიგდებდა, უთუოდ ზღვაში უნდა ებანავებინა, მაგრამ ძვირად თუ ვინმე გადარჩენია ამ უნებურ ბანაობას.

თებევსმა მთის მწვერვალზე დაიჭირა სკირონი და მთელი ძალღონით გადაისროლა ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში.

ელევსინის მახლობლად თებევსი შეხვდა ყაჩაღ კერნიონს, რომელიც მგზავრებს ჭიდაობაში იწვევდა და ყველას სიცოცხლეს ასალმებდა, ვინც კი მასზე სუსტი აღმოჩნდებოდა. თებევსმა კერნიონი ჭიდაობაში გამოიწვია, მისივე კომბლით გაუტეხა თავი და სიცოცხლეს გამოასალმა.

ატიკაში, კეპისის ნაპირებზე, დაბინავებული იყო ყაჩაღი პროკრუსტი, რომელიც მეტად თავისებურ სტუმართმოყვარეობას იჩენდა: თუ რომელიმე მგზავრი იძულებული იყო პროკრუსტის ბინაზე ღამე გაეთია, მასპინძელი სტუმარს საწოლს მიუჩენდა მოსასვენებლად, თუ სტუმარი მაღალი იყო და ფეხები გადასცილდებოდა საწოლს, პროკრუსტი ფეხების ზედმეტ ნაწილს მოსჭრიდა, ხოლო თუ მგზავრი საწოლზე მოკლე აღმოჩნდებოდა, სტუმართმოყვარე მასპინძელი მგზავრს ფეხებს უჭიმავდა, ვიდრე საწოლს არ გაუთანაბრებდა.

თეზევსმა დაიჭირა პროკრუსტი, მოკლე საწოლზე დააწვინა, ფეხების ზედმეტი ნაწილი ჩამოსჭრა და სიცოცხლეს გამოასალმა.

მრავალი საგმირო საქმის ღირსეულად შესრულების შემდეგ თეზევსი ათენში მოვიდა, მაგრამ, სამწუხაროდ, ის მდგომარეობა არ დახვდა, რასაც იგი მოელოდა.

ხალხს ყოველდღიური უთანხმოება ტანჯავდა. თითოეულ მოქალაქეს რაღაც აწუხებდა. არავინ იცოდა, ხვალინდელი დღე რას უქადდა. ხალხი წუხდა და სასოწარკვეთილებას ეძლეოდა.

მეფე ეგეოსი მოხუცებულობაში შედიოდა და სახელმწიფო საქმეებს უკვე თავს ვერ ართმევდა.

ეგეოსის ძმისწულები ყოველგვარად ცდილობდნენ სამეფო ტახტი მეფის სიცოცხლეშივე ხელში ჩაეგდოთ.

როგორც კი მივიდა ქალაქში, თეზევსი დაუყოვნებლივ მამის საწახავად გაეშურა.

დაინახა თუ არა ეგეოსმა უცნობი სტუმრის ტანზე თავისი ხმალი და ფეხზე ქალამნები, მიხვდა, რომ ახლადმოსული ჭაბუკი მისი შვილია. მეფე და თეზევსი ერთიმეორეს მოეხვივნენ და სიხარულისაგან ცრემლებს აფრქვევდნენ.

მეფე ეგეოსმა წარუდგინა თებევეს სახელმწიფოს უმაღლესი მოხელენი, რომელთაც ტახტის ახლადმოვლენილმა მემკვიდრემ უამბო მის მიერ შესრულებული საგმირო საქმეები.

სახელმწიფოს წარჩინებულები აღტაცებით ულოცავდნენ თებევეს ყაჩაღებზე ბრწყინვალე გამარჯვებას და სრულ იმედს გამოთქვამდნენ, რომ ამიერიდან სახელოვანი გმირი დახმარებას არ მოაკლებდა ათენის ყოველმხრივ შევიწროებულ მოქალაქეებს და მოსალოდნელი უბედურებისაგან იხსნიდა.

თებევესმა უპირველეს ყოვლისა გადაწყვიტა პალანტის ვერაგი ვაჟიშვილების თავიდან მოცილება.

პალანტის ვაჟიშვილები მოხერხებულ შემთხვევას ეძებდნენ, რომ ახლადმოვლენილი მემკვიდრე მოეკლათ და სამეფო ტახტს დაუფლებოდნენ.

თებევესი სრულიად მოულოდნელად შეიჭრა ბოროტგამმრახველების სასახლეში და ყველანი შეუბრალებლად ამოჟლიტა.

სახელოვანი ჭაბუკი შეაფიქრიანა ამ მკვლელობამ: ვაი თუ ხალხმა შემოიძულოსო, და გადაწყვიტა ხალხისათვის მეტისმეტად სასარგებლო საქმის შესრულება, რომ ამით მოეგო მისი გული.

მთელ ათენსა და მის მიდამოებს ანადგურებდა მარათონის ველზე გავარდნილი გარეული ხარი.

ერთ დროს ეს საშინელი ხარი საბერძნეთის უძლიერესმა გმირმა ჰერკულესმა დაიჭირა, მაგრამ მეფე ევრისტენემ გაათავისუფლა, და მასაქეთ ანადგურებდა ეს საშინელი ცხოველი ატიკის თვალუწვდენელ მინდორ-ველებს. ვერავინ ვერ ბედავდა ამ ველური ხარის წინააღმდეგ გალაშქრებას, ყველანი შიშით ძრწოდნენ.

თებევესმა გადაწყვიტა ამ საშინელი ცხოველის ცოცხლად დაჭერა.

სახელოვანი გმირი თავდავიწყებით ეკვეთა მინდორზე მოთარე-
შე ველურ ხარს, ხანგრძლივი ბრძოლის შემდეგ სძლია და ხალხის
დოვლათის გამანადგურებელი ცხოველი მაგრად შეკრული მოიყვა-
ნა ათენში.

მაგრამ ყველაზე უფრო საგმირო საქმედ ბერძნები თებევსის მი-
ერ მინოტავრის მოკვლას თვლიდნენ.

ათენელებმა ოდესღაც მოჰკლეს კუნძულ კრეტას მეფის მინოსის
ვაჟი.

მეფე მინოსმა ათენელებს ომი გამოუცხადა. ათენელებმა წააგეს
ეს ომი. გამარჯვებულმა მეფემ საზავო პირობების დადების დროს
ათენელებს მეტად სამძიმო ხარკი დაადო:

ყოველი ცხრა წლის განმავლობაში ათენელები მეფე მინოსს უგ-
ზავნიდნენ ცხრა-ცხრა ქალ-ვაჟს, რომელთაც გაუმაძღრად სან-
სლავდა მეფის ლაბირინთში დამწყვდეული ხარი მინოტავრი.

როცა კრეტის მეფემ კვლავ მოსთხოვა ათენელებს ეს სამძიმო
ხარკი, სხვა ათენელებთან ერთად თებევსიც გაემგზავრა კუნძულ
კრეტაზე.

როცა კრეტას მივიდნენ, სასიკვდილოდ განწირულნი შეიყვანეს
უზარმაზარ ლაბირინთში, რომელშიაც მინოტავრი ცხოვრობდა.

ამ შენობაში იმდენი ოთახი იყო, რომ შემსვლელს გზა ებნეოდა
და უკან დაბრუნებას ვერ ახერხებდა.

თებევსის სილამაზითა და ვაჟკაცობით მოხიბლულმა მეფე მინო-
სის ასულმა არიადნემ მისცა გმირს ძაფის გრეხილი.

როდესაც თებევსი ლაბირინთში შევიდა, მან შესავალთან და-
ამაგრა გრეხილის ბოლო. სახელოვანი გმირი თანდათანობით არ-
ღვევდა გრეხილს, სანამ გაუმაძღარ მინოტავრს არ შეხვდა.

თებევსი გააფრთხეული ლომივით ეკვეთა მინოტავრს და ხმლით
გაუგმირა გულმკერდი.

ამ ბრწყინვალე გამარჯვების შემდეგ არიადნეს ძაფის გრეხილმა საშუალება მისცა თეზევსს ლაბირინთიდან გამოსასვლელი გზა მოენახა და მშვიდობით დაბრუნებულიყო თავისი მხლებლებით.

თეზევსს ლაბირინთის კარებთან დახვდა მშვენიერი არიადნე, რომელმაც კუნძულ ნაქსოსზე გადაიყვანა დალუპვას გადარჩენილი ათენელები.

თეზევსი და მისი თანამხლებელი ათენელები რამდენიმე დღეს დარჩნენ კუნძულზე დასასვენებლად და უხვი მსხვერპლი შესწირეს ღმერთებს დალუპვისაგან გადარჩენისათვის.

თეზევსს სიზმარში გამოეცხადა მხიარულების ღმერთი ბაქხი, რომელიც გმირს მოკვლას ემუქრებოდა, თუ იგი მშვენიერ არიადნეს არ ჩამოშორდებოდა და კუნძულ ნაქსოსზე არ დატოვებდა.

ღმერთების გადაწყვეტილებით, მეფე მინოსის მშვენიერი ასული არიადნე ბაქხს ცოლად უნდა გაჰყოლოდა.

თეზევსმა ვერ გაბედა ღმერთების გადაწყვეტილების ურჩობა. როცა მშვენიერ არიადნეს სრულიად უდარდელად ეძინა, თეზევსმა თავისი მხლებლებით დატოვა ნაქსოსის ნაპირები და ხომალდი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში შეაცურა ათენში დასაბრუნებლად.

სახელოვან გმირსა და მის მხლებლებს დიდად აწუხებდა მათი მხსნელი ქალის, მშვენიერი არიადნეს კუნძულზე მართოდმართო დატოვება.

მეფე ეგეოსი მოუთმენლად მოელოდა შვილის მშვიდობიანად დაბრუნებას.

თეზევსი კრეტას გამგზავრებისას მოხუც მამას დაჰპირდა: თუ დავძლევ საშინელ მინოტავრს, დაბრუნებისას, გამარჯვების ნიშნად, ხომალდზე შავი დროშის მაგივრად თეთრ დროშას გამოვკიდებო.

მაგრამ ყოვლად შემძლებელმა ღმერთებმა არიადნეს ასე უმართებულოდ შეურაცხყოფისათვის თეზესს სამაგიერო გადაუხადეს.

დაბრუნებისას სახელოვან გმირს დაავიწყდა ხომალდზე თეთრი დროშის გამოკიდება.

მეფე ეგეოსი მოუთმენლად მოელოდა თეზესის დაბრუნებას და მაღალ კლდეზე გადამდგარი ყოველდღე თვალყურს ადევნებდა ზღვაში მომავალ ხომალდებს.

როცა ეგეოსმა კუნძულ კრეტიდან მომავალ ხომალდზე გამოკიდებული შავი დროშა დაინახა, ეს თეზესის დაღუპვის ნიშნად მიიჩნია და უსაზღვრო მწუხარებისაგან გონებაარეული ზღვის უფსკრულში გადაეშვა.

თეზესის მწუხარებას საზღვარი არ ჰქონდა. სახელოვანი გმირი განუსაზღვრელი გულისტკივილით კიცხავდა თავისთავს, რომ მისმა გულმავიწყობამ იმსხვერპლა მეფე ეგეოსი.

თეზესმა საყვარელი მამა ბრწყინვალედ დაასაფლავა.

ეგეოსის სახელის უკვდავსაყოფად, იმ ზღვას, რომელშიაც მეფემ შვილის განუსაზღვრელი სიყვარულით თავი დაიხრჩო, „ეგეოსის ზღვა“ დაარქვეს.

ეგეოსის ტრაგიკული სიკვდილის შემდეგ ათენის სამეფო ტახტი თეზესმა დაიჭირა.

სახელოვანმა გმირმა დიდი უნარი გამოიჩინა სახელმწიფო საქმეების მართვა-გამგეობაში.

თეზესის მეფობის დასაწყისში მთელი ატიკა დანაწილებული იყო თემებად, რომელნიც სრულიად დამოუკიდებელ ცხოვრებას ეწეოდნენ.

სახელოვანმა მეფემ ეს დაქსაქსული თემები შეაერთა, ამრიგად გააერთიანა ელინთა მთელი ერი და საერთო სამოღვაწეო ასპარეზი გაუჩინა.

სახელმწიფოს მკვიდრნი სამ კლასად დაანაწილა:

კეთილშობილნი, მიწის მუშაკნი და ხელოსნები.

შორსმგვრეტელმა თებევსმა მეფის განსაკუთრებული უფლება საკმაოდ შეზღუდა.

სახელმწიფოს სამძიმო საქმეების საბოლოოდ გადატრა და დადასტურება მეფემ კეთილშობილთა საბჭოს და სახალხო ყრილობას მიანდო.

ამ უმაღლესი ორგანოების საშუალებით ხალხი მონაწილეობას იღებდა სახელმწიფოს მართვა-გამგეობაში, და ამრიგად თითოეული სამძიმო საქმე უფრო მართებულად და საფუძვლიანად წყდებოდა სახელმწიფოში.

სახელოვანი მეფე დიდის გულმოდგინებით ზრუნავდა იმაზე, რომ ხალხში განემტკიცებინა ღმერთებისადმი პატივისცემა.

ქალაქ ათენის მფარველ ქალღმერთ ათენას სადიდებლად თებევსმა შესანიშნავი ტაძარი ააგო.

პოსეიდონ ღმერთის პატივსაცემად ძლევამოსილმა მეფემ ათენაში დაარსა ეგრეთწოდებული „ისტმური თამაშები“.

თებევს არ დასცალდა დიდხანს ეწარმოებინა სახელმწიფოს ეს მშვიდობიანი მშენებლობა.

როცა ომს აწარმოებდა ამორძალების წინააღმდეგ, მან მოიტაცა მათი წინამძღოლი მშვენიერი იპოლიტე და ცოლად შეირთო.

იპოლიტემ თავისი სათნო ხასიათით მოიგო სახელმწიფოს მკვიდრთა გული.

ამორძალებმა დიდ შეურაცხყოფად მიიღეს თავისი საყვარელი წინამძღოლის მოტაცება და სრულიად მოულოდნელად თავს დაეცნენ ათენელებს.

თებევსმა დაუყოვნებლივ შეკრიბა დიდი მხედრობა და სახელმწიფოში შემოსული მტრის წინააღმდეგ მედგრად გაილაშქრა.

ბრძოლის ველზე მეფემ დიდი გმირობა გამოიჩინა.

სამწუხაროდ, ამ სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლის დროს სასიკვდილოდ დაჭრეს დედოფალი იპოლიტე, რომელიც ათენელებთან ერთად გმირულად იბრძოდა მტრის წინააღმდეგ.

ელინთა ძლევამოსილმა მხედრობამ, თებევსის წინამძღოლობით, დაამარცხა ამორძალები, რომელნიც იძულებული იყვნენ სამარცხვინო ზავი შეეკრათ ათენელებთან.

ამ ბრწყინვალე გამარჯვებამ თებევსს დიდად გაუთქვა სახელი მთელს საბერძნეთში.

ყველანი დიდის პატივისცემით იხსენიებდნენ გმირ მეფეს, მის სახელს ძლევამოსილობის შარავანდით მოსავდნენ.

სწორედ ამ ხანებში საბერძნეთის ერთმა თვალსაჩინო გმირმა პერითეოსმა მოისურვა გამოეცადა თებევსის ვაჟკაცობა და ამის შესაძლებლად გაიტაცა მარათონის ველიდან თებევსის ხარების ჯოგი.

პერითეოსი დარწმუნებული იყო, რომ როგორც კი ხარების გატაცებას გაიგებდა, თებევსი უკან გამოუდგებოდა, ამიტომაც განზრახნელა მიერეკებოდა ხარების ჯოგს.

მართლაც, გაბრაზებული მეფე კვალდაკვალ გამოუდგა პერითეოსს და მალე წამოეწია.

თებევსი და პერითეოსი ის იყო უნდა სცემოდნენ ერთმანეთს, რომ ამ დროს სრულიად მოულოდნელი რაღაც მოხდა: გმირებს ისე მოეწონათ ერთიმეორე, რომ თითქო ვინმეს ბრძანებით, ერთსა და იმავე დროს დაყარეს იარაღი და მეგობრულად გაუწოდეს ერთმანეთს ხელი.

პერითეოსმა თებევსს ნებაყოფლობით დაუბრუნა გატაცებული ჯოგი და მეფეს სთხოვა თვითონვე დაენიშნა ჯილდო ზარალის ასანაზღაურებლად.

- „ერთადერთი ჯილდო, რომელიც მსურს შენგან მივიღო, - მხიარული კილოთი წამოიძახა თეზვესმა, - მხოლოდ ის იქნება, თუ მე და შენ სამუდამოდ დავმეგობრდებით!“

თეზვესი და პერითოსი ერთიმეორეს გადაეხვივნენ და მეგობრობის მტკიცე კავშირი შეკრეს.

მცირე ხნის შემდეგ პერითოსმა ლაპიდების თავადის ასული მშვენიერი იპოდამია შეირთო და ქორწილზე მიიპატიჟა ახლადშექმნილი მეგობარი თეზვესი.

ლაპიდების ველური ტომები თესალიაში ცხოვრობდნენ.

ლაპიდების მამაცობა ყველას აოცებდა. ყველა მოკვდავზე ადრე გარეული ცხენები ლაპიდებმა მოაშინაურეს.

ქორწილზე მიპატიჟებულნი იყვნენ აგრეთვე პერითოსის ნათესავი კენტავრები.

ლაპიდებისა და კენტავრების ტომებს მუდამ მტრობა ჰქონდათ ერთმანეთთან.

მიუხედავად ასეთი მტრული განწყობილებისა, კენტავრები მაინც მივიდნენ პერითოსის ქორწილზე და ლაპიდებთან ერთად მხიარულობდნენ.

ამ საერთო მხიარულების დროს ღვინით ძაღვზე შეზარხოშებულმა კენტავრმა ევრიტიონმა მხრებზე წამოიკიდა პატარძალი იპოდამია და უღრანი ტყისაკენ გაიტაცა.

საქორწილო დარბაზში სტუმრებმა საშინელი განგაში ატეხეს. ღვინით გაღეშილმა კენტავრებმა ისარგებლეს ამ სამწუხარო შემთხვევით, დაერივნენ თესალიელების ცოლებსა და ქალიშვილებს და ჯოჯოხეთის გენია დაატრიალეს საქორწილო დარბაზში.

ქალების გულსაკლავი კივილი მთელ დარბაზს აყრუებდა.

სასწრაფოდ წამოიჭრნენ პატარძლის ნათესავი ლაპიდები და აწიოკებული ქალების გამოსასარჩლებლად ეკვეთნენ ღვინით გაღლეშელ კენტავრებს.

„რომელმა ღმერთმა დაგიბნელა გონება, რომ შენ გაბედე ჩემი და ჩემი მეგობრის პერითეოსის ასე შეურაცხყოფა?“ - მრისხანედ შეჰყვირა თებევსმა და ელვის სისწრაფით დაედევნა თავგზიდან გადახვეულ კენტავრს.

ძღევამოსილმა თებევსმა დაიჭირა ევრიტიონი და ისე მძლავრად ჩაჰკრა მუშტი გულმკერდში, რომ კენტავრმა ქარიშხლისაგან მოტეხილ ხესავით ზღართანი მოიღო მიწაზე.

ევრიტიონის მკვლელობამ კენტავრებსა და ლაპიდებს შორის ცხარე შეტაკება გამოიწვია.

ლაპიდები თებევსის წინამძღოლობით სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთნენ კენტავრებს.

ცხარე ბრძოლა არ შეწყვეტილა მთელი დღის განმავლობაში.

კენტავრებმა ამ შებრძოლების დროს მრავალი თავდადებული მეომარი დაკარგეს.

მხოლოდ დაბინდებისას შეწყდა ბრძოლა. ლაპიდებმა სძლიეს კენტავრებს და ამრიგად გადაარჩინეს მშვენიერი იპოდამია დიდ განსაცდელს.

თებევსის ამ ბრწყინვალე გამარჯვებამ კიდევ უფრო განამტკიცა პერითეოსისა და სახელოვანი გმირი მეფის მეგობრული კავშირი.

სამწუხაროდ, იპოდამია სულ მოკლე ხანში მძიმედ გახდა ავად და გარდაიცვალა.

გულითადმა მეგობრებმა, თებევსმა და პერითეოსმა, იპოდამიას გარდაცვალებიდან რამდენიმე წლის გასვლის შემდეგ გადაწყვიტეს ორივეს შეერთო ცოლი.

სწორედ იმ დროს სპარტაში იმყოფებოდა მთელ საბერძნეთში სილამაზით სახელგანთქმული მშვენიერი ელენე, ღმერთების მამამთავრის ზევსის და ლედას ასული.

თებევსმა და პერითეოსმა ერთხელ ქალღმერთ არტემიდეს ტაძარში მოჰკრეს თვალი მშვენიერ ელენეს და ისე მოეწონათ, რომ დაუყოვნებლივ მოიტაცეს და არკადიაში წამოიყვანეს.

მეგობრებმა დაიწყეს ბჭობა, თუ რომელ მათგანს უნდა შეერთო ახლადმოტაცებული მშვენიერი ელენე.

თებევსი და პერითეოსი შეთანხმდნენ წილი ეყარათ. ვისაც წილისყრით შეხვდებოდა, მშვენიერი ელენე მას უნდა გაჰყოლოდა.

თებევსმა და პერითეოსმა ამასთანავე პირობა დადეს, რომ მშვენიერი ელენეს ბედნიერი მეუღლე უნდა დახმარებოდა თავის მეგობარს საცოლეს არჩევაში.

მშვენიერი ელენე წილისყრით თებევს შეხვდა.

ძლევამოსილმა მეფემ ბრწყინვალე ქორწილი გააჩაღა.

ქორწილზე მოწვეულნი შესტრფოდნენ მეფე-დედოფალს და გულწრფელ სალამს მიუძღვნიდნენ ახლადდაქორწინებულებს.

რამდენიმე ხნის შემდეგ თებევსმა თავისი მშვენიერი ელენე საყვარელ დედას ეფრას ჩააბარა და თვითონ კი პერითეოსს გაჰყვა მისთვის საპატარძლოს მოსაძებნად.

მეგობრები საიქიოს სამყაროში გაემგზავრნენ იმ აზრით, რომ მეფე პლუტონის მეუღლე მშვენიერი პერსეფონე მოეტაცათ.

საიქიოს მეფემ პლუტონმა ორივე მეგობარი ამ ბოროტი განზრახვისათვის სასტიკად დასაჯა.

საიქიოს მბრძანებელმა თებევსს ხელ-ფეხი ჯაჭვებით მაგრად შეუკრა, ხოლო მის მეგობარს პერითეოსს ზურგზე უზარმაზარი კლდე დაადო.

ამრიგად დასჯილი მეგობრები საცოდავად იტანჯებოდნენ, მაგრამ ამ უბედურებისაგან მათ დახსნას ვერავინ ბედავდა.

საბერძნეთის უძლიერესმა გმირმა ჰერკულესმა, როცა იგი საიქიოს სამეფოში ჩავიდა კერბერის მოსატაცებლად, დაინახა მეგობრების აუტანელი ტანჯვა და გადაწყვიტა ორივეს გათავისუფლება.

მართლაც, ძლევამოსილმა გმირმა თებევსს დაუყოვნებლივ შემოხსნა ხელ-ფეხზე დადებული ხუნდები, ხოლო პერითეოსის დახსნა კი ვერ მოახერხა, რადგან ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს არ სურდათ თებევსის მეგობრის ამ ტანჯვისაგან გათავისუფლება.

სწორედ იმ დროს, როცა სახელოვანი თებევსი საიქიოს სამეფოში შეუბრალებლად იტანჯებოდა, დის საძებნელად ათენში მივიდნენ მშვენიერი ელენეს ძმები, კასტორი და პოლუქსი.

კასტორმა და პოლუქსმა გადაჭრით მოსთხოვეს ათენელებს ეჩვენებინათ მშვენიერი ელენეს საცხოვრებელი ბინა, წინააღმდეგ შემთხვევაში დაემუქრნენ მთელ ათენს დავანგრევთ და მიწასთან გავასწორებთო.

ამ მუქარით შეშინებულმა ერთმა ათენელმა უჩვენა კასტორსა და პოლუქსს ბინა, სადაც მშვენიერი ელენე თავის დედამთილ ეფრასთან ერთად ცხოვრობდა.

გახარებული კასტორი და პოლუქსი დაუყოვნებლივ შეიჭრნენ ეფრას ბინაში. სასახლის მცველმა კარისკაცებმა ვერ შეძლეს წინააღმდეგობის გაწევა. დის მოსიყვარულე ძმებმა სრულიად დაუბრკოლებლად გაათავისუფლეს მშვენიერი ელენე.

როცა საიქიოს სამეფოდან დაბრუნდა, თებევსმა კარგად შეიგნო თავისი წინანდელი ყოფაცქევის შეუფერებლობა და ამიტომ გადაწყვიტა სახელმწიფო საქმეების მოწესრიგებას უფრო მეტი წინდახედულობით შესდგომოდა.

სამწუხაროდ, თებევსმა ეს თავისი გულწრფელი და კეთილშობილური განზრახვა ვერ შეასრულა.

თებევსის ბიძის პოლანტის მომხრეებმა შეადგინეს დიდი პარტია და მეფისა და მისი მომხრეების წინააღმდეგ აწარმოებდნენ ფარულს თუ აშკარა ბრძოლას.

ამ შინაურმა განხეთქილებამ შეარყია სახელმწიფოს კეთილდღეობის საფუძვლები.

მართალია თებევსი ცდილობდა ეს დამღუპველი შინაური ბრძოლა, ეს უაზრო განხეთქილება მცირედად მაინც შეენელებინა, მაგრამ ყოველგვარი მისი ცდა სრულიად უნაყოფოდ რჩებოდა.

პარტიების უაზრო ბრძოლა დღითიდღე უფრო მწვავედებოდა და სახელმწიფოს კეთილდღეობისათვის თანდათან უფრო საშიშ სახეს იღებდა.

ხალხის მწუხარებას საზღვარი არ ჰქონდა, ხალხი დრტვინავდა და უზომო სასოწარკვეთილებას ეძლეოდა.

ამ საერთო უბედურებას თებევსის პირადი უბედურებაც დაერთო. სწორედ იმ ხანებში თებევსმა დაკარგა საყვარელი შვილი იპოლიტე, რომელიც მოგზაურობის დროს ეტლით გაიტაცეს დამფრთხალმა ცხენებმა.

თებევსმა ვერ აიტანა ყველა ეს უბედურება და საბოლოოდ გადაწყვიტა ნებაყოფლობით მოშორებოდა იმ ქალაქს, რომლის კეთილდღეობისათვისაც მთელი თავისი სიცოცხლის განმავლობაში ასე უანგაროდ და თავდადებულად იღვწოდა.

თებევსს მეტისმეტად სტკიოდა გული, მეტისმეტად ეძნელებოდა სახელმწიფო საქმეებს მთლიანად ჩამოშორებოდა, მაგრამ სახელმწიფოში დარჩენა და მართვა-გამგეობის სათავეში დგომა ყოვლად შეუძლებლად მიაჩნდა.

მართლაც, თეზესმა თავისი განზრახვა განახორციელა: ის გადასახლდა კუნძულ სკირზე.

კუნძულ სკირის მეფეს ლიკომედს არ მოსწონდა თეზესის მეზობლად ჩამოსახლება და ამიტომ ყოველგვარი საშუალებით ცდილობდა არასასურველი მეზობელი თავიდან მოეშორებინა.

უფრო მოხერხებულად რომ განეხორციელებინა თავისი ბოროტი განზრახვა, ლიკომედი მეგობრულად შეხვდა თეზესს და ხშირად სასახლეშიაც ეპატიჟებოდა.

ლიკომედსა და თეზესს შორის გარეგნული დამოკიდებულება არავის საბუთს არ აძლევდა ეფიქრა, რომ ბოროტი ლიკომედი თეზესს განსაცდელს უმზადებდა.

ერთხელ სკირის მბრძანებელმა თეზესი მაღალი მთის მწვერვალზე აიყვანა, ვითომდა კუნძულის მდებარეობის დასათვალიერებლად.

როცა თეზესი და სკირის ბოროტი მბრძანებელი მთის მწვერვალიდან კუნძულის მიდამოებს ათვალიერებდნენ, ლიკომედი ვერაგულად მიეპარა ძლევამოსილ გმირს და მძლავრი ფეხისკვრით თვალუწვდენელ უფსკრულში გადაისროლა.

ასე უაზროდ დაიღუპა ის გმირი მეფე, რომლის ნაყოფიერმა მოღვაწეობამ ათენის სახელმწიფოს მთელ საბერძნეთში უძლიერესი სახელმწიფოს სახელი მოუპოვა.

ათენელებმა დროთა განმავლობაში დაივიწყეს ის მძულვარება, რომელსაც პარტიული დაჯგუფების დროს იჩენდნენ მეფის წინააღმდეგ.

ათენელებს დაავიწყდათ მეფის დროებითი გატაცება და უნებლიე შეცდომები და ყველანი ერთსულოვნად აღნიშნავდნენ თეზესის უდიდეს ღვაწლს ათენის სახელმწიფოს კეთილად მოწყობის საქმეში.

მადლიერმა ელინებმა თავისი ღვაწლმოსილი გმირი მეფე ნახევარღმერთად აღიარეს და მის პატივსაცემლად ათენში ააგეს მრავალი ტაძარი და საკურთხეველი, სადაც ყველანი გულწრფელად აღავლენდნენ მხურვალე ლოცვას თავისი საყვარელი მეფის სადიდებლად.

ათენელები ხშირად იგონებდნენ თავის საყვარელ მეფეს და სულითა და გულით იტანჯებოდნენ, რომ ამ გმირი მეფის საფლავი ათენელების გვირგვინოსანთა საუცხოო აკლდამებს არ ამშვენებდა, სადღაც შორეულ კუნძულზე უგზოუკვლოდ დაკარგულიყო და ვერავინ ვერ პოულობდა.

თებევსის გარდაცვალების დღიდან რვაასი წლის შემდეგ მილტიადესის შვილმა კიმონმა დაიპყრო კუნძული სკირი.

კიმონს გაგონილი ჰქონდა, რომ დიდებული თებევსი ამ კუნძულზე იყო დაკრძალული.

ძლევამოსილი სარდალი კუნძულის დაპყრობისთანავე შეუდგა თებევსის საფლავის ძებნას.

კუნძულის განაპირა ადგილას კიმონმა შენიშნა, რომ უზარმაზარი არწივი თავს დასტრიალებდა გორაკზე განმარტოებულ ერთ საფლავს.

სარდლის განკარგულებით ეს საფლავი გათხარეს.

საფლავში აღმოჩნდა კაცის უზარმაზარი ძველები, მშვილდ-ისარი და ათენური ხმალი.

კიმონი დარწმუნებული იყო, რომ საფლავში აღმოჩენილი კაცის ძველები დიდებული თებევსის ნეშტია.

ძლევამოსილმა სარდალმა განკარგულება გასცა, რომ ეს ნეშტი ძვირფასი ადამიანისა ათენაში გადაესვენებინათ.

ათენის მოსახლეობა ქუჩებში გამოეფინა და ისეთი აღტაცებით ეგებებოდა თავისი საყვარელი გმირის ნეშტს, კაცს ასე ეგონებოდა,

თეზესი ბრწყინვალე გამარჯვების შემდეგ ტრიუმფით ბრუნდება ათენაში.

ათენელებმა თეზესის გარდაცვალების დღიდან რვაასი წლის შემდეგ ასე ღირსეულად სცეს პატივი იმ გმირს, რომლის მოღვაწეობას მისი თანამედროვე თაობა ზოგჯერ საკმარისად ვერ აფასებდა.

სალმონესი

ელიდის მეფე სალმონესი, ეოლოსისა და ენარეტას შვილი, მთელ სახელმწიფოში ცნობილი იყო თავისი უაღრესი უსამართლობითა და პატივმოყვარეობით.

თესალიიდან ელიდაში გადმოსახლებისთანავე, სალმონესმა მდინარე ენიპეას ნაპირზე, ჰერაკლეს მახლობლად, გააშენა მშვენიერი ქალაქი, რომელსაც სალმონი უწოდა.

საუცხოოდ აგებული სახლები, სახელმწიფოს დაწესებულებათა შესანიშნავი შენობები, მიუვალი ციხე-სიმაგრეები, კოშკები, მდინარეზე გადასასვლელი მკვიდრად აგებული მაღალთაღიანი ხიდები, მწყობრად დაგეგმილი ქუჩები, არხები და ანკარა წყლით სავსე შადრევნები ამშვენებდა სალმონს.

ელიდის მკვიდრნი შესტროფოდნენ ქალაქის სიმშვენიერეს.

მეფე სალმონესი და ახალგაზრდა დედოფალი ალკიდე, სრულიად კმაყოფილი თავისი ბედნიერი ცხოვრებით, ფუფუნებაში ატარებდნენ დროს და სახელმწიფოს მკვიდრთა კეთილდღეობის გაუმჯობესებას ნაკლებ ყურადღებას აქცევდნენ.

ხალხი კარგად გრძნობდა მეფე სალმონესის აღვირახსნილ უსამართლობას, მის უხეშ პატივმოყვარეობას, მაგრამ თავგასული მეფის შიშით კრინტს ვერ ძრავდა და თავის გულისტკივილს გულში უხმოდ იკლავდა.

ხალხის უმწეო მდგომარეობა თვითნება მეფეს ოდნავაც არ აწუხებდა. პატივმოყვარე სალმონევის მხოლოდ და მხოლოდ თავისი და დედოფლის კეთილდღეობაზე ფიქრობდა და არავის ანგარიშს არ უწევდა.

მეფე სალმონევი ბოლოსა და ბოლოს იმდენად გაკადნიერდა, რომ ყოვლად შემძლებელი ღმერთების მამამთავრის ზევსის თანასწორობაც კი მოინდომა და ელიდის მკვიდრთ ღმერთების შესაფერისი პატივისცემაც კი მოსთხოვა.

კადნიერი მეფე სახელმწიფოში ოლიმპოს მბრძანებლის ზევსის ეტლის მსგავსი ეტლით დასეირნობდა და ხალხს შიშის ზარს ჰგვრიდა.

მოგზაურობის დროს მეფე ეტლიდან ყრიდა ანთებულ ჩირაღდნებს, რომელთაც ზევსის მიერ მოვლენილი ელვის მაგიერობა უნდა გაეწიათ, ეტლში შებმული ცხენების ფეხთა ხმაურს კი ქუხილის მაგიერობა.

ამაყი მეფის ბრძანებით, სახელმწიფოში გზად გამვლელ უცხოელებს სიცოცხლეს ასალმებდნენ, თვითნება მეფე კი საქვეყნოდ აცხადებდა, უცხოელები ჩემ მიერ მოვლენილი ქუხილით დაიხოცნენო.

ოლიმპოს მბრძანებელმა ყოვლად შემძლებელმა ზევსმა ვერ აიტანა მეფე სალმონევის ზვიადობა და სწორედ იმ დროს გამოასალმა სიცოცხლეს საშინელი ქუხილით, როცა სალმონევი ქალაქის ქუჩებში ამაყად დასეირნობდა ეტლით.

ზევსის მიერ მოვლენილმა საშინელმა ქუხილმა მთლიანად დაანგრია სალმონევის სატახტო ქალაქი სალმონი და ერთიანად ცეცხლის ალში გახვია.

უდანაშაულო მკვიდრნი მაღალი მთის მწვერვალებს აფარებდნენ თავს და შიშისაგან აცახცახებულნი წყევლა-კრულვით იხსენიებდნენ ზვიად მეფე სალმონესს.

ცეცხლის ალში ჩაიბუგა მეფე სალმონესის სასახლეც.

მეფის პატივმოყვარეობამ შეიწირა სახელმწიფოს წარჩინებული კარისკაცებიც, რომელნიც საშინელი ქუხილის დროს სასახლეში იმყოფებოდნენ.

სიკვდილს გადარჩა მხოლოდ მეფე სალმონესის სათნო ასული ტირი. იგი შემდგომ მისთხოვდა მეფე კრეტეას და შეეძინა ვაჟი ეზონი, მამა იმ დიდებული გმირისა, რომელმაც თავი ისახელა არგონავტების კოლხიდაში ლაშქრობის დროს.

ბელეროფონტი

კორინთის მეფის გლავკის შვილი ბელეროფონტი თავისი სილამაზით, ახოვანებითა და მამაცობით მთელ სახელმწიფოში სახელგანთქმულ ვაჟკაცად ითვლებოდა.

ყოვლად შემძლებელი ღმერთები მოწყალე თვალით უყურებდნენ ბელეროფონტს, თავის საყვარელ გმირად მიაჩნდათ და ყოველთვის, როდესაც საჭიროება მოითხოვდა, დიდ მფარველობას უწევდნენ.

კორინთის მკვიდრნი დიდის აღტაცებით შეჰყურებდნენ იშვიათ კეთილშობილ ვაჟკაცს და ბედნიერად თვლიდნენ თავის თავს, რომ მეფე გლავკის გარდაცვალების შემდეგ კორინთის სამეფო ტახტს ღირსეული მემკვიდრე დაიჭერდა.

სამწუხაროდ, ტახტის ახალგაზრდა მემკვიდრეს შემთხვევით შემოაკვდა კორინთელი მოქალაქე ბელეარი.

ამ მკვლელობამ დიდი მითქმა-მოთქმა და აღშფოთება გამოიწვია მთელ სახელმწიფოში.

ბელეროფონტი იძულებული შეიქნა დროებით მოერიდებინა თავი სამშობლო მხარისათვის.

ახალგაზრდა გმირი არგოსში გადასახლდა, სადაც იმ დროს პროიტი მეფობდა.

მეფე პროიტმა დიდის სტუმართმოყვარეობით მიიღო სამშობლო მხარიდან გადმოხვეწილი ჭაბუკი და სულ მოკლე ხანში მეტად საპატიო მდგომარეობა შეუქმნა.

ბელეროფონტის მეფურმა შესახედაობამ, ვაჟკაცობამ და იშვიათმა სილამაზემ მთელი სახელმწიფოს მკვიდრთა ყურადღება მიიპყრო.

ყველანი დიდის აღტაცებით შეჰყურებდნენ სტუმრად მოვლენილ ჭაბუკს და გულწრფელი პატივიცემით აჯილდოვებდნენ.

ახალგაზრდა დედოფალმა ანტეამ, როგორც კი მოჰკრა თვალი ბელეროფონტს, მაშინვე დაკარგა სულის სიმშვიდე.

დედოფალი ანტეა განსაკუთრებული ყურადღებით ეპყრობოდა თავის სანატრელ სტუმარს და მის ვარსკლავივით გაბრწყინვებულ პირისახეს გულით ატარებდა, ცხადად თუ სიზმრად გონებიდან არ იშორებდა.

მოხუც მეფე პროიტს არ მოსწონდა ბელეროფონტის ირგვლივ შექმნილი გულთბილი განწყობილება, განსაკუთრებით კი ახალგაზრდა დედოფლის გმირისადმი საეჭვო დამოკიდულება. ამიტომ მეფემ გადაწყვიტა ბელეროფონტი სახელმწიფოდან გაეძევებინა.

მეფე პროიტმა ბელეროფონტი თავაზიანად გაისტუმრა ლიკიაში თავის სიმამრ იობატთან და თან გაატანა საიდუმლო წერილი, რომელშიაც მეფე ცუდად ახასიათებდა ჭაბუკს და სიმამრს სთხოვდა ბე-

ლეროფონტისათვის რაიმე სამძიმო საქმის შესრულება დაევალებინა და თავიდან მოეშორებინა.

ბელეროფონტი სრულიად დამშვიდებული გაემგზავრა ლიკიაში და აბა რას მოიფიქრებდა, თუ ცბიერი მოხუცი მეფე პროიტი საიდუმლოდ მახეს უგებდა და დიდ განსაცდელს უმზადებდა.

მაგრამ ყოვლად შემძლებელმა ღმერთებმა თავისი საყვარელი გმირი არ გაწირეს და ააცდინეს ყველა საფრთხე, რომელიც ლიკიაში მოელოდა მას.

ბელეროფონტის მეფურმა შესახედაობამ, მისმა ტანადობამ და სიმშვენიერემ, მისმა ვაჟკაცურმა გამომეტყველებამ ისე მოხიბლა მთელი სამეფო ოჯახობა, რომ მეფე იობატმა გადაწყვიტა ჭაბუკი დაეახლოვებინა და მისდამი განსაკუთრებული ყურადღება გამოეჩინა.

მთელი ათი დღის განმავლობაში იმართებოდა ბელეროფონტის პატივსაცემლად ნადიმი მეფე იობატის სასახლის ბრწყინვალე დარბაზებში და ყველანი ქება-დიდებით იხსენიებდნენ სახელოვან ახალგაზრდას.

ბოლოს, როცა ეს ბრწყინვალე ნადიმები დამთავრდა, მეფე იობატმა კერძო საუბრის დროს გამოჰკითხა უცნობ სტუმარს მისი ვინაობა და ლიკიაში მოსვლის მიზანი.

ბელეროფონტმა ყველაფერი დაწვრილებით მოახსენა მეფეს და ამასთანავე გადასცა პროიტისაგან გამოგზავნილი წერილი, რომლის არსებობა მხოლოდ ახლა მოაგონდა.

მეფე იობატი საიდუმლო წერილის შინაარსმა მეტად დააღონა და ყოველგვარი საფრთხის თავიდან ასაცილებლად გადაწყვიტა მეფე პროიტის თხოვნის შესრულება.

შეშინებულმა მეფემ ბელეროფონტს დაავალა გველეშაპი ტიფონისა და ექიდნას ქალიშვილ ქიმერას მოკვლა.

ამ საზარელ ცხოველს, რომელსაც თავი ლომისა ჰქონდა, სხეული თხისა და კუდი გველეშაპისა, მუდამ დაღებული პირიდან განუწყვეტლივ ამოსდიოდა ცეცხლის გაუნელელებელი ალი და საზარელი ქშენით ირგვლივ მთელ მახლობლად მიდამოს შხამავდა და ყოველ ცოცხალ არსებას სიცოცხლეს უსპობდა.

ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს შეეცოდათ ძლევამოსილი ახალგაზრდა და სანამ ბელეროფონტი საზიზღარ ქიმერას შეებრძოლებოდა, იგი პირენის წყაროს მახლობლად მდებარე ველზე გაგზავნეს პოსეიდონ ღმერთისა და გორგონა მედუზას შვილის, გარეული ფრთოსანი ცხენის პეგასის, დასაჭერად და მოსაშინაურებლად.

ამ გარეული ცხენის ზურგს უნაგირი არასოდეს არ მიჰკარებია, არცერთ მოკვდავს მის ზურგზე ჯდომით შორეული გზა არ შეუმოკლებია.

პირენის წყაროს მახლობლად გადაშლილ ველზე გავარდნილი პეგასის დაჭერა და მოშინაურება ადამიანის ძალღონეს აღემატებოდა.

ბელეროფონტმა დიდი ენერგია დახარჯა, რომ გარეული ცხენი თოკის ყულფში მოემწყვდია და დაემორჩილებინა, მაგრამ ყოველი ცდა უნაყოფო იყო.

ერთხელ, როცა ბელეროფონტი პირენის წყაროს ნაპირას იწვა, მძინარე ჭაბუკს გამოეცხადა ქალღმერთი ათენა, რომელსაც ხელთ ეპყრა ოქროს აღვირი, და ასეთი სიტყვებით მიმართა: „აიოლოს შთამომავალ, რა დროს ძილია!

დაუყონებლივ წამოდექი, პოსეიდონ ღმერთს მსხვერპლად შესწირე ძროხა და შემდეგ მიიღე ეს ოქროს აღვირი!“

ქალღმერთი ათენა ამ სიტყვებთან ერთად სადღაც მიიმალა.

შეშინებული ბელეროფონტი დაუყონებლივ წამოიჭრა, ირგვლივ მიმოიხედა და ის ოქროს აღვირი, რომელიც სიზმრად ნახა, მართლაც იქვე მახლობლად ბუჩქზე ჩამოკიდებული დაინახა.

ბელეროფონტის სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა.

აღფრთოვანებულმა ჭაბუკმა მყისვე დაავლო ხელი ოქროს აღვირს და დაუყონებლივ გულთმისნისაკენ გაემართა, რომ დანამდვილებით გაეგო სიზმრის მნიშვნელობა.

გულთმისანმა ურჩია ქალღმერთ ათენას ბრძანებას დამორჩილებოდა და დაუყონებლივ შეეწირა აპოლონ ღმერთისათვის მსხვერპლი, ხოლო თავისი მფარველის ქალღმერთ ათენას სახელობაზე ტაძარი აეშენებინა.

როგორც კი შეასრულა გულთმისნის რჩევა-დარიგება, ბელეროფონტმა სრულიად თავისუფლად, დაუბრკოლებლად დაიჭირა გარეული ცხენი პეგასი, მაგრად ამოსდო ოქროს აღვირი, ფიცხლად შეახტა ზურგზე და ელვის სისწრაფით მიემართა იმ ადგილისაკენ, სადაც საზარელი ცხოველი ქიმერა ბუდობდა.

ჭაბუკმა მოიმარჯვა აღმასივით მჭრელი ისარი და ისე მძლავრად სტყორცნა ქიმერას, რომ საზარელი ცხოველი, რომელიც მახლობელი სახელმწიფოების მკვიდრთ მრავალი წლების განმავლობაში შიშის ზარს სცემდა და ყველაფერს და ყველგან ანადგურებდა, მყისვე სიცოცხლეს გამოასალმა.

თავმოძწონე გმირმა საზიზღარ ცხოველს ხმლით მოჰკვეთა თავი და ლანგარზე დადებული მხართვა მეფე იობატს.

მეფე იობატი მეტად გააკვირვა ამ სამძიმო საქმის ასე ღირსეულად შესრულებამ.

მეფემ ახლა სხვა არა ნაკლებ სამძიმო საქმის შესრულება დაავალა თავმოძწონე ჭაბუკს.

ლიკიის საზღვრებს ხშირად თავს ესხმოდნენ მამაცი სოლიმები, რომლებიც საზღვარს ხშირად გადმოლახავდნენ და ყველაფერს ანადგურებდნენ.

მეფე იობატმა შეკრიბა მრავალრიცხოვანი ჯარი და ბელეროფონტის მთავარსარდლობით გაგზავნა სოლიმების წინააღმდეგ იმ იმედით, რომ ჭაბუკი სოლიმენის მამაც მეომრებს ვერ გაუმკლავდებოდა და სადმე დაიღუპებოდა ცხარე შეტაკების დროს.

ბელეროფონტის წინამძღოლობით ბრძოლის ველზე გამოყვანილი მხედრობა და მამაცი სოლიმების მეომრები ერთმანეთს სამკვდრო-სასიცოცხლად ეკვეთნენ. საშინელი ხელჩართული ბრძოლა ატყდა. თავდადებულ რაზმებს იერიში იერიშზე მოჰქონდათ. მეომართა საბრძოლო ყიჟინა ცას სწვდებოდა და სადღაც შორს, შორს ცის სივრცეში იფანტებოდა. დახოცილთა გვამებით ჭერეხივით მოფენილი მიწა საშიშრად ბარზარებდა. ბრძოლის ველზე სისხლის ღვარები დედამიწას გულს უღარავდნენ და გაუვალ გუბეებს აყენებდნენ. ირგვლივ გაისმოდა დაჭრილ-დასახიჩრებულთა კვნესა, ბრძოლის საბედისწერო ველი ჯოჯოხეთს ჰგავდა.

ბელეროფონტი არწივივით თავს დასტრიალებდა ჯარისკაცებს, მტრის წინააღმდეგ საბრძოლველად რაზმავდა და იერიში იერიშზე მოჰქონდა.

ხანგრძლივი სასტიკი ბრძოლის შემდეგ ბელეროფონტმა დაამარცხა მამაცი სოლიმები და სამარცხვინოდ უკუაქცია.

ამ ბრწყინვალე გამარჯვების შემდეგ, მეფე იობატის დავალებით, ბელეროფონტმა გაილაშქრა ამაზონთა მამაცი ქალების წინააღმდეგ, რომლებიც სასტიკად დაამარცხა და მრავალი მედგარი ქალი ბრძოლის ველზე დაასამარა.

ლიკიის მეფე იობატი ახლა კი დარწმუნდა, რომ მისი ძლევამოსილი სტუმარი სახელოვანი გმირია, რომელსაც ყოვლად შემძლებელი ღმერთები მფარველობენ და საჭირო დახმარებას უწევენ.

მეფემ სტუმრისადმი მტრული განწყობილება მეგობრული დამოკიდულებით შეცვალა, ძლევამოსილი ჭაბუკი კიდევ უფრო დაიახლოვა და ნიშნად ასეთი კეთილგანწყობილებისა თავისი საყვარელი ასული, მშვენიერი ფილონე მიათხოვა.

მეფე იობატმა ბრწყინვალე ქორწილი გადაიხადა.

სახელმწიფოს წარჩინებული პირები, რომლებიც ამ ქორწილზე იყვნენ მოპატიუებულნი, დიდ სიხარულს გამოთქვამდნენ ბედნიერ ახალგაზრდათა დაქორწინების გამო და მხურვალე სალამს მიუძღვნიდნენ ახალდაქორწინებულ ახალგაზრდებს.

ლიკიის მკვიდრნი დიდის აღტაცებით შეხვდნენ თავისი საყვარელი მეფის საგვარეულო ოჯახის ბედნიერებას და დიდის ზეიმით გულწრფელად ულოცავდნენ მოხუც იობატს მისი მშვენიერი ასულის ბედნიერებას.

საპასუხისმგებლო თანამდებობაზე დანიშნული ბელეროფონტი დიდის დაკვირვებით შეუდგა სახელმწიფო საქმეების გამგებლობას და თავისი კანონიერებითა და გულთბილი მოპყრობით სულ მოკლე ხანში დაიმსახურა ლიკიის მკვიდრთა სიყვარული.

დიდი და პატარა, მოხუცი თუ ახალგაზრდა, გაჭირვების თუ დაღბინების დროს ყველანი მიმართავდნენ ძლევამოსილ ჭაბუკს და მის მშვენიერ მეუღლეს ფილონეას და ყოველთვის სათანადო რჩევადარიგებას იღებდნენ.

ლიკიის მადლიერმა ერმა, ნიშნად თავისი ღრმა სიყვარულისა, ბელეროფონტს დაუთმო სახელმწიფოს საუკეთესო სახნავ-სათესი მიწები, ხოდაბუნები, ზვრები და ხილეულობის საუკეთესო ბაღები. სახელოვანი გმირის სიმდიდრე დღითიდღე მატულობდა.

ბელეროფონტმა ყოველდღიური საქმიანობის დროს სავსებით გამოიყენა უკვე მოშინაურებული პეგასი და სახელმწიფო საქმეების გამო მოგზაურობისას თავის მძლავრფრთებიან მერანზე შემჯდარი სამეფოს შორეულ კუთხეებსაც სასწრაფოდ ევლინებოდა და ადგილობრივ ირკვევდა და აწესრიგებდა მკვიდრთა გადაუდებელ მოთხოვნილებებს.

მძლავრფრთებიანი მერანი ყველგან მორჩილებით ასრულებდა ბელეროფონტის სურვილს, მოგზაურობის დროს დიდ სამსახურს უწევდა, შორეულ გზას უმოკლებდა და თავმომწონე ახალგაზრდა გმირის სხივმოსილს სახელს კიდევ უფრო ადიდებდა.

ერთხელ ბელეროფონტი შეჯდა თავის ყოველთვის მორჩილ პეგასზე და ოლიმპოს მწვერვალზე ღმერთების სადგომებში ძალდატანებით შეჭრა მოისურვა, სადაც ამ დროს ღმერთებს თათბირი ჰქონდათ.

მაგრამ მძლავრფრთებიანი მერანი არ დაემორჩილა გმირის ამ კადნიერებით აღსავსე სურვილს, თავმომწონე გმირი სასწრაფოდ მოიტაცა ცის თვალუწვდენელ სივრცეში და შეუბრალებლად ძირს გადმოისროლა.

მართალია, ბელეროფონტი სიკვდილს გადარჩა, მაგრამ სამუდამოდ დაკარგა გონიერება და ასე უგონოდ უნდა ეძრწოლა ხალხით ავსილ ქუჩებში, სანამ არ მოფრინდებოდა სიკვდილის ღმერთი თანატოსი და სულს არ ამოხდიდა.

ასე სასტიკად დასაჯეს ღმერთებმა ბელეროფონტი ამაყობისათვის.

სიზიფე

დევეკალიონის შვილისშვილი, ეოლოსისა და ენარეტას ვაჟი სიზიფე, რომელსაც ქალაქ კორინთის დამაარსებლად თვლიან, მოკვდავთა შორის სახელგანთქმული იყო თავისი ცბიერებით.

ერთხელ სიზიფემ საიდუმლოდ შეატყობინა მდინარის ღმერთს ასონს, თუ სად ცხოვრობდა ღმერთების მამამთავარი ზევსი.

ამ საიდუმლოს გამჟღავნებისათვის მდინარის ღმერთმა სიზიფეს აღუთქვა კორინთის მთების კალთებზე მდინარის გამოყვანა.

მართლაც, ასონმა შეასრულა თავისი დაპირება, და კორინთის ხრიოკ მთაგრეხილებზე ამოჩუხჩუხდა პირენის შესანიშნავი წყარო, რომლის ანკარა ნაკადები კორინთის ადგილებს საამურად რწყავდა.

ოლიმპოს მბრძანებელს, ყოვლად შემძლებელ ზევსს, არ მოსწონდა სიზიფეს ცბიერება და ამიტომ გადაწყვიტა მისი სასტიკად დასჯა.

ზევსმა თავისი გადაწყვეტილების შესრულება არ დააყოვნა და კორინთის ცბიერ მეფე სიზიფეს მოუვლინა სიცოცხლის მომსპობი ღმერთი თანატოსი.

მაგრამ ცბიერმა მეფემ ვერაგულად დაიჭირა ზევსის მიერ მოვლენილი თანატოსი, მძიმე ხუნდებით შებორკა, და ადამიანის გვარეულობას სიკვდილი უკვე აღარ მოელოდა.

ოლიმპოს მბრძანებლის მრისხანებას საზღვარი არა ჰქონდა. ყოვლად შემძლებელი ღმერთების მამამთავრის ბრძანებით, დედა-მიწაზე ჩამოეშვა ომიანობის ღმერთი არესი, რომელმაც თანატოსი გაათავისუფლა, ხოლო ცბიერი მეფე სიზიფე საიქიოს სამეფოში გაგზავნა სასჯელის მოსახდელად.

მაგრამ ცბიერმა მეფემ საიქიოს სამეფოშიაც მოახერხა ღმერთების შეცდომაში შეყვანა.

სიზიფემ, სანამ საიქიოს სამეფოში გაგზავნიდნენ, ჯერ კიდევ სიცოცხლეშივე დაავალა თავის მეუღლეს მეროპეს მსხვერპლი არ შეეწირა და მიცვალებულთა შესახებ დაწესებული წესები არ შეესრულებინა.

როცა საიქიოში შეიტყეს, რომ სიზიფეს გარდაცვალების შემდეგ მის მეუღლეს მეროპეს მიცვალებულთა შესახებ დაწესებული წესები არ შეუსრულებია, მთელი საიქიოს სამფლობელო ამოძრავდა და განუსაზღვრულ აღშფოთებას გამოთქვამდა.

საიქიოს სამეფოს დედოფალმა მშვენიერმა პერსეფონემ ნება დართო სიზიფეს სააქაოს დაბრუნებულიყო და თავისი მეუღლე მეროპე გაეფრთხილებინა ღმერთების მიერ დაწესებული წესების შეუსრულებლობისათვის.

მართლაც, პერსეფონეს ბრძანებით, სიზიფე თავის სამეფოში დაბრუნდა, მაგრამ პერსეფონეს დავალება აინუნშიაც არ მოსდიოდა და მისი შესრულების შესახებ სრულიადაც არა ფიქრობდა.

ცბიერი მეფე ძველებური უდარდელი ცხოვრების ფერხულში ჩაება და ფუფუნებით ცხოვრობდა.

ერთხელ სიზიფე სასახლეში მდიდრულად გაშლილ სუფრას უჯდა და ნუგბარ სასმელ-საჭმელს შეექცეოდა.

სწორედ ამ დროს, სრულიად მოულოდნელად, მეფეს გამოეცხადა სიკვდილის ღმერთი თანატოსი, რომელმაც ცბიერი სიზიფე მცისვე სიცოცხლეს გამოასალმა და მისი სული საიქიოს სამეფოში გადაგზავნა სასჯელის მოსახდელად.

ყოვლად შემძლებელმა ოლიმპოს მბრძანებელმა ზევსმა მუდამ დაუცხრომელი, მუდამ ცბიერი სიზიფე სასტიკად დასაჯა.

ღმერთების ბრძანებით, კორინთის მეფეს, ცბიერ სიზიფეს, უზარმაზარი ლოდი უნდა აეტანა მაღალი მთის მწვერვალზე და იქვე კლდეზე მიემაგრებინა.

სიზიფე შეუდგა დავალების ამჟამად მაინც პირნათლად შესრულებას, დღედაღამ განუწყვეტლივ აუტანელ შრომას ეწეოდა და მეთის გაჭირვებისაგან ოფლში იწურებოდა.

მაგრამ, სამწუხაროდ, როგორც კი სიზიფე მაღალი მთის მწვერვალს მიაღწევდა და კლდეზე ლოდის მიმაგრების თადარიგს შეუდგებოდა, ფეხი უსხლტდებოდა ციცაბო კლდეზე და დიდის გაჭირვებით ზემოთ ატანილი უზარმაზარი ლოდი მთის კალთებზე ტრიალტრიალით ეშვებოდა და ნაპრალში თავის პირვანდელ ადგილს იჭერდა.

საბრალო სიზიფე ხელმეორედ იწყებდა ლოდის მთაზე ატანას, მაგრამ ყოველთვის ერთსა და იმავე შედეგს აღწევდა. მთის მწვერვალზე ატანილი უზარმაზარი ლოდი უკანვე ეშვებოდა და თავდავიწყებით მიექანებოდა უფსკრულისაკენ.

ასე იტანჯებოდა კორინთის მეფე სიზიფე მთელი საუკუნეების განმავლობაში და მის ყოველდღიურ ვაებას საზღვარი არ ედებოდა.

ამჟამად, როცა ვინმე აუტანელსა და უნაყოფო შრომას ეწევა ხშირად ამბობენ ხოლმე: სიზიფეს შრომას ეწევაო.

ნიობე

თებეს მეფის ამფიონის მეუღლე ნიობე მეტად შესანიშნავ ქალად იყო მიჩნეული მთელს სახელმწიფოში. დედოფლის სილამაზესა და ტანადობას მთელი სახელმწიფოს მკვიდრნი გაკვირვებაში მოჰყავდა. სახელმწიფოს მკვიდრნი, დიდი და პატარა, მაღალი და დაბალი წოდებისა, ყველანი ერთხმად თვლიდნენ დედოფალს უბედნიერეს ქალად.

დედოფალი კარგად გრძნობდა თავის უპირატესობას და კიდევაც ამიტომ უსაზღვროდ ამაყობდა. ნიობეს თავი მოჰქონდა თავისი და თავისი მეუღლის წარჩინებული ჩამომავლობით, ამაყობდა თავისი მეუღლის ამფიონის ვიოლინოზე ხელოვნური დაკვრით. მართლაც, ამფიონის ხელოვნურ სიმთაჟღერას უძრავი ქვებიც-კი აღტაცებაში მოჰყავდა. ყველაზე უფრო დიდ სიამაყედ მიაჩნდა დედოფალს მთელ სახელმწიფოში სახელგანთქმული ქალ-ვაჟები. ნიობე განუსაზღვრელად ამაყობდა თავისი შვიდი ვაჟით და ამდენივე ქალიშვილით.

ნიობე უბედნიერესი დედა იქნებოდა მთელ დედამიწის ზურგზე, რომ გადაჭარბებულ სიამაყეს ბოლო არ მოეღო მისი ბედნიერებისათვის.

დედოფალი არ დასჯერდა მოკვდავთა სიყვარულსა და პატივისცემას. გადაჭარბებულმა სიამაყემ ის იმდენად გააკადნიერა, რომ თავისი თავი ღმერთების თანასწორადაც კი გამოაცხადა.

თებეს მკვიდრნი აპოლონ ღმერთისა და დედამიწის ლატონას დღეობას დღესასწაულობდნენ. ქალაქი სადღესასწაულოდ იყო მორთული. ყველანი სადღესასწაულოდ მორთულ-მოკაზმულნი გაშლილიყვნენ ქუჩებში და სალოცავად მიემგზავრებოდნენ. თე-

ბელ ქალებს თმები შეემკოთ დაფნის გვირგვინებით და გულმხურვალე ლოცვით საკმეველს აკმევდნენ საღვთო საკურთხეველზე.

დედოფალი თავისი ამალით მიუახლოვდა მლოცველებს.

ბრამზორეულმა დედოფალმა მრისხანედ შეჰყვირა თებელ ქალებს: „განა ასატანია, რასაც თქვენ ჩადიხართ! თქვენ დღეს პატივისცემით იხსენიებთ ღმერთებს, რომელნიც თვალითაც არ გინახავთ, ხოლო სრულიად უყურადღებოდ, მსხვერპლის შეუწირავად, საკმეველის დაუკმეველად სტოვებთ მას, ვინც თქვენ შორისაა, ვინც კარგად იცნობთ, ან კარგად მაინც უნდა იცნობდეთ. თქვენ მსხვერპლს სწირავთ ლატონას, და მე კი, თქვენს დედოფალს, თქვენ შორის აღზრდილს, ღმერთების თანასწორს, მსხვერპლს არა მწირავთ, თაყვანს არა მცემთ! განა რითა ვარ ლატონაზე ნაკლები! მამაჩემი ტანტალოსი მუდამ ღმერთებს შორის ტრიალებდა, ღმერთების გვერდით მუდამ საპატიო ადგილი ჰქონდა დათმობილი. პაპაჩემი, ძლევაშოსილი ატლანტი, ცის უზარმაზარ სივრცეს თავის მძლავრ მხრებზე ატარებს.

ღმერთების მამამთავარი ზევსი პაპაა ჩემი. მთელი ფრიგიის მკვიდრნი მე მემორჩილებიან. კადმის სიმაგრეები და თებეს მიუვალი ზღუდენი ჩემი სრული საკუთრებაა, ჩემი სიმდიდრე ფასდაუდებელი და უთვალავია. სილამაზით კი მე ლატონა ქალღმერთის თანასწორი ვარ. ნუ დაგავიწყდებათ, რომ ვაჟკაცობით სახელგანთქმული შვიდი ვაჟისა და სილამაზით მთელ სახელმწიფოში ყველგან და მარადის განთქმული შვიდი ქალიშვილის ბედნიერი დედა ვარ! განა ყველა ამის შემდეგ თქვენ უნდა გაბედოთ და ლატონა ქალღმერთს უპირატესობა უნდა მისცეთ! ლატონა ქალღმერთს მხოლოდ ქალვაჟი ჰყავს, იგი, ჩემთან შედარებით, თითქმის უშვილოდაც უნდა ჩაითვალოს. მე კი ყველაფრით ბედნიერი ვარ და მუდამაც ასე ბედნიერი დავრჩები. შორს, შორს, თებელო ქალებო, საკურთხეველისაგან!

დაუყოვნებლივ ჩამოიშორეთ დაფნის გვირგვინები და შინ დაბრუნდით!“

შიშით ზარდაცემული თებელი ქალები დაემორჩილნენ გაბოროტებულ ნიობეს და ფეხაკრეფით დატოვეს სადღესასწაულოდ გამზადებული აპოლონ ღმერთის საკურთხეველი.

ლატონა მეტად განარისხა ამაყი ნიობეს ასეთმა საქციელმა. ქალღმერთმა განიზრახა გაბოროტებული ნიობეს სასტიკად დასჯა. ამიტომ ქალღმერთმა ასეთი სიტყვებით შესჩივლა თავის საყვარელ შვილებს: „ჩემო საყვარელო შვილებო, უბრალო მოკვდავმა ქალმა შეურაცხყო დედათქვენი! ტანტალოსის ამაყი ქალიშვილი იმდენად გაკადნიერდა, რომ ღმერთადაც კი არა მცნობს, მაშინ როდესაც ღმერთებს შორის ჰერა ქალღმერთის გარდა მე თანასწორი არავინა მყავს. ეს კიდევ არაფერი, დედათქვენი ისე დაამცირა ამ სიამაყით გაბოროტებულმა ქალმა, რომ „უშვილოც“ კი უწოდა! განა ყველაფერი ეს უბრალო მოკვდავი ქალისაგან მოსათმენია? განა თქვენ არ გმართებთ თავი გამოიდოთ და დედათქვენის უმართებულოდ შელახული სახელი აღადგინოთ?“

ლატონას შვილები, აპოლონი და არტემიდე, სანთელივით აენთნენ ამ სიტყვებზე და დაუყოვნებლივ ფეხაკრეფით გაეშურნენ თებესაკენ.

თებეს ზღუდეთა გარეთ გადაჭიმულია ფართო მინდორი, სადაც თებეს ახალგაზრდობა საჭირითოდ იყრის თავს.

დედოფლის ვაჟები ამ მინდვრის ხშირი სტუმრები იყვნენ და ჯირითობაში არავის პირველობას არ უთმობდნენ.

ერთ დღეს ნიობეს უფროსი შვილი მშვენიერ ბედაურებზე იჯდა და თვალუწვდენელ მინდორში ელვის სისწრაფით დაქროდა. „ვაიმე!“ - უეცრივ ერთი გულსაკლავად ამოიკვნესა და გაჭენებული ცხენიდან

მიწაზე უსულოდ დაეცა. საცოდავს ღმერთების ნასროლი ისარი სწორედ გულში მოჭხვედროდა.

ნიობეს მეორე შვილმა სიპილმა ყური მოჰკრა ჰაერში ისრის შხუილს. საბრალომ, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, დებები შემოჰკრა ცხენს, მაგრამ შეუბრალებელმა ისარმა სასიკვდილოდ გაგმირა საცოდავი სიპილიც.

ამავე დროს ღმერთების ნასროლმა შეუბრალებელმა ისრებმა სიცოცხლეს გამოასალმეს ნიობეს დანარჩენი ვაჟებიც; ფაიდიმი, ტანტალი, დამასიხტონი და ილიონესი.

ნიობეს ვაჟების დახოცვის ამბავი მთელ ქალაქს ელვის სისწრაფით მოედო. საზარელმა ამბავმა სასახლის კარამდისაც მიაღწია. უსაზღვრო ჯავრით ბარდაცემულმა საბრალო მამამ შვილების ასე შეუბრალებლად დაღუპვა ვერ აიტანა და თავი მოიკლა. სახელმწიფოს მკვიდრნი ცხარე ცრემლთა დენით თავს დასტიროდნენ საბრალო ხელმწიფეს და მის უდროოდ სიცოცხლეს გამოსალმებულ ვაჟებს.

მწუხარებით ბარდაცემული ნიობე თავისი შვიდი ქალიშვილის თანხლებით დაუყოვნებლივ გაეშურა საზარელი მინდვრისაკენ. გონებადაკარგული დედოფალი შეშლილივით მიიჭრა სასიკვდილოდ განგმირულ თავის საყვარელ ვაჟებთან, ხან ერთს ჩაიკრავდა გულში მაგრად, ხან მეორეს, ხან ერთს ჰკოცნიდა, ხან მეორეს. საბრალო დები ცხარე ცრემლებით ასველებდნენ ძვირფასი ძმების გაცივებულ გვაშებს და გულამოსკვნით ქვითინებდნენ.

სახელმწიფოს მთელი მოსახლეობა საბრალო დედის მწუხარებას ბანს აძლევდა და ცხარე ცრემლებით რწყავდა არემარეს.

უსაზღვრო მწუხარებით გონებადაკარგული ნიობე უშვერი სიტყვებით იხსენიებდა ქალღმერთ ლატონას.

ამ დროს უეცრივ გაიელვა საზარელმა ისარმა, და ნიობეს უფროსი ქალიშვილი დაეცა ძმის გაცივებულ გვამს.

მეორე და ისწრაფვის თავისი საყვარელი და ანუგეშოს, აუტანელი მწუხარება მცირედად მაინც შეუმსუბუქოს, მაგრამ შეუბრალებელი უხილავი ისარი მასაც სასიკვდილოდ უგმირავს გულს. დანარჩენ დებსაც ასეთივე სამწუხარო ბედი ეწია.

დარჩა ობლად სულ უმცროსი და, რომელიც საყვარელ დედას გულმკერდში ეკვროდა და შველას ემუდარებოდა.

საბრალო ნიობემ გულში მაგრად ჩაიკრა თავისი საყვარელი ქალიშვილი და ქალღმერთს ლატონას მხურვალედ შეევედრა:

„გვედრები, ძღვევამოსილო ლატონავ, ეს ერთადერთი უმცროსი ქალიშვილი მაინც გადამირჩინე! გვედრები, შეიბრალე საცოდავი ქალი, რომელიც ვერხვის ფოთოლივით თრთის ჩემს გულმკერდში!“

ლატონამ არ შეისმინა საბრალო ნიობეს ვედრება. აპოლონ ღმერთის შეუბრალებელმა ისარმა უმცროსი ქალიშვილიც სიცოცხლეს გამოასალმა. საბრალო ქალმა მშობელი დედის თვალწინ დახუჭა თვალები და თავისი დებისა და ძმების გაცივებული გვამების გვერდით განუტევა ტანჯული სული.

დარჩა სრულიად დაობლებული საბრალო ნიობე თავისი საყვარელი ქალ-ვაჟებისა და მეუღლის გვამთა შორის.

საცოდავმა ჯავრით გონება მთლად დაკარგა.

საცოდავ დედას ნიავი უკვე თმას ოდნავაც არ ურხევს, მისმა ცხარე ცრემლებით აღვსილმა თვალებმა მოძრაობა სრულიად დაკარგა.

საცოდავი ნიობე მარმარილოს ქვად გადაიქცა და მალმა ნიავმა იგი სამშობლო მხარეში გადაიტყორცნა.

პიტალო კლდის მაღალ მწვერვალზე განმარტოვებით დგას ეს მარმარილოს ქვა და უძრავი თვალებიდან ცრემლთა ნაკადული

გადმოსჩქეფს, თითქოს მის უკვე გაცივებულ გულში საყვარელი შვილებისა და მეუღლის დაკარგვის გამო აუტანელი მწუხარება ჯერაც არ ჩამქრალიყოს.

დამწუხრებულია მთელი გარშემორტყმული მიდამოებიც ამ სანახაობით, და აბა რომელი გულქვა გამვლელ-გამომვლელი აუქცევს გვერდს ამ ადგილს, რომ საბრალო დედოფლის სამწუხარო ამბავი არ ამოიკითხოს ამ ცრემლთა ნაკადულში და თვალთაგან თვითონაც არ წასკდეს მდუღარე ცრემლები.

ოიდიპოს მეფე

ოდესღაც თებეში მეფობდა კადმის შთამომავლის ლაბდაკის შვილი ლაიოსი, რომელსაც ცოლად ჰყავდა თებელი მენეკეას ასული იოკასტე.

მეფე და დედოფალი დიდხანს ბედნიერად ცხოვრობდნენ და თავისი გონივრული მართვა-გამგეობით დიდი პატივისცემა ჰქონდათ დამსახურებული მთელ სახელმწიფოში. ყველანი დიდის ნდობით შეჰყურებდნენ მეფესა და დედოფალს და დარწმუნებულნი იყვნენ, რომ მკვიდრთა კეთილდღეობა საიმედო მმართველთა ხელში იყო.

სახელმწიფოს მკვიდრთ მხოლოდ ის აწუხებდათ, რომ მეფეს შვილი არ ჰყავდა და ამიტომ ადვილად მოსალოდნელი იყო სამეფო ტახტი ვინმე უღირსს ჩაეგდო ხელში.

მეფე ლაიოსი და დედოფალი იოკასტე დიდ საგონებელში იყვნენ, რომ ყოვლად შემძლებელმა ღმერთებმა შვილები არ აჩუქეს.

მეფე ლაიოსი დღე და ღამე სულ იმას ნატრობდა, რომ მემკვიდრე მისცემოდა და სამეფო ტახტი საგვარეულოს შორეულ შტოზე არ გადასულიყო.

ამ საჭირობოროტო საკითხის საბოლოოდ გადასაჭრელად მეფემ მისანს მიმართა.

მეფე ლაიოსმა მისნისაგან ამნაირი პასუხი მიიღო:

„ლაიოს, შვილებისაგან ლოცვა-კურთხევას ვერ დაიმსახურებ. ღმერთები შვილს გაჩუქებენ, მაგრამ იგივე შვილი მოგკლავს, ულ-მობელი ბედისწერა მთელ შენს შთამომავლობას დალუპავს“.

ლაიოსმა იოკასტეს უამბო მისნის სამინელი წინასწარმეტყველება.

მეფე და დედოფალი მეტად შეაშფოთა ამ საბედისწერო წინასწარმეტყველებამ.

გავიდა რამდენიმე ხანი, და იოკასტეს მართლაც მიეცა ვაჟი, მაგრამ მისნის წინასწარმეტყველებით შეშინებულმა ლაიოსმა ბავშვს თვალიც კი არ გადაავლო.

მეფემ, ბედისწერის ასაცილებლად, მსახურს დაავალა ყმაწვილი კითერონის მთების უღრან ტყეში გადაეგდო.

ბავშვს რომ სიკვდილისაგან თავი არ დაეღწია, ლაიოსმა მას ორივე ფეხის ტერფი საკუთარი ხელით დაუხვრიტა.

მსახურს შეეცოდა ბალლი და გადასაგდებად გადასცა მწყემსს, რომელიც კითერონის მთებზე კორინთის მეფის პოლიბოსის საქონლის ჯოგს აძოვებდა.

როცა სასახლეში დაბრუნდა, მსახურმა მეფეს მოახსენა დავალება პირნათლად შეევასრულეო.

მეფე და დედოფალი მსახურის განცხადებით კმაცოფილნი დარჩნენ, გამხიარულდნენ, მისნის საბედისწერო წინასწარმეტყველება დაივიწყეს და ისევ ცხოვრების ფერხულში ჩაებნენ.

პოლიბოსის მწყემსსაც შეეცოდა ბავშვი. მთებში გადაგდების ნაცვლად მან ფეხების ჭრილობები სათუთად შეუხვია მას და ოიდიპოსი დაარქვა, რაც ფეხებდასიებულს ნიშნავს.

პირველ ხანებში მწყემსი თვითონ უვლიდა ბავშვს, შემდეგ კი იგი პოლიბოსმა იშვილა და ნამდვილ შვილსავით ზრდიდა.

როცა წამოიზარდა, ოიდიპოსი დარწმუნებული იყო, რომ იგი პოლიბოსის ნამდვილი შვილია.

ერთ ღვინში ძალზე დამთვრალმა ერთმა კორინთელმა მოქალაქემ თავმომწონე ყმაწვილს პირში მიახალა: შენ მეფე პოლიბოსის ღვიძლი შვილი არა ხარო.

ოიდიპოსი მეტად შეურაცხყო ამ მისთვის სრულიად მოულოდნელმა ამბავმა. იგი დაუყოვნებლივ დაბრუნდა სასახლეში და გადაჭრით მოსთხოვა მეფე პოლიბოსს:

დაუფარავად მითხარი სიმართლეო.

მეფე ყოველგვარად შეეცადა დაემტკიცებინა, რომ ოიდიპოსი მინი ღვიძლი შვილია, რომ დამთვრალი კორინთელი მოქალაქის სიტყვები მტკნარი სიცრუეა, მაგრამ დაეჭვიანებული ყმაწვილი სავსებით მაინც ვერ დააჯერა.

ოიდიპოსს მოსვენებას არ აძლევდნენ მწარე ფიქრები და ამიტომ მან გადაწყვიტა დელფოს მისანს შეჰკითხებოდა თავისი ნამდვილი ვინაობის გამოსარკვევად.

აპოლონ ღმერთის მისნის განმარტებით, ყმაწვილს მომავალში დიდი უბედურება უნდა დასტეხოდა თავს.

მისანმა ყმაწვილს ასე უწინასწარმეტყველა: „დასტოვე მამაშენი. თუ სადმე კიდევ შეხვდები მას, უთუოდ შემოგაკვდება და შემდეგ საკუთარ დედას ცოლად შეირთავ“.

ამ წინასწარმეტყველებამ მეტად შეაშფოთა ოიდიპოსი.

თავზარდაცემულმა ყმაწვილმა საბოლოოდ გადაწყვიტა კორინთს გაშორებოდა და ბეოტიაში გადასახლებულიყო.

დიდად დაღონებული ოიდიპოსი დელფოსა და დაულიეს შუა მდებარე ბილიკით გაემგზავრა ბეოტიისაკენ.

ოიდიპოსს ერთ გზაჯვარედინზე შემოხვდა ეტლით მომავალი მოხუცი.

მეეტლემ და მოხუცმა მოინდომეს ოიდიპოსი ტლანქად ჩამოეყენებინათ გზიდან. ფიცხი ყმაწვილი ცეცხლივით აენტო და კომბლის მძლავრი დაკვრით ჩამოაგდო ერთიანად თავპირგასისხლიანებული მეეტლე.

მოხუცმა ვერ მოითმინა ყმაწვილის ასეთი კადნიერება და ჯოხის დაკვრით ოიდიპოსს პირისახე დაუსისხლიანა.

თავმოძრუნე ყმაწვილმა მოიმარჯვა სამგზავრო კომბალი და ისე დაჰკრა მოხუცს თავში, რომ საბრალომ სული განუტევა.

ოიდიპოსი დარწმუნებული იყო, რომ მან მოკლა ვინმე თავზეხელაღებული ბეოტიელი, რადგანაც მოხუცის გარეგანი შესახედაობა სრულიადაც არ მოწმობდა წარჩინებული გვარეულობის წარმომადგენლობას.

ნამდვილად კი ოიდიპოსმა მოკლა მეფე ლაიოსი, რომელიც ქალაქ დელფოში მიემგზავრებოდა თავისი ბედის გამოსარკვევად.

ამრიგად შესრულდა ღმერთების წინასწარმეტყველების პირველი ნაწილი.

ოიდიპოსმა განაგრძო გზა და სულ მოკლე ხანში მივიდა თებეში, სადაც სწორედ იმ დროს გამოჩენილიყო რაღაც საშინელი ცხოველი სფინქსი.

ხალხის ამ თავზარდამცემ ცხოველს სახე ქალისა ჰქონდა, ფრთები ფრინველისა, ტანი და კუდი კი ლომისა.

სფინქსი დაბუდებული იყო ფოკიონის მთების მაღალ მწვერვალზე და იქიდან აძლევდა თებელებს ძნელად ასახსნელ გამოცანებს.

ვინც ამ გამოცანას ვერ გამოიცნობდა, სფინქსი ნაკუწ-ნაკუწად გლეჯდა და ხარბად ყლაპავდა.

ამრიგად დაილუპა თებეს მრავალი წარჩინებული მოქალაქე, ამრიგადვე დაილუპა დედოფალ იოკასტეს ძმის კრეონის ვაჟიშვილი.

ხალხის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა. მთელი სამეფო შიშით ძრწოდა.

თავზარდაცემულმა თებეს წარჩინებულებმა ერთხმად დაადგინეს:

ვინც სახელმწიფოს ამ უბედურებისაგან გამოიხსნის, ჯილდოდ თებეს სამეფო ტახტს მიიღებს და ქვრივი დედოფალ იოკასტეც მას მეუღლედ გაჰყვებაო.

სწორედ იმ დღეს, როცა ეს დადგენილება საჯაროდ გამოიტანეს, თებეში მივიდა ხანგრძლივი მოგზაურობით დაქანცული ოიდიპოსი.

ღმერთების საშინელი წინასწარმეტყველებით შეშინებული ოიდიპოსი სიცოცხლეს დიდად არ აფასებდა.

მან სიამოვნებით მიიღო თებელი წარჩინებულების მოწოდება და მთელი თავისი ახალგაზრდული ალტკინებით გადაწყვიტა ეხსნა სახელმწიფო იმ საშინელი უბედურებისაგან.

თავმოძრონე ყმაწვილი გაბედულად ავიდა იმ კლდეზე, საცა სფინქსი ბუდობდა, და უშიშრად მოსთხოვა ამ საშინელ ცხოველს მისთვისაც მიეცა გამოცანა ასახსნელად.

სფინქსმა დაუყოვნებლივ შეუსრულა ყმაწვილს თხოვნა და ასეთი შინაარსის გამოცანა მისცა: „დამისახელე ცხოველი, რომელიც დილით ოთხ ფეხზე დადის, შუადღისას - ორზე, საღამოს კი სამზე“.

გონებამახვილმა ყმაწვილმა ასე განუმარტა ეს გამოცანა: „ეს ცხოველი ადამიანია. პატარაობისას იგი ოთხ ფეხზე დადის, როცა დავაჟგაცდება, ორ ფეხს ხმარობს, სიბერის დროს მესამე ფეხად ჯოხს იშველიებს“.

გონებამახვილმა ოიდიპოსმა სწორედ ახსნა გამოცანა.

თავზარდაცემულმა დამარცხებულმა სფინქსმა დაუყოვნებლივ დატოვა თებეს მიდამოები და სადღაც უგზოუკვლოდ გადაიკარგა. ხალხის სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა, ყველანი აღტაცებით ულოცავდნენ ახალგაზრდა გმირს ბრწყინვალე გამარჯვებას.

თებელებმა ოიდიპოსი მისი გონებამახვილობისა და მამაცობისათვის ერთხმად აირჩიეს თავის მეფედ და ქვრივი დედოფალი იოკასტე მიათხოვეს.

ოიდიპოსსა და იოკასტეს ოთხი შვილი მიეცათ: ორი ვაჟი - ეთეოკლი და პოლინიკე, და ორიც ქალიშვილი - ანტიგონე და ისმენე. ამრიგად, ღმერთების საშინელი წინასწარმეტყველების მეორე ნაწილიც შესრულდა.

მომხდარი ამბის მთელი საშინელება და საიდუმლოება ხალხისაგან დიდხანს იყო დაფარული. აბა ვის რა ეცოდინებოდა, როცა მეფეც და დედოფალიც ღრმად დარწმუნებულნი იყვნენ, რომ სრულიად მართებულად, სრულიად კანონიერედ განაგებდნენ სამეფო ტახტს.

მეფე ოიდიპოსი და დედოფალი იოკასტე რამდენიმე წლის განმავლობაში ბედნიერად ცხოვრობდნენ და თავისი გულკეთილი მართვა-გამგეობით ხალხში დიდი სიყვარული დაიმსახურეს.

მეფე ოიდიპოსისა და დედოფალ იოკასტეს ბედნიერად ცხოვრების დასასრულიც მოახლოვდა.

ღმერთებმა შავი ჭირი მოუვლინეს სახელმწიფოს. ეს საშინელი სენი მუსრს ავლებდა სახელმწიფოს მკვიდრთ.

ყოველ ოჯახში განუწყვეტლივ ტირილი და კვნესა გაისმოდა. საიქიოს სამეფო მიცვალებულთა სულებით აივსო, ქალაქი ერთიანად დაცარიელდა.

შეშინებული თებელები ყველანი სასახლისაკენ მიისწრაფოდნენ და მეფეს მუხლმოდრეკილნი სთხოვდნენ დახმარებას.

სიბრაღულით აღვსილი მეფე ოიდიპოსი ამ საშინელი სენის აღ-
საკვეთად ათას სხვადასხვა ზომას იღებდა, მაგრამ ყოველგვარი
ცდა ამაო იყო.

და ბოლოს მეფემ დელფოში გაგზავნა თავისი ცოლისძმა კრე-
ონი, რომელსაც ღმერთებისაგან უნდა მიეღო საჭირო რჩევა-დარი-
გება, თუ რა საშუალებით შეიძლებოდა საშინელი უბედურებისაგან
ხალხის გადარჩენა.

კრეონმა მეფე ოიდიპოსს სამწუხარო ამბავი მოუტანა.

აპოლონ ღმერთის მისნის განმარტებით, სახელმწიფო მხოლოდ
მაშინ განთავისუფლდებოდა ამ საშინელი სენისაგან, როცა თებე-
ლები მეფე ლაიოსის მკვლელს აღმოაჩენდნენ და ვერაგ დამნაშა-
ვეს სახელმწიფოს საზღვრებიდან გააძევებდნენ.

სულითა და გულით აღშფოთებულმა ოიდიპოსმა დაუყოვნებლივ
მოიწვია სახალხო კრება და დიდი საჩუქარი აღუთქვა, ვინც მეფე
ლაიოსის მკვლელობის შესახებ რაიმე სწორ ცნობას მისცემდა მე-
ფესა და სახალხო კრებას.

ამ სახალხო კრებაზე ოიდიპოსმა მოიწვია აგრეთვე მოხუცი ბრმა
ტირეზიასი, რომელსაც თავისი გულთამხილავობით ხალხში დიდი
პატივისცემა ჰქონდა დამსახურებული.

მეფემ მოხუც ტირეზიასს საჯაროდ სთხოვა დახმარება გაეწია მე-
ფე ლაიოსის მკვლელის აღმოსაჩენად.

საბრალო მოხუცს გულის სიღრმიდან სასოწარკვეთილების საში-
ნელი ძახილი აღმოხდა.

ხანგრძლივი დუმილის შემდეგ მოხუცმა გულთამხილავმა მწა-
რედ ამოიკვნესა: „საშინელებაა, როცა ადამიანს შეუძლია დამნაშა-
ვე დაასახელოს, მაგრამ ამ შესაძლებლობას იგი მოკლებულია! მე-
ფეო, ნება მიბოძე დუმილით შევხვდე შენს თხოვნას! ნუ მაიძულებ,

მოწყალეო ხელმწიფეო, რომ ღმერთების საშინელი წინასწარმეტყველების გამოაშკარავება ჩემის პირიდან მოისმინო!“

მეფე მაინც დაჟინებით სთხოვდა მოხუც ტირეზიასს თავისი საიდუმლოების გამომჟღავნებას, მაგრამ გულთამხილავი მოხუცი ურყევად დუმდა და კრინტს არ ძრავდა.

მეფე ოიდიპოსი იმდენად აღაშფოთა მოხუცი ტირეზიასის ურჩობამ, რომ ლანძღვა-გინებასაც კი მიმართა და ყველასაგან პატივცემულ გულთამხილავს კრეონისაგან მოსყიდვაც კი დასწამა, საჯაროდ „მატყუარაც“ კი უწოდა.

ოიდიპოსის მრისხანე სიტყვებმა დაარღვია მოხუცი გულთამხილავის დუმილი.

მეფის სიტყვებით დიდად შეურაცხყოფილმა მოხუცმა აღელვებულის კილოთი შეჰყვირა: „მეფეო, თუ გსურს გაიგო, ვინაა დამნაშავე მეფე ლაიოსის მკვლელობაში, გთხოვ მოთმინებით მომისმინო! შენ თვითონ ხარ ის დამნაშავე, რომელმაც ხალხს ეს დიდი უბედურება თავს მოახვიე! მეფე ლაიოსის მკვლელი თვითონ შენა ხარ, მეფეო! დიახ, შენ მოკალი მამაშენი, წარბშეუხრელად შეირთე ცოლად დედაშენი და ამრიგად შეარცხვინე მთელი შენი გვარეულობა!“

მოხუცი გულთამხილავის სიტყვები ყუმბარასავით გასკდა სახალხო კრებაზე.

ოიდიპოს მეფეს თავზარი დაეცა, საბრალომ აზრი და გონება დაკარგა. სიბრაზისაგან ცეცხლივით ანთებული მეფე, მამის მკვლელი, მოხუცს საჯაროდ ლანძღავდა უშვერი სიტყვებით, მიწასთან ასწორებდა მას.

მოხუცი გულთამხილავიც თავის მხრით უფრო და უფრო მკვეთრი სიტყვებით უსერავდა გულს გააფთრებულ ოიდიპოს მეფეს და წყლულზე წყლულს უმატებდა.

ტირეზიასმა ოიდიპოსს უწინასწარმეტყველა, - ყოვლად შემძლებელი ღმერთები სამუდამოდ დაგწყევლიან და შეგაჩვენებენ შენ და მთელ შენს შთამომავლობასაცაო.

მოხუცი გულთამხილავი იმდენად შეურაცხყოფილად თვლიდა თავისთავს, რომ კრებაზე დარჩენაც შეუძლებლად სცნო და დაუყოვნებლივ დატოვა საჯარო სხდომა.

სწორედ ამ დროს სახალხო კრებაზე გამოცხადდა მეფე ოიდიპოსის ცოლისძმა კრეონი.

ოიდიპოსი და კრეონი ერთიმეორეს შეედავნენ, ისინი უხეში სიტყვებით ლანძღავდნენ ერთმანეთს.

მეფესა და ცოლისძმას შორის ატეხილი დავა უფრო და უფრო მწვავე ხასიათს იღებდა.

დედოფალი იოკასტე ცდილობდა ამ შეუფერებელ ადგილას გამართული დავა მოესპო, მაგრამ დედოფლის ცდა უნაყოფი იყო.

იოკასტე ჩაერია მეფისა და კრეონის შეუფერებელ სჯა-ბაასში და დაუნდობლად დაუწყო ლანძღვა-გინება კრებიდან წასულ მოხუც ტირეზიასს.

„აი, რამდენად უმეცარი და მატყუარა გამოდგა მოხუცი გულთამხილავი, - უმტკიცებდა დედოფალი ოიდიპოს მეფეს: - ჩემ პირველ მეუღლეს ღმერთებმა უწინასწარმეტყველეს, რომ მას საკუთარი შვილი მოკლავდა, მაგრამ ეს წინასწარმეტყველება არ გამართლდა, ჩვენი ერთადერთი შვილი სამი დღისა იყო, როცა მთებში დაიღუპა. ჩემი მეუღლე მეფე ლაიოსი კი ვილაც უცნობმა მოკლა გზაჯვარედინზე, როცა იგი დელფოში ეტლით მიემგზავრებოდა!“

დედოფლის ამ განმარტებამ თავგარი დასცა ოიდიპოს მეფეს.

„მაშ ეტლით მიმავალი მეფე ლაიოსი გზაჯვარედინზე მოკლეს?“ - შემფოთებული შეეკითხა ოიდიპოსი დედოფალ იოკასტეს. - „ამიწე-

რე მეფე ლაიოსის გარეგნობა და ტანადობა, რამდენი წლისა იქნებოდა მეფე იმ დროს, როცა მოკლეს?”

„მეფე მაღალი იყო, - გულუბრყვილოდ უპასუხა იოკასტემ, - თეთრი თმა აშშვენებდა. ტანადობითა და პირისახის გამომეტყველებით მთლიანად შენ წაგაგავდა“.

„მოხუცმა ტირეზიასმა მართალი თქვა!“ - სასოწარკვეთილებით წამოიძახა ოიდიპოსმა. მეფემ მხოლოდ ახლა შეიგრძნო მეფე ლაიოსის მკვლელობის მთელი საშინელება.

შიშითა და მოკრძალებით შეუდგა მეფე ოიდიპოსი საქმის ნამდვილი ვითარების გამოკვლევას.

იოკასტეს მიერ აღწერილი მეფე ლაიოსის ტანადობა და პირისახის გამომეტყველება, თუმცა ჯერ კიდევ ბუნდოვნად, ნათელყოფდა, რომ მეფე ლაიოსის მკვლელი ოიდიპოსი მეფე იყო.

სწორედ ამ დროს კორინთიდან მოვიდა მოამბე, რომელმაც განაცხადა: მეფე პოლიბოსი გარდაიცვალა და სამეფო ტახტი, როგორც კანონიერმა მემკვიდრემ, ოიდიპოსმა უნდა დაიჭიროსო.

ამ მოულოდნელი ამბის შეტყობამ ერთხელ კიდევ სიხარულის ფრთები შეასხა დედოფალ იოკასტეს.

„აი, რამდენად სიმაართლეს მოკლებულია ღმერთების წინასწარმეტყველება!“ - სიხარულით ეუბნებოდა დედოფალი ოიდიპოს მეფეს: - „ღმერთებმა ხომ გიწინასწარმეტყველეს, მამას მოკლავო, მაგრამ, როგორც ხედავ, მამაშენი მოხუცებულობის გამო თავისი დღით მოკვდა!“

მეფე ოიდიპოსზე კი კორინთიდან მოსული მოამბის სიტყვებმა სულ სხვა შთაბეჭდილება მოახდინა.

საბრალო მეფეს მოაგონდა ის შემთხვევა, როცა ერთხელ ლხინის დროს კორინთელმა მოქალაქემ აშკარად განუცხადა: შენ, ოიდიპოს, მეფე პოლიბოსის ნამდვილი შვილი არა ხარო.

ოიდიპოსი მაინც თავისთავს არ უჯერებდა და თითქო კიდევ რა-ღაც ეჭვიანობდა.

მაგრამ კორინთიდან მოსულმა მოამბემ ოიდიპოსის უკანასკნელი ეჭვებიც სრულებით გაფანტა.

ოიდიპოსთან გამოგზავნილი მოამბე აღმოჩნდა სწორედ ის მწყემსი, რომელმაც მეფე ლაიოსის მსახურისაგან ჩაბარებული ბავშვი მეფე პოლიბოსს მიუყვანა აღსაზრდელად.

მოამბე მეფე ოიდიპოსსა და დედოფალ იოკასტეს გულახდილად გამოუტყდა, ოიდიპოსი თუმცა პოლიბოსის მემკვიდრედაა გამოცხადებული, მაგრამ გარდაცვალებული მეფის ნამდვილი შვილი არ არისო.

ამ გულახდილმა სიტყვებმა მეფე ოიდიპოსს თვალწინ ნათლად დაუყენა მთელი თავისი უმაგალითო დანაშაულის საშინელება.

საბრალო ოიდიპოსის მწუხარებას საზღვარი არ ჰქონდა, იგი სულიერად და ხორციელად იტანჯებოდა, სასოწარკვეთილებას ეძლეოდა.

გონებადაკარგულმა ოიდიპოსმა დატოვა სახალხო კრება და შეშლილივით გაემართა ქალაქისაკენ. საბრალო მეფე ქალაქის ქუჩებს საცოდავად აფარებდა თავს და გამვლელ-გამომვლელს შველას სთხოვდა.

მაგრამ მეფე ლაიოსის მკვლელობით აღშფოთებული მოქალაქენი მეფეს ზიზღით შეჰყურებდნენ და მის შეხვედრას ერიდებოდნენ.

სწორედ იმ დროს, როცა საბრალო ოიდიპოსი ასე მწარედ იტანჯებოდა, სასახლეში ახალი საშინელება დატრიალდა:

იოკასტემ ვერ აიტანა ოიდიპოსის მიერ ჩადენილი უმაგალითო დანაშაულის სიმძიმე და თავი ჩამოიხრჩო.

ოიდიპოსის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა მან, ისე-
დაც გონებადაკარგულმა, ჭერზე თოკით ჩამოკიდებული იოკასტეს
გაცივებული გვამი დაინახა.

საბრალო მეფე შემლილივით მიიჭრა ჭერზე ჩამოკიდებულ დე-
დოფალთან, ჩამოხსნა საბედისწერო თოკი და ცრემლების ღაპა-ღუ-
პით იატაკზე დაასვენა.

გონებადაკარგულმა ოიდიპოსმა შემლილივით ჩამოგლიჯა იო-
კასტეს მოსახურავს ოქროს შესაკრავი და ისე მძლავრად ჩაიკრა
თვალებში, რომ თვალთაგან ამოხეთქილი სისხლის შადრევანი
დარბაზის ჭერს სწვდებოდა.

„ჩემი მოელვარე თვალები, - შემლილივით ბუტბუტებდა ოიდი-
პოსი, - ამიერიდან ვერ დაინახავენ ვერც ჩემს უბედურებას და ვერც
ჩემ მიერ ჩადენილ დანაშაულს!

წყევლიადით მოცული ჩემი თვალები ამიერიდან ვერ დაინახავენ
ვერც ჩემს მტერს და ვერც ჩემს მოკეთეს!

ციური მანათობელი სხივები ამიერიდან ვერ ჩასწვდებიან ჩემს
გულსა და სულს!“

ციურ სინათლეს მოკლებულმა მეფემ გადაწყვიტა ხალხის წინაშე
თავისი დანაშაულის მონანიება და მსახურებს უბრძანა სახალხო
მოედანზე წაეყვანათ.

მსახურებმა დაუყოვნებლივ შეასრულეს საბრალო ოიდიპოსის
სურვილი.

მოედანზე თავმოყრილი ხალხი გულთბილად შეხვდა მეფეს.

ყველანი იბრალებდნენ საცოდავ მეფეს და თავის გულისწყრო-
მას გულში იმარხავდნენ.

კრებაზე ოიდიპოსის ცოლისძმა კრეონიც გამოცხადდა.

კრეონი დიდის სიყვარულითა და პატივისცემით მიესალმა მწუხა-
რებისაგან გონებადაკარგულ მეფეს.

ხალხისა და კრეონის გულთბილმა შეხვედრამ დიდად იმოქმედა ოიდიპოსის სულიერ განწყობილებაზე.

ოიდიპოსმა, სანამ მისი შვილები სრულწლოვანი გახდებოდნენ, კრეონი დროებით მეფედ გამოაცხადა.

საბრალო მეფემ კრეონს სთხოვა ობლად დარჩენილ ბავშვებს მზრუნველობით მოპყრობოდა და საცოდავი დედოფალი იოკასტე ღირსეულად დაესაფლავებინა.

და ბოლოს, ყოფილმა მეფემ კრეონს მოსთხოვა მხლებლები, რომელთაც ის უნდა მიეცილებინათ კითერონის მთებამდის, სადაც უნდა გაეტარებინა, ღმერთების სურვილის თანახმად, საბრალო ოიდიპოსს სიცოცხლის უკანასკნელი დღეები.

კრეონმა საჯაროდ აღუთქვა ოიდიპოს მეფეს ყველა თხოვნის შესრულება.

ოიდიპოსი მეორე დღესვე გაუდგა თავის გზას. საბრალოს საბოლოოდ გადწყვეტილი ჰქონდა რაც შეიძლება დაჩქარებით გამოსაღმებოდა სიცოცხლეს, რომელიც მისთვის ამჟამად მხოლოდ და მხოლოდ წამება იყო.

ოიდიპოსის ასულებმა, ანტიგონემ და ისმენემ, ქალაქის საზღვრებამდის მიაცილეს საბრალო მეფე და ცრემლების ღაჰაღუპით ემუდარებოდნენ საყვარელ მამას დაბრუნებულიყო და თავისი უკანასკნელი დღეები სასახლეში გაეტარებინა.

ოიდიპოსმა გადაჭრით უარყო თავისი საყვარელი ანტიგონესა და ისმენეს მხურვალე ვედრება.

დადგა გამოსაღმების ჟამი.

ანტიგონემ ერთბაშად გადწყვიტა მამას გაჰყოლოდა და მოგზაურობის დროს მცირედად მაინც შეემსუბუქებინა საბრალო მამის გამოუთქმული მწუხარება.

ანტიგონემ დაითანხმა ისმენე ძმებთან დარჩენილიყო და თავისი მოვლა-პატრონობით დედის მაგიერობა გაეწია ობლებისათვის.

ანტიგონე მამასთან ერთად გაემგზავრა უცხო ქვეყანაში.

საბრალო ქალი მხნედ იტანდა ყველა გაჭირვებას, რაც განუყრელი თანამგზავრია უცნობ უდაბნო ადგილებში.

სათუთი, ნაზი აგებულების ანტიგონე აუტანელი სიცხეებისა და კოკისპირული წვიმების დროს საშინელი წამებით შოულობდა ღუკ-მაპურს, რომ საბრალო მამა შიმშილით ხელში არ შემოჰკვდომოდა.

მოგზაურობის დროს ოიდიპოსმა შეცვალა თავისი პირვანდელი განზრახვა, ნაცვლად დანიშნული ადგილისა დელფოსაკენ გაემართა, ღმერთებს რომ თავისი მომავალი ბედის შესახებ შეჰკითხებოდა.

დელფოს მისანმა ოიდიპოსს უწინასწარმეტყველა: შენ მხოლოდ მაშინ დამშვიდდები, როცა მიაღწევ ღმერთებისაგან დანიშნულ ქვეყანას, საცა ბოროტი ქალღმერთები, ევმენიდები, შეწყვეტენ შენს დევნას და სამუდამოდ ჩამოგშორდებიანო.

სანამ ამ ბედნიერ ქვეყანას მიაღწევდა საბრალო ოიდიპოსი, ელინთა უცხო ქვეყნებში კარდაკარ დადიოდა და გზადაგზა იკვებებოდა მოწყალებით, რასაც კეთილი ადამიანები მამა-შვილს დრო-გამოშვებით აწვდიდნენ.

ოიდიპოსი და ანტიგონე ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ მივიდნენ ქალაქ კოლონში, საცა, როგორც ადგილობრივი მკვიდრისაგან გაიგეს, ათენელები თაყვანსა სცემდნენ მუდამ შურისმაძიებელ ერინიებს ევმენიდებისათვის შეწირულ საუცხოოდ მოწყობილ ტყეში.

როცა ოიდიპოსი და ანტიგონე კოლონში მივიდნენ, ათენში მეფობდა მთელს საბერძნეთში სახელგანთქმული გმირი თებევსი.

როგორც კი ოიდიპოსის მოსვლა შეიტყო, თებევსი დაუყოვნებლივ კოლონში მივიდა და მეგობრულად შეეგება წამებულ მეფეს.

„საბრალო ოიდიპოს, შენი სამწუხარო თავგადასავალი დიდი ხანია გაგონილი მაქვს! ჩემ გულს ღრმად სწვდება შენი დაუსრულებელი უბედურების ამბავი! ნუ მომერიდები, გულახდილად მითხარი რა გსურს და ყველაფერს სიამოვნებით შეგისრულებ!“ - სიყვარულის კილოთი შეეკითხა თებევსი ტანჯულ ოიდიპოსს.

„მომეცი, მოწყალეო მეფეო, თავშესაფერი და საფლავი! - აი, ყველაფერი, რის თხოვნაც მსურს!“ - მორიდებით უპასუხა ოიდიპოსმა.

თებევსმა გულწრფელად მისცა წინადადება ოიდიპოსს საცხოვრებლად აერჩია, თუ მოიუსრულებდა, ან ათენა, ან კოლონი.

ოიდიპოსმა კოლონში დარჩენა არჩია, რადგან, ღმერთების წინასწარმეტყველებით, ამ ქალაქში უნდა მოეპოვა საუკუნო განსვენება.

თებევსმა სიამოვნებით შეუსრულა ტანჯულ მეფეს უკანასკნელი სურვილი და ნება მისცა მუდმივ საცხოვრებლად კოლონში დარჩენილიყო.

ასე გულთბილად მოპყრობისთვის დიდად მადლიერმა ოიდიპოსმა ზეცას აღაპყრო ხელები და ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს მხურვალედ შესთხოვა ათენის ძლევამოსილი სახელმწიფოსათვის თავისი ღოცვა-კურთხვა მოევლინათ.

გულთბილი მოპყრობით გამხნევებულმა ოიდიპოსმა დაბოლოს გულკეთილ თებევსს სთხოვა მიეცილებინა იგი იმ ადგილამდის, სადაც, ღმერთების სურვილის თანახმად, საბრალო მეფეს საუკუნოდ უნდა განესვენა.

კოლონის რჩეული მოქალაქეებისა, თავისი საყვარელი ქალიშვილის ანტიგონესა და ძლევამოსილი თებევსის თანხლებით გაემგზავრა ოიდიპოსი ევმენიდების ტყისაკენ.

ოიდიპოსი წინ უძღოდა მხლებლებს და ყოვლად შემძლებელი ღმერთების ჩვენებით მოგზაურებს გზას უკვლევდა.

ოიდიპოსმა და მისმა თანამხლებლებმა მიაღწიეს დანიშნულ ადგილას.

ევმენიდების სახელობაზე შეწირული ტყის შუა ადგილას მოჩანდა მიწაში ჩასასვლელი, რომლის დახურულ თავთან თავს იყრიდა ყოვლის მხრიდან მომავალი ვიწრო ბილიკები.

ხალხის გადმოცემით, ამ ჩასასვლელიდან მიდიოდა გზა საიქიოს სამეფოში. ოიდიპოსი საიქიოს ამ ჩასასვლელთან შეჩერდა. საბრალო მეფემ გაიხადა გამტვრიანებელი ტანსაცმელი, ჩამოიბანა მოგზაურობის დროს სხეულზე დადებული ჭუჭყი და ოფლი და ბრწყინვალედ გამოეწყო თებევსის მიერ ნაჩუქარ მშვენიერ ტანსაცმელში. სწორედ ამ დროს უეცრივ გაისმა საშინელი ქუხილი.

ოიდიპოსს გარკვევით შემოესმა საბედისწერო ძახილი:

„ოიდიპოს, ნუ აგვიანებ!“

როგორც კი ყური მოჰკრა ამ საბედისწერო ძახილს ოიდიპოსმა, დაუყოვნებლივ მიიხმო ძლევამოსილი თებევსი და თავისი საყვარელი ანტიგონე ჩააბარა.

სასიკვდილიდ განწირულმა ოიდაპოსმა ათენის ძლევამოსილ მეფეს სთხოვა ობლად დარჩენილ ანტიგონესათვის დახმარება აღმოეჩინა და უპატრონოდ არ დაეტოვებინა.

დაბოლოს ოიდიპოსი მოკრძალებითა და საშინელი გულისტკივილით გამოეთხოვა იქ მყოფთ, სთხოვა შინ დაბრუნებულიყვნენ, მხოლოდ იმ პირობით კი, რომ გზაში არცერთს უკან არ მოეხედა.

საიქიოს ჩასასვლელ კართან, ოიდიპოსის თხოვნით, მარტოლმარტო თებევსი დარჩა.

ანტიგონე და კოლონის წარჩინებული მოქალაქეები წყნარად ჩამოშორდნენ საბედისწერო ადგილს და მწუხარედ გაემართნენ შინისაკენ, ხოლო ვერცერთი ვერ ბედავდა უკან მოხედვას.

მაგრამ დახეთ საკვირველებას!

საიქიოს ჩასასვლელმა ხვრეტილმა უხმოდ შთანთქა ოიდიპოსი. საბრალო მეფე სწრაფად დაეშვა ბნელ სიღრმეში და ასე გეგონებოდათ ფრთები შეესხა და ისე მიფრინავსო.

თებევსი უძრავად იდგა საიქიოს ჩასასვლელ კართან და მწუხარედ იფარებდა ხელებს თვალებზე.

ათენის ძლევამოსილმა გმირმა მცირედი ლოცვის შეწირვის შემდეგ დატოვა საბედისწერო ადგილი და ანტიგონესთან ერთად ათენში დაბრუნდა.

ყველგან და მარადის გულკეთილი თებევსი იშვიათის მზრუნველობით მფარველობდა ობლად დარჩენილ ანტიგონეს და მამის დაკარგვით დასერილ მის გულს შეუწყვეტლივ განმკურნებელ მალამოს სცხებდა.

თებევსმა რამდენიმე ხნის შემდეგ საბრალო ანტიგონე, მისივე თხოვნით, ძმებთან გაგზავნა თებეში.

ასე სამწუხაროდ დაამთავრა თავისი მრავალტანჯული სიცოცხლე იმ ადამიანმა, რომელმაც შეცდომით თავისი საკუთარი მამა მოკლა და მშობელი დედა ცოლად შეირთო.

არგონავტების ლაშქრობა

ელინთა ტომების მამამთავრის ეოლოსის შვილმა კრეტეასმა თესალიაში დააარსა სახელმწიფო, რომლის დედაქალაქი იოლკი მთელ საბერძნეთში სახელგანთქმულ ქალაქად ითვლებოდა.

მეფემ სამეფო ტახტი მოხუცებულობის დროს უანდერძა თავის უფროს შვილს ეზონს.

მაგრამ, კრეტეასის განკარგულების წინააღმდეგ, სამეფო ტახტს კრეტეასის შვილი პელეასი დაეუფლა.

კრეტეასის გარდაცვალების შემდეგ ეზონის შვილი, სამეფო ტახტის კანონიერი მემკვიდრე იაზონი, კენტავრ ხირონს მიაბარეს აღსაზრდელად.

ხირონი დიდის გულმოდგინებით წვრთნიდა ყმაწვილს, გულში უნერგავდა გმირულ ჩვევებს და ამრიგად ცდილობდა ნიჭიერი მოწაფე ნამდვილ გმირად აღეზარდა. მართლაც, დახელოვნებულმა კენტავრმა თავის წინასწარ დასახულ მიზანს სავსებით მიაღწია.

იაზონმა დავაჟკაცებისას მართლაც თვალსაჩინო ადგილი დაიჭირა ელინთა გმირებს შორის, მისი საგმირო საქმეები ყველგან აღტაცებას იწვევდა.

მეფე პელეასს ძლიერ ეშინოდა უკანონოდ დაჭერილი ტახტი არ დაეკარგო, მით უფრო, რომ მეფეს ღმერთებმა უწინასწარმეტყველეს: ცალქალამნიან კაცს მოერიდე, თორემ სამეფო ტახტი დიდ განსაცდელში ჩავარდება.

იაზონი ოცი წლის შესრულდა, როცა თავისი აღმზრდელის სახლი ფარულად დატოვა და სამშობლოში გაემგზავრა იმ აზრით, რომ პელეასის მიერ უკანონოდ დაჭერილი ტახტი დაებრუნებინა.

გზაში იაზონი მდინარეზე უნდა გადასულიყო. წყლის პირას ყმაწვილმა დაინახა მოხუცი ქალი, რომელიც მეორე ნაპირას გადასვლას ეპირებოდა, მაგრამ შიშით წყალში შესვლას ვერ ბედავდა.

იაზონმა თავაზიანად გადაიყვანა მოხუცი ქალი მდინარის მეორე ნაპირას, მაგრამ წყალში გასვლის დროს ცალ ფეხზე ქალამანი გასძვრა და წყალმა წაიღო.

ცალქალამნიანი იაზონი იოლკისაკენ გაემგზავრა.

მეფე პელეასი სწორედ იმ დროს, როცა იაზონი იოლკში მივიდა, პოსეიდონ ღმერთს მსხვერპლს სწირავდა.

როგორც კი დაინახა პელეასმა ცალქალამნიანი ყმაწვილკაცი, მაშინვე მოაგონდა ღმერთების წინასწარმეტყველება, რამაც დიდად შეაშფოთა.

როგორც კი მორჩა მსხვერპლის შეწირვას, მეფემ მიიწვია ახლადმოსული ყმაწვილი და იოლკში მისვლის მიზანი გამოჰკითხა.

თავმოძრწონე იაზონმა მეფეს შეკითხვაზე მოახსენა:

„მოწყალეო ხელმწიფეო, მე ვარ მეფე ეზონის კანონიერი მემკვიდრე! ბავშვობიდანვე კენტავრ ხირონის ხელმძღვანელობით ვიზრდებოდი. ამჟამად კი, როცა უკვე დავვაჟკაციდი, იოლკში იმ აზრით მოვედი, რომ განსვენებული მამაჩემის კარმიდამო მოვინახულო!“

ცბიერმა პელეასმა იაზონს თავი ისე მოაჩვენა, თითქოს ყმაწვილის მოსვლა კიდევაც ესიამოვნა.

იაზონის პატივსაცემლად სასახლეში ხუთი დღის განმავლობაში დიდი ზეიმი იმართებოდა.

ყველანი მხიარულობდნენ და დიდ სიხარულს გამოთქვამდნენ მეფის ნათესავის მოსვლის გამო.

ცბიერი პელეასი ამ ზეიმების დროს განსაკუთრებული ყურადღებით ეპყრობოდა იაზონს.

მეექვსე დღეს მეფე პელეასმა დაწვრილებით გამოჰკითხა თავის ბიძაშვილს იოლკში მოსვლის ნამდვილი მიზანი.

იაზონმა თავაზიანად მოახსენა მეფეს: „დიდებულო მეფეო, შენ უთუოდ კარგად მოგეხსენება, რომ მე აწ გარდაცვალებულის მეფე ეზონის პირდაპირი კანონიერი მემკვიდრე ვარ! სახელმწიფოს მთელი ქონება, როგორც ერთადერთ კანონიერ მემკვიდრეს, მე მეკუთვნის, მაგრამ, მერწმუნე, დიდებულო მეფეო, მე ხელს არ ვახლებ შენს ძვირფას ავლადიდებას, ხელს არ ვახლებ საქონლის უთვალავ ჯოგებს, ბალახით აბიბინებულ საძოვრებს და უხვმოსავლიან ხოდაბუნებს! მთელი ეს ფასდაუდებელი სიმდიდრე შენთვის დამითმია! მე შენგან მხოლოდ ერთ რასმე მოვითხოვ: დიდებულო ხელმწიფეო, დამიბრუნე მამაჩემის ტახტი და სკიპტრა!“

ცბიერმა პელეასმა ტახტის კანონიერ მემკვიდრეს ღმობიერად უპასუხა: „ყველა შენს მოთხოვნას დიდის სიამოვნებით დავაკმაყოფილებ, თუ შენ ღირსეულად მომიგვარებ ერთ დიდ საქმეს, რომლის პირადად შესრულება მოხუცებულობის გამო არ შემიძლია. აგერ რამდენი ხანია, რაც კოლხიდაში დასაფლავებული ჩვენი ბიძაშვილის ფრიქსის აჩრდილი დაჟინებით მოთხოვს ფრიქსის ნეშტი სამშობლოში გადმოვასვენო და ოქროს საწმისი, რომელიც კოლხიდის მეფემ დაისაკუთრა, სამშობლო მხარეს უკანვე დავუბრუნო. თუ ამ საქმეს ღირსეულად შემისრულებ, სამეფო ტახტსა და სკიპტრას დაუყოვნებლივ სიამტკბილობით გადმოვცემ!“

იაზონი ვერც კი წარმოიდგენდა, თუ რა სამძიმო საქმის შესრულებას ავალებდა ცბიერი პელეასი და ამიტომ სიამოვნებით განაცხადა თანხმობა მეფის წინადადებაზე.

ფრიქსი და ჰელა, მეფე კრეტეასის ძმის ადამასის შვილები, დიდ შეურაცხყოფასა და გაჭირვებას ითმენდნენ თავისი ბოროტი დედინაცვლის ინოსაგან.

საბრალო ფრიქსის დედამ, ღრუბლების ქალღმერთმა ნეფელამ, თავისი საყვარელი ქალ-ვაჟი სასახლიდან მოიტაცა.

ნეფელამ ფრიქსი და ჰელა ღმერთ ჰერმესის ნაჩუქარ ფრთებიან ოქროსმატყლოვან ვერძზე შესვა და შორეული ქვეყნებისაკენ გაისტუმრა.

საბრალო შვილები ცრემლების ღაპალუპით გამოეთხოვნენ საყვარელ დედას.

ოქროსმატყლოვანი ვერძი ელვის სისწრაფით მიფრინავდა ცის თვალუწვდენელ სივრცეში.

პატარა მოგზაურები ცნობისმოყვარეობით ათვალიერებდნენ მათ თვალწინ გადაშლილ უცხო ქვეყნებს, დედამიწის გულში მოჩუხჩუხე მდინარეების ნაკადებს და აბობოქრებული ტალღებით შემფოთებულ ზღვის საუცხოო ნაპირებს.

საუბედუროდ, ჰელა ოქროსმატყლოვანი ვერძის ზურგიდან გადმოვარდა და სწორედ იმ დროს დაიღუპა, როცა პატარა მოგზაურები ეგეოსის ზღვასა და პროპონტიდის სრუტეს გადადიოდნენ.

იმ სრუტეს, საცა საბრალო ჰელა დაიღუპა, ამ იშვიათი მოგზაური ქალის სახსოვრად ჰელესპონტი (ჰელას ზღვა) დაერქვა. ეს სრუტე დღესაც ამ სახელს ატარებს.

ფრიქსი მშვიდობიანად მივიდა კოლხიდაში. ამ შორეულ საუცხოო ქვეყანაში იმ დროს მეფობდა მრისხანე მეფე აიეთი.

მეფემ მეგობრულად მიიღო ახლადმოსული უცხოელი. აიეთს ისე მოეწონა ფრიქსი, რომ, ნიშნად თავისი კეთილგანწყობილებისა, თავისი ასული სალკიონა მიათხოვა.

ფრიქსმა ოქროსმატყლოვანი ვერძი ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს შესწირა, მხოლოდ ვერძის ოქროს საწმისი კი თავის სიმამრს, მეფე აიეთს მიუძღვნა.

მეფე აიეტმა სიძის ნახუქარი ოქროს საწმისი ღმერთ არესის სამღვთო ჭალაში ხეზე ჩამოკიდა და ფხიზელ დარაჯად მეტად საშინელი გველეშაპი მიუჩინა.

ხალხის გადმოცემით, სანამ ეს ოქროს საწმისი არესის სამღვთო ჭალაში ეკიდებოდა და არავინ მოიტაცებდა, მეფე აიეტის სიცოცხლეს ფათერაკი არ მოელოდა, მის სახელმწიფოს მტერი ხელს ვერ შეახებდა.

ოქროს საწმისი, როგორც ფასდაუდებელი ძვირფასი განძი, ყველა ქვეყნის ყურადღებას იპყრობდა.

ყველა ქვეყნის საუკეთესო გმირები ერთიმეორეს ეჯიბრებოდნენ, რომ მეფე აიეტისათვის ეს ოქროს საწმისი მოეტაცათ, მაგრამ მათი ცდა ყოველთვის უნაყოფოდ რჩებოდა.

საშინელი გველეშაპი დღედაღამ ფხიზლად სდარაჯობდა ოქროს საწმისს და მის მახლობლად ფხიზელი დარაჯის შიშით ჩიტსაც კი არ შეეძლო გაფრენა.

მეფე პელეასმა ყოველივე ეს კარგად იცოდა და კიდევაც ამიტომ დაავალა თავის ბიძაშვილს იაზონს ასეთი სამძიმო საქმის შესრულება.

ცბიერი პელეასი ღრმად დარწმუნებული იყო, რომ სამეფო ტახტის მაძიებელი იაზონი ამ სამძიმო საქმეს ვერ შეასრულებდა და უეჭველად დაიღუპებოდა.

ძღევამოსილი იაზონი კოლხიდაში გამგზავრების სამზადისს შეუდგა.

მთელი საბერძნეთის რჩეულმა გმირებმა მიიღეს უახლოესი მონაწილეობა იაზონის მიერ განზრახულ მეტად სახიფათო ლაშქრობაში. ათენა ქალღმერთის ხელმძღვანელობით, გემების დახელოვნებულმა მშენებელმა არგომ მდინარე ჰელიონის ნაპირებზე ააგო

ორმოცდაათხოფიანი საუცხოო გემი, რომელსაც მშენებლის სახელი „არგო“ დაარქვეს.

მოგზაურებმა, რომელთაც გემის სახელწოდების მიხედვით „არგონავტები“ ეწოდათ, დაუყოვნებლივ აირჩიეს გემის პასუხისმგებელი პირები.

ძღევამოსილ იაზონს წილად ხვდა ლაშქრობის წინამძღოლობა, ხოლო გმირ ტიფიასს კი გემის მესაჯეობა.

წინდახედული და შორსმჭვრეტელი ლიკიასი გემის წინამძღოლად, ლოცმანად აირჩიეს.

ძღევამოსილ იაზონთან ერთად შორეულ კოლხიდაში გაემგზავრნენ მთელ საბერძნეთში სახელგანთქმული გმირები: ჰერკულესი, პელასი, აიანტის მამა ტელამონი, ღმერთების მამამთავრის ზევსის შვილები პოლუქსი და კასტორი, ტკბილად მოუბარი ნესტორის მამა ნელეასი, მეფე ადმეტი, სახელგანთქმული მომღერალი ორფეუსი, პატროკლის მამა მენოტი, პოსეიდონ ღმერთის შვილი ეფემი, თეზევსი, რომელიც შემდგომ ათენაში მეფედ აირჩიეს, მისი მეგობარი პერითეოსი, ჰერკულესის მეგობარი გილასი და სხვა მრავალი წარჩინებული გმირი.

მოგზაურებმა, სანამ გემს ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში შეაყურებდნენ, ღმერთებს გამოსამშვიდობებელი მსხვერპლი შესწირეს და მხიარულად შეაყურეს გემი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში.

საამური ნიაფი ზღვის ზედაპირს ნაზად დაჰქროლავდა და მოგზაურებს კეთილად მგზავრობის იმედს უნერგავდა.

ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ უეტრივ ზღვაზე ძლიერმა ქარმა დაბერა, და არგონავტები იძულებულნი იყვნენ გემი ლემნოსის ნავსადგურში შეეცურებინათ.

სწორედ იმ ხანებში, როცა არგონავტები კუნძულ ლემნოსის ნაპირებზე გადმოვიდნენ, ლემნოსელ ქალებს ლალატისათვის ქმრები დაეხოცათ და სახელმწიფოს მართვა-გამგეობის საქმე ხელში ჩაეგდოთ. კუნძულ ლემნოსის ქვრივი ქალები დიდი სიხარულით მიეგებნენ უცხო ქვეყნიდან მოსულ სტუმრებს და მათ პატივსაცემლად არაერთი ბრწყინვალე ზეიმი გადაიხადეს.

ვინ იცის, კიდევ რამდენ ხანს დარჩებოდნენ კუნძულზე ლხინსა და ზეიმებში გართული მოგზაურები, რომ ნავსადგურში გემის მცველად დარჩენილ ჰერკულესს არ გაეფრთხილებინა ამხანაგები და არ მოეგონებინა ის დიდი მოვალეობა, რომელიც მათ ჰქონდა დაკისრებული.

იაზონმა, რასაკვირველია, ანგარიში გაუწია ჰერკულესის სამართლიან გაფრთხილებას, დაუყოვნებლივ გამოეთხოვა სტუმართმოყვარულ ლემნოსელ ქალთა დედოფალს მშვენიერ ჰიპსიპელას და თავისი მხლებლებით დატოვა კუნძულ ლემნოსის საუცხოო ნაპირები.

არგონავტები მხიარულად მიცურავდნენ ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში. უეცრივ ზღვაზე დაბერა ძლიერმა ქარმა. მოგზაურები იძულებული იყვნენ სწრაფმავალი გემი კუნძულ კიციკოსის ნავსადგურში შეეცურებინათ.

ამ კუნძულზე ცხოვრობდა მამაცი ტობების შთამომავალი ხალხი, დოლიონები, რომლებიც დიდის სიხარულით შეხვდნენ უცხოელ სტუმრებს.

დოლიონების მეზობლად ცხოვრობდნენ გოლიათის ტანის ველური ტომები, რომლებიც ხშირად დიდ უსიამოვნებას აყენებდნენ მუდამ შვიდობიანობის მოყვარულ დოლიონებს.

კუნძულ კიციკოსის ღმერთების მოშიშარი და მოყვარული მეფე კიზიკი მთელი თავისი ქვეშევრდომებით სიხარულით მიეგება უცხო-

ელ სტუმრებს და ყველანი დიდის პატივისცემით მიიწვია სასახლეში.

არგონავტებმა დიდის სიამოვნებით მიიღეს მეფე კიზიკის გულწრფელი მიპატიუება.

უცხოელი სტუმრები რამდენიმე დღე დარჩნენ კუნძულ კიციკოსზე და დიდის ცნობისმოყვარეობით ათვალიერებდნენ კუნძულის შესანიშნავ ადგილებს.

სტუმრების პატივსაცემლად გამართული ერთ-ერთი ზეიმის დროს ძღევამოსილმა იაზონმა დაწვრილებით მოუთხრო მეფე კიზიკს არგონავტების ლაშქრობის თავიდათავი მიზანი.

მეფე კიზიკმა თავის მხრით დაწვრილებით უამბო იაზონს ყველაფერი, რაც კი იცოდა შორეული კოლხიდის შესახებ.

ერთ დილით, როცა მეფე კიზიკი და უცხოელი მოგზაურები მაღალი მთის მწვერვალიდან ათვალიერებდნენ კუნძულის მიდამოებს, უეცრივ ტყიდან გამოცვივდნენ მეზობლად მცხოვრები გოლიათი ველური მეომრები, რომლებმაც ნავსადგურს ვეებერთელა კლდეების ნახეთქები დაუშინეს. ველურები ამ საშუალებით ცდილობდნენ მოგზაურებისათვის ნავსადგურიდან გასასვლელი გზა მოეჭრათ.

ჰერკულესმა, რომელიც ამ დროს ნავსადგურში გემს სდარაჯობდა, თავისი შორსსატყორცნი ისრები დაუშინა რკალივით შემორტყმულ ველურ მეომრებს და მრავალი მათგანი გამოასალმა სიცოცხლეს.

ძღევამოსილ ჰერკულესს მიეშველნენ ელინთა დანარჩენი გმირებიც და მძლავრად ნატყორცნი ისრებით დახოცეს სავავებივით მოსეული საშინელი მხედრობა.

დახოცილთა უზარმაზარი გვამები უთავბოლოდ ეყარნენ ნავსადგურის ნაპირას და ყვავ-ყორნები გაუმაძღარი თვალით ხარბად თავს დასჩხაოდნენ მათ.

ამ ბრწყინვალე გამარჯვებით გამხნეებულმა არგონავტებმა მხიარულად ააფრიალეს იალქნები და სულ მოკლე ხანში გემი ქალაქ კიოსკის ნაპირების ყურეში მოხდენილად შეაცურეს.

ადგილობრივი მკვიდრნი დიდის აღტაცებით მიეგებნენ მოგზაურებს, ყველანი ქალაქში მიიპატიჟეს და ბრწყინვალე ზეიმის გამართვის თადარიგს შეუდგნენ.

არგონავტებმა სიამოვნებით მიიღეს ეს გულწრფელი მიპატიუება და ყველანი, ჰერკულესისა და მისი მეგობრის გილასის გარდა, ქალაქში საზვიამოდ გაემართნენ.

ზღვის პირად ნავსადგურში დარჩენილი ჰერკულესი მახლობელ ტყეში წავიდა ხოფის გამოსათლელი ხის მოსატყელად.

სანამ ჰერკულესი სახოფე ხეს აირჩევდა, დიდებული გმირის მეგობარი გილასი მახლობელი წყაროდან წყლის მოსატანად წავიდა.

წყლის მშვენიერი ნიმფები, როგორც კი თვალი მოჰკრეს ჭაბუკს, ერთიანად მოიხიბლნენ მისი შარავანდით მოსილი პირისახის სილამაზით, დაუყოვნებლივ სტაცეს ხელი ჰერკულესის გულითად მეგობარს და წყლის უფსკრულისაკენ გაიტაცეს.

გილის უკანასკნელი ამოძახილის ხმას ყური მოჰკრა გმირმა პოლითემ, რომელიც დაუყოვნებლივ გაეშურა გატაცებული ყმაწვილის მისაშველებლად. სამწუხაროდ, უკვე გვიანლა იყო. ნიმფებით გარშემორტყმული გილი სასწრაფოდ ეშვებოდა წყლის უფსკრულიში და თანდათან შორდებოდა ქვეყნის მანათობელი მზის ცხოველმყოფელ სხივებს.

ამ სამწუხარო ამბით შეშფოთებული ჰერკულესი შეშლილივით დარბოდა წყაროს მახლობლად მდებარე ადგილებში და გამოუთქმელი გულისტკივილით დაეძებდა ნიმფებისაგან ასე ანაზღეულად გატაცებულ გულითად მეგობარს.

მეორე დღეს, განთიადისას როცა ზღვაზე კეთილისმყოფელმა ქარმა საამურად დაქროლა, მესაჭე ტიფიასმა წინადადება მისცა ამხანაგებს, გასამგზავრებლად დაუყოვნებლივ თადარიგს შესდგომოდნენ.

ელინთა გმირებმა სიამოვნებით მიიღეს მესაჭე ტიფიასის წინადადება და დილაადრიან, სანამ მზე ცაზე ამოიწვერებოდა და თავის ცხოველმყოფელ სხივებს დედამიწას უხვად მოჰყენდა, ხოფები მოიმარჯვეს, იალქნები მოხდენილად ააფრიალეს და სწრაფმავალი გემი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში შეაცურეს.

როცა გაშლილ ზღვაში გავიდნენ, მოგზაურებს მხოლოდ მაშინ მოაგონდათ, რომ ჰერკულესი და მისი ორი ამხანაგი ზღვის ნაპირას, ნავსადგურში დარჩათ.

მოგზაურებმა ცხარე კამათი ატეხეს, განეგრძოთ ზღვით მოგზაურობა, თუ ისევ ნავსადგურში დაბრუნებულიყვნენ დარჩენილი ამხანაგების წამოსაყვანად.

ძლევამოსილი იაზონი უხმოდ იჯდა და კამათში მონაწილეობას არ იღებდა.

ტელამონი მეტად შეაშფოთა იაზონის დუმილმა და მოთმინებიდან გამოსულმა პრისხანედ შეჰყვირა ძლევამოსილ გმირს: „ჩვენო დიდებულო წინამძღოლო, განა შესაწყნარებელია ასე გულდამშვიდებული იჯდე სწორედ იმ დროს, როცა ჩვენი სასიქადულო გმირი ძლევამოსილი ჰერკულესი და ორი მისი თანამგზავრი ასე მოულოდნელად გამოაკლდნენ ჩვენს რიგებს! განა მოსათმენია, რომ ჩვენი სასიქადულო გმირი ზღის ნაპირას ასე განუკითხველად, ასე უპატრონოდ დატოვეთ? შეიძლება შენ იმისი გეშინია, რომ ძლევამოსილი გმირი თავისი ვაჟკაცობით შენს სახელსა და დიდებას დაჩრდილავს! ძლევამოსილო იაზონ!

კიდევაც რომ ძალიან გეწყინოს და ჩემი სრული უკმაყოფილო დარჩე, მე მაინც დავბრუნდები და პატრონობას გავუწევ ზღვაზე დარჩენილ ჩვენს საუკეთესო ამხანაგებს!“

ამ სიტყვებთან ერთად ტელამონი მედგრად მიიჭრა მესაჭე ტიფი-ასთან, რომ გემი ნავსადგურისაკენ მიებრუნებინა.

მაგრამ ბორეას ვაჟიშვილებმა, კაპაისმა და ცეტესმა, შეაჩერეს აღშფოთებული ტელამონი. ამ დროს ზღვის ზედაპირზე ამოცურდა ზღვის ღმერთი გლავკი, რომელმაც თავისი მძლავრი ხელებით შეაჩერა სწრაფმავალი გემი და ამ სიტყვებით დაამშვიდა აღელვებული მოგზაურები:

„ელინთა დიდებულო გმირებო! სრულიად უსაფუძვლოდ შემფოთებულხართ და ერთიმეორეს შეურაცხყოფას აყენებთ! რატომ გინდათ, რომ ღმერთების მამა-მთავრის სურვილის წინააღმდეგ წაიყვანოთ ძღევამოსილი ჰერკულესი კოლხიდაში!

ოლიმპოს მბრძანებელი ღმერთების დადგენილებით, სახელგანთქმული ჰერკულესი სხვა საგმირო საქმეების შესასრულებლადაა მოწოდებული! გარდა ამისა, ელინთა ეს ღვაწლმოსილი გმირი თავის სურვილით კიდევ იმითომ დარჩა ზღვის ნაპირას, რომ საშუალება მიეცეს თავისი გულითადი მეგობარი გილი მოძებნოს!“

გლავკი ამ სიტყვებთან ერთად სადღაც გაქრა.

ტელამონმა მხრებზე მოხვია იაზონს ხელი და ცოტათი დარცხვენილი კილოთი მიმართა ძღევამოსილ გმირს:

„დიდებულო გმირო, ნუ შემრისხავ! მეტის აღელვებისაგან გონება დავკარგე და დაუფიქრებელი სიტყვები გაკადრე!

მაპატიე, ჩემო კეთილო მეგობარო! ნუ გავწყვეტთ ჩვენს ძველებურ მეგობრულ კავშირს!“

იაზონმა ნიშნად თანხმობისა მეგობრულად გაუწოდა ხელი ტელამონს.

ამ სასიხარულო ამბით დამშვიდებულმა არგონავტებმა მძლავრად აამუშავეს ხოფები და ელვის სისწრაფით შეაცურეს გემი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში, შორეული კოლხიდის მიმართულებით.

ზღვის ნაპირას დარჩენილი ძლევამოსილი ჰერკულესი კი გამართა ღმერთების მიერ მისთვის დანიშნული საგმირო საქმეების შესასრულებლად.

მეორე დილით, როცა მზეს სხივები დედამიწის ზურგზე ჯერ კიდევ არ მოეფინა, არგონავტებმა თავისი სწრაფმავალი გემი ბობრიკების სახელმწიფოს ნავსადგურში შეაცურეს.

ბობრიკების ვერაგი მეფე ამიაკი, ვინც კი მის სახელმწიფოში ფეხს შეადგამდა, ყველას ხელჩართულ ბრძოლაში იწვევდა, რომ შემოწმებინა მოწინააღმდეგე ფალავნის მკლავების ძლიერება.

ვინ მოთვლის, რამდენი მეზობელი, რამდენი უცხოელი მოუკლავს მეფე ამიაკს ასეთ ხელჩართულ ბრძოლაში.

როგორც კი თვალი მოჰკრა ნავსადგურში შემოსულ არგონავტების გემს, ამიაკი დაუყოვნებლივ მიიჭრა თავისი ამალით ზღვის ნაპირას და მრისხანედ შეჰყვირა უცხოელ სტუმრებს: „ავაზაკებო, ნუთუ არ გაგიგონიათ, რომ ჩემ სახელმწიფოში უცხოელი ფეხს ისე ვერ შემოდგამს, თუ ჩემთან ხელჩართულ ბრძოლაში არ გამოცადა ჩემი მკლავების ძლიერება! დაუყოვნებლივ მოემზადეთ და აირჩიეთ თქვენს შორის საუკეთესო ფალავანი! თუ ჩემს ბრძანებას დაუყოვნებლივ არ შეასრულებთ, ყველას ამოგჟლეტთ, არცერთს ცოცხალს არ გაგიშვებთ ჩემს სახელმწიფოში!“

ოლიმპოს მბრძანებლის ზევსისა და ლედას შვილი პოლუქსი მთელ საბერძნეთში სახელგანთქმულ ფალავნად ითვლებოდა, უძლეველი ფალავნის სახელი ჰქონდა დამსახურებული.

პოლუქსმა ღიმილით უპასუხა თავხედ მეფეს: „მეფეო, რატომ გვაყენებ ასეთ შეურაცხყოფას! რატომ ფიქრობ, რომ ჩვენს რიგებშიაც

არ მოიძებნება ღირსეული ფალავანი! ელინთა ძლევამოსილი გმირების მხარ-მკლავები ისე არ დაუძლურებულან, რომ ერთი ღირსეული ფალავნის გამოძებნა ასე გაგვიჭირდეს!“

მეფე ამიაკი გააფთრებული ლომივით შესცქეროდა გაბედულად მოუბარ გმირს და მეტის სიბრაზით გაბოროტებული მზად იყო იქვე ყელში სწვდომოდა ესოდენ გაკადნიერებულ უცხოელს.

ძლევამოსილმა პოლუქსმა, ამხანაგების თანხმობით, გადაწყვიტა მეფე ამიაკს ხელჩართულ ბრძოლაში გაჰყოლოდა.

ელინთა თავმომწონე გმირი ამხანაგების თანხლებით, ზღვის ნაპირისაკენ გაემართა მეფე ამიაკთან შესაბრძოლებლად.

მეფის მსახურებმა ბრძოლის ველზე მოიტანეს ხარის მაგარი ტყავის ზოლ-ზოლად დაჭრილი თასმები და მოწინააღმდეგეთა შორის დაყარეს.

მეფე ამიაკმა და პოლუქსმა თასმები მაგრად შემოიკრეს გულმკერდსა და მხარ-ბეჭებზე.

ფალავნებმა ერთიმეორე თვალით გაზომეს და გააფთრებული ლომებივით ერთიმეორეს თავდავიწყებით ეკვეთნენ.

მეფე ამიაკი თავს ესხმოდა ელინთა ფალავანს და მძლავრი მკლავების დაკვრით გულმკერდსა და თავპირს უღეწავდა.

პოლუქსიც მედგრად უმკლავდებოდა ბობრიკების თავგასულ მეფეს და მძლავრი მუშტების დაკვრით უხვად უმასპინძლებოდა თავის უხეშ მოწინააღმდეგეს.

ლომებივით გააფთრებული ფალავნები ერთიმეორეს თავდავიწყებით ეკვეთებოდნენ და შეუბრალებლად სცემდნენ მუშტებს.

მოქანცული მოწინააღმდეგეები დროებით წყვეტდნენ გააფთრებულ ბრძოლას და მერე კვლავ ძველებური თავდავიწყებით ეკვეთებოდნენ ერთიმეორეს.

ფალავნების სისხლისმღვრელმა ბრძოლამ დიდხანს გასტანა. მოწინააღმდეგეთა მომხრეები მოუთმენლად შეჰყურებდნენ ბრძოლის ველს და გულისძგერით ოფლში იწურებოდნენ.

დაბოლოს, ელინთა ძლევამოსილმა გმირმა იხელთა მოხერხებული დრო და ისეთი ძალით ჩააფარა მოწინააღმდეგე ფალავანს მუშტი თავპირში, რომ მეფე ამიაკმა მოხეთქილ კლდესავით მოიღო მიწაზე გრიალი.

ელინთა ფალავნის მომხრეებმა დაუსრულებელი განგაში ატეხეს. როგორც კი მეფე ამიაკის დამარცხება დაინახეს, ბობრიკელები დაუყოვნებლივ უზარმაზარი კომბლებით შეიარაღდნენ და არგონავტების ძლევამოსილ გმირებს თავს დაესხნენ.

გაჩაღდა დაუნდობელი, სისხლის მღვრელი ბრძოლა.

ელინთა თავდადებულმა გმირებმა სძლიეს და უკუაქციეს ბობრიკელთა უთვალავი რაზმები.

გამარჯვებულმა არგონავტებმა მეფე ამიაკის უთვალავი ჯოგები ზღვის ნაპირას გარეკეს, სადაც მათ კოლხიდაში გასამგზავრებლად გამზადებული გემი ელოდებოდათ.

ელინთა გმირები დიდხანს ზეიმობდნენ თავის გამარჯვებას, დაუნის გვირგვინებით უმკობდნენ ერთიმეორეს შუბლს და მხურვალედ ადიდებდნენ ოლიმპოს მბრძანებლის ზევსის სახელოვან ვაჟიშვილს, რომელმაც ბობრიკების თავხედი მეფე ამიაკი ასე ბრწყინვალედ დაამარცხა.

მეორე დილით არგონავტებმა მხიარულად შეაცურეს გემი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში და ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ მიაღწენ თრაკიის ნაპირებს.

სწორედ იმ დროს ფრიგიაში ცხოვრობდა მეფე ფინევი, რომელმაც მთელი თავისი სიცოცხლე აუტანელ მწუხარებაში გაატარა.

აპოლონ ღმერთმა მეფე ფინევი დააბრმავა, რადგანაც ღმერთების ნაბოძები წინასწარმეტყველების ნიჭი ფინევმა ბოროტად გამოიყენა.

ყოვლად შემძლებელმა ღმერთებმა უსინათლოდ დარჩენილ მეფეს ეს უბედურებაც არ აკმარეს.

მეფის სასახლის მახლობლად ბუდობდნენ საშინელი ფრინველები, ჰარპიები, რომლებიც სადილობისას მუდამ თავს ესხმოდნენ საბრალო მეფეს და პირიდან სტაცებდნენ სასმელ-საჭმელს.

როცა სამეფო სუფრას მთლიანად გაანადგურებდნენ, ფრინველები საშინელი ხმაურობით მიფრინავდნენ თავისი ბუდეებისაკენ, ხოლო სასადილო დარბაზში ისეთ ცუდ სუნს აყენებდნენ, რომ ამ დარბაზის მახლობლად გაჩერებაც კი ყოვლად შეუძლებელი ხდებოდა.

მეფე ფინევი მუდამდღე ასე იტანჯებოდა, შიმშილით სული ჰხდებოდა და მის ამგვარ წამებას დასასრული არ ჰქონდა.

ღმერთებმა ფინევს უწინასწარმეტყველეს: შენს უბედურებას მხოლოდ მაშინ მოეღება ბოლო, როცა ბორეას სახელოვანი შვილები ელინთა სხვა გმირებთან ერთად გემით თრაკიის ნაპირებს მოადგებიანო. როგორც კი შეიტყო არგონავტების მოსვლა, მეფე დაუყონებლივ ზღვის ნაპირისაკენ გაემართა ახლადმოსულ ელინთა გმირების შესახვედრად და ბორეას შვილების ამბის გასაგებად.

გამხდარი, ღონემიხდილი მეფე ფინევი თითქმის უგრძნობლად დაეშვა ზღვის ნაპირას და თავისი უსინათლო თვალებით საცოდავად შეჰყურებდა უცხოელ სტუმრებს.

როგორც-კი ცოტათი გონს მოვიდა, მან მწუხარედ მიმართა უცხოელებს: „თუ თქვენ მართლაც ის უცხოელები ხართ, რომელთა შესახებ ღმერთებმა მიწინასწარმეტყველეს ფრიგიაში გემით მოვლენო, გთხოვთ დახმარება აღმომიჩინოთ! ღმერთებმა ჩემზე შური

იძიეს და დამაბრმავეს, თვალთახედვა მომისპეს! მაგრამ მარტო ეს სასჯელი როდი მავმარეს! ყოველდღიურად საზრდოობის საშუალება კი მომისპეს! ყოველ სადილობისას ჩემს სუფრაზე მოფრინავენ საზარელი ფრინველები, ჰარპიები, რომლებიც პირიდან მტაცებენ ლუკმას! არ იფიქროთ, რომ ვინმე უღირსი გთხოვდეთ შეწყალებას! მე აგენორ მეფის შვილი ვარ, თქვენი თანამემამულე! სანამ ის დიდი უბედურება დამატყდებოდა, ფრიგიის ძღვევამოსილ მეფეს მეძახდნენ! ბორეასის ვაჟიშვილები, რომლებიც, თურმე, თქვენთან მოგზაურობენ, ჩემი მეუღლის კლეოპატრას უმცროსი ძმებია!”

ბორეასის ვაჟიშვილები, ცეიტისი და კალაისი, მოხუც ფინევს სიხარულით გადაეხვივნენ და მტკიცე ფიცი დასდეს მეფის წინაშე, რომ ისინი ერთიანად ამოწყვეტდნენ საზიზღარ ფრინველებს და წამებულ მეფეს ამ დიდი უბედურებისაგან გამოიხსნიდნენ.

მოხუცი ფინევის პატივსაცემად არგონავტები სადილის მომზადების თადარიგს შეუდგნენ.

ელინთა გმირები ღრმად იყვნენ დარწმუნებულნი, რომ საზიზღარი ჰარპიები უკანასკნელად ესტუმრებოდნენ ტანჯული მეფის სუფრას.

დიდებული სუფრა გაშალეს. მაგრამ როგორც კი აიღო მეფემ ლუკმა, უეცრივ ჟივილ-ხივილით მოფრინდნენ საზიზღარი ჰარპიები და მოურიდებლად, უშიშრად მიესივნენ გაშლილ სუფრაზე უხვად დალაგებულ ნუგბარ საჭმელებს.

ელინთა სახელოვანმა გმირებმა საშინელი განგაში ატეხეს, მაგრამ ჰარპიებს აინუნშიაც არ მოსდიოდათ და ბრწყინვალე სუფრას მოურიდებლად ანადგურებდნენ.

როცა თავისი მორიგი საზიზღარი დავალება პირნათლად შეასრულეს, ამ საშინელმა ფრინველებმა ირგვლივ აუტანელი სუნი და-

აყენეს და საშინელი ჟივილ-ხივილით თავისი ბუდეებისაკენ გაემართნენ ბაწარივით გაბმულნი.

ბორეასის ფრთებშესხმული ვაჟიშვილები, ცეიტისი და კალაისი, დაედევნენ საშინელ ფრინველებს.

ყოვლად შემძლებელმა ზევსმა ულევნი ძაღლონე და გაბედულება შთაუნერგა ახალგაზრდა მდევერებს.

ცეიტისი და კალაისი ისე მიუახლოვდნენ საშინელ ჰარპიებს, რომ სრულიად ადვილად შეეძლოთ ყველანი ერთიანად ამოეწყვიტათ.

მაგრამ ამ დროს ბორეასის ვაჟიშვილებს გამოეცხადა ზევსის მიერ გამოგზავნილი ქალღმერთი ირისი, რომელმაც შეაჩერა გაბედული ვაჟკაცები და ამ სიტყვებით მიმართა:

„ბორეასის ძლევამოსილო ვაჟიშვილებო, შეჩერდით! ნუ დახოცავთ ჰარპიებს! ვფიცავ მდინარე სტიქსს, რომ ამიერიდან ზევსის ეს დაგეშილი ძაღლები აგენორის მრავალტანჯულ შვილს ახლოსაც არ წაეკარებიან, პირიდან ლუკმას არ გამოაცლიან! მრავალტანჯული ფინევის წამებას ბოლო მოეღება!“

ცეიტისი და კალაისი დაემორჩილნენ ქალღმერთის ბრძანებას და დაუყონებლივ დაბრუნდნენ ნავსადგურში.

ელინთა გმირების სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, როცა გაიგეს საბრალლო ფინევის წამებიდან განთავისუფლების ამბავი.

სულითა და გულით გახარებულმა არგონავტებმა შიმშილისაგან დასუსტებულ მეფე ფინევს ბრწყინვალე სუფრა გაუშალეს.

საბრალლო მოხუცი ხარბად შეექცეოდა ნუგბარ საჭმელებს და საგანგებოდ მოტანილ ტკბილ სასმელებს, მაგრამ ჯერ კიდევ კარგად ვერ გარკვეულიყო, ცხადლივ თუ სიზმრად ხედავდა ამ დიდ ბედნიერებას.

როგორც კი საკმარისად დატკბა საჭმელითა და ტკბილი სასმელებით და ძაღლონე მოიკრიბა, ფინევმა ელინთა გმირებს უწინას-

წარმეტყელა: მეფე პელეასის დავალებას ღირსეულად შეასრულებ-
თო.

„ზღვაში მოგზაურობის დროს, - ასე უწინასწარმეტყველა არგო-
ნავტებს ფინევმა, - ერთ-ერთ ვიწრო სრუტეში შეხვდებით ორ უზარ-
მაზარ კლდეს, ეგრეთ წოდებულ სიმპლეგადებს, რომლებიც ისეთის
სისწრაფით ეჯახებიან და შორდებიან ერთმანეთს, რომ ჩიტსაც კი
გაუჭირდება უხიფათოდ მათ შორის გაფრენა. თუ გსურთ ამ საში-
ნელ კლდეებს თავი უვნებლად დააღწიოთ, სწრაფად უნდა გადალა-
ხოთ ეს სახიფათო სრუტე.

ამ საშინელ კლდეებს რომ გაცდებით, დაინახავთ იმ ქვეყანას,
საიდანაც საიქიოს სამეფოში ჩასასვლელი გზა მიდის.

შემდგომ ჩაუვლით წყლით დაფარულ კლდეებს, უდაბნო ქვეყ-
ნებს და ბოლოს მიაღწევთ კოლხიდის მშვენიერ ნაპირებს, საცა მუ-
დამ შფოთიანი ფაზისი თავის აქაფებულ ტალღებს ზღვის მოდუდუნე
ზვირთებს უერთებს.

კოლხიდაში თქვენ დაინახავთ მეფე აიეტის საუცხოო სასახლეს
და სამღვთო ჭალაში მაღალი მუხის კენწეროზე ჩამოკიდებულ ოქ-
როს საწმისს, რომელსაც დღისითა და ღამით განუწყვეტლივ სდარა-
ჯობს საზარელი გველეშაპი.

მართალია, თქვენი ლაშქრობა შორეულ კოლხიდაში მეტად სამ-
ძიმო საქმეა, მაგრამ ყოვლად მოწყალე ქალღმერთი აფროდიტე
თავის მფარველობას არ მოგაკლებთ. ამრიგად, სავსებით მიაღ-
წევთ თქვენს საბოლოო მიზანს და მშვიდობიანადაც დაბრუნდებით
საყვარელ სამშობლოში“.

ფინევი ამ სიტყვებთან ერთად თავაზიანად გამოეთხოვა ელინთა
გმირებს და დიდი ტანჯვისაგან განთავისუფლებისათვის გულითადი
მადლობა შესწირა.

არგონავტები თორმეტი დღის განმავლობაში დაუბრკოლებლივ მოგზაურობდნენ ზღვის თავალუწედნელ სივრცეში.

უეცრივ მგზავრებს შემოესმათ რაღაც საშინელი ხმაური.

შეშინებულმა არგონავტებმა შორიდან დაინახეს ის კლდეები, სიმპლეგადები, რომლებიც ერთიმეორესთან დაჯახების დროს ასე საშინლად ხმაურობდნენ.

მესაჭე ტიფიასმა ხელები მაგრად ჩასჭიდა საჭეს. გმირი ევფემი, რომელსაც გასაფრენად ხელში მტრედი ეჭირა, გემის წინა ნაწილზე დადგა და საშინელ კლდეებს თვალმოუშორებლივ შეჰყურებდა.

ფინევის წინასწარმეტყველებით, თუ მტრედი უვნებლად გაფრინდებოდა ზღვის სრუტეში, სანამ საშინელი კლდეები ერთიმეორეს დაეჯახებოდნენ და პირს შეიკრავდნენ, ეს იმის მაჩვენებელი იქნებოდა, რომ მგზავრები ამ სახიფათო სრუტეს უვნებლად დააღწევდნენ თავს.

ევფემმა, როცა კლდეები ერთიმეორეს დაშორდნენ, მტრედი სასწრაფოდ გააფრინა კლდეებს შორის სრუტეში.

ყველანი სულგანაბულნი შეჰყურებდნენ საბედისწეროდ აფრენილ მტრედს და დაძაბული ყურადღებით თვალს არ აშორებდნენ.

მტრედი ელვის სისწრაფით მიფრინავდა ზღვის ზედაპირზე, რომ სახიფათო სრუტე უვნებლად გადაელახა. კლდეები საზარელი გუგუნით უახლოვდებოდნენ ერთიმეორეს.

აი, ერთი წუთიც და საშინელი კლდეები საცაა პირს შეიკრავდნენ და მთელი თავისი ძალით ერთიმეორეს დაეჯახებოდნენ.

მაგრამ, საბედნიეროდ, მტრედმა უვნებლად დააღწია თავი სახიფათო კლდეებს და გადარჩა დაღუპვას.

არგონავტების სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა, როცა დაინახეს, რომ მტრედი სახიფათო სრუტეს უვნებლად გასცდა. ყველანი მოემზადნენ ამ სახიფათო კლდეებში გასასვლელად.

საზღვაო საქმის ზედმიწევნით მცოდნე ტიფიასი მამაც მეხოფრებს ამხნევებდა.

სანამ მრისხანე კლდეები პირს შეიკრავდნენ, არგონავტებს გემი სრუტეში უვნებლად უნდა გაეტარებინათ და კლდეებს შორის არ მომწყვდოდნენ.

ზღვის აბობოქრებული ტალღები ნაფოტივით აფრიალებდნენ არგონავტების მძიმედ დატვირთულ სწრაფმავალ გემს და ყოველ წუთს დალუპვას ემუქრებოდნენ.

ცამდის აზიდული ტალღები ბურთივით ათამაშებდნენ გემს და საკმაოდ წინწაწეულს ისევ უკან აბრუნებდნენ.

მესაჭე ტიფიასი მძლავრად იმარჯვებდა ხელში საჭეს და დიდის დახელოვნებით ებრძოდა აზვირთებულ სტიქიონს, რომელიც გემს ყოველ წუთს დალუპვას ემუქრებოდა.

მამაცი მეხოფრები ელვის სისწრაფით მიაქროლებდნენ გემს პირ-შესაკრავად უკვე მოახლოვებულ კლდეებს შორის.

ერთი წუთიც - და მრისხანე კლდეები ერთმანეთს დაეჯახებოდნენ, გემს ნაფოტებად აქცევდნენ და ელინთა მამაც გმირებს სიცოცხლეს გამოასალმებდნენ.

მაგრამ ამ საშინელი განსაცდელის წუთს არგონავტების მუდამ მფარველმა ქალღმერთმა ათენამ მოულოდნელად ხელი წაჰკრა გემს და სრულიად უვნებლად გაიყვანა ამ სახიფათო ადგილიდან.

მოგზაურების სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა. ყველანი აღტაცებით შეჰყურებდნენ ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეს და ახლა კი სრულიად არ ჰკარგავდნენ იმედს, რომ უვნებლად მიაღწევდნენ შორეულ კოლხიდას.

მამაცი მეხოფრები მედგრად ამოძრავებდნენ ხოფებს ზღვის აბობოქრებულ ტალღებში და იმედიანად მიაცურებდნენ სწრაფმავალ გემს ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში.

სამწუხაროდ, მოგზაურებს ახალი უბედურება დაატყდა თავს. უეცრივ, სრულიად მოულოდნელად, გარდაიცვალა დიდად დახელოვნებული და მამაცი მესაჭე ტიფიასი.

არგონავტებმა თავისი მოამაგე ამხანაგი განსაკუთრებული პატივისცემითა და გამოუთქმელი გულისტკივილით დაასაფლავეს უცხო ქვეყანაში.

ელინთა გმირებმა მესაჭედ აირჩიეს ზღვაოსნობის საქმეში დიდად დახელოვნებული ამხანაგი ანკენსი.

მართალია, ანკენსი დიდხანს არ სთანხმდებოდა მიეღო თავისთავზე ეს სამძიმო მოვალეობა, მაგრამ ჰერას შთაგონებით ქალღმერთის ახლად არჩეული მესაჭე დათანხმდა.

ანკენსი გულმოდგინედ შეუდგა მძიმე მოვალეობის ასრულებას და თავისი მოფიქრებული გამგებლობით სულ მოკლე ხანში სამართლიანად დაიმსახურა ამხანაგების პატივისცემა.

არგონავტები მრავალი დღისა და ღამის განმავლობაში უვნებლად მიაცურებდნენ გემს სხვადასხვა უცხო ქვეყნის მახლობლად და ითვალისწინებდნენ იმ სანატრელ წუთს, როცა შორეული კოლხიდის საუცხოო მხარეს უვნებლად მიაღწევდნენ.

დაბოლოს, მოგზაურებმა შორი მანძილიდან შეამჩნიეს ზღვის ნაპირას მდებარე არტედიადას კუნძული.

როცა არგონავტებმა სწრაფმავალი გემი ამ კუნძულის ნავსადგურში შეაცურეს, კუნძულიდან უეცრივ ამოფრინდა უზარმაზარი ფრინველი, რომელმაც შურდულივით გადაიფრინა გემის თავზე და ფრთების მძლავრი რხევის დროს გემზე ჩამოყარა ბასრი ფრთები, რომლებმაც მძიმედ დაჭრეს ელინთა რამდენიმე გმირი.

უეცრივ მეორე ფრინველიც გადმოფრინდა.

კლიტიასმა დაუმიზნა შორსსატყორცნი ისარი და სასიკვდილოდ დაჭრა საშინელი ფრინველი.

გამოცდილმა ფრთხილმა ამფიდამანტმა ამხანაგები გააფრთხილა:

„ამხანაგებო, რაც შეიძლება, მოვერიდოთ ამ საშინელ ფრინველებს! ამ კუნძულზე, როგორც ჩანს, ისე ბლომად მოიპოვებიან ეს საშინელი ფრინველები, რომ ჩვენ ისრებიც არ გაგვწვდება მათ დასახოცად! ვფიქრობ, უმჯობესი იქნება დაუყოვნებლივ შევიარაღდეთ და ერთბაშად ავტეხოთ ხმაურობა! როცა ეს სასიზღარი ფრინველები ჩვენს ჩაჩქნებს, ჩვენს ფარებსა და ისრებს დაინახავენ, უეჭველად შეეშინდებათ და თავს დაგვანებებენ!“

არგონავტებმა სიამოვნებით მიიღეს ამფიდამანტის საგულისხმიერო რჩევა, დაუყოვნებლივ შეიარაღდნენ და საშინელი ხმაურობით შეაცურეს გემი კუნძულის მახლობელ ყურეში.

კუნძულიდან ამოფრინდა ჰარპიების მთელი გუნდი და სასწრაფოდ თავს დაესხა ზღვის ნაპირას გემით მომდგარ არგონავტებს.

საშინელი ბრძოლა გაიმართა. ჰარპიები მძლავრად სტყორცნიდნენ ელინთა მამაც გმირებს თავის ბასრ ფრთებს, მაგრამ მძიმედ შეიარაღებული არგონავტები უვნებლად იგერიებდნენ საზიზღარი ფრინველების იერიშს.

მცირე ხნის ბრძოლის შემდეგ შიშით დამფრთხალი ჰარპიები ჟივილ-ხივილით ჩამოშორდნენ ელინთა გმირებს.

როცა კუნძულის მიდამოებს ათვალიერებდნენ, არგონავტებს შემოხვდათ ორი ყმაწვილი, რომლებსაც კონკები ეცვათ.

ერთ-ერთი ყმაწვილი მიუახლოვდა უცხოელებს და შემდეგი თხოვნით მიმართა: „დიდად პატივცემულო უცხოელებო!

მიხედეთ ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს და გაგვიკითხეთ!

ტანთა და ფეხთ ჩვენ არ გვაცვია, შიმშილით ლამისაა სული დავლიოთ! უგზოუკვლოდ დავეხეტებით ამ უცხო ქვეყანაში და არავინ ჩვენი გამკითხავი არაა! გვედრებით, შეგვიბრალეთ და უნუგეშოდ

ნუ დაგვტოვებთ! მცირედი დახმარებაც კი ჩვენთვის დიდი წყალობა იქნება! გთხოვთ ნუ დაიზარებთ ჩვენთვის ტანსაცმელსა და ერთ ლუკმა პურს!

თუ სადმე თავშესაფარსაც გაგვიჩენთ, მაშინ ხომ მთლად გაგვაბედნიერებთ!“

ძღვევამოსილმა იაზონმა ყმაწვილებს ვინაობა გამოჰკითხა და საჭირო დახმარებაც აღუთქვა.

„თქვენ უთუოდ გაგეგონებათ, რომ მეფე ატამასის შვილმა ფრიქსმა კოლხიდაში ოქროს საწმისი მოიტანა! - მწუხარედ მოუთხრობდა კუნძულზე შეხვედრილი ყმაწვილი იაზონს: - უთუოდ ისიც გეცოდინებათ, რომ კოლხიდის მეფემ აიეტმა ფრიქსი თავაზიანად მიიღო და ისე დაიახლოვა, რომ სიძედაც კი გაიხადა.

აი, ჩვენ ორივენი ფრიქსისა და მისი მეუღლის სალკინას შვილები ვართ! ჩემი სახელი არგოსია, ჩემი ძმისა კი ფრანტისი! მამა უეცრივ გარდაიცვალა. ჩვენ მივემგზავრებოდით საბერძნეთში, საიდანაც უნდა წამოგვეღო ჩვენი საგვარეულოს კუთვნილი ქონება!“

იაზონი სიხარულით მიესალმა თავის ახლად აღმოჩენილ ნათესავებს: იაზონის მამა ეზონი და ყმაწვილების პაპა ატამასი ღვიძლი ძმები იყვნენ.

ყმაწვილებმა დაწვრილებით უამბეს იაზონს და ელინთა დანარჩენ გმირებს, როგორ დაეღუპათ გემი აზვირთებულ ტალღებში და რა ტანჯვით მოაღწიეს ამ უდაბნო კუნძულის ნაპირებს.

იაზონმა ახლად აღმოჩენილ ნათესავებს გააცნო თავისი მოგზაურობის მიზანი და ორივეს სთხოვა მონაწილეობა მიეღოთ ამ ლაშქრობაში.

იაზონის ამ თხოვნამ მეტად შეაშინა არგოსი და ფრანტისი.

შეშინებულმა ყმაწვილებმა გულისტკივილით მოახსენეს ელინთა გმირებს: „ძვირფასო თანამემამულეებო! ნუ დაგავიწყდებათ, რომ მეფე აიეტი ღმერთ ჰელიოსის შვილია!

მეფის სისასტიკე მთელ სახელმწიფოში ცნობილია! მის თავშეუკავებელ მრისხანებას საზღვარი არა აქვს!

სახელმწიფოს მკვიდრნი მისი შიშით ძრწიან, ყველანი მიცვალებულთა აჩრდილებს დამსგავსებიან და არ იციან, როგორ დააღწიონ თავი მეფის უსამართლო მრისხანებას!

ოქროს საწმისი, რომლის მოტაცებაც თქვენ გაგიზრახავთ, მეფეს სამღვთო ჭალაში მაღალი მუხის კენწეროზე უკიდია და დარაჯად მიჩენილი ჰყავს საშინელი გველეშაპი, რომელიც ოქროს საწმისს მოუშორებლივ სდარაჯობს და ახლოს არავის აკარებს!“

ამ სიტყვებმა არგონავტები მეტად შეაშფოთა.

ეაკის ძლევამოსილი შვილი პელეასი ადგილიდან წამოიჭრა და თავმომწონედ უპასუხა ყმაწვილებს:

„წინასწარ უნდა იცოდეთ, რომ ჩვენ კოლხიდის მეფეს არასოდეს არ დავემორჩილებით! ნუ დაგავიწყდებათ, რომ ჩვენც ღმერთების შთამომავალნი ვართ! თუ კოლხიდის სასტიკი მეფე აიეტი ოქროს საწმისს ნებაყოფლობით არ დაგვითმობს, ძალას ვიხმართ და ოქროს საწმისს მოვიტაცებთ!“

პელეასის სიტყვებმა დიდად გაამხნევა ელინთა გმირები.

მოგზაურებმა ერთხმად გადაწყვიტეს დაუყოვნებლივ განეგრძოთ მოგზაურობა.

პელეასის სიტყვებმა არგოსი და ფრანტისიც გაამხნევა.

ყმაწვილები უყოყმანოდ შეუერთდნენ ძლევამოსილ არგონავტებს და ყველანი იმედიანად გაემართნენ შორეული კოლხიდისაკენ.

ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში მოგზაურებს შემოესმათ საშინელი ხმაური, თითქოს ზღვაზე მძლავრი ქარიშხალი ამოვარდაო.

სწრაფმავალმა გემმა უთავბოლოდ იწყო ქანაობა.

იალქნები ანძებზე გაშმაგებით ფრიალებდა.

აბობოქრებული ტალღები გემს მედგრად ეხეთქებოდნენ და ყოველ წუთს დაღუპვას ემუქრებოდნენ. შეშფოთებული მოგზაურები ერთმანეთს აწყდებოდნენ და ვერ გამოერკვიათ სტიქიონის ასე ანაზღეულად განრისხება.

არგონავტებმა ცის სივრცეში უეცრივ მოჰკრეს თვალი უზარმაზარ არწივს, რომელიც თავისი მძლავრი ფრთებით ჰაერს აპობდა და კავკასიონის მთებისაკენ შურდულივით მიქროლავდა.

უზარმაზარი ფრთოსანი, რომელმაც ზღვა ერთიანად შეაშფოთა, სულ მალე მიეფარა ცის ტატნობს.

ჰაერის მძლავრი მოძრაობა შეწყდა, და ზღვაც დაწყნარდა.

არგონავტებმა მოიმარჯვეს ხოფები და სწრაფმავალი გემი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში შეაცურეს.

უეცრივ მოგზაურებს შემოესმათ გულის გამგმირავი გმინვა. უზარმაზარი არწივი, რომელიც არგონავტებმა გემის ბაქნიდან დაინახეს, შეუბრალებლად უწიწკნიდა გულ-ღვიძლს კავკასიონის მთებზე მიჯაჭვულ, კაცობრიობის კეთილდღეობისათვის თავდადებულ ელინთა დიდებულ გმირს პრომეთეს.

აი, ამ ტანჯული გმირის გულსაკლავი გმინვა სწვდებოდა არგონავტების ყურთასმენას ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში.

როცა ტიტანის გულსაკლავი გმინვა შეწყდა, მოგზაურებმა ცის ტატნობზე კვლავ დაინახეს საზიზღარი არწივი, რომელიც უკან ბრუნდებოდა, რაკი თავისი სისხლიანი დავალება პირნათლად შეასრულა.

სალამოს ჟამს არგონავტებმა მხიარულად შეაცურეს თავისი სწრაფმავალი გემი ნავსადგურში სწორედ იმ ადგილას, საცა შფოთიანი ფაზისი თავის მღელვარე ტალღებს პონტევექსინის მდორედ მოდუდუნე ტალღებს განუსაზღვრელი მღელვარებით უერთებდა.

არგონავტებს თვალწინ წარმოუდგათ საუცხოო სანახაობა.

მარჯვნივ ლამაზად გამოიყურებოდნენ კავკასიონის თვალწარმტაცი მიდამოები და კოლხიდის მეფის აიეტის სატახტო ქალაქი. მარცხნივ ფართოდ გადაშლილიყო აბიბინებული მინდორ-ველები და ღმერთ არესის სახელობაზე შეწირული სამღვთო ჭალა, საცა საზარელი გველეშაპი დღედაღამ განუწყვეტლად სდარაჯობდა მაღალი მუხის კენწეროზე ჩამოკიდებულ საწმისს.

ხანგრძლივი მოგზაურობით დაღლილმა არგონავტებმა გემზე გაშალეს საწოლები და ტკბილად დაიძინეს.

მეორე დილით, სანამ ჯერ კიდევ კოლხიდის ცხოველმყოფელი მზის სხივები დედამიწას უხვად მოეფინებოდა, ელინთა გმირები მხიარულად წამოიშალნენ, ბრწყინვალედ გამოეწყვნენ და გემზე თათბირი გამართეს.

ძღევამოსილმა იაზონმა შემდეგი სიტყვებით მიმართა თავის სახელოვან თანამგზავრებს: „ძვირფასო მეგობრებო!

ყური დამიგდეთ! მე მინდა გაგითვალისწინოთ ამ უცხო ქვეყანაში ჩვენი მოქმედების გეგმა! თქვენ ყველანი გემზე დარჩით, მე კი მეფე აიეტის სასახლეში წავალ ტელამონის, ავგეასისა და ფრიქსის შვილების არგოსისა და ფრანტისის თანხლებით. ვეცდები მეფემ ნებაყოფლობით დაგვითმოს ოქროს საწმისი. თუ შევატყვე, რომ მეფე აიეტი უარზეა, დაუყოვნებლივ უკანვე დავბრუნდები და ერთად შევიმუშაოთ ჩვენი მომავალი მოქმედების გეგმა.

თუკი მრისხანე მეფემ უცხო ქვეყნიდან მოსული ფრიქსი შეიგუა და კიდევაც შეისიძა, ვინ იცის, ეგების ჩვენც ბედმა გაგვიღიმოს! შე-

საძლებელია ჩვენმა თხოვნამ გაჭრას და მრისხანე აიეტმა ოქროს საწმისი ნებაყოფლობით დაგვიბრუნოს!“

ელინთა გმირებმა მოიწონეს იაზონის გონიერი წინადადება. იაზონი, ტელემანი, ავგეასი, არგოსი და ფრანტისი მეფე აიეტის სასახლისაკენ გაემართნენ.

ქალღმერთმა ჰერამ, ქალაქში რომ უცხო სტუმრები არავის დაენახა, იაზონი და მისი მხლებლები სქელი ნისლით შეებურა.

როცა კირენეას ველს მიაღწიეს, უცხოელებმა ხეებზე მიცვალებულთა ჩამოკიდებული გვამები დაინახეს. ამ სანახაობამ მეტად შეაშინა იაზონი და მისი მხლებლები.

კოლხიდელები მიცვალებული მამაკაცების გვამებს იმ დროს, თურმე, ხეებზე ჰკიდებდნენ მზის გულზე გასაშრობად, დედაკაცებს კი მიწაში ასაფლავებდნენ.

მეფე აიეტის სასახლეში მისვლისთანავე ჩამოაშორა ქალღმერთმა ჰერამ უცხოელებს ნისლი.

იაზონისა და მისი მხლებლების გაკვირვებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა მეფე აიეტის ბრწყინვალე სასახლე დაინახეს.

ჩუქურთმებით და საუცხოო გრეხილებით მორთული სასახლე თვალწარმტაც სანახაობას წარმოადგენდა.

მაღალი კლდეებით გარშემორტყმულ ეზოში ლამაზად ჩუხჩუხებდა ოთხი შადრევანი.

ცამდის აზიდული ხეები უხვად ჰფენდნენ ჩრდილებს ლამაზად მოჩუხჩუხე შადრევნებს.

ერთი შადრევნიდან მოჩუხჩუხებდა თოვლივით თეთრი სქელი რძე, მეორედან - სურნელოვანი ზეთი, მესამედან - შარბათივით ტკბილი ღვინო, მეოთხე შადრევნიდან კი - ანკარა ცივი წყალი.

სასახლის ფართოდ გაშლილ ეზოში თვალსაჩინო ადგილი დაეჭირა რკინის გუთანს და მის ნაკვალევს ამაყად თავს წამოსდგო-

მოდნენ რკინის ხარები, რომელთაც ნესტოებიდან ცეცხლის ალი ამოსდიოდათ. ეს ხელოვნურად შეჭედილი რკინის ხარები და რკინის გუთანი ჰეფესტოსმა მიუძღვნა მეფე აიეტის მამას ღმერთ ჰელიოსს.

გიგანტებთან ბრძოლის დროს ჰელიოსმა მჭედლობაში დიდად დახელოვნებული ჰეფესტოსი ეტლით მოიტაცა ბრძოლის ველიდან და ამრიგად გადაარჩინა სიკვდილს.

უცხოელები პირდაპირ სასახლის სასტუმრო დარბაზში შევიდნენ. ამ დარბაზის გვერდით გამართულ ორ დიდ ოთახში ცხოვრობდნენ - ერთში მეფე და დედოფალი, მეორეში კი მეფე აიეტის შვილი, ტახტის მემკვიდრე ახალგაზრდა აბსტრიტი.

ამ ოთახების გვერდით გამართული იყო ორი ოთახი, რომელთაგან ერთი ფრიქსის ქვრივს ხალკიონას ეჭირა, მეორე კი მეფის ასულს, ახალგაზრდა ქალწულს, მშვენიერ მედეას.

მთელ კოლხიდაში თავისი სილამაზით სახელგანთქმული მშვენიერი მედეა ყოველდღე დაიარებოდა ქალღმერთ ჰეკატეს ტაძარში და ყოვლად შემძლებელი ქალღმერთის მოსამსახურეობას ეწეოდა.

სწორედ იმ დღეს, როცა მეფე აიეტს უცხოელები ესტუმრნენ, გრძნეული მედეა, ქალღმერთ ჰერას შთაგონებით, სასახლეში დარჩა და ქალღმერთ ჰეკატეს მოსამსახურებლად არ წასულა.

დილაადრიან, როცა მედეა ხალკიონას ოთახში მიდიოდა, უცვრივ გზაში უცხოელებს შეეფეთა.

შეშინებულმა მედეამ ერთი საზარლად შეჰკივლა.

როგორც კი ყური მოჰკრა ხალკიონამ მედეას საშინელ კივილს, დაუყოვნებლივ შეშლილივით შემოიჭრა სასტუმრო დარბაზში და შიშით გონებაშიხდილი მედეა გულში ჩაიკრა.

მაგრამ როცა უცხოელ გმირთა შორის ხალკიონამ თავისი შვილებიც დაინახა, დაუყოვნებლივ ჩამოშორდა ჯერ კიდევ გონებაში დილ მედეას და ელვის სისწრაფით შემოეხვია საყვარელ შვილებს.

საბრალო დედა დიდხანს, დიდხანს ჰკოცნიდა საყვარელ შვილებს და თვალთაგან სიხარულის ცრემლები ნაკადულებს სდიოდა.

სასახლეში ასე დილაადრიან ჩოჩქოლზე სასტუმრო დარბაზში დაუყოვნებლივ გამოვიდნენ მეფე აიეტი და დედოფალი იდია.

მთელი სასტუმრო დარბაზი სასახლის კარისკაცებით აივსო. ყველანი დიდის ცნობისმოყვარეობით შეჰყურებდნენ შორეული ქვეყნიდან მოსულ სტუმრებს.

დარბაზში შეუმჩნევლად შემოიპარა სიყვარულის ღმერთის შვილი ეროსი, რომელიც იაზონს ზურგს უკან ამოეფარა და სიყვარულის ამგზნებ ისრებს მშვენიერ მედეას გულში მაგრად სტყორცნიდა.

მედეა უძრავად იდგა და რაღაც სიამოვნებას განიცდიდა.

საბრალო ქალწულს ლოყებზე ალმური ასდიოდა და გული მეტის მღელვარებისაგან მძლავრად უცემდა.

გამოურკვეველი გრძნობებით მოჯადოებული მეფის ასული მოწყვეტილ ვარსკლავივით შეანათებდა ხოლმე იაზონს სახეში და გამოუთქმელი ნეტარებით იხიბლებოდა.

მედეა სანთელივით იწვოდა და იაზონის პირველივე დანახვით გამოწვეულ ტკბილ გრძნობებს გულში იმარხავდა.

მეფემ და დედოფალმა უცხოელი სტუმრები სადილად მიიპატიჟეს. სასახლის მსახურებმა ბრწყინვალე სუფრა გაშალეს.

სადილობის დროს არგოსი სტუმრებსა და მასპინძლებს მოუთხრობდა თავისი მოგზაურობის სამწუხარო ამბავს.

საბრალო ხალკიონა სიხარულის ცრემლებს აფრქევდა და სიყვარულით შესცქეროდა თავის პირმშო შვილებს, რომლებმაც ყოვ-

ლად შემძლებელი ღმერთების წყალობით სიკვდილს დააღწიეს თავი და დედის გულში შეუნელებელი ცეცხლი არ დაანთეს.

დაბოლოს არგოსმა მეფე აიეტს მოახსენა უცხოელი სტუმრების კოლხიდაში მოსვლის მიზანი.

„დიდებულო მეფეო! - მოუთხრობდა არგოსი მეფე აეტს: - ჩვენი სახელოვანი სტუმრის იაზონის ბიძამ პელეასმა, რომელმაც თავისი ძმის სამეფო ტახტი უკანონოდ ჩაიგდო ხელში, გადაწყვიტა ტახტის კანონიერი მემკვიდრის, ძლევაძმოსილი იაზონის დაღუპვა, და სხვა წარჩინებულ ელინთა გმირებთან ერთად იგი გამოგზავნა კოლხიდაში იმ მიზნით, რომ შენ, მეფეო, ნებაყოფლობით დაუთმო ოქროს საწმისი.

ცბიერი მეფე პელეასი, როცა იაზონს ამ მძიმე საქმეს ავალებდა, ღრმად დარწმუნებული იყო, რომ იაზონი თავისი მხლებელებით გზაში უთუოდ დაიღუპებოდა და უკანონოდ ხელში ჩაგდებული სამეფო ტახტი პელეასს შერჩებოდა.

საბედნიეროდ, ვერაგ მეფეს მოლოდინი არ გაუმართლდა.

ქალღმერთ ათენას დახმარებით ელინთა ძლევაძმოსილმა გმირებმა გადალახეს ყველა დაბრკოლება და ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ, როგორც ხედავ, დიდებულო მეფეო, შენს სამფლობელოში მოაღწიეს.

ელინთა სახელოვანი გმირები, ათენა და ჰერა ქალღმერთების დახმარებით, ფიქრობენ, დიდებულო მეფეო, რომ შენ ნებაყოფლობით დაუთმო ოქროს საწმისს შორეულ ელადაში წასაღებად.

აი, დიდებული მეფეო, უცხოელების კოლხიდაში მოსვლის თავიდათავი მიზანი!“

მეფე აიეტის მრისხანებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა თავისი შვილიშვილისაგან შეიტყო უცხოელების კოლხიდაში მოსვლის მიზანი.

მეფე აიეტი დიდად დაეჭვიანდა, ჩემმა შვილიშვილებმა ხომ არ შეაგულიანეს ელინთა გმირები ოქროს საწმისის მოსატაცებლადო.

უსაზღვროდ აღშფოთებულმა მეფე აიეტმა მრისხანედ შეჰყვირა უცხოელ სტუმრებს: „თქვენ მზაკვრული განზრახვებით მოსულხართ ჩემს სამფლობელოში! თქვენ უდაოდ ნამდვილი ავაზაკები ხართ! აბა, რა დასაჯერებელია, რომ ასე შორეული ქვეყნიდან მართოდ-მართო ოქროს საწმისის მოსატაცებლად მოხვედით ჩემს სახელმწიფოში! ეს ყოველად შეუძლებელი საქმეა!

ცხადია, თქვენ უთუოდ გსურთ ტახტიდან ჩამომავდით და ჩემს სახელმწიფოს დაეპატრონოთ! თქვენ რომ ამჟამად ჩემი სტუმრები არ იყოთ, დაუყოვნებლივ ენებს ამოგართმევდით, ხელებსა და ფეხებს შეუბრალებლად დაგაჭრიდით!“

მეფის სიტყვებით უბოძოდ აღშფოთებული ტელამონი, ცეცხლივით ანთებული, ადგილიდან წამოიჭრა და მეფისათვის სამაგიერო პასუხი უნდა გაეცა, მაგრამ ფრთხილმა და ყოველთვის წინდახედულმა იაზონმა შეაჩერა და ლაპარაკის უფლება არ მისცა.

სამაგიეროდ ელინთა გმირების სახელოვანმა წინამძღოლმა, ძლევამოსილმა იაზონმა, მეფე აიეტს თავაზიანად მოახსენა: „დიდებული მეფეო, გთხოვთ მაპატიოთ! გავკადნიერდები და გულახდილად მოგახსენებთ, რომ ჩვენი კოლხიდაში მოსვლის მიზანი სრულებით მარტივია, და არა ის, რაც თქვენა გგონიათ!

ბიძაჩემმა მეფე პელეასმა კოლხიდაში მხოლოდ იმიტომ გამოგვგზავნა, რომ ოქროს საწმისი ნებაყოფლობით დაგვითმოთ! დიდებული მეფეო, თუ კეთილ ინებებთ და ოქროს საწმისს მართლაც ნებაყოფლობით დაგვითმობთ, რასაც კი მოგვთხოვთ ყველაფერს უკლებლივ შეგისრულებთ! თუ თქვენ მოისურვებთ რომელიმე მეზობელი ხალხის დაპყრობა-დამორჩილებას, გვიბრძანე, ძლევამოსილო მეფეო, და ჩვენც კოლხიდის სახელოვან მხედრობასთან ერთად გა-

ვალთ ბრძოლის ველზე და თქვენს გამარჯვებას უეჭველად უბრუნ-
ველვყოფთ!“

მეფე აიეტი დიდად ჩააფიქრა იაზონის მიერ გულწრფელად წარ-
მოთქმულმა სიტყვებმა. მეფეს ჯერ კიდევ ვერ გადაეწყვიტა როგორ
მოქცეულიყო, დაეხოცა უცხოელი სტუმრები, თუ მათი ძალღონე და
ძლიერება საქმით შეემოწმებინა.

მეფემ მეორე საშუალება აირჩია და ამ სიტყვებით მიმართა არ-
გონავტების სახელოვან წინამძღოლ იაზონს:

„ზედმეტ ლაპარაკს სჯობს თავი დავანებოთ! თუ თქვენ მართლაც
ღმერთების შთამომავალნი ხართ და ღმერთები გმფარველობენ,
ოქროს საწმისს ნებაყოფლობით დაგიბრუნებთ! ყოვლად შემძლე-
ბელი ღმერთების ძლიერებას ყოველთვის დიდად ვაფასებდი და ამ-
ჟამადაც ვაფასებ. გულწრფელი ადამიანების საფუძვლიან მოთხოვ-
ნას სიამოვნებით შევასრულებ! მაგრამ მე მსურს გამოგცადოთ, შე-
გიძლიათ თუ არა შემისრულოთ ერთი დავალება! იცოდე, რომ ის
საქმე, რომელიც მსურს შემისრულო, იმდენად საძნელოა, რომ მის
შესრულებას ჩემს გარდა ხორცშესხმული ადამიანი ვერ ახერხებს!
ღმერთ არესის მინდვრებზე საბალახოდ გაშვებულია ორი სპილენ-
ძისფეხებიანი ხარი, რომლებიც ნესტოებიდან განუწყვეტლივ
ცეცხლს აფრქვევენ. მე უშიშრად ვაბამ გუთანში ამ საშინელ ხარებს,
თვალუწვდენელ მინდვრებს ვხნავ და ხნულებში გველეშაპის კბი-
ლებს ვთესავ.

გველეშაპის კბილებით ნათესი ხნულებიდან მცირე ხნის შემდეგ
ამოდიან მძიმედ შეირაღებული დევგმირები, რომლებიც დაუნდო-
ბელ ბრძოლას მიცხადებენ, მაგრამ ჩემი შორსსატყოცნი ისრები შე-
უბრალეבלად ანადგურებს იერიშით ჩემზე მოსულ დევგმირებს.

განთიადისას ხარებს გუთანში ვაბამ, და როცა დევგმირებთან
ბრძოლას მოვრჩები, თავისუფლად ვისვენებ.

თუ ამ სახიფათო, საძნელო საქმეს შენ პირნათლად შეასრულებ, ოქროს საწმისს ნებაყოფლობით დაგიტმოვ და შეგიძლია შორეულ სამშობლო ქვეყანაში თავისუფლად წაიღო.“

ძღევამოსილმა იაზონმა მეფეს თავაზიანად მოახსენა:

„დიდებულო მეფეო, ვიღებ თქვენს წინადადებას! მართალია, ის საქმე, რომლის შესრულებასაც მავალებთ, მეტად სამძიმო და საშიშია, მაგრამ მაინც ვკისრულობ, რადგან სხვა გზა არა მაქვს! დიახ, დიდებულო მეფეო, მე მზადა ვარ ვიკისრო თქვენი დავალების შესრულება! მართალია, ორ ცეცხლშუა ვიმყოფები, მაგრამ ჩემი სიმართლის აღსადგენად უკიდურესი მსხვერპლის გაღებასაც არ მოვერიდები!“

„კეთილი! - უპასუხა იაზონს მეფე აიეტმა: - მხოლოდ კარგად მოიფიქრე, აწონ-დაწონე! თუ ჩემი დავალების შესრულება შენს ძაღლს აღემატება, სჯობს ახლავე უარი განაცხადო და შენის მხლებლებით ჩემი სახელმწიფოს საზღვრები დაუყოვნებლივ დატოვო!“

იაზონი და მისი მხლებლები სუფრიდან წამოიშალნენ და მეფესა და მთელ სახლობას თავაზიანად გამოემშვიდობნენ.

დიდებული შესახედაობა ჰქონდა იაზონს, როცა თავისი მხლებლებით დარბაზიდან გამოდიოდა.

ძღევამოსილი გმირის გაბრწყინებული პირისახე მთვარესავით კაშკაშებდა და მხილველებზე წარუშლელ შთაბეჭდილებას ტოვებდა.

სიცოცხლით სავსე მშვენიერი მედეა ფარულად შესცქეროდა იაზონის მომხიბვლელ პირისახეს და განუსაზღვრელი ნეტარებით ტკბებოდა.

საბრალო ქალწული ფანჯარასთან იდგა და მთელი ახალგაზრდული გატაცებით არ აშორებდა თვალს სახელოვან გმირს.

მედეა მწუხარედ შემობრუნდა თავის ოთახში, საწოლზე დაემხო და დიდხანს მწარედ ქვითინებდა.

„ღმერთო ჩემო! ეს რა მემართება! რატომ ვწუხვარ ასე!

რატომ ასე მეთანაღრება ეს საბრალო გული! რატომ ვგრძნობ ასე მწვავე ტკივილებს! ასე უზომოდ რატომ შემაშფოთა ამ უცხო ადამიანის დანახვამ! ღმერთებს ვფიცავ, ვერ გამომინახავს ის სათუთი ძაფები, რომლებიც ჩვენ ასე მჭიდროდ გვაკავშირებენ! მაგარამ მე საბრალომ ხომ კარგად ვიცი, რომ ეს ვარსკვლავივით მოწყვეტილი ვაჟკაცი საცაა უნდა დაიღუპოს! დიახ, საბრალო ვაჟკაცი მამაჩემის სამძიმო დავალების შესრულებას ვერ შეძლებს და, უეჭველია, დაიღუპება! ნეტავი შემეძლოს ეს სასიკვდილოდ განწირული ადამიანი როგორმე დავიხსნა!

ყოვლად შემძლებელო ქალღმერთო ჰეკატე! მუხლმოდრეკილი გევედრები დახმარება აღმოუჩინო ამ უცხოელ ვაჟკაცს, რომ უვნებლად დაბრუნდეს შორეულ სამშობლოში! მაგრამ თუ ეს უცხოელი გმირი ღმერთებისაგან საბოლოოდ განწირულია და აუცილებლად სიკვდილი მოელის, დე ამ საბრალო ვაჟკაცმა სიკვდილის ჟამს მაინც შეიტყოს, რომ მისთვის თავდადებული საბრალო მედეა სულიერად და ხორციელად იტანჯება, უცეცხლოდ იწვის“.

სანამ უცხოელები ნავსადგურში დაბრუნდებოდნენ, არგოსი ძლევამოსილ იაზონს ასე ესაუბრებოდა: „დიდებულო იაზონ! თუ არ შემრისხავ, ერთი რამ მსურს გირჩიო! მე ვიცნობ ღმერთების მსახურ ერთ ქალწულს, რომელიც თავისი გულთმისნობით პირდაპირ სასწაულებს ახდენს. თუ მოვახერხებთ ამ გულთამხილავი ქალწულის გადმობირებას, დარწმუნებული იყავი, ჩვენ უეჭველად გავიმარჯვებთ მტერზე.

თუ შენ ამ გრძნეული ქალწულის სასწაულმოქმედება მართლაც გწამს და დარწმუნებული ხარ, რომ დახმარებას აღმოგვიჩენს, თანახმა ვარ მოელაპარაკო და საჭირო რჩევა-დარიგება სთხოვო!“

იაზონი და არგოსი ასე ბაასობდნენ და კიდევაც მიაღწიეს ზღვის ნაპირს, სადაც მათ მოუთმენლად მოელოდნენ ელინთა დანარჩენი გმირები.

იაზონმა დაწვრილებით უამბო ამხანაგებს მეფე აიეტის დავალება. ელინთა გმირები დიდად ჩააფიქრა იაზონის ნაამბობმა.

ყველანი მდუმარედ შეჰყურებდნენ და მწარე საგონებელს ეძლეოდნენ.

- იაზონ, აი რა უნდა გითხრა, - პირველმა პელეასმა დაარღვია საერთო მდუმარება: - თუ შენ ეჭვობ და იმედი არა გაქვს მეფე აიეტის მიერ დავალებული საქმე პირნათლად შეასრულო, უმჯობესია მეფეს ახლავე უარი განუცხადო.

წინასწარ გაფრთხილებ, ჩვენი იმედი ნუ გექნება! ჩანს, ჩვენ ყველანი ბედისაგან განწირულნი ვართ! ვწუხვარ, რომ მეგობრებისა და მახლობლებისაგან დაუტირებელნი უნდა ჩავიდეთ საფლავში ამ უცხო ქვეყანაში!“

ტელამონსა და დანარჩენ გმირებს არ მოსწონდათ პელეასის მხდალი სიტყვა, მაგრამ გულში მაინც შიში ეპარებოდათ და თავისი სახელოვანი წინამძღოლის მომავალი დიდად აღონებდათ.

აღელვებული გმირები არგოსის გამამხნეველმა სიტყვებმა დაამშვიდა: „ძლევა მოსილო გმირებო, ნება მიბოძეთ დედაჩემს ვთხოვო მეფის ასული გრძნეული მედეა შეაგულიანოს, რომ ამ გაჭირვების დროს მოგვეშველოს და თავისი ჯადოსნობით დახმარება აღმოგვიჩინოს! ჩემის აზრით, მხოლოდ და მხოლოდ გრძნეული მედეას დახმარებით შეგვიძლია მრისხანე მეფის სამძიმო დავალების შესრულება. თუ დედაჩემმა მოახერხა გრძნეული მედეას ჩვენს მხა-

რეზე გამოცვანა, დარწმუნებული იყავით, რომ ჩვენი კოლხიდაში ლაშქრობა ბრწყინვალედ დაგვირგვინდება“.

არგოსს ეს სიტყვა ჯერ კიდევ არ დაემთავრებინა, რომ გემზე ფართხალით შემოფრინდა მტრედი, რომელსაც უზარმაზარი ქორი მოსდევდა.

მტრედი მხარზე დააჯდა ძლევამოსილ იაზონს, ქორი კი გემზე ამართულ ანძას მიაწყდა.

მტრედის ასე ანაზდეულად შემოფრენაზე ელინთა გმირებს მოაგონდათ მოხუცი გულთამხილავის ფინევის წინასწარმეტყველება: ქალღმერთი აფროდიტეს დახმარებით არგონავტები სამშობლოში მშვიდობიანად დაბრუნდებიანო.

ელინთა გმირებმა გადაწყვიტეს, ქალღმერთის აფროდიტეს საყვარელი ფრინველის გემზე ანაზდეულად შემოფრენა არგონავტების საერთო საქმის კეთილად დამთავრების მომასწავებელიაო.

ამ რწმენით გამხნეებული არგოსი სასწრაფოდ გაემგზავრა სასახლეში, ხოლო გემზე დარჩენილი გმირები ნაპირზე გადმოვიდნენ და არგოსის დაბრუნებას მოუთმენლად მოელოდნენ.

სწორედ იმ დროს, როცა არგოსი დედისკენ მიისწრაფოდა, მეფე აიეტს სასახლეში თათბირი მოეწყო და სახელმწიფოს წარჩინებულ მოხელეებს არგონავტების კოლხიდაში მოსვლის ნამდვილ ზრახვებს მოუთხრობდა.

მეფე აიეტი ღრმად დარწმუნებული იყო, ელინთა გმირების წინამძღოლი იაზონი საშიშარ ხარებთან შებრძოლების დროს აუცილებლად დაიღუპებაო. მრისხანე მეფეს გადაწყვეტილი ჰქონდა იაზონის დამარცხების შემდეგ არგონავტების გემისათვის ცეცხლი წაეკიდებინა და ელინთა სახელოვანი გმირები ყველანი ცეცხლის ალში გაეხვია, ხოლო თავისი შვილიშვილები, არგოსი და ფრანტისი, რო-

მელთა რჩევით არგონავტები თითქო მზაკვრული განზრახვით მოვიდნენ კოლხიდაში, სასტიკად დაესაჯა.

როგორც კი მივიდა არგოსი სასახლეში, მან თავის საყვარელ დედას განუმარტა ის მძიმე მდგომარეობა, რომელშიაც ელინთა გმირების წინამძღოლი იაზონი იმყოფებოდა, და შეევედრა, რომ გრძნეულ მედეას ელინთა გმირების სახელოვანი წინამძღოლი იაზონი ამ დიდი განსაცდელისაგან გამოეხსნა.

ხალკიონას შეეცოდა ძლევამოსილი იაზონი და მყისვე ზომები მიიღო, რომ გრძნეული მედეა დახმარებოდა ელინთა გმირების წინამძღოლს და ეს წარჩინებული ვაჟკაცი სიკვდილისაგან ეხსნა.

ხალკიონა ფეხაკრეფით შევიდა თავისი საყვარელი დის მედეას ოთახში.

მედეა ამ დროს ლოგინზე იწვა და ეძინა.

საბრალო ქალწული, ეტყობოდა, რაღაც უსიამოვნო სიზმარს ხედავდა: ვითომ ძლევამოსილი იაზონის მაგივრად თვითონ ის გავიდა ბრძოლის ველზე და სპილენძისფეხებიანი საშიშარი ხარები ბრწყინვალედ დაამარცხა. მედეას სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა.

მაგრამ მრისხანე მეფემ გადაჭრით უარი გამოაცხადა ძლევამოსილი იაზონისათვის ოქროს საწმისი ნებაყოფლობით დაებრუნებინა.

კოლხიდის მრისხანე მეფე თავის უარს იმით ასაბუთებდა, რომ სპილენძისფეხებიან ხარებს იაზონი უნდა შებრძოლებოდა, და არა მედეა. ხანგრძლივი დავის შემდეგ საკამათო საკითხის გადაჭრა თვით მშვენიერ მედეას მიანდევს.

სიყვარულით გატაცებულმა მედეამ საკითხი იაზონის სასარგებლოდ გადაჭრა.

მედეას განაჩენმა მეტად ააღელვა აიეტი, განრისხებულმა მეფემ ისე საზარლად შეჰყვირა, რომ საბრალო მედეას გამოელვია.

საბრალო ქალწული შეშფოთებული წამოიჭრა საწოლიდან და კარებისაკენ ფეხაკრეფით გაემართა. მაგრამ შიშით ოთახიდან გასვლა ვერ გაბედა, უკანვე დაბრუნდა და მწარე ქვითინით საწოლზე დაეშვა.

როგორც კი მედეას გულსაკლავ ქვითინს ყური მოჰკრა ხალკიონამ, დაუყოვნებლივ თავისი ძვირფასი დის ოთახში შეიჭრა შემლილივით.

საბრალო ქალწულს თვალთაგან ცხარე ცრემლები ჩამოსჩქეფდა, საწოლზე დამხობილი საზარლად ქვითინებდა.

თავზარდაცემული ხალკიონა შეშფოთებული ეკითხებოდა შიშით გონებაში დილ მედეას: „ჩემო ძვირფასო მედეა! ეს რა მოგსვლია? ავად ხომ არა ხარ? ხომ რაიმე უსიამოვნება არ შეგხვედრია? ნუ დამიმაღავ შენს გულისტკივილს!“

საბრალო ქალწულს ლოყები თანდათან უფრო უწითლდებოდა და მეტის აღელვებით ხმის ამოღებას ვერ ახერხებდა.

დაბოლოს, მწუხარებაშიაც მშვენიერმა მედეამ მოიკრიბა უკანასკნელი ძალღონე და ცრემლების ღაპაღუპით ასე შესჩივლა თავის საყვარელ ხალკიონას: „ჩემო ძვირფასო ხალკიონა! აი ესაა საშინელი სიზმარი ვნახე! შენი შვილები და უცხოეთიდან ჩამოსული ელინთა გმირები მამაჩემმა თითქოს ვერაგულად გამოასალმა სიცოცხლეს.

ვფიცავ, რაიცა წმინდათა წმინდად მიმაჩნია, რომ თავს არ დავზოგავდი, სიცოცხლეს დიდი სიამოვნებით შევწირავდი, ოღონდ კი ყოვლად შემძლებელი ღმერთები არ ინებებდნენ ამ საშინელი სიზმრის ასრულებას!“

შეშინებული ხალკიონა მედეას ყელზე ჩამოეკიდა და ცრემლების ფრქვევით თავის საყვარელ დას მხურვალედ ემუდარებოდა ძლევად-

მოსილი იაზონისათვის დახმარება აღმოეჩინა და ამრიგად მისი საბრალო შვილებიც სიკვდილისაგან ეხსნა.

საბრალო დები ერთმანეთს ეხვეოდნენ და დიდხანს უნუგეშოდ ქვითინებდნენ.

ბოლოს, როცა უსაზღვრო მწუხარებით გონებადაკარგული დები ცოტათი გონს მოვიდნენ, საბრალო ხალკიონამ შემდეგი თხოვნით მიმართა თავის საყვარელ მედეას:

„ჩემო ძვირფასო და გონებიდან განუყრელო დაო! გთხოვ, თვალცრემლიანი გვედრები ელინთა ძლევამოსილ წინამძღოლს იაზონს დაუთმო შენი სასწაულმოქმედი ჯადო, რომლის საშუალებით სახელოვანი გმირი სულ ადვილად სძლევს არესის სახელობის მინდვრებზე საბალახოდ გაშვებულ სპილენძისფეხებიან ველურ ხარებს! აი, ესაა სასახლეში მოვიდა ჩემი პირმშო ვაჟი არგოსი, რომელმაც მაცნობა, რომ ელინთა გმირების წინამძღოლი ძლევამოსილი იაზონი პირადად შენ გთხოვს დახმარებას!

ჩემო მშვენიერო მედეა, ამ ყოვლად წარჩინებული ვაჟკაცის თხოვნას ჩემს გულწრფელ თხოვნასაც ვუერთებ და თვალცრემლიანი გვედრები საყვარელი შვილები სიკვდილს გადამირჩინო!“

მედეას სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა, როცა გაიგო, რომ მისი სათყვანო გმირი, მისი ძვირფასი იაზონი დახმარებას სთხოვდა.

სიხარულით აღფრთოვანებულმა მედეამ სრულიად გულახდილად უპასუხა შვილების დარდით უზომოდ შეწუხებულ ხალკიონას: „ჩემო საყვარელო დაო! ვფიცავ ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს, რომ შენს პირმშო შვილებს აუცილებლად გადავარჩენ! ხვალ დილით, გათენებისას, სანამ მზე თავის ცხოველმყოფელ სხივებს დედამიწას მოჰფენდეს, ქალღმერთ ჰეკატეს სამლოცველოში წავალ.

შეუთვალე ელინთა გმირების წინამძღოლს, ძლევამოსილ იაზონს, რომ სამლოცველოში მოვიდეს და პირადად ჩემგან მიიღოს

სასწაულმოქმედი ჯადო, რომელიც სახელოვან გმირს ძალღონეს ერთიორად შეჰმატებს და ბრწყინვალე გამარჯვებასაც მიანიჭებს!”

გახარებულმა ხალკიონამ მხურვალედ ჩაიკრა გულში მშვენიერი მედეა და ეს სასიხარულო ამბავი თავის პირმშო შვილს არგოსს შეატყობინა.

ათასგვარ ფიქრში გართული მედეა მთელი ღამის განმავლობაში მოუსვენრად იწვა ლოგინში და საყვარელი გმირის ვარსკვლავისებური პირისახე სულ თვალწინ უდგა.

საბრალო ქალწულს რაღაც უხილავი ხმა თითქო გარკვევით ჩასჩურჩულებდა: „მედეა, როგორ ფიქრობ, განა არ გადააჭარბე? უცხოელ გმირს განა ზედმეტი დაპირება არ მიეცი?”

ამ უხილავი ხმით შემფოთებული მედეა თავს ასე ინუგეშებდა:

„განა დანაშაულად უნდა ჩამეთვალოს, რომ მე ასე კეთილშობილურად მოვიქეცი? განა დასაძრახია, რომ უბედურებაში მყოფ ადამიანს თანაგრძნობით მოვეპყრო და დასახმარებლად ხელი გავუწოდო! ვფიქრობ, რომ მე სავსებით მართებულად, სავსებით კეთილშობილურად მოვიქეცი, როცა ელინთა სახელოვან გმირს დახმარება აღვუთქვი! ხოლო როგორც-კი ძღევამოსილი გმირი მტერზე გამიმარჯვებს, იმავე წუთს სიცოცხლეს მოვისპობ ჩემის ხელით! მაგრამ განა ეს თვითმკვლელობა რასმე მიშველის!

ვინ იცის, ვინ არ ჩამწიხლავს, მიწასთან ვინ არ გამასწორებს! ვფიქრობ და კიდევაც დარწმუნებული ვარ, რომ ყველანი გამკიცხავენ, ყველანი დამგმობენ! მთელ კოლხიდაში დამივარდება ცუდი ხმა! მაგრამ, დე, ვისაც როგორ ჰსურდეს, ისე იმსჯელოს! მე ხომ სიცოცხლე ვაჩუქე ჩემს სათაყვანო გმირს! დე, ჩემი სახელი და სიცოცხლეც მასვე შეეწიროს! ეს ჩემი შეურყეველი რწმენა საიქიოს სიმშვიდესა და მყუდროებასაც დამიმკვიდრებს! მე ანგარიშს ვუწევ მხოლოდ და მხოლოდ ჩემს გულისთქმას, ჩემს რწმენას, ჩემს შეხედუ-

ლებას! მაგრამ ადვილად შესაძლებელია კიდევაც ვცდებოდე! შეიძლება გადაჭარბებულმა გრძნობამ გამიტაცა და ღირსიც ვიყო საქვეყნოდ გამკიცხონ, მიწასთან გამასწორონ!

ყველაფერს ავითან, ყველაფერს მოვითმენ, ოღონდ კი ჩემმა სათაყვანებელმა, გონებიდან განუყრელმა ძვირფასმა იაზონმა სიკვდილს თავი დააღწიოს!“

ამ მწარე ფიქრებში გართული მშვენიერი მედეა უცეცხლოდ იწვოდა, იტანჯებოდა და მის აუტანელ მწუხარებას საზღვარი არ ედებოდა.

მაგრამ ყოვლად შემძლებელმა ღმერთებმა მშვენიერ მედეას ტკბილი ძილი მოუვლინეს.

არგოსმა ელინთა გმირებს ნავსადგურში სასიხარულო ამბავი მიუტანა. არგონავტების სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, როცა მშვენიერი მედეას გადაწყვეტილება გაიგეს.

ელინთა გმირებს ახლა კი იმედი მიეცათ, რომ გრძნეული მედეას მიერ დაპირებული სასწაულმოქმედი ჯადო სახელოვან იაზონს ბრწყინვალე გამარჯვებას მოუპოვებდა და ძღვევამოსილი არგონავტები სამშობლოში დასახულ მიზანს ღირსეულად შეასრულებდნენ.

მეორე დილით, განთიადისას, მედეა საწოლიდან წამოდგა, სურნელოვანი ზეთით დაიბილა მთელი სხეული და ბრწყინვალე ტანსაცმელში გამოეწყო.

მთვარესავით გაბრწყინებულმა ქალწულმა სკივრიდან სასწრაფოდ ამოიღო ეგრეთწოდებული „პრომეთეს მალამო“ და მოსამსახურე ქალების თანხლებით ეტლით გაემართა ქალღმერთ ჰეკატეს სამლოცველოსაკენ.

„პრომეთეს მალამოს“ მეტად სასწაულებრივი თვისება ჰქონდა: ვინც ამ მალამოს წაიცხებდა, მთელი სხეული ფოლადივით უმაგ-

რდებოდა, ძალღონე და გაბედულება ემატებოდა და უძლეველი მტრის წინააღმდეგ გალაშქრებას სულ ადვილად ახერხებდა.

ამ სასწაულმოქმედ მაღამოს ამზადებდნენ იმ სამკურნალო ბალახებიდან, რომლებზედაც კავკასიონის მთებზე მიჯაჭვულმა ელინთა სახელგანთქმულმა გმირმა პრომეთემ მოწამლული სისხლი დააქცია.

მედემ, როგორც კი ქალღმერთ ჰეკატეს სამლოცველოში შევიდა, მხლებელ ქალებს უბრძანა დაუყოვნებლივ სასახლეში დაბრუნებულიყვნენ.

მეფის გრძნეულმა ასულმა მხლებლებს საიდუმლოდ გაანდო, ამ დილით სამლოცველოში უნდა მოვიდეს ელინთა გმირების წინამძღოლი იაზონი, რომელსაც უნდა გადავცე სასიკვდილო მაღამო.

მოსამსახურე ქალებმა მოიწონეს მედეას საიდუმლო განზრახვა და სასახლეში კმაცოფილნი დაბრუნდნენ.

სამლოცველოში დარჩენილი მშვენიერი მედეა მოუთმენლად მოელოდა თავის სათაყვანებელ გმირს.

მართლაც, ქალღმერთ ჰეკატეს გრძნეულ მსახურს დიდხანს არ მოუხდა ლოდინი.

ძლიერ მალე სამლოცველოში მოკრძალებით შემოვიდნენ ძლევაგამოსილი იაზონი და მასთან ერთად არგოსი და მისანი მოჰსი.

ქალღმერთმა ჰერამ ისეთი სილამაზითა და ძლევაგამოსილებით გააბრწყინა იაზონის პირისახე, რომ თვით ამხანაგებიც კი იხიბლებოდნენ გმირის ასეთი სიდიადით და გული სიხარულით ევსებოდათ.

ელინთა გმირების სახელოვანი წინამძღოლი გაბრწყინებული პირისახით წარსდგა მშვენიერი მედეას წინაშე და მოკრძალებით მიესალმა.

როგორც კი მოჰკრა თვალი იაზონის მთვარესავით მოკაშკაშე პირისახეს, მედეა ცეცხლივით აენტო და მეტის მღელვარებისაგან გულმა მძლავრად დაუწყო ცემა.

მედეა და იაზონი ერთმანეთს დიდხანს მდუმარედ შეჰყურებდნენ და უსაზღვრო ნეტარებით აღგზნებულნი ხმის ამოღებას ვერ ახერხებდნენ. ორივენი ხმაამოუღებელივ ცახცახებდნენ ვერხვის ფოთოლივით და უდიდეს სიტკბოებას განიცდიდნენ.

ბოლოს იაზონმა დაარღვია ეს სანეტარო დუმილი და სიყვარულის კილოთი შეეხმატკბილა ვარდის კოკორივით გაფურჩქენილ მშვენიერ მედეას: „მშვენიერო ქალწულო, ესოდენ რად შეშფოთებულხარ! გაფიცებ ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს და მათ შორის ყოვლად მოწყალე ქალღმერთ ჰეკატეს სახელს, მამცნე შენი შეშფოთების მიზეზი, ნუ დამიმაღავ, გულახდილად მითხარი შენი გულის ნადები!

გახსოვდეს, მშვენიერო ქალწულო, რომ ამჟამად ჩვენ ვიმყოფებით ყოვლად შემძლებელი ღმერთების წმინდა ადგილას და თვითოეული არასწორად, არამართებულად ნათქვამი სიტყვა დანაშაულად ჩაგეთვლება! ამიტომ ჩვენ შორის უპირველეს ყოვლისა გულწრფელობა და გულახდილობაა საჭირო!

პირადად მე გავკადნიერდები და ამ წმინდა ადგილას შენგან დახმარებას მოვითხოვ! ღრმად დარწმუნებული ვარ, რომ შენ დღესვე გადმომცემ აღთქმულ სასწაულმოქმედ მაღამოს“.

მედეამ ალერსიანი ღიმილით ჯიბიდან ამოიღო სასწაულმოქმედი მაღამო და თავის სათაყვანო გმირს გადასცა.

იაზონმა მოკრძალებით ჩამოართვა სასწაულმოქმედი მაღამო და უდიდესი მადლობა შესწირა მშვენიერ არსებას, რომელიც თავის სიცოცხლესაც კი არ დაიშურებდა, თუ ამას საჭიროება მოითხოვდა.

შორეული ელადის სახელოვანი გმირი იაზონი და კეკლუცი კოლხიდის მშვენიერი ასული გრძნეული მედეა დიდხანს შეჰყურებდნენ ერთმანეთს მდუმარედ და უსაზღვრო ნეტარებით ტკბებოდნენ.

გამოსალმებისას მშვენიერმა მედეამ ასეთი რჩევა მისცა კმაყოფილებით აღსავსე ელინთა სახელოვან გმირს:

„დიდად პატივცემულო ძლევა მოსილო გმირო!

გამოსალმებისას მინდა მეგობრული რჩევა მოგცე იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა გამოიყენო სასწაულმოქმედი მაღამო. როგორც კი მიიღებ მამაჩემისაგან დასათესად გველეშაპის კბილებს, დაუყოვნებლივ შავ ტანსაცმელში გამოეწყვე და ტანის დასაბანად მდინარეზე წადი.

როცა ბანაობას მორჩე, მდინარის ნაპირას ამოთხარე დიდი ორმო, დაკალი ბატკანი, სისხლი ორმოში ჩაასხი, ხოლო ხორცი კი ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს შესწირე.

თუ გინდა, რომ ღმერთებმა თქვენ მიერ დაკლული ბატკანი მსხვერპლად შეიწირონ, ქალღმერთ ჰეკატეს მოკრძალებით ზედაშე დაუქციე და ნავსადგურში დაბრუნებისას, თუ ვინიცობაა გზაში ძაღლებმა შემოგიყეფონ, უკან არ მოიხედო.

დილით, როცა ბრძოლის ველზე წასვლას დააპირებ, მთელი სხეული ამ სასწაულმოქმედი მაღამოთი დაიზილე და შენს სხეულს ისეთი ძლიერება მიენიჭება, რომ თუნდაც ყოვლადშემძლებელ ღმერთებს გაუმკლავდები.

როცა ხნულებში ჩათესილი გველეშაპის კბილებიდან ამოვლენ შეიარაღებული დევგმირები და შენს წინააღმდეგ გამოილაშქრებენ, დაუყოვნებლივ აიღე უზარმაზარი ქვა და საბრძოლველად გამზადებულ დევგმირთა რიგებში გადაისროლე.

დევგმირები იმ ქვას შემოერთყმიან და მათ შორის საშინელი ბრძოლა გაიმართება.

გახსოვდეს, ერთი წუთიც არ დაახანო, ისარგებლე ამ მოხერხებულ შემთხვევით და ჩემ მიერ გადმოცემული მალამოთი მოწამლული ისრები დაუშინე დევგმირების რიგებს. შეუბრალეבלად ამოწყვიტე ყველანი, ვინც კი ერთმანეთთან ხელჩართული ბრძოლის დროს სიკვდილს თავი დააღწია.

ამრიგად პირნათლად შეასრულე მამაჩემისაგან დავალებულ სამძიმო საქმეს და მიიღე ოქროს საწმისს, რომელიც შეგიძლია თავისუფლად წაიღო შორეულ ელადაში“.

საბრალო მედეას ამ სიტყვებზე ცხარე ცრემლები წასკდა.

სათუთი ბუნების ქალწული ვერ შეჰრიგებოდა იმ აზრს, რომ მისი სათაყვანო გმირი, მისი ასე ანაზღეულად მომხიბვლელი იაზონი შორეულ ელადაში გაემგზავრებოდა და მედეა ამიერიდან მის ვარსკვლავივით მოელვარე პირისახეს ერთხელაც ველარ იხილავდა.

გამოსალმებისას მედეამ ოდნავ გასაგონი ხმით მწუხარედ წასჩურჩულა ძლევამოსილ გმირს: „დიდებულო გმირო, როცა სამშობლოში დაბრუნდები, საბრალო მედეას ნუ დაივიწყებ! შენ მიერ მოხიბლული მედეა სულ შენს ფიქრში იქნება, შენს ხსოვნას მედეა გულში მაგრად ჩაიმარხავს და შარავანდის სხივებით შემოსავს!“

საბრალო მედეას ამ გულგამგმირავმა სიტყვებმა დიდებულ გმირს ელექტრობის ნაკადივით დაურბინა მთელ სხეულში.

მხურვალე სიყვარულით აღგზნებულმა გმირმა ასე უპასუხა მეფის მშვენიერ ასულს: „მშვენიერო მედეა!

დაარწმუნე შენი მგრძნობიარე გული, სანამ პირში სული მიდგას და ცოცხალი ვარ, შენი შარავანდით მოსილი სახელის ხსოვნას მარადის გულში ვატარებ! დედამიწაზე უმშვენიერეს შენს ბრწყინვალე სახეს გულში აღვიბეჭდავ! რა ბედნიერი ვიქნებოდი, რომ შენ ჩემ სამშობლო იოლკში გიხილავდე!

დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი დიდის ალტაცებით შეეგებებოდნენ იმ მშვენიერსა და კეთილშობილ ქალწულს, რომლის დახმარებით ჩვენ სიკვდილს თავი დავაღწიეთ და მშვიდობიანად დავბრუნდით სამშობლოში! დაარწმუნე შენი გული, მეფის მშვენიერო ასულო, შენ რომ ოდესმე ჩემ სამშობლოში გიხილავდე, უბედნიერეს კაცად ჩავთვლიდი ჩემ თავს! ჩვენ შორის დაიდებოდა ის მეგობრული კავშირი, რომელიც მიუვალ ციხე-სიმაგრეებზე უფრო მტკიცე და მძლავრია!”

როცა მა სიტყვებს ისმენდა მედეა, თავისთავს უბედნიერეს ქალად თვლიდა დედამიწის ზურგზე და, სიხარულით აღსავსე, ნეტარების ცრემლებს აფრქვევდა.

მშობლების მოშორება მედეას თუმცა ემძიმებოდა და შეუძლებლადაც მიაჩნდა, იაზონისაგან დატყვევებული გული მაინც შორეული ელადისაკენ ეწეოდა.

ქალღმერთი ჰერა ძლიერ მოწადინებული იყო მშვენიერი მედეა ძლევამოსილ იაზონს გაჰყოლოდა შორეულ ელადაში.

ყოვლად შემძლებელი ქალღმერთი ჰერა ღრმად დარწმუნებული იყო, რომ მედეა, როგორც კი იაზონის ოჯახში კანონიერი მეუღლის სახით შევიდოდა, იაზონის ცბიერ ბიძას პელეასს სასტიკად დასჯიდა.

მზე უკვე დასავლეთისაკენ გადაიხარა, როცა მედეა და იაზონი ქალღმერთ ჰეკატეს სამლოცველოში ერთმანეთს გამოემშვიდობნენ.

იაზონი ნავსადგურში დაბრუნდა ამხანაგებთან. მედეა ჩაჯდა სწრაფმავალ ეტლში და მხიარულად გაემართა სასახლისაკენ.

იაზონმა ამხანაგებს აჩვენა სასწაულმოქმედი მალამო და დაწვრილებით უამბო ამ მალამოს გამოყენების ხერხები, მშვენიერი მედეას რჩევა-დარიგების მიხედვით.

ამ სასიხარულო ამბით გამხნეებული არგონავტები დაუყოვნებლივ შეუდგნენ ძლევამოსილი იაზონის ბრძოლის ველზე წასასვლელად მომზადების თადარიგს.

მეფე აიეტი ღრმად დარწმუნებული იყო, რომ ელინთა გმირების წინამძღოლი ვერ შეასრულებდა იმ სამძიმო საქმეს, რომელიც მან დაავალა, და ამიტომ დაუბრკოლებლივ გადასცა გამოგზავნილებს გველეშაპის კბილები არესის ველზე დასათესად.

ძლევამოსილმა იაზონმა იმავე ღამეს უკლებლივ შეასრულა მშვენიერი მედეას რჩევა-დარიგებანი.

ქალღმერთმა ჰეკატემ სიამოვნებით მიიღო იაზონისაგან შეწირული მსხვერპლი. მთელი თავისი საშინელი ამალით დაიძრა ქალღმერთი კლდეში ღრმად გამოქვაბული საცხოვრებელი ბინიდან.

ქალღმერთს ირგვლივ მოუძლოდნენ საზარელი გველეშაპები და უზარმაზარი ძაღლები, რომელთა საშინელი ყეფა მთელ არემარეს აყრუებდა.

დედამიწა ზანზარებდა ამ საშინელი ცხოველების ფეხთა მოძრაობით.

მდინარეების ფერიები ძრწოდნენ და საცოდავად გმინავდნენ. იაზონი შიშით თრთოდა, მაგრამ ძაღლების საშინელ ყეფაზე უკან მოხედვას ვერ ბედავდა და სწრაფი ნაბიჯით მიისწრაფოდა ნავსადგურისაკენ, სადაც ძლევამოსილი ელინთა გმირები მას მოუთმენლად მოელოდნენ.

მეორე დილით, როცა კოლხიდის ცხოველმყოფელი მზის სხივები კავკასიონის მთების მაღალ მწვერვალებს უხვად მოეფინა, მეფე აიეტი მეფურ ტანსაცმელში ბრწყინვალედ გამოეწყო და თავისი ამალის თანხლებით ეტლით გაემართა არესის ველისაკენ, რომ პირადად დასწრებოდა ელინთა გმირების წინამძღოლის შებრძოლებას სპილენძისფეხებიან ველურ ხარებთან.

ძლევამოსილმა იაზონმა დილაადრიან მთელი სხეული სასწაულმოქმედი მაღამოთი მაგრად დაიზილა და თავისი საუცხოო ფარი, ბასრი ხმალი და შორსსატყორცნელი ისარი იმავე სასწაულმოქმედი მაღამოთი მზის სხივებზე საკვირველად ააპრიალა.

სასწაულმოქმედმა მაღამომ ელინთა გმირების სახელოვან წინამძღოლს ერთბაშად მიანიჭა არაჩვეულებრივი ძალღონე და ძლიერება.

როგორც ბრძოლის ველზე წასასვლელად გამზადებული მხედრის მერანი ჭიხვინით ტორებს მიწას სცემს და მოუთმენლად მოელის თავისი ერთგული მხედრის მათრახის ჰაერში შეტრიალებას, ასეთივე მოუთმენლობითა და გაბედულობით მიისწარაფოდა ელინთა სახელოვან გმირთა წინამძღოლი იაზონი ბრძოლის ველისაკენ საშინელ მტერთან სამკვდრო-სასიცოცხლოდ შესაბრძოლებლად.

არგონავტებმა გემით მიაცილეს თავისი სახელოვანი წინამძღოლი არესის ველამდის, სადაც მეფე აიეტი კარგა ხანია თავისი ამალით მისულიყო.

ელინთა გმირების სახელოვანი წინამძღოლი თავმომწონედ გამოვიდა გემიდან. დიდებული გმირის შეხედულება და ძლევამოსილება ღმერთის არესის ძლიერებასა და ქალღმერთის აფროდიტეს სიმშვენიერეს მოგაგონებდათ.

მძიმედ შეიარაღებული იაზონი თავმომწონედ გამოვიდა ბრძოლის მოედანზე, სადაც წინასწარ დაეწყოთ უზარმაზარი რკინის გუთანი, სახნის-საკვეთი და გუთნის საწევი უღელი.

იაზონმა ფარი გაიკეთა და საბრძოლველ მოედანზე მტრის გამოჩენას მოუთმენლად მოელოდა.

უეცრივ მიწის გულში გამართულ ბოსლებიდან მოედანზე შემოიჭრნენ სპილენძისფეხებიანი ველური ხარები, რომლებიც ნესტოე-

ბიდან ნაკვერცხლებს ისროდნენ და ტანზე ცეცხლის ბული ასდი-
ოდათ.

იაზონის მხლებელი ელინთა გმირები შიშის ზარმა აიტანა, როცა
ეს საშინელი ცხოველები დაინახეს.

იაზონი კლდესავით უძრავად იდგა და ფარჩამოფარებული მო-
უთმენლად მოელოდა საშინელი ცხოველების თავდასხმას.

ხარები საზარელი ღმუილით ეკვეთნენ ძლევამოსილ იაზონს,
მაგრამ გმირის მკვიდრადშეჭედილ ფარს ოდნავაც ვერა დააკლეს.

სიბრაზით გააფთრებული ხარები კვლავ თავდავიწყებით ეკვეთ-
ნენ გმირ მეომარს და ცდილობდნენ ცეცხლის ალში გაეხვიათ სახე-
ლოვანი მებრძოლი.

ამ დროს ძლევამოსილმა იაზონმა სიბრაზით გაცოფებულ ერთ
ხარს რქებში მაგრად ჩასჭიდა ხელი და ფერდებში ფეხის მძლავრად
ჩაკვრით მთლიანად გაბოროტებული ცხოველი ოთხივე ფეხზე წა-
მოაჩოქა. მეორე ხარიც გმირმა ამრიგად დაიმორჩილა და დაუყო-
ვნებლივ ორივენი გუთანში შეაბა.

ფარჩამოფარებული იაზონი კვალდაკვალ მისდევდა გუთანს,
რომელშიც სპილენძისფეხებიანი ხარები შეაბა, და ღრმად აბრუნებ-
და ვეებერთელა ბელტებს.

მზე ჯერ კიდევ დასავლეთისაკენ არ გადახრილიყო, როცა ძლე-
ვამოსილმა გმირმა ღრმად მოხნულ კვლებში ჩათესა გველეშაპის
უკანასკნელი კბილები.

სანამ ძლევამოსილი იაზონი ამხანაგებით გარშემორტყმული ის-
ვენებდა, ღრმად მოხნულ კვლებში დათესილი გველეშაპის კბილე-
ბიდან წარმოიშვნენ მძიმედ შეიარაღებული დევგმირები, რომლებ-
მაც მთლად აავსეს თვალუწვდენელი მიწდორი.

ელინთა გმირების წინამძღოლმა სასწრაფოდ წამოავლო ხელი უზარმაზარ ქვას და, როგორც გრძნეულმა მედემ დაარიგა, შეიარაღებულ დევგმირთა შემჭიდროებულ რიგებში გადაისროლა.

დევგმირები დაესივნენ იაზონის მიერ გადასროლილ საბედისწერო ქვას.

საშინელი ხელჩართული ბრძოლა გაიმართა. დევგმირები თავდავიწყებით ეკვეთებოდნენ ერთმანეთს და შეუბრალებლად სიცოცხლეს ასალმებდნენ.

დაჭრილ-დახოცილთა გვამები ქარიშხლისაგან მოტეხილი ხეებით ეფინებოდა მიწაზე.

ელინთა გმირების სახელოვანი წინამძღოლიც ჩაერია ამ საბედისწერო ბრძოლაში და თავისი ბასრი ხმლით უსპობდა სიცოცხლეს ერთმანეთთან ბრძოლაში გადარჩენილებს.

საბედისწერო ბრძოლის ველი სულ მოკლე ხანში მოიფინა დახოცილთა გვამებით.

ამ ბრწყინვალე გამარჯვების შემდეგ სახელოვანმა იაზონმა ბრძოლის ველი დატოვა და თავმოქმედ გაემართა თავისი ამხანაგებისაკენ.

იაზონის მხლებლების სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა.

სიბრაზისაგან შეშფოთებული მეფე აიეტი თავისი ამალით ბრუნდებოდა სასახლეში სწორედ იმ დროს, როცა არგონავტები გარს ერტყნენ თავის სახელოვან წინამძღოლს და სიხარულით აღტაცებულნი გულში მხურვალედ იკრავდნენ.

მეფე აიეტი მთელი ღამის განმავლობაში გეგმებს აწყობდა, თუ როგორ უნდა დაეღუპა არგონავტები და მათი წინამძღოლი იაზონი.

მეფე ღრმად იყო დარწმუნებული, რომ ელინთა გმირების წინამძღოლმა ბრძოლის ველზე ბრწყინვალე გამარჯვება ხალკიონასა და მედეას დახმარებით მოიპოვა.

მრისხანე მეფემ გადაწყვიტა მოლაღატენი სასტიკად დაესაჯა და ამრიგად სამაგიერო გადაეხადა.

მედეა სულითა და გულით იტანჯებოდა, იგი კარგად გრძნობდა, რომ აიეტმა უკვე ყველაფერი იცოდა, და ამიტომ გადაწყვიტა თავი მოეწამლა.

მეფის გრძნეულმა ასულმა საწამლავი მოამზადა და ის იყო უნდა დაეღია, რომ უეცრივ ქაღალმერთმა ჰერამ ახალგაზრდა ქალწულს გულში კეთილისმყოფელი აზრები ჩაუნერგა და საწამლავზე გადაჭრით ხელი ააღებინა.

მშვენიერმა მედეამ გადაწყვიტა თავის სათაყვანებელ, გონებიდან განუყრელ გმირს შორეულ ელადაში გაჰყოლოდა.

მეფე აიეტის მშვენიერმა ასულმა ეს გადაწყვეტილება მართლაც შეასრულა.

მედეა ფრთხილად გამოვიდა საწოლი ოთახიდან. სასახლის კარები სასწაულმოქმედი ჯადოს წყალობით თავისთავად გაიღო.

ქალწულმა ფრთხილად ჩაუარა გვერდი სასახლის ღამის მცველებს, რომელთაც მეფის ასული ვერ იცვნეს.

მედეა ვიწრო ბილიკებით მიისწრაფოდა ნავსადგურისაკენ, სადაც ამ დროს უცხოელ გმირებს ზღვის ნაპირას ცეცხლი აეგიგებინათ და თავის საყვარელ წინამძღოლს, სახელოვან იაზონს ბრწყინვალე ზეიმს უხდიდნენ.

მშვენიერი ქალწული ფეხაკრეფით მიუახლოვდა იმ ადგილს, სადაც უცხოელების გემი იდგა, და თავის დისწულს ფრანტისს, რომელიც ამ დროს ძლევაშოსილ იაზონთან იჯდა ზღვის ნაპირას, ფრთხილად გამოეხმაურა.

იაზონმა და ფრანტისმა ხმაზე იცვნეს მშვენიერი მედეა და არგოსის თანხლებით დაუყოვნებლივ გაემართნენ იმ ადგილისაკენ, საიდანაც ქალწულის ხმა შემოესმათ.

საბრალო მედუა თავის საყვარელ დისწულებს შემოეხვია და ცრემლების ფრქვევით მხურვალედ შეევედრა: „ჩემო ძვირფასო მეგობრებო! თვალცრემლიანი გემუდარებით, იწამეთ ყოვლად შემძლებელი მაღალი ღმერთები და დამიხსენით მოსალოდნელი უბედურებისაგან! გაფიცებთ ყველაფერს, რაც კი თქვენთვის წმინდათა წმინდაა, გადამარჩინეთ მამაჩემის აღვირახსნილ მრისხანებას!

დაბეჯითებით გთხოვთ დაუყოვნებლივ დატოვოთ ეს საბედისწერო მხარე, სანამ მრისხანე მეფეს თავისი საშინელი განზრახვა განუხორციელებია! პირობას გაძლევთ, რომ სამღვთო ჭალაში მოდარაჯე გველეშაპს მოვაჯადოებ და ოქროს საწმისს დაუბრკოლებლივ ჩაგაბარებთ შორეულ ელადაში წასაღებად. პირადად შენ, ჩემო ძვირფასო იაზონ, გთხოვ შემომფიცო, რომ უპატრონოდ დარჩენილ მედეას დაიხსნი საქვეყნო სირცხვილისა და გაბიაბრუებისაგან! გთხოვ, ჩემო გონებიდან განუყრელო სასიქადულო გმირო, ქვეყნის ყბად ნუ გამხდი! გთხოვ მეც წამიყვანო შენს შორეულ საყვარელ ელადაში! დაარწმუნე შენი გული, რომ მე ყველგან და მარადის გულითად მეგობრობას გაგიწევ, ჭირსა და ლხინში მუდამ შენთან ვიქნები, ჩემს ცხოვრებას შენის ძლევა მოსილების სადიდებლად მოვაწყობ! წინასწარ უნდა იცოდე, ჩემის გონებიდან განუყრელო იაზონ, რომ კოლხიდის ყოვლად შეუბრალებელი მეფე აიეტი შენს უსაზრვროდ მათაყვანებელ საბრალო მედეას ოდნავაც არ დაინდობს და სიცოცხლეს მოუსპობს!“

იაზონმა ფეხზე წამოაყენა მუხლმოყრილი მედუა და სრულიად გულწრფელად უპასუხა: „ჩემო საყვარელო მედუა!

ვფიცავ ყოვლად შემძლებელ ოლიმპოს მბრძანებელს ზევსს და მის მეუღლეს ქალღმერთ ჰერას, რომ ჩემს შორეულ სამშობლოში წაგიყვან! ჩემ სახლკარში შეგიყვან როგორც კანონიერ მეუღლეს და გულწრფელ სიყვარულსა და პატივისცემას არ მოგაკლებ! დაარწმუ-

ნე, ჩემო მშვენიერო, შენი მგრძნობიარე და ყოვლად კეთილშობილი გული, რომ ყველგან და მარადის შენი ფხიზელი მცველი ვიქნები! განა ჩემ თავს ნებას მივცემ საწამებლად შენ კოლხიდაში დაგტოვო! ეს ყოვლად შეუძლებელია! ჩვენს მჭიდრო კავშირს ამიერიდან ვერავინ გაწყვეტს! გარწმუნებ, ჩვენ ერთმანეთს ვერავინ დაგვაშორებს! პატიოსან სიტყვას გაძლევ, მარადის ჩემო სათაყვანებლო მედეა, რომ ძღვევამოსილი იაზონი თავის აღთქმას პირნათლად შეასრულებს და შენ განსაცდელში არ ჩაგაგდებს!“

მედემ სიხარულით მოისმინა იაზონის რწმუნება და საბოლოოდ გადაწყვიტა თავის სათაყვანო გმირთან ერთად შორეულ ელადაში გამგზავრებულიყო და მშობლიურ კერას სამუდამოდ მოსცილებოდა.

მეფე აიეტის მშვენიერმა ასულმა ელინთა გმირებს უბრძანა გემი სამღვთო ნაპირებისაკენ სასწრაფოდ შეეცურებინათ, რომ საღამოზე მისი დახმარებით ოქროს საწმისი მოეტაცათ და კოლხიდის სახიფათო საზღვრებს დაუყოვნებლივ გაშორებოდნენ.

არგონავტებმა მოიმარჯვეს ხოფები და გემი სამღვთო ჭალის ნაპირებთან მიაცურეს.

მედეა და იაზონი ფრთხილად გაემართნენ იმ ადგილისაკენ, სადაც მაღალ ხეზე ჩამოკიდებულ ოქროს საწმისს საშინელი გველეშაპი ფხიზლად სდარაჯობდა.

როცა იაზონსა და მედეას მოჰკრა თვალი გველეშაპმა, ისეთი საშინელი შხივილი მორთო, რომ მთელი ცოცხალი და მკვდარი ბუნება შიშის ზარმა აიტანა.

გრძნეულმა მედემ ჯიბიდან ამოიღო სასწაულმოქმედი მაღამო და საზარელი გველეშაპი ერთბაშად მოაჯადოვა.

ოქროს საწმისის ფხიზელი დარაჯი ქარიშხლისაგან მოტეხილ ხე-სავით მოსწყდა თავის სადარაჯოს და იქვე მუხის ძირას ღრმად ჩაეძინა.

იაზონმა სრულიად თავისუფლად ჩამოხსნა მაღალი მუხის კენწე-როდან ოქროს საწმისი და მედეასთან ერთად ფეხაკრეფით დატოვა სამღვთო ჭალა.

მზესავით მბრწყინავი ოქროს საწმისის შუქი იაზონის პირისახესა და ლამაზად დახუჭუჭებულ თმას უხვად ეფინებოდა და გემისაკენ მი-მავალ იაზონსა და მედეას ღამის წყვდიადში ჩირაღდანით გზას უნათებდა.

ელინთა გმირების სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა, როცა ოქ-როს საწმისი დაინახეს.

ყველანი გამოუთქმელი აღტაცებით შეჰყურებდნენ ამ დიდი ხნის სანატრელ საუნჯეს და ძლევამოსილ იაზონს და მშვენიერ მედეას მხურვალე მადლობას სწირავდნენ.

მცირე დახანების შემდეგ იაზონმა ძლევამოსილ ელინთა გმი-რებს მოუწოდა გემზე თადარიგი დაეჭირათ შორეულ ელადაში სას-წრაფოდ გასამგზავრებლად.

გემი ის იყო ნავსადგურიდან გასვლას ეპირებოდა, რომ ძლევა-მოსილმა იაზონმა მშვენიერ მედეას ხელი ხელში ჩასჭიდა და ამხა-ნაგებს შემდეგი სიტყვებით მიმართა:

„ძვირფასო ამხანაგებო! ახლა კი თავისუფლად შეგვიძლია დავ-ბრუნდეთ ჩვენს საყვარელ სამშობლოში! აი, ამ მშვენიერი ქალწუ-ლის დახმარებით ჩვენ პირნათლად შევასრულეთ მეფე პელეასის სამძიმო დავალება ამ უცხო ქვეყანაში! საბოლოოდ გადაწყვეტილი მაქვს პირნათლად შევასრულო ის, რაც აღვუთქვი ამ ჩვენს დიდად მოამაგე ქალწულს! მე მსურს ეს მშვენიერი ახალგაზრდა ქალი კა-ნონიერ მეუღლედ შევიყვანო ჩემს ოჯახში და მასთან სამარადისო

კავშირი შევკრა! ჩემო ერთგულო ამხანაგებო, გთხოვთ ყველგან და მარადის მფარველობა გაუწიოთ ამ ჩვენს დიდად მოამაგე ქალს! ღრმად დარწმუნებული ვარ, რომ მეფე აიეტი ასე არ გვაპატიებს ოქროს საწმისის მოტაცებას! მრისხანე მეფე, უეჭველია, დაუყოვნებლივ გამოგვადევნებს თავის ძლევაამოსილ მხედრობას, რომელიც თვალუწვდენელ ზღვის სივრცეში სადმე წამოგვეწევა და მთლიანად გაგვანადგურებს, ყველას შეუბრალებლად მოგვისპობს სიცოცხლეს! ჩვენ მუდამუჟამს უნდა გვახსოვდეს, რომ სამშობლოში მშვიდობიანად დაბრუნების საქმე სავსებით ჩვენს ხელთაა! ერთ წუთსაც არ უნად დავივიწყოთ, რომ მთელი საბერძნეთის ყურადღება ჩვენკენაა მოპყრობილი! ვიმედოვნებ, ამ დიდ ყურადღებას ჩვენ სავსებით გავამართლებთ! კეთილი იყოს ჩვენი სამშობლოში გამგზავრება!“

ელინთა ძლევაამოსილმა გმირებმა მძლავრად აამოძრავეს ხოფები, სასწრაფოდ მოსწყდნენ კოლხიდის თვალწარმტაც ნაპირებს და მხიარულად შეაცურეს სწრაფმავალი გემი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში.

მეფე აიეტის ფხიზელ თვალებს არ გამოეპარა არგონავტების კოლხიდიდან შორეულ ელადაში გაპარვა, იაზონთან მედეას ფარულად წასვლა და ოქროს საწმისის ასე ვერაგულად გატაცება.

მეფე აიეტმა დაუყოვნებლივ შეკრიბა კოლხიდის მთელი მოსახლეობა და სასტიკი ბრძანება გასცა საუკეთესო მეზღვაურები უცხოელებს დასდევნებოდნენ და მოღალატე მედეა, იაზონი და მათი მხლებლები დაებრუნებინათ, რომ ყველანი სასტიკად დაესაჯა ოქროს საწმისის ასე ვერაგულად გატაცებისათვის.

მეფე აიეტის ახალგაზრდა ვაჟიშვილი აბსტრიტი და კოლხიდის საუკეთესო მეზღვაურები დაუყოვნებლივ ჩასხდნენ სწრაფმავალ გე-

მეგობრები და ელვის სისწრაფით დაედევნენ არგონავტებს ზღვის თვა-
ლუწვდენელ სივრცეში.

ქალღმერთ ჰერას დახმარებით არგონავტები მცირე ხნის მოგ-
ზაურობის შემდეგ მდინარე ჰაპისის შესართავთან გადმოვიდნენ
ზღვის ნაპირას, რომ ქალღმერთ ჰეკატესათვის სამადლობელი
მსხვერპლი შეეწირათ.

როცა მსხვერპლის შეწირვას მორჩნენ, არგონავტებმა არგოსის
რჩევით ააფრიალეს იალქნები და მდინარე ისტრის მიმართულებით
მხიარულად შეაცურეს გემი.

მაგრამ კოლხიდელების სწრაფმავალმა მსუბუქმა გემებმა წინი-
დან შემოუარეს არგონავტების გემს, და როცა ელინთა გმირები
ზღვის ყურეში შევიდნენ, კოლხიდელებმა სრულიად მოულოდნე-
ლად ზღვაში გასასვლელი გზა მოუჭრეს.

არგონავტები იძულებულნი შეიქნენ ზღვის ნაპირას გადმოსუ-
ლიყვნენ და კოლხიდელებთან საზავო მოლაპარაკება გაემართათ.

ელინთა გმირები და კოლხიდელები ამ საზავო მოლაპარაკების
დროს შემდეგნაირად შეთანხმდნენ.

ოქროს საწმისი ელინთა გმირებს უნდა დარჩენოდათ სრულ სა-
კუთრებად. მეფე აიეტის ასული მშვენიერი მედეა ღმერთის არტემი-
სის სამლოცველოში უნდა დაეპატიმრებინათ და მახლობელი სა-
ხელმწიფოს მეფეს უნდა გადაეწყვიტა გრძნეული მედეა კოლხიდაში
დაბრუნებულიყ, თუ ძლევამოსილ იაზონს გაჰყოლოდა შორეულ
ელადაში.

საზავო ხელშეკრულების პირობებმა მეტად შეაშფოთა მეფე აი-
ეტის მშვენიერი ასული.

საბრალო ქალმა აღელვებული კილოთი მიმართა ელინთა გმი-
რების სახელოვან წინამძღოლს: „მარადის ჩემის გონებიდან განუყ-
რელო იაზონ! განა დავიჯერო, შენ ასე მალე დაგავიწყდა ჩემს წინა-

შე დადებული ფიცი? ნუთუ ასე მალე დაივიწყე, რომ მხოლოდ და მხოლოდ ჩემის დახმარებით შესძელი ოქროს საწმისის კოლხიდი-დან მოტაცება! განა მე პირველმა არა გთხოვე შენს შორეულ სამ-შობლოში წაგეყვანე და შენც სიხარულით არ მიეგებე ამ ჩემ თხოვ-ნას?! ნუთუ დაგავიწყდა, ჩემო ძვირფასო იაზონ, რომ უსაზღვრო და გულწრფელ სიყვარულს მეფიცებოდი! განა ასეთი ბოლო მოელოდა იმ ჩვენს ახლადგაფურჩქვნილ გულწრფელ სიყვარულს! გევედრე-ბი, ჩემო მარადის დაუვიწყარო მეგობარო, ნუ დამტოვებ ობლად, ყოვლად უმწეოდ ამ უცხო ქვეყანაში და ნუ ჩაუგდება ჩემს საბრალო თავს უცხო ქვეყნის მეფეს! ვინ იცის, ეგების უცხო მეფემ სრულიადაც არ გამიკითხოს და ისევ კოლხიდაში დამაბრუნოს! ჩემო საყვარე-ლო მეგობარო, იცოდე, რომ მრისხანე და ყოვლად შეუბრალებელი მეფე აიეთი არ დამინდობს, სამაგიეროს გადამიხდის, სიცოცხლეს მომისპობს!“

ელინთა გმირების სახელოვანი წინამძღოლი მეტად შეაწუხა მე-დეას მწუხარებით აღსავსე სიტყვებმა.

„ჩემო ძვირფასო მედეა, - სიყვარულის კილოთი მიუაღერსა ია-ზონმა უსაზღვრო მწუხარებაში მყოფ მედეას, - საზავო ხელშეკრუ-ლება განზრახ ასე შევკარით! ადგილობრივი მეფე აიეთის მხარეზეა და, უეჭველია, კოლხიდელების მხედრობასა და მის წინამძღოლ აბ-სტრიტს დახმარებას გაუწევს. იცოდე, რომ ჩვენ ყველანი ამ საბე-დისწერო ქვეყანაში დავტოვებთ ჩვენს ძვლებს, თუ რაიმე საშუალე-ბით შენი ძმა აბსტრიტი არ ჩამოვიშორეთ და, თუ საჭიროება მოით-ხოვს, სიცოცხლეს კი არ მოვუსპეთ!

ცხადია, როცა კოლხიდელ მხედრობას მთავარსარდლის ხელ-მძღვანელობა მოაკლდება, კოლხიდელთა მხედრობის რიგებში, უეჭველია, უთანხმოება ჩამოვარდება და უხელმძღვანელოდ დარ-ჩენილნი ჩვენ წინააღმდეგ გამოლაშქრებას ვერ გაბედავენ! ამრი-

გად თავს დავაღწევთ დიდ უბედურებას და დაუბრკოლებლივ შეგვეძლება შევუდგეთ ჩვენს გზას. აი, ჩემო საყვარელო მედეა, რატომ დაგვჭირდა საზავო ხელშეკრულებაში შეგვეტანა ის მუხლები, რომელნიც შენ ასე გაშინებენ!

იცოდე, ჩემო ძვირფასო მედეა, რომ საზავო ხელშეკრულებაში ასეთი პირობა მხოლოდ საჩვენებლად, მტრის თვალის ასახვევად შევიტანეთ! მერწმუნე, შენი მარადის ერთგული და კეთილისმყოფელი იაზონი ცუდს არასდროს არ შეგამთხვევს! პირიქით, შენი მოსიყვარულე და მგრძნობიარე გულის მესაიდუმლე იაზონი მუდამჟამს შენზე ზრუნავს და მომავალშიაც იზრუნებს! მხოლოდ, ჩვენო ძვირფასო მოამაგევ, ამ მძიმე მდგომარეობაში შენის მხრითაც კიდევ დახმარებას არ მოგვაკლებ, ღრმად დარწმუნებული ვარ, მიზანს სავსებით მივაღწევთ და ყველანი ერთად მშვიდობიანად დავბრუნდებით შორეულ ელადაში“.

მცირედი ყოყმანის შემდეგ მედეამ ელინთა ძლევამოსილ გმირს უპასუხა: „ჩემო ძვირფასო და გონებიდან მარადის განუყრელო იაზონ! ამიერიდან ჩემი კოლხიდაში დაბრუნება ყოვლად შეუძლებელია! იცი, რა უნდა გითხრა?

კოლხიდელებთან შებრძოლებას დრომდის მოერიდე!

ვფიქრობ ჩემი ძმა აბსტრიტი მოვიწვიო საიდუმლოდ ჩემთან მოსალაპარაკებლად. თუ ეს მოვახერხე და ამ მხრით შენც დამეხმარები, ყველაფერი კეთილად მოეწყობა. შენ შეგიძლია სადმე ახლოს ჩასაფრდე, ამ მოხერხებული შემთხვევით ისარგებლო და აბსტრიტს ისე გაუსწორდე, როგორც საჭიროდ დაინახავ!“

ელინთა გმირებმა იაზონის რჩევით აბსტრიტს ძვირფასი საჩუქრები გაუგზავნეს და თავისი ღრმა პატივისცემა დაუდასტურეს.

მედეამ სწორედ ამ დროს ძმასთან საიდუმლოდ გაგზავნა შიკრიკი და აბსტრიტს სთხოვა არტემიდეს კუნძულზე ფარულად მოსული-

ყო, რომ საიდუმლოდ მოეღაპარაკათ და ოქროს საწმისის კოლხი-
დაში დასაბრუნებლად საჭირო ღონისძიებანი დაესახათ.

სალამოს ჟამს, როცა ზღვა ღამის წყვილიადმა მოიცვა, აბსტრიტი
რამდენიმე მამაცი მეომრის თანხლებით არტემიდეს კუნძულის ნა-
პირებს გემით მიადგა და დასთან საიდუმლოდ მოსალაპარაკებლად
ქალღმერთ არტემიდეს სამლოცველოსაკენ მარტოდმარტო გაემ-
გზავრა. სწორედ იმ დროს, როცა აბსტრიტი და გრძნეული მედეა სა-
იდუმლოდ თათბირობდნენ, სამლოცველოში ხმალამოღებული შიჭ-
რა ძლევამოსილი იაზონი და აბსტრიტს გულმკერდი სასიკვდილოდ
გაუგმირა.

არგონავტები დაუყოვნებლივ შემოერთყნენ კოლხიდელებს,
რომლებმაც აბსტრიტი კუნძულის ნაპირებამდის მიაცილეს, და ყვე-
ლანი ერთიანად ამოწყვიტეს.

აბსტრიტის ვერეგულმა მკვლელობამ დიდად განარისხა შურის-
მაძიებელი ქალღმერთები.

პელეასის რჩევით არგონავტებმა დაუყოვნებლივ ჩამოხსნეს თო-
კები გემის ანძებს, ხელში მძლავრად მოიმარჯვეს ხოფები და სას-
წრაფოდ გაშორდნენ ქალღმერთ არტემიდეს საბედისწერო კუნძუ-
ლის ნაპირებს. როგორც კი გაიგეს კუნძულზე დატრიალებული უბე-
დურების ამბავი, კოლხიდელები დაუყოვნებლივ დაედევნენ არგო-
ნავტების სწრაფმავალ გემს და, უეჭველია, კიდევაც გზას მოუჭრიდ-
ნენ, რომ ქალღმერთს ჰერას გამანადგურებელი ქუხილი არ მოევ-
ლინა და კოლხიდელების სწრაფმავალი გემები გზაში არ შეეჩერე-
ბინა.

ამრიგად, ყოვლად შემძლებელი ოლიმპოს მბრძანებლის ზევსის
მეუღლის - ქალღმერთ ჰერას დახმარებით, უშიშრად განაგრძეს გზა
შორეული ელადის ნაპირებისაკენ.

კოხიდელებმა მრისხანე მეფე აიეტის შიშით სამშობლოში დაბრუნება ვერ გაბედეს და არტემიდეს კუნძულზე დარჩნენ სამუდამოდ.

არგონავტების სწრაფმავალი გემი სხვადასხვა ქვეყნებსა და კუნძულებს ელვის სისწრაფით უქცევდა გვერდს და დღითიდღე უახლოვდებოდა ელადის საუცხოო ნაპირებს.

გემის ბაქნიდან უკვე გარკვევით გამოჩნდა მშვენიერი ელადის საუცხოოდ ამწვანებული მთის კალთები.

არგონავტების სიხარულს საზღვარი არ ჰქონდა.

სიხარულით ყველანი ერთმანეთს ეხვეოდნენ და სამშობლოში ასე ბედნიერად დაბრუნებას მხურვალედ ულოცავდნენ.

სამწუხაროდ, არგონავტების ამ სასიხარულო ზეიმმა დიდხანს არ გასტანა.

ქალღმერთმა ჰერამ, ყოვლად შემძლებელი თავისი მეუღლე ზევსი რომ არ გაენაწყენებინა, მოგზაურებს ერთბაშად მოუვლინა საშინელი ქარიშხალი და სამშობლოს დანახვით გამოწვეული გულწრფელი სიხარული განუსაზღვრელი მწუხარებით შეუცვალა.

ზღვა აბობოქრდა. ტალღები ტალღებს მრისხანედ ეხეთქებოდნენ. აბობოქრებული ზვირთები გემს ყოველ წუთს დაღუპვას ემუქრებოდნენ. ზღვა შფოთავდა და ღელავდა. გააფთრებულმა ტალღებმა არგონავტების სწრაფმავალი გემი ელეხირის უდაბნო კუნძულის ნაპირზე გარიყა.

დაღლილ-დაქანცულ მგზავრებს გემზე მეტად საგულისხმიერო ძახილი შემოესმათ: „ყოვლად შემძლებელი ოლიმპოს მბრძანებელი ზევსი იმ დრომდის არ შესწყვეტს თავის მრისხანებას, სანამ მეფე აიეტი და გრძნეული ქალღმერთი კირკე აბსტრიტის მუხანათურ მკვლელობას არ გაპატიებენ და ამ მძიმე დანაშაულისაგან სავსებით არ გაგწმენდენ.

ამ წინასწარმეტყველებამ არგონავტები დიდად შეაშინა.

ყველანი დუმილით შესცქეროდნენ ერთმანეთს და განუსაზღვრელ სასოწარკვეთილებას ეძლეოდნენ.

როცა მოგზაურები ცოტათი დამშვიდდნენ და გულიდან კაეშანი გადაეყარათ, პოლუქსმა და კასტორმა მოკრძალებით აღაპყრეს ზეცას ხელები და ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს დახმარება შესთხოვეს.

ნიშნად ოლიმპოს მბრძანებლის წყალობისა, ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეზე კეთილისმყოფელმა ნიაგმა საამურად დაბერა.

არგონავტებმა მოიმარჯვეს ხოფები, სწრაფმავალი გემი მხიარულად შეაცურეს ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში და ელვის სისწრაფით გაეშურნენ შორეული ელადის თვალწარმატაცი ნაპირებისაკენ.

არგონავტების სწრაფმავალი გემი დიდხანს გამალებით უქცევდა გვერდს უცხო ტომებით დასახლებულ ქვეყნებს და დაბოლოს ერთბაშად შეჩერდა გრძნეული ქალღმერთის კირკეს საუცხოო კუნძულის ნავსადგურში.

იაზონმა ამხანაგები ზღვის ნაპირას დატოვა და თვითონ კი მშვენიერი მედეას თანხლებით გრძნეული ქალღმერთის კირკეს სასახლისაკენ გაემართა.

იაზონი და მედეა მოკრძალებით შევიდნენ სასახლეში და დარბაზის შუა ადგილას გამართული კერის მახლობლად გაჩერდნენ.

ელინთა გმირების წინამძღოლმა თავისი ბასრი ხმალი წვერით მიწაში ჩააგო და მუხლმოყრილი მიწას თვალმოუშორებლივ მწუხარედ ჩასცქეროდა.

მედემ გულზე ხელები ჯვარედინად ჩამოიწყო და შეწუხებული გამომეტყველებით თავდახრილი იცრემლებოდა.

გრძნეული კირკე, როგორც კი იაზონსა და მედეას თვალი მოჰკრა, მაშინვე მიხვდა, უცხოელებმა, უეჭველია, რაიმე დიდი დანაშაული ჩაიდინეს და პატიების სათხოვრად მოსულანო.

ღმერთების მამამთავარი ყოვლად შემძლებელი ზევსი ყოველთვის დიდ მფარველობას უწევდა მძიმე დანაშაულის ჩამდენთ, თუ თავის დანაშაულს აღიარებდნენ და გულწრფელად შეინანიებდნენ.

კირკემ ყველაფერი ეს კარგად იცოდა და რომ ყოვლად მოწყალე ოლიმპოს მბრძანებელი არ გაენაწყენებინა, გადაწყვიტა შეესრულებინა ასეთი შემთხვევისათვის ღმერთებისაგან დადგენილი სამღვთო წესები.

გრძნეულმა ქალღმერთმა დაუყოვნებლივ დაკლა ცოდვებისაგან გამწმენდელ ზევსისათვის შესაწირავად შავი ძაღლი და კერაში დანთებულ ცეცხლში დაწვა სამღვთო ხმიადი, რომ ამით დაემშვიდებინა განრისხებული ქალღმერთი ერინიები და ყოვლად მოწყალე ზევსს უცხოელებისათვის დანაშაული ეპატიებინა.

ამ სამღვთო წესების შესრულების შემდეგ გრძნეულმა კირკემ დაწვრილებით გამოჰკითხა უცხოელებს, როდის და რა პირობებში ჩაიდინეს ის მძიმე დანაშაული, რომლის პატიებას ამჟამად ითხოვდნენ.

იაზონმა და მედეამ ყველაფერი გულახდილად უამბეს გრძნეულ კირკეს.

ამ გულწრფელი განცხადებით კმაყოფილმა ქალღმერთმა მედეას მიმართა შემდეგი გამაფრთხილებელი სიტყვებით:

„ჩემო მახლობელო ნათესავო მედეა! რადგან შენ პატიების სათხოვრად მოსულხარ, იცოდე, ამიერიდან ცუდს არას შეგამთხვევ! მაგრამ ისიც კარგად უნდა იცოდე, რომ დახმარებასაც არ გაგიწევ! ჩემო ნათესავო მედეა, გირჩევ დაუყოვნებლივ გაჰყვე ამ უცხოელს, როგორი ადამიანიც არ უნდა იყოს ეს, და შენი მომავალი ბედი ამ ადამიანის ბედს მჭიდროდ დაუკავშირო“.

გრძნეულ კირკეს ამ სიტყვებზე მედეამ პირისახეზე თეთრი მანდილი ჩამოიფარა და მეტის სიხარულისაგან მწარე ქვითინი მორთო.

იაზონი და მედეა დიდის მოკრძალებით გამოესალმნენ გრძნეულ ქალღმერთ კირკეს და სასახლიდან მორიდებით გამოვიდნენ.

ოლიმპოს მბრძანებლის მეუღლეს, ყოვლად მოწყალე ქალღმერთ ჰერას, შეებრალა უცხო მხარეს გადმოხვეწილი მედეა და იაზონი და თავისი მოამბის პირით სთხოვა ქალღმერთ ფეტიდას უცხოელებისათვის ხელი მოემართა შორეულ ელადაში დაბრუნების დროს.

ქალღმერთ ჰერას თხოვნამ თავისი ნაყოფი გამოიღო.

მართლაც, სულ მოკლე ხანში ზღვაზე საამურმა ნიაჲმა დაბერა. ელინთა ძლევამოსილმა გმირებმა მოიმარჯვეს ხოფები, იალქნები მოხდენილად ააფრიალეს და შორეულ ნაპირას მდებარე სირინოზების კუნძულის მიმართულებით მხიარულად შეაცურეს სწრაფმავალი გემი თვალუწვდენელ სივრცეში.

სირინოზების საუცხოო სიმღერა მოგზაურებს ყურში ტკბილად ეწვეთებოდა და გულში ღრმად სწვდებოდა.

ამ საუცხოო სიმღერით დატყვევებული ელინთა გმირები ის იყო კუნძულის ნაპირზე უნდა გადმოსულიყვნენ, რომ დიდად დახელოვნებულ მომღერალ ორფევსს თავისი ღვთაებრივი ჩანგი ტკბილად არ აეჟღერებინა და თავისი მომხიბლავი ხმით სირინოზების საუცხოო სიმღერა მთლად არ დაეხშო.

ამრიგად არგონავტებმა დიდის გაჭირვებით დააღწიეს თავი ამ საბედისწერო კუნძულს, მაგრამ ჯერ კიდევ მრავალი საფრთხე მოელოდათ გზაში.

ელინთა სახელოვანმა მოგზაურებმა მცირე ხნის განმავლობაში მიაღწიეს იმ სრუტეს, სადაც საშინელი სცილა და ქარიბდა ზღვაში მოგზაურებს გულში იხვევდნენ და სიცოცხლეს ასალმებდნენ.

ელინთა გმირები აუცილებლად დაიღუპებოდნენ, რომ ყოვლად მოწყალე ქალღმერთ ჰერას ბრძანებით ზღვის ნიმფებს არგონავტე-

ბის სწრაფმავალი გემი ამ საბედისწერო სრუტეში უვნებლად არ გაეტარებინათ.

სიხარულით აღვსილმა არგონავტებმა ყოვლად მოწყალე ქალღმერთ ჰერას მხურვალე მადლობა შესწირეს და თავისი სწრაფმავალი გემი სულ მოკლე ხანში ფეაკელების სახელმწიფოს ნაპირებს უშიშრად მიაყენეს.

ფეაკელების მეფე ალკინოესა და მის მეუღლე დედოფალ არეტას თავისი გულკეთილობითა და კანონიერებით დიდი სახელი ჰქონდათ მოხვეჭილი მთელ სახელმწიფოში.

სახელმწიფოს მკვიდრნი, დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი დიდის პატივისცემით ეპყრობოდნენ თავის გულკეთილ და სამართლიან მეფესა და დედოფალს.

სწორედ იმ დროს, როცა არგონავტები ნავსადგურიდან ზღვის ნაპირას ამოდიოდნენ, კოლხიდელებმა სრულიად მოულოდნელად შემოაცურეს იმავე ნავსადგურში თავისი სწრაფმავალი გემები.

კოლხიდელთა ძლევამოსილი მხედრობა დაჟინებით მოითხოვდა არგონავტებს ოქროს საწმისი ნებაყოფლობით დაეთმოთ და მშვენიერი მედეა დაუყოვნებლივ კოლხიდაში დაებრუნებინათ, წინააღმდეგ შემთხვევაში აუცილებლად ომს გამოუცხადებდნენ.

მედეას მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა ეს თავზარდამცემი ამბავი გაიგო. საბრალო დაუყოვნებლივ მეფე ალკინოეს სასახლეში მიიჭრა და გულკეთილ დედოფალ არეტას დახმარება სთხოვა ამ მძიმე მდგომარეობის შესამსუბუქებლად.

გულკეთილმა არეტამ მხურვალე მონაწილეობა მიიღო შექმნილი მდგომარეობიდან არგონავტების გამოსახსნელად და თავის მხრით მეფე ალკინოეს სთხოვა სტუმრად მოსული ელინთა გმირები და მეფე აიეტის ასული, მშვენიერი მედეა, მოსალოდნელი უბედურებისაგან გამოეხსნა.

მეფე ალკინომ დედოფალს მოახსენა: „ჩემო ძვირფასო და მარადის გულკეთილო არეტა! დიდის სიამოვნებით შევასრულებდი შენს თხოვნას და კოლხიდელებს ჩემი სახელმწიფოდან განვდევნიდი, რომ ღმერთებისაგან დადგენილი სტუმართმოყვარეობის წესების დარღვევა არ მაფიქრებდეს. ვშიშობ, ღმერთების მამამთავარი ზევსი არ გავანაწყენო, რომ უცხოელებს უმართებულოდ მოვექცე და ამრიგად დავარღვიო ოლიმპოს მბრძანებლის მიერ დადგენილი სტუმართმოყვარეობის კანონები. მეფე აიეტის ასული, მშვენიერი მედეა, და ელინთა სახელოვანი გმირი, რამდენადაც გამიგია, ჯერ კიდევ კანონიერად შეუღლებულნი არ არიან. ამიტომ, ჩემის შეხედულებით, მედეა თავის მშობელ მამას, მეფე აიეტს უნდა დაუბრუნდეს კოლხიდაში. მაგრამ თუ მედეა იაზონს კანონიერად შეუუღლდება, იგი სამუდამოდ იაზონთან უნდა დარჩეს და მისი კოლხიდაში დაბრუნება ყოვლად შეუძლებელია!“

გულკეთილმა არეტამ დაუყოვნებლივ აფრინა კარისკაცი და ელინთა წინამძღოლ იაზონს შეუთვალა მედეას კანონიერად შეუღლებოდა და ამრიგად როგორც მედეა, ისე ელინთა მთელი მხედრობა მოსალოდნელი უბედურებისაგან გადაერჩინა.

იაზონმა ეს ამბავი თავის ამხანაგებს შეატყობინა.

ელინთა საუკეთესო გმირებმა მოიწონეს დედოფალ არეტას ბრძნული რჩევა და იმავე დღეს გააჩაღეს ბრწყინვალე ქორწილი, რომელზედაც ორფევსის ჩანგის სიმთა ჟღერა და მომღერლის საუცხოო ხმა მსმენელების ყურთასმენას ატკბობდა და ერთიანად ხიბლავდა.

არგონავტების მხიარულებას საზღვარი არა ჰქონდა.

ყველანი აღტაცებით შეჰყურებდნენ ძლევაამოსილი იაზონისა და მშვენიერი მედეას ბედნიერებას და გულმხურვალედ ულოცავდნენ ამ ღირშესანიშნავ ბრწყინვალე დღეს.

მეფე ალკინოემ, როცა გაიგო იაზინისა და მედეას შეუღლება, გადაწყვიტა მედეა იაზონისათვის არ დაეშორებინა.

კოლხიდელებს არ მოეწონათ მეფე ალკინოეს გადაწყვეტილება და ისევ დაჟინებით მოითხოვდნენ მეფეს მშვენიერი მედეა კოლხიდაში დაებრუნებინა და არგონავტები სასტიკად დაესაჯა.

მეფე ალკინოე დიდად შეაშფოთა კოლხიდელების უმართებულო მოთხოვნამ. უსაზრვროდ განრისხებულმა მეფემ გადაჭრით უარყო კოლხიდელების კადნიერი მოთხოვნა.

კოლხიდელების ასალაგმავად მეფე ალკინოემ სასტიკი ბრძანება გამოსცა: „უცხო სახელმწიფოში მოსულმა სტუმრებმა სრული მშვიდობიანობა და წესრიგი უნდა დაიცვან. თუ კოლხიდელებს არ ჰსურთ დაემორჩილონ საუკუნოებით განმტკიცებულ ამ საერთაშორისო ჩვეულებებს, ფეაკელების სახელმწიფოს საზღვრები დაუყოვნებლივ უნდა დატოვონ, წინააღმდეგ შემთხვევაში ძალდატანებით იქნებიან განდევნილი“.

მეფის ასეთმა სასტიკმა ბრძანებამ მეტად შეაშინა კოლხიდელები, მაგრამ რადგან მეფე აიეტის შიშით კოლხიდაში დაბრუნებას ვერ ჰბედავდნენ, ისევ ფეაკელების მიწა-წყალზე დარჩენა ამჯობინეს და ამ მიზნით მეფე ალკინოესთან მოლაპარაკებაც კი გამართეს.

არგონავტებმა მეფე ალკინოესა და დედოფალ არეტას დახმარებისათვის დიდი მადლობა შესწირეს, გულთბილად გამოეთხოვნენ ფეაკელების ადგილობრივ მოსახლეობას და მხიარულად შეაცურეს სწრაფმავალი გემი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში.

ელინთა ძლევამოსილი გმირები ცხრა თვის განმავლობაში თავდადებულად ებრძოდნენ ზღვის აბობოქრებულ ტალღებს, ბოლოს დიდის გაჭირვებით მიაღწიეს აფრიკის სანაპიროებს და გემი გააჩერეს ერთ-ერთ მივარდნილ ნავსადგურში.

არგონავტები დილაადრიან, სანამ მზის სხივები დედამიწას მოეფინებოდა, ზღვის ნაპირას გადმოვიდნენ.

მოგზაურების განცვიფრებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა თვალუწვდენელ სივრცეზე გაშლილი უზარმაზარი უდაბნო დაინახეს.

სამწუხარო სანახაობას წარმოადგენდა ქვეყნიერების ეს მივარდნილი ადგილი.

მთელ უდაბნოს ალმური ასდიოდა. არსად სიცოცხლის ნიშნები არ ჩანდა. დედამიწის გული აუტანელ გვალვას დაედარა, და გზის გაკვლევას ადამიანი ძლივსღა ახერხებდა.

საბრალო უცხოელები უგზოუკვლოდ დაძრწოდნენ ამ გადაბუგულ ადგილებში და ყოველ წუთს დაღუპვის მოლოდინში უზომოდ იტანჯებოდნენ.

ერთ დღეს იაზონი და მისი ამხანაგები ზღვის ნაპირას იწვნენ და მწუხარედ გასცქეროდნენ ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეს.

უეცრივ ძლევამოსილ იაზონს მიუახლოვდნენ ამ ქვეყნის მფლობელი ქალღმერთები, ჩამოიხადეს პირბადე და ასეთი სიტყვებით მიმართეს ელინთა გმირების წინამძღოლს:

„დიდებული იაზონ! მართალია, მრავალი უსიამოვნება და გაჭირვება გამოიარე ამ საბედისწერო მოგზაურობის დროს, მაგრამ გულს ნუ გაიტეხ, ნუ შეგეშინდება! როცა ზღვის ქალღმერთი პოსეიდონ ღმერთის ეტლიდან ცხენებს გამოხსნის, შენ და შენმა ამხანაგებმა მადლობა შესწირეთ დედას, რომელმაც ასე დიდხანს მუცლით გატარათ; თუ დედას ისე მოეპყრობით, როგორც ის თქვენ გეპყრობოდათ, სამშობლოში ყველანი უკლებლივ დაბრუნდებით“.

ამ სიტყვებთან ერთად ქალღმერთები სადღაც გაქრნენ.

არგონავტებს ვერ გამოერკვიათ ქალღმერთების წინასწარმეტყველება და განცვიფრებულნი ერთმანეთს შესცქეროდნენ.

ამ დროს ზღვის აბობოქრებული ტალღებიდან ამოცურდა ოქროსფაფრიანი ბედაური, რომელიც ჭიხვინითა და ტორების ცემით შემოიჭრა ზღვის ნაპირას და ჭენებით გაეკრა უდაბნოს ერთიანად გადაბუგულ ფართობზე.

პელეასმა, როგორც კი თვალი მოჰკრა ზღვის ნაპირას შემოჭრილ ოქროსფაფრიან ბედაურს, სიხარულით შეჰყვირა:

„აი, ქალღმერთების წინასწარმეტყველება კიდევაც შესრულდა! შემძლია დანამდვილებით გახაროთ, ეს ის ბედაურია, რომელიც ზღვის ქალღმერთმა პოსეიდონ ღმერთის ეტლიდან გამოსხნა! დედა, რომელმაც ჩვენ მუცლით გვატარა, ეს ჩვენი სწრაფმავალი გემია! ჩვენც იმრიგად უნდა მოვეპყრათ ამ გემს, როგორც თვით ეს გემი ჩვენ გვეპყრობოდა: ჩვენ უნდა გავყვეთ ბედაურის ნაკვალევს და ჩვენი საკუთარი ზურგით უნდა გადავზიდოთ დედის მსგავსად ნაამაგდარი გემის ნაწილები ზღვის უფრო დასამხარ ადგილას! ქალღმერთების წინასწარმეტყველების სხვანაირად გაგება შეუძლებელია!“

არგონავტებმა მოიწონეს პელეასის ახსნა-განმარტება და ყველანი დაუყოვნებლივ შეუდგნენ გემის ნაწილ-ნაწილად დაშლის თადარიგს.

თორმეტი დღის განმავლობაში ელინთა გმირები შეუსვენებლივ ეზიდებოდნენ უზარმაზარი გემის დაშლილ ნაწილებს თვალუწვდენელი უდაბნოს სიცხისაგან პირდაღარულ ადგილებში და ყოვლად მოწყალე ქალღმერთი ჰერა რომ არ დაჰხმარებოდათ, თავის ძვლებს ყველანი აუცილებლად ამ საშინელ უდაბნოში დატოვებდნენ.

დაღლილ-დაქანცულმა გმირებმა დიდის გაჭირვებით გადალახეს სიცხით გადაბუგული უდაბნო ადგილები და ტრიტონის ზღვის ყურეში ნაპირზე გამართული გემი წყალში ჩაუშვეს.

ელინთა თავდადებული გმირები, სანამ შორეული სამშობლოსაკენ იალქნებს ააფრიალებდნენ, აუტანელი სიცხისაგან დაოსებულთ რომ გული წყლით გაეგრილებინათ, ზღვის ნაპირა ადგილებში წყაროს საძებნელად გამოვიდნენ.

უდაბნოს დიდი ნაწილი საშინელი გაჭირვებით შემოიარეს, მაგრამ წყლის ნაკვალევიც ვერსად იპოვეს.

უეცრივ ელინთა გმირებს მიუახლოვდა ჰესპერიდების ბაღში მცხოვრები ქალი, სახელად ჰელე, რომელმაც მოგზაურებს ამ სიტყვებით მიმართა: „უცხოელო მოგზაურებო! კარგად ვხედავ, რომ თქვენ წყურვილის მოსაკლავად ამ სიცხით გადაბუგულ უდაბნოში წყაროს დაეძებთ! ყური დამიგდეთ, აი რა უნდა გითხრათ: ამ უდაბნო მხარეში ჩამოიარა ერთმა მამაცმა გმირმა, რომელმაც მოჰკლა ჩვენი ბაღის ფხიზელი მცველი ლადანი და ჩვენი ბაღიდან გაიტაცა ოქროს ვაშლები.

გმირის ცეცხლივით ანთებული თვალები, ფართოდ გაშლილ მხრებზე წამოფარებული ლომის საუცხოო ტყავი, ხელებში მძლავრად მომაგრებული უზარმაზარი ხის კომბალი და შორსსატყორცნი მშვილდ-ისარი ყველას შიშის ზარს ჰგვრიდა.

ეს დიდებული გმირიც ამ სიცხით გადამწვარ ქვეყანაში წყალს დაეძებდა, წყურვილი რომ მოეკლა, მაგრამ აბა სად იპოვნიდა!

დიდებულმა გმირმა დაჰკრა თავისი უზარმაზარი კომბალი კლდეს და გამოკვეთა საუცხოო წყარო, საიდანაც მარგალიტებრ გადმოიხუხუხებდა ანკარა ცივი წყალი.

თუ გამომყვებით, ახლავე გაჩვენებთ ამ საუცხოო წყაროს“.

ელინთა გმირები დიდის აღფრთოვანებით გაჰყვნენ ჰელეს იმ კლდისაკენ, რომელშიაც უცნობმა გმირმა ასე საუცხოო წყარო აღმოკვეთა. უცხოელი მოგზაურები ხარბად დაეწვნენ ანკარა ცივ წყალს და დიდი ხნის მწვავე წყურვილი მოიკლეს.

„უეჭველია, ის სახელოვანი გმირი, რომელმაც ეს საუცხოო წყარო კლდეში გამოკვეთა, - შენიშნა ერთერთმა ელინთა გმირმა, - ძლევამოსილი ჰერკულესი იყო! ჭეშმარიტად, თუმცა დიდი ხანია, რაც ჰერკულესი ჩამოგვშორდა, მაინც არ გვივიწყებს და ჩვენგან შორს მყოფი ისევ ჩვენზე ზრუნავს და გაჭირვების დროს გვპატრონობს!“

არგონავტები მხიარულად დაბრუნდნენ ზღვის ნაპირას და გემი გაამზადეს, რომ სასწრაფოდ დაეტოვებინათ ეს საბედისწერო ადგილი.

ელინთა დახელოვნებულმა მეხოფეებმა მძლავრად აამოძრავეს ხოფები, მაგრამ ტალღები ზღვის ვიწრო ყურეში ისე ბობოქრობდნენ, რომ სწრაფმავალი გემი ერთსა და იმავე ადგილას ჯარასავით ტრიალებდა და ზღვაში გასასვლელ გზას ვერ პოულობდა.

ორფევსის რჩევით არგონავტები ისევ საბედისწერო უდაბნოს ნაპირზე გადმოვიდნენ და ამ ქვეყნის ღმერთებს შესაწყნარებელ მსხვერპლად რკინის საუცხოო სამფეხი შესწირეს.

ძლევამოსილმა გმირებმა მსხვერპლის შეწირვა ძლივს მოასწრეს, რომ ზღვის ნაპირას უეცრივ ამოვარდა ზღვის ღმერთი ტრიტონი და არგონავტებს შემდეგი გამამხნეველელი სიტყვებით მიმართა: „პოსეიდონ ღმერთმა მე ამ ქვეყნის მბრძანებლად დამნიშნა.

გულწრფელ მადლობას გიძღვნიტ მსხვერპლის შეწირვისათვის. სამაგიეროდ დახმარებას აღმოგიჩენთ.

დაუყოვნებლივ შეაცურეთ გემი იმ ადგილისაკენ, სადაც ზღვის ტალღები ერთმანეთს შავად ეხლებიან. აი, სწორედ ამ ადგილას დაინახავთ ზღვის ყურედან უშიშარ გასავალ გზას, გაბედულად შეაცურეთ ზღვის გაშლილ სივრცეში თქვენი სწრაფმავალი გემი და დარწმუნებული იყავით, რომ მგზავრობის დროს არ მოგაკლებთ კეთილისმყოფელ ქარს!“

ამ სიტყვებთან ერთად ტრიტონი გულთბილად გამოესალმა ელინთა გმირებს და მშვიდობის მგზავრობა უსურვა.

არგონავტებმა მოიმარჯვეს ხოფები და, ზღვის ღმერთის ტრიტონის დარიგების თანახმად, გაბედულად შეაცურეს გემი იმ ადგილისაკენ, სადაც ტალღები შავად ბობოქრობდნენ.

სწრაფმავალი გემი უვნებლად გასცდა საბედისწერო გასავალს და გაშლილი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში ელვის სისწრაფით მიაქროლებდა ელინთა თავდადებულ გმირებს შორეული ელადისაკენ.

ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ არგონავტებმა თავისი სწრაფმავალი გემი კუნძულ კრეტას ნავსადგურში შეაცურეს.

კუნძულ კრეტას იმ ხანად განაგებდა ყოვლად შემძლებელი ზევსის მიერ დანიშნული გიგანტი ტალი, რომლის უზარმაზარი ტანი და სპილენძის ფეხები ყველას შიშის ბარს ჰგვრიდა.

გიგანტის ძლევამოსილება მთელს კუნძულზე განთქმული იყო. უბრალო მოკვდავი გიგანტის წინაშე თრთოდა და მის წინააღმდეგ წასვლას გულშიაც ვერ გაივლებდა.

გიგანტის დამარცხება მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლებოდა, თუ ვინმე მისწვდებოდა იმ ერთადერთ ცოცხალ უჯრედს, რომლითაც გიგანტს დაფარული ჰქონდა სხეულში სისხლის გამტანი ძარღვები.

ტალმა, როგორც კი დაინახა ზღვაში მომავალი არგონავტები, საშინელის ძლიერებით დაუშინა გემს კლდის უზარმაზარი ლოდები და ჯოჯოხეთის გენია დაატრიალა ელინთა გმირებს შორის.

შეშინებული არგონავტები ის იყო ზღვის ნაპირას უკანვე უნდა დაბრუნებულიყვნენ, რომ მედეას მეხოფეები არ შეეჩერებინა.

„ძლევამოსილო გმირებო! - მხნედ შეჰყვირა მედეამ: - გემი ზღვის სივრცეში იმ სიშორეზე დაიჭირეთ, რომ მძლავრად ნატყორცნი ლო-

დები არ სწვდებოდეს! მე ახლავე მოვუღებ ბოლოს კუნძულის მბრძანებლის თავხედობას!“

მედემამ გრძნეული ქალღმერთების, პარკების, დახმარებით დაუყოვნებლივ აამუშავა თავისი გრძნეული ხელოვნება და კუნძულის ზარისდამცემი გიგანტი ერთბაშად მოაჯადოვა.

ტალი მთელი თავისი სიმძიმით მოსწყდა მაღალი მთის მწვერვალიდან და სხეულის ცოცხალი უჯრედი სადგისივით წვეტიან კლდის ქიმს მძლავრად დაჰკრა. დაჭრილი უჯრედის ქსოვილებიდან სისხლის შადრევანმა ამოხეთქა.

საშინელი ტკივილებისაგან გონებადაკარგულმა ტალმა თვალები გაახილა და ფეხზე წამოდგომა დააპირა, მაგრამ ბედმა უმტყუნა, გიგანტს ძველებური ძალა არ შესწევდა.

სიმწრისაგან გააფთრებული ტალი ერთი მძლავრად შეტორტმანდა და ზღვის უფსკრულისაკენ გრიალით მოსწყდა მთის მაღალ მწვერვალზე მოხეთქილ კლდესავით.

არგონავტებმა ახლა-კი უშიშრად შეაცურეს გემი ნავსადგურში და რამდენიმე დღე კუნძულზე დარჩნენ დასასვენებლად.

როცა ელინთა გმირებმა საკმარისად დაისვენეს და საჭირო ძალღონე მოიკრიბეს, გემი დაუყოვნებლივ ზღვის სივრცეში შეაცურეს მხიარულად და ელადის მიმართულებით ტალღებს ტალღებზე მიაგორებდნენ.

უეცრივ ზღვაზე კუნაპეტივით შავი ღამე ჩამოწვა.

მთვარესა და ვარსკვლავებს შავი სუდარი ჩამოეფარა.

ყველაფერი საშინელმა წყვდიადმა მოიცვა.

ზარდაცემული მოგზაურები ერთმანეთს აწყდებოდნენ და შიშისაგან ვერხვის ფოთოლივით ცახცახებდნენ.

ელინთა გმირების სახელოვანმა წინამძღოლმა ცისაკენ აღაპ-
ყრო ხელები და აპოლონ ღმერთს მხურვალედ შეევედრა არგონავ-
ტებისათვის დახმარება აღმოეჩინა.

აპოლონ ღმერთმა შეისმინა ელინთა გმირების წინამძღოლის
მხურვალე ვედრება და დაუყოვნებლივ ჩამოეშვა ოლიმპოს მწვერ-
ვალიდან ელინთა გმირების მისაშველებლად.

ყოვლად მოწყალე აპოლონ ღმერთმა თავისი ოქროს ისრით გა-
აშუქა ზღვის თვალუწვდენელი სივრცე და ამრიგად გაუკვლია არგო-
ნავტებს საიმედო გზა შორეული ელადისაკენ.

დილაადრიან, სანამ მზის სხივები დედამიწას მოეფინებოდა, სი-
ხარულით აღტაცებულმა არგონავტებმა, კუნძულ ეგინის ნაპირებზე
მცირედი დახანების შემდეგ, თავისი სწრაფმავალი გემი მხიარუ-
ლად შეაცურეს იოლიის ნავსადგურში.

ელინთა გმირების აღტაცებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა თავისი
საყვარელი სამშობლოს საუცხოო მიწა-წყალი დაინახეს. ყვე-
ლანი ერთმანეთს ეხვეოდნენ და სიხარულის ცრემლებს აფრქვევ-
დნენ.

ძღევამოსილმა იაზონმა თავისი სწრაფმავალი გემი „არგო“, რო-
მელმაც უცხო ქვეყნებში მოგზაურობის დროს ესოდენი სამსახური
გაუწია, აპოლონ ღმერთს შესწირა, ხოლო ოქროს საწმისი კი თავის
ბიძას მეფე პელეასს გადასცა.

უკვე ღრმად მოხუცებული ეზონი დიდის აღტაცებით შეხვდა თავის
რძალს - მედეას.

ახლო ნათესავები და მეგობრები ულოცავდნენ ეზონს ძღევამო-
სილი იაზონის მშვიდობიანად დაბრუნებას და მედეაზე დაქორწინე-
ბას.

მშვენიერი მედეა დატრიალდა ოჯახში და მთელი თავისი ცოდნითა და გამოცდილებით გულწრფელად ცდილობდა ქმრისა და მამამთილისათვის ლამაზი ცხოვრება შეექმნა.

მედემ მთელი გულისყური მოხუც ეზონს მიაპყრო და მის გასაჯანმრთელებლად თავისი სასწაულმოქმედი ხელოვნება სავსებით გამოიყენა.

გრძნეულმა პატარძალმა სამკურნალო ბალახები მოხარშა სპილენძის დიდ ქვაბში და მოხუცი მამამთილი ცხელი აბაზანების მისაღებად ქვაბში ჩააწვინა.

ქვაბში ჩაწოლილი ეზონი ერთიანად გამოიცვალა. მის დანაოჭებულ პირისახეს ახალგაზრდობის ელფერი დაედვა.

პირის ღრუ თეთრი და მაგარი კბილებით მოეჭედა, ჭაღარა თმა და წვერ-ულვაში წაბლისფრად შეეღება.

ეზონი სიცოცხლითა და ჯანმრთელობით აღსავსე ამოვიდა აბაზანიდან და მთელი სიცოცხლის განმავლობაში საჯაროდ აქებდა და ადიდებდა სასწაულმოქმედ მშვენიერ მედეას.

მეფე პელეასმაც მოისურვა ახალგაზრდობის დაბრუნება და ამ მიზნით მედეას დახმარება სთხოვა.

გრძნეულმა მედემ, ვერაგი მეფე რომ ღირსეულად დაესაჯა, თვალთმაქცურად გაცხელებულ წყლით სავსე ქვაბში უბრალო ბალახები ჩაყარა და ვერაგ მეფეს სთხოვა ქვაბში საბანებლად ჩამჟღარიყო.

შურისძიებით გატაცებული მედეა გულმოდგინედ უკეთებდა ქვაბს ცეცხლს.

ვერაგი მეფის დასუსტებულმა გულმა ვერ აიტანა ადულებული წყლის სიცხოველე და პელეასმა ზედმეტად გაცხელებულ აბაზანაში განუტევა ბოროტი სული.

მეფე პელეასის სიკვდილის შემდეგ სამეფო ტახტს კანონით ეზონი დაეუფლა.

ამრიგად, უშედეგოდ ჩაიარა ძლევამოსილი იაზონის ცდამ მეფე პელეასის სიკვდილის შემდეგ სამეფო ტახტს დაუფლებოდა.

ეზონის გარდაცვალების შემდეგ სამეფო ტახტი პელეასის ვაჟიშვილმა აკისტიმ ძალმომრეობით ჩაიგდო ხელში.

ძლევამოსილი იაზონი და მშვენიერი მედეა იძულებული იყვნენ სატახტო ქალაქი იოლკი დაეტოვებინათ და კორინთში გადასახლებულიყვნენ საცხოვრებლად.

კორინთში იაზონი და მედეა შედარებით კარგად მოეწყვნენ და ბედნიერადაც ცხოვრობდნენ. სამ შვილს, რომელნიც მათ კორინთში შეეძინათ, სიხარული შეჰქონდა მშობლების ოჯახში.

მაგრამ ამ ქვეყნად ყველაფერს დასასრული აქვს, და აი იაზონისა და მშვენიერი მედეას ბედნიერ ცხოვრებასაც დასასრული მიეცა.

დრო გადიოდა, და მედეას თანდათანობით აკლდებოდა სილამაზე. იგი დღითიდღე კარგავდა იაზონის მხრით იმ თბილ თანაგრძნობას, რომელიც ასე საჭიროა გულითადი მეგობრებისათვის.

ბოლოს იაზონმა სამუდამოდ აიცრუა გული ოდესღაც მშვენიერ მედეაზე და თავისი გულის საიდუმლო კუნჭულები მეფე კრეონის ასულს მშვენიერ გლავკას გადაუშალა.

ძლევამოსილმა იაზონმა გადაწყვიტა მედეას განშორებოდა და სიცოცხლით სავსე გლავკას შეუღლებოდა.

მედეას მრისხანებასა და მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა იაზონის გადაწყვეტილება შეიტყო. მან მოაგონა თავის ჯერ კიდევ სათაყვანო მეუღლეს ის სამსახური, რაც მან გაუწია არგონავტებს კოლხიდაში ლაშქრობის დროს, მოაგონა ისიც, რაც სიყვარულით აღგზნებულმა იაზონმა აღუთქვა. საბრალო მედეა თვალცრემლიანი

ვედრებოდა თავის მეუღლეს საბედისწერო ნაბიჯი არ გადაედგა და უმწეოდ არ დაეტოვებინა ცოლშვილი.

მაგრამ მშვენიერი გლავკას სიყვარულით მოხიბლული იაზონი თავის ვერაგულ ზრახვებს გულში იმარხავდა, საბრალო მედეას კი არწმუნებდა: მართალია, მეფის ასულს კანონიერად უნდა შევუღლდე, მაგრამ ამ საშუალებით მსურს ჩემი საყვრელი შვილების მდგომარეობა გავაუმჯობესო და მომავალში, შესაძლებელია, სამეფო ტახტიც კი დავუმკვიდრო.

მედეას თვალცრემლიანმა ვედრებამ არ გაჭრა. ცბიერი, მოღალატე იაზონი კანონიერად შეუუღლდა მეფე კრეონის ასულს, ახალგაზრდა გლავკას.

მედეას მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა თავზარდამცემაში ამბავი შეიტყო.

სამი შვილის დედა, ქმრისაგან ვერაგულად მოტყუებული საბრალო მედეა ქუჩა-ქუჩა დაძრწოდა და ცხარე ცრემლებით მოთქვამდა: „ყოვლად შემძლებელო ღმერთებო, რატომ მომასწარიტ ამ სამარცხვინო დღეს! გთხოვთ შემიბრალოთ და ჩემს წამებას ბოლო მოუღოთ! საბრალო მამაჩემო, რარიგ უსირცხვილოდ, ვერაგულად ჩაგწიხლე და საქვეყნოდ მოგჭერი თავი! ჩემო ძვირფასო ძმაო აბსტრიტ, განა შემიძლია ოდესმე ჩემ თავს ვაპატიო, რომ ასე ვერაგულად მოგისპე სიცოცხლე! უეჭველია, ყოვლად შემძლებელი ღმერთები სამაგიეროს მიხდიან! დე, აღსრულდეს ღმერთების ბრძანება! უსიტყვოდ, უხმოდ დავემორჩილები ყოვლად შემძლებელი ღმერთების უსასტიკეს განაჩენს!

ყოველგვარ დამცირებას, ყოველგვარ შეურაცხყოფას მოთმინებით ავითან, მაგრამ იმ შეურაცხყოფას, რომელიც იაზონმა მომაცენა, ვერასგზით ვერ შევურიგდები!

მატყუარა, სინდისზე ხელაღებული იაზონი სასტიკად უნდა დაისაჯოს! დიახ, ვერაგი იაზონი, რომელმაც თავისი ოჯახი შეუბრალებლად დაანგრია და შვილები ასე გაიმეტა, თავის ახლადდაქორწინებულ მეუღლესთან ერთად უნდა დაიღუპოს!

გრძნეულ მედეას თავისი ფარ-ხმალი ჯერ კიდევ არ დაუყრია! ჩემი სათუთი გრძნობების ასე უსირცხვილოდ შელახვისათვის ყოველგვარად შევეცდები ეს ჩემი საბოლოო გადაწყვეტილება განვახორციელო და მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ დავმშვიდდები!“

ასე მოთქვამდა საბრალო მედეა და ერთ წუთსაც არ ივიწყებდა იმას, რასაც იგი მოღალატე იაზონს უმზადებდა.

მეფე კრეონმა, ახლადდაქორწინებულ სიძესა და ქალიშვილს რომ რაიმე ხიფათი არ შემთხვეოდათ, მედეა სასახლეში მიიწვია და გადაჭრით უბრძანა: „გრძნეულო ქალო! შენ და შენმა შვილებმა ჩემი სახელმწიფო დაუყოვნებლივ უნდა დატოვოთ! ამას მოითხოვს სახელმწიფოებრივი მოსაზრება! შენი და შენი შვილების ჩემს სახელმწიფოში დარჩენა ყოვლად შეუძლებელია!

იცოდე, ესაა ჩემი შეურყეველი გადაწყვეტილება და გიბრძანებ კიდევაც შეასრულო!“

მედეამ გულში უხმოდ ჩაიკლა უცეცხლოდ ანთებული მწუხარება და კრეონის თვალების ასახვევად მეფეს დამშვიდებულის კილოთი მოახსენა: „დიდებულო მეფეო!

ვფიცავ ყოვლად შემძლებელ ღმერთებს, რომ მე უკვე შევურიგდი ჩემს შავ ბედს! რაც მოხდა, მისი შეცვლა ყოვლად შეუძლებელია! დე, ბედნიერად და სრულის თანხმობით იცხოვრონ ახლადდაქორწინებულებმა!

მერწმუნეთ, დიდებულო მეფეო, რომ ჩემს მწუხარებას გულში ჩავიკლავ, ჩემ ბედს უსიტყვოდ დავემორჩილები და შენის სიძისა და ქალიშვილის წინააღმდეგ გულში ცუდს არასოდეს არ გავივლებ!

ამიტომ, ყოვლად მოწყალეო მეფეო, გთხოვ ისევ კორინთში დამტოვო, რომ შვილებს ყური ვუგდო და ღირსეულად აღვზარდო! მაგრამ, დიდებულო მეფეო, თუ ამას შესაძლებლად ვერ დაინახავ რაიმე მოსაზრებით, გთხოვ ერთი დღით ქალაქში დარჩენის უფლება მომცე, რომ წასასვლელად თადარიგი დავიჭირო და საბრალო ჩემს შვილებს სადმე ბინა გავუჩინო!“

მეფე კრეონმა მცირედი ყოყმანის შემდეგ ნება დართო მედეას ერთი დღით კორინთში დარჩენილიყო და ქალაქიდან წასასვლელად დაუყოვნებლივ თადარიგს შესდგომოდა.

მედემ გადაწყვიტა სასტიკად დაესაჯა მოღალატე იაზონი. შურისძიებით გაბოროტებულმა მედემ იმდენი მოახერხა, რომ იაზონი მოტყუებით სახლში მიიწვია.

მედემ მიუალერსა მოღალატე ქმარს და თავი ისე მოაჩვენა, თითქო კიდევაც შეურიგდა თავის ბედს.

გრძნეულმა მედემ დამშვიდებული კილოთი მიმართა იაზონს:

„ჩემო მაინც კიდევ საყვარელო იაზონ! ყველაფერი, რაც შენ ჩაიღინე, დარწმუნებული ვარ, ჩვენი შვილების საკეთილდღეოდაა მოწყობილი! შენ ხომ კარგად იცი, ჩემო ძვირფასო იაზონ, რომ ამ ათი წლის წინათ სრულიად უმწეობმა, ყოველგვარ ნივთიერ საშუალებას მოკლებულებმა შემოვაფარეთ თავი ამ უცხო ქვეყანას! ვინ მოთვლის, რამდენი მწარე დღე გამოგვივლია, რამდენი უკიდურესი გაჭირვება გამოგვიცდია ამ ხნის განმავლობაში! მაგრამ შვილების გულისთვის ყველაფერს დიდის მოთმინებით ვიტანდით! შენ თავს დასტრიალებდი ოჯახს და განსაკუთრებით ჩვენს საყვარელ შვილებს!

მწამს, რომ მომავალშიაც არ მოაკლებ მზრუნველობას ჩვენს შვილებს! ღრმად დარწმუნებული ვარ, რომ მეფე კრეონთან შენი დამოყვრება ერთგვარი საშუალებაა ჩვენი შვილების მომავალში უზ-

რუნველსაყოფად. ის რწმენა, რომ ჩვენი საყვარელი შვილები შენთან ბედნიერი იქნებიან, დიდად მამხნევებს და ყველაფერს მავიწყებს, ამიტომ მეგობრულად გიწვდი ხელს და, ვფიქრობ, ჩვენი შვილებიც ჩემს მაგალითს მიბაძავენ. აბა, ჩემო ძვირფასო შვილებო, მოეხვიეთ მამას ყელზე და მხურვალედ დაუკოცნეთ ტუჩები! გახსოვდეთ, რომ მამა ერთ წამსაც არ დაგტოვებთ უმწეოდ!”

ამ სიტყვებით აღფრთოვანებული იაზონი ნეტარების ცრემლებს ღვრიდა და შვილებს გულში მხურვალედ იკრავდა.

„ჩემო ძვირფასო იაზონ! - ალერსიანი კილოთი მიმართა მედეამ თავის ყოფილ მეუღლეს: - იცი, რა უნდა გითხრა? შენ რომ ბავშვებს სასახლეში გადაიყვანდე, ვფიქრობ, შენის ახალი მეუღლის დახმარებით უფრო მეტად ყურადღებას დაიჭერ, უფრო მეტ მზრუნველობას გაუწევ შვილებს. მე კი სადმე შორს გადავიხვეწები იმ იმედით, რომ ჩემი საყვარელი შვილები სასახლეში ღირსეულად იზრდებიან.

შენს მეუღლეს გლავკას, ნიშნად ჩემი კეთილგანწყობილებისა, მივუძღვნი ამ ოქრომკერდით ნაქსოვ ძვირფას კაბას, რომელსაც შენთან ერთად ჩემი მსახურის ხელით ვაახლებ!”

სანამ ამ ძვირფას საჩუქარს მსახურს გადასცემდა, შურისძიებით გაბოროტებულმა მედეამ კაბის ქსოვილები საწამლავით ისე გაჟღინთა, რომ ვინც ამ კაბას ჩაიცვამდა, მყისვე მოიწამლებოდა და სიცოცხლეს გამოესალმებოდა.

იაზონი თავაზიანად გამოემშვიდობა მედეას და მსახურის თანხლებით სასახლისაკენ გაემართა, რომ მედეას სახელით თავისი საყვარელი მეუღლისათვის ეს ძვირფასი საჩუქარი მიეძღვნა.

მედეა თავისი შვილებით შინ დარჩა. საბრალო ქალი ვერხვის ფოთოლივით თრთოდა და მოუთმენლად მოელოდა მსახურის დაბრუნებას, რომ დანამდვილებით გაეგო, როგორ შეხვდა მეფე კრე-

ონის ახლადდაქორწინებული ასული მის მიერ მიძღვნილ ძვირფას საჩუქარს.

შიშისაგან გაფითრებული მსახური მალე დაბრუნდა სასახლიდან და აღელვებული კილოთი მოახსენა მედეას:

„პატივცემულო მედეა, გირჩევ დაუყოვნებლივ თავს უშველო! მეფე კრეონი და შენი ოჯახის დამნგრევი გლავკა აი ეს არის დაიღუპნენ! მეფის ასულს შენ მიერ მიძღვნილი კაბა ისე მოეწონა, რომ მის სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა. უსაზღვროდ აღფრთოვანებულმა გლავკამ, როგორც კი იაზონი ოთახიდან გავიდა, დაუყოვნებლივ ჩაიცვა საბედისწერო კაბა და კოპწიად გამოწყობილი სარკის წინ ტრი-ალეზა და თავის მოხდენილ ტანადობას შესტრფოდა.

ძვირფას კაბაში ლამაზად გამოწყობილი მეფის ასული უეცრად შეტორტმანდა და მძლავრი ქარიშხალისაგან მოტეხილ ალვის ხე-სავით იატაკზე უგონოდ გაიშხლართა.

ერთი წუთის წინათ ჯანსაღი, სიცოცხლით აღსავსე მეფის ასული პირისახეზე ერთიანად შეიცვალა და სხეულის კრუნჩხვით საბარ-ლად გმინავდა.

მეფე კრეონი, როგორც ეს საშინელი გმინვა შემოესმა, დაუყოვნებლივ შეშლილივით შეიჭრა თავისი საყვარელი ასულის ოთახში.

შეშფოთებული საბრალო მამის თვალწინ საშინელი სურათი გა-დაიშალა. მეფის ასული ოდნავ გმინავდა და სიცოცხლის ნიშნები არც კი ემჩნეოდა.

მეფე კრეონმა მხურვალედ ჩაიკრა გულში უკვე ნახევრადგაცივე-ბული თავისი საყვარელი ასული და საბარელი ქვითინი მორთო.

საბედისწერო შხამი მეფეს ელექტრობის დენივით გაუჯდა მთელ სხეულში და საბრალო მამაც თავის საყვარელი ასულის გვერდით საშინელი ტანჯვით გამოესალმა სიცოცხლეს“.

მედეას სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა, როცა თავისი დამღუპველი გლავკასა და ვერაგი მეფე კრეონის სიკვდილი შეიტყო.

შურისძიებით გატაცებული მედეა ახლა უფრო სხვა საშინელი გეგმის შესრულების თადარიგს შეუდგა.

გონებადაკარგული და მთლიანად გაბოროტებული მედეა შემლილივით შეიჭრა შვილების ოთახში. საბრალო ბავშვებს ტკბილად ეძინათ და აბა ვინ მოიფიქრებდა, რომ ასე ტკბილსა და უდარდელ ძილს ასე სამწუხარო შედეგი მოჰყვებოდა.

„საბრალო მედეა, ერთი წუთით დაივიწყე, რომ შენ ამ უმანკო ჩვილი ყმაწვილების ღვიძლი დედა ხარ! - საბარლად შეჰყვირა გონებადაკარგულმა მედეამ: - მე რომ ჩემის საკუთარი ხელით არ მოვუსპო სიცოცხლე ჩემს პირმშო შვილებს, სულ ერთია, მეფის შეუბრალებელი ჯალათები და თვით იაზონიც კი ჩემ შვილებს არ დაინდობენ, შეუბრალებლად ყელებს დასჭრიან, სიცოცხლეს გამოასალმებენ! განა არა სჯობია თვით მშობელმა დედამ მოუსპოს სიცოცხლე თავის პირმშო შვილებს და უდიერი ჯალათების ხელში არ ჩააგდოს?! დიალ, მე ვერ შევურიგდები იმ აზრს, რომ ჩემი ღვიძლი შვილები მეფის ჯალათებმა ან სინდისგარეცხილმა იაზონმა ტანჯონ და აწამონ!“

შურისძიებით გაბოროტებულმა მედეამ სამართლებლით სასწრაფოდ დასჭრა ყელეები თავის პირმშო შვილებს და შემლილივით გარეთ გამოიჭრა.

საყვარელი მეუღლის მკვლელობით აღშფოთებული იაზონი მხეცივით შეიჭრა მედეას ოთახში, რომ სასტიკად დაესაჯა მეფისა და მეფის მშვენიერი ასულის გლავკის მკვლელობა.

საზარელი სურათი გადაიშალა იაზონის თვალწინ:

ყელედაჭრილი უმანკო ბავშვები სისხლის მორევში ცურავდნენ. იაზონმა ერთი საბარლად შეჰყვირა და შემლილივით გაემართა ქუჩისაკენ.

სრულიად ფერმიხდილი, გონებადაკარგული იაზონი ამიერიდან ყოველდღე უმიზნოდ, უაზროდ დაძრწოდა ქალაქის ქუჩებში და ქუჩის ხან ერთ მხარეს, ხან მეორეს საცოდავად თავს აფარებდა.

ერთხელ, დაღლილსა და დაქანცულს, ნახევრად გონებამიხდილ იაზონს, როცა ქალაქის განაპირა ქუჩაში მწუხარედ იჯდა, ზეციდან რაღაც საშინელი ხმაური შემოესმა.

იაზონმა უნებლიედ თვალები ზეცას მიაპყრო და ცის მაღალ სივრცეში დაინახა გველემავშებმული ფრთებიანი ეტლი, რომელშიაც იჯდა საბრალო მედეა და სამუდამოდ ეთხოვებოდა საბედისწერო კორინთს და მის მთაგორიან მიდამოებს.

საბრალო იაზონი თვალმოუშორებლივ დიდხანს, დიდხანს მწუხარედ გასცქეროდა ცის სივრცეში სწრაფად მიმფრინავ ეტლს და უნებლიედ იგონებდა იმ ბედნიერ დროს, როცა იგი და მშვენიერი მედეა სიყვარულით აღგზნებულნი ერთმანეთს თავდავიწყებით შესტრფოდნენ და შეჰხაროდნენ.

ამ საინტერესო ხანის მოგონებაზე იაზონს თვალთაგან ცხარე ცრემლები წასკდა და საბრალო დიდხანს, დიდხანს გულამოსკვნით ქვითინებდა.

ოდესღაც ძლევამოსილი გმირის ცხოვრება ამიერიდან კიდევ უფრო უარესი და აუტანელი შეიქნა. საბრალო სრულიად განმარტოვებით, უმიზნოდ და უაზროდ დაეხეტებოდა ხალხით ავსილ კორინთის ქუჩებში და გულში იკლავდა თავის დიდსა და აუტანელ მწუხარებას.

ასე მწუხარედ იტანჯებოდა ეს ოდესღაც სახელოვანი გმირი, და არავის ფიქრადაც არ მოსდიოდა ერთხელაც მაინც ჩაეხედა მდულარებით აღვსილ მის გულში და ოდნავ მაინც შეენელებინა ის დიდი ტკივილები, რომლებიც საბარალოს მძიმე ლოდივით აწვა.

დადლილი, დავრდომილი გმირი ზოგჯერ პოსეიდონ ღმერთის სამლოცველოში შევიდოდა და მთელი საათობით თვალმოუშორებელივ შეჰყურებდა მის მიერ შეწირულ გემს.

საბრალო გმირი ამ დროს სიამოვნებით იგონებდა იმ ბედნიერ წუთებს, როცა იგი, ძლევამოსილი ელინთა გმირებით გარშემორტყმული, შორეული კოლხიდიდან ბრუნდებოდა და მშვენიერი მედეას სიყვარულით აღგზნებული ნეტარების ფიალას ეწაფებოდა.

ერთ მშვენიერ დღეს, როცა ცხოველმყოფელი მზე კორინთის ქუჩებში გამვლელ-გამომვლელს საამურად ჰკბენდა, იაზონი პოსეიდონ ღმერთის სამლოცველოში ჩვეულებრივ შევიდა და მის მიერ შეწირულ გემისაგან იატაკზე გაწოლილ ჩრდილში მოიკალათა და თვალს არ აშორებდა ამ ნაამაგდარ გემს.

უკვე მოძველებულმა გემმა უეცრივ საშინლად იგრიალა და სამუდამოდ დაასამარა ელადის ოდესღაც სახელოვანი გმირი.

ნაწილი II

თებეს ციკლის თქმულებანი

ზეთოსი და ამფიონი

თეხეს სამეფო ტახტის მემკვიდრის ლაბდაკეს მცირეწლოვანების დროს სახელმწიფო საქმეებს პოსეიდონ ღმერთის შვილიშვილი ნიქტევსი განაგებდა.

ტახტის დროებით გამგებელს ჰყავდა შესანიშნავად ლამაზი ასული, რომელსაც სახელად ანტიოპე ერქვა.

ანტიოპეს სილამაზეს და სიმშვენიერეს მთელ სახელმწიფოში, კიდით კიდემდე, ყველა შესტროფოდა.

დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი მეფის ასულის კალმით აუწერელ სილამაზეს შესტროფოდნენ და შეჰხაროდნენ, ყველანი ქალღმერთების მსგავსად დიდის პატივისცემით და სიყვარულით იხსენიებდნენ მის შარავანდმოსილ სახელს.

ოლიმპოს მბრძანებელმა, ყოვლისშემძლე დიდმა ზევსმა, როგორც კი ერთხელ თვალი მოჰკრა სილამაზით სახელგანთქმულ მეფის ასულს, იგი თავისი ღვთაებრივი სიყვარულით დაასაჩუქრა.

ანტიოპე დიდხანს უმაღავდა მშობლებს ღმერთების მამამთავართან ასე დაახლოებას.

მაგრამ ამგვარი მდგომარეობის გაგრძელება მშობლიურ ოჯახში უკვე შეუძლებელი გახდა.

მშობლების რისხვის თავიდან ასაცილებლად ანტიოპე მამის ნებადართველად სიკიონში გაიქცა და ამ ქვეყნის მეფე ეპოპევსს ცოლად მისთხოვდა.

ნიქტევსმა დიდ შეურაცხყოფად ჩასთვალა თავისი საყვარელი ასულის ასეთი თვითნებობა და დაჟინებით მოსთხოვა სიკიონის მეფეს განქორწინებოდა ანტიოპეს და სამშობლოში დაებრუნებია.

ეპოპევსმა გადაჭრით უარი შეუთვალა ნიქტევსს მისი მოთხოვნის შესრულებაზე.

განრისხებულმა თებეს დროებითმა გამგებელმა შეკრიბა მთელ სახელმწიფოში უამრავი მხედრობა და მეფე ეპოპევს ომი გამოუცხადა.

ორი მოწინააღმდეგე ლაშქარი ერთმანეთს სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთა. ატყდა ამ ორ სახელმწიფოთა შორის სისხლის-მღვრელი ბრძოლა.

თავგანწირული ბრძოლა მთელი დღის განმავლობაში არ შეწყვეტილა. ძნელი გამოსაცნობი იყო, ვინ ვის სძლევდა ამ საშინელი ბრძოლის დროს.

ბრძოლის ველი ის იყო ღამის წყვდიადს უნდა მოეცვა, რომ მეფე ეპოპევსის ძლევამოსილმა მხედრობამ უკანასკნელი სამკვდრო-სასიცოცხლო იერიში მიიტანა მტერზე და იგი კიდევაც საბოლოოდ უკუაქცია.

დასრულდა ეს მძვინვარე ბრძოლა თებელი მხედრობის სრული დამარცხებით.

ამ საშინელი ბრძოლის დროს მძიმედ დაჭრეს მხედრობის მთავარსარდალი, თებეს სახელმწიფოს დროებითი გამგებელი ნიქტევსი, რომელიც დიდის გაჭირვებით საკაცეთი თებეში გადაიყვანეს.

სიკვდილის წინ ნიქტევსმა მოიწვია თავისი ღვიძლი ძმა ლიკოსი და სახელმწიფოს დროებითი მართვა-გამგებლობა ჩააბარა, სანამ ლაბდაკე სრულწლოვანი გახდებოდა.

სულთმობრძავმა ნიქტევსმა სთხოვა თავის ერთგულსა და საყვარელ ძმას, მეფე ეპოპევსი და მისი უღირსი მეუღლე ანტიოპე სასტიკად დაესაჯა და ამრიგად სამაგიერო გადაეხადა.

ლიკოსმა პირნათლად შეასრულა ძმის ანდერძი.

სახელმწიფოს სათავეში მოქცეულმა ლიკოსმა შეკრიბა უამრავი ჯარი და სიკიონის სახელმწიფოს წინააღმდეგ გაილაშქრა.

ძლევამოსილმა თებეს მხედრობამ სძლია სიკიონის შეიარაღებული მხედრობა და სიცოცხლეს სამუდამოდ გამოასალმა მხედრობის მთავარსარდალი მეფე ეპოპესი.

ბრძოლის ველზე სახელოვნად გამარჯვებულმა ლიკოსმა თავისი ძმისწული ანტიოპე თებეში წამოიყვანა და ხელ-ფეხ შებორკილი სატუსალოში დაამწყვდია. ანტიოპეს მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა. საბრალო მეფის ასულს როგორც მკვიდრი ბიძა, ისე მისი მეუღლე, უსულგულო დირკე უდიერად ექცეოდნენ და დღითი დღე აუტანლად ხდიდნენ თავისი ასე ახლონათესავის ყოფა-ცხოვრებას.

თებეში ანტიოპეს ყოვლისშემძლე ზევსისაგან ორი ტყუპი ვაჟიშვილი შეეძინა - ზეთოსი და ამფიონი.

ლიკოსისა და დირკეს რისხვა რომ თავიდან აეცილებინა, ანტიოპემ ორივე ახალშეძენილი შვილი მახლობელ მთაზე აიყვანა და იქ დატოვა იმ სრულის იმედით, რომ ყოვლადმოწყალე ზევსი თავის ღვიძლ შვილებს უპატრონოდ არ დატოვებდა.

მთებში მიტოვებული ბავშვები ადგილობრივმა მწყემსმა ნახა, შეებრაღა ისინი და აღსაზრდელად სახლში წაიყვანა.

მწყემსი და მისი მეუღლე დიდის მზრუნველობით უვლიდნენ ბავშვებს და შეძლებისდაგვარად პატრონობდნენ.

ზეთოსი და ამფიონი ისე შეეჩვივნენ თავის აღმზრდელებს, რომ მწყემსსა და მის მეუღლეს თავის ღვიძლ მშობლებად თვლიდნენ.

ბავშვები, როცა წამოიზარდნენ, თავისი ხასიათითა და მიდრეკილებით ერთმანეთისაგან დიდად განირჩეოდნენ.

ზეთოსი ღონიერი ახალგაზრდა დადგა, იგი მწყემსობასა და ნადირობას უფრო ეტანებოდა, ვიდრე სხვა საქმიანობას.

ყმაწვილს თავდავიწყებით უყვარდა საომარი იარაღის ტარება და ნადირობაში მონაწილეობის მიღება.

სულ სხვა ხასიათის ყმაწვილი დადგა ამფიონი. ყველგან და მარადის მშვიდი და წყნარი ამფიონი მთელი დღეები სიმღერისა და ჩანგზე საუცხოო სიმთა ჟღერით ერთობოდა.

ამფიონი აპოლონ ღმერთისაგან ნაჩუქარ ჩანგზე ისე დახელოვნებულად, ისე ნაზად და საამურად აჟღერებდა სიმებს, რომ უზარმაზარი ხეები და პიტალო კლდეები ერთიანად მოძრაობდნენ, სიმთა საუცხოო ჟღერით დამტკბარი ნადირთა სამეფო ისე იხიბლებოდა, რომ ადგილიდან დაძვრას ვერ ახერხებდა.

ფრინველები, როგორც კი ამფიონის ჩანგის სიმთა ჟღერას ყურს მოჰკრავდნენ, ჰაერში ფრენას შეწყვეტდნენ და საუცხოო ჰანგებით მოხიბლულნი ნეტარების ფიალას ეწაფებოდნენ.

ზეთოსი და ამფიონი უკვე დავაჟვაცდნენ. ყმაწვილებმა ჯერ კიდევ არ იცოდნენ, ვინ იყო მათი ნამდვილი მშობლები.

ახალგაზრდა ყრმები ღრმად იყვნენ დარწმუნებული, რომ მწყემსი და მისი მეუღლე ნამდვილი მათი ღვიძლი მშობლებია. ყმაწვილების საბრალო ნამდვილი დედა კი, რომელიც შეუბრალებელ ბიძას და მის მეუღლეს ფეხებზე ხუნდებდადებული საპყრობილეში ჰყავდათ დამწყვდეული, უსაზღვროდ იტანჯებოდა.

ერთხელ, როცა ანტიოპე საპყრობილეში მეტის ტანჯვისაგან სასოწარკვეთილებას ეძლეოდა, უეცრივ რაღაც უხილავმა ძალამ ფეხებზე ხუნდები ჩამოხსნა და საპყრობილედან გაათავისუფლა.

ანტიოპე დაუყოვნებლივ გაემართა იმ ადგილისაკენ, სადაც თავისი საყვარელი შვილები ეგულებოდა.

მაგრამ საბრალო დედას, ის იყო თავისი საყვარელი შვილების სახლის კარები უნდა შეეღო, რომ უეცრივ, სრულიად მოულოდნელად, წინ შემოხვდა ბოროტი დირკე, რომელიც სწორედ იმ ხანებში სახელმწიფოს წარჩინებული მანდილოსნების თანხლებით მთებში

ამოსულიყო დიონისე ღმერთის პატივსაცემად და მსხვერპლის შე-
საწირავად.

ღირკესს მრისხანებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა მან საპყრო-
ბილედან განთავისუფლებული ანტიოპე დაინახა.

ლიკოსის ბოროტმა მეუღლემ ცბიერებითა და ცილისწამებით და-
არწმუნა ზეთოსი და ამფიონი, რომ ანტიოპეს სახელმწიფოს წინაშე
დიდი დანაშაული მიუძღვის და ამიტომ საჭიროა სასტიკად დაისა-
ჯოს იგი.

ბოროტმა ღირკემ წინადადება მისცა ძლევამოსილ ჭაბუკებს დამ-
ნაშავე ანტიოპე გარეული ხარის რქებზე წამოეგოთ და ამრიგად მო-
ესპოთ მისთვის სიცოცხლე.

საბედნიეროდ, როცა ყმაწვილებს თავისი მშობელი დედა ასე
მხეცურად სიცოცხლეს უნდა გამოესალმებინათ, დროზე მოასწრო
მოხუცმა მწყემსმა, რომელმაც კარგად იცოდა, რომ ზეთოსი და ამ-
ფიონი ანტიოპეს ღვიძლი შვილები იყვნენ.

მოხუცმა მწყემსმა დაარწმუნა თავისი აღზრდილები, რომ სასიკ-
ვდილოდ გამზადებული საბრალო ქალი მათი მშობელი დედაა და
ბოროტი ღირკე სრულიად უსაფუძვლოდ მოითხოვს უდანაშაულო
ადამიანის დასჯას.

ძალზე განრისხებულმა ზეთოსმა და ამფიონმა იმწამსვე სტაცეს
ხელი ცილისმწამებელ ღირკესს, წამოაგეს იგი გარეული ხარის
რქებზე და ნაკუწ-ნაკუწად დააგლეჯინეს.

ღირკესს ასე დასჯის შემდეგ ზეთოსი და ამფიონი საყვარელ დე-
დასთან ერთად თებეს გაემგზავრნენ, მოჰკლეს ვერაგი ლიკოსი და
სახელმწიფო ძალაუფლება ხელში ჩაიგდეს.

ზეთოსი და ამფიონი დაუყოვნებლივ შეუდგნენ სახელმწიფოს
საქმეების მოწესრიგებას.

პირველ რიგში ახალგამეფებულმა ძმებმა გააუქმეს ის კანონები, რომლებიც ვერაგი და ცბიერი ლიკოსის მიერ გამოცემული იყო სახელმწიფოს მკვიდრთა საზიანოდ და შესავიწროებლად.

ზეთოსი და ამფიონი სახელმწიფოში უფლებრივი მდგომარეობის დამყარებასთან ერთად დანგრეული და გაპარტახებული სახელმწიფოს დედაქალაქის აღდგენასა და გამშვენიერებას შეუდგნენ.

ხალხის კეთილდღეობისათვის თავდადებულმა ძმებმა ქალაქის ქუჩები გამართეს და გაამშვენიერეს, მკვიდრი შენობები გააშენეს ქალაქის სხვადასხვა ნაწილში, მოქალაქეთა საცხოვრებელი ბინები წესრიგში მოიყვანეს, ბაღები და ქუჩები გაამწვანეს, ქალაქის სხვადასხვა ადგილას არხები და აუზები გამართეს და ამრიგად მოსახლეობის ცხოვრების პირობები მრავლად გააუმჯობესეს.

მაგრამ ქალაქის ამ კეთილმოწყობასთან ერთად ხალხის მოჭირნახულე ძმები მტრის შემოსევისაგან თავდასაცავად პირველ რიგში შეუდგნენ ქალაქის მიუვალი კედლით შემოზღუდვას.

გოლიათის ძალ-ღონით დაჯილდოებული ზეთოსი კედლის ასაგებ ქვებს, სილასა და კირს თავისი ზურგით ეზიდებოდა და ხალხს შრომისმოყვარეობის იშვიათ მაგალითს უჩვენებდა.

ხალხის განცვიფრებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა იგი ხედავდა, რომ საყვარელი მეფე პიტალო კლდის უზარმაზარ ლოდებს ძალდაუტანებლად ეზიდებოდა და კედლის ამოსაყვანად ლოდს ლოდზე მწყობრად ალაგებდა.

მეორე ძმა ამფიონი წყნარად იჯდა ერთსა და იმავე ადგილას და აპოლონ ღმერთის ნაჩუქარ ჩანგს საოცნებოდ აჟღერებდა.

ჩანგის სიმთა ნაზსა და გულის წარმტაც ჟღერას მოძრაობაში მოჰყავდა თვალუწვდენელი პიტალო კლდეები, რომელნიც უზარმაზარ ლოდებად იშლებოდნენ და თავისთავად ეწყობოდნენ ქალაქის გარშემოსავლებ კედელზე.

ხალხისა და სახელმწიფოსათვის თავდადებული მეფეების გმირული შრომით აგებული კედელი ქალაქს მიუვალ ციხესიმაგრედ ხდიდა.

სახელმწიფოს მკვიდრნი, დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი დიდის აღტაცებით შეჰყურებდნენ ზეთოსისა და ამფიონის თავდადებულ მოღვაწეობას და ყველგან და მარადის გულწრფელი სიყვარულითა და პატივისცემით იხსენიებდნენ ხალხის საკეთილდღეოდ მოვლენილ გმირ ძმებს, ზეთოსსა და ამფიონს.

აედონი (ჰომეროსი - „ოდისეა“)

მშვენიერ ანტიოპესა და ყოვლისშემძლე ზევსის შვილები, ზეთოსი და ამფიონი, მას აქეთ რაც თებეს სახელმწიფოს უზენაესი ძალაუფლება ხელში ჩაიგდეს, ძმურად, მეგობრულად ერთიმეორეს შენაცვლებით განაგრძობდნენ თებეს სახელმწიფო საქმეების გამგებლობას.

გულკეთილი ძმების მთელი ცოდნა და გამოცდილება სახელმწიფოს საკეთილდღეოდ იყო მიმართული.

სამწუხაროდ, ძმების ამ იშვიათმა ბედნიერებამ დიდხანს არ გასტანა.

მეფე ზეთოსს ჰყავდა ცოლად ეფესელი პანდარეს ასული აედონი, ხოლო ამფიონს - ტანტალეს ასული ნიობე.

აი, სწორედ ცოლები გახდნენ ერთგული მეფეების სამაგალითო ბედნიერების დამრღვეველნი, სწორედ ცოლების ავი ზნის გამო მოევლინათ მეფეებს ის ოჯახური უბედურება, რომელმაც ეს მეგობრულად განწყობილი ორი სამაგალითო ოჯახი მოსპო და გაანადგურა.

მეფე ამფიონის მეუღლე ნიობე მთელს სახელმწიფოში თავისი სილამაზით სახელგანთქმული იყო.

დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი განცვიფრებაში მოდიოდნენ ნიობეს კალმით აუწერელი სილამაზით. და, შეიძლება ითქვას, ქალღმერთების თანსწორადაც კი სახავდნენ.

ნიობეს ამაცობას, ზვიადობას და ამპარტავნობას საზღვარი არა ჰქონდა. ამაცი დედოფალი იმდენად გაკადნიერდა, რომ სილამაზით სახელგანთქმულ ქალღმერთებსაც კი დიდ მეტოქეობას უწევდა და მათ ღვთაებრივ ძლიერებას ოდნავადაც ანგარიშს არ უწევდა.

ამფიონსა და ნიობეს მოწყვეტილი ვარსკვლავივით ექვსი ვაჟი და ექვსი ქალიშვილი ჰყავდათ.

სახელმწიფოს მკვიდრნი ამფიონისა და მშვენიერი ნიობეს ოჯახს დიდბედნიერ ოჯახად თვლიდნენ.

ბეთოსსა და აედონს, თუმცა ამფიონისა და ნიობესავით მრავალრიცხოვანი ოჯახი არ ახარებდა, მაგრამ მიუხედავად ამისა ისინი კმაყოფილებას გამოსთქვამდნენ თავისი ბედითა და თავის ერთადერთ შვილს იტისს შესტრფოდნენ და შეჰხაროდნენ.

სამწუხაროდ, აედონს მრავალ კარგ თვისებასთან ერთად, გულჩახვეულობა და გადამეტებული შურიანობა ახასიათებდა.

აედონი შურის თვალთ შეჰყურებდა ნიობეს ბედნიერებას და ყოველი ღონისძიებით ცდილობდა თავისი ამაცი რძლის ეს ბედნიერება როგორმე დაერღვია, მოეშალა.

შურით აგზნებულმა აედონმა, რადაც უნდა დაჯდომოდა, გადაწყვიტა ნიობეს უფროსი შვილი მოეკლა და ამნაირად ეს ბედნიერი ოჯახი დაერღვია, გაეუბედურებინა.

ერთ კუნაპეტივით შავზნელ ღამეს, როცა ნიობეს უფროს ვაჟსა და იტისს მშვიდად ეძინათ ოთახში, შურით აგზნებული აედონი ბასრი მახვილით ხელში ფეხაკრეფით შეიპარა მათ ოთახში და, რაც ძალი

და ღონე ჰქონდა, მძინარე ყმაწვილს ბასრი მახვილი ჩაჰკრა გულ-
მკერდში და სასიკვდილოდ განგმირა.

მაგრამ, დახეთ საბრალო დედის, აედონის განუსაზღვრელ მწუ-
ხარებას, როცა მან მეორე დილით ოთახში თავისი მამლიშვილის
მაგივრად გულმკერდგანგმირული თავისი საყვარელი პირმშო იტი-
სი დაინახა.

უსაზღვრო და უნუგეშო იყო საბრალო დედის ენით გამოუთქმელი
მწუხარება. შეშლილივით სახეგაფითრებული მწუხარე დედა მდუმა-
რედ თავს დასდგომოდა თავისი საყვარელი შვილის გასისხლიანე-
ბულ გვამს და გონებადაკარგული გულამოსკვნით ქვითინებდა და
ქვითინებდა.

უსაზღვრო და უნუგეშო იყო საბრალო აედონის მწუხარება, იგი
სულით და გულით იტანჯებოდა და შველას კი ვერსაიდან ხედავდა.

ყოვლისშემძლე ღმერთების მამამთავარმა ზევსმა შეიბრალა სა-
ცოდავი დედა და ბულბულად გადააქცია იგი.

ყოველწლივ, როგორც კი გაზაფხულის ცხოველმყოფელი მზის
პირველი სხივები დედამიწას მოეფინება და ტყეები და მინდორ-ვე-
ლები ფოთლებითა და ყვავილნარევი ბალახებით იმოსება, მაღალი
ხის ტოტზე შემჯდარი პანდარეს საცოდავი ასული, ფერმკთალი და
უზომოდ შეწუხებული, მგლოვიარედ იწყებს გალობას და თავის
წკრიალა ხმით ქვეყანას ამცნობს უბედური დედის უსაზღვრო მწუხა-
რებასა და გულისტკივილს.

ტირის და გოდებს, კვნესის და ქვითინებს საბრალო აედონი, და
მისი გულის სიღრმიდან ამონახეთქი გლოვის ზარი შორს, შორს გა-
ისმის და მსმენელს სევდას სევდაზე უმატებს.

უნუგეშოდ მწუხარე აედონი ქვეყანას შესჩივის და სევდიანის
ხმით განუწყვეტლივ გაჰკივის:

„იტის, იტის, ჩემო კარგო!

გულამოსკვნით ვსტირი მეო, იტის, იტის, გენაცვალე, იტის, შენი ჭირიმეო!“

მთელი სულიერი და უსულო ბუნება, საცოდავი დედის სიბრაღულით გამსჭვალული, გულისტკივილით ისმენს ხშირ ტყეში სადღაც მიმალულ ბუღბუღლის სევდიან ხმას და საბრალო დედის უსაზღვრო მწუხარებას იზიარებს.

გზის პირად მორცხვ იას თავი ნაზად დაუხრია და გულამოსკვნით იცრემლება. ტყის ნადირნი ბუღბუღლის სევდიან ხმას ბუნაგში დაუტყვევებია და სიბრაღულით გამსჭვალულნი ადგილიდან ვერ იძვრიან.

ფრინველებს თავისი ჩვეულებრივი ჭიკჭიკი შეუწყვეტიათ და თანაგრძნობის ნიშნად ხის ტოტებზე თავები დაუხრიათ და მწუხარედ გამოიყურებიან.

პანდარეს ასული, საბრალო აედონი კი ისევ გულამოსკვნით შესჩივის ქვეყანას თავის უსაზღვრო მწუხარებას და ისევ სევდიანის ხმით გაჰკივის და გაჰკივის:

„იტის, იტის, ჩემო კარგო!

გულამოსკვნით ვსტირი მეო, იტის, იტის, გენაცვალე, იტის, შენი ჭირიმეო!“

პოლინიკე და მეფე ადრასტე

მეფე ოიდიპოსის ტახტიდან სამარცხვინოდ გადადგომის შემდეგ, სანამ უფლისწულები - პოლინიკე და ეტეოკლე სრულწლოვანი გახდებოდნენ, თებეს სახელმწიფოს დროებით გამგებლობას შეუდგა დედოფალ იოკასტეს ღვიძლი ძმა კრეონტი.

მეფე ოიდიპოსი, მას შემდეგ, რაც მთელ სამეფო ოჯახს უმაგალითო უბედურება თავს დაატყდა, შიშით სასახლიდან არ გამოდიოდა და სიცოცხლის უკანასკნელ დღეებს სასახლის დარბაზებში უმწეოდ და უნუგეშოდ ატარებდა.

მეფეს მართლმართო მოგონება ოჯახური უბედურების შესახებ თავბარს სცემდა და დღითიდღე სიცოცხლეს უმწარებდა.

მართალია, შვილები პირველ ხანებში დიდის პატივისცემითა და ყურადღებით ეპყრობოდნენ მწუხარებაში ჩავარდნილ მამას, მაგრამ ოიდიპოსი მაინც უბედურად, უმწეოდ თვლიდა თავის თავს და დღითი დღე მოუსვენრობა, ხასიათის სიანჩხლე და გულფიცხობა იპყრობდა მთელ მის არსებას.

სულ უბრალო უყურადღებობა და უმართებულო სიტყვა შვილების მხრით ოიდიპოსს გულს უსერავდა და, ისედაც ღმერთებისა და ადამიანებისაგან მოძულებულს, სევდას სევდაზე უმატებდა.

პოლინიკე და ეტეოკლე, ანტიგონე და ისმენე სულ იმას ცდილობდნენ, საბრალო მოხუცი მამა ენუგეშებინათ, მისი უსაზღვრო და აუტანელი მწუხარება მცირედად მაინც შეემსუბუქებინათ, მაგრამ საცოდავი ოიდიპოსის მწუხარება იმდენად უსაზღვრო, იმდენად შეუნელებელი იყო, რომ სულ უბრალო უსიამოვნო სიტყვას მეფე მოთმინებიდან გამოჰყავდა, იგი წონასწორობას ჰკარგავდა და ამ დროს არავის ინდობდა.

ერთხელ პოლინიკემ და ეტეოკლემ საგანძეულო დარბაზიდან გამოიტანეს მეფე კადმოსის კუთვნილი ვერცხლის მაგიდა და ოქროს თასი და საბრალლო მამას წინ დაუდგეს იმ სრულის რწმენით, რომ ოიდიპოსი ამ მამაპაპეული განძეულის ხელის შეხებით მცირედად მაინც გაიხარებდა და ნასიამოვნები დარჩებოდა.

მაგრამ ოიდიპოსმა, როგორც კი გაიგო, რომ შვილებმა ხელი ახლეს მამაპაპათაგან დატოვებულ ძვირფას განძეულობას, ვერ მოითმინა შვილების ასეთი კადნიერება და ორივენი საშინლად დაწყევლა: „დეე, ყოვლისშემძლე ღმერთებმა არ მოგასწროთ ის დრო, როცა მამის მიერ დატოვებული მემკვიდრეობის განაწილების თადარიგს შეუდგებით! დეე, თქვენს შორის მუდამ შუღლი და ბრძოლა არსებობდეს მამაპაპეული მემკვიდრეობის განაწილებისათვის! დეე, ყოვლისშემძლე ღმერთებმა მამის უპატივცემულობისათვის ღირსეულად დაგსაჯოთ!

ვფიქრობ, ჩემი წყევლა-კრულვა ყველგან და მარადის თანა გსდევთ და მოსვენებას არ მოგცემთ, სანამ იგი თავის საბედისწერო შედეგს არ გამოიღებს!“

მეფე ოიდიპოსი ამ სამწუხარო ამბის შემდეგ ყოველთვის განცალკავებით სადილობდა. შვილები მოხუც მამას, როგორც ჯერ კიდევ სახლის მეთაურს, ყოველ სადილზე საპატიო ულუფას უგზავნიდნენ.

სამწუხაროდ, ერთხელ შვილებმა სრულიად შემთხვევით მამას სადილად შეუგზავნეს შედარებით უფრო მდარე კერძი.

ოიდიპოსი ცეცხლივით აენტო და მეტის სიბრაზისაგან ერთბაშად გადისროლა მაგიდიდან შვილების მიერ შემოგზავნილი კერძი და მრისხანედ წამოიძახა: „ვაგლახ, მე საბრალლოვ! განა მოსათმენი და შესაწყნარებელია, რომ მე ამ დამცირებამდე მივაღწიე! ჩემმა შვი-

ლებმა განზრახ შემომიგზავნეს ასეთი ცუდი კერძი, ჩემთვის რომ შეურაცხყოფა მოეყენებინათ, დავემცირებინე!”

შვილებისაგან შეურაცხყოფილმა ოიდიპოსმა ცისაკენ ხელები აღაპყრო და ყოვლისშემძლე ზევსს მხურვალედ შეევედრა: „ოლიმპოს დიდო მბრძანებელო! გევედრები, გემუდარები ყოვლადმოწყალო დიდო ღმერთო, სასტიკი სასჯელი მოუვლინო შვილებს, რომლებმაც დაივიწყეს მოხუცი მამის ღირსეული პატივისცემა. გთხოვ, ყოვლადმოწყალო ღმერთო, ჩემს უღირს შვილებს მოუვლინო სამუდამო ტანჯვა და განსაცდელი როგორც ამქვეყნად, ისე საიქიოს სამფლობელოში! დეე, ჩემმა უღირსმა შვილებმა იცოდნენ, რომ ყოვლისშემძლე ღმერთები სასტიკად სჯიან ყველას, ვინც კი უსამართლობას ჩაიდენს ცხოვრებაში!“

ყოვლისშემძლე ზევსმა შეისმინა შეურაცხყოფილი მამის ვედრება და ოიდიპოსის შვილების წინააღმდეგ აამხედრა შურისმაძიებელი ქალღმერთი ერინიები, რომლებიც ამიერიდან ცდილობდნენ მამის უხეშად შეურაცხყოფისათვის შვილების სასტიკად დასჯას.

პოლინიკე და ეტეოკლე, მამის წყევლა და კრულვა რომ თავიდან აეცილებინათ, შეთანხმდნენ რიგრიგობით დაეჭირათ სამეფო ტახტი თებეს სახელმწიფოში.

მაგრამ სულ მოკლე ხანში ძმებს შორის ტახტის დაუფლებისათვის უთანხმოება ჩამოვარდა. ეტეოკლემ ძმის წინააღმდეგ ააჯანყა სახელმწიფოს მკვიდრნი, წაართვა პოლინიკეს სამეფო ტახტი და სახელმწიფო საზღვრებიდანაც განდევნა თავისი მეტოქე ძმა.

უფლებაახდილი პოლინიკე არგოსში გადასახლდა იმ აზრით, რომ არგოსის მეფის ადრასტეს დახმარებით სამეფო ტახტი დაებრუნებინა.

შუალამე იქნებოდა, როცა პოლინიკემ მიაღწია ადრასტეს სამეფო სახლის კარებამდე. სასახლეში შესვლა ასე უდროო დროს მოუხერ-

ხეხელი იყო. მეფესა და მის სახლობას უკვე ეძინათ. ამიტომ პოლინიკემ გადაწყვიტა დილამდე ღამე გაეთენებინა სასახლის შესავლის წინაკარში.

სწორედ იმავე საღამოს და იმავე დროს მეფე ადრასტეს სასახლის კარებს მოადგა კალიდონიის მეფის ოინევის შვილი ტიდევსი, რომელიც იძულებული იყო ბიძის მკვლელობისათვის სამშობლო დაეტოვებინა და არგოსში თავშესაფარი მოეძებნა. პოლინიკე და ტიდევსი სასახლის შესავალ კარებთან შეხვდნენ ერთმანეთს.

უცნობნი ერთიმეორეს არ უთმობდნენ სასახლის წინაკარს ღამის გასათევად. სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთნენ ერთმანეთს სხვადასხვა მხარედან მოსული ყრმები.

მებრძოლთა ატეხილმა ხმაურობამ გამოაღვიძა მეფე ადრასტე, რომელიც დაუყოვნებლივ გამოვიდა სასახლიდან ამბის შესატყობად.

მეფე ადრასტეს ერთხელ მისანმა უწინასწარმეტყველა, რომ იგი თავის საყვარელ ასულებს მიათხოვებს ერთს - ლომს და მეორეს კი - გარეულ ღორსაო.

მეფეს ეს წინასწარმეტყველება გონებიდან არ შორდებოდა. ადრასტეს ვერ აეხსნა, როგორ უნდა გაეგო მისნის ეს ბუნდოვანი წინასწარმეტყველება.

მეფე ადრასტე, როცა ახალგაზრდა მებრძოლების ხმაურობაზე სახლიდან გამოვიდა და ერთი მებრძოლის ფარზე ლომისა და მეორე მებრძოლის ფარზე ღორის გამოხატულება შენიშნა, ახლა კი მიხვდა, რას ნიშნავდა მისნის წინასწარმეტყველება.

ადრასტემ დაუყოვნებლივ გააშველა მებრძოლი ახალგაზრდები და თავაზიანად მიიპატიჟა სასახლეში.

პოლინიკემ და ტიდევსმა გულახდილად მოახსენეს მეფე ადრასტეს თავისი თავგადასავალი და დახმარების აღმოჩენა თხოვეს.

არგოსის ძლევამოსილმა მეფემ თავისი საყვარელი ასული არგეა პოლინიკეს მიათხოვა, ხოლო დეიპილე - ტიდევსს და სამეფო ტახტის დაბრუნებისათვის სიძეებს დახმარება აღუთქვა.

თებეს წინააღმდეგ გალაშქრება

არგოსის მეფე ადრასტემ ის დაპირება, რომელიც სიძეებს აღუთქვა, სულ მოკლე ხანში სისრულეში მოიყვანა.

პოლინიკესა და ტიდევსის უფლებების აღსადგენად ადრასტე პირველ რიგში თებეს წინააღმდეგ გასალაშქრებლად სამზადისს შეუდგა.

ძლევამოსილმა მეფემ მიიწვია სახელმწიფოს წარჩინებულნი და მათთან ერთად მოსალოდნელი ომის შესახებ სამხედრო თათბირი გამართა.

ამ საგანგებოდ მოწვეულ თათბირზე მეფემ განუმარტა სახელმწიფოს წარჩინებულთ ომის ნამდვილი მიზეზი და მიზანი:

„პოლინიკე სრულიად უსაფუძვლოდ და უმართებულოდ ჩამოაგდო ტახტიდან ღვიძლმა ძმამ ეტეოკლემ და სახელმწიფოდან წარბშეუხრელად სამუდამოდ გააძევა“, - განუცხადა ადრასტემ თათბირის წევრებს. - „პოლინიკემ აუცილებლად უნდა დაიბრუნოს უკანონოდ, უმართებულოდ ჩამორთმეული სამეფო ტახტი და უღირსი ძმა ეტეოკლე სასტიკად დაისაჯოს. არგოსის დიდებულო და სახელოვანო გმირებო, ყველას ერთიანად მოგიწოდებთ მონაწილეობა მიიღოთ თებეს საწინააღმდეგოდ განზრახულ ომში!

თითოეული პატიოსანი ადამიანის მოვალეობაა უსამართლობას ბრძოლა გამოუცხადოს და უდანაშაულოდ დასჯილი აღადგინოს თავის კანონიერ უფლებებში!“

ასე დაამთავრა თავისი სიტყვა მეფე ადრასტემ იმ თათბირზე, რომელიც მოწვეული იყო მოსალოდნელი ომის თადარიგის დასაჭერად.

კრების მონაწილენი დიდის აღფრთოვანებით შეხვდნენ ადრასტეს მოწოდებას და ყველა, გმირი ამფიარაეს გარდა, თანახმა გახდა მონაწილეობა მიეღო ომში.

მეფე ადრასტეს დიდი სურვილი ჰქონდა თავისი სიძე ამფიარაეც მიემხრო, რადგან ამფიარაეს ომში მონაწილეობის მიღებას, მეფის აზრით, გადამწყვეტი მნიშვნელობა ექნებოდა საქმის საკეთილდღეოდ დამთავრებისათვის.

ადრასტე და ამფიარაე არგოსის სამეფო ტახტის დაუფლებისათვის წინათ ერთმანეთს სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ებრძოდნენ.

ამ დაუნდობელ ბრძოლაში გამარჯვება ამფიარაეს ხვდა წილად. ადრასტე იძულებული შეიქნა არგოსი დაეტოვებინა და სიკიონში მოექცებნა თავშესაფარი.

მაგრამ შემდეგ ამფიარაე და არგოსის ყოფილი მეფე ადრასტე შერიგდნენ და კიდევაც დამოყვრდნენ.

მეფე ადრასტემ ამფიარაეს ცოლად თავისი ღვიძლი და ერიფილე მიათხოვა. სიძემ და ცოლისძმამ ასეთი პირობა შეკრეს: „თუ ვინიცობაა, სიძესა და ცოლისძმას შორის ოდესმე რაიმე უთანხმოებას ადგილი ექნებოდა, ამ უთანხმოების გადასაწყვეტად შუამავლობა უნდა გაეწია ერიფილეს, რომლის განაჩენი ორივე მხარესათვის სავალდებულოდ უნდა ყოფილიყო მიჩნეული“.

მეფე ადრასტე დიდად მოწადინებული იყო თებეს წინააღმდეგ განზრახულ ომში მონაწილეობა მიეღო ამფიარაეს, ამფიარაე კი არ თანხმდებოდა.

გულთამხილავი ამფიარაე წინასწარ დარწმუნებული იყო, რომ განზრახული ომი საბედისწეროდ გადაიქცეოდა არგოსის მხედრო-

ბისათვის, თებეს ძლევამოსილი მხედრობა სასტიკად დაამარცხებდა არგოსის მხედრობას და მის მთავარსარდლობას.

ამრიგად უთანხმოება ამფიარაესა და მეფე ადრასტეს შორის, თანახმად უკვე დადებულ პირობისა, ერიფილეს უნდა გადაეწყვიტა.

ცბიერმა პოლინიკემ ანგარებამოყვარულ ერიფილეს აჩუქა ოქროს გულსაკიდი და ამრიგად მოისყიდა ეს ბოროტი და მედიდური მანდილოსანი.

ომიანობის ღმერთის არესის წყევლა-კრულვა თან სდევდა ამ ოქროს გულსაკიდს: ის ოჯახი, სადაც ეს გულსაკიდი იქნებოდა დაცული, აუცილებლად უნდა დაღუპულიყო.

ერიფილემ, როგორც მსაჯულმა, უღალატა თავის სინდისს და უთანხმოება სიძესა და ცოლისძმას შორის მეფე ადრასტეს სასარგებლოდ გადაწყვიტა.

ერიფილე ღრმად დარწმუნებული იყო, რომ მისი მეუღლე ომში აუცილებლად დაიღუპებოდა, მაგრამ გულსაკიდით მოსყიდულმა ბოროტმა მანდილოსანმა თავისი ერთგული მეუღლე გაიმეტა და ომში სასიკვდილოდ გაგზავნა.

ამფიარაე იძულებული შეიქნა ცოლის განაჩენს დამორჩილებოდა და ომში მონაწილეობის მიღებაზე თანხმობა გამოეცხადებინა.

არგოსელთა სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა, როცა გაიგეს, რომ ძლევამოსილი ამფიარაე ომში მონაწილეობას მიიღებსო.

სიხარულით აღფრთოვანებული თავადები ომში დაუყოვნებლივ წასასვლელად საჭირო სამზადისს შეუდგნენ.

კაპანევსი, პართენოპე არკადიელი, ეტეოკლე - შვილი იფისისა, პოლინიკე, ტიდევსი, ამფიარაე და ჰიპომედონტი - სულ შვიდი საუკეთესო ძლევამოსილი გმირი, - მეფე ადრასტეს მთავარსარდლობით, ელვის სისწრაფით რაზმავდნენ არგოსის მამაც მეომრებს და მოუთმენლად მოელოდნენ იმ წუთს, როცა არგოსელების ძლევამო-

სილი მხედრობა მიაღებოდა თებეს და მის შვიდ კარიბჭეზე იერიშს მიიტანდა.

ახალგაზრდა გმირ სარდლებს საბოლოოდ ჰქონდათ გადაწყვეტილი ან დაენგრიათ და მიწასთან გაესწორებინათ შვიდკარიბჭიანი თებე, ანდა მის მიუვალ ზღუდეთა წინაშე სიცოცხლეს გამოსალმებოდნენ.

ომის სამზადისით გატაცებულმა გმირებმა ყურადღება არ მიაქციეს ამფიარაეს წინასწარმეტყველებას, არგოსელების მხედრობა არ გაყოლოდა იმ ჭაბუკს, რომელსაც მშობელი მამის წყევლა კარგს არაფერს უქადდა.

როცა არგოსის ძლევამოსილი მხედრობა უკვე მზად იყო ომისათვის, მეფე ადრასტემ მოიწვია მხედრობის სარდლები და ბრწყინვალე ნადიმი გაუმართა.

ნადიმზე ყველანი ერთი და იმავე სურვილით იყვნენ გამსჭვალული, რაც შეიძლება სასწრაფოდ გამგზავრებულიყვნენ ბრძოლის ველზე და თავისი ძლევამოსილება გამოეცადათ მტერზე დაუნდობლად თავდასხმით.

ამ საერთო ზეიმში ამფიარაე თუმცა მონაწილეობას იღებდა, მაგრამ ომში გამგზავრება სრულებითაც არ ახარებდა.

ამფიარაე ომში გამგზავრებისას მწუხარედ გამოემშვიდობა თავის სახლობას და მცირეწლოვან შვილებს, ალკმეონსა და ამფილოსს, ანდერძად დაუტოვა:

„როცა დავაჟუცდებით, სამაგიერო გადაუხადეთ მოღალატე დედას, რომელმაც ოქროს გულსაკიდზე გაცვალა მამათქვენიო.“

მძიმედ შეიარაღებული არგოსელების მხედრობა, რომელსაც წინ მიუძღოდა ფეხმალი ცხენებით შებმულ საბრძოლო ეტლით მეფე ადრასტე, შვიდკარიბჭიან თებესაკენ გაემართა.

შუადღე იქნებოდა, როცა საბრძოლველი წესით დარაზმულმა არგოსელების მხედრობამ ნემეას ველს მიაღწია.

ნემეას ველი ყოველთვის სახელგანთქმული იყო თავისი წყაროებით. თითქმის ყოველ ნაბიჯზე მოჩუხჩუხებდა ანკარა ცივი წყალი, რომელიც ფართოდ გადაშლილ ველს უხვად რწყავდა.

თებეში დაბადებულ ღმერთის ბახუსის ბრძანებით ნიმფებმა ნემეას წყაროები სწორედ იმ ხანებში, როცა არგოსელთა მხედრობა ამ ველს უახლოვდებოდა, სილით ამოავსეს და ამნაირად მთელ ამ მხარეს წყალი მოუსპეს.

სიცხე-პაპანაქებით დაღლილი და მოქანცული ჯარისკაცები აუტანელი წყურვილის დასაკმაყოფილებლად ველის მთელ სივრცეზე დასაღევ წყალს დაეძებდნენ, მაგრამ ვერსად პოულობდნენ.

მხედრობას, როცა იგი დასაღევ წყალს ასე მოუთმენლად დაეძებდა, უეცრივ წინ შემოხვდა საკვირველად ლამაზი ქალწული, რომელსაც ხელში ძუძუმწოვარი ბავშვი ჰყავდა.

ეს მშვენიერი ქალწული იყო კუნძულ ლემნოსის მეფის ასული ჰიფსიპილე. სწორედ მაშინ, როცა კუნძულ ლემნოსზე ქალებმა შეუბრალებლად ამოწყვიტეს მამაკაცები, ჰიპსიპილემ სიკვდილს გადაარჩინა თავისი მშობელი მამა, რისთვისაც ლემნოსელმა ქალებმა ჰიპსიპილე მოღალატედ გამოაცხადეს და სასჯელის მოსახდელად უცხო ქვეყანაში გაყიდეს.

ნემეის სახელმწიფოს მეფემ ლიკურგმა და მისმა მეუღლემ ევრიდიკემ ჰიპსიპილე მოსამსახურედ აიყვანეს და შემდეგ თავისი პირმო შვილის ოფელტეს გამდებლობაც დააკისრეს.

არგოსელთა მხედრობის სარდლებმა სთხოვეს მშვენიერ ჰიპსიპილეს, თუ სადმე კიდევ დაუშრობელი წყარო დარჩა, მხედრობისათვის ეჩვენებინა.

ჰიპსიპილემ ბავშვი ხის ძირას დააწვინა, თვითონ კი მხედრობას წინ გაუძღვა ტყეზე მიმავალ ბილიკით ერთ-ერთ ჯერ კიდევ დაუმშრალ წყაროს საჩვენებლად.

გახარებულმა მეომრებმა ხარბად მოიკლეს წყურვილი და შემდეგ ისევ წამოვიდნენ იმ ადგილისაკენ, სადაც ჰიპსიპილემ ბავშვი ხის ქვეშ დატოვა.

სამწუხაროდ, მეომრებს ბავშვი ცოცხალი არ დახვდათ.

ბავშვი სასიკვდილოდ დაეკბინა შხამიან გველს, რომელიც თურმე იქვე ხის მახლობლად ბუდობდა.

საბრალო ჰიპსიპილე შეშლილივით ხმამაღლა ტიროდა და მის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა.

მხედრობის ჯარისკაცები და სარდლები გარშემოერტყნენ საბრალო ქალწულს და, რამდენადაც კი შეეძლოთ, ანუგეშებდნენ გამწარებულ გამდელს.

ძღევამოსილმა გმირმა კაპანევსმა მოიმარჯვა ბასრი ისარი, სტყორცნა შხამიან გველს და იქვე მოჰკლა.

საბედისწერო ადგილას დაუყოვნებლივ მოირბინეს ბავშვის საბრალო მშობლებმა, რომელთაც მოულოდნელმა უბედურებამ თავზარი დასცათ.

მწუხარებით გონებადაკარგულმა ლოკურგმა იძრო ხმალი და ის იყო სასიკვდილოდ უნდა გაეგმირა ჰიპსიპილე, მაგრამ საცოდავ ქალწულს დაუყოვნებლივ მიეშველნენ მეფე ადრასტე და ამფიარაე და დიდის გაჭირვებით სიკდილს გადაარჩინეს.

მეომრებმა საბედისწერო ხის ძირას შესაფერისი პატივისცემით, მთელი მხედრობის თანდასწრებით, დაასაფლავეს დაღუპული ბავშვი.

ამფიარაემ ახლაც უწინასწარმეტყველა არგოსელების ძღევამოსილ მხედრობას, რომელიც შვიდკარიბჭიან თებესაკენ მოუთმენ-

ლად მიისწრაფოდა, რომ მხედრობას თებელებისაგან დიდი უბედურება მოეღო.

„გაფრთხილებთ, ძღევამოსილო სარდლებო, - მწუხარებით წინასწარმეტყველებდა გულთამხილავი ამფიარაე, - ხედავთ, როგორ უდროოდ დაიღუპა უდანაშაულო ბავშვი გველეშაპის შხამიან კბილებისაგან! აი სწორედ თქვენც ასე უდროოდ დაგღუპავთ ღმერთების მორწმუნე კადმოსის მიერ დათესილი გველეშაპის კბილებისაგან წარმოშობილი თებელები! გაფრთხილებთ და კვლავ გაფრთხილებთ, თებელთა ძღევამოსილი მხედრობა ჯოჯოხეთის გენიას დაატრიალებს არგოსელების მხედრობის რიგებში და არგოსის რჩეულ გმირებს სიცოცხლეს სამუდამოდ გამოასალმებს! ვინ მოსთვლის მაშინ არგოსელთა დედების, ცოლებისა და უმწეოდ დარჩენილი ობლების უნუგეშო მწუხარებას და ვაებას! გაფრთხილებთ, ჩემს წინასწარგრძნობას, ჩემს საგულისხმო სიტყვებს ჯეროვანი ყურადღება მიაქციოთ და ჩვენი საერთო და საყვარელი არგოსი ჩვენის წინდაუხედაობით, ჩვენის გაუფრთხილებლობით არ დავაობლოთ, მტრების აბუჩად ასაგდები არ გავხადოთ! გული მიკვნესის, სული მეხუთება, ჩემი მთელი სულიერი და ხორციელი არსება უცეცხლოდ იწვის და იდაგვის, როცა თვალწინ წარმოვიდგენ იმ საშინელ უბედურებას, რომელიც მეხივით თავს დაგვეცემა შვიდკარიბჭიან თებეს ზღუდეთა წინ გადაშლილ ბრძოლის ველზე!“

არგოსის ძღევამოსილმა მხედრობამ გულთამხილავ ამფიარაეს გაფრთხილებას ყურადღება არ მიაქცია.

საბრძოლველად დარაზმული მხედრობა და მისი სარდლები, მიუხედავად ასეთი გაფრთხილებისა, მაინც ბრძოლის ველისაკენ მიისწრაფოდნენ და მოუთმენლად მოელოდნენ იმ წუთს, როცა მტერს სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთებოდნენ.

თებეს გარშემო ბრძოლის გაჩაღება

(ესქილე - „შვიდთა ლაშქრობა თებეს წინააღმდეგ“.

ევრიპიდე - „ფინიკიელი ქალები“.)

მხედრობის სარდლებმა, სანამ ჯერ კიდევ ომს გააჩაღებდნენ, სამხედრო თათბირზე გადაწყვიტეს წინადადება მიეცათ თებელები-სათვის, რათა მოწინააღმდეგე ორი ღვიძლი ძმა, პოლინიკე და ეტეოკლე, დამღუპველი სისხლისღვრის თავიდან ასაცილებლად, მორიგებულებიყვნენ და სახელმწიფოს უზენაესი ხელისუფლება ნებაყოფლობით გაენაწილებინათ.

შუაგაცად თებეში გასაგზავნად აირჩიეს ძღვევამოსილი ტიდევსი, რომელიც სამხედრო თათბირის გადაწყვეტილებას დაემორჩილა.

ყველგან და მარადის უშიშარი და მამაცი ტიდევსი გაემგზავრა მოწინააღმდეგეთა ქალაქში და გაბედულად შევიდა მეფე ეტეოკლეს სასახლეში, სადაც სწორედ იმ დროს თავი მოეყარათ სათათბიროდ სახელმწიფოს წარჩინებულ მოქალაქეებს.

ტიდევსმა მოახსენა მეფე ეტეოკლეს და სასახლეში იმჟამად შეკრებილ წარჩინებულ თებელებს არგოსელების მხედრობის მთავარ-სარდლობის წინადადება და თავისი მხრიდან გულწრფელი სურვილი გამოსთქვა, სამკვდრო-სასიცოცხლო ომის თავიდან ასაცილებლად, გადამტერებული ძმები შერიგებულიყვნენ და ორ მოწინააღმდეგე სახელმწიფოთა აწინდელი გამწვავებული მდგომარეობა ნებაყოფლობით გამოესწორებინათ.

თებელებმა უარყვეს ტიდევსის წინადადება, მაგრამ, შემოღებული ჩვეულების ერთგვარი თავაზიანობის დასაცავად, არგოსელების მხედრობის მიერ გამოგზავნილი შუამავალი საგანგებოდ გამართულ ნადიმზე მიიპატიჟეს.

ძლევამოსილმა ტიდევსმა აღშფოთებით უარყო ნადიმზე მიპატი-
ქება. ნაცვლად ნადიმზე წასვლისა ამაყმა გმირმა ორთაბრძოლაში
გამოიჩვია თითოეული იქ დამსწრე თებელი და ყველანი სამარცხვი-
ნოდ სძლია.

ამ დამარცხებით შეურაცხყოფილმა თებელებმა გადაწყვიტეს ვე-
რაგულად მოეკლათ ტიდევსი, როცა იგი ქალაქიდან არგოსელების
სამხედრო ბანაკში დაბრუნებას დააპირებდა.

ორმოცდაათი თებელი ორი წინამძღოლის მეთაურობით ჩაუსაფ-
რდნენ გზაში ტიდევსს და, როცა იგი უკვე სამშვიდობოს უნდა გასუ-
ლიყო, მოულოდნელად თავს დაესხნენ.

ძლევამოსილი ტიდევსი გააფთრებული ლომივით ტრიალებდა
თავდამსხმელთა რიგებში. ამ საშინელ ხელჩართულ ბრძოლაში ტი-
დევსმა ყველანი სიცოცხლეს გამოასალმა.

სიცოცხლე აჩუქა მხოლოდ ერთს, სამარცხვინო დამარცხების ეს
ამბავი თებელებისათვის რომ ეუწყებია.

ყოველივე ამის შემდეგ მოწინააღმდეგეთა მხარეების შერიგების
შესახებ ფიქრიც კი აღარ შეიძლებოდა.

არგოსელთა ძლევამოსილი მხედრობა თებეს კედლებს მიუახ-
ლოვდა.

ქალაქის გარშემო მდებარე გაშლილ ველზე მოხდა ორი მოწინა-
აღმდეგე მხედრობის სამკვდრო-სასიცოცხლო შეტაკება.

თებელთა სამხედრო რაზმებმა ვერ გაუძლეს არგოსელთა მეომ-
რების მიერ მოტანილ იერიშებს და იძულებული შეიქნენ ბრძოლის
ველის ხაზი ქალაქის კედლებს შიგნით გადაეტანათ და თავდაცვითი
ბრძოლა გაეჩაღებინათ.

არგოსის მხედრობის წინამძღოლებმა ომის ღმერთის, არესის წი-
ნაზე ფიცი დასდეს, რომ ან დაიპყრობენ შვიდკარიბჭიან თებეს და
მიწასთან გაასწორებენ კადმოსის სიმაგრეებს, ანდა, თუ ეს არ მო-

ხერხდა, თავისი სისხლით გაანოყიერებენ თებელების სიმაგრეთა გარშემო ატეხილ ველებს.

არგოსელების მთავრებმა თითქოს იგრძნეს, რომ ისინი თავის ძელებს შვიდკარიბჭიან თებეს მიდამოებში სამუდამოდ დატოვებდნენ; საკუთარის თმებისაგან დაწნული გვირგვინებით შეამკეს ადრასტეს ეტლი და სთხოვეს მეფეს, სამშობლოში დაბრუნებისას, ეს გვირგვინები მათი ოჯახების დაობლებულ წევრებისათვის გადაეცათ სახსოვრად და მოსაგონებლად.

გვირგვინებით შემკული ეტლის დანახვაზე გმირ მეომრებს თვალთაგან ცრემლები წასკდათ, მაგრამ თითოეული მათგანი თავს იმაგრებდა და თავის გამოუთქმელ მწუხარებას გულში იკლავდა.

არგოსელების გმირებმა გაინაწილეს თებეში შესასვლელი შვიდი კარიბჭე და თითოეულს მიუჩინეს თითო გმირი საჭირო ჯარის რაზმებით.

ეტეოკლეც თავის მხრით მტრისაგან ქალაქის დასაცავად სასწრაფო ზომებს იღებდა.

მტრის ბანაკის მდგომარეობის შესატყობად ეტეოკლემ გაგზავნა მზვერავი, რომელსაც გამჭრიახმა მეფემ დაავალა სწორი და უტყუარი ცნობების შეკრება მტრის ბანაკში.

წინასწარმეტყველმა ტირეზიამ გააფრთხილა მეფე ეტეოკლე, მტრის რაზმები საცაა იერიშებს მოიტანენ თებეს კედლებზე, და საჭიროა საიმედო ზომების დასახვაო.

მთელი ქალაქი ფეხზე დადგა და ქალაქში მტრის შემოჭრას ყოველ წუთს მოელოდნენ.

ყველანი შიშის ზარს აეტანა, ქალი და კაცი, ყველანი გაფითრებული სახით ერთმანეთს აწყდებოდნენ და რაღაც საშინელებას მოელოდნენ.

ერთადერთი მეფე ეტეოკლე უშიშრად შეჰყურებდა მოახლოებულ საფრთხეს და თავისი მხნეობით, გაბედულებითა და გამჭრიახობით თითოეულ მოქალაქეს გულში იმედს უნერგავდა.

არგოსელების ბანაკის ხელმეორედ დაზვერვა

(ესქილე - „შვიდთა ლაშქრობა თებეს წინააღმდეგ“.

ევრიპიდე - „ფინიკიელი ქალები“)

უშიშარი და გაბედული მეფე ეტეოკლეს ბრძანებით ყველა მოქალაქე, მათ შორის მოხუცებულები და მცირეწლოვანებიც კი, იარაღით ხელში ბრძოლის ველზე უნდა გამოსულიყვნენ საერთო მტრის მოსაგერიებლად.

თებეს მთელი მხედრობა სასახლის ფართო მოედანზე შეიკრიბა და მეფის ბრძანებას ელოდა, რომ მტერს მედგრად შებრძოლებოდა, და ამრიგად სამშობლო ქალაქი განსაცდელს გადაერჩინა.

ჯარის გასაცვილებლად მოედანზე შეიკრიბნენ მეომრების დედები, ცოლები და შვილები და საცოდავი ტირილითა და გოდებით მთელ არემარეს აყრუებდნენ.

საომრად გამზადებული ჯარისკაცების საბრალო განწყობილება ტირილითა და ვაებით რომ არ შეშფოთებულიყო, წინდახედულმა მეფემ მეომრების დედები და ცოლები საყვედურით თავთავის სახლში გაისტუმრა.

როცა მხედრობა უკვე მზად იყო ომისათვის, მეფე ეტეოკლემ ღმერთებს მსხვერპლი შესწირა და ამავე დროს ყოვლად მოწყალე ღმერთებს აღუთქვა, რომ თუ ომი საკეთილოდ დამთავრდებოდა, იგი სამღვთო ჰეკატომბას შეწირავს მსხვერპლად.

თეხეს ძლევამოსილმა მხედრობამ ის იყო მსხვერპლის შეწირვა დაასრულა და ბრძოლა უნდა გაეჩალებინა, მაგრამ მეფე ეტეოკლემ საჭიროდ დაინახა ხელმეორედ გაეგზავნა მოწინააღმდეგეთა ბანაკში მზვერავი, რომ დანამდვილებით გაეგო მტრის ჯარის სულიერი განწყობილება და ომისათვის მზადყოფნა.

როცა მზვერავი დაბრუნდა მტრის ბანაკიდან, შემდეგი მოახსენა მეფე ეტეოკლეს და მის ძლევამოსილ მხედრობას.

„დიდებულო მეფეო და ძლევამოსილო მხედრობავ!“ - ასე დაიწყო თავისი მოხსენება მტრის ბანაკიდან დაბრუნებულმა მზვერავმა: „ყველაფერი, რაც მე ამჟამად უნდა მოგახსენოთ, ჩემი საკუთარი თვალთა და ყურთა მენითაა დანამდვილებით შემოწმებული.

მტრის მეომართა სულიერი განწყობილება მეტად თვალსაჩინო და საგულისხმოა. ყველანი მოუთმენლად მოელიან იმ წუთს, როცა ომის ქარცეცხლს დაატრიალებენ და თეხეს მიუვალ კედლებზე იერიშს იერიშზე მოიტანენ.

სარდლები მუდამ წუთს ჯარის რაზმებთა შორის ტრიალებენ და ჯარისკაცებს საბრძოლველად ამხედრებენ, ახალისებენ.

პრეტის კარიბჭეს მახლობლად დაბანაკებულია მამაცი და შეუბრალებელი ტიდევსის ლაშქარი და ჩვენ დედაქალაქს ამ მხრით დიდ საფრთხეს უმზადებს.

ძლევამოსილი ტიდევსი უკვე მზად იყო გადმოეღახა მდინარე ისმენი, მაგრამ მამაცი გმირის განზრახვას წინ აღუდგა ყოვლად გულთამხილავი ამფიარაე და ნება არ მისცა მდინარე გადმოეღახა.

ტიდევსი მეტად აღაშფოთა ბრძენი გულთამხილავის გაფრთხილებამ და გაჯავრებისას მხდალობაც კი დასწამა გმირ გულთამხილავს.

ტიდევსმა სიბრაზისაგან სამჯერ შეარხია თავისი ხშირბაღნიანი მუზარადი და ჟღარუნა ფარი.

ძლევამოსილი გმირის ფარზე გამოხატულია ღამის პირქუში ცის თალი, რომელზეც კაშკაშებენ სრული მთვარე და მოციმციმე ვარსკვლავები. ფიცხი ცხენივით დგას გმირი მდინარის ნაპირას და მტერზე გალაშქრებას დაჟინებით მოითხოვს“.

ეტეოკლემ თებეს ჯარისკაცთა გასაგონად მზვერავს ასე უპასუხა: „ტიდევსის მძიმედ შეიარაღება სრულიად არ მაშინებს! ჩვენთვის საშიში არ არის გმირის მუზარადის ჯილი და ფარის ჟღარუნა ზანზალაკები.

ღამე, რომელიც ტიდევსის ფარზეა გამოხატული, შესაძლებელია, თვით ფარის პატრონს უქადის სამუდამო ღამეს.

დღე, ამაყი ტიდევსის მოწინააღმდეგეთ გაიგზავნოს ასტაკის დიდებული შვილი მელანიპე, რომელიც სამხედრო საქმეებში მეტად დახელოვნებულია და მტრის ამაყ სიტყვებს ნაკლებ ყურადღებას აქცევს.

სპარტის დიდებულ ოთამომავალს, გაილაშქრე თავხედი და ამაყი ტიდევსის წინააღმდეგ და დაიცავი შენი სამშობლო ქალაქი მტრის შემოსევისაგან!“

ასე დაამთავრა სიტყვა ძლევამოსილმა ეტეოკლემ და მხედრობამ ერთხმად მოიწონა მეფის წინადადება.

„ელექტრას კარიბჭეზე იერიშის მოტანა, - განაგრძო მზვერავმა, - წილად ხვდა გონიერ გმირს კაპანევსს.

„ღმერთები მომიწონებენ თუ არა, ეს ჩემთვის სულ ერთია“, ამაყად დაიკვებნა კაპანევსმა: „მე მიწასთან გავასწორებ მთელ სატახტო ქალაქს! ყოვლისშემძლე ზევსის მრისხანებას ყურადღებასაც არ მივაქცევ! მე სრულიადაც არ მეშინია ოლიმპოს მბრძანებლის მეხისა და ჭექა-ქუხილისა!“

კაპანევსის ფარზე გამოხატულია ტანშიშველი მეომარი, ჩირაღდნით ხელში. მეომრის ქვემოთ ასეთი წარწერაა:

„ქალაქს ამოვბუგავ“.

მეფე ეტეოკლემ დამშვიდებული კილოთი უპასუხა მზვერავს: „ვინც ასე ამაყობს, ვინც ყოვლისშემძლე ღმერთებს ასე გმობს, ასე უპატივცემულოდ ეპყრობა, ოლიმპოს მბრძანებელი სასტიკად დასჯის. ღრმად დარწმუნებული ვარ, ღმერთების მამამთავარი დიდი ზევსი მებსა და ქარიშხალს მოუვლენს ამაყ გმირს და სამუდამოდ სიცოცხლეს მოუსპობს ღმერთების ასე უხეშად გმობისა და შეურაცხყოფისათვის.“

ამაყი კაპანევსის მოწინააღმდეგედ ვნიშნავ ძლევამოსილ გმირს პოლიფონტს. დარწმუნებული ვარ, რომ ეს ღირსეული გმირი სასახელოდ დაიცავს სამშობლო ქალაქს ყოვლისშემძლე ღმერთების დახმარებით“.

ძლევამოსილი პოლიფონტი ენაშემოუბრუნებლად დაემორჩილა მეფის ბრძანებას და თავისი ლაშქრით გაემართა ქალაქის ელექტრას კარიბჭისაკენ.

„ნეიტის კარიბჭესთან, - განაგრძო მზვერავმა, - დაბანაკებულია თავისი ლაშქრით ძლევამოსილი ეტეოკლე - შვილი იფისისა. ამ დიდებული გმირის ცხენები თავშეუკავებლივ ჩვენსკენ მოისწრაფვიან. ეტეოკლეს ფარზე გამოხატულია მეომარი, რომელიც სასწრაფოდ ადის მტრის კოშკზე. ამ მეომრის ქვემოთ წარწერაა: „კოშკიდან თვით ღმერთი არესიც კი ვერ ჩამომაგდებსო“.

ამ გმირის მოწინააღმდეგედ მეფე ეტეოკლემ კრეონტის ვაჟიშვილი მეგარევსი დანიშნა.

„ონკეას პალასის კარიბჭეზე იერიშის მოსატანად, - განაგრძობს მზვერავი, - არგოსელთა მხედრობამ დანიშნა გოლიათი ტანის გმირი ჰიპომედონტი. ამ გმირის ფარზე გამოხატულია ტიფონი, რომლის ცეცხლისმფრქვეველ პირიდან ამოხეთქავს შავი კვამლი. ფარის კუთხეებს გარს ევლებიან საშინელი გველები.“

საბრძოლველი ყიჟინით მოუძღვის ლაშქარს ჰიპომედონტი და ბრძოლის დაწყების სურვილით გატაცებული შიშის ზარს სცემს მთელ არემარეს“.

მეფე ეტეოკლემ უპასუხა მზვერავს: „იმედი მაქვს თებეს მცველი ქალღმერთი ათენა შემწეობას აღმოგვიჩენს.

ჩვენი სახელმწიფოს დედაქალაქის ყოვლადმოწყალე დამცველი ქალღმერთი დახმარებას არ მოგვაკლებს ჩვენი საყვარელი ქალაქის განსაცდელისაგან გადასრჩენად.

ამაყი ჰიპომედონტის წინააღმდეგ ლაშქრის სარდლად ვნიშნავ ენოპსის დიდებულ შვილს ჰიპერბის, რომელიც ჰიპომედონტს მამაცობით არ ჩამოუვარდება.

დარწმუნებული ვარ, ძლევამოსილი ჰიპერბი ბასრი ხმლით შეუბრალებლად განგმირავს ამაყ ჰიპომედონტს და ამრიგად გამარჯვებას ქალაქის ამ კარიბჭესთან უდაოდ ჩვენ გვარგუნებს“.

ჰიპერბი ენაშემოუბრუნებლად თავისი ლაშქრით გაემართა ონკეას პალასის კარიბჭესაკენ მტრის საწინააღმდეგოდ სამკვდრო-სასიცოცხლო ომის გასაჩაღებლად.

„ბორეათა კარიბჭეს მახლობლად, - განაგრძო მზვერავმა, - თავისი მძლავრი ლაშქრით დაბანაკებულია პართენოპე არკადიელი, რომელიც წლოვანებით თუმცა ახალგაზრდაა, მაგრამ გაბედულობით და იშვიათი სიმამაცით მთელ სახელმწიფოში, კიდიითი კიდემდე, სახელგანთქმულია.

ახალგაზრდა გმირი უშიშრად მოიწევს თებეს სიმაგრეებისაკენ და ფიცსა სდებს, რომ ყოველ ეჭვს გარეშე მიწასთან გაასწორებს, ერთიანად გაანადგურებს თებეს სახელმწიფოს სატახტო ქალაქს. „ყოვლისშემძლე ზევსმა კიდევაც რომ მოისურვოს, ამ ჩემს შეურყეველ გადწყვეტილებას ვერასგზით ვერ შემაცვლევინებსო“, - ამბობს

იგი. პართენოპეს ფარზე გამოხატულია სფინქსი, რომელიც თებელ ვაჟკაცს სიცოცხლეს ასალმებს“.

ამაყი ჭაბუკის წინააღმდეგ მეფე ეტეოკლემ დანიშნა ჰიპერბის ძმა ძლევაშისილი არკტევსი, რომელიც მთელ სახელმწიფოში განთქმული იყო თავისი იშვიათი სიმამაცითა და შეუდარებელი გულადობით.

„მეექვსე ჰომოლოას კარიბჭესთან დაბანაკებულია, - განაგრძო მზვერავმა, - არგოსელების მხედრობის უკეთილშობილესი, დიდად გაბედული და მამაცი სარდალი ამფიარაე, რომელიც მეტად უკმაყოფილოა თავისი თანამემამულეების ასე უსაფუძვლოდ და უმიზეზოდ თებეს წინააღმდეგ გალაშქრებით.

უკეთილშობილესი გმირი სარდალი სრულებითაც არ ჰფარავს თავის გულისტკივილს და ხმამაღლა, სრულიად მოურიდებლად კიცხავს ტიდევსს, რომელსაც საჯაროდ კაცისმკვლელს უწოდებს, ერინიების ყურმოჭრილ მსახურს, არგოსის გამანადგურებელსა და დამლუპველს.

„მეფე ადრასტე ამ საბედისწერო ომს სრულიადაც არ დაიწყებდა, რომ შენ არ წაგექეზებინა და ერთგვარად არ დაგეიმედებინაო,“ - საჯაროდ უსაყვედურებდა უკეთილშობილესი გმირი ამფიარაე უსირცხვილო და თავხედ ტიდევსს.

შემდეგ ამფიარაე მიუბრუნდა პოლინიკეს და მწუხარედ მოახსენა: „აბა, პოლინიკე, კარგად ჩაუფიქრდი, რასა სჩადიხარ! ნუთუ გგონია, რომ თებეს მომავალი თაობა შენ სახელს ოდესმე კეთილად მოიხსენიებს! აბა, ვინ მოგიწონებს, რომ შენ უცხოელი ჯარით თავს ესხმი სამშობლო მხარეს, სულითა და გულით მოწადინებული ხარ სამშობლო ქალაქი მიწასთან გაასწორო, ღმერთების პატივსაცემად აგებული ტაძრები გაანადგურო, შენი ღვიძლი თანამემამულეები ამოჟლიტო და ამრიგად მთელი სახელმწიფო დააობლო, დალუპვის

კარს მიიყვანო! შენ მოწადინებული ხარ განადგურებული სამშობლოს მიწა-წყალი მეომართა საბრალლო დედების, საბრალლო ცოლებისა და ობლების ცხარე ცრემლებით მორწყო!

ნუთუ ფიქრობ, შენ ოდესმე განიწმენდ სისხლში ამოსვრილ ხელებს, იმ სისხლში, რომლითაც შენ გსურს მორწყა ძღვევამოსილი თებეს მიდამოები და ყველგან, სადაც კი ხელი მიგიწვდება, ამ სისხლის ღვარები დააყენო!

როგორ გგონია, ნუთუ შენ მიერ განადგურებული სამშობლო გულწრფელად მიგიღებს და თავის ღირსეულ შვილად ჩაგვთლის?

ამ კითხვაზე ორგვარი პასუხის მოცემა ყოვლად შეუძლებელია. შენ ღირსეულად დაიმსახურებ ხალხის გულის სიღრმიდან ამონახეთე უსაზღვრო ზიზღსა და სიძულვილს!

სამშობლოს ღალატს ხალხი არავის აპატიებს და, ადრე თუ გვიან, სამაგიერო სასჯელს მთელი თავისი სისასტიკით სამართლიანად მიუზღავს.

ჩემი მომავალი ბედისწერა წინასწარ გათვალისწინებული მაქვს. ჩემ ძვლებს ამ საბედისწერო ომში დავტოვებ!

მიუხედავად ასეთი წინაგრძნობისა, მე გაბედულად ვიბრძოლებ და როცა ჩემი ბედისწერა სიცოცხლეს გამომასალმებს, სხვებსავით დამძიმებული სინდისით მაინც არ ჩავალ სამარეში“.

ასე იწინასწარმეტყველა უკეთილშობილესმა ამფიარაემ და რამდენჯერმე თავისი საბრძოლველი სპილენძის ფარი მწუხარედ შეარბია.

მსგავსად სხვა სარდლებისა უკეთილშობილეს გმირის ამფიარაეს ფარს არ ამშვენებს არც თვალსაჩინო ნიშანი და არც მყვირალა წარწერა.

გმირი ცდილობს თავი მამაცად კი არ მოაჩვენოს, არამედ საქმით დაამტკიცოს თავისი მამაცობა და კეთილშობილება“.

მეფე ეტეოკლემ, როცა მზვერავის ეს სიტყვები მოისმინა, მწუხარედ წამოიძახა:

„ოჰ, ბედისწერავ! ბედისწერავ! რად შეაერთე ამ ალალ-მართალი კეთილშობილი ადამიანის ბედი სხვა მოკვდავ ბოროტი ადამიანების ბედისწერასთან!

ღრმად დარწმუნებული ვარ, რომ ეს დიდებული გმირი ჩვენი ქალაქის კედლებს არ შემუსრავს, არა იმიტომ, რომ სიმამაცე და გამბედაობა აკლდეს, არა იმიტომ რომ შიშსა გრძნობდეს, არამედ იმიტომ, რომ ეს საბედისწერო ომი უსამართლოდ, უსაფუძვლოდაა არგოსელების მიერ დაწყებული.

ამ კეთილშობილი გმირის წინააღმდეგ ვნიშნავ მამაც ლასთენს, აღჭურვილს ჭაბუკის ძალ-ღონითა და მოხუცის ჭკუა-გონებით“.

სარდალი დაუყოვნებლივ დანიშნულ ადგილისაკენ გაემართა.

„მეშვიდე კარიბჭესთან, - განაგრძო მზვერავმა, - დაბანაკებულია პოლინიკე თავისი ლაშქრით. როგორი უშვერი, უწმაწური სიტყვებით იხსენიებს იგი თავის სამშობლო ქალაქს! ამაყი სარდალი მოწადინებულია ავიდეს ქალაქის სიმაგრეების თავზე და თავისი თავი თებეს კანონიერ მეფედ გამოაცხადოს! თავხედი სარდალი ლაშობს პირისპირ შეგხვდეს, გამოცადოს თავისი ძალ-ღონე, სიცოცხლეს გამოგასაღმოს, ანდა შენთან ერთად სამუდამოდ სიცოცხლეს გამოესაღმოს. თუ ცოცხალი გადარჩებით, სამაგიერო გადაგიხადოს და სამარცხვინოდ გაგაძევოს სახელმწიფოს საზღვრებიდან.

პოლინიკე გულმხურვალედ თხოვს ყოვლისშემძლე ღმერთებს შეისმინონ ვედრება და სამართლიანი მსჯავრი დასდონ.

პოლინიკეს ფარზე გამოხატულია ქალღმერთი დიკე, რომელსაც მიყავს შეიარაღებული ჯარისკაცი.

ჯარისკაცის ქვემოთ წარწერაა: „მე დავაბრუნებ ამ ჯარისკაცს სამშობლოში. იგი დაეუფლება სამშობლო სახლსა და სამშობლო ქალაქს“.

მეფე ეტეოკლემ, როგორც კი მოისმინა მზვერავის მიერ მოტანილი ამბავი პოლინიკეს სულისკვეთების შესახებ, საბოლოოდ გადაწყვიტა, მოღალატე ძმას ბრძოლის ველზე პირადად თვითონ შებრძოლებოდა და სამაგიერო გადაეხადა.

„დეე! - მრისხანედ წამოიძახა მეფე ეტეოკლემ: - დროა აღსრულდეს ჩემს თავზე მამაჩემის, მეფე ოიდიპოსის, კრულვა-შეჩვენება! დაუყოვნებლივ მომიტანეთ ჩემი საიმედო მშვილდ-ისარი და მომგვარეთ ფეხმალი ცხენებით შებმული ჩემი სამხედრო ეტლი! დეე, ღვიძლი ძმა შეებრძოლოს ღვიძლ ძმას, ისე, როგორც მოსისხლე მტერი მოსისხლე მტერს! თუ კი ყოვლისშემძლე ღმერთები ინებებენ, დეე მეფე ლაოსის მთელი გვარეულობა ჩავიდეს საიქიოს სამეფოში თავის წინაპართა ცოდვების მოსანანიებლად!

თვალწინ უკვე მიდგას შურისმაძიებელი ბოროტი ქალღმერთი ერინი, რომელიც გარკვევით ყურებში ჩამძახის: „მართალია გამარჯვებით კი დასტკბები, მაგრამ შემდეგ სიცოცხლეს მაინც გამოესალმები“.

ყოვლისშემძლე ღმერთებმა დიდი ხანია, რაც დამივიწყეს და ვგონებ სრულიადაც არ ვაგონდები! ვფიქრობ, ბრძოლის ველზე ჩემი სიკვდილი ოლიმპოს მბრძანებელს სასურველ მსხვერპლად შეეწირება.

„ბედისწერას დიდი ხანია ჩემთვის დაწესებული აქვს სიკვდილი და ჩემის მხრით დიდი სულმოკლეობა იქნებოდა პატიებისათვის ცისაკენ ხელები აღმეპყრო!“

ამ სიტყვების შემდეგ მეფე ეტეოკლე, მძიმედ შეიარაღებული, ჩაჯდა საბრძოლო ეტლში და თავისი ძლევა მოსილი ლაშქრით სას-

წრაფოდ გაემართა მეშვიდე კარიბჭესაკენ იმ სრულის რწმენით, რომ თავხედ, მოღალატე ძმას სიცოცხლეს მოუსპობდა და, თუ ყოვლისშემძლე ღმერთები მოისურვებდნენ, თვითონაც თავის თავს მსხვერპლად შეწირავდა ქალაქის კეთილდღეობისათვის.

თებელი დედები და ცოლები, როგორც კი საყვარელი მეფე ეტეოკლე ძლევამოსილი ლაშქარით კარიბჭესაკენ მიმავალი დაინახეს, ტირილითა და ვაებით თმებს იშლიდნენ და პირისახეს იკაწრავდნენ.

საბრალო ქალების გულამოსკვნითი ქვითინი და ვაება მთელ ქალაქს, კიდიით კიდემდე, აყრუებდა და ყველას ცხარე ცრემლებს გვრიდა.

„ვაგლახ ჩვენ! - გულამოსკვნით მოსთქვამდნენ საბრალო ქალები, - ჭეშმარიტად რაღაც საშინელება უნდა დატრიალდეს ჩვენ თავზე! ვხედავთ, როგორ თანდათან გვიახლოვდება ყველგან ყველაფრის გამანადგურებელი შურისმაძიებელი ქალღმერთი ერინი! შიშის ზარს გვგვრის მისი მოახლოება, ვცახცახებთ მისი შიშით, როცა ამ ბოროტი ქალღმერთის ბოროტი ხმა გარკვევით ყურში გვეწვეთება!

დიახ, მოისწრაფვის ეს საზარელი ქალღმერთი, რომ თავისი სისხლიანი საქმე სისრულეში მოიყვანოს, ღვიძლი ძმები, თუმცა ამჟამად ერთმანეთის მოწინააღმდეგენი, დაღუპოს, სიცოცხლეს გამოასალმოს და ჩვენი საყვარელი დედაქალაქი, ჩვენი სამშობლო თებე დაანგრიოს და მიწასთან გაასწოროს!“

დიახ, თავის დასალუპავად მიისწრაფვიან ბრძოლის ველზე ოიდიპოსის უკვე დავაჟკაცებული შვილები!

ამ საბედისწერო ბრძოლას ოიდიპოსის მემკვიდრეების მახვილი ჯავარდენი გადაწყვეტს!

მამაპაპისეულ სამკვიდრებელს პოლინიკესა და ეტეოკლეს შორის იგივე ჯავარდენი გაანაწილებს და თითოეულს მიუზღმავს მტკაველ მიწას სამარის გასათხრელად და დასასაფლაველად.

აი, როცა ღვიძლი ძმები ერთმანეთს პირისპირ შეებრძოლებიან, როცა ღვიძლი ძმა ღვიძლი ძმის სისხლს დაღვრის, როცა ღვიძლი ძმების უსულო გვამები შავი სისხლით შეიღებება, ვინღა განბანს საცოდავებს?

ჯეშმარიტად, საბრალო და საცოდავი გვარეულობისაგან მომდინარეობენ ეს ჯერ კიდევ გაუხარებელი, ჯერ კიდევ ცხოვრების სიტკბოებას მოუსწრებელი ახალგაზრდები!

ამ ჭაბუკთა გვარეულობის წარსულ უბედურებას განა ეს ახალი უბედურება თან უნდა დართოდა?!

მეფე ეტეოკლესა და პოლინიკეს წინაპრებმა დიდი ხანია, რაც ღირსეული სასჯელი მიიღეს იმ დანაშაულისათვის, რომელიც მათ ჩაიდინეს.

მაგრამ რა შუაშია მეფე ლაოსის შვილიშვილები!

მართალია, მეფე ოიდიპოსმა თავის ორივე ღვიძლ შვილს, ეტეოკლეს და პოლინიკეს, წყევლა-კრულვა მოუვლინა, მაგრამ საბრალო მეფემ ეს ხომ მეტად აღელვებისა და გაჯავრების დროს ჩაიდინა!

განა სიფიცხისა და სიბრაზის დროს წარმოთქმულ წყევლა-კრულვას ანგარიში უნდა გაეწიოს?!..

მაგრამ, ჩანს ასეთი ყოფილა საბრალო ძმების მწარე ბედი!

ღვიძლი ძმების ორთაბრძოლა

(ესქილე - „შვიდთა ლაშქრობა თებეს წინააღმდეგ“.
ევრიპიდე - „ფინიკიელი ქალები“)

ორი მოწინააღმდეგე მხედრობა სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთნენ ერთმანეთს ქალაქის მიუვალ კედლების მახლობელ მიდამოებში.

თებელთა მხედრობის ჯარისკაცები იშვიათ გმირობას იჩენდნენ ბრძოლის ველზე. არგოსელთა ჯარისკაცებიც არანაკლები სიმამაცით იბრძოდნენ და მტერს შიშის ზარს სცემდნენ.

არგოსელთა სარდლობის მიერ გამხნევებულ მხედრობას იერიში იერიშზე მიჰქონდა და მტერს ქალაქის კედლებისაკენ ავიწროებდა.

მეფე ეტეოკლეს განკარგულებით, რადგან ქალაქის კედლების გარშემო ბრძოლის სასურველად წარმოება ყოვლად შეუძლებელი გახდა, მხედრობის განსაზღვრული ნაწილი კედლების შიგნით გადავიდა საბრძოლველი ადგილების გასამაგრებლად.

არგოსელთა ჯარისკაცები გაათრეხული ლომებივით მიიწევდნენ ქალაქის კედლებისაკენ. მხედრობის დიდმა ნაწილმა უკვე იწყო კედლებზე ასვლა, რომ აქედან გაეჩაღებიათ სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლა თებელების მხედრობის წინააღმდეგ.

მძვინვარებდა საშინელი სისხლისმღვრელი ბრძოლა.

ორივე მხარე თავდავიწყებით იბრძოდა და მოწინააღმდეგეთა რიგებს დაუნდობლად ანადგურებდა.

დაჭრილთა და დასახიჩრებულთა გმინვა და ვაება მთელ არემარეს აყრუებდა. მოკლული მეომრების გვამები ორივე მხარეს სის-

ხლის გუბეებში ცურავდა. ბრძოლის ველი რაღაც საშინელებას წარმოადგენდა.

მიუხედავად ასეთი საშინელებისა, მეომრები სრულიად უშიშრად, იშვიათის გამბედაობითა და მამაცობით ერთმანეთს თავდა-ვიწყებით ეკვეთებოდნენ და ერთი მტკაველი მიწისათვის სიცოცხლეს წირავდნენ.

ქალაქის კარიბჭესთან, სადაც ღვიძლი ძმები, პოლინიკე და ეტეოკლე, ერთმანეთს სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ებრძოდნენ, გაჩაღდა საშინელი ბრძოლა, რომლის შედეგი ჯერ კიდევ გამოურკვეველი იყო. ვინ ვის ძლევდა, ამის გამოცნობა ომში დახელოვნებულ მეომრებსაც კი არ შეეძლოთ.

მოსისხლე მოწინააღმდეგეები თანასწორი წარმატებით იბრძოდნენ და გამარჯვების მაჩვენებელი სასწორის თვალი არც ერთ მხარეზე არ იხრებოდა. მაშინ მეფე ეტეოკლემ მაღალი კოშკის კარიბჭიდან ასეთი წინადადებით მიმართა ორივე მოწინააღმდეგე მხედრობის ჯარისკაცებსა და სარდლებს: „თქვენ, ელადის ძლევამოსილო ჯარისკაცებო და სარდლებო, თქვენ, თებელო ჯარისკაცებო და სარდლებო, მოისმინეთ ჩემი წინადადება!

კმარა ამდენი სისხლისღვრა! ნუთუ ვერ ხედავთ, რომ თებეს გარშემო მთელი არემარე სისხლის მორევში ცურავს!

მოკლულთა, დაჭრილთა და დასახიჩრებულთა რისხვის აღნუსხვა მოკვდავის შესაძლებლობას აღემატება.

ვინ იცის, მოკლულთა და დაჭრილ-დასახიჩრებულთა დედები, ცოლები და უმწეოდ დარჩენილი ბავშვები რა საშინელ მდგომარეობას განიცდიან იმ წუთს, როცა ჯერ კიდევ ჩვენს შორის ატეხილ საბედისწერო ომს ბოლოც კი არ უჩანს!

გთხოვთ ეს ჩემი ნათქვამი გაითვალისწინოთ, მოიგონოთ თქვენი დედები, ცოლები და შვილები, რომლებიც ამჟამად უნუგეშოდ ქვი-

თინებენ და თავისი გულსაკლავი ტირილითა და ვაებით მთელ არე-მარეს აყრუებენ, და მიიღეთ ჩემი გულწრფელი წინადადება, რომელიც, ერთ წუთსაც არ ვეჭვობ, ბოლოს მოუღებს ჩვენ შორის ატეხილ საბედისწერო ომს.

წინადადებას ვიძლევი ჩემი ღვიძლი ძმა, პოლინიკე, რომელიც ამჟამად დირექტას კარიბჭესთან ჩემ წინააღმდეგ იბრძვის და იერიში იერიშზე მოაქვს თებელ მხედრობაზე, ორთაბრძოლაში გამომყვეს.

თუ ჩემ ძმას ამ ორთაბრძოლაში ვძლევ და სიცოცხლეს გამოვასალმებ, თებეს სახელმწიფოს მთელი ხელისუფლება უბრძოლველად მე მომანიჭეთ.

ხოლო თუ ჩემი ძმა პოლინიკე მძლევს და სიცოცხლეს მომისპობს, დეე უბრძოლველად აიღოს ხელში მთელი ძალაუფლება თავის სამშობლო ქალაქში“.

ორივე მოწინააღმდეგე მხარემ მოიწონა მეფე ეტეოკლეს წინადადება და დაუყოვნებლივ დროებითი ბავი შეკრეს.

მთავარსარდლებმა ფიცი დადეს ღმერთების წინაშე, რომ მტკიცედ დაიცავდნენ დროებითი ბავის პირობებს.

ქურუმებმა მსხვერპლი შეიწირეს ყოვლისშემძლე ღმერთებს და ორივე მხედრობის ფალავნები ყოვლადმოწყალე ღმერთებს შეავედრეს.

მოწინააღმდეგე მხედრობის წინაშე წარსდგნენ ორთაბრძოლის დანიშნულ ადგილას პოლინიკე და ეტეოკლე, რომლებიც მოუთმენლად მოელოდნენ სამკვდრო-სასიცოცხლოდ შებრძოლებას.

პოლინიკემ აღაპყრო ხელები ცისაკენ და არგოსელების მფარველ ქალღმერთს ჰერას მხურვალედ შეევედრა მისთვის გამარჯვება მიენიჭებინა.

მეფე ეტეოკლემაც მიმართა თებეს დამცველ ქალღმერთს ათენა-პალადას და ღიდის თხოვნით შეევედრა დახმარება აღმოეჩინა, რა-

თა ბასრი ისრით სასიკვდილოდ განეგმირა თავისი ღვიძლი ძმა პოლინიკე, რომელიც მამაპაპეულის მიერ დატოვებულ მიწა-წყალს განადგურებით ემუქრება და საცაა არგოსელების ძლევამოსილი მხედრობის დახმარებით დედაქალაქში შემოიჭრება სამშობლო მხარის დასაქცევად და გასანადგურებლად.

დაიწყო ღვიძლი ძმების საშინელი ორთაბრძოლა.

პოლინიკე და ეტეოკლე გააფთრებული ლომებივით ისრებით მედგრად ეკვეთნენ ერთმანეთს. თითოეული მებრძოლი ფარს იშველიებდა, რომ ბასრი ისარი აეცილებინა.

არგოსელებისა და თებელების მხედრობა გულის ცახცახით შეპყრებდა მებრძოლთა მარჯვენა გადადგმულ თითოეულ ნაბიჯს და დიდის მოუთმენლობით მოელოდა ორთაბრძოლის დამთავრებას.

მაგრამ, როცა ეს შებრძოლება უფრო და უფრო მწვავე ხასიათს იღებდა, უეცრივ ეტეოკლემ შემთხვევით ქვას ფეხი წამოჰკრა, ფალავანი შეტორტმანდა და მცირედი ხნით სხეული ფარჩამოუფარებელი დარჩა.

პოლინიკემ ისარგებლა ამ შემთხვევით, ელვის სისწრაფით მიიჭრა ძმასთან და ბარძაყი ბასრი ისრით განუგმირა.

არგოსელთა მხედრობის სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა.

ყველგან რაზმელთა შორის, კიდით კიდემდე, სასიხარულო ყიჟინი გაისმა, ყველანი აღტაცებით გამარჯვებას ულოცავდნენ პოლინიკეს.

მაგრამ იმავე წუთს დაჭრილმა ეტეოკლემ, როგორც თვალი მოჰკრა, რომ პოლინიკეს მხარ-ბეჭზე ფარი ჩამოეშორებინა, მძლავრად სტყორცნა ისარი.

მართალია, ეტეოკლეს მიერ ნატყორცნმა ისრმა პოლინიკე მხარ-ბეჭში ვერ დასჭრა, სამაგიეროდ მშვილდ-ისარი მთლიანად დაუმსხვრია.

უისროდ დარჩენილი პოლინიკე იძულებული შეიქნა რამდენიმე ნაბიჯი უკან გადაედგა, მაგრამ იმავე წუთს ფეხი წინ წასდგა, ხელში მძიმე ქვის ლოდი მოიმარჯვა და ისეთი ძლიერებით სტყორცნა ეტეოკლეს ეს უზარმაზარი ლოდი, რომ ძმის შორსმტყორცნელი ისარი ერთიანად დაამსხვრია.

უისრებოდ დარჩენილი მებრძოლები ახლა ხმლებს სწვდნენ და ფარი ფარს მიყრდნობილნი ერთმანეთს მედგრადა შეეებრძოლნენ.

გაიმართა ცხარე ბრძოლა. ვინ ვის ძლევდა, ძნელი გამოსაცნობი იყო. ხოლო ერთი რამ კი უდავო იყო, ორი თავდადებული მებრძოლი თავდავიწყებით, იშვიათის მხნეობით ერთმანეთს უმკლავდებოდა და გამარჯვების იმედს არც ერთი არ ჰკარგავდა.

ეტეოკლე პოლინიკეს მიერ თითოეულ მარჯვედ მოქნეულ ხმალს, ფარჩამოფარებული, იშვიათის სიმკვირცხლით და მხნეობით იგერიებდა და მოწინააღმდეგეს საშუალებას არ აძლევდა გამარჯვება მოეპოვებინა.

ბოლოს, როცა ბრძოლამ უმწვერვალეს წერტილამდე მიაღწია, ეტეოკლემ შემდეგ ხერხს მიმართა: მეფემ ერთი ნაბიჯი უკან გადადგა, თითქოს დამარცხებას განიცდისო, მაგრამ იმავე წუთს, სრულიად მოულოდნელად, ეკვეთა ძმას და ისე მძლავრად ჩაჰკრა ხმალი მუცლის არეში, რომ ბასრი მახვილი ხერხემლამდე მისწვდა.

მუცლის არედან ამოხეთქილი სისხლი მთელ მახლობელ არემარეს წითლად ღებავდა. ფერმიხდილი საბრალო პოლინიკე წელში ერთბაშად მოიკაკვა და გონებამიხდილი მიწაზე დაეშვა.

მეფე ეტეოკლე უკვე გამარჯვებას დღესასწაულობდა.

თებელ მხედრობის სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა.

ჯარისკაცები ერთმანეთს გამარჯვებას ულოცავდნენ.

ამ გამარჯვებით აღფრთოვანებულმა ეტეოკლემ ხმალი განზე გადაისროლა და სასწრაფოდ მიიჭრა ძმასთან, რომ საბრძოლო საჭურველი შემოესხნა.

მაგრამ დახეთ უბედურებას! პოლინიკეს, რომლის გულმკერდიდან სიკვდილის ხრიალი სუსტად მოისმოდა, ხელში ხმალი შერჩენოდა.

სულთმობრძავმა პოლინიკემ, როგორც კი თვალი მოჰკრა ეტეოკლეს უიარაღოდ, უკანასკნელი ძალ-ღონე მოიკრიბა და ბასრი ხმლით სასიკვდილოდ გულ-მკერდი გაუპო თავის მოძულე ძმას.

მეფე ეტეოკლე იქვე პოლინიკეს გვერდით უგონოდ მიწაზე ჩაიკეცა. ორმა ძმამ თითქმის ერთსა და იმავე წუთს დახუჭეს თვალები და სამუდამოდ სიცოცხლეს გამოესალმნენ.

არგოსელების მხედრობის დამარცხება

(ესქილე - „შვიდთა ლაშქრობა თებეს წინააღმდეგ“.

ევრიპიდე - „ფინიკიელი ქალები“)

არგოსელების ძლევამოსილმა მხედრობამ, როგორც კი პოლინიკემ და ეტეოკლემ ერთმანეთი სასიკვდილოდ განგმირეს ბრძოლის ველზე, დაუყოვნებლივ სამკვდრო-სასიცოცხლო ომი განაახლა.

არგოსელების ჯარისკაცებმა იერიში მიიტანეს თებეს სიმაგრეებზე და იშვიათი მხნეობითა და მამაცობით თავს ესხმოდნენ თებელთა მხედრობის რაზმებს და სულ ერთიანად ანადგურებდნენ.

თებეს სახელმწიფოს სათავეში, მეფე ეტეოკლეს სასიკვდილოდ დაჭრის შემდეგ, მოექცა მეფე ოიდიპოსის ცოლისძმა კრეონტი, რომელმაც მთელი ძალაუფლება დაუყოვნებლივ ხელში აიღო.

მძიმე და აუტანელ მდგომარეობას განიცდიდა იმჟამად მტრის ძლევამოსილი მხედრობით გარშემორტყმული თებეს სახელმწიფო.

მართალია, თებელთა მხედრობის ჯარისკაცები იშვიათის მამაცობით და თავგანწირვით იგერიებდნენ ყოველისმხრივ შემოსეულ მტრის ჯარებს, მაგრამ სახელმწიფოს დედაქალაქის მდგომარეობა მაინც დიდ განსაცდელში იყო, ის მუდამ წუთს მტრის შემოჭრას მოელოდა.

ასეთ მძიმე მდგომარეობაში მყოფმა კრეონტმა რჩევისათვის მიმართა მოხუც მისანს ტირეზიას.

ხალხის სრული ნდობით აღჭურვილმა მოხუცმა გულთამხილავმა ტირეზიამ დიდი ფიქრისა და ყოყმანის შემდეგ კრეონტს ასე მოახსენა: „დიდებულო მეფეო! სწორედ იმ ადგილას, სადაც თქვენმა წინაპარმა კადმოსმა ოდესღაც მოჰკლა ომიანობის ღმერთის სახელობის გველეშაპი, მსხვერპლად უნდა შეწირვოთ თქვენი საკუთარი შვილი მენეკევსი. მხოლოდ და მხოლოდ ამ მსხვერპლის შეწირვა დაამშვიდებს გაჯავრებულ არესს, რომელიც გველეშაპის მოკვლის დღიდანვე სდევნის თებელ ხალხს, ავიწროებს და მუდამ ჟამს განადგურებით ემუქრება.

განრისხებული ღმერთი დაჟინებით მოითხოვს სპარტების შთამომავლის მსხვერპლად შეწირვას. თქვენ, დიდებულო მეფეო, და თქვენი შვილები, დედის მხრივ და მამის მხრიდანაც, სპარტების ერთადერთი პირდაპირი შთამომავალნი ხართ! როცა მენეკევსს სამსხვერპლოზე თავს მოჰკვეთენ, მაშინ განრისხებული ღმერთი გულს მოიბრუნებს და დახმარებას აღმოუჩენს მტრით გარშემორტყმულ ჩვენ სამშობლო ქალაქს და მოსალოდნელი დანგრევისა და განადგურებისაგან დაიხსნის“.

ასე დაამთავრა მოხუცმა ტირეზიამ თავისი წინასწარმეტყველება თებეს მომავალი ხვედრის შესახებ.

მოხუცი ტირეზიას წინასწარმეტყველებამ მეფე კრეონტს თავზარი დასცა. მამის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა.

დიდი ფიქრისა და ყოყმანის შემდეგ თავზარდაცემულმა მეფემ ასე მიმართა იქვე მყოფ შვილს მენეკევს: „ჩემი სამშობლო ქალაქის საკეთილდღეოდ პირადად მე დიდის სიამოვნებით შევწირავდი ჩემ სიცოცხლეს! მაგრამ შვილი როგორ გავიმეტო? განა დასაშვები და შესაწყნარებელია მშობელმა მამამ თავისი საყვარელი ღვიძლი შვილი სამსხვერპლოდ გაიმეტოს და სიცოცხლე მოუსპოს! ჩემო საყვარელო შვილო!

სანამ ჯერ კიდევ დროა და თებელებს არ შეუტყვიათ მოხუცი ტირეზიას წინასწარმეტყველება, დაუყოვნებლივ დატოვე შენი სამშობლო ქალაქი და სადმე ღმერთების საკუთხეველს შეაფარე თავი და ამრიგად უდროოდ სიცოცხლეს ნუ გამოესალმები!“.

კრეონტის ვაჟი მენეკევის მოკრძალებით ყურს უგდებდა მოხუცი ტირეზიას წინასწარმეტყველებას და თავი ისე ეჭირა, თითქოს მამის ბრძანებას კიდევაც ემორჩილებო.

მენეკევსმა, როგორც კი მამის უკანასკნელი აზრი და ბრძანება მოისმინა, ენაშემოუბრუნებლივ დატოვა სასახლე თითქოს იმიტომ, რომ მამის ბრძანება შეესრულებინა.

ნამდვილად კი მეფის ახალგაზრდა ვაჟიშვილს საბოლოოდ გადაწყვეტილი ჰქონდა სამშობლო ქალაქისათვის თავისი თავი, თავისი საკუთარი სიცოცხლე მსხვერპლად შეეწირა და ამრიგად მთელი სახელმწიფო მოსალოდნელ უბედურებისაგან დაეხსნა.

ყველგან და მარადის გაბედული და მხნე ჭაბუკი მენეკევის ასე მსჯელობდა:

„სწორედ იმ დროს, როცა ჩვენი დედაქალაქი, ჩვენი საყვარელი სახელმწიფო მტრის უამრავი ლაშქრითაა გარემოცული, როცა ჩვენი მხედრობა ასე რიგად საჭიროებს თითოეული ჯარისკაცის შველა-

სა და დახმარებას, ნუთუ დასაშვები და შესაწყნარებელია, მე, ვითარცა მხდალმა, მოლაღატემ ჩვენ ქალაქს ქურდულად თავი დავაღწიო, მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩემი საკუთარი სიცოცხლე შევინარჩუნო! დღეს, როცა ჩვენი წინაპრების ნაამაგარ და სისხლით მორწყულ სამშობლო მხარეს მტერი გასანადგურებლად, გასაპარტახებლად კარს მოდგომია, ნუთუ თითოეული პატიოსანი თებელი მოქალაქე ვალდებული არ არის თავისი სიცოცხლე სამშობლოს კეთილდღეობას შესწიროს! ნუთუ სამარცხვინოდ უნდა გავწირო ჩემი სამშობლო ქალაქი, ჩემი მშობლები და ჩემი საყვარელი დები და ძმები! განა ვინ შეიწყნარებს, ვინ მაპატიებს ასეთ სამარცხვინო საქციელს! მე რომ მართლაც ჩემს საყვარელ სამშობლოს ვუღალატო, ეს ხომ სამუდამოდ წარუშლელ ლაქად დაედება მთელ ჩემ სიცოცხლეს!

არა, მე არ შევასრულებ და არც უნდა შევასრულო მამაჩემის ბრძანება! მე რომ ისე მოვიქცე, როგორც მშობელი მამა მირჩევს და მარიგებს, ჩემი საყვარელი სამშობლო, ეჭვს გარეშეა, დაიღუპება!

მთელი ჩემი არსებით, მთელი ჩემის აზრითა და გონებით ჩემ საყვარელ სამშობლოს ვეკუთვნი და კიდევაც ამიტომ ვალდებული ვარ, როცა ამას საჭიროება მოითხოვს, ჩემი საკუთარი სიცოცხლეც კი შევწირო ჩვენი ძვირფასი სამშობლოს ბედნიერებასა და კეთილდღეობას!“.

ამ სიტყვებთან ერთად მენეკვესი სასწრაფოდ გაემართა კადმოსის მიერ აგებულ სიმაგრეებისაკენ, მივიდა წყვდიადით მოცულ იმ უფსკრულის პირას, სადაც ოდესღაც გველეშაპი ბუნაგობდა.

მხნე და გაბედულმა ჭაბუკმა ბასრი ხმლით განიგმირა გულ-მკერდი და გონებაშიხილი თავექვე გადაეშვა უფსკრულის თვალუწვდენელ სიღრმეში.

მთელ ქალაქს, კიდით კიდემდე მოედო ის ხმა, რომ მეფე კრეონტის ვაჟმა მენეკვესმა სამშობლოს განსაცდელისაგან დასახსნე-

ლად, განრისხებულ ღმერთს არესს თავისი საკუთარი სიცოცხლე მსხვერპლად შესწირა.

ქალაქის მთელმა მოსახლეობამ და თებელმა მხედრობამ გაორკეცებული ძალ-ღონით იერიში მიიტანეს მოწოლილ მტერზე.

ძლევამოსილ კაპანეგს ქალაქის კედელზე გრძელი კიბე მიედგა და საცაა კედელზე უნდა ასულიყო, მიუხედავად ყოველგვარი დაბრკოლებისა.

„თვით ჭეჭა-ქუხილის მფარველი ყოვლისშემძლე ღმერთი ზევსიც კი ვერ დამაკავებს!“ - ამაყად გაიძახოდა ზვიადი და ქედმაღალი კაპანეგსი და ჯოჯოხეთის დატრიალებას აპირებდა თებეს მეომართა რიგებში.

სწორედ იმ დროს, როცა ქედმაღალი კაპანეგსი უკვე კიდევაც ავიდა თებეს მიუვალ კედელზე, ყოვლისშემძლე ზევსმა ამაყსა და ღმერთების ურჩ სარდალს ელვა-ქუხილი მოუვლინა.

მეხის საზარელმა გრიალმა მთელი დედამიწა შესძრა.

კაპანეგსის უსულო გვამმა კედლის გარშემორტყმულ მხედრობის წინაშე მთელი თავისი სიმძიმით ზღართანი მოიღო.

არგოსელების მხედრობის რიგებში გმირი კაპანეგსის მოულოდნელმა სიკვდილმა დიდი არევ-დარევა შეიტანა.

შიშით ზარდაცემული არგოსელების მხედრობა სამარცხვინოდ უკუიქცა.

თებელთა მხედრობამ ახლა კი გააღო ქალაქის კარიბჭე და ზოგი ფეხდაფეხ, ზოგი კი ეტლებითა და ცხენებით დაედევნა უკუქცეულ არგოსელთა მხედრობას.

სასიკვდილოდ დასჭრეს ძლევამოსილი ტიდევსი და მხედრობის სხვა წარჩინებული სარდლებიც.

ძლევამოსილი პერიკლიმენი კვალდაკვალ მისდევდა უკეთილშობილეს სარდალს ამფიარაეს და ის იყო ბასრი ხმლით უნდა გაეგ-

მირა ეს ყოვლად კეთილშობილი გმირი მდინარე ისმენის ნაპირას, რომ უეცრივ მიწა ორად გაიპო და ღმერთების მოშიში წინასწარმეტყველი ამფიარაე თავისი საბრძოლველი ეტლითა და მეეტლეთი მიწის თვალუწვდენელ ნაპრალში გადაეშვა.

ამ საბედისწერო ომში სიკვდილს თავი დააღწია მხოლოდ და მხოლოდ მეფე ადრასტემ, რომელმაც სრულიად შემთხვევით მოახერხა თავისი ფეხმალი შავფაფრიანი ცხენით ატიკაში დაბრუნება.

სწორედ იმ ადგილას, სადაც უკეთილშობილესი გმირი ამფიარაე მიწამ შთანთქა, შემდგომში ააგეს დიდებული ტაძარი, აქ მისნები ამფიარაეს შთაგონებით წინასწარმეტყველებდნენ და ხალხს საჭირო რჩევა-დარიგებას აძლევდნენ.

ათენელების გალაშქრება თებეს წინააღმდეგ

(ევრიპიდე - „მავედრებელი ქალები“)

მეფე ადრასტეს მხედრობის დამარცხებამ არგოსში გამოუთქმელი მწუხარება გამოიწვია.

მთელ სახელმწიფოში, კიდით კიდემდე, ყველგან გლოვისა და მოთქმის ზარი გაისმოდა.

დახოცილ ჯარისკაცებისა და სარდლების მოხუცი დედები, ცოლები და ობლად დარჩენილი ბავშვები მწარედ ქვითინებდნენ და მათ გამოუთქმელ მწუხარებას დასასრული არ უჩანდა.

მეფე ადრასტეს და არგოსელთა მთელ მოსახლეობას განსაკუთრებით ის აწუხებდა, რომ დახოცილთა გვამები დაუსაფლაველელი უპატრონოდ ეყარნენ შვიდკარიბჭიან თებეს მიდამოებში.

ელინთა ხალხის წარმოდგენით, სანამ მიცვალებულს შემოღებული წესის მიხედვით არ დაასაფლავებდნენ, ასეთი მიცვალებულის

სული ამქვეყნად დაუსრულებლად იტანჯებოდა და მოსვენებას ვერ ჰპოულობდა.

ამიტომ მეფე ადრასტემ და დახოცილ მეომართა დედებმა და ცოლებმა მიმართეს თებელებს მიცვალებულთა გვამები დაებრუნები-
ათ, რათა ელინთა ხალხის მიერ შემოღებული წესების მიხედვით დაესაფლავებიათ უპატრონოდ ველზე დაყრილი საყვარელ არსება-
თა გვამები.

ამაყმა თებელებმა უხეშად უარყვეს არგოსელთა სრულიად კანო-
ნიერი თხოვნა. თებელები ასე ასაბუთებდნენ თავის უარს: „ჩვენ ვერ
დავუბრუნებთ ბრძოლის ველზე დახოცილთა გვამებს მტრებს, რომ-
ლებიც შვიდკარიბჭიან თებეს დანგრევითა და განადგურებით ემუქ-
რებოდნენ. დეე, ჩვენი მოსისხლე მტრების გვამები დაუსაფლავებე-
ლი დარჩეს მტაცებელი ფრინველების საძიძვნად და ქოფაკი ძაღ-
ლების სათრევად!“

მეფე ადრასტე, ბრძოლის ველზე დახოცილთა დედები და ცოლე-
ბი ყოვლად დაუშვებლად თვლიდნენ თებელების მიერ უარის თქმას
მიცვალებულთა გვამების დაბრუნების შესახებ.

ელინთა ხალხის რწმენით, მიცვალებულის დაუსაფლავება, ვინც
უნდა იყოს იგი - მტერი თუ მეგობარი, ყოვლისშემძლე ღმერთების
მიერ დადგენილ კანონს ეწინააღმდეგება.

ამიტომ მეფე ადრასტე მოხუცი დედებისა და დაქვრივებული ცო-
ლების თანხლებით გაემგზავრა ატიკაში, რათა მეფე თებევსს შევედ-
რებოდნენ დახმარება აღმოეჩინა მიცვალებულთა გვამების დაბრუ-
ნების საკითხის მოსაგვარებლად.

მეფე ადრასტე და მისი მხლებელი ქალები მივიდნენ ელეფსინში,
საცა დემეტრე ქალღმერთის მშვენიერი ტაძარი იყო აგებული.

სწორედ იმ დროს, როცა მეფე ადრასტე და მისი მხლებელი ქა-
ლები ტაძარში შემავალ კარების კიბეზე ისხდნენ და ცხარე ცრემ-

ლებს აფრქვევდნენ, ტაძარში შედიოდა ათენის მეფის თებევსის დე-
და აითრა მსხვერპლის შესაწირავად.

ყველგან და ყოველთვის გულკეთილმა აითრამ, როგორც კი გა-
იგო უცხოელების მოსვლის მიზეზი, დაუყოვნებლივ შიკრიკი აფრინა
ათენში და თავისი საყვარელი შვილი თებევსი ელევსინში დაიბარა.

მეფე თებევსი დაუყოვნებლივ ეახლა საყვარელ დედას ელევსინ-
ში.

დედის უსაზღვროდ მოსიყვარულე შვილი თებევსი გულმტკიცნეუ-
ლად შეეკითხა საყვარელ აითრას: „რა ამბავია, ჩემო საყვარელო
დედავ? ცუდი რამ ხომ არ გადაგხდენია? ვინ არიან ეს უცხოელნი,
რომლებიც ძაძვებში გამოხვეულნი ასე საცოდავად, გულამოსკვნით
ტირიან, ქვითინებენ? რა გაჭირვებიათ ისეთი, რომ უცხოეთში გად-
მოხვეწილან და დაუსრულებლად იტანჯებიან, სასოწარკვეთილე-
ბით ცხარე ცრემლებს აფრქვევენ?“

„აი შვილო! - თვალცრემლიანმა აითრამ მოახსენა თავის შვილს:
- ეს მოხუცი ქალები დედებია იმ მეომრებისა, რომლებიც შვიდკა-
რიბჭიან თებეს მიდამოებში ბრძოლის ველზე სამუდამოდ სიცოც-
ხლეს გამოესალმნენ. აი თვით წინამძღოლი იმ დახოცილთა გმირე-
ბისა, არგოსის მოხუცი მეფე ადრასტე, რომელიც, უეჭველია, ყვე-
ლაფერს დაწვრილებით გიამბობს და ჩვენთან მოსვლის მიზეზსაც
დაუფარავად მოგახსენებს!“

მეფე ადრასტე წარსდგა ათენის მეფე თებევსის წინაშე და ცრემ-
ლების ფრქვევით შემდეგი მოახსენა: „ძლევამოსილო დიდებულო
მეფეო! შენ უეჭველია მოგეხსენება, როგორ სამწუხაროდ და საუბე-
დუროდ დამთავრდა ის საბედისწერო ომი, რომელსაც ჩემის მეთაუ-
რობით აწარმოებდა ოდესღაც ძლევამოსილი არგოსელთა მხედ-
რობა შვიდკარიბჭიან თებეს მიდამოებში. მთელი ჩემი მხედრობა,

ჩემი ყველა წარჩინებული სარდალი თებელეებმა ბრძოლის ველზე სასტიკად დაამარცხეს.

არც ერთი ჯარისკაცი, არც ერთი სარდალი ბრძოლის ველიდან სამშობლოში არ დაბრუნებულა.

მაგრამ ყველაზე უფრო დიდი უბედურება ის არის, რომ ჩვენთვის თავდადებულთა მეომრების გვამები დღესაც დაუსაფლავებელი ჰყრია თებეს კედლებთან ნადირისა და ქოფაკი ძაღლების სათრევად და საჯიჯნად.

ამაყმა თებელეებმა, რომლებსაც მივმართე თხოვნით დახოცილთა გვამები დაებრუნებინათ დასასაფლაველად, უკმეხად უარი მითხრეს ჩემს სრულიად კანონიერ თხოვნაზე.

აი, ყველგან და მარადის პატივცემულო დიდო მეფეო, ამჟამად მოგმართავ შენ, როგორც საწყალთა და უმწეოთა მფარველს, და გთხოვ დამეხმარო, თებელეებმა დაგვიბრუნონ ჩვენი მეომრების გვამები, რათა ღირსეულად, როგორც წესია, დავასაფლაოთ ჩვენი თანამემამულენი და ამრიგად სამუდამოდ დავამშვიდოთ მათი ამჟამად შეწუხებული სულები!”

მეფე თებევსი ყოყმანობდა ადრასტესათვის დახმარების აღმოჩენის იმედი მიეცა.

მაგრამ, როცა გულკეთილი და ყოვლად მოწყალე აითრა შვილს ცხარე ცრემლების ფრქვევით ყელზე მოეხვია და დაჟინებით მოსთხოვა არგოსელებისათვის დახმარება აღმოეჩინა, მეფე თებევსი ბოლოს და ბოლოს დათანხმდა არგოსელებს გამოსარჩლებოდა, თუ ათენის ხალხი მეფეს თანხმობას მისცემდა ასეთი დახმარების აღმოჩენისათვის.

თებევსი და ადრასტე დაუყოვნებლივ ათენში გაემგზავრნენ ხალხის ნებართვის მისაღებად.

ათენელებმა, როგორც კი გაიგეს საქმის ნამდვილი ვითარება, დაუყოვნებლივ ნება დართეს თავის საყვარელ მეფეს არგოსელები-სათვის საჭირო დახმარება აღმოეჩინა. უკეთუ თებელები არ შეიწყნარებდნენ არგოსელების თხოვნას, მეფე თებევს დაუყოვნებლივ ომი უნდა გამოეცხადებია თებელებისათვის.

თებევსი და ადრასტე დაბრუნდნენ ელევსინში.

მშვიდობიანობის მოყვარულ თებევსს განზრახვა ჰქონდა თებეში შუაკაცი გაეგზავნა, რათა სადაო საკითხი მშვიდობიანის გზით მოეგვარებინა.

სწორედ იმ დროს, როცა მეფე თებევსი თებეში შუაკაცის გაგზავნას აპირებდა, ელევსინში მოვიდა განსაკუთრებული უფლებებით აღჭურვილი თებელთა სახელმწიფოს ელჩი, რომელმაც ათენის მეფეს შემდეგი განუცხადა: „მე და თებელთა სახელმწიფოს მთელი ხალხი გიკრძალავთ ათენელების დიდო მეფეო, თავშესაფარი მისცე არგოსელებს ატიკაში! მართალია, შენ დახმარება აღუთქვი მეფე ადრასტეს, მაგრამ შენ ადვილად შეგიძლია ეს აღთქმა დაარღვიო და მეფე ადრასტე თავისი მხლებლებით შენის სახელმწიფოს საზღვრებიდან სამუდამოდ განდევნო.

ათენელებსა და არგოსელებს აბა რა საერთო უნდა ჰქონდეთ, რომ შენ დახმარების აღმოჩენას პირდები! თუ შენ ჩემს რჩევას მიიღებ, მეფეო, მშვიდობიანად შეგიძლია განაგრძო შენი მეფობა შენს საყვარელ სამშობლოში! თუ ამ ჩემ რჩევას არ მიიღებ, თებელების ძლევამოსილი მხედრობა იარაღით ხელში სასტიკად დაგსჯის და მთელ შენს სამხედრო ძლიერებას ბრძოლის ველზე ერთიანად გაანადგურებს!

გაფრთხილებ, ათენელებსა და თებელების შორის ატეხილ სამკვდრო-სასიცოცხლო ომს მძიმე შედეგები მოყვება და მთელ პასუ-

ხისმგებლობას ათენელთა კეთილშობილი ხალხი პირადად შენ დაგაკისრებს!“

მეფე თეზევსმა სრულიად აღუშფოთებლად განუცხადა თებელთა კადნიერ ელჩს: „უფლებამოსილო ელჩო, გადაეცი შენს მეფეს, რომ იგი ათენელების სახელმწიფოს მბრძანებელი არასოდეს არ ყოფილა და მომავალშიც წარმოუდგენელია რომ იყოს! მეფე კრეონტს არ შეუძლია ყველგან და მარადის კეთილშობილ ათენელებს თავს მოახვიოს თავისი ახირებული სურვილი!

მეფე კრეონტი არც ისე ძლევამოსილია, რომ ქალღმერთ ათენა-პალადას მფარველობის ქვეშ მყოფი ქალაქი ასე ადვილად დაიმორჩილოს! თქვენ ყოვლად დაუშვებელსა და მიუღებელს მოითხოვთ ჩემგან! ამიტომ ვფიქრობ, რომ ჩვენი დავა საბოლოოდ იარაღმა უნდა გადაწყვიტოს.

თქვენ კარგად უნდა იცოდეთ, მე ვესარჩლები არა მეფე ადრასტეს, არამედ ვიცავ ელინთა ხალხის საერთო ჩვეულებას, რომლის მიხედვით მოკლულთა და დახოცილთა დასაფლავების აკრძალვა, მტერიც რომ იყოს იგი, ყოვლად შეუწყნარებელი და დაუშვებელია.

თებელებს სრულებითაც არ შეურაცხყოფ. ელინთა ხალხის საერთო სურვილია მიცვალებულებს დასაფლავების უფლება მიენიჭოს!

ჩემს თანამემამულეებს მხოლოდ ის შეურაცხყოფს, ვინც ყოვლისშემძლე ღმერთების დადგენილ ამ უაღრესად სამართლიან ჩვეულებას წინაღუდგება, ვინც ამ ჩვეულებას უხეშად დაარღვევს.

ელინთა კეთილშობილი ხალხი ვერ მოითმენს, რომ საუკუნეობით დაკანონებული ეს ჩვეულება ვინმემ უხეშად გათელოს!“

ძლევამოსილი თეზევსის ასეთი პასუხის შემდეგ ელჩმა დაუყოვნებლივ დატოვა ელევსინი და თებესაკენ გაემართა.

ათენელებსა და თებელთა შორის ომი უკვე აუცილებელი იყო.

ათენელების მეომრები საბრძოლველი წესით დაირაზმნენ და შვიდკარიბჭიან თებესაკენ გაემართნენ მეფე თებევსის წინამძღოლობით.

მძიმედ შეიარაღებული თებელთა მხედრობა შვიდკარიბჭიან თებს მიუვალ კედლებს გარს შემორტყმოდა და მტრის თავდასხმას მოუთმენლად მოელოდა.

მეფე თებევსი ერთხელ კიდევ შეეცადა მშვიდობიანის გზით გადაეჭრა სადაო საკითხი, მაგრამ კეთილშობილი მეფის ცდამ უნაყოფოდ ჩაიარა.

მეფე კრეონტმა თებევსის წინადადება, რომ სისხლის დაუღვრელად, მშვიდობიანის გზით გადაეჭრათ სადავო საკითხი, სრულიად უპასუხოდ დატოვა.

მეფე თებევსის სამშვიდობო წინადადების უპასუხოდ დატოვება ომით პასუხის მიცემას მოითხოვდა.

ძლევამოსილი მეფის ბრძანებით ათენელების მამაცი ჯარისკაცები სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთნენ თებელთა მხედრობას.

გაჩაღდა საშინელი, დაუნდობელი ბრძოლა. ბრძოლის ველზე დიდი უბედურება ტრიალებდა.

მეფე თებევსი უზარმაზარი კომბლით ხელში გააფთრებული ლომივით მძვინვარებდა თებელთა რაზმებს შორის და ყველას და ყველაფერს შეუბრალებლად ანგრევდა, ანადგურებდა, მიწასთან ასწორებდა.

თებელთა მხედრობა შეშფოთდა, შეშინდა, მტრის მიერ მედგრაღ მოტანილ იერიშებს ვერ გაუძლო და ქალაქის კედლებს შეაფარა თავი.

მთელი ქალაქი ფეხზე დადგა, მაგრამ მტრის შეჩერებას, მტრის მამაცად წინააღმდეგობის გაწევას ვერ ახერხებდა.

ყველგან ტირილი და ვაება გაისმოდა. დაჭრილთა და დახოცილთა სისხლის გუბეებით ირწყვოდა ქალაქის ქუჩები.

თებელთა ღონემიხდილი მხედრობა ძლეულ იქნა და მტერს და-ნებდა.

თუმცა კეთილშობილმა თებევსმა ბრწყინვალედ გაიმარჯვა, მაგრამ იგი ქალაქში არ შევიდა მთელი თავისი ძლევამოსილი მხედრობით.

ყოვლად კეთილშობილმა და პატიოსანმა თებევსმა შეუთვალა თებელებს: „მე მოვედი ქალაქის არა დასარბევად და გასანადგურებლად! მე მოვედი მხოლოდ იმიტომ, რომ აღვადგინო არგოსელების სრულიად კანონიერი მოთხოვნა! წინადადებას ვიძლევი, არგოსელებს დაუყოვნებლივ დაუბრუნდეს თებეს გარშემო უპატრონოდ დატოვებული მეომრების გვამები, რათა მშობლებმა და ნათესავებმა ღირსეულად დაასაფლაონ თავისი ძვირფასი და საყვარელი ადამიანები!“

მეფე კრეონტი იძულებული იყო უკლებლივ შეესრულებინა მეფე თებევსის წინადადება.

ათენელების ძლევამოსილმა მხედრობამ გადაასვენა არგოსელების მეომრების გვამები ელევსინში, სადაც შესაფერისი პატივისცემით უნდა დაესაფლავებინათ.

არგოსელების მხედრობის შვიდი ლაშქრის ჯარისკაცების გვამები დასწევს შვიდ გორაკზე გამართულ კოცონებზე.

სარდლების გვამები კი მეფე თებევსმა გადაასვენა ელევსინში იმ აზრით, რომ მეფე ადრასტესა და მოხუც დედებისა და დაქვრივებულ ცოლებისათვის დაებრუნებინა მათი ფერფლი.

არგოსელთა მხედრობის დახოცილთა სარდლების დასაწვავად გამართეს ორი კოცონი.

ერთ კოცონზე განცალკევებით დაწვეს სარდალ კაპანევის გვა-
მი, როგორც გვამი იმ გმირისა, რომელიც ყოვლისშემძლე ზევსის
მიერ მოვლენილ მებრძოლს იყო მოკლული. ასეთი გვამები კი,
ელინთა წარმოდგენით, სამღვთო გვამებად იყო მიჩნეული და სა-
განგებო პატივისცემას მოითხოვდა.

მეორე კოცონზე კი დაწვეს დანარჩენი გმირების გვამები.

სწორედ იმ დროს, როცა სარდალ კაპანევის გვამი ცეცხლის ალ-
ში მთლიანად გაეხვია, კოცონს უეცრივ თავს წამოადგა კაპანევის
მეუღლე ევადნა.

მშვენიერ ტანსაცმელში გამოწყობილი საბრალო ევადნა ელვის
სისწრაფით ავიდა იმ კლდის მწვერვალზე, რომელიც კაპანევის კო-
ცონს თავს დასცქეროდა, და კლდის თვალუწვდენელ სიმაღლიდან
თავქვე გადმოეშვა იმ სრულის რწმენით, რომ თავის საყვარელ მე-
უღლესთან ერთად საიქიოს სამეფოში დაიმკვიდრებდა ქმართან გა-
ნუყრელ ბინას.

კაპანევისა და მისი მეუღლის ევადნას ფერფლი ათენელებმა
ერთ საფლავში დაკრძალეს ელევსინში.

იმ ადგილას, სადაც გმირი კაპანევი და მისი ერთგული მეუღლე
ევადნა დაასაფლავეს, ათენელებმა აღმართეს დიდებული ძეგლი,
რომელიც გამვლელ-გამომვლელს ამცნობდა ამ ორი ადამიანის იშ-
ვიათ სიყვარულსა და თავგანწირულებას.

დანარჩენი სარდლების ფერფლი ლარნაკებით წაასვენეს მოხუც-
მა დედებმა და ცოლებმა არგოსში.

დედებისა და ცოლ-შვილის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა,
მთელ არგოსს მწუხარების სუდარა გადაეფარა.

დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი გულამოსკვნით ტი-
როდნენ, ცხარე ცრემლებს აფრქვევდნენ, განუწყვეტლივ ქვითინებ-
დნენ და ქვითინებდნენ.

დაობლებულმა მცირეწლოვანმა შვილებმა ფიცი დადეს მამების ფერფლის წინაშე, რომ ისინი, როცა დავაჟუკადებიან სამაგიეროს გადაუხდიან თებელებს.

ანტიგონე

(სოფოკლე - „ანტიგონე“)

არგოსელების მხედრობის დამარცხების შემდეგ თებეში გამეფდა ოიდიპოსის ცოლისძმა კრეონტი. თებეს ახალი მბრძანებელი დაუყოვნებლივ შეუდგა დაზარალებული სახელმწიფოს საქმეების მოგვარებას.

მეფე კრეონტმა, როგორც კი სახელმწიფო საქმეების სათავეში მოექცა, გამოსცა ორი მეტად საყურადღებო ბრძანება.

მეფის პირველი ბრძანება მოითხოვდა, რომ თებელებს შესაფერისი პატივისცემით დაესაფლავებინათ მეფე ეტეოკლე, რომელმაც საკუთარი სიცოცხლე შეწირა სამშობლოს დაცვის საქმეს.

მეფე კრეონტის მეორე ბრძანება თებელებს სასტიკად უკრძალავდა სამშობლოს მოღალატე პოლინიკეს დასაფლავებას.

„ვინც ამ ჩემ ბრძანებას, - მუქარით ამბობდა მეფე კრეონტი, - წინაუდგება და ზუსტად არ შეასრულებს, შეუბრალეზლად სიკვდილით დავსჯი! დეე, ყველამ იცოდეს, რომ ამ ბრძანების უგულებელყოფას არავის ვაპატიებ!

სამშობლოს მოღალატე პოლინიკე ღირსია ჩემს მიერ დადგენილი სასჯელისა! სამშობლოს ღალატი უდიდესი დანაშაულია! პოლინიკემ სამშობლოს აშკარად უღალატა. ამ გარეწარ ადამიანს განზრახვა ჰქონდა თავისი სამშობლო ქალაქი მტრის ჯარების დახმარებით გაენადგურებინა და ხალხისათვის თავდადებული მებრძო-

ლები სიცოცხლეს გამოესალმებინა! ამიტომ პოლინიკე, როგორც სამშობლოს მოღალატე, ღირსი არ არის დასაფლავებისა.

დიახ, ეს არის ჩემი შეურყეველი რწმენა და კიდევაც ამიტომ ყველასაგან მოვითხოვ, ჩემი ბრძანება განუხრელად შესრულებული იქნას. ვინც ამ ჩემს ბრძანებას არ შეასრულებს ან არ მოისურვებს შეასრულოს, ჩემ სასტიკ გულისწყრომას დაიმსახურებს და ყოველ მიზეზს გარეშე სიკვდილით დაისჯება!“

კრეონტის ასეთმა სასტიკმა მბრძანებამ ერთიანად აღაშფოთა ორთაბრძოლაში დაღუპულ ეტეოკლესა და პოლინიკეს ღვიძლი და ანტიგონე.

საბრალო ანტიგონეს ყოვლად მიუღებლად მიაჩნდა, რომ ადამიანმა მიცვალებული, თუნდაც იგი მტერი იყოს, დაუსაფლავებელი დატოვოს.

მეფე კადმოსის შთამომავალი კეთილშობილი ქალწული ანტიგონე ღრმად დარწმუნებული იყო, რომ მეფე კრეონტის ბრძანება ეწინააღმდეგება ყოვლისშემძლე ღმერთების მიერ საუკუნეობით დადგენილ კანონს, რომელიც ცოცხლად დარჩენილთაგან მოითხოვს მიცვალებულების პატივისცემით და შესაფერისი წესების დაცვით დასაფლავებას.

კეთილშობილებით აღვსილი ანტიგონე ღრმად დარწმუნებული იყო, რომ ყოვლისშემძლე ღმერთების მიერ დადგენილი კანონი უფრო მაღლა დგას, ვიდრე კრეონტის მიერ გამოცემული კანონი.

ამიტომ მართლკანონიერების მომხრე ქალწულმა გადაწყვიტა მეფე კრეონტის ბრძანებას არ დამორჩილებოდა და თავისი ღვიძლი ძმა პოლინიკე შესაფერისი პატივისცემით დაესაფლავებინა.

მართალია, ანტიგონე ასეთი თავისი მოქმედებით სიკვდილს ვერ ასცდებოდა, მაგრამ ეს მას სრულიადაც არ აშინებდა, იგი თავის სა-

კუთარ სიცოცხლეს სიამოვნებით შეწირავდა, ოღონდ კი დაღუპული ძმის წინაშე თავისი მოვალეობა პირნათლად შეესრულებინა.

ანტიგონემ, როგორც კი ეს გადწყვეტილება საბოლოოდ მიიღო, დაუყოვნებლივ ინახულა თავისი ღვიძლი და ისმენე და სთხოვა მასაც მონაწილეობა მიეღო ბრძოლის ველზე უპატრონოდ დატოვებულ ღვიძლი ძმის პოლინიკეს დასაფლავებაში.

მართალია, ისმენეს სულითა და გულით უყვარდა თავისი ღვიძლი და ანტიგონე, არანაკლებ უყვარდა ორთაბრძოლაში დაღუპული ძმები, ეტეოკლე და პოლინიკე, არანაკლებ უყვარდა უმაგალითოდ გაუბედურებული მშობლები, მეფე ოიდიპოსი და დედოფალი იოკასტე, მაგრამ იგი, ბუნებით ნაზი და გაუბედავი ადამიანი, მეტად შემოფოთდა და არ იცოდა, რა გზას დადგომოდა.

დიდი ფიქრისა და ყოყმანის შემდეგ ისმენემ ამ სიტყვებით მიმართა თავის ღვიძლ დას: „ჩემო ძვირფასო და საყვარელო ანტიგონე! კარგად ჩაუფიქრდი, აბა როგორ სამარცხვინოდ დაამთავრა ამქვეყნიური სიცოცხლე მამაჩვენმა, ოდესღაც ძლევამოსილმა მეფე ოიდიპოსმა!

მოიგონე, ჩემო ძვირფასო დაო, როგორი უბედურება დაატყდა თავს დედაჩვენს, საბრალო იოკასტეს, მეფე ოიდიპოსის ერთსა და იმავე დროს მეუღლესა და დედას! განა ეს უბედურება საკმარისი არ იყო გვარეულობისათვის!

მაგრამ ყოვლისშემძლე ღმერთებმა ესეც არ გვაკმარეს და ჩვენს უმაგალითო უბედურებას კიდევ ზედმეტი უბედურება თავს დაგვატეხეს! ჩვენი ორი საყვარელი ძმა, ეტეოკლე და პოლინიკე, სამეფო ტახტი რომ ხელში ჩაეგდოთ, ერთმანეთს გადაემტერნენ და ორთაბრძოლაში სამუდამოდ გამოეხალმნენ სიცოცხლეს!

აბა, დაფიქრდი, ჩვენი გვარეულობიდან ჩვენ ორის გარდა ვინღა დარჩა! ვფიქრობ, ჩემო საყვარელო დაო, თუ ჩვენ მეფე კრეონტის

ბრძანებას არ დავემორჩილებით და წინაღუდგებით, ორივეს მეტად სამწუხარო ბედი მოგველის! სად შეგვწევს ჩვენ იმდენი ძალღონე, რომ მამაკაცებს გავუმკლავდეთ! ქალები, საზოგადოდ, სუსტები ვართ და განსაკუთრებით ჩვენ, ამდენი უბედურების შემდეგ. ჩემის აზრით, ჩემო საყვარელო დაო, მეფე კრეონტის განკარგულებას, სამწუხაროდ, უნდა დავემორჩილოთ! ხომ გაგიგონია ხალხის თქმულება - ძალა აღმართსა ხნავსო. გაფიცებ, ძვირფასო ანტიგონე, ყოვლისშემძლე ღმერთებს, ნუ გადადგამ ისეთ საბედისწერო ნაბიჯს, რომელსაც აუცილებლად ცუდი ბოლო მოყვება!

პირადად მე გულმხურვალედ ვთხოვ საიქიოს ღმერთებს, დეე, მაპატიონ ჩემი დანაშაული, თუ რომ წინააღმდეგ მოვიქცევი და მეფე კრეონტის ბრძანებას დავემორჩილები!“

ანტიგონე მეტად აღაშფოთა ისმენეს პასუხმა. საბრალო ანტიგონეს ვერ გამოერკვია, რატომ ამბობდა უარს ისმენე თავისი ღვიძლი ძმის დასაფლავებაში მონაწილეობის მიღებაზე.

ნუთუ მოსალოდნელი სასჯელის შიშის გამო ხელს იღებს ისმენე თავისი სამღვთო მოვალეობის პირნათლად შესრულებაზე?

ანტიგონე დიდის გულისტკივილით მოშორდა ისმენეს და სასწრაფოდ გაემართა იმ ადგილისაკენ, სადაც საყვარელი ძმის პოლინიკეს გვამი უპატრონოდ დაუსაფლავებელი ეგდო ბრძოლის ველზე.

სიმართლის მოყვარულ ქალწულს საბოლოოდ გადაწყვეტილი ჰქონდა უშიშრად, მოურიდებლად მოეყვანა თავისი განზრახვა სისრულეში და თავისი ღვიძლი ძმა დაესაფლავებინა.

კრეონტის მშვენიერი სასახლის ერთ-ერთ დარბაზში მოწვეული არიან თებეს წარჩინებული მოხელეები და მოქალაქენი, რომლებთანაც მეფე სახელმწიფო საქმეების შესახებ თათბირობს.

კრეონტმა ერთხელ კიდევ მოაგონა თათბირზე დამსწრეებს, რომ აუცილებლად საჭიროა სისრულეში მოყვანილ იქნას ბრძანება მოლაღატე პოლინიკეს დასაფლავების აკრძალვის შესახებ.

„სახელმწიფოს წარჩინებულ მოხელენო და მოქალაქენო, - თქვა მეფე კრეონტმა: - პოლინიკე სამშობლოს მოლაღატეა.

მან წარბშეუხრელად განიზრახა მტრის ჯარების დახმარებით საკუთარი სამშობლოს განადგურება, ყოვლისშემძლე ღმერთების ტაძრების აოხრება და შეურაცხყოფა, კანონიერი მეფის, ღვიძლი ძმის ეტეოკლეს, ტახტიდან ჩამოგდება! აი, კიდევაც ამიტომ არ არის იგი ღირსი დასაფლავებისა!

სამშობლოს მოლაღატის გვამი ქოფაკი ძაღლებისა და ყვავ-ყორნების სათრევად და საძიძგნად უნდა დარჩეს ბრძოლის ველზე! ვინც ამ ჩემ ბრძანებას წინაღუდგება და სავსებით არ დაემორჩილება, სასტიკად დავსჯი, სიცოცხლეს შეუბრალებლად გამოვასალმებ!“

სწორედ იმ დროს, როცა მეფე კრეონტი ასეთ სასტიკ ბრძანებას იმეორებდა, სათათბირო დარბაზში სასწრაფოდ შემოიჭრა სრულიად გაფითრებული პირისახით ის მცველი, რომელიც დარაჯობდა ბრძოლის ველზე დატოვებულ პოლინიკეს გვამს.

დარაჯმა საშინელი ამბავი მოიტანა: ვიღაც თავზე ხელაღებულს პოლინიკეს გვამზე მიწა დაუყრია და ამრიგად მეფის ბრძანება დარღვეულია.

ამ ამბის შეტყობამ მეფე დიდად შეაშფოთა. კრეონტს ეჭვი შეეპარა, რომ უეჭველია მტრებმა მოისყიდეს დარაჯი და ასე უხეშად დარღვიეს მეფის ბრძანებაო.

ბრავზმორეული მეფე სიკვდილით დაემუქრა დარაჯს, თუ იგი დამნაშავეს არ აღმოაჩენდა და თავს არ გაიმართლებდა.

მეფის რისხვამ იმდენად შეაშინა დარაჯი, რომ მან იმწამსვე დატოვა სასახლის დარბაზი და ღმერთებს მადლობა შეწირა, ცოცხალი რომ გადარჩა.

მეფე კრეონტს ჯერ კიდევ თათბირი არ დაემთავრებია, რომ სასახლეში დაბრუნდა გახარებული დარაჯი, რომელსაც უკან მოყვებოდა ოიდიპოს მეფის ასული ანტიგონე.

„დიდებულო მეფეო! - გაბრწყინებული პირისახით მოახსენა დარაჯმა კრეონტს: - აი დამნაშავე, რომელმაც ასე უხეშად დაარღვია თქვენი ბრძანება! ჩვენ შევიპყარიო ეს ქალი სწორედ მაშინ, როცა მიცვალებული ძმის დასაფლავებას აპირებდა.

მოწყალე ხელმწიფეო! მომისმინეთ და ყველაფერს დაწვრილებით მოგახსენებთ.

როცა მე ჩემს ამხანაგებს გადავეცი თქვენი მრისხანე სიტყვები, ყველანი შიშისგარმა მოიცვა. მიცვალებულის გვამს დაუყოვნებლივ ზედ გადაყრილი მიწა ჩამოვაშორეთ და იქვე მახლობლად დავიმალენით, სათვალთვალოდ.

უკვე შუადღემ მოატანა. ანაზღად ამოვარდა საშინელი ქარიშხალი, ქარი არნახული ძლიერებით ჰქროდა და ყველაფერს ამსხვრევდა და ანადგურებდა. მიწიდან აზიდული მტვერი და ქვების ვეებერთელა ნატეხები ცის ტატნობს სწვდებოდა და ქვეყანას წალეკვით ემუქრებოდა.

ქარიშხალი უფრო და უფრო ძლიერდებოდა და თვალთახედვას გვიბნელებდა.

მაგრამ მალე ეს საშინელი ქარიშხალი დაცხრა. ჩვენც თვალი გავახილეთ და აი რასა ვხედავთ.

პოლინიკეს ტიტველ გვამს თავს დასდგომია აი ეს ქალი და მწარედ ქვითინებს, ცხარე ცრემლს აფრქევებს, გულამოსკვნით ქვითი-

ნებს, გოდებს „საბრალლო ძმაო“, და წყევლა-კრულვით იხსენიებს, ვინც მის საყვარელ ძმის გვამს მიწა ჩამოაშორა.

შემდეგ იგი ცრემლების ფრქვევით აგროვებს ხმელ მიწას, მიწით ფარავს გვამს და ლამაზი სპილენძის ჭურჭლით სანელებელ წყალს ასხურებს საყვარელი ძმის ცხედარს.

როგორც კი ეს შევნიშნეთ, ჩვენ სწრაფად მივიჭერთ დამნაშავე ქალთან, შევიპყართ იგი და აი, თქვენ მოგგვარეთ“.

ანტიგონეს თავი ძირს დაეხარა და სრულიად დამშვიდებული ყურს უგდებდა დარაჯის თხრობას.

როცა დარაჯმა დაამთავრა, რაც სათქმელი ჰქონდა, კრეონტი მრისხანედ შეეკითხა ანტიგონეს, სცნობს თუ არა იგი თავის თავს დამნაშავედ, რომ მან მეფის ბრძანება მოღალატე პოლინიკეს დასაფლავების აკრძალვის შესახებ ასე უხეშად დაარღვია.

ანტიგონემ სრულიად დამშვიდებულად და უშიშრად მოახსენა კრეონტს:

„მეფეო, თქვენ მიერ გამოცემული ბრძანება მართალია დავარღვიე, მაგრამ ჩემ თავს დამნაშავედ სრულიად არა ვთვლი! და დამნაშავედ არა ვთვლი ჩემ თავს იმიტომ, რომ თქვენი ბრძანება ეწინააღმდეგება ყოვლისშემძლე ღმერთების მიერ დადგენილ კანონებს.

ყოვლისშემძლე ღმერთების მიერ დადგენილი კანონების დარღვევა არ შეგეძლო. აბა, რა დასაჯერებელია, რომ თქვენ მიერ გამოცემულ ბრძანებას უფრო მეტი ძალა და მნიშვნელობა ჰქონდეს, ვიდრე ყოვლისშემძლე ღმერთების მიერ დადგენილ კანონებს! მე ღრმად მწამს, რომ არც ერთ პატიოსან ადამიანს უფლება არა აქვს წინაღუდგეს საუკუნეობით განმტკიცებულ ღვთაებრივ კანონებს და ბოროტად გამოიყენოს ეს კანონები! ღმერთების მიერ შემოღებული კანონების დარღვევა დიდ დანაშაულად მიმაჩნია და კიდევაც ამიტომ უარვყავი თქვენი ბრძანება და ჩემი მოვალეობა პირნათლად

შევასრულე. მე წინასწარ ვიცოდი, რომ ჩემი ძმის დასაფლავებისათვის სიკვდილს ვერ ავცდებოდი, მაგრამ ჩემს დღევანდელ უმწეო და უნუგეშო მდგომარეობაში სიკვდილი უფრო სასურველია, ვიდრე სიცოცხლე. ჩემი ღვიძლი ძმა რომ არ დამესაფლავებინა, ეს აუტანელ მძიმე ტვირთად დააწევბოდა ჩემ სინდისს და მთელს ჩემ სიცოცხლეში მოსვენებას არ მომცემდა!“

რაც უფრო დამშვიდებით და გაბედულად ლაპარაკობდა ანტიგონე, მით უფრო ღელავდა და შფოთავდა მეფე კრეონტი.

სიბრაზისაგან გაბოროტებული მეფე ანტიგონეს თითოეულ სიტყვაში თავხედობას, ურჩობას ხედავდა და ასეთ კადნიერებას ვერ ითმენდა.

მოთმინებიდან გამოსულმა კრეონტმა მრისხანედ შეჰყვირა:

„ყოვლისშემძლე ღმერთებს ვფიცავ, ამ ქალის მოქმედება ორგვარი თავხედობაა.

ჯერ იყო და ჩემი ბრძანება, რომელიც ზუსტად უნდა შეესრულებინა, ფეხქვეშ გათელა და სრულიად უგულბებელჰყო. ახლა კი თავი მოაქვს და საქებრად მიაჩნია, რომ ჩემს მიერ გამოცემული ბრძანება ასე უხეშად დაარღვია, ასე უხეშად უკუაგდო. განა ყოველივე ეს დასაშვები და მოსათმენია! განა ამის შემდეგ შეიძლება რაიმე შეწყალებაზე ფიქრი!

ყველანი ხომ ლაჩრად ჩამთვლიან, რომ ამ თავხედი, ურჩი ქალის დანაშაული დაუსჯელად დავტოვო!

მართალია, ეს ყოვლად ურჩი ქალი და მისი ღვიძლი და ისმენე ჩემი ნათესავები არიან, მაგრამ ამ ნათესაურ კავშირს ყურადღებას არ მივაქცევ და ორივე დას სასტიკად დავსჯი იმ დანაშაულისათვის, რომელიც ამ უღირსმა დებმა ჩაიდინეს ჩემი ბრძანების დარღვევით.

მე ღრმად დარწმუნებული ვარ, რომ ისმენემაც მონაწილეობა მიიღო დასთან ერთად ძმის უკანონო დასაფლავებაში.

ახლავე მომგვარეთ ისმენე! მე მსურს პირისპირ ვამხილო, რომ იმანაც მონაწილეობა მიიღო პოლინიკეს დასაფლავებაში და ამრიგად უხეშად დაარღვია ჩემი სატიკი ბრძანება“.

ანტიგონემ ისე მშვიდად და წყნარად უპასუხა უსაზღვროდ განრისხებულ კრეონტს: „მეფეო! თუ ჩემი სიკვდილი გსურთ, რატომ აგვიანებთ? ვფიქრობ, როგორც მე მეზიზღება თქვენი უმართებულო სიტყვები, უეჭველია თქვენაც ისე ჰგმობთ და არ მოგწონთ არც ჩემი სიტყვები და არც ჩემი საქციელი.

ღრმად დარწმუნებული ვარ, რომ ჩემი ღვიძლი ძმის დასაფლავებით დიდი სახელი და პატივისცემა მოვიხვეჭე, მე შეევასრულე ჩემი პირდაპირი ზნეობრივი მოვალეობა და ამრიგად სრულიად კანონიერად მოვიქეცი.

აი, მეფეო, სახელმწიფოს ეს წარჩინებული მოქალაქენი, რომელნიც სათათბიროდ მოგიწვევიათ, გულში ქება-დიდებით მიხსენიებენ, ჩემს საქციელს სრულიად მართებულად და კანონიერად თვლიან, მაგრამ თქვენის შიშით თავისი გულისტკივილი საჯაროდ ვერ გაუმჟღავნებიათ!“

„სტყუი! თვალთმაქცობ! - მრისხანედ შეუყვირა მეფემ ანტიგონეს: - ღრმად დარწმუნებული ვარ, არც ერთი ჩემი ქვეშევრდომი არ მოგიწონებს, რომ სამშობლოსათვის თავდადებული ეტეოკლე და სამშობლოს მოღალატე პოლინიკე გაათანასწორო. ნუთუ ჩვენ მტერი მოყვრისაგან ვერ უნდა გავარჩიოთ!

ეტეოკლემ სამშობლოს კეთილდღეობას სიცოცხლე შესწირა და ამიტომ იგი კიდევაც ღირსი იყო შესაფერისი პატივისცემით დაგვესაფლავებინა. ჩვენც, მართლაც, ასე მოვიქეცით.

მაგრამ პოლინიკე, რომელიც მტრის დახმარებით ჩვენ დედაქალაქს გარშემოერტყა, პოლინიკე, რომელიც სულითა და გულით მოწადინებული იყო სამშობლო ქალაქი დაემხო და გაენადგურები-

ნა, ღმერთების სამლოცველო ტაძრები დაენგრია და გაეპარტახებია, თავისი მემამულენი აეწიოკებია და აეოხრებია, ნუთუ სამშობლოს ასეთი მოღალატე ეტეოკლეს მსგავსად ღირსია დასაფლავებისა!

განა ეს მოსათმენი და დასაშვებია!“

ანტიგონემ ისევ დამშვიდებულის კილოთი შენიშნა განრისხებულ მეფეს:

„სახელმწიფოს უზენაესმა ხელმძღვანელმა კარგად უნდა იცოდეს, რომ სიკვდილი ყველაფერს ათანასწორებს, ყოველგვარ ქიშპობას, უთანხმოებას სპობს, საზღვარს უდებს! ეს ისეთი ჭეშმარიტებაა, რომ მის წინააღმდეგ გალაშქრება გონიერებას მოკლებულ ადამიანს შეუძლია.

ადამიანს ცხოვრებაში მიზნად უნდა ჰქონდეს დასახული არა ქიშპობა და უთანხმოება, არამედ ყოვლისშემძლე სიყვარული, რომელიც ყველგან და ყველაფერს აკეთილშობილებს.

მე ასეთი მოსაზრება ღრმად მწამს და კიდევაც ამიტომ მას მივდექ და შეძლებისდაგვარად ვცდილობ შევასრულო.

თუ თქვენ, მეფეო, ეს ჩემი საქციელი დანაშაულად მიგაჩნიათ, ძალაუფლება თქვენს ხელშია და გამომიტანეთ ის მსჯავრი, რომელიც თქვენ სამართლიანად მიგაჩნიათ“.

სწორედ იმ დროს, როცა მეფე და ანტიგონე ასეთი ცხარე კილოთი ლაპარაკობდნენ, სათათბირო დარბაზში შემოიყვანეს ანტიგონეს და ისმენე, რომელიც საცოდავად იცრემლებოდა და ვერ გამოერკვია, თუ რა ხდებოდა.

საბრალო ისმენე, სრულიად ფერმიხდილი, შესჩერებოდა მრისხანე მეფეს და შიშით ვერხვის ფოთოლივით ცახცახებდა.

„სცნობთ თუ არა თავს დამნაშავედ, - მრისხანედ შეეკითხა კრეონტი ისმენეს, - რომ თქვენ ანტიგონესთან ერთად მონაწილეობა მიიღეთ სამშობლოს მოღალატე პოლინიკეს დასაფლავებაში?“

ისმენემ მცირედი მოფიქრებისა და ყოყმანის შემდეგ მოახსენა მრისხანე მეფეს:

„დიახ, მეფეო, მეც დამნაშავე ვარ, რომ ჩემს საყვარელ დასთან ერთად თქვენი სასტიკი ბრძანება დავარღვიე!

მზადა ვარ ჩემი დის თანაბარი სასჯელი მოვიხადო! მე არ შემიძლია ერთ წუთსაც ვიცოცხლო, თუ ჩემ საყვარელ ანტიგონეს ჩამომავშორებთ! მეფეო, იცოდეთ, მე ჩემი და ანტიგონე მიყვარს, მიყვარს მთელი ჩემი არსებით და უმისოდ ჩემი სიცოცხლე ყოვლად წარმოუდგენლად მიმაჩნია.“

ანტიგონემ გადაჭრით და სრულიად მოურიდებლად მოახსენა მეფეს, რომ ისმენეს სრულებით არ მიუღია მონაწილეობა პოლინიკეს დაკრძალვაში. „მთელი დანაშაული, თუ მართლაც ეს დანაშაულად ჩამეთვლება საყვარელი ძმის დაკრძალვაში, მე მიმიძღვის, - გულწრფელად განაცხადა ანტიგონემ, - და კიდევაც ამიტომ მთელ პასუხისმგებლობას მე ვკისრულობ.“

ისმენემ საყვარელი დისთვის რომ სასჯელი შეემსუბუქებინა, ახლა სხვა გზას მიმართა.

„დიდებულო მეფეო, - თვალცრემლიანი შეევედრა საბრალო ისმენე განრისხებულ კრეონტს: - მიიღეთ მხედველობაში, რომ ჩემი საყვარელი და ანტიგონე თქვენი შვილის ჰემონის საცოლეს! ახალგაზრდებს ერთმანეთი მოსწონთ, ერთმანეთი უსაზღვროდ უყვართ და აბა ვინ მოგიწონებთ, მოწყალეო მეფეო, რომ ეს ახალგაზრდები ასე სასტიკად დასაჯოთ და გულში შეუბრალებლად ჩაუკლათ ის ნაზი და სათუთი გრძნობები, რომლებითაც ეს ახალგაზრდები ამჟამად ჭარბად გამსჭვალულნი არიან! ამიტომ გევედრები, გემუდარები,

მოიღეთ თქვენი მოწყალება და აპატიეთ დანაშაული ჩემ საყვარელ დას და თქვენს მომავალ სარძლოს, კეთილშობილ ანტიგონეს“.

ისმენესთან ერთად ქალაქის წარჩინებულმა მოხელეებმა და მოქალაქეებმაც სთხოვეს მეფე კრეონტს მოწყალება მოეღო და თავისი სარძლო, გულკეთილი და ყოვლად კეთილშობილი ანტიგონე, სასჯელისაგან გაეთავისუფლებინა.

სამწუხაროდ კრეონტმა არ შეისმინა არც ისმენესი და არც ქალაქის წარჩინებულ პირთა გულმხურვალე თხოვნა.

„ჩემი შვილი, - ამტკიცებდა მრისხანე მეფე, - სხვა ქალსაც ადვილად მოსძებნის! ანტიგონე და ისმენე, როგორც დამნაშავენი, სასტიკად უნდა დაისაჯონ! ეს არის ჩემი სურვილი, და სურვილი სრულიად სამართლიანი! ჩემი მეფური ბრძანება უდაოდ უნდა შესრულდეს, და კიდევაც შესრულდება!“

ამ სიტყვებთან ერთად მეფემ მსახურებს უბრძანა ანტიგონე და ისმენე დარბაზიდან გაეყვანათ და ფხიზლად ედევნებინათ თვალყური.

ხალხი, რომელიც მეფე ოიდიპოსის ასულების დაკითხვას დაესწრო, სულითა და გულით იტანჯებოდა, სრულიად თანაუგრძნობდა საცოდავ ანტიგონეს, მაგრამ მრისხანე მეფე კრეონტის შიშით სიტყვას ვერ სძრავდა და მწარე საგონებელს ეძლეოდა.

მეფის ვაჟს ჰემონს გაეგო, რომ კრეონტს განზრახვა აქვს ანტიგონე სიკვდილით დასაჯოს.

ამ ამბით შეშფოთებული ჰემონი დაუყოვნებლივ შეიჭრა სამსჯავრო დარბაზში და მამას მხურვალედ შეევედრა საბრალო ანტიგონე სასჯელისაგან გაეთავისუფლებინა.

კრეონტმა ასე უპასუხა თავის საყვარელ შვილს: „შვილო, შენ ყველაფერში მამის სურვილს უნდა დაემორჩილო!

მამაშენის ნება-სურვილი შენთვის კანონი უნდა იყოს!

კარგად უნდა გახსოვდეს, რომ მამაშენის მტერი შენი მტერია, ხოლო მამაშენის მეგობარი შენი მეგობარია!

ქალის სიყვარულმა ჭკუა და გონება არ უნდა დაგიკარგოს!

ზიზღით მოიშორე თავიდან დამნაშავე ანტიგონე, რომელიც ჩემს სურვილსა და ბრძანებას საჯაროდ ჰგმობს და უარყოფს. შვილო, მე რომ შენი თხოვნა შევიწყნარო, როგორი პასუხი გავცე ხალხის სამართლიან მსჯავრს!

ფვიცავ ყოვლისშემძლე ზევსს, ჩემი განაჩენი ურყევად უნდა დარჩეს, მე ამ განაჩენს ვერავინ შემაცვლევინებს!

ანტიგონე და ისმენე დამნაშავენი არიან და კიდევაც ამიტომ სიკვდილით უნდა დაისაჯონ! მე რომ ჩემ საკუთარ ოჯახში, ჩემს მახლობელთა შორის ურჩობა, უსამართლობა დავაკანონო, მაშ გარეშენი როგორღა უნდა დაემორჩილონ, როგორღა უნდა შეასრულონ ჩემი კანონიერი განკარგულება, ჩემი კანონიერი ბრძანება!“

ყველგან და მარადის მამის გამგონი და მორჩილი ჰემონი, როცა მან ასე უსამართლო და თვითნება მშობლის მრისხანე სიტყვები მოისმინა, გაბედულად გამოესარჩლა საბრალო ანტიგონეს და ამტკიცებდა, რომ საბრალო ქალწულის სიკვდილით დასჯა ყოვლად შეუძლებელი და დაუშვებელია.

მოსალოდნელი უბედურებით თავზარდაცემულმა ჰემონმა ამ სიტყვებით მიმართა განრისხებულ კრეონტს: „თებელი ხალხი სწუხს და სასოწარკვეთილებას ეძლევა იმის გამო, რომ ოიდიპოსის კეთილშობილი ასული, საბრალო ანტიგონე, დიდებული საქმისათვის ასე სამარცხვინოდ, ასე უსამართლოდ იღუპება.

საჭიროა გონიერებას ანგარიში გაუწიო. სათაკილო და სამარცხვინო როდია ადამიანმა სხვების რჩევა და აზრი მოისმინოს! მართოდმართო თავის ჭკუასა და გონებაზე დამყარება საქმეს სწორად ყოველთვის როდი სჭრის.

ჯიუტობა და ახირება საქმეს ვნებს, კეთილ ნაყოფს ვერ გამოიღებს, დამღუპველია. ხე, რომელიც წყალდიდობის დროს ფრთხილად ეშვება მდინარის ნაპირას, ტოტებს დამსხვრევისაგან უეჭველად გადაარჩენს.

მეზღვაური, რომელიც ზომავზე გადამეტებულად დაჭიმავს იალქნებს, ხომალდს დაღუპავს, ზღვის უფსკრულში ჩაძირავს.

ჩემო საყვარელო მამავ! გთხოვ კეთილი ინებო და ჩემ რჩევას ანგარიში გაუწიო! გაფრთხილებ, თუ ასე არ მოიქცევი, შენი ჯიუტობა მთელ სამეფო გვარეულობას დაღუპავს!

მართალია, როცა უბედურება თავს დაგატყდება, ბევრსაც ინანებ, მაგრამ უკვე გვიანდა იქნება“.

სიბრაზით აღშფოთებულმა კრეონტმა მრისხანედ შეუყვირა ჰემონს: „როგორ? ჩემი ხნის ადამიანს გუშინდელი ბიჭბუჭები ჭკუას უნდა ასწავლიდნენ? როგორ ბედავ, რომ მამას ეურჩები, მამის ბრძანებას და სურვილს არ ემორჩილები? მერე რისთვის? სამშობლოს დამამცირებლის, სამშობლოს კანონების აბუჩად ამგდებელი ქალისათვის?“

იცოდე, შვილო, შენ რასაც ფიქრობ, ყოვლად დაუშვებლად და შეუძლებლად მიმაჩნია შეგისრულო. ჩემი კანონების, ჩემი ბრძანებების უხეშად დამრღვევი ანტიგონე სიკვდილით უნდა დაისაჯოს, შენ ცოცხალს აქედან ვერ წაიყვან, ცოლად ვერ შეირთავ!“

„მაშ შენ უკვე გადაწყვეტილი გაქვს სიცოცხლეს გამოასალმო უდანაშაულო ანტიგონე? - შეშინებული შეეკითხა ჰემონი კრეონტს. - თუ ეს ასეა, იცოდე, მამაჩემო, რომ ამ უდანაშაულო ქალწულთან ერთად სხვაც ვინმე სიცოცხლეს სამუდამოდ გამოესალმება!“

„შენ კიდევ მემუქრები! - მრისხანედ შეუყვირა კრეონტმა ჰემონს. - აი, შენ თვალწინ მოვიყვან სისრულეში ჩემ გადაწყვეტილებას!

თვითონ შენვე საკუთარი თვალებით დაინახავ შენი საცოლეს სიკვდილით დასჯას! მომგვარეთ ახლავე ურჩი და მოღალატე ქალი!”

„კეთილშობილი ანტიგონეს სიკვდილს, - გაბრაზებით უპასუხა ჰემონმა მამას, - ჩემი თვალები ვერ დაინახავენ.

იცოდე, მამავ, შენ ამას ვერ შეძლებ! მე ახლა სამუდამოდ ვტოვებ სამეფო დარბაზს და შენ კი დარჩი ამ ბრწყინვალე სასახლეში შენს მოწამლულ მლიქვნელთა შორის და განაგრძე შენი საბედისწერო ჯიუტობა, რომელიც, ეჭვს გარეშეა, კეთილს არაფერს მოგიტანს!“

ჰემონი გაჯავრებული გამოვიდა დარბაზიდან და სამუდამოდ დატოვა თავისი საგვარეულო სასახლე.

მეფის თვითნებობამ და სიჯიუტემ მეტად შეაწუხა ქალაქის წარჩინებული მოხუცები, რომლებიც ანტიგონესა და ისმენეს დაკითხვას დაესწრნენ, მაგრამ თავის მწუხარებას გულში ღრმად იმარხავდნენ და მის გამომჟღავნებას ჯერ კიდევ ვერ ბედავდნენ.

ბოლოს, როგორც იყო, მოხუცებულებმა გაბედეს და მეფეს მოკრძალებით მოახსენეს: „დიდებულო მეფეო, მოვალეთ ვთვლით ჩვენ თავს გაგაფრთხილოთ, რომ ჰემონი მეტად აღელვებული გავიდა დარბაზიდან და ვშიშობ ცუდი რამ არ ჩაიდინოს!

ჰემონი ჯერ კიდევ ყმაწვილია და თავისი სიცმაწვილით ადვილად შესაძლებელია რაიმე საბედისწერო ნაბიჯი გადადგას! გთხოვთ პატივი დასდოთ ჩვენს მოხუცებულობას და მიიღოთ საჭირო ზომები, რათა ჭაბუკმა ამ აღელვების დროს ცუდი რამ არ აიტეხოს!“

სამწუხაროდ, კრეონტმა ყური არ ათხოვა ამ გაფრთხილებას და ქალაქის წარჩინებულ მოხუცებულებს განუცხადა: „ჩემი შვილი არც ისე ყმაწვილია, რომ ანგარიშს არ უწევდეს თავის უსაფუძვლო, დამღუპველ მოქმედებას! ხოლო, თუ მე ვცდები, და იგი მართლაც რაიმე საბედისწერო ნაბიჯს გადადგამს, დეე ისე მოიქცეს, როგორც სურ-

დეს და როგორც თავისი ჭკუა უჭრიდეს! ჩემმა შვილმა კარგად უნდა იცოდეს, რომ მეფე კრეონტის სიტყვა უდაო და ურყევია!

ჰემონს კარგად უნდა ჰქონდეს შეგნებული, რომ ჩემი კანონების უხეშად დამრღვეველი ქალწული ქალები, ყოველ მიზეზს გარეშე სიკვდილით უნდა დაისაჯონ!“

„მაშ, დიდებულო მეფეო, - გაკვირვებით შეეკითხნენ წარჩინებული მოხუცებულები კრეონტს, - თიდიპოსის ორივე ასული გსურთ სიკვდილით დასაჯოთ?“

ამ შეკითხვამ დიდად ჩააფიქრა მეფე კრეონტი. მცირედი ყოყმანის შემდეგ მეფემ ანგარიში გაუწია მოხუცებულების სულიერ განწყობილებას და ისმენე, რომელსაც მონაწილეობა არ მიუღია პოლინიკეს დაკრძალვაში, სრულიად გაანთავისუფლა სასჯელისაგან.

საბრალო ანტიგონე კი, მეფის ბრძანებით, უნდა დაემწყვდიათ ლაბდაკიდების საგვარეულო აკლდამაში და სიცოცხლე შიმშილით მოესპოთ...

ანტიგონე გამოიყვანეს სასახლიდან და მცველებით გარშემორტყმული მიყავდათ აკლდამისაკენ, სადაც საბრალო ქალწულს შიმშილით სიკვდილი მოელოდა.

ანტიგონეს მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა.

მცველებით გარშემორტყმული საბრალო ქალწული გულამოსკვნით ტიროდა, გოდებდა, მაგრამ შველასა და დახმარებას მაინც არავის თხოვდა.

ანტიგონეს ძველებურმა სიმამაცემ და გაბედულებამ უღალატა, იგი ღონემიხდილი უნუგეშოდ შესცქერის თავის მომავალ ხვედრს და ცხარე ცრემლებით იწურება.

სიცოცხლის წყურვილი და სიკვდილის წინაშე შიში მთლიანად იპყრობს კეთილშობილი ანტიგონეს მგრძნობიარე გულს.

საბრალო ქალწული ხმამაღლა ქვითინებს, გოდებს, ცხარე ცრემლებს აფრქვევს და უნუგეშოდ დასტირის თავის თავს, რომ იგი ასე უდროოდ, მეგობრებისა და ნათესავების დაუტირებლად, იძულებულია ჩავიდეს იმ საგვარეულო აკლდამაში, სადაც მიცვალებულთა შორის ყოველ წუთს სიკვდილს უნდა მოელოდეს.

გულქვა, მრისხანე კრეონტი კი, თითქოს აქ არაფერი ხდებოდეს, საბრალო ქალწულის ტანჯვა-ვაებას ოდნავაც ყურადღებას არ აქცევდა.

ამ დროს სახალხო კრებაზე, სამეფო სახლის წინ, სრულიად მოულოდნელად გამოცხადდა გულთამხილავი, მოხუცი ტირებია, რომელმაც მწუხარე სახის გამომეტყველებით შემდეგი სიტყვებით მიმართა მეფე კრეონტს: „დიდებულო მეფეო! შენ ამჟამად მიდიხარ იმ გზით, რომელიც სრულიად არ შეშვენის ხალხის კეთილისმსურველ მმართველს და მბრძანებელს. გზა, რომელიც შენ აგირჩევია, სახიფათო და საბედისწეროა, როგორც შენისა და შენი სახლობისათვის, ისე მთელი შენი სახელმწიფოსათვის. მომისმინე - რაცა მსურს მოგახსენო და, თუ შენ უყურადღებოდ არ დატოვებ ჩემ რჩევას, ვფიქრობ საქმეს კიდევ გამოასწორობ და მოსალოდნელ უბედურებას თავიდან აიციდენ.

აბა, მეფეო, ყური დამიგდე და გულდასმით მომისმინე რასაც ახლა მე მოგახსენებ.

მე ვიჯექი იმ გომურში, რომელიც ფრინველების საცხოვრებლად მაქვს მიჩნეული.

ანაზღად გომურში შემომესმა ფრინველების რაღაც უცნაური ჟივილ-ხივილი. ფრინველები, ეტყობოდა, ფრთების ცემითა და კლანჭების გლეჯით ერთმანეთს დაუნდობლად წიწკნიდნენ, კორტნიდნენ და აწიოკებდნენ.

დიდად შემაშფოთა ფრინველების ასე საშინლად ჟივილ-ხივილ-
მა და ერთმანეთის დაუნდობლად აწიოკებამ.

გადავწყვიტე ყოვლისშემძლე ღმერთებისათვის მსხვერპლი შე-
მეწირა და გამეგო, რას ნიშნავდა ფრინველების ასეთი არაჩვეუ-
ლებრივი ხმაური.

სამსხვერპლოზე მოკრძალებით დავალაგე ზვარაკის მსუქანი
ნაჭრები, მაგრამ სამსხვერპლო მსუქანმა ხორცმა ცეცხლი არ მო-
იკიდა. ტენი, რომელიც სამსხვერპლო ხორცს ჩამოწვეთავდა, ბო-
ლავდა, ქათვებოდა და ფერფლად ინთქებოდა. ნაღველი იბურთე-
ბოდა და სადღაც ჰაერში ჰქრებოდა.

ვფიქრობ, რაც ჩემი თვალით ვნახე და შევამოწმე, მეტად ცუდი ნი-
შანია, რაც ჩვენ სამშობლო ქალაქს დიდ უბედურებას უქადის. დიახ,
დიდებულო მეფეო, შენის უმართებულო და უსამართლო ყოფაცე-
ვით ქალაქის მთელ მოსახლეობას დიდი უბედურება და განსაცდე-
ლი მოეღოს.

ჩაბილწულია ჩვენი სამსხვერპლო საკურთხევლები. ქოფაკ ძაღ-
ლებს და მტაცებელ ფრინველებს დაუსაკუთრებიათ ჩვენი ტაძრების
საკურთხევლები და პოლინიკეს გვამის ნახორხალებით ავსებენ. სა-
ცოდავ პოლინიკეს, დიდებულო მეფეო, შენ მოუსპე დასაფლავების
უფლება და ძაღლებისა და მტაცებელი ფრინველების სათრევად და
საძიძგნად დატოვე.

ყოვლისშემძლე ღმერთები შემოგვწყყრენ და ჩვენგან შეწირულ
მსხვერპლს უკვე აღარ იღებენ.

დიდებულო მეფეო, ჩაუფიქრდი ჩემ სიტყვებს! უცოდველი ამ დე-
დამიწის ზურგზე ხორციელი ადამიანი არ მოიპოვება!

ცოდვილი ადამიანი, თუ კი მოისურვებს, ცოდვას გულახდილად
აღიარებს და გონიერ რჩევას ყურს დაუგდებს, ანგარიშს გაუწევს,

საქმეს გამოასწორებს, მოსალოდნელ უბედურებას თავიდან აიცილებს.

სრულიად გულწრფელად გირჩევ, მოწყალეო მეფევ, ტყუილუბრალოდ ნუ მრისხანებ, თავი დაანებე მკვდრებთან ბრძოლას! თუ ჩემს გულწრფელ რჩევას ყურად იღებ, პირადად შენ და შენი სახლობა და მთელი ჩვენი საერთო სამშობლო ქვეყანა დიდ უბედურებას, დიდ განსაცდელს უვნებლად თავს დააღწევს“.

მოხუც ტირეზიას წინასწარმეტყველებამ მეფე კრეონტი მეტად აღაშფოთა და ბრაზობდა, მეფე ეჭვიანობდა და ყველას მოღალატეობას სწამებდა.

მეფე კრეონტი ფიქრობდა, მოხუცი ტირეზიაც მოღალატეა, იგი უეჭველია მტრების მიერ მოსყიდულია და ამიტომ ასე უმართებულო რჩევას იძლევაო.

„ყოვლად დაუშვებელი და შეუწყნარებელია! - მრისხანედ შეჰყვირა გონებადაკარგულმა მეფემ. - ყველა ჩემს წინააღმდეგ ილაშქრებს, ყველას სურს ჩემი სახელმწიფო მიწასთან გაასწოროს, პირადად ჩემს უშიშროებას საფუძველი გამოუთხაროს.

განა ოდესმე აზრად მომივიდოდა, რომ მოხუცი ტირეზია, ყოვლისშემძლე ღმერთების ეს მესაიდუმლე, ჩემს წინააღმდეგ გამოილაშქრებდა! უეჭველია, მოხუცი ტირეზიას მოქმედება რაღაც საიდუმლოებითაა მოცული!

აღბათ ეს ცრუ წინასწარმეტყველი ჩემი პირადი მტრებისგანაა მოსყიდული!

დიახ, დიახ, ვიცნობ ამ ცრუ წინასწარმეტყველის გაიძვერობას, მუქთახორობას, მექრთამეობას! ანგარებით გატაცებული ეს ვაჟბატონი სინდისით ვაჭრობს. არავის ინდობს, ოღონდ კი თავის ბოროტ ზრახვებს მიაღწიოს!

მაგრამ, იცოდე ცრუ წინასწარმეტყველო, რომ ამქვეყნად არ არსებობს ისეთი ძალა, რომელიც ჩემ გადაწყვეტილებას შესცვლის!

მოღალატე, სამშობლოს გამცემელ პოლინიკეს ჯეროვანი პატივისცემით ვერ დავასაფლავებ! სამშობლოს გამცემლის, სამშობლოს მოღალატის ხვედრი, მწარე ხვედრი - პოლინიკეს სიკვდილის შემდეგაც თან სდევს, მისი განუყრელი თანამგზავრია.

მოხუცო გულთამხილავო ტირეზია, ნუ დაგავიწყდება, რომ ცრუ და ანგარების მოყვარული წინასწარმეტყველები ხშირად იღუპებიან.

ვფიქრობ, ასეთი სამწუხარო ბოლო შენც მოგელის! შენს ბოროტ განზრახვებს შენი მაღალფარდოვანი, მიკიბულ-მოკიბული, აფერადებული სიტყვები ვერ დაფარავს!“

მოხუცი ტირეზია ერთიანად შეაშფოთა კრეონტის უსაფუძვლო და უმართებულო სიტყვებმა. მოხუც გულთამხილავს განსაკუთრებით ის აწუხებდა, რომ მრისხანე მეფე მექრთამეობასაც სწამებდა.

ამ დაუმსახურებელი ბრალდებით აღშფოთებულმა გულთამხილავმა მეფეს მოახსენა ამუამად ყველაფერი ის, რის მთლიანად თქმასაც წინათ ვერ ბედავდა.

„მეფეო, - აღელვებულის კილოთი მოახსენა ტირეზიამ არანაკლებ აღელვებულ მეფე კრეონტს. - გახსოვდეს, რომ მოხუცი ტირეზია ანგარებით გატაცებული არასოდეს არ წინასწარმეტყველებდა და დღესაც არ წინასწარმეტყველებს! ჩემი სიტყვა ყველგან და მარადის სწორი და საფუძვლიანია. ცრუ და ყალბი სიტყვები ჩემგან არავის სმენია.

მე მხოლოდ იმას წინასწარმეტყველებ, რასაც ყოვლისშემძლე ღმერთები შთამაგონებენ. ღმერთების სურვილი და აზრი კი, ვფიქრობ, ყველასათვის სავალდებულო უნდა იყოს.

მეფეო, შენ კარგად უნდა იცოდე, რომ ჩემის ბაგენით ყოვლისშემძლე ღმერთები მეტყველებენ.

მაშ, ყური დამიგდე და მოისმინე რასაც ახლა მოგახსენებ!

მეფეო, სულ მოკლე ხანში ღმერთები მოუვლენენ სიკვდილს შენს ერთ ძლიერ მახლობელ ადამიანს. ამ სასჯელს მოგანიჭებენ ყოვლისშემძლე ღმერთები, იმიტომ, რომ შენ სრულიად უდანაშაულო ადამიანი ცოცხლად კუბოში ჩააწვინე! სასტიკი სასჯელი მოგენიჭება შენ კიდეც იმიტომ, რომ შენ დღემდე დაუსაფლავებელი დატოვე ბრძოლის ველზე პოლინიკეს გვამი ქოფაკი ძაღლებისა და მტაცებელი ფრინველების სათრევად და საძიძგნად!

მკვდრების წინააღმდეგ შურისძიება ყოვლად დაუშვებელი და შეუწყნარებელი ბოროტმოქმედებაა! გვირგვინოსან მეფეებს არ შეჰფერის მკვდრების წინააღმდეგ ბრძოლის გაჩაღება!

დარწმუნებული უნდა იყო, მეფეო, რომ შურისმაძიებელი ერინიები სასტიკად დაგსჯიან როგორც პირადად შენ, ისე მთელ შენ სამეფო სახლობას. შემ მთელ სამეფო ოჯახს მწუხრის სუდარა გადეთვარება. ტირილი, გოდება, ვაება, - აი ხვედრი, რომელიც მოელის შენს სამეფო ოჯახს.

მაგრამ მთელი უბედურება ამით როდი ამოიწურება! შენთან ერთად ძლევაშემოსილი კადმოსის შთამომავალი თებელბიცი დაიტანჯებიან და მათ მწუხარებას საზღვარი არ დაადგება!

აი, ჩემი სწორი და უტყუარი სიტყვა! რამდენად მე ვტყუი და ანგარებით გატაცებული ყალბ ცნობებს გაწვდით, შენ თვითონვე ამას სულ მოკლე ხანში შეამოწმებ. მოხუცი ტირეზიას ბაგენი ყოველთვის სწორად მეტყველებდნენ და დღესაც ასე მეტყველებენ!“

ამ სიტყვებთან ერთად მოხუცმა ტირეზიამ დატოვა თებელთა სახალხო კრება და მეფე კრეონტის ცილისწამებით აღშფოთებული თავის სახლისაკენ გაემართა.

მეფე კრეონტი მეტად ააღელვა მოხუც ტირეზიას წინასწარმეტყველებამ, მაგრამ მრისხანე მეფე უფრო და უფრო რბილდებოდა, თავის ჯიუტობას და ახირებას თანდათანობით ანელებდა განსაკუთრებით მას შემდეგ, როცა ქალაქის წარჩინებულმა მოხუცებულებმა გაბედეს და მოახსენეს, რომ მოხუც ტირეზიას წინასწარმეტყველება არასდროს არ გამტყუნებულაო.

თებელ მოქალაქეებს სწამდათ მოხუცი ტირეზიასი და კიდევაც ამიტომ დიდ მწუხარებას გამოსთქვამდნენ, რომ მეფემ ასე შეურაცხყოფილი თავიდან მოიშორა ხალხის მიერ საყვარელი, მარადის და ყველგან სწორი, მართალი და თავაზიანი, ყოვლისშემძლე ღმერთების მესაიდუმლე გულთამხილავი.

თებეს მოქალაქეებმა მეფეს მოახსენეს: „დიდებულო მეფეო, გთხოვთ საგვარეულო აკლდამაში უდანაშაულოდ დამწყვდეული ანტიგონე დაუყოვნებლივ გაათავისუფლოთ და შესაფერისი პატივისცემით დაკრძალოთ ბრძოლის ველზე უპატრონოდ დატოვებული პოლინიკეს გვამი. ამ ორი საქმის შესრულება სასწრაფო და გადაუდებელია, თუ გსურთ, რომ ყოვლისშემძლე ღმერთებმა რაიმე საშინელი უბედურება არ მოგვივლინონ!“

მოქალაქეების ასეთმა გულწრფელმა თხოვნამ დიდი გავლენა მოახდინა მეფეზე. კრეონტმა ბოლოს გადაწყვიტა პოლინიკე ღირსეულად დაეკრძალა და უდანაშაულოდ სასიკვდილოდ აკლდამაში ჩამწყვდეული საბრალო ანტიგონე გაეთავისუფლებინა.

მეფე და მისი მხლებელნი გაემგზავრნენ იმ გორაკისაკენ, სადაც პოლინიკეს გვამი ძაღლებისა და მტაცებელი ფრინველების სათრევად და საძიძვნად იყო დატოვებული.

კრეონტმა, სანამ პოლინიკეს გვამს დამარხავდა, წინასწარ ვედრება აღავლინა ჰეკატასა და პლუტონის წინაშე, რათა საიქიოს ამ

მბრძანებლებს თავისი მრისხანება მოწყალებით შეეცვალათ და პოლინიკეს სული ღმობიერად მიეღოთ საიქიოს სამფლობელოში.

მეფის მხლებლებმა, როგორც კი კრეონტი ლოცვას მორჩა, პოლინიკეს გვამი ნაკურთხი წყლით განბანეს, დაწვეს იგი ახალმოტეხილ ხის ტოტებზე და შესაფერისი პატივისცემით დაკრძალეს. მიცვალებულის საფლავზე მეფის განკარგულებით აღმართეს მშობლიური მიწის ყრილი.

კრეონტი და მისი მხლებლები, როგორც კი პოლინიკე დაკრძალეს, უმაღლესად გაემართნენ კადმოსის საგვარეულო აკლდამისაკენ, სადაც საბრალო ანტიგონე მიცვალებულთა შორის მუდამ წუთს სიკვდილს მოელოდა.

როცა კრეონტი საგვარეულო აკლდამას უახლოვდებოდა, ერთ-ერთ მხლებელს აკლდამიდან ხმამაღალი ტირილი შემოესმა და მეფეს მოახსენა.

კრეონტმა აუჩქარა ნაბიჯს. რაც უფრო უახლოვდებოდა მეფე აკლდამას, მით უფრო გარკვევით და ცხადად მოისმოდა აკლდამიდან ტირილისა და ქვითინის ხმა.

„ვაგლახ მე უბედურს! - საზრლად შეჰყვირა მეფე კრეონტმა. - გული მიწუხს, გული მიშფოთავს, გული რაღაც ცუდს მეუბნება! ნუთუ ის გზა, რომელზეც ახლა მივდივარ, ყველა ჩემ მიერ განვლილ გზაზე უფრო სახიფათო და საბედისწეროა!

ვფიცავ ყოვლისშემძლე ღმერთებს, რომ ეს საშინელი ხმა ჩემი საყვარელი შვილის, ჩემი ჰემონის ტირილის ხმაა!

მიშველეთ, სასწრაფოდ შეიჭერთ აკლდამაში და დაუყოვნებლივ მაცნობეთ, ეს ტირილის ხმა მართლაც ჩემი შვილის ჰემონის ხმაა, თუ მე ვტყუვდები და მხოლოდ ასე მეჩვენება!“

მხლებლებმა დაუყოვნებლივ შეასრულეს მეფის ბრძანება.

საზარელი სურათი გადაიშალა მეფის მხლებელთა თვალიდან.

აკლდამის თალიან ჭერზე მარყუქებით იყო ჩამოკიდებული საცო-
დავი ანტიგონე, რომელსაც წვრილი თოკივით დაეგრისა ტანსაცმე-
ლი, ყელზე დაეხვია და ამრიგად თავი ჩამოეხრჩო.

საბრალო ჰემონს გულში ჩაუკრავს ანტიგონეს გვამი და გულა-
მოსკვნით ტირის, ქვითინებს, მწარედ თავს დასტირის თავის საცო-
ლეს, თავის საყვარელ ანტიგონეს, რომელსაც ასე უხეშად, ასე უდ-
როოდ მოუსპო ჯერ კიდევ გაუხარებელი ახალგაზრდობა უღირსი
მამის, კრეონტის, აღვირახსნილმა თვითნებობამ, უღირსი მამის ჯი-
უტობამ, წინდაუხედაობამ და გულქვაობამ.

კრეონტი შეშლილივით შეიჭრა აკლდამაში და როცა ეს საზარე-
ლი სურათი დაინახა, თვალთაგან მდუღარე ცრემლები წასკდა და
თავის საყვარელ შვილს ასე შეევედრა: „შვილო, ეს როგორი გაუნე-
ლებელი ცეცხლი გამიჩინე! გვედრები, გემუდარები, შვილო, და-
ტოვე ახლავე ეს საბედისწერო აკლდამა და წამომყე სასახლეში, სა-
დაც საბრალო დედაშენი, დედოფალი ევრიდიკე, ასე მოუთმენლად
გელოდება! შვილო, ნუ გააუბედურებ ნურც შენ თავს და ნურც შენ
საბრალო მშობლებს!“

უსაზღვრო მწუხარებით თავზარდაცემულმა ჰემონმა მრისხანედ
გადახედა მამას, ხმაამოუღებელივ იძრო ხმალი და ის იყო თავისი
უღირსი მშობლისათვის მკერდი უნდა განეგმირა, რომ კრეონტი
სასწრაფოდ გვერდზე გადაუდგა და ამრიგად სიკვდილს თავი დააღ-
წია.

ჰემონმა აკლდამის ჭერზე ჩამოკიდებული საბრალო ანტიგონე
მოკრძალებით ჩამოხსნა, გულში მაგრად ჩაიკონა და, რაც ძალი და
ღონე ჰქონდა, ხმლის მძლავრი მოქნევით თავისი მკერდი სასიკ-
ვდილოდ განიგმირა.

დასუსტებული, გონებაშიხდილი ჰემონი, მაშინაც კი, როცა უკა-
ნასკნელად სიკვდილს ებრძოდა, თავისი მოდუნებული ხელებით

საბრალო ანტიგონეს გაცივებულ გვამს გულში მხურვალედ იკრავდა და მის ფერმიხდილ ლოყებზე ცხარე ცრემლების მდულარებას აფრქევდა.

სულთმობრძავი ჰემონის თვალთაგან მოხეთქილი ცრემლების ნაკადი ციურ ჩანჩქერად ევლინებოდა ანტიგონეს ფერმიხდილ პირისახეს და საბრალოს თითქოს ყურში ჩასჩურჩულებდა: „გულს ნუ გავიტეხთ! თუ ბედმა ამქვეყნად გვიმუხთლა, სამაგიეროდ საიქიოს ხომ ერთმანეთს მაინც შევხვდებით და საქორწილო ზეიმი იქ გავაჩალოთ!“

მწუხარებით თავზარდაცემულმა კრეონტმა მდულარე ცრემლების ფრქვევით წამოასვენა თავისი საყვარელი შვილი სასახლეში.

გაუბედურებულ მშობელ მამას, როცა იგი სასახლის ალაყაფის კარებს უახლოვდებოდა, კარისკაცებმა მეორე თავზარდამცემი ამბავი მოახსენეს.

მეფე კრეონტის მეუღლემ, დედოფალმა ევრიდიკემ, როცა საყვარელი შვილის ჰემონის ასე საცოდავად დაღუპვის ამბავი შეიტყო, ვერ აიტანა ეს მწუხარება და თავის მოკვლა გადაწყვიტა.

საბრალო დედოფალი ჩუმად შეიპარა სასახლის ერთ-ერთ დარბაზში, სადაც ღმერთების პატივსაცემად გამართული ჰქონდათ საკურთხეველი, და ბასრი ხმლით სასიკვდილოდ განიგმირა შვილისადმი უსაზღვროდ მოსიყვარულე გული.

ამ საშინელი ამბის გაგებამ კრეონტს თავზარი დასცა. ეს ოდესღაც ძლიერი მეფე, რომლის წინაშე მთელი სახელმწიფო შიშით ცახცახებდა, გონებადაკარგული მიწაზე პირქვე დაემხო და მწუხარედ ლულლულედა: „ჩემმა ჯიუტობამ, ჩემმა ახირებულმა ქედმაღლობამ დაღუპა ჩემი საყვარელი შვილი ჰემონი და ჩემი ძვირფასი მეუღლე, დედოფალი ევრიდიკე. ჩამქოლეთ ყველამ, ვისაც ჯერ კიდევ სამარ-

თლიანობის გრძნობა არ დაგიკარგავთ! უღირსი მამა, უღირსი მე-
უღლე ღირსია სასტიკი სასჯელისა!“

შვიდკარიბჭიანი თებეს მკვიდრნი, როცა მეფის ამ მწარე სიტყვებს ისმენდნენ, მწუხარედ ერთმანეთს ეუბნებოდნენ: „სიბრძნე ამქვეყნიური ბედნიერების საწინდარია!“

ეპიგონების გალაშქრება თებეს წინააღმდეგ

არგოსის მკვიდრსა და ძლევამოსილ მხედრობას არ ასვენებდათ ფიქრი, რომ თებელებმა შვიდკარიბჭიანი თებეს გარშემო ბრძოლის დროს მთლიანად გაანადგურეს არგოსელთა მხედრობა და მისი სახელოვანი სარდლები.

ათმა წელმა განვლო მას აქეთ, რაც არგოსელთა მხედრობას ეს უბედურება თავს დაატყდა. ბრძოლის ველზე დახოცილ არგოსელ სარდლების შვილები, ეგრეთ წოდებული ეპიგონები, უკვე დავაჟკაცდნენ და სულ იმას ცდილობდნენ, რომ სამაგიერო გადაეხადათ თებელებისათვის.

ეპიგონებმა და უკვე ღრმად მოხუცებულმა არგოსის მეფემ ადრასტემ გადაწყვიტეს თებეს წინააღმდეგ გალაშქრება და თებელების სასტიკად დასჯა.

მთელი სახელმწიფო ომის სამზადისს შეუდგა.

არგოსელების ძლევამოსილი მხედრობა სასწრაფოდ ირაზმებოდა. სახელმწიფოს მშვიდობიანი მოსახლეობა ჯარისკაცებს სიტყვით, საქმით ამხნევებდა და გულში გამარჯვების იმედს უნერგავდა.

მართალია, მეფე ადრასტე მონაწილეობას იღებდა განზრახულ ომში, მაგრამ მხედრობის მთავარსარდლობაზე ხანშესულობის გამო უარს აცხადებდა.

რადგან ღირსეული მთავარსარდლის არჩევა მეტად საძნელო შეიქნა, ეპიგონებმა რჩევისათვის მიმართეს დელფოს მისანს.

აპოლონ ღმერთის მისანმა ეპიგონებს უწინასწარმეტყველა, რომ ისინი მტერზე აუცილებლად გაიმარჯვებენ, თუ მხედრობის მთავარსარდლობას ამფიარაეს სახელოვან და მამაც შვილს ალკმეონს ჩააბარებენ.

ალკმეონი კი ყოყმანობდა მხედრობის მთავარსარდლობის მიღებაზე. ალკმეონი ორცეცხლშუა იყო. ჭაბუკმა არ იცოდა, როგორ მოქცეულიყო, მხედრობის მთავარსარდლობა მიეღო, თუ საკუთარი დედისათვის სამაგიერო გადაეხადა, როგორც ეს საყვარელმა მამამ ანდერძით დაავალა.

ამ მძიმე მდგომარეობიდან რომ გამოსულიყო, ალკმეონი დელფოში გაემგზავრა აპოლონ ღმერთის მისნისაგან რჩევა-დარიგების მისაღებად.

გულთამხილავმა ალკმეონს ასეთი რჩევა მისცა: „დედას სამაგიერო გადუხადე და არგოსელთა მხედრობის მთავარსარდლობაც მიიღე“.

პოლინიკეს შვილი ტერსანდრი ყოველგვარ ზომას ღებულობდა, რომ ანგარების მოყვარულ ერიფილეს თავისი შვილები, ალკმეონი და ამფილოხი, ომში წასასვლელად აეძულებინა.

ტერსანდრმა ერიფილეს ამ მიზნით მიუძღვნა საჩუქრად ის ძვირფასი ტანსაცმელი, რომელიც ათენა ქალღმერთმა ოდესღაც აჩუქა ჰარმონიას, როცა იგი თებეს მეფეს კადმოსს გაჰყვა ცოლად.

ეს ძვირფასი ტანსაცმელი პოლინიკეს ხვდა წილად მემკვიდრეობის განაწილების დროს.

ცბიერი ერიფილე შვილებს მოუწოდებდა ომში წასასვლელად, მაგრამ ალკმეონმა კარგად იცოდა დედის ამ მოწოდების ფასი.

ამიტომ ამფიარაეს ღირსეულმა შვილმა, ალკმეონმა, გადაწყვიტა ომიდან დაბრუნების შემდეგ გადაუხადოს დედას სამაგიერო.

ამრიგად საკითხი არგოსელთა მხედრობის მთავარსარდლის არჩევის შესახებ საკეთილოდ დამთავრდა.

როგორც კი ალკმეონმა მთავარსარდლობაზე თანხმობა გამოაცხადა, ეპიგონების ძლევამოსილი მხედრობა საბრძოლო წესით დარაზმული გაემართა შვიდკარიბჭიან თებესაკენ.

ეპიგონები ღრმად დაიმედებული იყვნენ, რომ ყოვლისშემძლე ღმერთების დახმარებით მტერზე ბრწყინვალედ გაიმარჯვებდნენ.

გაიმართა საშინელი ბრძოლები შვიდკარიბჭიან თებეს მიდამოებში.

მამაცი ალკმეონის მიერ გამხნეებული ჯარისკაცები სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთებოდნენ თებელთა მხედრობის ურიცხვ რაზმებს და ირგვლივ ყველაფერს ანადგურებდნენ.

თებელთა მხედრობა, რომელმაც ათი წლის წინათ დაამარცხა ეპიგონების მამები, ამჟამად ეტეოკლეს შვილის ლაოდამოსის მთავარსარდლობით თუმცა მედგარ წინააღმდეგობას უწევდა არგოსელების მცირერიცხოვან მხედრობას, მაგრამ ეპიგონების თავდადებული გმირობის წინაშე ძრწოდა და გამარჯვების იმედს ჰკარგავდა. მეფე ლაოდამოსმა ამ საბედისწერო ბრძოლაში სასიკვდილოდ დაჭრა მეფე ადრასტეს შვილი ეგიალეესი.

ამ ახალგაზრდა გმირის დაკარგვამ საშინლად გააბრაზა არგოსელების მხედრობის მთავარსარდალი ალკმეონი, რომელიც ხმალამოღებული ეკვეთა მეფე ლაოდამოსს და გულ-მკერდი სასიკვდილოდ განუგმირა.

მეფის ასე მოულოდნელად სიკვდილმა თებელებს თავგარი დასცა. უხელმძღვანელოდ დარჩენილი თებელთა მხედრობა შედრკა, შეტორტმანდა და უწესრიგოდ ქალაქის კარიბჭისაკენ დაიხია.

ეპიგონებმა პირველ ყოვლისა დიდის პატივისცემით დაასაფლავეს ბრძოლის ველზე დახოცილთა ჯარისკაცების გვამები, საფლავებზე აღმართეს ყრილები და შემდეგ დაუყოვნებლივ გაემართნენ შვიდკარიბჭიან თებეს კედლებზე იერიშების მისატანად.

თებელთა მხედრობას დიდი საფრთხე მოელიდა.

ჯარისკაცები სულით დაეცნენ და გამარჯვების იმედი დაკარგეს.

ასეთი მძიმე მდგომარეობის თავიდან ასაცილებლად თებელებმა მიმართეს რჩევისათვის გულთამხილავ ტირეზიას.

მოხუცმა ტირეზიამ თებელებს ურჩია შუაკაცები გაეგზავნათ სასწრაფოდ მტრის ბანაკში მოსალაპარაკებლად და ამავე დროს ბავშვები და ქალები სადმე შორს გაეხიზნათ.

თებელებმა სიამოვნებით მიიღეს გულთამხილავ მოხუც ტირეზიას რჩევა. სადამოზე თებელებმა ჩასხეს ქალები და ბავშვები ეტლებში, ფარულად დატოვეს ქალაქი და გაემართნენ მახლობელ გაუვალ ტილფოსიონის მთისაკენ, რომლის ძირას ჩამოჩხუხუხებდა ცივი, ანკარა წყარო ტილფოსი.

ამ წყაროსთან თებელებს დიდი უბედურება დაატყდათ თავს:

გულთამხილავი მოხუცი ტირეზია, რომელიც გზაში მეტად დაიღალა და დაიქანცა, წყაროს ცივ წყალს ხარბად დაეწაფა და უეცრივ გარდაიცვალა.

თებელებმა დიდის პატივისცემით დაასაფლავეს თავისი კეთილისმყოფელი მოხუცი გულთამხილავი, რომელსაც არაერთხელ გაუწევია დაუფასებელი სამსახური კადმოსის სამეფო გვარეულობისათვის.

არგოსელების მხედრობამ, როგორც კი შეიტყო, რომ თებელებმა ქალაქი დატოვეს, დაუყოვნებლივ მიიტანა იერიშები ქალაქზე, დაანგრია ქალაქის კოშკები, შეანგრია კარიბჭეები და ქალაქში დარჩენილ მცირერიცხოვან მხედრობასთან მცირედი შებრძოლების

შემდეგ საბოლოოდ დაიპყრო ოდესღაც ძლევამოსილი შვიდკარიბჭიანი თებე.

ძლევამოსილმა ალკმეონმა მოქალაქეები ყველანი მონებად გამოაცხადა, მთელი სიმდიდრე ჩამოართვა და არგოსში გადაგზავნა. თებეს მძლეველმა მთავარსარდალმა, თანახმად ალექმისა, მოხუც ტირეზიას ასული, გულთამხილავი მანტო, როგორც ყველაფერზე უფრო ძვირფასი ნადავლი, აპოლონ ღმერთის სამისნოს შეწირა და ქალაქ დელფოში გაგზავნა.

ქალაქ თებეს უზენაესი ძალაუფლება ეპიგონებმა ლაბდაკეს სამეფო გვარეულობის ერთადერთ დარჩენილ შთამომავალს პოლინიკეს შვილს ტერსანდრეს ჩააბარეს და თვითონ კი დიდის ნადავლით დატვირთულნი განუსაზღვრელი სიხარულით და ზეიმით სამშობლო ქვეყანაში დაბრუნდნენ.

მეფე ადრასტე, როცა მხედრობა არგოსს ბრუნდებოდა, გზაში გარდაიცვალა. საბრალო მეფემ ვერ აიტანა შვილის ეგიალევსის მოულოდნელად დაღუპვა ბრძოლის ველზე და სამუდამოდ სიცოცხლეს გამოესაღმა.

ასე დამთავრდა შვიდკარიბჭიანი თებეს წინააღმდეგ ეპიგონების გალაშქრება. ეპიგონებმა ღირსეულად შეასრულეს თავისი ზნეობრივი მოვალეობა საყვარელი სამშობლოსა და თებეს კედლებთან დახოცილი მშობლების წინაშე.

დამღუპველი საჩუქარი

ეპიგონებისა და თებეს ომი დამთავრდა. გამარჯვებული არგოსელების მხედრობა დიდის ზეიმითა და აღფრთოვანებით დაბრუნდა სამშობლო მხარეში. არგოსის მთელი მოსახლეობა ფეხზე დადგა ძლევამოსილი მხედრობის შესახვედრად.

დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი სიხარულით ეგებებოდნენ ძლევამოსილ მხედრობას და მის ახალგაზრდა გმირ სარდლებს და დიდის აღფრთოვანებით ულოცავდნენ მტერზე ბრწყინვალე გამარჯვებას.

ძლევამოსილი ჯარის არგოსში დაბრუნება ნამდვილ სახალხო დღესასწაულად გადაიქცა. ქალაქის მკვიდრნი ყვავილებითა და დაფნის გვირგვინებით ამკობდნენ სახელოვან ჯარისკაცებს და ახალგაზრდა გმირ სარდლებს, ეპიგონებს.

მხედრობის მთავარსარდალი, ძლევამოსილი ალკმეონი, როცა ხალხის მიერ მოწყობილი სადღესასწაულო ჯარის შეხვედრა ასე ბრწყინვალედ ჩატარდა, დაუყოვნებლივ შეუდგა აპოლონ ღმერთის მიერ მოცემული მეორე დავალების შესრულების თადარიგს.

ალკმეონმა გადაწყვიტა სასტიკად დაესაჯა თავისი საკუთარი დედა ერიფილე, რომელმაც ანგარების მოყვარეობით განზრახ გაგზავნა საბედისწერო ომში მეუღლე ამფიარაე.

ალკმეონს სულსა და გულს უწამლავდა ის ფიქრი, რომ ბოროტმა დედამ ერიფილემ თავისი უგვანო საქციელით დაღუპა საყვარელი ქმარი და სათუთი მამა, რომელიც თავისი პატიოსნებით, თავისი ბრძნული გულთამხილაობით მთელ ელადაში უმწიკვლო ადამიანად იყო მიჩნეული.

შურისძიების გრძნობა ალკმეონს კიდევ უფრო მაშინ გაუძლიერდა, როცა მან დანამდვილებით შეიტყო, რომ შვილებს ომში წასვლას მხოლოდ ანგარებით - მოსყიდული ურჩევდა და აქეზებდა.

ტერსანდრის ნაჩუქარმა საბედისწერო ტანსაცმელმა იმდენად მოხიბლა ბოროტი ერიფილე, რომ ღვიძლი შვილებიც კი არ დაინდო დამლუპველ ომში გასაგზავნად.

ალკმეონმა აპოლონ ღმერთის მისნის დავალება სისრულეში მოიყვანა. ახალგაზრდა გმირმა ბასრი ხმლით სასიკვდილოდ გულმკერდი განუგმირა ბოროტ დედას ერიფილეს და ამრიგად პირნათლად შეასრულა საყვარელი მამის ამფიარაეს დავალება.

მართალია, ალკმეონმა ერიფილე აპოლონ ღმერთის დავალებით და ნებაყოფლობით მოკლა, მაგრამ დედის მკვლელობამ იმდენად განარისხა ერინიები, რომ შურისმაძიებელი ქალღმერთები ახალგაზრდა გმირს მთელ მის სიცოცხლეში სდევნიდნენ და სასტიკი სასჯელით ემუქრებოდნენ.

შურისმაძიებელი ერინიების დევნამ ახალგაზრდა გმირი აიძულა სამშობლოს მოშორებოდა.

ალკმეონი გადასახლდა არკადიაში ქალაქ პსოფიდაში და თან წაიღო თებელების მიერ ერიფილესათვის მიძღვნილი დამლუპველი საჩუქარი.

ქალღმერთ ერინიების მიერ დევნილმა ახალგაზრდა გმირმა დახმარების აღმოჩენა სთხოვა პსოფიდის მეფე ფეგევსს.

მეფე ფეგევსმა ალკმეონი განწმინდა ჩადენილი დანაშაულისაგან და სახელმწიფოში ცხოვრების უფლება მიანიჭა.

მეფე და ალკმეონი იმდენად დამეგობრდნენ, რომ ფეგევსმა ახალგაზრდა გმირს მიათხოვა თავისი მშვენიერი ასული არსინოე.

აღკმეონმა თებელების მიერ ერიფილესათვის გაგზავნილი ძვირფასი ტანსაცმელი თავის ახალგაზრდა მეუღლეს, მშვენიერ არსინოეს მიუძღვნა.

ერიფილემ, როცა იგი შვილის ბასრი ხმლით გულმკერდგანგმირული სიკვდილს ებრძოდა, დაწყევლა აღკმეონი და ის მხარეც, რომელიც შეიხიზნებდა დედის მკვლელ შვილს.

ერიფილეს წყევლა-კრულვა საბედისწეროდ მოევლინა როგორც აღკმეონს, ისე პსოფიდის სამეფო გვარეულობას.

აღკმეონმა თავის ახალ სამშობლოშიც ვერ მოიპოვა სულის სიმშვიდე და მყუდროება.

პსოფიდას, მას აქეთ რაც ამ მხარეში აღკმეონი გადასახლდა, დიდი უბედურება მოევლინა. მთელ სახელმწიფოს შავი ჭირი მოედო და ხალხს დღითი დღე მუსრს ავლებდა. მთელ მხარეს ყოველწლივ მოუსავლობა ილაჯს სწყვეტდა. მდინარეები დაშრა. ველ-მინდვრები ერთიანად გადახშა.

მთელ მხარეს მწუხრის სუდარა გადეთარა. ხალხი დრტვინავდა, ბორგავდა, სასოწარკვეთილებას ეძლეოდა და გამოსავალს ვერ პოულობდა.

აღკმეონმა გადაწყვიტა დელფოს მისანს შეკითხებოდა, რაგვარად შეიძლებოდა ხალხს ამ უბედურებისაგან თავი დაეღწია.

აპოლონ ღმერთის მისანმა უწინასწარმეტყველა აღკმეონს, რომ იგი მოიპოვებს სულის სიმშვიდეს და სრულ მყუდროებას იმ მხარეში, რომელიც გაშენდა ერიფილეს მკვლელობის შემდეგ. მხოლოდ ასეთ მხარეში დედის წყევლა-კრულვა დაკარგავს თავის საბედისწერო ძალასო.

მისნის ასეთი პასუხის შემდეგ აღკმეონი იძულებული შეიქმნა დაეტოვებინა პსოფიდის სახელმწიფო, თავისი მეუღლე და მცირეწლოვანი შვილი.

ახალგაზრდა გმირი, რომელსაც თან სდევდა დედის ერიფილეს წყევლა-კრულვა, დასახლდა იმ კუნძულზე, რომელიც გაშენდა წყლით მოზიდულ შლამისაგან ერიფილეს სიკვდილის შემდეგ.

ალკმეონმა ამ კუნძულზე მართლაც მოიპოვა სულიერი სიმშვიდე და სრული მყუდროება.

ახალგადმოსახლებულმა ახალგაზრდა გმირმა დაივიწყა თავისი პირველი ცოლ-შვილი და მეორედ შეუუღლდა მდინარის ღმერთის აქელოეს მშვენიერ ასულ კალიროეს.

ახალდაქორწინებული ალკმეონი და კალიროე თანხმობით, ბედნიერად ცხოვრობდნენ. კეთილად განწყობილი ყოველი ოჯახი შეტროფოდა და შეხაროდა ამ იშვიათი ცოლ-ქმრის ბედნიერებას.

მშვენიერ კალიროეს გაგონილი ჰქონდა, რომ ალკმეონის დედას, ერიფილეს, თებელებმა საჩუქრად მიუძღვნეს ძვირფასი სამკაული.

კალიროემ სთხოვა თავის საყვარელ მეუღლეს ეს ძვირფასი სამკაული მისთვის დაეთმო.

ალკმეონმა სიამოვნებით თანხმობა გამოუცხადა თავის საყვარელ მეუღლეს ძვირფასი სამკაული მისთვის საჩუქრად მიეძღვნა.

ახალგაზრდა გმირი დაუყოვნებლივ არკადიაში გაემგზავრა და თავის ყოფილ პირველ მეუღლეს არსინოეს მოსთხოვა ძვირფასი სამკაულის დაბრუნება.

ალკმეონმა მოიმიზნა, რომ ეს ძვირფასი საჩუქარი უნდა შეწიროს აპოლონ ღმერთის დელფოს ტაძარს.

მეფე ფეგევსმა სარწმუნოდ მიიღო ალკმეონის სიტყვები და ძვირფასი სამკაული დაუყოვნებლივ დაუბრუნა თავის სიძეს.

მაგრამ, როცა მეფემ შეიტყო, რომ ალკმეონს მეორე ცოლი შეურთავს და ძვირფასი სამკაული მას უნდა მიუძღვნას საჩუქრად, დაუყოვნებლივ მოიწვია თავისი შვილები პრონე და აგენორი და და-

ავალა ყოფილი სიძე ალკმეონი მოეკლათ და ძვირფასი სამკაული უკან დაებრუნებინათ.

მართლაც, პრონე და აგენორი, როცა ალკმეონი შინ ბრუნდებოდა, გზაში ჩაუსაფრდნენ და ახალგაზრდა გმირი სიცოცხლეს გამოასალმეს.

ამრიგად შვილებმა შეასრულეს მამის ბრძანება და საბედისწერო ძვირფასი სამკაული დაუბრუნეს თავის დას არსინოეს.

ალკმეონმა თუმცა არსინოეს უღალატა, მაგრამ იგი საბრალო ქალს მაინც უყვარდა.

არსინოე სულითა და გულით იტანჯებოდა და კრულვა-წყევლას უთვლიდა თავის ძმებს, რომლებმაც ასე უდროოდ მოუსპეს სიცოცხლე ძვირფას და საყვარელ ალკმეონს.

პრონემ და აგენორმა ყოვლად მიუღებლად და დაუშვებლად მიიჩნიეს არსინოეს საქციელი და გადაწყვიტეს სასტიკად დაესაჯათ იგი.

შეუბრალებელმა ძმებმა საცოდავი არსინოე გაგზავნეს ტეგეაში მეფე აგაპენორთან. მეფემ საცოდავ ქალს მეუღლის მკვლელობა დააბრალა და კიდევაც ამიტომ სასიკვდილოდ გაიმეტა.

ამრიგად თებელების მიერ მიძღვნილმა საჩუქარმა სიცოცხლეს გამოასალმა ჯერ კიდევ ახალგაზრდა გმირი ალკმეონი და შემდეგ მისი პირველი მეუღლე, საცოდავი არსინოე.

ალკმეონის მეორე მეუღლემ კალიროემ, როცა გაიგო თავისი საყვარელი მეუღლის მკვლელობა, ცისაკენ აღაპყრო ხელები და ყოვლისშემძლე ზევსს შეევედრა:

„ოლიმპოს დიდო მბრძანებელო! გთხოვ მოიღო ჩემზე მოწყალეობა და ჩემს ორ მცირეწლოვან შვილს, აკარნანს და ამფოტერეს, მიანიჭო ვაჟკაცური ძალ-ღონე, რათა მათ სამაგიერო გადაუხადონ საყვარელი მამის ვერაგ მკვლელებს!“

ოლიმპოს მბრძანებელმა, ყოვლადმოწყალე ზევსმა შეისმინა მხურვალე და გულწრფელი ვედრება.

მართლაც, მეორე დილით აკარნანი და ამფოტერე საწოლიდან წამოდგნენ ჯან-ღონით სავსენი, სავსებით დავაჟუკაცებულნი და დაუყოვნებლივ ტეგეას მხარესაკენ გაემგზავრნენ.

აკარნანმა და ამფოტერემ სიცოცხლეს გამოასალმეს მეფე ფეგევსის შვილები პრონე და აგენორი და დაეპატრონენ იმ ძვირფას საგანძურს, რომლის საჩუქრად შეწირვას აპოლონ ღმერთის ტაძრისათვის ფიქრობდნენ მეფე ფეგევსის შვილები.

აკარნანი და ამფოტერე შემდეგ სასწრაფოდ გადავიდნენ არკადიაში, სასიკვდილოდ განგმირეს მეფე ფეგევსი და მისი მეუღლე, სრულიად უვნებელი დაბრუნდნენ სამშობლოში და საყვარელ დედას ჩააბარეს ძვირფასი სამკაული, რომელიც თებელებმა საჩუქრად გამოუგზავნეს ალკმეონის ბოროტ დედას ერიფილეს.

ამ საბედისწერო ძვირფას სამკაულს კიდევ უფრო დიდი უბედურება რომ არ დაეტრიალებინა, აკარნანმა და ამფოტერემ ის აპოლონ ღმერთის დელფოს ტაძარს შეწირეს.

იმ მხარეს, სადაც აკარნანი და მისი ძმა ამფოტერე დასახლდნენ, შემდეგ აკარნანია დაერქვა.

ალკმეონისა და არსინოეს შვილი კლიტოსი კი სამეფო გვარეულობის განადგურების შემდეგ არკადიიდან გაიქცა და სამუდამოდ ელიდაში დასახლდა.

არგოსის ციკლის თქმულებანი

მეფე ინაქეს მშვენიერი ასული

(ოვიდიუს ნაზონი - „მეტამორფოზები“)

არგოსელების მეფეს, მდინარის ღმერთს და ოკეანეს ძეს - ინაქეს ჰყავდა ასული, რომელსაც იო ერქა.

მეფის ასულის სილამაზესა და სიმშვენიერეს მთელი სახელმწიფოს მცხოვრებნი, დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველა დიდ განცვიფრებასა და აღტაცებაში მოჰყავდა.

მეფის ასულის ღვთაებრივი მშვენიერი სახე ყველას გულში ღრმად სწვდებოდა და წარუშლელ შთაბეჭდილებას ტოვებდა.

არგოსელთა ქალები და მამაკაცები ყვავილებითა და თაიგულებით უფენდნენ გზას მშვენიერ იოს და ყოვლისშემძლე ქალღმერთების მსგავსად პატივსა სცემდნენ, აქებდნენ და ადიდებდნენ.

მშვენიერი იოს იშვიათი სილამაზე ღმერთების მამამთავარ ზევსს შეუმჩნევლად არ დარჩა.

ყოვლისშემძლე ქვეყნის მპყრობელს შეუყვარდა მეფე ინაქეს მშვენიერი ასული და დიდი პატივისცემითა და განსაკუთრებული ყურადღებით ეპყრობოდა მას.

სამწუხაროდ, ამ ამბავმა ზევსის მეუღლის ჰერას ყურამდე მიაღწია. ზევსმა, თავისი საყვარელი ქალი მრისხანე ჰერას დევნისა და შევიწროებისაგან რომ დაეხსნა, იგი მშვენიერ თეთრ ძროხად გადააქცია.

ქალღმერთმა ჰერამ ყოვლისშემძლე თავის მეუღლეს სთხოვა ეს მშვენიერი ძროხა მისთვის ერუქებინა.

ოლიმპოს მბრძანებელი ზევსი, ოჯახური უსიამოვნების თავიდან ასაცილებლად, იძულებული შეიქნა ეს მსხვერპლიც გაეღო.

ჰერამ მეუღლისაგან ნაჩუქარი მშვენიერი ძროხა მოსავლელად ასთვალა გოლიათ არგოსს მიაბარა.

არგოსს ორი თვალი მუდამ დახუჭული ჰქონდა, ხოლო დანარჩენი თვალები განუწყვეტლივ ირგვლივ იცქირებოდნენ და ფხიზლად დარაჯობდნენ ქალღმერთ ჰერას მიერ მიბარებულ ძროხას.

არგოსი დილით ძროხას აძოვებდა მინდორში და ფხიზლად სდარაჯობდა, ხოლო ღამდამობით კისერზე ჯაჭვშებმულს ბოსელში ამწყვდევდა.

მეფე ინაქეს საბრალო ასული, რომელსაც ძროხად გადაქცევის შემდეგაც ადამიანის გონიერება კიდევ შერჩენოდა, ხის ფოთლებით და მწვანე ბალახ-ბულახით იკვებებოდა, მღვრიე წყალს სვამდა და ხმელ მიწაზე ეძინა.

საბრალო ქალს შესაძლებლობა არ ჰქონდა თავისი აუტანელი მწუხარება ვინმესთვის გაეზიარებია, მას არ ჰქონდა ხელები, რომ თავისი შეუბრალებელი მცველისათვის გაეწვდინა დახმარების სათხოვნელად, საბრალოს არ შეეძლო ენა ამოეღო და თავისი მწუხარება შეეჩივლა.

მეფის ასული საცოდავი ღაღადისის მაგივრად მხოლოდ ღმუოდა და ამ ღმუილის თვითონაც კი ეშინოდა.

ერთხელ იო წავიდა მდინარის ნაპირას, სადაც წინათ, ვიდრე ეს უბედურება თავს დაატყდებოდა, თამაშობდა, ცელქობდა, დახტოდა, ერთობოდა. საბრალომ მდინარე წყალში დაინახა თავისი თავი, თავისი რქები და ერთიანად შეშფოთდა, თავისი თავის შეეშინდა.

საბრალო იო ვერ იცნეს ნაიადებმა, მისმა დებმა, საბრალო თავისი მშვენიერი ასული ვერ იცნო თვითონ მშობელმა მამამ ინაქემ.

საცოდავი იო ღმობიერის გამომეტყველებით მიუახლოვდა თავის საყვარელ დებს, თავის საყვარელ მშობელ მამას.

მოხუცი ინაქე მდინარის ნაპირას ბალახს წიწკნიდა და ძროხას ალერსიანად აწვდიდა. იო საყვარელ მშობელს ხელებს ულოკავდა და თვალთაგან ცრემლების ღვარი ჩამოსდიოდა.

საბრალო მეფის ასულს რომ ხმის ამოღება შესძლებოდა, იგი უეჭველია საყვარელ მამას გამოემცნაურებოდა და თავის აუტანელ მწუხარებას შეატყობინებდა; მაგრამ საბრალოს მეტყველების შესაძლებლობა არა ჰქონდა და ამიტომ გულში ღრმად იმარხავდა თავის უსაზღვრო მწუხარებას.

მეფის საცოდავმა ასულმა ერთადერთი ისღა მოახერხა, რომ მდინარის ნაპირას დაგროვილ სილაზე ფეხით ჩამოხაზა თავისი მწუხარების ამბავი და ამრიგად გააგებინა მშობელ მამას მთელი თავისი საშინელი უბედურება.

„ვაგლახ, მე უბედურს!“ - ხმამაღლა წამოიყვირა საცოდავი ხმით მოხუცმა მშობელმა და ყელზე მაგრად შემოეხვია თავის საყვარელ ასულს.

მაგრამ გულქვა და შეუბრალებელმა არგოსმა სასწრაფოდ ჩამოაშორა მშობელი მამა თავის საყვარელ ასულს და ძროხა დაუყოვნებლივ მოშორებულ ადგილას წაიყვანა საბალახოდ, თვითონ არგოსი კი ჩამოჯდა მთის უმაღლეს მწვერვალზე და ფხიზლად თვალყურს ადევნებდა მტერი არსაიდან შემოპარვოდა.

ყოვლისშემძლე ზევსმა ვერ მოითმინა თავისი საყვარელი იოს ამდენი ტანჯვა და მწუხარება, და უბრძანა ფეხმალ ჰერმესს გოლიათი არგოსი მოეკლა და საცოდავი მეფის ასული სამუდამოდ გაეთავისუფლებინა.

ჰერმესი ელვის სისწრაფით დაეშვა დედამიწაზე ყოვლისშემძლე ზევსის ბრძანების შესასრულებლად.

ღმერთების ერთგულმა შიკრიკმა, როგორც კი იგი დედამიწაზე ჩამოეშვა, უმაღლ გაიხადა ფრთებით შემოსილი ღვთაებრივი ფეხსაც-

მელი, აიღო ხელში თავისი გრძნეული კომბალი და სამწყემსო სალამურზე, სირინგზე, საუცხოო სიმღერების დაკვრით ცხვრების ფარა და თხების ჯოგი ასთვალა არგოსის მახლობლად მდებარე მთის კალთებისაკენ გარეკა.

სალამურის ტკბილი ხმით მოხიბლულმა არგოსმა მიიწვია ღვთაებრივი მწყემსი მთის მაღალ მწვერვალზე და შემდეგი სიტყვებით მიმართა: „ჩემო კეთილ მომსახურებარო!

შენი სამწყემსო სირინგის ღვთაებრივი ხმა ყურში ტკბილად მეწვეთება და მთელ ჩემ არსებას ხიბლავს.

მომიახლოვდი და ჩამოჯექე აი აქ, ამ კლდეზე, ჩემს მახლობლად. ხედავ, როგორი საუცხოო საძოვრებია ჩვენ წინ გადამოხლევი? აბა, თვალი გადაავლე, რამდენი გრილი და საამური ჩეროები მოიპოვება ჩემს მახლობლად!“

ჰერმესი მიუახლოვდა მთის იმ მწვერვალს, სადაც არგოსი იჯდა და მის გვერდით ჩამოჯდა.

მთელი დღის განმავლობაში ჰერმესი ზოგს რას მოუთხრობდა არგოსს, ზოგს რას, და სალამურის ტკბილი ხმების მოსმენით ცდილობდა იგი დაეძინებინა.

არგოსი ხან რომელ თვალს დახუჭავდა, ხან რომელს, მაგრამ ყოველ შემთხვევისათვის რამდენიმე თვალი მაინც ღიად ეჭირა და, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, ცდილობდა ძილისათვის თავი არ მიეცა.

არგოსს რომ ძილი არ მოეცოდა, იგი სხვადასხვა საკითხს აძლევდა თავის მოსაუბრეს და სხვათა შორის იმის შესახებაც შეეკითხა, თუ ვინ გამოიგონა სალამური.

ცბიერმა ჰერმესმა შემდეგი უამბო არგოსს.

„არკადიის მაღალსა და მიუვალ მთებში ცხოვრობდა უმშვენიერესი ნიმფა, ნაიადა სირინგა.

ნიმფას სილამაზე და სიმშვენიერე ღმერთებსაც კი ხიბლავდა და ატყვევებდა. მთელი დედამიწის ზურგზე, კიდითი კიდეზე, სირინგას ხასიათის სიმტკიცე, მისი სიამაყე და მიუკარებლობა ყველასაგან ცნობილი იყო.

ამიტომ ყველანი მოკრძალებით შეჰყურებდნენ მშვენიერ ნიმფას და ერთი წუთითაც ვერ ბედავდნენ თავისი გულისთქმა, თავისი გულწრფელი სიყვარული გაემჟღავნებიათ მისთვის.

სატირები და ველებისა და ტყეების სხვა ღმერთები ამაოდ ცდილობდნენ მშვენიერი სირინგას გულის მოგებას, სიყვარულის ქსელში მის გაბმას.

ყველგან და ყოველთვის მიუკარებელი, ამაყი სირინგა ძლიერ შორს იჭერდა თავს და ამიტომაც იყო, რომ ვერავინ მას სიყვარულის გამოცხადებას ვერ უბედავდა.

სირინგა ყველაფერში ქალღმერთ არტემიდეს ბაძავდა და ყოველგვარ მაგალითს მისგან იღებდა.

ქალღმერთ არტემიდეს მსგავსად სირინგა მუდამ მთებში და უღრან ტყეებში ნადირობდა და თავისი გარეგანი შეხედულებით, ტანსაცმლით სავსებით წააგავდა ქალღმერთ არტემიდეს.

ყველანი, როცა მთებში მონადირე სირინგას დაინახავდნენ, ფიქრობდნენ, რომ ქალღმერთი არტემიდე ნადირობსო.

მათ შორის განსხვავება მარტო ის იყო, რომ ქალღმერთი არტემიდე ნადირობისას ოქროს მშვილდს ატარებდა, ნიმფა სირინგა კი - რქისას.

ერთხელ სირინგა ნადირობის შემდეგ მთებიდან ბრუნდებოდა.

გზაში ნიმფას თვალი მოჰკრა არკადიის მთების დიდმა ღმერთმა პანმა და ერთის დანახვით იგი სავსებით მოიხიბლა ნიმფას კალმით აუწერელი სილამაზითა და მშვენიერებით.

მშვენიერმა ნიმფამ უმაღლვე იგრძნო დიდი ღმერთის ზრახვები და მახლობელი მდინარის ლერწმიან ნაპირისაკენ მარდად გაიქცა.

აი პანმა კიდევაც ხელი გაუწვდინა მშვენიერ ნიმფას დასაჭერად, მაგრამ, დახეთ საკვირველებას, მშვენიერი სირინგას მაგივრად, პანს ხელში ლერწმის ღერო შერჩა.

პანის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა, იგი აქვითინდა და ეს ქვითინი ლერწმის ფულუროვან ღეროდან ნაზ და მწუხარე გამოძახილად შემოესმა.

ამ ნაზი ხმით მოხიბლულმა არკადიის მთების დიდმა ღმერთმა სიხარულით წამოიძახა: „აი ამ ლერწმის ღეროს არასოდეს ხელიდან არ მოვიშორებ და განუყრელად ჩემთან ვატარებ!“

ამ სიტყვებთან ერთად პანმა ლერწმის ღერო გაჭრა ორ თანასწორ ნაწილად, ეს ნაწილები თაფლის სანთლით მაგრად მიაკრა ერთმანეთს და ამ ლერწმის საკრავს სირინგა ანუ სალამური უწოდა.

ამ სიტყვების დამთავრება ძლივსღა მოასწრო ჰერმესმა, რომ არგოსმა თავისი ფხიზელი თვალები ერთიანად დახუჭა და მისი უზარმაზარი სხეული ღრმა ძილმა მოიცვა.

ცბიერმა ჰერმესმა ისარგებლა ამ მოხერხებული შემთხვევით, იძრო ბასრი ხმალი და ელვის სისწრაფით მოჰკვეთა თავი საზიზღარ გოლიათს.

კისრიდან ამოვარდნილი შავი სისხლი ცის თვალუწვდენელ სივრცეს წვდებოდა და ირგვლივ მთელ არემარეზე გაუვალ გუბეებს აყენებდა.

ამრიგად, მწუხარებისა და ტანჯვის შემდეგ, როგორც იქნა, გათავისუფლდა მეფე ინაქეს მშვენიერი ასული იო.

მაგრამ განრისხებულმა ჰერამ არგოსის თვალებით თავისი საყვარელი ფარშავანგის კუდი შემოჭედა და მოკაშკაშე ვარსკვლავე-

ბივით შეამკო, საბრალო იოს კი ახალი მწუხარება და ტანჯვა მოუვლინა.

დაუცხრომელმა ქალღმერთმა ძროხადქცეულ ქალწულს მოუვლინა უზარმაზარი კრაზანა, რომელიც მწვავედ ჩხვლელდა თავისი ნესტარით საცოდავ იოს და მთელ სხეულს უიარავებდა.

ტკივილებით გაწამებულმა იომ, რომელსაც მოუშორებლივ თან სდევდა საზიზღარი კრაზანა, განვლო ილირია, სკვითების ველური ქვეყნები, მთელი კავკასია, ამორძალების ქვეყანა, კიმერიის ბოსფორი, აზიის ქვეყნები, ბოლოს ეგვიპტეში მივიდა და მდინარე ნილოსის ქვემო ნაწილში გაიჩინა თავისი ახალი სამშობლო.

დაღლილი და ღონემიხდილი იო მუხლმოდრეკით შეევედრა თავის ახალ სამშობლოში ყოვლისშემძლე ზევსს, რათა ღმერთების მამათავარს ბოლო მოეღო საბრალო ქალის დაუსრულებელი ტანჯვისა და მწუხარებისათვის.

ზევსმა თავისი ღვთაებრივი მოხერხებულობითა და გამჭრიახობით შესძლო მცირედად მაინც შეენელებინა თავისი მეუღლის ჰერას მრისხანება და ქალწულ ქალს, მშვენიერ იოს, დაუბრუნა თავისი პირვანდელი სახე.

იოს ტანიდან ბალანი სცვივა, რქები თავს შორდება, თვალების ქუთუთოები უვიწროვდება, სქელი ტუჩები ადამიანის ტუჩების სახეს იღებს და ფეხებზე ფლოქვები სცილდება.

მშვენიერმა იომ თავისი პირვანდელი სახე მიიღო.

საბრალო იოს სიხარულს საზღვარი არა აქვს, მაგრამ ხმის ამოღებას იგი ჯერ კიდევ ვერ ბედავს.

საბრალო ქალი შიშობდა, რომ ადამიანის ხმის მაგივრად პირუტყვის ღმუილი არ დასჩემებოდა. საცოდავი იო ვერხვის ფოთოლივით ცახცახებდა და ხმის ამოღებას ვერ ბედავდა.

მაგრამ დახეთ მშვენიერ იოს სიხარულს, როცა მან ადამიანურად ხმა ამოიღო, როცა მისი წინანდელი ლამაზი და დახვეწილი ხმა ყურში კიდევ ტკბილად ჩაეწვითა.

მშვენიერ იოს ეგვიპტეში ყოვლისშემძლე ზევსისაგან შეეძინა ვაჟიშვილი ეპაფე, რომელიც შემდგომ ეგვიპტეში დიდხანს და დიდხანს მეფობდა ხალხის საბედნიეროდ და საკეთილდღეოდ.

მშვენიერ იოს კი ეგვიპტელები იზიდა ქალღმერთის სახელწოდების სახით ყოველთვის უხვ მსხვერპლს წირავდნენ და ყველგან და მარადის დიდის პატივისცემით იხსენიებდნენ.

დანაე და დანაიდები

(ესქილე - „მავედრებელი ქალები“)

ეპაფეს შთამომავალს - ბელეს ორი ვაჟიშვილი ჰყავდა - ეგვიპტოსი და დანაე. მთელ იმ მხარეს, რომელსაც მდინარე ნილოსი რწყავს, ეგვიპტოსი ფლობდა; მისგან მიიღო ამ მხარემ სახელწოდება - ეგვიპტე. დანაე ფლობდა ლიბიას.

ეგვიპტოსს ჰყავდა ორმოცდაათი ვაჟიშვილი, ხოლო დანაეს ამდენივე ქალიშვილი.

ასე მრავალრიცხოვანი იყო მშვენიერი იოს შთამომავლობა.

მაგრამ ქალღმერთ ჰერას ჯერ კიდევ ახსოვდა ის შეურაცხყოფა, რომელიც იომ მიაყენა მას ყოვლისშემძლე ზევსთან კავშირის დაჭერით. ამიტომ ჰერა იოს შთამომავლობასაც სასტიკად სდევნიდა და ყოველგვარ უსიამოვნებას აყენებდა.

ჰერას შთაგონებით მეფე ეგვიპტოსმა ომი გამოუცხადა თავის ძმას დანაეს, სძლია იგი და სამეფო ტახტი წაართვა.

ეგვიპტოსის ვაჟიშვილებმა გადაწყვიტეს დანაეს ქალიშვილების ცოლად შერთვა.

მაგრამ დანაიდები გადაჭრით უარზე იდგნენ. მათ ყოვლად შეუძლებლად, დაუშვებლად მიაჩნდათ ასე ახლო ნათესავებთან დაეჭირათ ცოლ-ქმრული კავშირი.

ეგვიპტიდებმა, როცა დანაიდებისაგან გადაჭრილი უარი მიიღეს, გადაწყვიტეს ძალმომრეობისათვის მიემართათ.

ყოველგვარი უსიამოვნების თავიდან ასაშორებლად დანაემ და მისმა ქალიშვილებმა გადაწყვიტეს სამშობლო სამუდამოდ დაეტოვებინათ.

საბრალო მამამ სასწრაფოდ გამოაწყო ორმოცდაათხოფიანი ხომალდი და თავის ქალიშვილებთან ერთად შორეული ქვეყნისაკენ ააფრიალეს იალქნები.

ხომალდი ელვის სისწრაფით სერავდა ზღვის აბობოქრებულ ზვირთებს და ლტოლვილებს შორეული ქვეყნისაკენ მიაცურებდა.

მცირედი მოგზაურობის შემდეგ დანაე და დანაიდები მიადგნენ კუნძულ როდოსის ამწვანებულ ნაპირებს.

კუნძულ როდოსზე ღმერთების მოშიშარმა ლტოლვილებმა ქალღმერთ ათენას სახელობაზე ააგეს მშვენიერი ტაძარი და ამ კუნძულზე სამუდამოდ დაამყარეს ამ ქალღმერთის კულტი.

კუნძულ როდოსიდან დანაემ შეაცურა ხომალდი ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში და ელვის სისწრაფით გაემართა თავისი წინაპრის, უმშვენიერესი იოს, სამშობლო არგოსისაკენ.

დანაემ და დანაიდებმა უვნებლად შეაცურეს ხომალდი არგოსის ნავსადგურში და დაუყოვნებლივ გამოვიდნენ ზღვის თვალწარმატ ნაპირებზე.

დაშინებული ლტოლვილები, დაფნის ხის ფოთლებით თავზე ჩამოფარებულნი, ერთ-ერთი ტაძრის საკურთხევლის კვარცხლბეკზე

ჩამოსხდნენ და ამრიგად სურდათ მოეპოვათ ამ უცხო ქვეყანაში დაცვისა და ხელშეუხებლობის უფლება.

არგოსის ძლევამოსილი მეფე პელაზგე, როგორც კი გაიგო მან უცხო სტუმრების მოსვლა, დაუყოვნებლივ გაემართა ტაძრისაკენ ჯარისკაცებისა და თავისი ამაღლის თანხლებით. მეფემ გამოკითხა ტაძარში თავშეფარებულებს არგოსში მოსვლის მიზეზი.

დანაემ დაწვრილებით მოახსენა მეფეს, რომ თავისმა ღვიძლმა ძმამ უსამართლოდ ჩამოართვა სამეფო ტახტი, მოძალადე მეფის ვაჟიშვილებმა ამავე დროს განიზრახეს ძალდატანებით ჩემი ქალიშვილების ცოლად შერთვა, რის გამოც იძულებული შევიქენით სამშობლო მხარე დაგვეტოვებინაო. უეჭველია, დასძინა დანაემ, მოძალადე ბიძაშვილები სადაცაა მოვლენ თავისი ჯარებით არგოსშიც და შეეცდებიან ძალდატანებით წაიყვანონ ჩემი ქალიშვილებიო. თვალცრემლიანმა დანაიდებმა მიმართეს ძლევამოსილ არგოსის მეფეს: „დიდებულო მეფეო, გთხოვთ დახმარება აღმოგვიჩინოთ და მოსალოდნელ განსაცდელს გადაგვარჩინოთ! დიდებულო მეფეო, თუ თქვენ ჩვენს გულწრფელ თხოვნას არ შეიწყნარებთ, ყველანი აქვე, ამავე ტაძრის კვარცხლბეკზე ყელებს გამოვიჭრით და უსინდისო მოძალადეებს ცოცხალი ხელში არ ჩავუვარდებით!“

მეფე პელაზგეს ვერ გადაეწყვიტა, როგორ მოქცეულიყო.

ერთის მხრივ მეფეს ეგვიპტიდების ძლევამოსილი მხედრობის ეშინოდა, მეორეს მხრივ კი ყოვლისშემძლე ღმერთების რიდი და პატივისცემა მოითხოვდა ლტოლვილებისათვის საჭირო შველა და დახმარება აღმოეჩინა.

დიდი ფიქრისა და ბჭობის შემდეგ მეფემ საბოლოოდ გადაწყვიტა ტაძარში შეხიზნული ლტოლვილებისათვის, რადაც უნდა დაჯდომოდა, დახმარება აღმოეჩინა და თავის სახელმწიფოში უშიშრად შეეკედლებინა.

ეგვიპტიდების უამრავი ჯარი, რომელსაც მოუძღოდნენ დანაეს ძმისწულები, სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთა მეფე პელაზგეს მხედრობას.

ატყდა საშინელი ბრძოლა. მეომრები სისხლის ღვარს აყენებდნენ ბრძოლის ველზე. მთელი დღის განმავლობაში ეს საშინელი და საბედისწერო ბრძოლა ოდნავადაც არ შენელებულა.

დახოცილთა გვამები უთავბოლოდ ცურავდნენ ბრძოლის ველზე დაყენებულ სისხლის მორევში.

დაჭრილთა და დასახიჩრებულთა კვნესა, გმინვა მთელს არემარეს აყრუებდა და ბრძოლის ველზე ჯოჯოხეთურ საშინელებას ატრიალებდა.

საღამო ჟამს ეგვიპტიდების ძლევამოსილმა მხედრობამ სძლია პელაზგეს მიერ ბრძოლის ველზე გამოყვანილ თავგანწირულ მეომრებს.

ამრიგად ამ საშინელსა და სამკვდრო-სასიცოცხლო ომში გამარჯვება ეგვიპტიდების მხედრობის მოძალადე სარდლობას ხვდა წილად.

პელაზგე საბოლოოდ დამარცხდა. მხედრობამ იარაღი დაჰყარა და მტერს დამორჩილდა.

არგოსელების მხედრობამ მეფედ დანაე აირჩია, როგორც მშვენიერი იოს ძლევამოსილი შთამომავალი.

პელაზგე გადასხლდა სახელმწიფოს ჩრდილოეთ ნაწილში და იქ გაიჩინა ახალი სამფლობელო.

დანაე, თავისი სამეფო ტახტი რომ განემტკიცებინა, იძულებული შეიქნა მოძალადე ძმისწულების მიერ წამოყენებული პირობები მიეღო.

მოძალადეები ზავის შეკვრას თანხმდებოდნენ მხოლოდ იმ პირობით, თუ დანაე თავის ქალიშვილებს მათ მიათხოვებდა.

დანაე ძალას დაემორჩილა და ასეთ შეუწყნარებელ პირობაზე თანხმობა განაცხადა.

მოძალადეებმა შეირთეს დანაეს ქალიშვილები და ქორწილიც გადაიხადეს. მაგრამ შეურაცხყოფილი მამა თავის მოძალადე სიძეებს დიდ განსაცდელს უმზადებდა.

ქორწინების დღეს დანაემ საიდუმლოდ დაურიგა თავის ქალიშვილებს ბასრი ხანჯლები და უბრძანა მეუღლეებისათვის ღამით გულმკერდი სასიკვდილოდ გაეგმირათ.

დანაიდებმა დიდის სიამოვნებით მიიღეს საყვარელი მამის წინადადება და, როგორც კი ქმრებს ჩაეძინათ, ბასრი ხანჯლებით განგმირეს ისინი და სამუდამოდ სიცოცხლეს გამოასალმეს.

მხოლოდ ერთმა ქალიშვილმა, ჰიპერმნესტრამ შეიბრალა თავისი მეუღლე ლინკვესი და საყვარელი მამის ბრძანება სისრულეში არ მოიყვანა.

ჰიპერმნესტრას ასეთმა საქციელმა დები მოთმინებიდან გამოიყვანა. შეურაცხყოფილი დანაიდები დაჟინებით მოითხოვდნენ მოლაღატე დის სასტიკად დასჯას. დანაემ თავისი უღირსი ქალიშვილი დააპატიმრა და ისიც მოითხოვდა მის სასტიკად დასჯას.

გასამართლების დღეს სიყვარულის ქალღმერთი აფროდიტე გამოცხადდა სამსჯავროში და მთელი თავისი ღვთაებრივი მჭევრმეტყველებით მოითხოვდა მოსიყვარულე მეუღლე ქალი სრულიად უდანაშაულოდ ეცნოთ და საპყრობილედან დაუყოვნებლივ გაეთავისუფლებინათ.

ხალხმა დიდი ბჭობისა და თათბირის შემდეგ ჰიპერმნესტრა სრულიად უდანაშაულოდ სცნო და დაუყოვნებლივ საპყრობილედან გაათავისუფლა.

ჰიპერმნესტრა და მისი უსაზღვროდ მოსიყვარულე მეუღლე ლინკესი დიდხანს, დიდხანს ბედნიერად და სიამტკბილობით ცხოვრობდნენ.

დანაემ, ხელმეორედ რომ თავისი ქალიშვილები გაეთხოვებინა, საჯარო თამაშობები მოაწყო სახელმწიფოში. ამ თამაშობებში გამარჯვებულებს დანაემ საჩუქრის სახით მიათხოვა თავისი ქალიშვილები.

იმ დიდი დანაშაულისათვის კი, რომელიც დანაიდებმა თავისი პირველი ქმრების და ნათესავების მკვლელობით ჩაიდინეს, საიქიოში სასტიკ სასჯელს იხდიან და განუწყვეტლივ იტანჯებიან.

ყოვლისშემძლე ზევსის ბრძანებით დანაიდები ყოველდღე უძირო კასრში წყალს ასხამენ და ამ კასრის ამოვსებას ბოლო არ ეღება. აი ეს-ესაა უნდა გაივსოს ჭურჭელი, მაგრამ უეცრად გაეცლება წყალი და კასრი კვლავ ცარიელია. ისევ მოაქვთ დანაიდებს წყალი, ასხამე უძირო ჭურჭელში, და ასე დაუსრულებლად გრძელდება მათი უნაყოფო მუშაობა.

ევროპა

(მოსხი - „იდილიები“ II)

ფინიკიის მდიდარ ქალაქ სიდონის მეფე აგენორს ჰყავდა საკვირვლად მშვენიერი და ლამაზი ასული, რომელსაც სახელად ევროპა ერქვა.

მეფის ასულის სილამაზე და სიმშვენიერე მთელ სახელმწიფოში, კიდით კიდემდე, განთქმული იყო. დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი აღტაცებით შეჰყურებდნენ მეფის ასულს და მის ღვთაებ-

რივ მშვენიერ სახეს გულში ღრმად იბეჭდავდნენ და გონებიდან ერთ წუთსაც არ იშორებდნენ.

ერთხელ, ჯერ კიდევ როცა ღამის წყვდიადს ირგვლივ ყველაფერი მოეცვა და განთიადის მოახლოების ნიშნები არ ჩანდა, სიყვარულის ქალღმერთმა აფროდიტემ მეფე აგენორის ასულს ტკბილი, მაგრამ ამავე დროს მეტად იშვიათი შინაარსის სიზმარი მოუვლინა.

მშვენიერმა ევროპამ სიზმრად ნახა, თითქოს ქვეყნიერების ორ ნაწილს - აზიასა და იმ მხარეს, რომელიც აზიის დასავლეთით იმყოფება, ქალების სახე მიეღოთ და ერთმანეთს ედავებოდნენ, მეფის ასული ვის უნდა მიეკუთვნოსო. ამ მოდავე ქალებს - ერთს თანამემამულე ქალის სახე მიეღო, ხოლო მეორეს კი უცხოელი ქალის სახე.

აზია თანამემამულე ქალის სახით, დაუინებით უმტკიცებდა თავის მოწინააღმდეგეს: „მეფის მშვენიერი ასული მე მეკუთვნის, იგი მე წარმოვშობე და მე აღვზარდეო“.

უცხოელმა ქალმა მძლავრად ჰკრა ხელი თანამემამულე ქალის სახით მოვლენილ აზიას, სასწრაფოდ ჩამოიშორა იგი და მეფის ასული თან წაიყვანა, რადგან ყოვლისშემძლე ღმერთმა ასე მოისურვა.

ევროპას გულის ცახცახით გამოელვია. შიშით შეპყრობილი დაუყოვნებლივ საწოლიდან წამოიჭრა.

ძალზე შეშფოთებული ქალწული დიდხანს, დიდხანს ენაამოუღებლივ იჯდა საწოლზე და ვერ აეხსნა, რას მოასწავებდა ეს სიზმარი. საბრალო ქალწულს სიზმარი სრულის სიცხადით თვალწინ ეხატებოდა, მოდავე ქალების სახეები თვალთაგან არ შორდებოდა, მათი სიტყვები თითქოს ცხადლივ ყურში ეწვეთებოდა.

ბოლოს მოდუნებულის ხმით ევროპამ ერთბაშად წამოიძახა:

„რომელმა ღვთაებრივმა არსებამ მომივლინა ეს საკვირველი სიზმარი? ნეტავი ვინ იყო ის უცხოელი ქალი, რომელიც სიზმრად

ვნახე? როგორი სიყვარულით, როგორი ალერსით მიზიდავდა იგი თავისკენ! მერე ჩემი მგრძნობიარე გული რატომ ასე მხურვალედ მიისწრაფოდა მისკენ! დეე, ნეტარმა ღმერთებმა ინებონ ამ ჩემი სიზმრის კეთილად შესრულება!“

ამ სიტყვებით მშვენიერი ევროპა გამოვიდა საწოლი ოთახიდან და მოიწვია თავისი მეგობარი ქალები, რომლებთანაც იგი ბავშვობიდანვე ცვლქობდა, თამაშობდა, სასეირნოდ დადიოდა, მდინარის ანკარა წყალში ბანაობდა და თვალუწვდენელ გაშლილ ველზე სურნელოვან ყვავილებს ბავშვურის გატაცებით ჰკრეფდა.

მშვენიერი ევროპა და მისი მეგობარი ქალები მცირე ხნის მასლაათის შემდეგ კალათებით ხელში გაემართნენ ზღვის სანაპიროსაკენ, სადაც ისინი ჩვეულებრივ მხიარულად ერთობოდნენ და კალათებში სურნელოვან ყვავილებს აგროვებდნენ.

მშვენიერმა ევროპამ თან წამოიღო ჰეფესტოს მიერ ნაჩუქარი ოქროს კალათა, რომელზეც მხატვრულად ამოკვეთილი იყო ყოვლისშემძლე ზევსის და მისი მშვენიერი იოს სიყვარულის ამბავი.

ახალგაზრდა ქალთა კრებული მხიარულად მოეფინა ზღვის პირას გაშლილ აყვავებულ ველს. ზოგი ჰკრეფდა სურნელოვან ნარგისსა და ჰიაცინტს, ზოგი კი იასა და ქურქუმას.

სილამაზით და სიმშვენიერით გაბრწყინებული ევროპა თავის მეგობარ ქალებთან ერთად მხიარულად ჰკრეფდა ცეცხლივით ანთებულ ყვავილებს და თავის ოქროს კალათში აგროვებდა.

მაგრამ მშვენიერ ქალწულს დიდხანს არ დასცალდა დამტკბარიყო ბუნების ასეთი წარმტაცი სიდიადით.

ოლიმპოს მბრძანებელი ზევსი, როგორც კი მან თვალი მოჰკრა ყვავილებით აბიბინებულ ველზე მშვენიერ ევროპას, სიყვარულის ალით აენთო და დაუყოვნებლივ გადაწყვიტა იშვიათი სილამაზის ქალიშვილის მოტაცება.

მაგრამ თავისი ეჭვიანი მეუღლე ჰერა ქალღმერთი რომ არ გაენაწყენებინა და ახალგაზრდა ქალწული ევროპაც არ შეეშფოთებინა, ზევსმა იშვიათი სილამაზის ხარის სახე მიიღო.

ეს მშვენიერი ხარი როდი წააგავდა ჩვეულებრივ ხარს, რომელიც მძიმე უღელს ეწევა და საძოვრებზე საბალახოდაა გაშვებული. ბაჯალლო ოქროსავით მბრწყინავი ტანი, შუბლის შუა ადგილას მრგვალი, ვერცხლისფერი ნიშანი და თავზე ლამაზად მომარჯვებული ნამგლის მსგავსი რქები ღვთაებრივ ხარს სილამაზეს ერთიორად მატებდნენ.

ზღვის პირას თავმოყრილმა ქალიშვილებმა, როგორც კი ეს საუცხოო ხარი ყვავილებით ამწვანებულ ველზე დაინახეს, უმაღ კისკისით გარშემოერთყნენ, ზურგზე და თავზე ხელებს უცაცუნებდნენ, ეალერსებოდნენ.

ღვთაებრივი ხარი მიუახლოვდა ევროპას და ალერსით შეჰყურებდა სილამაზით გაბრწყინებულ ქალწულს და მისგან ფეხს არ იცვლიდა.

მეფის ასულიც ღმობიერად თავზე ხელს უსვამდა. ზურგზე სიყვარულით ხელებს ავლებდა და ტუჩებზე მომდგარ თეთრ ქაფს უწმენდდა.

ღვთაებრივი ხარი გაწვა მეფის ასულის ფეხთა მახლობლად ყვავილებით აბიბინებულ ველზე, მიუშვირა ქალწულს თავისი ფართო ზურგი და თითქოს თხოვდა შემაჯექ ბურგზე და გავისეირნოთო.

ევროპამ თავის მეგობარ ქალებს, რომლებიც ღვთაებრივი ხარის გარშემო ტრიალებდნენ და მხიარული კისკისით იქაურობას აყრუებდნენ, ამ სიტყვებით მიმართა: „ჩემო ძვირფასო და საყვარელო მეგობრებო! ხედავთ ამ საუცხოო ხარს, როგორი ალერსით და სიყვარულით შემოგვცქერის!

ყოვლისშემძლე ღმერთებს მისთვის ადამიანის გონება მიუნიჭებიათ, ხოლო იგი მეტყველებას რომ არ იყოს მოკლებული, უეჭველია მოგვმართავდა და გვთხოვდა, შემაჯექით ჩემს ფართო ზურგზე და ყვავილებით აბიბინებულ ველზე გაგასეირნებთო!”

ამ სიტყვებით მეფის ასული, მშვენიერი ევროპა, სიცილითა და კისკისით შეახტა ზურგზე ღვთაებრივ ხარს.

მეგობარი ქალებიც, ის იყო ევროპას გვერდით უნდა მოსხდომოდნენ, რომ ღვთაებრივი ხარი უმაღლესში გაიმართა, მეფის მშვენიერი ასული ფეხაკრეფით გაიტაცა და ელვის სისწრაფით მიაშურა ზღვის ნაპირს.

საბრალო ევროპა ხელების ქნევით თავის მეგობარ ქალებს მოუწოდებდა და შველას თხოვდა, მაგრამ უკვე გვიანდა იყო. მეგობარი ქალები იმდენად შორს დარჩნენ, რომ მეფის ასულის დახმარებაზე ფიქრიც კი არ შეიძლებოდა.

ღვთაებრივი ხარი, როგორც კი მან ზღვის ნაპირს მიაღწია, ელვის სისწრაფით გადაეშვა ზღვაში და მის აბობოქრებულ ტალღებში შესცურა.

დაინახეს თუ არა ნერეიდებმა ღვთაებრივი ხარი და მის ზურგზე შემჯდარი მშვენიერი ევროპა, უმაღლესოდ ისინი ზღვის თვალუწვდენელი სიღრმიდან, გარშემოერთყნენ მათ და სამხიარულო ფერხული გამართეს.

ზღვის მპყრობელი ყოვლისშემძლე პოსეიდონი, ტრიტონების უამრავი ჯარით გარშემორტყმული, თვითონ ხელმძღვანელობდა ნერეიდებისაგან შემდგარ სამხიარულო კრებულს და უხიფათო გზას უკვლევდა ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში თავის ღვთაებრივ ძმას.

მხიარულების ფერხულში ჩაბმულნი ტრიტონები ბუკსა და ნალარას უკრავდნენ და საქორწილო ჰიმნებს ტკბილად აჟღერებდნენ.

შიშისაგან აცახცახებულ მშვენიერ ევროპას ცალი ხელი ღვთაებრივი ხარისათვის ჩაეველო, ცალი ხელით კი კაბის კალთებს იწევდა, რომ ზღვის ზვირთებში არ დაესველებინა.

საქორწინო მაყრიონმა მიაღწია ზღვის იმ ადგილას, საიდანაც უკვე არ ჩანდა ზღვის ნაპირები. ზემოთ მხოლოდ მაღალი ცა და ქვემოთ ზღვის თვალუწვდენელი სივრცე იშლებოდა ღვთაებრივ მოგზაურთა თვალწინ.

მშვენიერი ევროპას მწუხარებას საზღვარი არ ჰქონდა.

საბრალო ქალწული, საყვარელ სამშობლო მხარეს მოწყვეტილი, უნუგეშოდ იტანჯებოდა და ვერ გამოერკვია, ვის, საით და რა მიზნით მიჰყავდა იგი ზღვის ამ უსასრულო სივრცეში.

დაბოლოს, მწუხარებითა და უნუგეშო სევდით ილაჯგაწყვეტილმა ევროპამ ამ სიტყვებით მიმართა ღვთაებრივ ხარს: „ვინა ხარ, ღვთაებრივო ხარო, და მითხარი საით და რა მიზნით მიგყავარ? რატომ ასე უშიშრად და გაბედულად მიცურავ ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში?

ზღვა ხომ ხომალდების სასიარულოდაა განკუთვნილი?

ხარებს, საზოგადოდ, ზღვის აბობოქრებული ტალღების ეშინიათ! თუ შენ რომელიმე ღმერთი ხარ, რატომ ჩადიხარ ისეთ საქმეს, რომელიც ღვთაებრივ ძლიერებას სრულიად არ შეეფერება და შეშვენის? აბა, ვის გაუგონია, რომ დელფინები დედამიწაზე მოგზაურობდნენ? შენ კი სრულიად უვნებლად მიცურავ ზღვის აბობოქრებულ ზვირთებში და შენის ფეხებით მედგრად, უშიშრად აპობ ამ თვალუწვდენელ ზღვას! შენ იქამდეც კი მიაღწევ, რომ სწრაფფრთებიან ფრინველის მსგავსად ცის თვალუწვდენელ სივრცეშიც კი ამაფრენ! ვაგლახ, მე უმწეოსა და უბედურს, რომელმაც სამუდამოდ დავკარგე ჩემი სამშობლო მხარე, სამუდამოდ მოვწყდი ჩემი ძვირფასი და საყვარელი დედ-მამის მშობლიურ ალერსს! ვაგლახ მე, ზღვებისა და

წყლების ყოვლისშემძლე მბრძანებლო! მე, ერთ წუთსაც არ ვეჭვობ, რომ ღმერთების ნება-სურვილით ვმოგზაურობ ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში!“

ღვთაებრივმა მშვენიერქიანმა ხარმა ასე უპასუხა თვალცრემლიან მშვენიერ ევროპას: „მშვენიერო მეფის ასულო, ჩემო ძვირფასო ევროპავ, გულს მწუხარებითა და სევდით ნუ შეიშფოთებ! დამშვიდდი! დამშვიდდი, ზღვის აბობოქრებული ტალღების ნუ გეშინია! მე ყოვლისშემძლე ღმერთი გეცხი ვარ, მხოლოდ ხარის სახე მაქვს მიღებული, მე ყოველგვარი სახის მიღება შემიძლია. შენდამი სიყვარულმა მაიძულა ხარის სახე მიმეღო და ზღვის ტალღებში გამეკვლია გზა. შენთვის ახალ სამშობლოდ მე დავსახე კუნძული კრეტა, სწორედ ის ადგილი, სადაც ჩემი ღვთაებრივი აკვანი ჩემდა საკეთილდღეოდ ოდესღაც ირწეოდა.

მშვენიერი ეს კუნძული სიხარულით და სიამოვნებით მიგიღებს. ამ კუნძულზე აგიგებ საუკეთესო სასახლეს, სადაც შენ წარმოშობდი დიდებულსა და სახელოვან შვილებს, სკიპტრამპყრობელ მეფეებს, რომლებიც დიდხანს, დიდხანს იმეფებენ თავის მშობელი დედისა და ღვთაებრივი მამის სასახელოდ და სადიდებლად!’ ოლიმპოს მბრძანებელმა ზევსმა თავისი ღვთაებრივი დაპირება მართლაც ღირსეულად შეასრულა.

მშვენიერ ევროპას კრეტას თვალწარმტაც კუნძულზე ზევსისაგან შეეძინა სამი ვაჟიშვილი: მინოსი, რადამანთი და სარპედონი. მათ უდიდესი მეფეების სახელი მოიხვეჭეს და დიდხანს და დიდხანს ბედნიერად განაგებდნენ სახელმწიფო საქმეებს თავის საყვარელი მშობელი დედის ევროპისა და ყოვლისშემძლე ზევსის სასახელოდ და სადიდებლად.

ათიკის ციკლის თქმულებანი

იონი

(ევრიპიდე - „იონი“)

ათენის ძლევამოსილი მეფის ერეხთევსის მშვენიერ ასულს კრეუზას აპოლონ ღმერთისაგან შეეძინა ვაჟიშვილი.

კრეუზა ერთხანს ახალშეძენილ ვაჟს მშობლების ოჯახში მალულად ინახავდა. მაგრამ რაც უფრო და უფრო იზრდებოდა ბავშვი, მისი ფარულად შენახვა ისე, რომ მშობლებს არა გაეგოთ რა, ყოვლად შეუძლებელი ხდებოდა.

ბოლოს და ბოლოს კრეუზამ თავისი საყვარელი პირმშო შვილი სხვა, უფრო მოხერხებულ ადგილას გადაიყვანა.

მოსიყვარულე დედამ ბავშვი ფრთხილად შეახვია თბილ საბანში, გააწყო მშვენივრად კალათი, რომელშიც ჩაალაგა რამდენიმე ძვირფასი ნივთი, ჩააწვინა შიგ ბავშვი და ამრიგად გამზადებული კალათი ერთგულ მოსამსახურე ქალს დაადგმევინა ათენის ჩრდილოეთის მთების კალთებზე, იქ, სადაც საძოვრების ღმერთ პანის მღვიმე იყო გამოკვეთილი.

კრეუზა ღრმად დარწმუნებული იყო, რომ აპოლონ ღმერთი თავის ღვიძლ შვილს არ მოიძულებდა და მის აღსაზრდელად საჭირო ზომებს მიიღებდა.

მართლაც, აპოლონ ღმერთმა დაუყოვნებლივ მოიწვია თავისი ძმა ჰერმესი და შემდეგი თხოვნით მიმართა: „ჩემო ძვირფასო ძმაო! გთხოვ დაუყოვნებლივ დაეშვა დედამიწაზე და პანის მღვიმედან დელფოში გადმოიტანო კალათი, რომელშიც ჩაწვენილია ამჟამად ძუძუმწოვარი ბავშვი. კალათი დელფოს ტაძრის შესავალ კარებთან დადგი, ბავშვის შემდგომი აღზრდისათვის მე თვითონ ვიზრუნებ.

იცოდე, რომ ეს ბავშვი ჩემი შვილია!“

ჰერმესმა იმავე ღამეს გადმოიტანა პანის მღვიმედან კალათი, რომელშიაც კრეუზამ ასე მზრუნველობით ჩააწვინა თავისი ღვთაებრივი ვაჟი, დადგა იგი დელფოს ტაძრის შესავალ კარებთან, კალათს თავი გადახადა და თვითონ კი უმაღლეს ოლიმპოს მწვერვალზე დაბრუნდა.

მეორე დღით, როცა ტაძრის ქურუმმა ქალმა გულთამხილავმა პითიამ ტაძრის შესავალ კარებთან კალათში ჩაწვენილი ჩვილი ბავშვი დაინახა, გადაწყვიტა, უთუოდ ეს ბავშვი არა კეთილის განზრახვითაა მოყვანილიო და, მისი თავიდან მოშორება განიზრახა.

მაგრამ პითიამ აპოლონ ღმერთის შთაგონებით ეს განზრახვა გადაიფიქრა და ბავშვისადმი სიბრალულით გამსჭვალულმა აიყვანა იგი და მისი მოვლა-პატრონობა იკისრა.

ბავშვი პითიას მზრუნველობით აპოლონ ღმერთის ტაძარში იზრდებოდა და, რაც უფრო და უფრო ვაჟკაცდებოდა, ტაძრის ყველა მსახურის ყურადღებას უნებლიეთ იქცევდა თავისი გამჭრიახობით, გონებამახვილობით, ბეჯითობითა და თავაზიანობით.

როცა ყმაწვილი უკვე დაჭაბუკდა, დელფოს ტაძრის მსახურებმა ტაძრის გასაღები ჩააბარეს და აპოლონ ღმერთის ტაძრის მუდმივ მსახურად დანიშნეს.

ამ დღიდან ყმაწვილი ტაძრის საცხოვრებელ ბინაში დასახლდა და თავის მოვალეობას ტაძრის დასუფთავებისა და გამშვენიერების საქმეში ბეჯითად და პირნათლად ასრულებდა.

ყველა კმაყოფილი იყო ყმაწვილის კეთილსინდისიერი მუშაობით, ყველა, განუსაზღვრელად, პატივსა სცემდა, ყველას გულწრფელად უყვარდა.

სწორედ ამ ხანებში თესალიიდან ატიკაში გადმოსახლდა ეოლოსის ვაჟიშვილი ქსუთოსი, რომელმაც დიდი დახმარება აღმოუჩინა

ათენის მეფეს ერეხთევსს, როცა იგი ევბეელების წინააღმდეგ ომს აწარმოებდა.

მეფე ერეხთევსმა ამ დიდი დახმარებისათვის ქსუთოსს თავისი საყვარელი ასული, მშვენიერი კრეუზა მიათხოვა.

ქსუთოსი და კრეუზა დიდხანს ბედნიერად ცხოვრობდნენ, მაგრამ ერთადერთი, რაც აწუხებდა და სიცოცხლეს უწამლავდა მათ, ეს იყო უშვილობა.

ღმერთების მოშიშარმა კრეუზამ და მეუღლე ქსუთოსმა გადაწყვიტეს დელფოში წასულიყვნენ და აპოლონ ღმერთისათვის ლოცვა და ვედრება აღევლინათ, რათა ყოვლადმოწყალე ღმერთს ისინი შვილით დაესაჩუქრებინა და ამრიგად ათენის სამეფო ტახტი სხვა გვარეულობის შთამომავლობაზე არ გადასულიყო.

აპოლონ ღმერთის ახალდანიშნული კეთილმსახური ყმაწვილი, სანამ ყოველდღიურ საქმიანობას შეუდგებოდა, ცისკენ ხელებს აღაპყრობდა და ყოვლისშემძლე ღმერთებს აქებდა და აღიდებდა:

„ყოვლისშემძლე ჰელიოს! როგორც კი ფეხმალი ცხენებით შებმული შენი ოქროს ეტლი დედამიწას თავს წამოადგება, ღამის წყვდიადი იფანტება და მოკაშკაშე ვარსკვლავები ცის თვალუწვდენელ სივრცეში უხილავად ჰქრებიან.

პარნასის მაღალ მწვერვალს მოახლოებული დღის სხივები უხვად ეფინება. ამომავალი დიდებული მზის შუქი გულს უთბობს და ხალხს სიხარულს და მხნეობას ჰმატებს. მზით გამთბარ ზმირნის კეთილსურნელება წვდება დელფოს მაღალ მთაგრეხილებს, სადაც ღვთაებრივ ტახტზე ზის ქურუმი ქალი პითია, რომელიც ელინთა ხალხს ამცნობს მოწყალე აპოლონ ღმერთის ნება-სურვილს.

ყოვლისშემძლე დიდებულ ღმერთო აპოლონ! ბედნიერად ვთვლი ჩემს თავს, რომ განგებამ მარგუნა შენს საღვთო ტაძარში სამსახური! სანამ ცოცხალი ვარ და პირში სული მიდგია, ამ სანაქე-

ბო სამსახურს თავს არ დავანებებ და კეთილსინდისიერად ვემსახურები იმ დიად საქმეს, რომელიც შენის წყალობით ელინთა ხალხს მომავლის იმედს გულში უნერგავს და სწორსა და საიმედო გზას უკვლევს!

გაქებ და გადიდებ, დიდებულო აპოლონ, ჩემო გულკეთილო აღმზრდელო მამავ! გაიხარე და კვლავ გაიხარე, ყოვლისშემძლე ზევსისა და ღვთაებრივი ლატონას ღირსეულო შვილო!

დედამიწის ზურგზე მთელი ხალხი გულწრფელად შენ გადიდებას, და ჭეშმარიტად ღირსიც ხარ ასეთი დიდებისა!“

ასეთი საგალობელით აქებდა და ადიდებდა აპოლონ ღმერთის ტაძრის მსახური ყმაწვილი ყოველ ცისმარე დღეს ყოვლისშემძლე ღმერთებს, და მხოლოდ ამის შემდეგ იწყებდა ჩვეულებრივ ყოველდღიურ საქმიანობას.

ყმაწვილი გვირგვინებსა და დაფნის ფოთლებს მოხდენილად ჩამოვიდებდა ტაძრის მაღალსა და მშვენიერ სვეტებზე, ნაკურთხი წყლით ტაძრის იატაკს ასხურებდა, ჰგვიდა ტაძრის მთელ არემარეს დაფნის შტოებისაგან დაწნული ცოცხით, ტაძრის ოქროს სახურავზე შემომჯდარ მტრედებს აფრთხოვდა და სხვა ამგვარ საჭირო საქმეს გულმოდგინედ ეწეოდა.

ერთ დილით, ყმაწვილს თავისი ყოველდღიური საქმიანობა ჯერ კიდევ არ მოეთავებინა, იგი ხედავს მშვენიერ, დიდებულო სახის გამომეტყველ მანდილოსანს, რომელიც მოსამსახურე ქალების თანხლებით ტაძარს უახლოვდებოდა.

ტაძრის კეთილმსახურ ყმაწვილის განცვიფრებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა მან დაინახა დიადი გამომეტყველების სახის მანდილოსანი, რომელიც ცხარე ცრემლებს ღვრიდა. ნაცვლად იმისა, რომ სიხარულით შესულიყო ყოვლადმოწყალე აპოლონ ღმერთის

ტაძარში, იგი განუსაზღვრელ მწუხარებას მისცემოდა და მწარედ იტანჯებოდა.

ყმაწვილი ტაძრის შესავალ კარებთან მიეგება მწუხარებით შეპყრობილ მანდილოსანს და მოკრძალებით შეეკითხა, ვინა ხართ, რომელი ქვეყნიდან მოსულხართ და რა არის მიზეზი თქვენი ესოდენ უნუგეშო მწუხარებისა.

კრეუბამ აპოლონ ღმერთის ტაძრის კეთილმსახურ ყმაწვილს ასე უპასუხა:

„კეთილმსახურო! მე ათენის დიდებული მეფის ერეხთევსის ასული ვარ. ჩემი მეუღლე ქსუთოსი, რომელიც ამჟამად ათენში მეფობს, თესალიიდანაა გადმოსახლებული. რაკი ჩვენ უშვილონი ვართ, ამიტომ მოვედი დელფოში და ყოვლისშემძლე აპოლონ ღმერთს ლოცვითა და ვედრებით მუხლმოდრეკილი უნდა შევთხოვო, რათა მან კეთილი ინებოს და შვილით დაგვასაჩუქროს. თუ ყოვლადმოწყალე აპოლონ ღმერთი ჩვენს მხურვალე ვედრებას შეიწყნარებს, ათენის სამეფო ტახტი სხვა გვარეულობის შთამომავლობაზე არ გადავა და ამრიგად ჩვენი დიდი ხნის გულითადი სურვილი კეთილად შეგვისრულდება“.

საბრალო კრეუბამ აპოლონ ღმერთის ტაძრის კეთილმსახურ ყმაწვილს დაუმალა თავისი უნუგეშო მწუხარების ნამდვილი მიზეზი.

კრეუბამ დაუმალა ყმაწვილს აპოლონ ღმერთსა და მათ შორის არსებული კავშირი, დაუმალა ისიც, თუ როგორ სამუდამოდ ჩამოაშორა აპოლონ ღმერთისაგან შეძენილი შვილი, რომელიც, ვინ იცის, იქნებ სადმე უპატრონოდ დაიღუპა.

საბრალო კრეუბამ ქარაგმულად განუმარტა ტაძრის მსახურს თავისი უსაზღვრო მწუხარების ამბავი: „ერთი ჩემი მეგობარი ქალი აპოლონ ღმერთმა თავისი სიყვარულით გააბედნიერა, მაგრამ სულ

მოკლე ხანში ყოვლისშემძლე აპოლონ ღმერთს სიყვარული გაუგრილდა და თავისი სატრფიალო მოკვდავი ქალი დატოვა.

ყოვლისშემძლე ღმერთისაგან შეძენილი ვაჟი ჩემმა მეგობარმა ქალმა თავიდან მოიშორა და დღესაც არ იცის, ცოცხალია იგი თუ მკვდარი. აი, სწორედ მე მინდა ჩემ საკუთარ თხოვნასთან დაკავშირებით შევეკითხო აპოლონ ღმერთს ამ უბედური ჩემი მეგობრის შესახებაც. კეთილო ყმაწვილო, ჩემი მეგობარი ქალის ვაჟი ამჟამად შენი ხნის იქნებოდა, რომ იგი სადმე კიდევ ცოცხალი მოიპოვებოდა.

ჭეშმარიტად ბედნიერია ის დედა, რომელმაც შენ გშობა და აღგზარდა!“

ტაძრის კეთილმა მსახურმა ასე უპასუხა მწუხარებით აცრემლებულ კრეუზას:

„დედა არა მყავს და არც ვიცი მამაჩემი ვინ არის, ვინ მომიყვანა ამ ტაძარში, ეს დღესაც ჩემთვის საიდუმლოებაა. ვიცი მხოლოდ, რომ ტაძრის ქურუმმა ქალმა აღმზარდა და, აი დღესდღეობით ღმერთის ამ ტაძარს გულმოდგინედ ვემსახურები და ეს სამსახური კვლავაც მსურს განვაგრძო!“

„როგორ მეცოდები, ჩემო კეთილო მეგობარო! - ჩაურთო სიტყვა კრეუზამ: რა რიგ წააგავს შენი ბედი ჩემი მეგობრის ბედს!

შენ სწუხარ და გადარდებს, დედა არა მყავსო, ჩემი მეგობარი ქალი კი სწუხს, პირმშო შვილი დავკარგეო და, შესაძლებელია, სამუდამოდაც კი!“

ასეთ ბაასში იყო კრეუზა, როდესაც დაინახა მომავალი ქსუთოსი, იგი დაბრუნებულიყო ბეოტიიდან. აქ ტროფონის მისნისაგან მას უნდა მიეღო პასუხი, თუ რამდენად შეწყნარებული იქნებოდა მათი თხოვნა. მისანმა სრული პასუხი არ მისცა, - აუწყა მხოლოდ, რომ ქსუთოსი და კრეუზა დელფოდან უშვილოდ არ დაბრუნდებიანო.

აპოლონ ღმერთის ტაძრის ახალგაზრდა მსახურის დაჟინებითი თხოვნით ქსუთოსი შევიდა ტაძრის შინაგან საკურთხეველში, რომ პითიასაგან შეეტყო აპოლონ ღმერთის გადაწყვეტილება შვილის ჩუქების შესახებ.

კრეუბა ამ დროს, დაფნის გვირგვინებით მორთული, აპოლონ ღმერთის ტაძრის მოშორებულ საკურთხეველში შევიდა და გულმხურვალედ ლოცულობდა, რათა ყოვლისშემძლე ღმერთს მისი მეუღლისათვის საკეთილო პასუხი მიეცა.

ახალგაზრდა მსახური კი გულმოდგინედ განაგრძობდა თავის ჩვეულებრივ საქმიანობას ტაძრის კარიბჭესთან.

ამ დროს გაიღო კარები და საკურთხევლიდან გაბრწყინებული სახით გამოვიდა ქსუთოსი. როგორც კი ქსუთოსმა დაინახა მის შესახვედრად მომავალი ტაძრის ახალგაზრდა მსახური, იგი სასწრაფოდ მიიჭრა მსახურთან, სიხარულით გულში მაგრად ჩაიკრა და თავის შვილად გამოაცხადა.

მსახურს ეგონა, რომ ქსუთოსი ჭკუაზე შეირყაო, და თავიდან მოშორებას ცდილობდა, მაგრამ მოხუცი არ ეშვებოდა და კიდევ უფრო მხურვალედ იკრავდა გულში.

„თვითონ მოწყალე ღმერთმა კეთილი ინება, შენი თავი შვილად მაჩუქა! ყოვლადმოწყალე ღმერთმა გამომიცხადა, საკურთხევლიდან როგორც კი გახვალ, შვილს შეხვდებიო.

ღმერთების სურვილსა და ბრძანებას, შვილო, უნდა დაემორჩილო და მამად შემიცნო!“ ყმაწვილმა მცირედი დაფიქრების შემდეგ მხიარულად უპასუხა მოხუცს:

„ღმერთების სურვილსა და ბრძანებას რომ არ დავემორჩილო, ყოვლად დაუშვებელი და შეუწყნარებელია!

ამიტომ მოგესალმები და მხურვალედ გკოცნით როგორც ჩემს საკუთარ მამას!“ ქსუთოსი და ტაძრის ახალგაზრდა ყმაწვილი დიდ-

ხანს და დიდხანს ერთიმეორეს მხურვალედ ეხვეოდნენ და სიხარულით გულამოსკვნით ქვითინებდნენ და ქვითინებდნენ.

ქსუთოსი შიშობდა, შესაძლებელია კრეუზამ ყმაწვილს, რომელსაც იონი უწოდა სახელად, ეჭვის თვალით შეხედოს და იფიქროს, იგი სხვა ქალისაგან შეძენილი მყავსო, ამიტომ წინდახედულმა მოხუცმა გადაწყვიტა ამჟამად შვილად აღიარებული ყმაწვილი სასახლეში უცხო პირის სახით შემოეყვანა.

ქსუთოსი დარწმუნებული იყო, რომ კრეუზა, შემდგომში ყმაწვილს ერთგვარად შეეჩვეოდა და კიდევაც შეიყვარებდა, ამიტომ ყმაწვილის შვილად აღიარება და მისი სამეფო ტახტის მემკვიდრედ გამოცხადება სულ ადვილად მოსახერხებელი შეიქნებოდა.

ქსუთოსმა და იონმა ამ ბედნიერი დღის აღსანიშნავად გადაწყვიტეს გაემართათ ბრწყინვალე ნადიმი, რომელზეც უნდა მოეპატიჟნათ დელფოს წარჩინებული მოქალაქენი.

ბედნიერმა მამამ და შვილმა შიკრიკები დაგზავნეს დელფელების მოსაპატიჟებლად.

კრეუზა კი ამ დროს თავისი ერთგული მხევლის თანხლებით ბრუნდებოდა აპოლონ ღმერთის საკურთხეველიდან და სრულიად არაფერი იცოდა ქსუთოსსა და ტაძრის ახალგაზრდა მსახურს შორის მომხდარი ამბის შესახებ.

კრეუზას მხევლები მოწამენი იყვნენ იმისა, თუ რა პირობებში იშვილა ქსუთოსმა იონი, და დედოფალს გაუმჟღავნეს ის საიდუმლოება, რომელიც ქსუთოსის ვარაუდით კრეუზას მხოლოდ რამდენიმე ხნის შემდეგ უნდა შეეტყო.

მხევლებმა კი ასე განუმარტეს კრეუზას ტაძარში მომხდარი ამბავი: „შენმა მეუღლემ, ძვირფასო ჩვენო დედოფალო, აი ესაა იშვილა აპოლონ ღმერთის ტაძრის ახალგაზრდა მსახური. ეს ახალგაზრდა მსახური უეჭველია სხვა ქალისაგან შეძენილი ქსუთოსის შვილია.

აი, ეს ვიღაც უთვისტომო, ვიღაც უცხოელი უნდა დაეუფლოს დიდებული ერებთესის სამეფო ტახტს და მეფის პირდაპირი მემკვიდრე, ჩვენი ძვირფასი და საყვარელი დედოფალი კი, ყველასგან მოძულებული, ყოველგვარ უფლებააყრილი, თავის საკუთარ სასახლეში საცოდავად უნდა ატარებდეს თავის სიცოცხლის უკანასკნელ დღეებს!

ეს ყოვლად დაუშვებელი და შეუწყნარებელია! გთხოვთ, ჩვენო საყვარელო და გონებიდან განუშორებელო დედოფალო, მიიღოთ ზომები, ტახტის უღირსმა მემკვიდრემ შენს სასახლეში ფეხი არ შემოდგას, უკანასკნელი შენი დღენი არ გაგიმწაროს და შემდგომ ათენელებს მეფის სახით არ მოევლინოს! ჩვენ, ძვირფასო დედოფალო, შენს ერთგულ და შენთვის თავდადებულ მხევლებს, ყოვლად დაუშვებლად, ყოვლად შეუწყნარებლად მიგვაჩნია ვიღაც ნაშვილევის სასახლეში შემოყვანა და ასეთი უმაგალითო წარჩინების მინიჭება!“

დედოფალ კრეუმას მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა, იგი სულიერად და ხორციელად იტანჯებოდა და გეგმებს აწყობდა ტახტის უღირსი მემკვიდრე, რადაც უნდა დაჟდომოდა, თავიდან მოეშორებინა და სასახლეში არ შემოეყვანა ნაშვილევის სახით.

საცოდავი კრეუმა მხევლებსა და დაახლოებულ პირებს რჩევას ეკითხებოდა და ყველას გულმხურვალედ დახმარებას თხოვდა.

მეფე ერებთესის მოხუცმა ერთგულმა მსახურმა დედოფალს ურჩია განზრახულ ნადიმზე ქსუთოსის მიერ ნაშვილევის სასიკვდილოდ მოწამვლა.

კრეუმამ თავისი ერთგული მოხუცი მსახურის წინადადება სავსებით მოიწონა და მისი წინადადების სისრულეში მოყვანა მასვე მიანდო.

ქსუთოსი, სწორედ იმ დროს, როცა საზეიმო ნადიმი უნდა გადაეხადათ, პარნასის მაღალ მწვერვალზე აპოლონ ღმერთსა და დიონი-

სე ღმერთს სამადლობელ მსხვერპლს წირავდა შვილის ჩუქებისათვის.

იონი კი საზეიმო ნადიმის გადახდის თადარიგს იჭერდა.

მაღალ და ლამაზ სვეტებზე იონმა გამართა მშვენიერი ფარდულები, რომელთა იატაკი და კედლები ძვირფასი ქსოვილებითა და ფასდაუდებელი ხალიჩებით მოფინა.

დელფოს მთელი მოსახლეობა შეიკრიბა იონის მიერ ბრწყინვალედ მოწყობილ ნადიმზე.

მსახურებს ოქროსა და ვერცხლის ჭურჭლებით გამოჰქონდათ ნაირ-ნაირი საჭმელები და სასმელები.

სტუმრები მხიარულად შეექცეოდნენ ნუგბარ საჭმელებს და ოქროს თასებით ტკბილ ღვინოს.

გაჩაღდა ბრწყინვალე ზეიმი. კითარის ნაზი და საამური ხმა მხიარულ სტუმრებს გულში ღრმად წვდებოდა და ერთიორად კიდევ უფრო ამხიარულებდა.

სწორედ იმ დროს, როცა სტუმრებმა სადილი დაამთავრეს და ღმერთების სადიდებლად თასები ტკბილი ღვინით უნდა გაეცსოთ, საზეიმო ნადიმზე შემოვიდა მეფე ერეხთევსის მოხუცი მსახური, რომელმაც თავისი გამჭრიახობით, მოქნილობით, ალერსიანი და მოსწრებული სიტყვებით სტუმრების საერთო ყურადღება მიიქცია.

თვალთმაქცი მსახური თითოეულ სტუმარს ღიმილით სთავაზობდა ღვინით ავსებულ ოქროსს თასს, თამბაქოს მოსაკიდებელ ცეცხლს, ჯარასავით დასტრიალებდა სტუმრებს თავს და ყველგან სიცოცხლე და მხიარულება შეჰქონდა.

დაბოლოს, როცა ღვინით სავსე თასები ყველას ჩამოურიგა, ერთი ლამაზი ოქროს პატარა თასი თავაზიან მასპინძელ იონს შესთავაზა.

მაგრამ, სწორედ იმ დროს, როცა სტუმრებს თასებით ღვინო უნდა შეესვათ, ერთ-ერთ მსახურ მონას ღმერთების საგმობი სიტყვა წასცდა პირიდან.

იონმა ეს ღმერთების საგმობი სიტყვა ცუდ ნიშნად მიიჩნია და ღვინო თავის ოქროს თასიდან იატაკზე დააქცია.

აპოლონ ღმერთის ტაძრის ყოფილმა მსახურმა, ახალგაზრდა იონმა სტუმრებსაც წინადადება მისცა მისი მაგალითისათვის მიეხატათ.

თავაზიანმა სტუმრებმა ენაშეუბრუნებლად შეასრულეს მასპინძლის წინადადება და ოქროს თასებიდან ღვინო იატაკზე გადმოღვარეს.

ამ დროს საზეიმოდ გამართულ ფარდულში ანაზღად შემოფრინდნენ აპოლონ ღმერთის ტაძრისათვის შეწირული მტრედები.

მტრედები იატაკზე დაღვრილ ტკბილ ღვინოს დაეწაფნენ ხარბად, მოიკლეს წყურვილი და სრულიად უვნებლად გაფრინდნენ ფარდულიდან, ხოლო ის მტრედი, რომელიც იონის მახლობლად ღვინის სმას დაეწაფა, უეცრივ ფეხებისა და ფრთების ფართხალით საზარლად აჩხრიფინდა, საცოდავად თავი განზე მოიგრიხა და სამუდამოდ იქვე სული დალია.

ამ სურათის დანახვაზე იონი სწრაფად წამოიჭრა ადგილიდან და მრისხანედ შეჰყვირა: - „ვინ გაბედა ჩემი სასიკვდილოდ გამეტება? მოხუცო, ეს ოქროს თასი შენ დამიდგი წინ და უეჭველად შენვე გეცოდინება, ვინ და რა მიზნით განიზრახა ჩემი მოწამვლა? დაუყოვნებლივ გამოტყდი, თორემ სასტიკად დაგსჯი!“

მოხუცმა დიდხანს იუარა, დანაშაული არ მიმიძღვისო, მაგრამ ბოლოს მაინც გამოტყდა და იონს მოახსენა, ღვინოში საწამლავი კრეუმას დავალებით ჩავასხიო.

იონმა დაუყოვნებლივ შეკრიბა უხუცესთა მსაჯულები, იგი ბრალ-
სა სდებდა მეფე ერეხთევსის ასულ კრეუმას მკვლელობის განზრახ-
ვაში.

მსაჯულებმა, მიიღეს რა მხედველობაში, რომ მეფე ერეხთევსის
ასულმა, უცხოელმა ქალმა განიზრახა მოეკლა აპოლონ ღმერთის
ყოფილი მსახური და ეს თავისი დანაშაულებრივი განზრახვა შეეცა-
და სისრულეში მოეყვანა აპოლონ ღმერთის საკურთხევლის მახ-
ლობელ ადგილას, ერთხმად დაადგინეს დედოფალი კრეუმა ქვებით
სასიკვდილოდ ჩაექოლათ.

უხუცესთა მსაჯულების ეს განაჩენი დელფელებმა ერთხმად მო-
იწონეს და ყველანი კრეუმას ძებნას შეუდგნენ, რომ განაჩენი, რაც
შეიძლება, სწრაფად მოეყვანათ სისრულეში.

კრეუმა კი ამ დროს აპოლონ ღმერთის ერთ-ერთ საკურთხეველ-
ში იმალებოდა და შიშითა და მღელვარებით მოელოდა თავისი ერ-
თგული მსახურის დაბრუნებას და სასიხარულო ამბავს, იონის სა-
სიკვდილოდ მოწამვლის შესახებ.

იონმა საკურთხეველში მიაკვლია კრეუმას და ხმალამოღებული
მიიჭრა მასთან, მაგრამ ამ დროს ტაძრიდან გამოდიოდა ქურუმი ქა-
ლი პითია, რომელმაც თავისი აღზრდილი, ტაძრის ყოფილი მსახუ-
რი შეაჩერა.

პითიამ თავის აღზრდილს ასეთი ალერსიანი სიტყვებით მიმარ-
თა: „ჩემო კეთილო ტაძრის მსახურო! ამდენ ხანს ყოვლად მოწყალე
აპოლონ ღმერთის სურვილი იყო შენ ჩვენთან ერთად ამ ტაძარში
გემსახურნა, ამიტომ ამ კალათს, რომლიდანაც შენ ჩვილი ბავშვი
ამოგიყვანე, ტაძარში ვინახავდი. მაგრამ, როცა ახლა ყოვლადმოწყ-
ალე აპოლონ ღმერთმა შენ მამა აღმოგიჩინა და დადგა დრო, რომ
შენ მამასთან ერთად ათენში გაემგზავრო და აპოლონ ღმერთის ტა-

ძარი დატოვო, ეს კალათი შენვე უნდა დაგიბრუნო. ამ კალათის საშუალებით შენ შეგიძლია შენი მშობელი დედა მოსძებნო!”

სიხარულით ჩამოართვა ტაძრის ყოფილმა მსახურმა თავის საყვარელ აღმზრდელს ყვავილებითა და თაიგულებით შემკული კალათი იმ სრულის იმედით, რომ ამ კალათის საშუალებით თავის საყვარელ დედას მოძებნიდა.

მაგრამ სულ მალე ყმაწვილის არსება ბნელმა აზრებმა მოიცვა.

საყვარელმა აღმზრდელმა უწინასწარმეტყველა, რომ ამ კალათის საშუალებით მშობელ დედას მოძებნიო. მაგრამ რა საშინელეობაა ეს წინასწარმეტყველება!..

„დედა, რომელმაც იგი ბავშვობიდანვე დატოვა, დედა, რომელმაც თავისი ღვიძლი შვილი თავიდან მოიშორა და თავისი ძუძუებით ტკბილი რძე არ აწოვა, დედა, რომელმაც თავისი საყვარელი პირ-მშო სხვის ანაბრად დატოვა და დედობრივი ტკბილი ალერსი მოაკლო, განა ასეთი დედა ღირსია, რომ შვილმა მოძებნოს, თავის საყვარელ დედად აღიაროს! განა უმჯობესი არ იქნება, რომ ასეთი დედა სრულიად დაივიწყოს და მის მოსაძებნად არც კი იზრუნოს?!“

ასეთი გულისდამწველი ფიქრები უწამლავდა ახალგაზრდა მსახურს მთელ არსებას და საბრალომ არ იცოდა, რა გზას დადგომოდა.

ბევრი ფიქრისა და ბჭობის შემდეგ იონმა ყოვლადმოწყალე აპოლონ ღმერთის სურვილის შეუსრულებლობა დაუშვებლად მიიჩნია და ბოლოს კიდევაც გადაწყვიტა მშობელი დედის ძებნას შედგომოდა.

„ყოვლადმოწყალე აპოლონ ღმერთს სურს მშობელი დედა და-მიბრუნოს და მეც მოვალე ვარ ასეთ სურვილს ხმაამოუღებლივ დავემორჩილო!“ - გადაჭრით წარმოთქვა იონმა და კალათიდან ნივთების ამოლაგებას შეუდგა.

კრეუზა სწორედ იმ დროს, როცა პითიამ ტაძრის ახალგაზრდა მსახურს კალათი გადასცა, საკურთხეველის წინ იდგა და მათ ლაპარაკს ყურს უგდებდა.

გახარებული კრეუზა შეშლილივით გაექანა თავისი საყვარელი შვილისაკენ.

„დაიჭირეთ! დაიჭირეთ! - შეჰკივლა აპოლონ ღმერთის ტაძრის ყოფილმა მსახურმა. - გაქცევას აპირებს!“

მაგრამ სიხარულისაგან გონებადაკარგული კრეუზა უკვე იკრავდა გულ-მკერდში თავის ამდენ ხანს დაკარგულ საყვარელ შვილს და სიხარულის ცრემლების ფრქვევით მხურვალედ კოცნიდა და კოცნიდა თავის პირმშოს.

„ეს რა ამბავია? - კვლავ გაჰყვირის იონი: - ხედავთ, დამნაშავეს, რომელსაც სიკვდილით დასჯა მოელის, ახლა ჩემს შეპყრობას აპირებს!“

„არა, შვილო, შენ ვერ გაიგე, რას ჩავდივარ მე! აი, ამ სანეტარო წუთს მე ვიპოვე ჩემი საყვარელი შვილი! შენ ჩემი ძვირფასი, ჩემი ფასდაუდებელი საუნჯე ხარ!“ - სიხარულის ცრემლების ღაპალუპით ეხმატკბილება ბედნიერი დედა ასე ანაზღაურლად ნაპოვნ თავის პირმშოს.

„სტყუი, სტყუი, მატყუარა და თვალთმაქცო ქალო! ნუთუ მართლა ფიქრობ შეცდომაში შემთხვევანო და სასჯელს თავი დააღწიო!“ - მრისხანედ შეუყვირა კრეუზას იონმა.

„არა, ჩემო საყვარელო შვილო, შენ ცდები! ჩემი სიმართლის დასამტკიცებლად შენ შეგიძლია ჩემს მაგივრად ეს კალათი აალაპარაკო! ახადე თავი კალათს და შემეკითხე აბა რა არის ამ კალათში ჩაღაგებული, ყველაფერს სისწორით გეტყვი! კალათში შენ ნახავ ჯერ კიდევ სრულიად მოუთავებელ ქსოვილს, რომელიც შუაგულში ჩემს მიერ მოქარგულია გორგონის გამოხატულებით. გორგონის ირ-

გვლივ ამოქარგულია გველების სახეები. კალათში შენ დაინახავ ქალღმერთ ათენას მიერ ნაჩუქარ ოქროს ორ პატარა გველეშაპს. ეს არის ახალდაბადებული ბავშვის ყელსამკაული. აქვე დაინახავ ათენის აკროპოლისზე აღმოცენებულ ზეთის ხის ტოტებისაგან დაწნულ გვირგვინს. ეს ტოტები მოტეხილია ათენა პალადას იმ ზეთის ხისგან, რომელიც მუდამ ჟამს ჰყვავის, არასოდეს არ ჭკნება!“

იონმა, როცა ყოველივე ეს თავისი საკუთარი თვალით შეამოწმა და სწორი აღმოჩნდა, სიხარულით ერთი ხმამაღლად შეჰყვირა: „ჩემო, ძვირფასო, ჩემო დღემდე უნახავო, საყვარელო დედა!“ და ელვის სისწრაფით ყელზე შემოეჭდო თავის ბედნიერ დედას.

კრეუბამ ახლა კი თავის საყვარელ შვილს გულახდილად გაუმჟღავნა, რომ მამამისი აპოლონ ღმერთია და არა ქსუთოსი.

კრეუბა, ქსუთოსი და იონი სიხარულით აღსავსენი გაემგზავრნენ ათენში, სადაც ტახტის ნამდვილი მემკვიდრე იონი დაუყოვნებლივ მეფედ იქნა გამოცხადებული.

მშვიდად, წყნარად და გონივრულად განაგებდა იონი ათენის სამეფო ტახტს. ხალხი დიდად პატივსა სცემდა თავის მიწიერ მეფეს და ნიშნად ამ პატივისცემისა ელინთა ერთ-ერთ ძლევამოსილ ტომს იონელების სახელწოდება მიენიჭა.

ჰერაკლიდები

(ევრიპიდე - „ჰერაკლიდები“)

არგოსის ბოროტი და ცბიერი მეფე ევრისტესი ელადის საუკეთესო გმირთა გმირს ჰერაკლეს მთელი თავისი სიცოცხლის განმავლობაში შეუბრალებლად სდევნიდა და ავიწროებდა.

ბოროტი მეფე მხოლოდ ნაწილობრივ მაშინ დამშვიდდა, როცა უსამართლოდ დევნილი გმირი სიკვდილმა სამუდამოდ სიცოცხლეს გამოასალმა.

მაგრამ ჰერაკლეს ობლად დარჩენილ შვილებს, ანუ როგორც მათ ეძახდნენ, ჰერაკლიდებს, ჯერ კიდევ მეტად დიდი საფრთხე მოელოდათ არგოსის ბოროტი მეფისაგან.

ევრისტესი შიშობდა, რომ ჰერაკლიდები, როცა უკვე წამოიზრდებიან, სამეფო ტახტის დაუფლებისათვის აუცილებლად შემოედევებიან და ამიტომ მან გადაწყვიტა მოსალოდნელი ფათერაკის თავიდან ასაშორებლად, ჰერაკლიდების განადგურება, მათი სასიკვდილოდ გამეტება.

დიდებული გმირთა გმირის დაობლებული შვილები ზოგი უფროს ძმა ჰილესთან ცხოვრობდნენ ტირინთოში, ზოგი კი საყვარელ დედდა ალკმენესთან თვით ჰერაკლეს მიერ აგებულ არგოსის ციხესიმაგრეში.

სამწუხაროდ ტირინთოში უშიშრად ცხოვრება ჰერაკლიდებისათვის ყოვლად შეუძლებელი შეიქნა.

ჰერაკლიდები, სიკვდილისათვის თავი რომ დაეღწიათ, ტირინთოდან ტრაქინეში გადასხლდნენ და თავი შეაფარეს მეფე კეიკოსთან.

მაგრამ კეიკოსი იმდენად სუსტი მეფე გამოდგა, რომ ჰერაკლიდებს საჭირო დახმარება ვერ აღმოუჩინა და თავის სახელმწიფოში უშიშარი თავშესაფარი ვერ გაუჩინა.

ამიტომ ჰერაკლიდები, როცა ძლიერმა ეგრისთევსმა კეიკოსს დაჟინებით მოსთხოვა ლტოლვილების არგოსში დაბრუნება, იძულებული შეიქნენ კეიკოსის სამეფო დაეტოვებინათ და სხვა ქვეყანაში ეძებნათ უფრო საიმედო და უშიშარი თავშესაფარი.

უმწეოდ დარჩენილი ჰერაკლიდები ერთი სახელმწიფოდან მეორე სახელმწიფოში გადადიოდნენ და ყველას დახმარებას თხოვდნენ, ყველას დიდის თხოვნით თვალცრემლიანნი ევედრებოდნენ საცოდავი ლტოლვილები შეებრალებინათ და სადმე უშიშარი თავშესაფარი გაეჩინათ.

მაგრამ ყველა სახელმწიფოს მმართველ-გამგებლები არგოსის ძლიერი მეფის შიშით უარს ეუბნებოდნენ ჰერაკლიდებს დახმარების აღმოჩენაზე.

საბედნიეროდ, აღმოჩნდა გულშემატკივარი ადამიანი, რომელმაც თავისი მფარველობის ქვეშ აიყვანა ყველას მიერ მოძულებული, ყველას მიერ დევნილი, სრულიად უნუგეშოდ და უმწეოდ დარჩენილი, უბრალო თავშესაფარს მოკლებული ჰერაკლიდები.

ეს კეთილი და უსაზღვროდ გულშემატკივარი ადამიანი იყო ჰერაკლეს ძველი მეგობარი და თანამებრძოლი, ელადის ამ უდიდესი გმირის მუდამჟამ ერთგული მოხუცი იოლაოსი.

მიუხედავად თავისი ხანშესულობისა, იოლაოსი ჰერაკლიდებთან ერთად მოგზაურობდა ერთი სახელმწიფოდან მეორე სახელმწიფოში და ყველგან მამობრივი სიყვარულით და ერთგულებით ეპყრობოდა თავისი გულითადი მეგობრის შვილებს.

ხანგრძლივი მოგზაურობის შემდეგ მოხუცი იოლაოსი და ჰერაკლიდები მივიდნენ ათენში, სადაც ამ დროს მეფედ იყო თეგვესის შვილი დემოფონი.

მოხუცი იოლაოსი და ჰერაკლიდები ჩამოსხდნენ ყოვლისშემძლე ზევსის სახელობის ტაძრის საკურთხეველთან და მოწყალე ღმერთებს თვალცრემლიანნი დახმარებას თხოვდნენ.

ყოველგვარი უსიამოვნების თავიდან ასაცილებლად ალკმენემ და მისმა შვილიშვილმა ქალებმა მახლობელ ტაძარს თავი შეათარეს.

ჰერაკლეს უფროსი ვაჟი ჰილე გაემგზავრა საიმედო ადგილის მოსაძებნად და ჰერაკლიდების უშიშრად დასაბინავებლად იმ შემთხვევისათვის, თუ სხვა სახელმწიფოში მოუხდებოდათ დასახლება.

უკვე დილა იყო. მზემ თავისი ცხოველმყოფელი სხივები ქალაქს კიდით კიდემდე უხვად მოჰფინა.

ხალხი მოედანზე ჯერ კიდევ ნაკლებად შეკრებილიყო.

უეცრივ ლტოლვილების წინაშე წარსდგა ევრისტევის მიერ ათენში გამოგზავნილი დესპანი, რომელსაც მოხუცი იოლაოსი და ჰერაკლიდები მეფის დავალებით არგოსში უნდა დაებრუნებინა.

დესპანმა, დაინახა თუ არა იოლაოსი, უშვერი სიტყვებით მიმართა მოხუცს და წინადადება მისცა ჰერაკლიდებთან ერთად ათენი დაუყოვნებლივ დაეტოვებინა და მეფე ევრისტევის ბრძანების შესასრულებლად არგოსში გაჰყოლოდა.

თავხედმა დესპანმა საბრალო მოხუცს უხეშად ხელი სტაცა და საცოდავად მიწაზე ათრია.

იოლაოსის მწუხარებასა და ტანჯვას საზღვარი არა ჰქონდა, იგი გამვლელ-გამომვლელს საცოდავის ხმით შველასა და დახმარებას შესთხოვდა.

სახალხო მოედანზე ათენის მოქალაქეები უკვე თავს იყრიდნენ.

მოქალაქეთა განცვიფრებას საზღვარი არა ჰქონდა, როცა სახალხო მოედნის შუა ადგილას მათ დაინახეს მიწაზე საცოდავად გაშხლართული იოლაოსი, რომელსაც არგოსის მეფის მიერ გამოგზავნილი დესპანი ასე უდიერად, ასე უსირცხვილოდ გვემდა და ტანჯავდა.

საბრალო იოლაოსს გარშემორტყმოდნენ გმირთა გმირის ჰერაკლეს შვილები და ცხარე ცრემლების ფრქვევით გულამოსკვნით ტიროდნენ, ყველას შებრალებასა და შეწყალებას სთხოვდნენ.

მაღე სახალხო მოედანზე თავისი ამალით გამოცხადდა მეფე დემოფონი, რომელიც მოსვლისთანავე დესპანს შეეკითხა: „ვინა ხარ? ან რის, ან ვის საძებნელად მოსულხარ ათენში?“

დესპანმა ამ შეკითხვაზე პასუხად მოახსენა მეფე დემოფონს: „ჩემი სამშობლო არგოსია, ჩემმა ბრძანებელმა მეფე ევრისტევსმა გამოგზავნა ათენში, რომ ეს ლტოლვილები შებოჭილნი დავაბრუნო თავის სამშობლო ქვეყანაში. ჩვენი ქვეყნის ძალაუფლებამ ამ ლტოლვილებს სიკვდილით დასჯის განაჩენი გამოუტანა. ჩვენ სრული უფლება გვაქვს ჩვენი ქვეყნის შვილები ჩვენვე გავასამართლოთ და სათანადო სასჯელიც დავადოთ. ღრმად დარწმუნებული ვარ, რომ შენ ამ ლტოლვილებს მფარველობას არ გაუწევ და ამრიგად არ შეჰქმნი ისეთ ურთიერთობას, რომელსაც შენსა და ჩემს მბრძანებელს შორის არასასიამოვნო შედეგი მოჰყვება. უკეთუ, მეფეო, ამ ლტოლვილთა ცრემლებსა და გოდებას ყურს ათხოვებ და თავშესაფარს მისცემ შენს სახელმწიფოში, იცოდე, რომ ასეთი ნაბიჯით ჩვენს უფლებას უხეშად დაარღვევ და ამ შემთხვევაში სადაო საკითხს მხოლოდ ხმალი გადასწყვეტს!“

ამ სიტყვებზე ათენის მეფემ, თებევსის ღირსეულმა შვილმა დემოფონმა, დესპანს უპასუხა: „განა დასაშვები და შესაწყნარებელია ამა თუ იმ ბრალდების განხილვის დროს ბრალდებულს არ მოეუსმი-

ნოთ, მისი აზრი და შეხედულება არ გავიგოთ წაყენებული ბრალდების შესახებ? აბა, შენ მოხუცო, ბავშვების გამკითხავო და მზრუნველო, შენ რაღას იტყვი თავის გასამართლებლად?”

„ეს ყმაწვილები, - ასე დაიწყო თავისი სიტყვა მოხუცმა იოლაოსმა, - დიდებული გმირთა გმირის ჰერაკლეს შვილებია. მე, როგორც ჰერაკლეს ძველმა მეგობარმა და თანამებრძოლმა, ავიყვანე ეს ყმაწვილები ჩემი მფარველობის ქვეშ. მეფე ევრისტევსმა ჩვენ არგოსიდან გამოგვადევა და მას აქეთ მთელს ელადაში შეუბრალელად გვდევნის. აბა, როგორ შეუძლია არგოსის მეფეს ჩვენ თავის ქვეშევრდომებად ჩაგვთვალოს და ჩვენი გასამართლების უფლება თვითონ მიინიჭოს, როცა მან საყვარელ სამშობლოს უსირცხვილოდ მოგვწყვიტა და არგოსელთა სახელი და პატივი წარბეჭდვითად აგვეყარა?”

ნუთუ არგოსიდან დევნილებს, ყოველგვარ უფლებააყრილთ არ შეუძლიათ ელადის ერთ-ერთ რომელიმე კუთხეში თავშესაფარი მოიპოვონ? არა, ეს ყოვლად დაუშვებლად მიმაჩნია, თავისუფლების მოყვარული ათენელები უმწეო, ყველასგან დევნილ ლტოლვილებს, დიახაც, თავშესაფარს მისცემენ და თავის საზღვრებიდან არ განდევნიან.

დარწმუნებული ვარ და კიდევაც ღრმად მწამს, რომ ათენის კეთილშობილი მოქალაქენი არგოსის მოძალადე მეფეს არ შეუშინდებიან და ყოვლისშემძლე ღმერთების საკურთხეველიდან არ განდევნიან ელადის საუკეთესო გმირის ჰერაკლეს ამჟამად დაობლებულ შვილებს, რომლებსაც შველისა და დახმარებისათვის საცოდავად ხელები გამოუწვდიათ.

თავისუფლების მოყვარული ათენელები სიკვდილს უფრო ადრე ირჩევენ, ვიდრე თავისი შარავანდმოსილი სახელი შებღალონ და შეარცხვინონ!

შენ, დიდებული მეფეო, დარწმუნებული ვარ ბოროტი ევრისთევსის მიერ დევნილი, უმწეოდ დარჩენილი დიდებული გმირის ჰერაკლეს ობლებს, რომლებიც თვალცრემლიანი შველასა და შეწყალებას შეგთხოვენ, უგულებელ არა ჰყოფ და საჭირო დახმარებას აღმოუჩენ!

შენ, თავისუფალი სახელმწიფოს თავისუფალი მეფეო, უთუოდ კარგად მოგეხსენება, რომ მამაშენი, ეს სახელგანთქმული გმირთა გმირი, კეთილშობილი თებევსი და ამ ობლების მამა ჰერაკლე არაერთხელ მეგობრულად ხელიხელჩაკიდებულნი მტრის წინააღმდეგ ამხედრებულან და ბრწყინვალე გამარჯვებამდეც მიუღწევიათ.

პირადად მე თვითონ მონაწილეობას ვიღებდი იმ ლაშქრობაში, რომელსაც ელინთა ეს ორი საუკეთესო გმირი ქალთა ტომის ამორძალების წინააღმდეგ აწარმოებდნენ.

ვინ არ იცის ამჟამად, რომ ჰერაკლე და თებევსი თავგანწირულებით ეკვეთნენ ბრძოლის ველზე ამორძალების ძლევამოსილ რაზმებს და სასტიკი ბრძოლის შემდეგ სამარცხვინოდ უკუაქციეს ისინი.

უეჭველია, მოწყალეო მეფეო, ისიც გემახსოვრება, რომ გმირთა გმირმა ჰერაკლემ საიქიოს სამეფოში დატყვევებული მამაშენი, დიდებული თებევსი გაათავისუფლა და სააქაოს მშვიდობიანად გამოიყვანა.

დიდებული მეფეო, თვალცრემლიანი გევედრები, გემუდარები ჰერაკლეს კეთილსახსოვრად მოიღე შენი მოწყალება ამ გმირთა გმირის უმწეოდ, უნუგეშოდ დარჩენილ ობლებზე და კეთილ ინებე მისცე მათ საიმედო თავშესაფარი შენს თავისუფალ საბრძანებელში! გთხოვ, ნუ დატოვებ ამ საცოდავებს უმწეოდ და უნუგეშოდ! გახდი მათი მეგობარი, მამა და ძმა! როცა ეს ობლები წამოიზრდებიან და ცხოვრების სარბიელზე გამოვლენ, იცოდე, ღირსეულად დაათასებენ შენს დიდ წყალობას და ყველგან და მარადის შარავანდმოსილ

სახელს გულითადი მადლობით მოიგონებენ და გულში განუყრელად ატარებენ!”

დემოფონმა უყოყმანოდ გადაწყვიტა არგოსის მეფის მიერ დევნილი ობლებისათვის დახმარება აღმოეჩინა და უხემ დესპანს უპასუხა: „ყოვლად დაუშვებლად მიმაჩნია, რომ ათენის თავისუფალ სახელმწიფოში უცხოელმა და ისიც უსაფუძვლოდ დევნილმა თავშესაფარი ვერ მოიპოვოს!

კეთილშობილი ათენელები თავის თავს ნებას არ მისცემენ უხეშად განდევნონ ყოვლისშემძლე ღმერთების საკუროთხევლიდან დახმარებისათვის მოსული უცხოელები.

ამ საცოდავი ლტოლვილების მამა, დიდებული გმირთა გმირი ჰერაკლე, ჩემი მახლობელი ნათესავია და მამაჩემის თებევსის თანამებრძოლი. მე ვალდებული ვარ თქვენი მეფის ევრისტევსის მიერ უსამართლოდ დევნილ და ყოველგვარ უფლებააყრილთ უმწეოდ დარჩენილ ობლებს მფარველობა გავუწიო და ჩემს თავისუფალ სახელმწიფოში საიმედო თავშესაფარი გავუჩინო. გადაეცი თქვენს მეფეს, რომ მე ყოვლად შეუძლებლად მიმაჩნია ლტოლვილები არგოსში დავაბრუნო! ხოლო თუ არგოსის მეფე უკმაყოფილო დარჩება ჩემი გადაწყვეტილებით, ისე მოიქცეს, როგორაც ჰსურდეს. მხოლოდ იცოდეს, რომ ჩემი ხმალი, თუ ამას საჭიროება მოითხოვს, ღირსეულ პასუხს გასცემს.“

დესპანმა არგოსში გაბრუნებისას მეფე დემოფონი გააფრთხილა, რომ არგოსელთა ძლევა მოსილი მეფე თავისი ურიცხვი მხედრობით შემოიჭრება ათენში და იარაღით ხელში აღადგენს თავის შელახულ უფლებებს.

მძიმედ შეიარაღებული დემოფონი და მამაცი ათენელები არგოსის წინააღმდეგ გასალაშქრებლად საზღვარზე სამხედრო რაზმებს თავს უყრიდნენ.

მთელი ათენის სახელმწიფო ფეხზე დადგა.

ჯარის სარდლები მტრის შესახებ სწორი ცნობების გასაგებად სხვადასხვა მიმართულებით მზვერავებს გზავნიდნენ.

ქურუმები მსხვერპლს წირავდნენ და ყოვლისშემძლე ღმერთები-საკენ აღავლენდნენ მხურვალე ვედრებას მოსალოდნელი ომის კეთილად დამთავრებისათვის.

მისნები ფრინველთა შიგნეულის გამოკვლევით ცდილობდნენ წინასწარ გამოეცნოთ, ვინ ვის სძლევდა.

მეფე დემოფონი და ათენის მთელი მხედრობა შიშისგარმა მოიცვა, როცა ერთ-ერთმა მისანმა მეფეს მოახსენა, რომ ათენელები მხოლოდ იმ შემთხვევაში გაიმარჯვებენ და მტერს საზღვრებიდან უკუაქცევენ, თუ ღმერთებს კეთილშობილი შთამომავლობის ქალწულს მსხვერპლად შესწირავენ.

ჰერაკლიდების მფარველი მოხუცი იოლაოსი ჯერ კიდევ ყოვლისშემძლე ბევსის საკურთხეველის წინ იჯდა და ომის დაწყებას მოუთმენლად მოელოდა, როცა მეფე დემოფონმა გულთმისნის მიერ ნაწინასწარმეტყველები სამწუხარო ამბავი აცნობა.

დემოფონმა ამ სამწუხარო ამბავთან ერთად ისიც გადასცა, რომ ვერც ერთი ათენელი მოქალაქე უცხოელების სიცოცხლის დასაცავად ასეთ აუნაზღაურებელ მსხვერპლს ვერ გაიღებდა.

დემოფონის მიერ მოტანილმა სამწუხარო ამბავმა იოლაოსს თავგარი დასცა.

საბრალლო იოლაოსისა და ჰერაკლიდების სულიერი განცდა მოგაგონებდათ ამ დროს იმ მეზღვაურების სულისკვეთებას, რომლებმაც დიდის გაჭირვებით უვნებლად მიაღწიეს სამშობლოს საყვარელ ნაპირებს და ის იყო თადარიგს იჭერდნენ ნავსადგურში შეეცურებინათ აბობოქრებული ტალღებით დაზიანებული ხომალდი, რომ უეცრივ ზღვაზე დაჰბერა მძლავრმა ქარმა, ტალღები ააფორიაქა და

ნავსადგურში შესასვლელად გამზადებული ხომალდი ელვის სისწრაფით მოიტაცა და ზღვის თვალუწვდენელ სივრცეში შეატრიალა, სამშობლოს საყვარელ ნაპირებს მოწყვიტა.

იოლაოსისა და ჰერაკლიდების მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა. საბრალონი გულამოსკვნით ქვითინებდნენ და გამვლელ-გამომვლელებს შველასა და დახმარებას თხოვდნენ.

მოხუცმა იოლაოსმა ცხარე ცრემლების ფრქვევით მოახსენა მეფე დემოფონს, რომ ჰერაკლიდების სიცოცხლის შესანარჩუნებლად იგი მზადაა თვითონ თავისი თავი მიუტანოს მსხვერპლად ყოვლისშემძლე ღმერთებს.

მაგრამ დემოფონმა განუმარტა იოლაოსს, რომ ბოროტი ევრისთევსი მოხუცის მსხვერპლად შეწირვით როდი დაკმაყოფილდება.

ვერაც ევრისთევსს შიში აქვს ჰერაკლიდების; ისინი თავის დროზე სამაგიეროს გადაუხდიან იმ უსამართლობისათვის, რომელსაც ბოროტი მეფე დიდებული გმირის ჰერაკლეს წინააღმდეგ ყოველთვის იჩენდაო.

მოხუცი იოლაოსი და საბრალო ჰერაკლიდები გულამოსკვნით ტიროდნენ და თავისი ხმამაღალი და საცოდავი ქვითინით მთელ არემარეს კიდით კიდემდე აყრუებდნენ.

სწორედ ამ დროს იმ ტაძრიდან, რომელშიც ალკმენე და ჰერაკლეს ქალიშვილები იმყოფებოდნენ, გამოდის გმირთაგმირ ჰერაკლეს უფროსი ასული მაკარეა, რომელმაც ყური მოჰკრა მოხუცი იოლაოსისა და თავისი ძმების საცოდავ ტირილსა და ვაებას.

ჰერაკლეს კეთილშობილმა ასულმა მაკარეამ, როგორც კი გაიგო გულთმისნის წინასწარმეტყველება, სრულიად უყოყმანოდ თანხმობა გამოაცხადა ჰერაკლიდების გადასარჩენად ყოვლისშემძლე ღმერთებისათვის თავისი თავი მსხვერპლად მიეტანა და ამრიგად მტერზე გამარჯვება ათენელებისათვის ერგუნებინა.

გმირთაგმირ ჰერაკლეს კეთილშობილმა ასულმა მაკარეამ მოედანზე შეკრებილ ათენელებს ამ სიტყვებით მიმართა:

„თავისუფალი სახელმწიფოს თავისუფალი მოქალაქენო! მე ყოვლად დაუშვებლად, ყოვლად შეუწყნარებლად მიმაჩნია, რომ ჰერაკლიდების გადასარჩენად კეთილშობილი ათენელების სახელმწიფო ცეცხლის ალში გავხვით! აბა ვინ მოგვიწონებს, რომ ჰერაკლიდების გულისათვის ათენელებმა თავისი საკუთარი სიცოცხლე გაწირონ, თავისი საკუთარი ასულები მსხვერპლად შეწირონ მხოლოდ იმისათვის, რომ უცხოელები განსაცდელს გადაარჩინონ! მე სრულის რწმენით, სრულის შეგნებით, სრულიად გულწრფელად და უყოყმანოდ ვწირავ ჩემს თავს მსხვერპლად ყოვლისშემძლე ღმერთებს! დეე, აღსრულდეს გულთმისნის წინასწარმეტყველება და ათენელების ძლევამოსილმა მხედრობამ ღირსეული პასუხი გასცეს საზღვრებზე უსირცხვილოდ მომდგარ მტერს და მის ვერაგ მთავარსარდალს, ბოროტებით აღვსილ მეფე ევრისტევს!

გთხოვთ დაუყოვნებლივ გამომაწყოთ სამსხვერპლო სამოსელში, შუბლი გვირგვინებითა და ყვავილებით შემიმკოთ და, რაც შეიძლება საჩქაროდ წამიყვანოთ იმ ადგილას, სადაც მსხვერპლად უნდა ვიქნე შეწირული!

ყოველივე დახანება შეასაძლებელია საბედისწეროდ გადაიქცეს! ჩემი საკუთარი სიცოცხლე დებისა და ძმების მომავალი კეთილდღეობისათვის შემიწირავს.

დიდებული გმირის, ელადის საყვარელი ჰერაკლეს კეთილშობილება, ხალხისათვის მისი თავდადება მავალებს კეთილშობილურ გზას დავადგე. ჩემის ღრმა რწმენით ასეთ კეთილშობილურ გზად მიმაჩნია ჩემი თავის მსხვერპლად შეწირვა იმ დიდი საქმისათვის, რომელიც ათენის სახელმწიფოს საზღვრებზე უნდა კეთილად გადაწ-

ყდეს ათენის ძლევამოსილი მხედრობისა და ჰერაკლიდების საბედნიეროდ და საკეთილდღეოდ!”

მოხუცმა იოლაოსმა მაკარეას ამ სიტყვებზე უპასუხა:

„გმირთაგმირის, ჰერაკლეს ღირსეულო ასულო! მწამს შენი გულწრფელობა და კეთილშობილება, მაგრამ ჩემის აზრით უმჯობესი იქნებოდა, დებს ერთმანეთს შორის წილი გეყარათ და ვისაც ბედი ამ წილს არგუნებდა, იგი შეწირავდა თავის თავს მსხვერპლად! რატომ გსურს შენის ნებაყოფლობით გაიღო ასეთი დიდი შესაწირავი!“

მაკარეამ იოლაოსის წინადადება გადაჭრით უარჰყო და თან დასძინა: „მე არ მსურს ბრმა ბედს მივანდო ასეთი დიდი საქმის საბოლოოდ გადაწყვეტა! სიკვდილი მხოლოდ მაშინაა სანაქებო და სანატრელი, როცა ნებაყოფლობით სწირავ თავს! მე ჩემის სრულის რწმენით, ჩემის სრულის ნებაყოფლობით მივდივარ სამსხვერპლოზე და ჩემი სიცოცხლის შეწირვით მსურს ყოვლისშემძლე ღმერთებმა ბრწყინვალე გამარჯვება მიანიჭოს ათენის ძლევამოსილ მხედრობას ჩემი დებისა და ძმების საბედნიეროდ და საკეთილდღეოდ! მაშ, სასწრაფოდ წამიყვანეთ სამსხვერპლოზე, რომ არ დავიგვიანოთ და ათენელების საბრძოლველად გამზადებული ძლევამოსილი მხედრობა რაიმე ფათერაკში არ ჩავაგდოთ!“

ხალხი განცვიფრებაში მოდიოდა მაკარეას ასეთი თავგანწირული გამბედაობით. საბრძოლო ქაღწული ხალხმა მიაცილა იმ ადგილამდე, სადაც იგი ყოვლისშემძლე ღმერთებისათვის მსხვერპლად უნდა შეეწირათ.

მარტომმარტო დარჩენილი მოხუცი იოლაოსი და ჰერაკლიდები მიწაზე პირქვე დაეცნენ და დიდხანს გულამოსკვნით ქვითინებდნენ და ქვითინებდნენ.

სწორედ იმ დროს, როცა იოლაოსი პირქვე დამხობილი მწარედ ქვითინებდა, მოხუცთან მივიდა შიკრიკი და მოახსენა, რომ ჰილე

ძლიერი მხედრობით შეუერთდა ათენის ძლევამოსილ მხედრობას და საზღვრებზე მტრის წინააღმდეგ გასალაშქრებლად ემზადებაო.

საკავშირო მხედრობის წინ ქურუმებს სამსხვერპლოები გაუმართავთ და საცაა სისხლისმღვრელი ბრძოლებიც გაჩაღდა.

მოხუცი იოლაოსი მეტად გაამხნევა ამ სასიხარულო ამბავმა. საბრალლო სიხარულით ფეხზე წამოიჭრა და ბრძოლის ველზე წასასვლელად სამზადისს შეუდგა.

ათენელებისა და ჰილეს საკავშირო მხედრობა მეფე ევრისტევისს ურიცხვი და უთვალავი ჯარების პირისპირ იდგა.

ჰილე წარსდგა მოპირდაპირე ჯარების წინაშე და ასეთი წინადადებით მიმართა ევრისტევს: „ორივე მოპირდაპირე მხედრობა სისხლისმღვრელ ბრძოლებს რომ გადავარჩინოთ, მე უმჯობესად მიმაჩნია ბრძოლის ბედი ორთაბრძოლით გადავწყვიტოთ. ევრისტევსო! მე გიწვევთ თქვენ ორთაბრძოლაში! თუ თქვენ დამძლევთ, წაიყვანეთ თან ჰერაკლეს შვილები. თუ ვერ გამიმკლავდებით, მე დაგძლევთ, დეე, ჩვენ უფლება მოგვენიჭოს სამშობლოში მშვიდობიანად ვიცხოვროთ, მოგვენიჭოს ის უფლება, რომელიც ძველად ჩვენს წინაპრებს ეკუთვნოდა!“

ჰილეს წინადადება ორივე მოპირდაპირე მხედრობამ მოიწონა, მაგრამ მხდალმა ევრისტევსმა უარჰყო და ჰილეს არ გაჰყვა ორთაბრძოლაში.

ევრისტევსს იმედი ჰქონდა თავისი მრავალრიცხოვანი ჯარის გამარჯვებისა და კიდევაც ამიტომ ასე მხდალად უარჰყო ჰილეს წინადადება.

ჰილე დაბრუნდა თავისი ჯარების მეწინავე რიგებში.

ქურუმის ბასრმა დანამ სიცოცხლეს გამოასალმა ელადის საყვარელი გმირთაგმირის, ჰერაკლეს ასული, ჰერაკლიდებისათვის თავდადებული კეთილშობილი მაკარეა.

გაჩაღდა სისხლისმღვრელი ბრძოლა. ბრძოლის თვალუწვდენელ ველზე ახმაურდა დაფი და ნალარა.

მეომრების საბრძოლველი ყიჟინი კიდით კიდემდე წვდებოდა ველს.

დაჭრილთა გმინვა და საცოდავი კვნესა, სასიკვდილოდ გამზადებული შემაძრწუნებელი ღაღადისი, მეომართა ფარების ჟღარუნი, მზის სხივებზე ხმლების ელვასავით პრიალი ბრძოლის ველს ჯოჯოხეთად ხდიდა.

არგოსელების მხედრობას იერიში იერიშზე მოჰქონდა და სამკვდრო-სასიცოცხლოდ ეკვეთებოდა ათენელების ძლევამოსილ მეომრებს.

მეფე დემოფონი და მამაცი ჰილე ჯარისკაცებს ამხნევებდნენ, ხან ერთსა და ხან მეორე რაზმში ტრიალებდნენ და მტრის მიერ მოტანილ იერიშებს წარმატებით იგერიებდნენ.

ბრძოლის ველი თანდათან უფრო საშინელ სახეს იღებდა.

დედამიწა სულ ერთთავად ბანზარებდა და გულში მაგრად იკრავდა სამშობლოსათვის თავდადებულ ათენელების მამაც და შეუდრეკელ მეომრებს.

დადგა საშინელი წუთი. ათენელების ძლევამოსილი მხედრობა თავდადებული მეფისა და ჰილეს წინამძღოლობით მოგერიების ნაცვლად იერიშზე გადავიდა და ხელჩართული ბრძოლით არგოსელების მეომრებს მედგრად ეკვეთა. გაიმართა სისხლისმღვრელი ხელჩართული საშინელი ბრძოლა, რომელიც ათენელების გამარჯვებით დამთავრდა.

ათენელების ძლევამოსილმა მხედრობამ სამარცხვინოდ უკუაქცია არგოსელების ურიცხვი ჯარი.

გამარჯვებით გამხსნევებული ათენელთა მამაცი მეომრები ფეხდა-ფეხ დევნიდნენ არგოსელების უკუქცეულ ჯარისკაცებს და შეუბრალებლად სიცოცხლეს ასალმებდნენ.

თავის საბრძოლველ ეტლში ჩამჯდარი ძლევამოსილი ჰილეს თავის მეომრებთან ერთად კვალდაკვალ მისდევდა მტერს.

მოხუცმა იოლაოსამა, როგორც კი მოჰკრა თვალი ჰილეს, დაუყოვნებლივ მისკენ გაეშურა და საბრძოლველი ეტლის დათმობა გულმხურვალედ სთხოვა.

ჰილემ თავაზიანად შეასრულა თავისი აღმზრდელის ეს გულმხურვალე თხოვნა.

მოხუცი იოლაოსი სასწრაფოდ ჩაჯდა ჰილეს საბრძოლველ ეტლში და სხვა მეომრებთან ერთად უკუქცეულ მტერს მრისხანე ყიჟინით დევნიდა და გზაში გაფაციცებით მეფე ევრისტევს დაეძებდა, რომ ეს ვერაგი მტარვალის ხელში ცოცხალი ჩაეგდო.

როცა ჰილეს საბრძოლო ეტლში შებმული ფეხმალი ცხენები ათენა-პალადას სამლოცველოს მიუახლოვდნენ, იოლაოსმა მოშორებით დაინახა ევრისტევსის ეტლი, რომელიც თავდავიწყებით არგოსისაკენ მიჰქროდა.

მოხუცმა იოლაოსმა ზეცას ხელები აღაპყრო და ყოვლისშემძლე ზევსს მხურვალედ შეევედრა ერთი დღით მისთვის სიჭაბუკე მიენიჭებინა.

უეცრივ ცას ორი ვარსკვლავი მოწყდა და ეტლი, რომელშიც იოლაოსი იჯდა, სქელმა შავმა ღრუბელმა შებურა.

როცა ვარსკვლავები გაჰქრა და ეტლის ირგვლივ შავი ღრუბელი გაიფანტა, იოლაოსი ეტლში ფეხზე იდგა სიჭაბუკის მთელი ძლიერებითა და სიმშვენიერით გაბრწყინებული.

მეგარასა და კორინთოს საზღვარზე ჰილეს ეტლში შებმული ფეხმალი ცხენები წამოეწია მეფე ევრისტევსის საბრძოლო ეტლს.

იოლაოსი გააფთრებული ლომივით მიიჭრა ვერაგ მეფესთან, სტაცა ყელში თავისი მძლავრი ხელები და ხელფეხშეპორკილი ცოცხალი წამოიყვანა ათენელების ბანაკში.

ათენელების საკავშირო მხედრობა მხურვალედ ულოცავდა ძლევამოსილ იოლაოსს მტერზე ბრწყინვალე გამარჯვებას.

საზღვრებიდან დაბრუნებულ საკავშირო მხედრობას და იოლაოსს, რომელმაც ცოცხლად ტყვედ წამოიყვანა არგოსის ვერაგი და ბოროტი მეფე ევრისტევისი, ათენელებმა დიდი საზეიმო შეხვედრა მოუწყეს.

საზეიმოდ მორთულ ათენის ქუჩებზე დიდი და პატარა, ქალი და კაცი, ყველანი სადღესასწაულო ტანსაცმელში გამოწყობილი, ყვავილებითა და თაიგულებით ჰფენდნენ ქუჩებს და ძლევამოსილ მხედრობას, მის მთავარსარდლებს და მოხუც იოლაოსს ბრწყინვალე გამარჯვებას ულოცავდნენ.

ხალხის სიხარულს საზღვარი არა ჰქონდა, მთელი ქალაქი კიდიო კიდემდე მხიარულების ფერხულში ჩაება. ცეკვა, თამაში, სიმღერა, დაფისა და ნალარას ტკბილი ღულუნი მთელი დღის განმავლობაში არ შეწყვეტილა.

მოხუცმა იოლაოსმა ელადის გმირთაგმირის, დიდებული ჰერაკლეს დედას ალკმენეს წარუდგინა დატყვევებული არგოსის ვერაგი მეფე ევრისტევისი და მისი საჯაროდ გასამართლება სთხოვა.

უსაზღვრო მძულვარებით აგზნებული შეხვდა ალკმენე თავისი შვილისა და შვილიშვილების მუდმივ მტერსა და დაუსცრომელ მწვალებელს, ვერაგ მეფე ევრისტევისს.

„ყოვლისშემძლე ღმერთებისაგან სამარადისოდ შერისხულო მტარვალო, ძლივსლა ხელში არ ჩამივარდი!“ - სიხარულით წამოიძახა ალკმენემ, როცა მან ხელფეხშეპორკილი არგოსის ბოროტი მეფე ევრისტევისი დაინახა.

„ნუთუ შენ, მტარვალო, მოწყალე ღმერთებისაგან ყოვლად შერისხულო ავაზაკო, ამჟამადაც ვერა გრძნობ შენი ბოროტი გულით ყველა იმ დანაშაულს, რომელიც შენ ოდესმე ჩაგიდენია ჩემი დიდებული შვილის ჰერაკლესა და ჩემი შვილიშვილების მიმართ! რატომ ერთხელ მაინც არ ჩაფიქრებულხარ შენს უმსგავსო, საზიზღარ საქციელს!

რატომ ისე დაიბრმავე თვალები, რომ ასე უსირცხვილოდ, უხეშად ამხედრდი მთელი ელადის საყვარელი გმირის ჰერაკლესა და მისი ობლად დარჩენილი შვილების წინააღმდეგ! რატომ არ იცოდნი, რომ ყოვლისშემძლე ღმერთები უსამართლობას ვერ ითმენენ და ყოველთვის და ყველგან სასტიკ სასჯელს აწესებენ იმათ მიმართ, ვინც ასეთ უსამართლობას ჩადის და თავისი ბოროტი მოქმედებით ჩირქსა სცხებს უდანაშაულო ადამიანებს!

რატომ მიწისაკენ დაგიხრია ეს შენი ადრედაც დასაბრმავებელი თვალები? რატომ მერიდები პირდაპირ თვალები გამისწორო, შენ მტარვალო? ნუთუ მართლაც შენ ის საზიზღარი მტარვალი ხარ, რომელიც ჩემს შვილს, ელადის ამ დიდებულ გმირთა გმირს, ესოდენ ავიწროებდი, ტანჯავდი, ცოცხალს საიქიოს სამეფოში ისტუმრებდი, მხეცებისა და საზიზღარი გველეშაპების საკბილოდაც არ ინანებდი!

მაგრამ შენმა დაუცხრომელმა ბოროტმა ბუნებამ, შენმა გაუმაძღარმა გულმა ჩემ შვილს ეს უდიდესი და უმაგალითო მწუხარება როდი აკმარა? სირცხვილი და კიდევ სირცხვილი, შენ, ვერაგო მტარვალო! ჩემი შვილის, ამ დიდებული გმირთა გმირის სიკვდილის შემდეგ ვერ მოისვენა შენმა ბოროტმა გულმა და მეც და ჩემი შვილიშვილებს უსირცხვილოდ, შეუბრალებლად გვდეგნიდა, არსად უფლებას არ გვაძლევდი სადმე თავი შეგვეფარებინა, ჩვენ საყვარელ სამშობლო მხარეს უსამართლოდ, უდანაშაულოდ მოგვწყვიტე და უცხო ქვეყანაშიც ცხოვრებას გვისპობდი! შენ ყოვლად

უმსგავსო და ყოვლისშემძლე ღმერთების მგმობელო მტარვალო, ღმერთების მამამთავრის ზევსის საკუროთხევლიდან მოწყვეტასაც კი გვემუქრებოდი!

ჭეშმარიტად, ჩვენ აუცილებლად დავიღუპებოდით, რომ თავისუფლებისმოყვარე ათენელებს არ დავეფარეთ, დახმარება არ აღმოეჩინათ ამ ჩვენ კეთილისმყოფელ ადამიანებს, რომლებიც შენს მუქარას და ძალადობას არ შეუშინდნენ!

რატომ დაკარგე სინდისი ისე, რომ შენ, არა თუ ადამიანები, ყოვლისშემძლე ღმერთებიც კი დაივიწყე?

რატომ გგონია, რომ ქვეყანა ჩალითაა დახურული?

ყოვლისშემძლე და მოწყალე ღმერთები უსამართლობას, ცუდკაცობას არავის შეარჩენენ, ყველას შესაფერისად დასჯიან, ყველას თავის ადგილს მიუჩენენ!

კარგია რომ ამჟამად ხელში ჩაგვივარდი! დარწმუნებული უნდა იყო, რომ შენ აგებ პასუხს ყველა იმ ავაზაკობისათვის, რომელიც შენ შენის უგვანო და სამარცხვინო სიცოცხლეში ასე უტიფრად, ასე უსირცხვილოდ ჩაგიდენია!

იცოდე, სიკვდილით დაისჯები და კიდევაც ღირსი იქნები ასეთი სასჯელისა!“ მეფე ევრისტევსი, ეს ოდესღაც ძლიერი და უზენაესი უფლებით მოსილი სახელმწიფოს მბრძანებელი, რომლის წინაშე ხალხი წელში იზნიქებოდა, რომელიც თავის საკუთარ კეთილდღეობას სხვის უბედურებაზე წარბშეუხრელად აშენებდა, დღეს გულზე ხელებდაკრეფილი, გაქვავებული იდგა ელადის დიდებული გმირის ჰერაკლეს მშობელი დედის სამსჯავროს წინაშე და ენა პატიებისა და შეწყნარების სათხოვნელად ვერ მოებრუნებინა.

ჰილე და კეთილშობილი ათენელები უმტკიცებდნენ ალკმენეს, რომ ყოვლისშემძლე დიდსულოვანი ღმერთები არ მოგვიწონებენ უმწეო, უიარაღო, ტყვედჩავარდნილ მტრის სიკვდილით დასჯასო.

მაგრამ გამწარებული დედის გული ვერ მოალობო ასეთმა მტკიცე-ბამ.

საბრალო ალკმენეს მოაგონდა ყველა ის ვერაგობა, რომელსაც ბოროტი ევრისტევის მთელ თავის სიცოცხლეში გმირთაგმირის, დიდებული ჰერაკლეს წინააღმდეგ ასე უსირცხვილოდ, ასე შეუბრა-ლებლად ეწეოდა.

საბრალო დედას მოაგონდა თავისი შვილიშვილების უდიერად დევნა და შევიწროება, მოაგონდა საცოდავი მაკარეას უდანაშაუ-ლოდ მსხვერპლად შეწირვა და ამიტომ იგი ასე დაჟინებით მოით-ხოვდა ბოროტი ევრისტევის აუცილებლად სიკვდილით დასჯას, და კიდევაც მიზანს მიაღწია.

გამწარებული ალკმენე შეშლილივით მიიჭრა მტარვალ ევრის-თევსთან და საკუთარი ხელებით ორივე თვალი სასიკვდილოდ ამოთხარა.

ათენელებმა მეფე ევრისტევის ცხედარი დაასაფლავეს ათენა-პალადას ტაძრის მახლობლად.

ათენის თავისუფლებისმოყვარე ხალხმა იმდენი დიდსულოვნება გამოიჩინა, რომ მტერი დაუსაფლავებელი არ დატოვა.

მთელი ატიკის მკვიდრნი დიდად აფასებდნენ ათენელების ამ იშ-ვიათ კეთილშობილებას და კიდევაც ამიტომ ყველგან და მარადის ათენელების სახელს დიდის პატივისცემითა და სიყვარულით მოიხ-სენიებდნენ.

გმირები

დიოსკურები და აფარიდები

ყოვლისშემძლე ღმერთების მამამთავრის ზევსისა და ლედას შვილები, კასტორი და პოლუქსი, ანუ როგორც მათ ეძახდნენ დიოსკურები, თავისი ჭაბუკური გამჭრიახობით, მამაცობითა და ძლევამოსილებით მთელ საბერძნეთში, კიდით კიდემდე, უდიდეს გმირებად იყვნენ მიჩნეული.

კასტორს მთელ სახელმწიფოში ვერავინ სჯობნიდა გარეული ცხენების გახედნასა და მოშინაურებაში.

პოლუქსი ხელჩართულ ორთაბრძოლაში ყოველთვის პირველობას იჩენდა, მის სიმამაცეს და ძლევამოსილებას ქალი და კაცი, დიდი და პატარა, ყველანი დიდ განცვიფრებაში მოჰყავდა. ამიტომაც იყო, რომ პოლუქსს მთელ საბერძნეთში შეუდარებელი გმირის სახელი ჰქონდა მოპოვებული.

პოლუქსს და კასტორს თავის ბიძაშვილებთან ერთად, მესენიის მეფე აფარევსის შვილებთან, ლინკევსსა და იდასთან, არაერთხელ უსახელებიათ თავი სხვადასხვა საგმირო საქმეებით.

ლინკევსს ისეთი ბასრი და შორსმჭვრეტელი მხედველობა ჰქონდა, რომ მისი გამჭრიახი თვალები დედამიწის გულის სიღრმესაც კი სწვდებოდა და შეუმჩნეველს იშვიათად რასმეს სტოვებდა.

იდასს კი ყველგან და ყოველთვის უძლეველი სიმამაცით თავი მოჰქონდა. გმირი ჭაბუკი ერთხელ იმდენად გაკადნიერდა, რომ აპოლონ ღმერთსაც კი ბრძოლა გამოუცხადა.

იდასს და აპოლონ ღმერთს სილამაზით სახელგანთქმული მოკვდავი მარპესა მოსწონდათ და ორივენი მის მოტაცებას ცდილობდნენ.

იდასი აპოლონ ღმერთს არ მოერიდა და ერთ დღეს პოსეიდონ ღმერთის მიერ ნაჩუქარი ფრთებიანი ეტლით მშვენიერი მარპესა გაიტაცა.

აპოლონ ღმერთი დაედევნა უკან კადნიერ გმირს და უნდოდა მშვენიერი მარპესა იდასისათვის წაერთმია.

გაიმართა აპოლონ ღმერთსა და იდასს შორის სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლა.

ყოვლისშემძლე ზევსმა გააშველა ორივე ძლევამოსილი მებრძოლი და სილამაზით სახელგანთქმულ მარპესას წინადადება მისცა ამ ორ მეტოქეთა შორის თვითონვე აერჩია ერთ-ერთი საქმროდ.

მარპესა დარწმუნებული იყო, რომ აპოლონ ღმერთი, როცა მარპესა ხანშესულობის გამო თავის დღევანდელ სილამაზესა და სიმშვენიერეს დაკარგავდა, თავის ღვთაებრივ მოსიყვარულე გულს სხვა უფრო ახალგაზრდა ქალს გადაუშლიდა, ამიტომ მან საქმროდ იდასი აირჩია.

დიოსკურები და აფარიდები ერთმანეთთან დიდ მეგობრულ განწყობილებაში იყვნენ. ოთხივე გმირი ჭაბუკი მეგობრულად, შეთანხმებულად მონაწილეობას იღებდნენ სხვადასხვა ბრძოლებსა და ომებში, თავისი ძლევამოსილი მამაცობით არაერთხელ უსახელუბიათ თავი მტერზე ბრწყინვალე გამარჯვებით.

ერთხელ კასტორი, პოლუქსი, ლინკევსი და იდასი შეიჭრნენ არკადიაში, მოიტაცეს მრავალრიცხოვანი ხარების ჯოგი და უშიშარადგილას გამოიყვანეს.

დადგა ჯოგის განაწილების დრო. დიოსკურებსა და აფარიდებს შორის ჯოგის სამართლიანად განაწილება ყველაზე უფრო ძლიერსა და ღონიერ იდასს მიანდეს.

იდასმა გაჭრა ერთი ხარი ოთხ თანასწორ ნაწილად და ჯოგის განაწილების ასეთი წესი დაადგინა: ვინც თავის კერძს ყველაზე უფრო

ადრე შეჭამს, ჯოგის ნახევარი ნაწილი მას მიეკუთვნება, ხილო ჯოგის მეორე ნაწილი დაეთმობა მას, ვინც პირველის შემდეგ თავისი კერძის შეჭმას მოასწრებს.

იდასმა ყველაზე უფრო ადრე შეჭამა თავისი კერძი და შემდეგ თავის ძმას ლინკევსს მიეშველა ჭამაში.

ამრიგად ჯოგის ნახევარი იდასს ხვდა წილად, ხოლო მეორე ნახევარი - ლინკევსს, თანახმად დადებული პირობისა.

აფარიდებმა მთელი ჯოგი მესენიაში წაასხეს და კასტორი და პოლუქსი სრულიად ხელცარიელნი დატოვეს.

მოტყუებით გაბრაზებული დიოსკურები შეიჭრნენ მესენიაში, მოიტაცეს მთელი ჯოგი, აგრეთვე აფარიდების კუთვნილი წვრილფეხი და მსხვილფეხი საქონელი და სამშობლოში წამოასხეს.

დიოსკურებმა მართოდმართო ეს არ აკმარეს აფარიდებს.

პოლუქსმა და კასტორმა იდასსა და ლინკევსს მოსტაცეს საცოლეებიც, და ამრიგად უდიდესი შეურაცხყოფა მიაყენეს ორივე გმირ ძმას.

კასტორმა და პოლუქსმა უშიშარ ადგილას დამალეს მოტაცებული ჯოგი და თვითონ მახლობლად ჩაუსაფრდნენ აფარიდებს იმ განზრახვით, თუ ძმები თავს დაესხმოდნენ ჯოგისა და საცოლეების უკანვე დასაბრუნებლად, საკადრისი პასუხი გაეცათ.

ლინკევსი ავიდა ტაიგეტის უმაღლეს მწვერვალზე, საიდანაც პელოპონესის მთელი ნახევარკუნძული ხელის გულივით მოჩანდა და ამ თვალუწვდენელ სიმაღლიდან თავისი მახვილი მხედველობით მთელ არემარეს უთვალთვალებდა, რომ თავხედი დიოსკურები სადმე აღმოეჩინა.

ლინკევსის მახვილ თვალებს შეუმჩნევლად არ დარჩა პოლუქსი და კასტორი, რომლებსაც უზარმაზარ ხის ფუღუროში გაემართათ თავშესაფარი.

ლინკევსმა დაუყოვნებლივ აცნობა იდასს დიოსკურების ადგილ-სამყოფელი. აფარიდები ელვის სისწრაფით მიიჭრნენ იმ ხესთან, რომელშიც შეფარებულიყვნენ დიოსკურები.

ძლევამოსილმა იდასმა, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, სტყორცნა ისარი ხეს და მძიმედ დაჭრა ხეში ჩასაფრებული კასტორი.

შეშლილივით გამოიჭრა საფარიდან პოლუქსი და სამკვდრო-სა-სიცოცხლო ბრძოლა გაუმართა აფარიდებს.

მცირე ხნის შებრძოლების შემდეგ პოლუქსმა სამარცხვინოდ უკუაქცია ლინკევსი და იდასი, რომელთაც უკან დაედევნა და მათი მამის საფლავამდე კვალდაკვალ მისდია.

სასაფლაოს მიდამოებში იდასმა და ლინკევსმა სეტყვასავით დაუშინეს უზარმაზარი ლოდები პოლუქსს, მაგრამ ოდნავაც ვერა-ფერი დააკლეს მას.

პირიქით, პოლუქსმა მოიმარჯვა შორსმტყორცნი ისარი და ისე მძლავრად სტყორცნა ლინკევსს, რომ გულმკერდგანგმირულმა ჭა-ბუკმა იქვე სული განუტევა.

ახლა ჯერი მიდგა იდასზე. გაიმართა ხელჩართული ბრძოლა, რომელც ვინ იცის, როგორ დაბოლოვდებოდა, რომ ყოვლისშემ-ძლე ღმერთების მამამთავარ ზევსს ეს სამკვდრო-სასიცოცხლო ბრძოლა არ შეეწყვიტა.

ყოვლისშემძლე ზევსის ბრძანებით ცამ მრისხანედ დაიქუხა, ბრძოლის ველს ციური ცეცხლი კიდით კიდემდე მოედო და ლინკევ-სისა და იდასის ფერფლდაქცეული გვამები ერთიანად შთანთქა.

ამ ბრწყინვალე გამარჯვების შემდეგ პოლუქსი სასწრაფოდ კას-ტორისაკენ გაემართა. საბრალო გმირი სწორედ ამ დროს სიკ-ვდილს ებრძოდა და საცოდავად იტანჯებოდა.

პოლუქსმა ცხარე ცრემლების ფრქვევით მიმართა ყოვლისშემ-ძლე ზევსს და მოკრძალებით მოახსენა:

„ყოვლისშემძლე ოლიმპოს მბრძანებელი ზევსო, ჩემო, გონები-
დან განუყრელი ძვირფასო მშობელი მამავ!

გევედრები, თვალცრემლიანი გემუდარები, ყოვლადმოწყალეო
ქვეყნის მპყრობელი, მოიღე შენი მოწყალება და შემიმსუბუქე ჩემი
აწინდელი ენითგამოუთქმელი, გონებით წარმოუდგენელი მწუხა-
რება!

რაღაა იგი სიცოცხლე, რომელსაც არ ათბობს, არ აცხოველმო-
ფელებს უგულითადესი მეგობრის, უახლოესი ადამიანის მგძნობია-
რე გულის აღერსი და სიყვარული?

დეე, ისა სჯობს, ჩემო ყოვლისშემძლე საყვარელი მშობელი მა-
მავ, ჩემ ძმასთან ერთად მეც სიკვდილი მომავლინო, ჩემ ძმასთან
ერთად სამუდამოდ დავხუჭო თვალები და მასთან ერთად განუყრე-
ლად გადავსახლდე საიქიოს სამეფოში!“

ყოვლისშემძლე ზევსმა ასე უპასუხა თავის საყვარელ და ძვირფას
შვილს:

„შვილო, იცოდე, რომ შენი ძმა მოკვდავის შვილია! სრულ უფლე-
ბას განიჭებ, ორში ერთი აირჩიო. თუ გსურს, შენ შეგიძლიან ოლიმ-
პოზე იცხოვრო, ყოვლისშემძლე ათენა ქალღმერთისა და არესის
ბრწყინვალე სასახლეში და ამრიგად თავი დააღწიო სიკვდილს და
მომაბეზრებელ მოხუცებულობას! თუ ამას არ მოისურვებ, ყველა-
ფერში შენი ძმის ბედი უნდა გაიზიარო და შენაცვლებით ხან საიქიოს
სამეფოში იცხოვრო, ხან კი ყოვლისშემძლე ღმერთების ზეციურ სა-
სახლეში!“

პოლუქსმა სრულიად უყოყმანოდ ძმის ბედის გაზიარება ირჩია.
ყოვლადმოწყალე ზევსმა კასტორს თვალები აუხილა და წინანდელი
მხედველობა და ძლევამოსილება დაუბრუნა.

ამ დღიდან მოკიდებული კასტორი და პოლუქსი ერთმანეთს არ
შორდებიან და განუყრელად ერთად ცხოვრობენ.

ერთ დღეს გმირთაგმირი ძმები ოლიმპოს მწვერვალზე ნეტარი ღმერთების ფართო და ბრწყინვალე სასახლის დარბაზებში თავმოწონებით დასეირნობენ და ნეტარების ფიალას ეწაფებიან, ხოლო მეორე დღეს საიქიოს სამეფოს ევლინებიან და მკვდრების აჩრდილთა შორის აღამებენ, საიქიოს მკვიდრთა აუტანელ დარდსა და მწუხარებას იზიარებენ.

ხალხი დიდის პატივისცემით და სიყვარულით შეტრფის და შეხარის თავისი წიაღიდან წარმოშობილ გმირთა გმირებს, რომლებიც სრულიად გულწრფელად და უანგაროდ იღწვიან ხალხის ბედნიერებისა და კეთილდღეობისათვის.

ხალხს სჯერა და ღრმად სწამს, რომ გმირი ძმები, პოლუქსი და კასტორი, მხსნელად და მფარველად ევლინებიან ადამიანს ყოველგვარ ხიფათსა და გაჭირვებაში მოგზაურობის დროს, უცხო ქვეყანაში იქნება ეს, თუ სამშობლოში.

დამატება

დაფნე

(ოვიდიუს ნაზონი - „მეტამორფოზები“)

სახენათელმა, მხიარულმა ღმერთმა აპოლონმაც იცის სევდა, მასაც ეწია ერთხელ მწუხარება, როდესაც იგი, სიამაყის გრძნობით აღვსილი, თავს ადგა მისი ისრებით განგმირულ საშინელ ურჩხულ პითონს, მან იქვე ახლო თვალი მოჰკრა სიყვარულის ახალგაზრდა ღმერთს ეროტს, - მას ოქროს მშვილდ-ისარი მოემარჯვებინა და ტყორცნას აპირებდა.

აპოლონს გაეცინა და უთხრა ეროტს:

- რად აგიღია ხელში, ყმაწვილო, ეს მრისხანე იარაღი! ნუ მეტოქები მშვილდ-ისრის მომარჯვებაში, რომლითაც ახლახან სიცოცხლე მოვუსპე ამ საშინელ პითონს. განა შეძლებ ჩემი ბადალი გახდე, მეტოქეობა გამიწიო მე, ისრისმტყორცნელს? იქნებ ფიქრობ ჩემზე მეტი სახელის მოხვეჭას?

შეურაცხყოფილმა ეროტმა ამაყად უპასუხა:

- შენი ისრები, ფეხ-აპოლონ, აუცდენლად ხვდება მიზანს, ყველას კოდავს ისინი, ხოლო ჩემი ისარი შენ დაგკოდავს“.

თქვა ეს ეროტმა, აიქნია თავისი ოქროს ფრთები და თვალის დახამხამებაში მაღალ პარნასზე აფრინდა. აქ მან ამოიღო თავისი კაპარჭიდან ორი ისარი: ერთი - ოქროსი, მახვილწვეტიანი, სიყვარულის ჩამსახავი, მეორე - ტყვიის, ბლაგვწვეტიანი, სიყვარულის ჩამხშობი. ოქროს ისარი მან აპოლონს სტყორცნა, ტყვიის ისარი კი - ნიმფა დაფნეს...

და აი ერთხელ აპოლონი დაფნეს შეხვდა და უსაზღვროდ შეუყვარდა იგი. აპოლონი მოხიბლა მისმა ვარსკვლავისებრ ნათელმა თვალებმა, მისმა ვარდისფერმა ბაგეებმა, მარმარილოსებრ თეთ-

რმა ხელებმა, მისმა ხუჭუჭა კულულებმა, მაგრამ დაინახა თუ არა დაფნემ ოქროსთმიანი აპოლონი, უმაღლესი პირი იბრუნა და ქარივით გაქანდა. აპოლონი მყისვე გამოუდგა მას.

- შეჩერდი, მშვენიერო ნიმფა, - ემუდარებოდა აპოლონი, - რად გამირბიხარ, ვით კრავი - მგელს, ვით მტრედი - არწივს? მე ხომ შენი მტერი არა ვარ? აგედევნე, რადგან სიყვარულით ვარ შეპყრობილი. შეანელე ნაბიჯი! დახე, როგორ დაისისხლიანე ფეხები ნარ-ეკალში! მე ხომ აპოლონი ვარ, ყოვლისშემძლე ზევსის ვაჟი და არა უბრალო მოკვდავი მწყემსი ვინმე. ჩემი თაყვანისმცემელია დელფოსი, დელფოსი და კლაროსი. მე შევექმენი კითარა და მშვილდ-ისარი. მე მკურნალი და მხსნელი ვარ ყოველგვარი გაჭირვებიდან, ოღონდ ვერ ვუშველე ჩემს საკუთარ თავს, ვერ ვიხსენი თავი შენდამი სიყვარულისაგან.

კიდევ ბევრი რამის თქმა უნდოდა აპოლონს, მაგრამ მშვენიერმა ნიმფამ კიდევ უფრო აუჩქარა ფეხს.

ქარივით მისდევს მას აპოლონი. თანდათან ეწევა. აი სადაცაა... დაფნე გრძნობს მის მხურვალე სუნთქვას, ძალ-ღონე ღალატობს, სირბილი აღარ შეუძლია. მაშინ აღაპყრო მან ხელები და მიმართა მუდართით თავის მამას, თესალიის მდინარის ღმერთს პენეოსს:

- მშობელო მამავ, ღმერთო პენეოს, მიხსენი განსაცდელისაგან! გაიხსენ დედამიწავ და შთანთქე ჩემი სხეული, ანდა მიცვალე სახე, ესოდენ დიდ ტანჯვა-წამებას რომ მაყენებს!

წარმოთქვა თუ არა დაფნემ ეს სიტყვები, მყისვე გაუშეშდა მთელი სხეული. ხის ქერქი გადაეკრა მის ნაზ გულ-მკერდს, თმები მწვანე ფოთლებად გადაექცა, ცისკენ აპყრობილი ხელები - შტოებად, მარდი ფეხები კი ფესვებად წავიდა მიწაში. გულმოკლული აპოლონი ნაზად შემოეხვია ხედქცეულ დაფნეს და ქერქიდან შემოესმა მშვენიერი ნიმფას მისუსტებული გულისცემა. ეხვევა და ეალერსება აპო-

ლონი მშვენიერ ხეს და მწუხარებისაგან დიდხანს, დიდხან ვერ ახერხებს ხმის ამოღებას.

ბოლოს ასე ამბობს:

- შენ ვერ შეიქენ ჩემი მეუღლე, მშვენიერო დაფნე, მაშ ჩემი ხე მაინც იყავ! დეე, შენი ფოთლებით დაწული გვირგვინი ამკობდეს ჩემს თავს, ჩემს კითარას და ჩემს კაპარჯს. დეე, არასოდეს არ დატკნეს, დაფნე, შენი ფოთლები! იყავ მარადმწვანე!

დაფნემ წყნარად ააშრიალა ხშირი ფოთლები და, თითქოს თანხმობის ნიშნადო, დახარა თავისი ამწვანებული კენწერო.

გალატეა და აკისი

(ოვიდიუს ნაზონი - „მეტამორფოზები“)

ფავნისა და ნიმფა სიმეთიდას შვილი აკისი თავისი იშვიათი სილამაზით წყლის ნიმფებს - ნერეიდებს ერთიანად ხიბლავდა.

აკისი თექვსმეტი წლის იქნებოდა, როცა ნერეიდა გალატეამ პირველად თვალი მოჰკრა ამ იშვიათად ლამაზ ყმაწვილს.

აკისმა და გალატეამ ერთმანეთი შეიყვარეს, ერთმანეთს დაუახლოვდნენ.

წყლის ქალღმერთები შეტრფოდნენ და შეჰხაროდნენ უსაზღვრო სიყვარულით დაკავშირებულ გალატეას და აკისის ბედნიერებას.

აკისი მხოლოდ და მხოლოდ მშვენიერ გალატეასთან გრძნობდა თავის თავს ბედნიერად. აკისს ვერ წარმოედგინა, რომ იგი თავის მშვენიერ, გონებიდან განუყრელ მეგობარს ოდესმე ჩამოშორდებოდა ან ვინმე სხვას გადაუშლიდა თავისი გულის უნაზეს გრძნობებს.

გალატეასაც აკისი ისე მძლავრად და უსაზღვროდ უყვარდა, რომ ამ მჭიდრო და ურყევ კავშირს ყოვლისშემძლე ღმერთებიც კი ვერ დაარღვევდნენ, ვერ დაშლიდნენ.

აკისი და გალატეა ბედნიერად თვლიდნენ თავს, ერთმანეთს თვალ-წარბში შეცქეროდნენ და ნეტარების ცრემლებს ღვრიდნენ.

მართალია, გალატეა დიდ ბედნიერად თვლიდა თავის თავს, მაგრამ მეორეს მხრით ერთი რამ აწუხებდა, ერთი რამ მოსვენებას არ აძლევდა.

კიკლოპი პოლიფემოსი მუდამ დევნიდა, მოსვენებას არ აძლევდა მშვენიერ ნიმფას და ყოველგვარად ცდილობდა მისი გული მოეგო.

გოლიათი პოლიფემოსი გატაცებული იყო გალატეასადმი სიყვარულით, იგი მთელი თავისი არსებით გალატეას ეკუთვნოდა, მშვენიერი ნიმფას ერთი დანახვა მთელ თავის სიმდიდრესა და თვით სიცოცხლესაც კი ურჩევნოდა.

კიკლოპი პოლიფემოსი მზად იყო ამქვეყნად ყველაფერი დაეთმო, თვით ყოვლისშემძლე ღმერთებსაც კი შებრძოლებოდა, ოღონდ მშვენიერი გალატეას ყურადღება, თანაგრძნობა დაემსახურებინა, მშვენიერ ნიმფას თავისი მგძნობიარე გული სასიყვარულოდ გადაეშალა.

გოლიათ პოლიფემოსს გალატეა უსაზღვროდ უყვარდა და ასეთივე სიყვარულს იგი ნიმფას მხრიდანაც მოითხოვდა.

გალატეა კი გულგრილად შეჰყურებდა პოლიფემოსის სიყვარულით აგზნებულ გრძნობებს. ნიმფას პოლიფემოსი არა თუ უყვარდა, პირიქით, სძულდა და მუდამქამს ცდილობდა თავი შორს დაეჭირა მისგან.

პოლიფემოსი კარგად გრძნობდა გალატეას გულგრილობას, მაგრამ სიყვარულით აგზნებული გოლიათი ფარ-ხმალს არ ჰყრიდა

და ყოველგვარად ცდილობდა ნიმფას გული მოეგო, მოენადირებინა.

სიყვარულით შეპყრობილი კიკლოპი, რომლის სამფლობელოში გზად შევლას წინათ ვერც ერთი უცხოელი ვერა ბედავდა, ამჟამად ყურადღებას არავის აქცევდა.

კოკლოპმა დაივიწყა თავისი ურიცხვი ჯოგი, დაივიწყა თავისი გამოქვაბული, სადაც იგი აქამდე სიამოვნებით ღამეებს ატარებდა.

პოლიფემოსის მთელი აზრი და გონება მშვენიერ გალატეას ირგვლივ ტრიალებდა, სიყვარულით აგზნებული კიკლოპი მთელი თავისი არსებით გალატეას ეკუთვნოდა.

უხეში და ტლანქი პოლიფემოსი ყოველდღე რკინის ფარცხით ივარცხნიდა ჯაგრიან თმას, წვერ-ულვაშს ნამგლით იკრეჭდა, ხშირად წყალში იცქირებოდა, რომ თავისი თავი გალამაზებული დაენახა.

გოლიათი კიკლოპის ბუნებრივმა ველურობამ და სიმკაცრემ, რომელიც მას აქამდე ახასიათებდა, ამჟამად ადგილი დაუთმო სინაზესა და ადამიანობას.

უცხოელების ხომალდები ახლა სრულიად თავისუფლად შემოდიოდნენ კიკლოპის სამფლობელოს ნავსადგურში და მთელი კვირაობით იალქნებს უშიშრად აფრიალებდნენ ძველად ამ სახიფათო ადგილას.

სწორედ ამ ხანებში კიკლოპის სამფლობელოს ესტუმრა გამოჩენილი გულთამხილავი ტელემე, რომელმაც ინახულა პოლიფემოსი და უწინასწარმეტყველა, რომ შენს სამფლობელოში შემოივლის ელინთა მხედრობის ძლევაშისილი გმირი სარდალი, ცბიერი ოდისეუსი, რომელიც შენს ერთადერთ თვალს, შუბლზე რომ გაქვს, ამოგთხრისო.

კიკლოპმა სიცილით უპასუხა ტელემს: „სისულელეს მეუბნები! ეს ჩემი ერთადერთი თვალი დიდი ხანია, რაც ჩემმა გულის სატრფომ, ჩემმა მშვენიერმა გალატეამ მომტაცაო!“

კიკლოპი თავისი ურიცხვი ჯოგით ხშირად გამოდიოდა ზღვაში სოლივით შეჭრილ გორაკზე, მწუხარედ ჩამოჯდებოდა გორაკის მწვერვალზე, ფეხთ ჩამოიდებდა უზარმაზარ კომბალს, რომელსაც იგი ჯოხის მაგივრად ატარებდა, აიღებდა ხელში ვეებერთელა სალამურს და ისე მძლავრად ჩაბერავდა, რომ სალამურის უხეში და ტლანქი ხმა მთელ არემარეს აყრუებდა.

გალატეას საქებად და სადიდებლად პოლიფემოსი სიმღერებსაც კი წამოიწყებდა. კიკლოპის საშინელი ხმა ზღვის სიღრმესა და შორეულ გორაკების მწვერვალებს სწვდებოდა.

გალატეა და მისი საყვარელი მეგობარი აკისი ზღვის ნაპირზე, მღვიმეში განცხრომით ისხდნენ და სიყვარულის გრძნობებით დამტკბარნი დროგამოშვებით ყურს უგდებდნენ გოლიათი კიკლოპის საშინელ სიმღერას.

უხეში და ტლანქი პოლიფემოსი ასეთი სიტყვებით ამკობდა სიმღერის დროს თავის სატრფოს, თავის საყვარელ, მშვენიერ გალატეას: „ჩემო ძვირფასო და გონებიდან განუყრელო, ჩემო გალატეა! სული და გული მიხარის, როცა შენ გიმღერ და გიგალობებ! შენს სახელს, შენს მშვენიერ ღვთაებრივ პირისახეს გულში ღრმად ვიმარხავ და გონებიდან ვერ ვიშორებ! შენი პირისახე თეთრ თოვლზე უფრო თეთრია, ყვავილებით მორთულ ველზე უფრო ნაზი და სათუთია! შენი ტანადობა მაღალ მურყანზე უფრო მოხდენილია! შენ ციკანით ცელქი და ცქრიალა ხარ, ჩემო ძვირფასო გალატეა! შენ გედის ღინღლზე უფრო რბილი ხარ და მაწონზე უფრო ნაზი!

მაგრამ ამავე დროს შენ უფრო უტეხი და მაგარი ხარ, ვიდრე პიტალო სალი კლდე და მძლავრი მუხა, ძუ დათვზე უფრო კერპი!

შენ, ჩემო ძვირფასო გალატეა, ჩემს უსაზღვრო მწუხარებას ოდნავაც ყურადღებას არ აქცევ, გამირბიხარ, როგორც ფურ-ირეში, რომელსაც ძაღლები ასდევნიდნენ და დასაჭერად კვალდაკვალ მისდევნ.

შენ რომ კარგად მიცნობდე, ეჭვს გარეშეა ზურგს შეაქცევდი შენს კერპობას, სამარადისოდ დაწყევლიდი შენს მიუდგომლობას, შენს ჯიუტობას და შეეცდებოდი ჩემი გულის მოგებას, ჩემს სამუდამოდ დამშვიდებას, შენი მგრძნობიარე გულის ჩემთვის გადაშლას.

შენ რომ ჩემი სიმდიდრის ამბავი იცოდე, განა ასე შეუბრალებლად მომექცეოდი! ჩემი მღვიმე, რომელიც მთაშია შეჭრილი, სავსეა ყოველი სიკეთით.

ჩემს მღვიმეში შენ ვერ იგრძნობდი, რა არის სიცხე-პაპანაქება, რა არის სუსხიანი ზამთრის სიცივე!

ჩემი ხილის ბაღი ხომ განთქმულია მთელ დედამიწაზე.

ვაშლისა და მსხლის ხეების ტოტები, სურნელოვანი ვაშლებითა და მსხლებით დახუნძლულნი, მიწაზე მძიმედ იზნიქებიან.

ჭიგოებზე ათასგვარად დახლართულ ლერწმებზე ყვითლად ღვინის შარბათივით ტკბილი ყურძენი, ატამი, გარგარი, წაბლი და სურნელოვანი მარწყვი თავ-თავის დროზე შემოდის და მნახველის გულს ახარებს.

ეს საუცხოო ხილის ბაღი მთლიანად შენთვისაა განკუთვნილი.

ჩემი ცხვრებისა და თხების რიცხვს ხომ კაცი ვერ მოსთვლის! აი ეს თხები და ცხვრები სულ ჩემი საკუთრებაა!

ვინ მოსთვლის, შორეულ ტყეებსა და ველებზე ჯერ კიდევ რამდენი ჩემი ცხვრისა და თხის ფარა ლაღად სძოვს სურნელოვან ბალახს!

რძე, ყველი, ერბო, ხაჭო და მაწონი თავზე საყრელად მოიპოვება ჩემს მღვიმეში. ყოველივე ამ სიმდიდრეს, ყოველივე ამ სიკეთეს მხოლოდ და მხოლოდ შენთვის ვინახავ! ყოველივე ამას შენ გაჩუ-

ქებ, ოღონდ კი ზღვის სიღრმიდან შენი მშვენიერი პირისახე დამანახე და შენი მგრძნობიარე, სათუთი გულის კუნჭულები გადამიშალე!

გალატეა! დასტოვე წყლის ზვირთები, მოდი ჩემთან, ხელს ნუ ჰკრავ გულწრფელად მოძღვნილ საჩუქრებს!

ნუთუ ჩემი გარეგნობა გაშინებს! ამას წინათ ზღვის ანკარა ზვირთებში დავინახე ჩემი პირისახე და, მართალი გითხრა, არც ისე საშიში და ხელსაკრავი ვარ! ზღვის სარკეში ჩემი თავი ძალიან მომეწონა!

აბა შეხედე როგორი გოლიათური გარეგნობა მაქვს!

ყოვლისშემძლე ზევსსაც კი მეტოქეობას ვუწევ, სიმძლავრესა და სიდიადეში თვითონ ზევსიც კი შურის თვალთ მიყურებს!

ჩემს თავზე უხვად დაყრილი მაგარი თმა ტყის მსგავსად ჩემს ფართო ბეჭებს სწვდება. შუა შუბლზე ძლიერი ფარივით მაზის ვეებერთელა მოელვარე თვალი: განა ყოვლისშემძლე ჰელიოსი ერთი მოელვარე თვალთ არ დასცქერის დედამიწას?

ჩემო მშვენიერო გალატეა, ნუ დაგავიწყდება, რომ მამაჩემი პოსეიდონი, თქვენი წყლების დიდებული მბრძანებელი, შენ მამამთილად გაგიხდება!

გეხვეწები, გევედრები, ჩემო გონებიდან განუყრელო გალატეა, შემიბრალე, შედი ჩემს მდგომარეობაში და გადამიშალე შენი მგრძნობიარე გულის კუნჭულები!

მხოლოდ და მხოლოდ შენ გემორჩილები! შენს გარეშე ჩემთვის სიცოცხლე არ არსებობს!

მე არ მესმის, რატომ ასე გიყვარს აკისი და მე ასე უცეცხლოდ მწვავ და მტანჯავ! იცოდე, გალატეა, სასტიკად დავსჯი იმ ჩემს მეტოქეს! ნაფლეთ-ნაფლეთად დავგლეჯ და შეუბრალებლად გადავყრი თვალუწვდენელ ზღვის აბობოქრებულ ზვირთებში!

სიბრაზისაგან გული ცეცხლით მენტება! ჩემს გულში ეტნის ჩაუქრობელი ცეცხლია დანთებული! შენ კი, ჩემო გალატეა, ჩემს ტანჯვასა და მწუხარებას ოდნავადაც ანგარიშს არ უწევ! შენთვის ყველაფერი სულ ერთია!“

პოლიფემოსი ამაოდ აბრალებდა თავს გალატეას, ამაოდ უშლიდა გულს. ანაზღად კიკლოპმა თვალი მოჰკრა აკისსა და გალატეას მღვიმეში და საშინლად დაიღრიალა:

- გხედავთ! გხედავთ! უკანასკნელი იქნება თქვენი ეს ტრფიალი!

კიკლოპის საშინელ ყვირილზე მაღალი კლდეები შეინძრნენ და შეტორტმანდნენ, ზღვის ზვირთები აბობოქრდნენ და თავის კალაპოტიდან გადმოხეთქას აპირებდნენ.

- ვფიცავ, ვფიცავ ყოვლისშემძლე ღმერთებს, - გრგვინავდა გონებადაკარგული პოლიფემოსი, - ჩემი ასე შეურაცხყოფისათვის ორივეს სიცოცხლეს მოგისპობთ!

იცოდეთ, თქვენი აღსასრულის დღე მოახლოებულია!

საბრალო გალატეა შიშმა აიტანა და სასწრაფოდ წყლის ზვირთებში ჩაიყურყუმელავა.

აკისი კი მირბის, შიშით თავგარდაცემული მირბის და თავის საყვარელ გალატეას და თავის ძვირფას მშობლებს გულამოსკვნით ევედრება: „მიშველეთ! მიშველეთ! ჩემო ძვირფასო გალატეა, ჩემო ძვირფასო მშობლებო! მიშველეთ, მიშველეთ, ვიღუპები!“

გალატეამ და საბრალო ყმაწვილის მშობლებმა, თუმცა ბევრი ეცადნენ სიკვდილს გადაერჩინათ აკისი, მაგრამ ვერ მოახერხეს.

სიბრაზისაგან გამხეცებულმა პოლიფემოსმა მაღალი მთის მწვერვალს ჩამოგლიჯა უზარმაზარი კლდე და ისეთი ძლიერებით სტყორცნა, რომ საბრალო აკისი ამ კლდის ქვეშ მოჰყვა და სამუდამოდ სიცოცხლეს გამოესალმა.

ყოვლისშემძლე ღმერთებმა აკისი მდინარედ გადააქციეს.

პოლიფემოსის მიერ ნატყორცნი კლდის ქვემოდან მოჩხრია-
ლებს ანკარა წყლით სავსე მდინარე, რომელსაც ხალხმა დაღუპული
ყმაწვილის პატივსაცემად აკისი უწოდა.

აესაკოსი და ჰესპერეა

უღრანი ტყეებით დაფარული იდის მთაგრეხილების კალთების
ძირას ტროადის მეფეს პრიამოსს და მდინარის ღმერთის გრანიკის
მშვენიერ ასულს ალექსიროეს შეეძინათ შვილი, რომელსაც აესა-
კოსი დაარქვეს სახელად.

უსაზღვროდ მოსიყვარულე დედა სათუთად ზრდიდა ახალშეძე-
ნილ ვაჟს. ალექსიროე დიდის ყურადღებით თვალყურს ადევნებდა
აესაკოსის აღზრდას.

აესაკოსი უკვე დავაჟკაცდა. დედის სიამაყე შვილს ქალაქის
ბრწყინვალე ცხოვრება, სასახლის ფუფუნება და უდარდელი დროს
ტარება არ მოსწონდა.

ამიტომ აესაკოსი უფრო სოფელსა და სოფლურ ცხოვრებას ეტა-
ნებოდა. თავმომწონე და ამაყი ყმაწვილის მუდამ სანატრელი - სო-
ფელი და სოფლის ცხოვრება იყო, იგი სოფელს უფრო ეგუებოდა,
სოფლური საქმიანობა უფრო უყვარდა, ვიდრე ქალაქში უსაქმოდ
და უდარდელად ცხოვრება.

სწორედ ამიტომაც იყო, რომ აესაკოსი იშვიათად ჩამოდიოდა ქა-
ლაქში, იშვიათად მონაწილეობდა ტროადელების ყრილობაში.

ახალგაზრდა აესაკოსს მთელი თავისი არსებით შეუყვარდა მდი-
ნარის ღმერთის კებრენის ასეული მშვენიერი ჰესპერეა, რომლის
ღვთაებრივი ლამაზი სახე ჭაბუკს მოსვენებას არ აძლევდა.

სიყვარულით აგზნებული აესაკოსი მთელი თავისი არსებით ჰეს-
პერეას ეკუთვნოდა, ჰესპერეასათვის ცოცხლობდა. ჰესპერეას

ღვთაებრივი პირისახე ჭაბუკს მუდამ თვალწინ ედგა, იგი მის წინაშე ლოცულობდა და ნეტარების ცრემლებს აფრქევდა.

ერთხელ სიყვარულით გატაცებულმა ჭაბუკმა დაინახა, რომ მშვენიერი ჰესპერეა მდინარის ნაპირას იჯდა, წელზე დაყრილ თმას ივარცხნიდა და მზებზე იშრობდა.

აესაკოსი მიუახლოვდა მშვენიერ ნიმფას. ჰესპერეა შიშმა აიტანა, ელვის სისწრაფით მოსწყდა მდინარის ნაპირს და მიაშურა დაბურულ ტყეს.

მირბის ელვის სისწრაფით მშვენიერი ჰესპერეა, როგორც რუხი მგლისაგან შეშინებული ქურციკი, მიჰქრის მშვენიერი ნიმფა, როგორც ტბის ნაპირებს მოწყვეტილი გარეული იხვი, რომელსაც ქორი უკან ადევნებია დასაჭერად. მირბის ჰესპერეა, მოუშორებლათ თან მისდევს სიყვარულით აგზნებული ჭაბუკი აესაკოსი.

ანაზღად ნიმფა ჰესპერეამ ბალახებში მიმაღულ გველს ფეხი დაჰკრა.

შხამიანმა გველმა მშვენიერ ნიმფას ფეხზე უკბინა და საბრალო მყისვე სიცოცხლეს გამოასალმა.

აესაკოსის მწუხარებას საზღვარი არა ჰქონდა. საბრალო ჭაბუკი თავზარდაცემული მხურვალედ გულში იკრავდა მშვენიერ ნიმფას გაცივებულ გვამს და გულამოსკვნით ქვითინებდა და ქვითინებდა.

თვალცრემლიანი აესაკოსი საცოდავად თავს დაქვითინებდა გონებიდან განუყრელ საყვარელ არსებას და გულამოსკვნით ყოვლისშემძლე ღმერთებს ევედრებოდა:

„მაღალო და ყოვლისშემძლე ღმერთებო! გვედრებით, გემუდარებით საცოდავსა და საბრალოს მომივლინოთ სიკვდილი! ჩემი სიცოცხლე განა სიცოცხლეა ჰესპერეას სიკვდილის შემდეგ! განა ჩემი გულწრფელი სიყვარული ასეთ მსხვერპლს მოითხოვდა!

სული მიწუსს, გული მიღონდება, როცა ჩემი ძვირფასი, ჩემი გონებიდან განუყრელი ჰესპერეას გაცივებულ გვამს თავს დავცქერი!

ჩემო ძვირფასო, ჩემო ნაზო და ტკბილო ჰესპერეა! შენი ასე უდროოდ სიკვდილის მიზეზი მხოლოდ და მხოლოდ მე ვარ! ეს მწარე აზრი ყველგან და მარადის გულს მომიკლავს, სულს აღმიშფოთებს, მთელს ჩემს არსებას მომიწამლავს!

ძვირფასი და საყვარელი ჰესპერეას სიკვდილის შემდეგ განა ჩემი ამქვეყნად ცხოვრება მოსახერხებელი და შესაძლებელია! განა მე ღირსი ვიქნები დედამიწის ზურგზე ვიბოგინო, როცა ჩემი გონებიდან განუყრელი ძვირფასი ჰესპერეა შავ საფლავს ამოეფარება!

მაღალო და ყოვლისშემძლე ღმერთებო! კიდევ და კიდევ გულმხურვალედ გთხოვთ სიცოცხლე მომისპოთ, სამუდამოდ სიკვდილი მომივლინოთ! ერთადერთი სიკვდილი დაამშვიდებს ჩემს შეშფოთებულ სულსა და გულს!“

ამ ვედრების შემდეგ თვალცრემლიანი აესაკოსი მიუბრუნდა ჰესპერეას გაცივებულ გვამს და გულამოსკვნით დასტირა: „ჩემო ნაზო, ჩემო კეთილო მეგობარო! შენთან ერთად მეც საფლავი უნდა გავითხარო და ჩემი საკუთარი სიცოცხლე შენი სახელის ხსოვნას უნდა შევწირო!

შენთვის სიკვდილს ბედნიერებად ჩავთვლი, ჩემო ძვირფასო მეგობარო! მხოლოდ სიკვდილის ჟამსაც ერთხელ კიდევ ვინატრებდი, რომ ჩემს ობოლ საფლავს შენი ცრემლი ციურ საჩუქრად დასცემოდა!

მაგრამ, ვაგლახ, რომ ეს ჩემი ნატვრა ოცნებაა!“

ამ სიტყვებთან ერთად აესაკოსი, ციცაბო კლდის მწვერვალზე ავიდა და თვალუწვდენელ სიმაღლიდან ზღვის ტალღებში პირქვე გადაეშვა.

თეტიდა ქალღმერთმა შეიბრალა საცოდავი აესაკოსი, შემოსა იგი ფრთებით და ამრიგად მოუსპო საშუალება ზღვის ტალღებში სიცოცხლეს გამოსაღმებოდა.

საბრალო ჭაბუკი ღელავს, შფოთავს, მრისხანებს, რომ სიცოცხლე ვერ შეწირა თავის ძვირფას და საყვარელ ჰესპერეას.

აესაკოსი კლდის მწვერვალიდან რამდენჯერმე გადევნა ზღვის სიღრმეში თავის დასახრჩობად, მაგრამ საწადელს ვერ მიაღწია; ფრთებით შემოსილი კვლავ და კვლავ მიფრინავს იგი ზევით და იქიდან მთელი ძალ-ღონით ვარდება ტალღებში, მაგრამ ფრთები ამსუბუქებს ვარდნას, და ამაოა ყოველი მისი ცდა გამოესაღმოს სიცოცხლეს.

ფეხები, ცხვირი და კისერი უგრძელდება აესაკოსს, იგი ზღვის ფრინველად იქცევა, ზღვას აღარ სცილდება და მის ტალღებში ყურყუმალობს.

ადონისი

(ოვიდიუს ნაზონი - „მეტამორფოზები“)

სიყვარულისა და სილამაზის ქალღმერთ აფროდიტეს შეუყვარდა კვიპროსის უფლისწული ადონისი, უმშვენიერესი ჭაბუკი, რომელსაც სილამაზით ვერც ერთი მოკვდავი ვერ შეედრებოდა, რომელიც თვით ოლიმპელ ღმერთებზე ულამაზესი იყო. აფროდიტეს თავდავიწყებით უყვარდა ადონისი. თვით ნათელმოსილი ოლიმპიც კი ანაცვალა მან ადონისს. სულ მასთან იყო, მასთან ერთად დადიოდა სანადიროდ კვიპროსის მთებსა და ტყეებში, ვით ნადირობის ქალღმერთი არტემიდე. აღარ ახსოვდა და არარად თვლიდა აფროდიტე თავის ოქროს სამკაულებს, თავის მომხიბლავ სილამაზეს. მცხუნვა-

რე მზეში ნადირობდა იგი კურდღლებზე, მშიშარა ირმებსა და ქურციკებზე. მრისხანე ლომებსა და გარეულ ტახებზე ნადირობას კი თავს არიდებდა. ადონისსაც თხოვდა მორიდებოდა ლომებს, დათვებსა და ტახებს, რომ ხიფათი რამ არ შემთხვეოდა. იშვიათად ტოვებდა ქალღმერთი უფლისწულს, და თუ დატოვებდა ცოტა ხნით, ყოველთვის ევედრებოდა, მისი თხოვნა არ დავიწყებოდა.

ერთხელ, როდესაც აფროდიტე არ იყო ადონისთან, იგი სანადიროდ წავიდა. ანაზად მისი ძაღლები უზარმაზარი ტახის კვალს წააწყდნენ. წამოაგდეს ნადირი და გაშმაგებული ყეფით გამოუდგნენ. ადონისს უხაროდა, რომ ასეთ შესანიშნავ ნადავლს იგდებდა ხელთ, ის კი არ იცოდა, რომ ეს მისი უკანასკნელი ნადირობა იყო. აი სულ უფრო და უფრო ახლოვდებოდა ყეფა, აი უკვე ბუჩქებში გაიქროლა ვეება ტახმა. ადონისი უკვე მზად იყო ეტყორცნა თავისი შუბი გახელებული ნადირისათვის, მაგრამ უეცრად ეძგერა მას ტახი და უზარმაზარი ეშვებით სასიკვდილო ჭრილობა მიაყენა. მოკვდა ადონისი საშინელი ჭრილობისაგან.

როგორც კი გაიგო აფროდიტემ ადონისის სიკვდილის ამბავი, ენით გამოუთქმელმა მწუხარებამ მოიცვა იგი და უმაღ კვიპროსის მთებში გაეშურა საყვარელი ჭაბუკის ცხედრის საძებრად. მთის ფლატეებზე, პირქუმ ხევებში, უფსკრულთა ნაპირებზე მიდიოდა აფროდიტე, წვეტიანმა ქვებმა და ბასრმა ეკლებმა დაუსერეს ნაზი ფეხები ქალღმერთს. ბოლოს მიაკვლია აფროდიტემ ადონისის ცხედარს. დიდი იყო მწუხარება მისი, მწარედ დაქვითინებდა იგი უდროოდ დაღუპულ მშვენიერ ჭაბუკს.

მის უკვდავსაყოფად აფროდიტემ ბრძანა ადონისის სისხლიდან აღმოცენებულიყო ნაზი ყვავილი ანემონი, იქ კი, სადაც ქალღმერთის გასისხლიანებული ფეხებიდან სისხლი დაეწვეთა, ყველგან საუცხოო ვარდები აღმოცენდა, - ალისფეროვანი, ვით აფროდიტეს

სისხლი. შეეცოდა ყოვლისშემძლე ზევსს დამწუხრებული სიყვარულის ქაღალმერთი აფროდიტე. უბრძანა თავის ძმას ჰადესს და მის მეუღლეს პერსეფონეს ყოველ წელიწადს გამოეშვათ ადონისი აჩრდილთა სამყაროდან დედამიწაზე. და აი იმ დროიდან მოყოლებული ადონისი ნახევარ წელიწადს რომ ჰადესის სამფლობელოში ატარებს, მეორე ნახევარს დედამიწაზე ცხოვრობს ქაღალმერთ აფროდიტესთან. მთელი ბუნება ჰხარობს და ჰყვავის, როდესაც დედამიწასა და მზის ცხოველმოფელ სხივებს უბრუნდება ოქროსთმიანი აფროდიტეს გულის სატრფო, ახალგაზრდა, მშვენიერი ადონისი.